

ประชุม กฎหมายประจำ ศก

เล่ม ๒๖

กฎหมาย พ.ศ. ๒๔๕๖

รวบรวมโดย

นายร้อยตำรวจโท เสด็จยว ชาติภักษ์

แพทย์ประกาศนียบัตร พยาบาล กรมมหาวิทยาลัยและเนติบัณฑิตสยาม

เคยเป็นผู้สอนกฎหมายโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

และโรงเรียนพลตำรวจ

กับ

นายบุญเรือง นาคเพ็ญ

ประกาศนียบัตรกรมชอชมและเนติบัณฑิตสยาม

นายบุญธรรม กิ่งฤทธิ์

เนติบัณฑิตสยาม

และ

นายดำรง เทพรำตัน

สงวนลิขสิทธิ์

คำนำ

ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม ๒๖ นี้ เป็นเล่มที่รวมกฎหมาย
และประกาศต่าง ๆ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ อย่างครบถ้วน กฎหมายและ
ประกาศต่าง ๆ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๓๐ และ ๓๑ ซึ่งเป็นที่มาของหนังสือเล่มนี้

สารบัญ

พระราชบัญญัติ

	หน้า
พระราชบัญญัติมอบพื้นที่โคกกระเทียม พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๓
พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พ.ศ. ๒๕๕๖	๖๕
พระราชบัญญัติแก้ความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบวชทดวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๘๕
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๙๓
พระราชบัญญัติวิธีรับโรครักษาทั่ว	๓๙๘
พระราชบัญญัติรักษาป่า พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๙๕
พระราชบัญญัติของกันเหตเรือโคกกัน พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๙๓
พระราชบัญญัติจัดการของกันไซทอพิช พ.ศ. ๒๕๕๖	๔๐๘
พระราชบัญญัติสำหรับกำจัดผักตบชวา	๔๓๓
พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. ๒๕๕๖	๔๒๐
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรก่าน้ำ	๔๓๐
๓๒๐	๔๓๒
พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖	๔๔๗

พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการไว้ทุกข์ ในพระราชสำนัก	๓๗๐
---	-----

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการหน้า

ประกาศพระราชทานนามกรมทหารรักษาวัง	๓๘
ประกาศตั้งรองเสนาบดีแลปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย	๓๙
ประกาศตั้งสมุหเทศาภิบาล	๔๐
ประกาศเลื่อนแต่งตั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง	๔๓
ประกาศให้ข้าราชการพลเรือนใช้เครื่องแต่งตัวได้ อีกอย่างหนึ่ง	๔๘
ประกาศเรื่องข้าราชการชนัญญาบัตรของหลวงในเรื่องคดี แพ่ง คดีถึงที่สุดแล้วตั้งให้ยุติกรพย	๕๗
ประกาศให้เลื่อนการใส่พระราชบัญญัติชานนามสกุล	๕๑
ประกาศตั้งเมฆอนครปฐม	๕๒
ประกาศเปลี่ยนนามตำแหน่งที่ประจำแลระเบียบหน้าที่ปก ครองเมือง	๕๓
ประกาศตั้งราชเลขาณการฝ่ายต่างประเทศ แต่ผู้รับตำแหน่ง ตำแหน่งสมุหพระราชมนเฑียร	๖๓
ประกาศยกโทษขาดหนี้ชนเกา	๖๕๖
ประกาศเพิ่มกรรมการในสภาจัดการโรงเรียนข้าราชการ พลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๖๕๗
ประกาศแก่พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๕	
มาตรา ๑๓--๑๔--๑๕	๖๖๒

	หน้า
ประกาศกำหนดนักเรียนชั้นอุดมศึกษาตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร	๑๖๖
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายในพระราชสำนัก	๑๖๘
ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัทเบงกอลมณฑลทุนจำกัด	๑๘๕
ประกาศตั้งพระคณาจารย์ฝ่ายปริยัติ	๑๘๘
ประกาศตั้งผู้บัญชาการคณะมณฑลราชบุรี	๒๐๐
ประกาศย้ายกรมศิลปากร	๒๐๐
ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติป้องกันไข้ทรพิษ พ.ศ. ๒๔๕๓ ตามหัวเมืองซึ่งชนแก่กระทรวงมหาดไทย	๒๕๐
ประกาศตั้งพระคณาจารย์	๒๕๓
ประกาศให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติมอพื้นแตรโคกระชิน พ.ศ. ๒๔๕๖	๒๕๓
ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารในมณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็จ	๒๕๘
ประกาศกำหนดอัตราเงิน ผู้ที่ได้เสียภาษีอากรตั้งในจำพวกยกเว้นเกณฑ์ทหารในมณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็จ	๒๕๘
ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พ.ศ. ๒๔๕๖	๒๗๕

ประกาศตั้งสมุหเทศาภิบาล มณฑลอุบลราชธานี แดมณฑล
ชุมพร ๒๗๑

ประกาศตั้งอรรคราชทูต ๒๗๓

ประกาศให้เด็กประเพณีอนุญาตให้เดินการพนันไฟโดยไม่
ต้องเสียค่าอากร ในเวลา นักขัตฤกษ์ ตรุษสงกรานต์ ตรุษไทย
และตรุษจีน ๒๗๕

ประกาศแก้ไขพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ
พลเรือน ให้ใช้หมวกขนคว่ำใบพับเมื่อแต่งครั้งยศ ๒๗๖

ประกาศเตือนการใช้พระราชบัญญัติมอฬินแต่โคกะอิน
พ.ศ. ๒๔๕๖ ๒๗๖

ประกาศแก้พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ ร.ศ.
๑๓๓ ๒๗๖

ประกาศแก้ไขเพิ่มจำนวนอัตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้น
เป็นโบราณมงคล นพรัตน์ราชวราภรณ์ ๒๗๗

ประกาศเตือนกรม ต่งกรม ตั้งพระองค์เจ้า แดตั้งเจ้า-
พระยา ๓๐๐

ประกาศยกเว้นนักเรียน โรงเรียนมหาดเล็กหลวง แดนัก-
เรียน โรงเรียนราชวิทยาลัย จากกฎเกณฑ์ทหารชั่วคราวเป็น
พิเศษ ๓๒๐

ประกาศเปลี่ยนชื่ออำเภอพระปฐม แดอำเภอเมืองนคร-
ไชยศรี ๓๔๕

ประกาศตราตำแหน่งตำแหน่งเด็มนาคกระทรวงวังแลเด็มนาค กระทรวงชวกรรมการ	๓๕๖
ประกาศตั้งจเรทหารทอไป	๓๕๖
ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ ว.ศ. ๓๓๑	๓๕๖
ประกาศตั้งผู้ทำการแทนอธิบดีแรกของอธิบดีกรมมหาดเล็ก	๓๕๓
ประกาศตั้งพระราชกณณะแลพระครู	๓๕๗
ประกาศตั้งเจ้าคณะและรองเจ้าคณะสังฆ	๓๖๒
ประกาศตั้งผู้รับตำแหน่งเด็มนาคกระทรวงนครราชสีมา	๓๖๗
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว ทหารบก	๓๖๗
ประกาศเก็บเงินภาษีเรือหนวดวงแลผู้พักอาศัยอยู่ ซึ่งอยู่ ในเขตรัษฎาภิบาล	๓๗๑
ประกาศแก้ไขพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ พลเรือน ว.ศ. ๓๓๐	๓๗๓
ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติกำจัดฝักตบชวา พ.ศ. ๒๔๕๖ บางเมืองบางมณฑล	๔๑๗
ประกาศห้ามมิให้บรรพบุรุษฝักตบชวาไปในรถไฟ	๔๑๘
ประกาศตั้งเจ้าพระยา	๔๒๕
ประกาศยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมศาลฎีกาตามประกาศ ศก ๓๓๐ (พ.ศ. ๒๔๓๕) แลให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมศาล อุทธรณ์ ประกาศศก ๓๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๕) แทน เงินแต่ค่า ตัดสินให้คงตามเดิม	๔๓๓

(๖)

	หน้า
ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการศึกษาภาคเมืองเชียงใหม่	๕๓๖
ประกาศ เรื่องยกอำเภอเสด็จมื่ออยู่ใน ความปกครอง ของ จังหวัดร้อยเอ็จ	๕๕๓
ประกาศให้นายพดตรี พระยาเทพอรชุน เป็นราชองครักษ์	๕๕๒
ประกาศกำหนดวันพระราชพิธีครบระดังกรานต์ พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๕๕
ประกาศการเลื่อนใช้พระราชบัญญัติขนานนามดักถ พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๕๘
ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรักษาคลอง ร.ศ. ๑๒๓	๕๕๒
ประกาศเรื่องให้เจ้ากรมมหาดไทยฝ่ายปลัดวัง เป็นนาย ทะเบียนกลางสำหรับทำการติดต่อกับมณฑลหัวเมืองตามพระ- ราชบัญญัติอาวูรป็น ร.ศ. ๑๓๑	๕๕๓
ประกาศกำหนดวันหยุดราชการนักชดถุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๘๘

กฎเ็นาบดและกฎข้อบงคบด่าง ๆ

กฎข้อบงคบด่างตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคดงอชม- ดิน พ.ศ. ๒๕๕๖	๓
กฎเ็นาบดกกระทรงยุดชธรรมที่ ๖๓ เรื่องการทำโทษพระ ซึ่งไม่มีส่มณะคักถ ซึ่งต้องหาในคตถานถ่งพระราชอาณา เปบดงน	๓๐

(๗)

หน้า

กฎเดิมนามบัตรกระทรวงเกษตรราชการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ว่าด้วย	
การเรียกค่าธรรมเนียมบางอย่าง	๕๘
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงยุติธรรม-กฎคำตั้งกำหนดอำนาจศาล	๖๓
ข้อบังคับกระทรวงทหารเรือ-ข้อบังคับการไต่สวนของ	๖๕๘
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงเกษตรราชการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ว่าด้วย	
การชอกใบแทนโฉนด	๖๖๗
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ แก้ไขวิธี	
เกณฑ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้าง ร.ศ. ๑๓๘	๖๗๖
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยลักษณะการเก็บเงิน	
อากรรดวนใหญ่	๖๘๕
กฎสำหรับนายทหารกองหนุนในกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๕๖	๖๙๕
ข้อขออนัติของคณะรัฐมนตรีเนื่องจากประกาศตั้งอธิบดี	๖๙๗
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจดทะเบียน	
ชอกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติขึ้น ร.ศ. ๑๓๓	๖๙๙
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงนครบาล ว่าด้วยผู้ซึ่งจะรับอนุญาต	
ลากรถ แด่เจ้าของรถลาก	๗๐๗
กฎเดิมนามบัตรกระทรวงยุติธรรมที่ ๖๕ ห้ามมิให้ข้าราชการ	
ผู้มตำแหน่งนำทเป็นทนายแผ่นดิน หรือเป็นผู้พิจารณาไต่สวน	
คดีในหน้าที่ทษาพระธรรมนูญกระทรวงใดๆ เข้ารับเป็นทนาย	
ว่าต่างแก่ต่างในคดีอาชญา ซึ่งเจ้าพนักงานรักษาพระอัยการ	
ได้วาขอผู้ฝ่ายหนึ่ง	๗๑๘

กฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๕๖ ว่าด้วย
ประกาศแก้ไขกฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ ซึ่งว่าด้วย
การเรียกเงินค่าธรรมเนียมบางอย่าง ๒๗๕

กฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๕๖ ว่าด้วย
ประกาศกำหนดให้เรียกเงินค่าธรรมเนียมหลักเขต ๗๕๘
๗๕๙ ทดแทนจากเจ้าของที่ดินในกรณีออกโฉนดที่ดินใน ๒๗๕

ข้อบังคับเด็นามติกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตาม
มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๖ ๓๓๕

กฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๕๖ ว่าด้วย
ประกาศกำหนดให้เรียกค่าธรรมเนียมหลักเขต ๗๕๘ ๗๕๙
๗๕๙ ทดแทนจากเจ้าของที่ดินในเมืองภูเก็ต ๓๕๕

ข้อบังคับเด็นามติกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย
การจ่ายเงินพระคลังให้แก่บริษัทหรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหนี้รัฐบาล ๓๕๕

กฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๕๖ เรื่องแก้ไข
ประกาศเรียกเงินค่าธรรมเนียมบางอย่างตามกฎเด็นามติ ลง
วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๖ แห่งข้อ ๕ ๓๖๓

ข้อบังคับวางระเบียบวิธีการรักษาป่า ๓๗๘

กฎเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๕๖ ว่าด้วย
ประกาศกำหนดให้เรียกเงินค่าธรรมเนียมหลักเขต ๗๕๘
๗๕๙ ทดแทนจากเจ้าของที่ดินในมณฑลราชบุรี ๕๒๕

กฎเด็นามติกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีจัดการ และ
ตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำ ตามความในพระราชบัญญัติอากร
ค่าน้ำ

๕๕๕

ประกาศและแจ้งความกระทรวงมหาดไทย

ประกาศจัดการบ่อน้ำใช้กาฬโรค

๒๖

ประกาศ เรื่องเด็กกักคน ทละ เขื่อนมาใน พระราชอาณาจักร
ททาชเหล็กแลทล็ดบรอด

๓๓

ประกาศตั้งอัตราเก็บเงินค่าน้ำในตำบลด้ามหมื่น และห้วย
ดาด แดงเมืองตาก เป็นนาชนเบญจตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ ดับไป

๒๖๒

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่าน้ำชั่วคราว ในตำบล
นางบุตร หนองตะลอก ตงชน กระเจต หนองด้พาน บ้านแก้ว
บ้านค่าย ในแขวงเมืองระยอง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

๒๖๓

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่าน้ำ จำนวน พ.ศ. ๒๕๕๕
ในเขตแขวงเมืองกรงแก้ว เมืองอ่างทอง เมืองสิงห์บุรี เมือง
ตพรบุรี เมืองสระบุรี

๒๖๕

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่าน้ำ จำนวน พ.ศ. ๒๕๕๕
ในเขตแขวงเมืองนครไชยศรี เมืองสุพรรณบุรี เมืองลพบุรี

๒๖๖

ประกาศลดอัตราค่าน้ำในตำบลบึงดาร์ แขวงเมืองนคร
นายก ดงเปนนวนโท ตำบลปลากด ตำบลรังสิตเปนน
ชนตรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๒๖๘

ประกาศตั้งอธิบดีกรมตำรวจ

๒๖๘

แจ้งความ เรื่อง เปลี่ยนนาม อำเภอ เมือง ๆ เก่าเป็น อำเภอ

เกาะคอเขา

๒๗๐

แจ้งความเรื่องตั้งกิ่งอำเภอท่ามะหิน ขึ้นกับอำเภอเมือง

ระแงะ

๒๗๓

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

ร.ศ. ๓๓๓

๒๗๓

ประกาศตั้งอัครราชค่านาใน ตำบล พลายจาศี ท้องที่อำเภอ
กาญจนบุรี ตั้งเป็นนาชนเบญจ

๒๗๒

ประกาศตั้งต้นเทศาภิบาล แลผู้ว่าราชการเมือง ผู้ปลัด
การของท้องที่ เป็นเจ้าพนักงานตามความในพระราชบัญญัติของ
กัณฑ์ญจโรศ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒๗๒

แจ้งความเรื่องย้ายที่ว่าการอำเภอวัฒนฯ เมืองกระบี่นคร
บุรี ไปตั้งที่ว่าการที่กิ่งอำเภออรัญ เปลี่ยนนามอำเภอว่าอำเภอ
อรัญประเทศ

๒๗๓

ประกาศ ตั้งอัครราชเก็บเงิน อากรค่านา ใน ตำบลแกนน้อย
และตำบลเมืองนะ

๒๗๗

ประกาศ ยกเว้นไม่เก็บเงินค่านา ในท้องที่อำเภอรัตนบุรี
จำนวน พ.ศ. ๒๕๕๕

๒๗๘

ประกาศตั้งอัครราชเก็บเงินค่านา ในตำบลห้วยแร้ง แขวง
เมืองตราด ที่ให้เก็บเป็นนาชนจตุรา ตั้งเป็นนาชนเบญจ ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๕๖

๓๒๓

ประกาศยกเว้นเงินอากรค่าเช่า พ.ศ. ๒๔๕๕ บางตำบลใน
เขตแขวงเมืองนครเชียงใหม่ เมืองนครลำพูน และเมืองแพร่ ๓๒๕

ประกาศใช้พระราชบัญญัติระงับโรคระบาด ร.ม. ๑๗
มณฑล ๕๓๗

ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะท่า โศกระบือและตุ๊ก
ตามหัวเมือง ในมณฑลร้อยเอ็ดและมณฑลยโสธรราชธานี ๕๔๐

ประกาศตัดยี่ตราเก็บเงินค่าเช่าในตำบลบางเดม ลงเป็นนา
ษัตริ ๕๔๗

ประกาศเก็บภาษีตัดเรือน โรงร้าน กระท่อม ในเขตวิเศษ
ภักดีเมืองเชียงใหม่ ๕๕๖

ประกาศกระทรวงนครบาล

ประกาศแพนบก้องกันโรคภัยที่ ๓๖ ๒๗

ประกาศแพนบก้องกันโรคภัยที่ ๓๗ ๖๒

ประกาศแพนบก้องกันโรคภัยที่ ๓๘ ๕๕๓

ประกาศเรื่องอนุญาตให้ ใช้ของบังคับกวดตรวจเซเซอร์เวีย ๕๕๐

ประกาศแพนบก้องกันโรคภัยที่ ๓๙ ๕๕๓

ประกาศกำหนดเขตวิเศษของ ทการ จตุตตะเบ็ญชานานนาม ดัก
ในมณฑลกรุงเทพฯ ๕๕๕

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ หน้า

ประกาศเปิดทำการคลังออมสินที่กรมพระคลังมหาสมบัติ	๑๘
ประกาศขยายความในกฎข้อบังคับคลังออมสิน	๒๕๒
ประกาศแจ้งราคาใบกู้กระทรวงพระคลังฯ จัดหามาได้	๒๕๖
ประกาศให้ ใช้เงินเหรียญบาทอย่างใหม่แทนชนิดอื่นฐาน ถดถอย	๒๖๐
ประกาศเลิกใช้เงินเหรียญดอง	๒๗๘
ประกาศเรื่องเปิดทำการคลังออมสิน ที่พระคลังมหาสมบัติ ปราจีน (เมืองฉะเชิงเทรา)	๒๘๓
ประกาศเลิกใช้เงินเหรียญบาทตราพระเกษมเดตรามงกุฏ	๔๒๘
ประกาศเปิดทำการคลังออมสินที่คลังมหาสมบัติ รวม ๖ มหาสมบัติ	๔๘๒

ประกาศกระทรวงคมนาคม

ประกาศเปิดใช้การไปรษณีย์ที่เมืองระยอง	๒๐๒
ประกาศเปิดใช้ โทรเลขชนบทมณฑลร้อยเอ็ด	๒๐๒
ประกาศเปิดใช้การไปรษณีย์ โทรเลขชนบทชนบทเมือง เพชรบุรี	๒๐๓
ประกาศเปิดการเดินรถไฟสายเหนือจากตำบลปากน้ำต่อชน ไปยังตำบลปากน้ำ	๒๕๓

(๑๓)

หน้า

ประกาศเปิดใช้ ไปรษณีย์นานาชาติระหว่างเมืองอุบลราชธานีกับประเทศฝรั่งเศสแลอินโดจีน ระหว่างเมืองภูเก็ตแลสะเทรอดเด็คเค็ดเมนต์ กับการใช้ไปรษณีย์โทรเลขนานาชาติในเมืองแม่ฮ่องสอน ๓๓๘

ประกาศเปิดการเดินรถไฟด้วยไต้ถ้อยไปถึงเมืองพัทลุง ๓๔๘

ประกาศใช้ ไปรษณีย์บัตรอย่างใหม่ ๕ ชนิด ๔๓๔

ประกาศเปิดใช้ ไปรษณีย์จดระหว่างเมืองภูเก็ต เมืองตรัง เมืองนครศรีธรรมราช เมืองสงขลา แลเมืองปัตตานี ทว่าการรับฝากส่งไปมาถึงเมืองต่างประเทศได้ด้วย ๔๓๕

ประกาศเปิดการใช้ ไปรษณีย์โทรเลขแลไปรษณีย์โทรเลขนานาชาติชนบทเมืองเสวย มณฑลยคร ๔๓๖

ประกาศแก้ไข อัตราค่าธรรมเนียม ไปรษณีย์โทรเลขแลโทรศัพท์ ๔๕๐

ประกาศบอกกำหนดให้ใช้ พระราชบัญญัติรักษาคลอง ร.ศ. ๑๒๓ กับกฎเด็นามัคกระทรงงเศษตราธิการ ร.ศ. ๑๒๕ สำหรับคลองบางเหย ๔๕๓

ประกาศกระทรวงทหารเรือ

ประกาศแก้กฎเด็นามัคค ๓/๑๓๐/๐๐๒๐ ว่าด้วยอัตราเงินเด็มน ๒๒

(๑๔)

หน้า

ประกาศเพิ่มเติมข้อความในกฎว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหาร

เรือก ๒/๒๕๕๖
๒๕๕๗

๓๖๐

ประกาศกระทรวงยุติธรรม

ประกาศเรื่องตั้งศาลมณฑล

๓๒

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ประกาศให้ใช้ธรรมเนียมตั้งอุปัชฌายะ

๓๗๒

ประกาศตั้งโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๕๖

๓๒๕

แจ้งความกระทรวงต่างประเทศ

แจ้งความเรื่องประเทศเวนิซตามความเห็นชอบและลงนาม
ในหนังสือสัญญาระเบียบการสำหรับส่งเงินทางธนาคารที่ท่า
กรุงโรม ตั้งวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๓๖๗

(๑๕)

สัญญาระหว่างประเทศ

หน้า

สัญญาในระหว่าง กรุงสยามกับกรุงเดนมาร์ก ตั้งชื่อกันที่
กรุงโคเปนเฮเกน วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ แต่ได้แตก
เปลี่ยน พระราชทานฎาตราตีพิมพ์ ๕ ฝ่ายที่กรุงเทพฯ วันที่ ๑๒
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๖

๕๕

แจ้งความกระทรวงเกษตราธิการ

แจ้งความเรื่องออกใบอนุญาตรถหนวแร่ในอำเภอเมืองฯ

ราชบุรี

๒๐๓

ประกาศกระทรวงวัง

ประกาศเพิ่มเติมเครื่องแต่งตัว ราตรีดี โมเดิร์นราชกรรในพระ
ราชสำนัก

๓๕๕

ประกาศตั้งยศนายพลกรมทหารบกหลวง

๓๖๔

ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการ
ครู อาจารย์ แด่นักเรียน โรงเรียนราชวิทยาลัย ใช้เครื่อง
แต่งกายอย่างในพระราชสำนัก

๓๖๖

(๑๖)

ประกาศกรมมหาดเล็ก

ประกาศเรื่องนักเรียนเก่าแห่งโรงเรียนมหาดเล็กหลวงแต่ง
เครื่องแต่งตัวมหาดเล็ก

๓๕๘

กฎข้อบังคับ

ตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคดีล้มล้างการปกครอง
พุทธศักราช ๒๕๕๖

พระเจ้าพญาเชอ กรมหลวงจันทบุรีนฤนาถ เสด็จมาตั้งกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ว่า ทรง
พระราชดำริเห็นชอบตามกฎข้อบังคับ ที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ แห่ง
พระราชบัญญัติคดีล้มล้างการปกครอง พุทธศักราช ๒๕๕๖ นั้นแล้ว จึงประกาศ
ให้ทราบทั่วกันดังต่อไปนี้

บทวิเศษระหัดพิพ

ข้อ ๑ ศัพท์ที่ใช้ในกฎข้อบังคับ ถ้าในที่ใดไม่ขอความให้
เข้าใจเป็นอย่างอื่น ให้พึงถือตามความอธิบายดังต่อไปนี้

ฝาก ให้พึงเข้าใจ ว่าเงินซึ่งฝาก ฝากไว้กับคลังหอสมณ

ฝากเพื่อเรียก ให้พึงเข้าใจว่า เงินฝากซึ่งอาจถอนในเวลาหนึ่ง
เวลาใดก็ได้ เมื่อประเพณีใดของตามกฎข้อบังคับ ข้อ ๑๓, ๑๔
แต่ ๑๕

ฝากหักเดือน ให้พึงเข้าใจว่า เงินฝากประจำซึ่งจะถอนคืนได้
เมื่อใดบอกล่วงหน้าหักเดือนแล้ว

ผู้ฝาก ให้ฟังเข้าใจว่า บุคคลซึ่งฝากเงินไว้กับคลังออมสินเพื่อประโยชน์ตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ให้แก่เด็ก

บาญชี ให้ฟังเข้าใจว่า บาญชีของผู้ฝากที่เกี่ยวข้องกับคลังออมสิน

เงินคงเหลือ ให้ฟังเข้าใจว่า จำนวนเงินที่ปรากฏว่าคงเหลือตามบาญชีนั้น

เด็ก ให้ฟังเข้าใจว่า บุคคลที่มียายุไม่ครบยี่สิบปี

ผู้ปกครอง ให้ฟังเข้าใจว่า บิดาของเด็ก หรือ

ถ้าบิดามารดาหรืออยู่ต่างหากจากเด็ก ให้ถือว่ามารดาเป็นผู้ปกครองเดกนั้น หรือ

ถ้าบิดามารดาหรืออยู่ต่างหากจากเด็ก แต่เดกนั้นไม่มีผู้ปกครองโดยพันธุกรรมคงแต่ไว้ หรือโดยคำสั่งหรือมรดกให้กิดเมื่อปรากฏเช่นนี้ ให้ฟังถือว่า ญาติผู้มอายเป็นผู้ใหญ่ที่ปฎักการศึกษาเด็ก หรือที่เดกนั้นได้ขอยุติยกคิด เป็นผู้ปกครอง

การบังคับบัญชาทั่วไป

ข้อ ๒ ให้อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ เป็นเจ้านาที่บังคับบัญชาคลังออมสินทั่วไป

ความประสงค์ ทตงคลังออมสิน

ข้อ ๓ ความประสงค์ที่จัดตั้งคลังออมสินขึ้นนี้ เพื่อเป็นทาง

ความในข้อ ๒ นี้เพิ่มเติมโดย กฎข้อบังคับ คลังออมสิน ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๖๖ ข้อ ๑

ทุกคนทั้งหลายจะได้ฝากเงินเหลือจ่ายของตนไว้ ในฉบับพลัน แต่เพื่อ
 เป็นทางอุปการะแก่การเก็บออมทรัพย์ส่วนใดลงเป็นปฐม แต่ไม่
 ประสงค์ให้ใครคงออมเงินเป็นสถานที่เก็บเงิน ซึ่งจะถอนออกใช้
 จ่ายเนื่องๆ ถ้าผู้ฝากได้รับค่าดอกเบี้ยแล้วอย่างผู้ฝากเงิน
 คงน อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติจะสั่งให้ยึดบัญชีของผู้ฝากเงิน
 เดี่ยว แต่จ่ายเงินคงเหลือให้แตกแหว่ดออกทันที เมื่อได้รับอนุมัติ
 เสนอบัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติแล้ว

สถานที่ที่จะรับฝาก

ข้อ ๕ สถานที่ที่จะคงตั้งออมเงินนั้น จะตั้งที่กรมพระคลังมหา
 สมบัติแต่กรมศุลกากรในกรุงเทพฯ แต่พระคลังมณฑล พระคลังใน
 หัวเมืองมณฑลต่าง ๆ เมื่อขยายการไปเพียงใด เสนอบัดกระทรวง
 พระคลังมหาสมบัติจะประกาศให้ทราบเป็นครั้งคราว

กำหนดเวลาทำการ

ข้อ ๕ เวลาทำการในคลังออมเงินที่กล่าวในข้อ ๕ ให้เริ่มตั้งแต่
 ห้าโมงเช้า ถ้าวินธรรมดาลงบ่ายสามโมง ถ้าวินเดาร ลงบ่ายโมงหนึ่ง

หน้าที่ข้าราชการรักษาความลับ

ข้อ ๖ เจ้าพนักงานทำการในหน้าที่รับหรือจ่ายเงินฝากกิต หรือ
 มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การรับส่งสมุดบัญชีของผู้ฝากกิต ห้ามไม่ให้เปิดเผย

ความในข้อ ๕-๕ แห่งกฎข้อบังคับนี้ถูกยกเลิกและบัญญัติใหม่โดย ข้อบังคับคลังออม-
 เงินฉบับที่ ๓-๕ พ.ศ. ๒๔๗๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม และวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

21/02/2566
 (ค.ป.ร.ศ. เล่ม ๕๒ หน้า ๑๒๖, ๒๐๖)

เผยข้อความtruth โดยตำแหน่งนำทของตน เช่นข้อผู้ฝากจำนวนเงินฝากหรือเงินถอนแก่ผู้อื่น ซึ่งไม่มกจเกี่ยวข้องของกับคตงออมดิน

ลักษณะผู้ฝาก

ข้อ ๘ ผู้ใดจะฝากเงินไว้กับคตงออมดินก็ฝากได้ ไม่เลือกว่า (ก) ผู้ใหญ่หรือเด็ก ฝากเพื่อประโยชน์ตนเอง หรือ (ข) ฝากเพื่อประโยชน์ให้แก่เด็กคนใด ซึ่งผู้ฝากเป็นผู้ปกครองเด็กนั้น

ฝากเงิน

ข้อ ๙ ห้ามไม่ให้ผู้ใดฝากเงินในนามของตนเองมากกว่าบัญชีหนึ่ง เว้นไว้แต่ผู้ปกครองจะฝากเงินเพื่อประโยชน์แก่เด็ก เพราะเหตุที่ปกครองเด็กนั้นจึงฝากได้ เมื่อผู้ปกครองฝากเงินเพื่อประโยชน์แก่เด็กให้ลงชื่อผู้ปกครองแก่ชื่อเด็กได้ทั้งสองคน เช่น (ก) ผู้ปกครอง (ข) เด็ก ตั้งเป็นตัวอย่าง แต่ห้ามไม่ให้รับฝากเงินในนามของบุคคลเขาชอกันนับแต่ต้องคนหรือมากกว่าสองคนรวมกัน

ข้อ ๑๐ การที่ผู้ปกครองได้ฝากเงินเพื่อประโยชน์แก่เด็กแล้วนั้น ไม่เป็นการห้ามเด็กผู้นั้นมิให้ฝากเงินในนามของตนเองอีก อนึ่งหญิงที่มตามักอาจฝากเงินในนามของตนเองได้ ถ้าหากว่าเงินที่ฝากนั้นเป็นทรัพย์สินส่วนตัวหญิง หรือเป็นทรัพย์สินหญิงที่มามาหาได้

ข้อ ๑๑ ในบัญชีหนึ่ง จะฝากเพื่อเรียกประเภทเดียวหรือฝากหกเดือนประเภทเดียวกันได้ หรือฝากเพื่อเรียกถึงวันหนึ่งแต่ฝากหกเดือนส่วนหนึ่งก็ได้

ข้อ ๓๓ ในคราวหนึ่งจะฝากได้อย่างต่ำที่สุดเพียงบาทหนึ่ง เศษบาทให้ทบจนได้ด้วยจำนวนห้าสตางค์เสมอไป

จำกัดจำนวนเงินฝาก

ข้อ ๓๔ จำนวนเงินฝากเพื่อเรียก ให้ฝากได้รวมทั้งดอกเบี้ยเพียงห้าร้อยบาท

โดยอากรอย่างเดียวกัน จำนวนเงินฝากหักเดือนรวมทั้งดอกเบี้ยไม่เกินกว่าต้องพันห้าร้อยบาท

ตัวอย่าง เช่นผู้ฝากคนหนึ่งมีเงินคงเหลืออยู่ ๕๗๑ บาท ๕๓ สตางค์ รวมทั้งดอกเบี้ยด้วยแล้วถึง เมื่อถึงจำนวน ๕๐๐ บาทเป็นพิกัดอย่างตั้งแล้ว จะฝากได้อีก ๗๑ บาท ๕๗ สตางค์ แต่เมื่อจำนวนเงินฝากให้ทบได้ด้วยจำนวน ๕ สตางค์ (ดูข้อ ๓๓) เช่นนี้จะฝาก *เกินกว่า ๗๑ บาท ๕๕ สตางค์ ไม่ได้

การถอนเงิน

ข้อ ๓๕ ผู้ฝากขอถอนเงินของตนได้ทันทีตั้งแต่วัน "ฝาก" ให้พึงเข้าใจว่ากำหนดเวลาตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันเสาร์

ข้อ ๓๖ เด็กอาจถอนเงินได้เฉพาะเงินที่ตนนำฝาก ส่วนเงินที่ผู้ปกครองฝากเพื่อประโยชน์แก่เด็ก เด็กจะถอนมิได้โดย ให้ถอนได้เฉพาะผู้ปกครองที่นำฝาก

ข้อ ๓๕ ในคราวหนึ่งจะถอนเงินฝากได้อย่างต่ำที่สุดบาทหนึ่ง

เศษบาทให้ทบชนได้ด้วยจำนวนห้าสตางค์เต็มออกไป เงินไว้แต่ในการ
ปีงบประมาณซึ่งเด็กฝากจึงให้ก่อนเงินทั้งหมดที่คงมีอยู่

ข้อ ๓๖ หญิงจะถอนเงินซึ่งฝากในชื่อของตนก็ได้ ถึงแม่หญิง
นั้นจะได้แต่งงานเหมือนเงินฝากอยู่แล้วก็ได้

วิธีฝากเงิน

ข้อ ๓๗ ผู้ใดประสงค์จะฝากเงิน ควรไปทำด้วยตนเองหรือมิ
ก็จดหมายไปถึงสถานทว่าการแห่งหนึ่งแห่งใดตั้งกล่าวในชื่อ & บอกชื่อ
การทบทยงชีพ แลค่ามถทชย ถ้าจะฝากเพื่อประโยชน์แก่เด็ก
ก็ให้บอกชื่อเด็ก ชาย ตามถทชยของเด็ก แลเหตุที่เป็นผู้ปกครอง
เด็กนั้นด้วย เมื่อแสดงขอเหล่านี้แล้ว จะใคร่รับสำเนากฎข้อบังคับ
ฉบับหนึ่ง

ข้อ ๓๘ ผู้ซึ่งประสงค์จะฝากเงินต้องทำคำรับรองดังนี้

“ข้าพเจ้าขอรับรองโดยหนึ่งอันว่า ข้าพเจ้าได้ ^{อ่าน}กฎข้อบังคับ
ของคลังออมสินเข้าใจตลอดแล้ว แลยอมถือเป็นข้อจำกัดว่าข้าพเจ้า
แลรับรองต่อไปว่า ข้าพเจ้ามิได้ มีบัญชีฝากเงินเพื่อประโยชน์
ข้าพเจ้าในคลังออมสินแห่งอื่น”

ข้อ ๓๙ เมื่อได้ตั้งชื่อในคำรับรองแลยื่นต่อสถานทว่าการ เพื่อ
ประสงค์จะให้รับฝากเงินนั้นแล้ว ผู้นั้นอาจเริ่มฝากเงินได้ทีเดียว
ถ้าผู้ฝากประสงค์จะฝากเงินนั้นทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งในประเภท
ฝากหกเดือนแล้ว ผู้ฝากจะต้องตั้งหรือยื่นคำขอตามความประสงค์

ความในข้อ ๓๗, ๓๘ ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดยข้อ ๒ แห่งกฎข้อบังคับคลังออมสิน
ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๖๖ (ดู ป.ช.ศ. เล่ม ๓๖ หน้า ๔๔๘)

๔.๕ ถ้าผู้ฝากไปแสดงความประสงค์ด้วยตนเองแล้วควรรอกำ
รองในแบบที่มีไว้

สัมมัตคูปาณัติ

ข้อ ๒๐ เมื่อผู้ฝากโอนเงินฝากแล้วจะไ้รับสัมมัตคูปาณัติเล่มหนึ่ง
ลงชื่อผู้ฝาก (แต่ถ้าฝากเพื่อประโยชน์แก่เด็กก็จะได้ลงชื่อเด็กไว้
ด้วย) ชื่อสถานที่ที่ฝากเงินแต่จำนวนเงินฝาก ฯลฯ รายการ
ฝากหรือถอนรายหนึ่งๆ ในสัมมัตคูปาณัตตินั้น ให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อย่อกำกับ
ไว้ทุกรายการในการที่ผู้ฝากจะรับสัมมัตคูปาณัติไปนั้น ผู้ฝากจะต้องลงนาม
รับสัมมัตคูปาณัติให้เจ้าพนักงานไว้เป็นสำคัญ และจะต้องให้ตัวอย่าง
ลายเซ็นชื่อของตนให้แก่เจ้าพนักงานด้วย ถ้าผู้ฝากมาขอฝากด้วยตน
*เอง เจ้าพนักงานจะให้ลงลายเซ็นชื่อเป็นตัวอย่างในสัมมัตคูปาณัติ ถ้าผู้
ฝากมิได้มาเอง ก็จะต้องตั้งตัวอย่างลายเซ็นชื่อในกระดาษแผ่นหนึ่ง
ส่งไปให้เจ้าพนักงานเพื่อปิดผนึกไว้ ในสัมมัตคูปาณัติ

คำอธิบาย เมื่อผู้ฝากคนหนึ่งได้ฝากเงินเพื่อประโยชน์ตนเอง แต่
ประโยชน์ให้แก่เด็กในสถานที่แห่งเดียวกัน ให้ผู้ฝากถือสัมมัตคูปาณัติ
สองเล่มต่างกัน

ข้อ ๒๑ จำนวนเงินฝากหรือถอนจะต้องลงไว้ ในสัมมัตคูปาณัติทุก ๆ
ราย ถ้าจำนวนเงินฝากหรือถอนรายใด ไม่ปรากฏในสัมมัตคูปาณัติมี
นามเจ้าพนักงานกำกับแล้ว รัฐบาลจะไม่รับผิดชอบในจำนวนเงินนั้น
ด้วยเหตุที่ผู้ฝากควรระมัดระวังเก็บสัมมัตคูปาณัติของตนไว้ ให้มั่นคง
แต่ตรวจตรารายการในสัมมัตคูปาณัติให้แน่ใจว่าเป็นการถูกต้อง

ความในข้อ ๒๐, ๒๑ ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดย ข้อ ๒ แห่งกฎข้อบังคับคลังออมสิน
ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๖๖ (ค.ป.ช.ศ. เล่ม ๓๖ หน้า ๑๔๗)
217022866

ข้อ ๒๒ ในครั้งแรกที่ได้อายัดมูลค่าบัญชีให้แก่ผู้ฝากกัก หรือเมื่อ
ตัดยอดเดิมก่อนได้ ใช้เต็มแต่ตั้งคืนเจ้าพนักงานแล้วก็ได้ เดิมดังๆ คือ
ไปจะไม่เรียกราคาค่ามัดมัด แต่ถ้ามัดมูลค่าที่จ่ายให้ ไปนั้นหาย
หรือเสีย ให้เจ้าพนักงานเรียกค่ามัดมัดใหม่เต็มขนาดหนึ่ง

การฝากเงินเมื่อเปิดบัญชีแล้ว

ข้อ ๒๓ เมื่อได้เปิดบัญชีฝากเงินไว้แล้ว คือไปผู้ฝากจะฝากอีก
สักกี่คราวๆ ละเท่าใด ถ้ายอดเงินนั้นไม่เกินจำนวนเงินคนตั้ง ตามที่
ตั้งไว้เป็นกำหนดในข้อ ๑๒ ก็ฝากได้ แล้วแต่ความประสงค์ ข้อ
จำเป็นที่ผู้ฝากจะต้องปฏิบัติในข้อนี้ ก็คือให้ผู้ฝากนำเงินมาพร้อมกับ
สมุดบัญชี เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งรายการเงินคงเหลือ แก่จำนวนที่
เช่นรับรองรายการนั้นแล้วจะได้คืนสมุดบัญชีให้ไป เว้นแต่ผู้ฝาก
มีความประสงค์จะฝาก หักถอนก็ให้ทำค่าแต่คงความประสงค์เช่นนั้น
ส่งไปยังเจ้าพนักงานพร้อมกับเงินดังกล่าวในข้อ ๑๘

วัตถุเงิน

ข้อ ๒๔ เมื่อผู้ฝากประสงค์จะถอนส่วนเงินในจำนวนที่ฝากในประ-
เภทฝากหักถอน จะต้องแจ้งความประสงค์ ไปยังสถานที่ ๆ คนได้ฝาก
เงินไว้ตามแบบฟอร์มซึ่งจะขอได้คือเจ้าพนักงาน เมื่อยื่นคำขอเช่นนั้น
แล้ว เจ้าพนักงานจะแจ้งให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่า วันใดจะถึง
กำหนดจ่าย กำหนดคราวคือหักถอนนับตั้งแต่วันเจ้าพนักงานได้รับ

ความในข้อ ๒๓ ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดย ข้อ ๒ แห่ง กฎข้อบังคับ คลังออมสินฉบับที่

คำบอกต้องนำถอนเงินเป้นกำหนด ถ้าถึงวันกำหนดผู้ฝากไม่ถอนเงินไป เจ้าพนักงานจะโอนเงินที่ชอลถอนนั้นไปดงบัญชีไว้ในประเภทฝากเผื่อเรียก

ข้อ ๒๕ เมื่อผู้ฝากประสงค์จะถอนเงินฝากเผื่อเรียก หรือจะถอนเมื่อถึงวันกำหนดถอนทแ่งใดก็ได้ ผู้ฝากจะต้องนำสมุดบัญชีไปด้วยตนเอง หรือตั้งไปกับผู้แทนยังสถานที่ทำการของตนมีบัญชีอยู่ การที่ตั้งสมุดบัญชีมาขอถอนจะต้องทำคำขอกำกับไปเป็นลายลักษณ์อักษรตามพอมทตั้งไว้เป็นแบบ ดังข้อผู้ฝากด้วยตนเอง บอกจำนวนเงินคงเหลือของตน แต่จำนวนที่ประสงค์จะถอน ถ้าผู้ฝากตั้งสมุดบัญชีแล้วคำชอลถอนมากกับผู้แทน ผู้ฝากจะต้องบอกชอลผู้แทนแต่ให้ผู้แทนตั้งขอในแบบคำชอลนั้นด้วย แล้วจึงตั้งให้ไป

ข้อ ๒๖ ถ้าผู้ฝากไม่สามารรถเขียนหนังสือได้ จะต้องมาชอลถอนด้วยตนเอง แต่ลงคำคณแ่งใดในคำขอไว้เป็นดั่งคำคณ ถ้าหากว่าผู้ฝากอ่านหนังสือไม่เป็นแต่พนักโดยที่ครมาโตด้วยตนเอง จะลงคำคณแ่งใดในแบบคำชอลคือหน้าพยานซึ่งมีนบหน้าลอลคตองคน แต่ให้พยานนลงชอลกำกับไว้ด้วยก็ได้ ถ้าเจานาทเห็นเพนทพอใจว่า คำชอลนเป้นคำชอลบริสุทธิแต่ผู้ฝากไม่สามารรถจะมามีจริง ก็ให้จ่ายเงินให้แก่ผู้นำสมุดบัญชีแล้วคำชอลนนั้น

ข้อ ๒๗ บุคคลซึ่งจะรับเงินไป (จะเป็นผู้ฝากกิต หรือผู้แทนกิต) จะต้องเซ็นชอลว่าได้รับเงินในค่านหลังแบบคำชอลต่อหน้าเจ้าพนักงานผู้จ่าย ถ้าผู้รับเงินไม่สามารรถเขียนหนังสือได้ ก็ให้ทำแ่งใดไว้เป็นคำคณต่อหน้าพยานคนหนึ่ง ซึ่งเป็นคนมีนบหน้าลอลคตองคน

ความในข้อ ๒๖, ๒๗ บกเลิกและบัญญัติใหม่โดยข้อ ๒ แห่งกฎข้อบังคับคตองออมสิน 2 ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๖๖ (ดูป.ช.ศ. เล่ม ๓๖ หน้า ๑๔๗.)

เคยกับบุตรเงิน แต่เป็นคนรู้จักกับเจ้าพนักงานบางคนในตำแหน่งที่
จ่ายเงินนั้น

ข้อ ๕๘ ถ้าผู้ฝากจะถอนเงินที่ตนฝากเพื่อประโยชน์แก่เด็ก
จะต้องทำคำรับรองในใบถอนโดยมีข้อความดังนี้

“ข้าพเจ้ารับรองว่าจำนวนเงินที่ขอถอนนี้สำหรับค่าใช้จ่ายของ
เด็ก

ข้อ ๕๙ ถ้าผู้ฝากมรณภาพหรือต้องเหตุด้วยประการใด ๆ ก็
แต่มีผู้ขอถอนเงินของผู้ฝากนั้นไซ้ ให้เจ้านาทรายงานขอคำสั่ง
อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ ข้อ ๕๕, ๕๖ และ ๕๗ โดยอาการ
เช่นเดียวกัน เมื่อเด็กผู้ฝากมรณภาพหรือด้วยเหตุอื่นใดของ
ข้อความในข้อ ๕๖ ก็ต้องให้อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติคำสั่ง
ทุกราย

ข้อ ๖๐ เมื่อเจ้าพนักงานได้จ่ายเงินแล้ว ให้ลงรายการในสมุด
คบบัญชี แต่หักยอดเงินคงเหลือเช่นเดียวกับรับฝาก แต่ให้เจ้านาท
ตั้งชอกรากับไว้ด้วย แล้วจึงตั้งสมุดคบบัญชีใหม่ฝากหรือยแทนคนไป

คอกเบย

ข้อ ๓๐ คอกเบยในเงินฝากเมื่อเรียกหนี้ ให้คิดร้อยละสองคือ
ปี แต่เงินฝากทุกเดือนให้คิดร้อยละสามคือปี เงินคอกเบยที่งานจะ
คิดให้เดือนละครั้ง ในยอดเงินคงเหลือรายงานวันหมดจำนวนค่าที่คิดใน
ระหว่างเดือนหนึ่ง ๆ เศษบาทในจำนวนเงินคงเหลือนั้นไม่ให้คิด
คอกเบย

คำอธิบาย ถ้าจำนวนเงินคงเหลือตามความในข้อ ๓๕, ๔๗, ๕๓ และ ๕๒ เกินกว่ายอดเงินคงเหลือที่หาได้ ในข้อ ๓๒ นั้นแล้ว ให้พึงเข้าใจว่าจะคิดดอกเบี้ยให้ตามยอดเงินคงเหลือที่หาได้ในข้อ ๓๒

ข้อ ๓๒ เงินคอกเบี้ยที่คิดได้ตั้งแต่วัน ให้ส่งมอบในสมุดคูปาบัญชีเฉพาะบัตรครั้ง เมื่อถึงวันที่หนึ่งเมษายนแล้วผู้ฝากควรมอบสมุดคูปาบัญชีให้เจ้าพนักงานตงเงินคอกเบี้ย ตามฉรณห์ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานหักหรือบดกยยอดเงินคงเหลือในสมุดคูปาบัญชี จนกว่าจะได้ตงเงินคอกเบี้ยแล้ว

ข้อ ๓๓ เงินคอกเบี้ยของผู้ฝากที่มรณภาพ ให้เป็นอนรรับตงแต่วันที่หนึ่งขอเดือนที่ใดตงขาด ให้ผู้รับมรฎกทราบตามความในข้อ ๔๕

ข้อ ๓๔ เมื่อชรบคกรมพระคตงมหาตมตมคาคตงให้บิธบายชืเมื่อใด คอกเบี้ยในบายชืนั้นเป็นอนรรับตงแต่วันที่หนึ่งขอเดือนที่ชอกคาคตง

ข้อ ๓๕ การคคคอกเบี้ย ในบายชืที่เบตไวเพื่อประโยชนแก่เด็ก ให้เป็นอนรรับตงแต่วันที่หนึ่ง ขอ เดือนที่เด็กนั้นมีอายุครบแปดผู้ใหญ่

ย้ายสถานที่ฝากเงิน

ข้อ ๓๖ เมื่อพนักาคหนดตำเดือน นมตงแตงนเบตบายชืครั้งแรกหรือวันที่โอนบายชืคราวหลังเป็นคณมาคต ผู้ฝากประตงคจะโอนบายชืของคณไปยงตงานที่หนึ่งที่ใดซึ่งกำหนดไว ในข้อ ๔ ก็ไดโดยมิให้เสียค่าธรรมเนียมอยงหนึ่งอยงใดเลย ในการโอนเช่น

ผู้ฝากจะต้องยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบที่คงไว้ แต่ตั้ง
มาพร้อมสมุดบัญชี เมื่อเจ้าพนักงานได้รับคำขออนุญาตแล้วให้คน
สมุดบัญชีแก่ผู้ฝาก อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติจะเป็นผู้ตั้งให้
โอน แต่ผู้ฝากควรไปในสถานที่ทำการใหม่ที่ตนจะมีบัญชีนั้นโดยเร็ว
เพื่อจะได้ตั้งชื่อไว้เป็นตัวอย่างตามความในข้อ ๒๐ แต่นำสมุดบัญชี
บัญชีของคุณไปด้วย

คำชี้แจง บัญชีใดที่มีคำสั่งให้ปิดแล้ว โอนข้อไปไม่ได้

เลิกฝาก

ข้อ ๓๗ เงินคงเหลือในประเภทฝากเมื่อเรียกหนี้ ผู้ฝากจะถอน
คืนทั้งหมดหรือบางส่วนในเวลาใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องรอจนครบอายุบัญชี
นับตั้งแต่วันถอนเงินคราวหลังตั้งกำหนดไว้ ในข้อ ๓๓ แต่ถ้าจำนวน
เงินทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งอยู่ในประเภทฝากหักเดือนนั้นแล้ว
จะเลิกถอนไม่ได้จนกว่าจะถึงกำหนด แต่ถ้าหากมีเงินส่วนหนึ่งอยู่ใน
ประเภทฝากเมื่อเรียก เงินส่วนที่ถอนให้ถอนไปตามธรรมดา

ข้อ ๓๘ ถ้าผู้ฝากประสงค์จะเลิกถอนเงินฝาก ก็ต้องประพฤติ
ตามทราามาในข้อ ๒๕ ถึงข้อ ๒๖ ส่วนเงินดอกเบี้ยนั้นให้เจ้าพนักงาน
คิดให้เพียงวันต้นเดือนที่ถอนมา ลงในสมุดบัญชีแต่หักยอดบัญชี
บัญชีเลย แล้วจ่ายเงินให้ผู้ฝากตามข้อบังคับข้อ ๒๖ ถึงข้อ ๓๐ แต่
ยอดสมุดบัญชีนั้นไว้ ในคลังออมสิน

ข้อ ๓๙ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำสั่งอธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ
ให้ปิดบัญชีแล้ว ให้แจ้งความไปยังผู้ฝากขอให้ส่งสมุดบัญชีเด

รับเงินคงเหลือคนไป ตั้งแต่วันแจ้งความไปยังผู้ฝากตั้งว่า ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานรับฝากเงินอีกต่อไป

ข้อ ๕๐ เงินฝากเพื่อประโยชน์แก่เด็กแต่คงมีอยู่ในเวลาที่เด็กนั้นอายุครบยี่สิบปี เด็กผู้เคยรอนานาจถอนเงินนั้นได้ ข้อ ๕๑ แต่ถ้าในเวลาที่เด็กอายุครบเป็นผู้ใหญ่ เด็กผู้นอนอกพระราชอาณาเขตแล้วผู้ปกครองแต่งตั้งเป็นทพขอใจอธิษฏกรรมพระคดียมหาสมบัติ ว่าถ้าหรือการถอนได้จนกว่าเด็กจะกลับมาในสยามจะเกิดความยากจนได้แล้ว อธิษฏกรรมพระคดียมหาสมบัติจะอนุญาตให้ผู้ปกครองถอนเงินไปก็ได้ แต่ให้ผู้ปกครองทำทนายให้ไว้ต่อกรมพระคดียมหาสมบัติรับรองการเสียหายซึ่งอาจเกิดขึ้นในภายหลัง

เปิดบัญชีใหม่

ข้อ ๕๒ ผู้ใดเลิกถอนเงินของตนไปยังไม่พ้นสามเดือนจะตั้งต้นฝากใหม่ไม่ได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องทนายพนักงานตั้งให้เลิกถอนจะฝากใหม่ได้อีก นอกจากอธิษฏกรรมพระคดียมหาสมบัติอนุญาตให้ฝาก

ทอดทิ้งบัญชี

ข้อ ๕๓ บัญชีใดที่ไม่มีการจะพึงกระทำภายในเวลาอันเป็นกำหนดคือไปนี้ โทษว่าเป็นบัญชีที่ฝากทอดทิ้งเป็นอนชาตอายุที่จะฝากหรือถอนได้อีก เว้นไว้แต่อธิษฏกรรมพระคดียมหาสมบัติจะอนุญาต

กำหนดเวลาทอดทิ้ง คือ

ถ้าเงินคงเหลือในบัญชีไม่เกินสิบบาท สามีเป็นพันกำหนด

ถ้าเงินคงเหลือมีเกินสิบบาทแต่ไม่ถึงกว่าร้อยบาท หักเป็นพัน

กำหนด

ถ้าเงินคงเหลือมีเกินกว่าร้อยบาท เกือบเป็นพันกำหนด

คำอธิบาย คำว่า "กิจอันจะพึงกระทำ" ในข้อนี้ ไม่ได้หมายความว่า

ความเสียหายการฝากเงินถอนเงิน แต่ให้พึงเข้าใจตลอดถึงการตั้ง
สมุดบัญชีมาบวกเงินออกแยกด้วย

ข้อ ๕๓ ในเวลาหนึ่งเวลาใดภายในกำหนดสิบปี นับแต่วันมีกิจ
ที่ใดกระทำครั้งหนึ่งตามความในข้อ ๕๒ นั้น ผู้ฝากอาจขอให้เปิดบัญชี
ที่ทอดทิ้ง เพื่อฝากหรือถอนเงินใดออกไปตามเดิม เมื่อได้รับคำสั่ง
อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ และเมื่อเปิดบัญชีได้ ออกแล้วให้คิด
ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในระหว่างทอดทิ้งเท่ากับต้นเงิน

บัญชีต้นอายุ

ข้อ ๕๔ ในกำหนดสิบปี ถ้าไม่ได้มีกิจอันจะพึงกระทำตามความ
ในข้อ ๕๒ นั้นแล้ว เงินคงเหลือในบัญชีเช่นนั้นให้ตกแก่รัฐบาล เว้น
ไว้แต่เดิมนับตั้งแต่วันที่พระคลังมหาสมบัติจะตั้งเป็นอย่างอื่น

การรับมรดกแก่การตั้งผู้ปกครอง

ข้อ ๕๕ ถ้าผู้ฝากมีเงินฝากเพื่อประโยชน์ตนเองมรณภาพลงก็ดี
หรือเด็กซึ่งผู้ปกครองได้ฝากเงินไว้มรณภาพลงก็ดี ถ้าพิสดารเห็น

เป็นที่พอใจอธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ ว่าผู้ใดมีอำนาจที่จะรับ
มรดกผู้มรณภาพ ก็ให้อธิบดีตั้งจ่ายเงินคงเหลือของผู้มรณภาพให้
ผู้รับมรดกรับไป ในเรื่องเช่นนี้ให้เจ้าหน้าที่แจ้งความแก่ผู้รับมรดก
ให้มีอำนาจเบิกเงินไป

ข้อ ๕๖ ถ้าผู้ฝากมีเงินฝากเพื่อประโยชน์ตนเอง ต้องด้วยความ
ฉ้อฉลจริตกิด หรือไม่ดำนารจัดการธุระของตนเองกิด ถ้าความ
ฉ้อฉลจริตหรือไม่ดำนารณัน พัดศรีเห็นเป็นที่พอใจอธิบดีกรมพระ
คลังมหาสมบัติแล้ว อธิบดีจะตั้งให้จ่ายเงินในบัญชีของผู้ฝากให้แก่
ผู้ใดหนึ่งทีด้มควรรับไปเป็นครั้งเป็นคราวกิด แต่ค่ารับเงินของ
บุคคลที่อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติตั้งจ่ายโดยบรรทุกใจนั้น ให้ถ
วาทตั้งยอมสิ้นพันจากความรับผิดชอบในเงินที่จ่ายไป

ข้อ ๕๗ ถ้าผู้ปกครองเด็กมรณภาพกิด หรือต้องด้วยความฉ้อ
ฉลจริตกิด หรือไม่ดำนารจัดการธุระของตนเองกิด หรือปรากฏว่า
มีความผิดโทษอาญาตามกฎหมายลักษณะอาญา ยกเสียแต่ความผิด
ส่วนระหุโทษกิด อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติจะให้อำนาจแก่ผู้ใด
ทีเห็นสมควร ให้ทำการแทนผู้ปกครองเด็กต่อไปกิด หรืออธิ
บดีกรมพระคลังมหาสมบัติจะขอให้ศาลทมอำนาจในท้องทนั้นได้ส่วนแล
ตั้งผู้ปกครองใหม่กิด

ข้อ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐
ข้อทรัพย์สินสมบัติทรัพย์สินเป็นประกัน

ข้อ ๕๘ ผู้ใดมีเงินฝากอยู่จะขอข้อทรัพย์สินสมบัติที่รัฐบาลเป็น
ประกัน ก็ให้ข้อได้เพียงราคาตามพันธบาทเป็นอย่างมาก เงินที่ขอ

นั้นจะให้จ่ายในเงินคงเหลือของคนที่ได้ (เงินไว้แต่เงินฝากนั้นอยู่ในประเภทฝากหักเดือน ต้องรอจนถึงกำหนดถอน) หรือจะนำเงินมาซื้อโดยเฉพาะไม่ให้เกี่ยวแก่การเบิกถอนเงินฝากก็ได้ เงินที่นำมาเฉพาะชื่อเช่นนี้ให้ตั้งในสมุดคูปาณัติเป็นเงินฝากเพื่อเรียก (ไว้พาดก่อนจนกว่าจะจัดหาซื้อทรัพย์สินมาได้) แม้จะกระทำให้อุดเงินในบัญชีตั้งเลยก็ทำได้โดยตามความในข้อ ๑๒ ก็ตาม

ทรัพย์สินที่ตกมาเป็นใบกรมราคาตามระดับบอนด์ (ประมาณสองร้อยเจ็ดสิบบาท) อย่างหนึ่ง และฉบับละร้อยปอนด์ (ประมาณพันตำรายี่ห้าสิบบาท) อีกอย่างหนึ่ง ผิดอกเบยร้อยตะลิ่งครึ่งต่อ

ข้อ ๔๘ การซื้อทรัพย์สินที่ระบุข้างเป็นประกันนั้น ต้องทำคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบที่กำหนดไว้ แต่ส่งไปยังสถานที่ที่คนมีเงินฝากอยู่พร้อมกับสมุดคูปาณัติ ในการช้อนถ้าประสงค์จะแต่ขอหาประโยชน์ ให้แก่เด็ก ก็ต้องกล่าวความประสงค์มาในแบบคำขอให้ชัดเจน แต่ในการช้อนแล้วจะให้จ่ายเงินส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดในบัญชีที่ฝากไว้เพื่อประโยชน์แก่เด็กนั้นแล้ว จะต้องประพฤติตามความในข้อ ๒๘

ข้อ ๕๐ เมื่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดหาทรัพย์สินที่กล่าวมานั้นได้แล้ว ผู้ฝากจะได้รับหนังสือสำคัญของบริษัท กรมพระคลังมหาสมบัติเป็นคูปาณัติหนึ่ง โดยทางสถานที่ที่คนมีเงินฝากอยู่ แต่คงเลขหมายแห่งใบที่ ราคาที่ตราไว้ แต่ราคาจริงที่จัดหามาได้ ส่วนใบกึ่งนี้ให้อธิบดี กรมพระคลัง มหาสมบัติ เก็บไว้ในที่มั่นคงสำหรับผู้ฝาก จำนวนเงินที่จัดหามาได้นั้นให้ตั้งในสมุดคูปาณัติเป็นเงินถอนแล้วคืนสมุดคูปาณัติใหม่ฝากรับไป

๕๑๑.๑๖๖
คอกเบยอนเกิดแต่ทรวพยสมบัติทรวฐีบาลเปนประกัน

ข้อ ๕๓ จำนวนเงินคอกเบยซึ่งจะพึงได้จากใบกุ ทฎุฝากเปนเจ้า-
ของนนเท่าใด ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งความไปให้ผู้ฝากทรวมห
เคอนคอกครั้ง แต่จำนวนเงินคอกเบยนั้นให้ลงในคอกเบยบัญชีในประ-
เภทฝากเผื่อเรียก ในคราวหน้าทรวคมาายน

๕๑๑.๑๖๗
ชายทรวพยสมบัติทรวฐีบาลเปนประกัน

ข้อ ๕๒ ผู้ฝากซึ่งเป็นเจ้าของทรวพยสมบัติขอใ้เเพบระ โยชน
ตนเองกิด หรือทฎุฝากครองขอใ้เแกเด็กกิด จะชายทรวพยสมบัติคน
เวตาใดเวตาหนึ่งก็ได้ โดยทำคำขอเปนตวยตักษณอักษรตามแบบชน
คอดถานท ๆ คนมีเงินฝากอยั กระทรงพระคตงมหาตมบัตจะจัดการ
ชกยให้ และเมื่อชายใดแลดูอริบตกรรมพระคตงมหาตมบัตจะแจ้ง
ความให้ผู้ฝากทรวบ เพื่จะได้นำหนังสือคำคอกทคชไว้ตามความใน

ข้อ ๕๑ มายนพรอมกบตมคคมาญช ให้ตงจำนวนเงินทชขายใ้รวมทง
คอกเบยทเกิดชนตงจนชาย แต่ถาใ้ยอดเงินเกินยอดคชนเป้นกำหนด
ในข้อ ๑๒ เงินทเกินนั้นจะไม่คคคอกเบยใ้ ผู้ฝากจะตองถอนคชนไป

คำอชบาย ทรวพยสมบัติทฎุฝากครองขอใ้เแกเด็ก เมื่อใ้ชายจะ
ตองมคารบรองแจ้งไปใ้คำขอว่า เงินชขายใ้คชนคองกรใ้ชเพอ
ประ โยชนเแกเด็กผู้นน

การจับฉลากส่งใช้คืนเงินกุ

ข้อ ๕๓ เงินกุของรัฐบาลจะต้องส่งใช้ด้วยวิธีจับฉลาก ใบกุ

บางฉบับถูกฉกฉวยเงินคืนทุกๆ ปี ถ้าไม่ถูกฉกฉวยซึ่งผู้ฝากเป็นเจ้าของ
ของต้องฉกฉวยตามจำนวน อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติจะแจ้งความ
ให้ทราบ แลจัดหาใบก ทมราคาเท่ากันเปลี่ยนถือให้เป็นเจ้าของต่อไป
ดังหนังสือดำคณบดีสำหรับ ใบก ซึ่งผู้ฝากถือไว้ตามความในข้อ ๕๐ นั้น
ผู้ฝากจะต้องส่งคืนอธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ เพื่อจะได้เปลี่ยน
หนังสือดำคณบดีใหม่ให้ถือต่อไป

ประกาศมาแต่วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) กิตติยากรवलิกษณ์
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ดูฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ในปี.ข.ศ. เล่ม ๔๖ หน้า ๑๖๖ ประ
กอบด้วย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ตามความในข้อ ๕ แห่งกฎของบังคับคลังออมสิน ว่าด้วยสถานการณ์
จะรับฝากเงิน บัดนี้เป็นคราวแรกทเริ่มจัดการคลังออมสิน กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติได้จัดเบ็ดเตล็ดราชการกรมพระคลังมหาสมบัติ
แล้วแต่บัดนี้ เมื่อจะขยายการไปทำณที่ตามต่อนความที่กำหนดไว้ใน
ในกฎของบังคับความข้างบนนี้ได้นั้นได้ จะประกาศให้ทราบต่อไป

เพราะฉะนั้น ผู้ใดมีเงินฝากกับคลังออมสิน ขอให้ไปพบ
กับเจ้าพนักงานกรมพระคลังมหาสมบัติ ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็น
ต้นไป

ประกาศมาแต่วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖
(ลงพระนาม) กิตยากรวรลักษณ์
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

พระราชทานนามกรมทหารรักษาวัง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า กรมทหารรักษาวังซึ่งได้ทรงพระราชดำริจัดขึ้น ตั้งแจ้งอยู่ในประกาศลงวันที่ ๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ นั้น บัดนี้โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “กรมทหารรักษาวังของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว” ตั้งแต่นั้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

ประกาศ

ตั้งรองเสนาบดีแลปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า พระยามหาอำมา

มาตยาธิบดี ได้รับราชการในตำแหน่งปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทยมาช้านาน กระทำราชการในหน้าที่เรียบร้อยตลอดมา ดิมครุจะทรงพระกรุณาเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น จึงโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งให้เลื่อนพระยามหาอำมาตยาธิบดี ปลัดทูลฉลอง เป็นรองเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แต่ให้พระยากำแพงสงคราม ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครราชสีมา รับราชการในตำแหน่งปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ไป

พระบรมราชโองการดำรัสสั่ง วันที่ ๓๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๘๘๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ตั้งสมุหเทศาภิบาล

ด้วยมหาอำมาตย์โท พระยารัษฎานุประดิษฐ์ สมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต ถึงอนิจกรรม ตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตว่างอยู่ตำแหน่งหนึ่ง แต่ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระยากำแพงสงคราม สมุหเทศาภิบาลมณฑลนครราชสีมา เข้ามารับราชการในตำแหน่งปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลนครราชสีมาว่างอีกมณฑลหนึ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลตรี พระยาพิไชยสงคราม

ราชองครักษ์พิเศษ เป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวิมลอมรินทรพรหม เป็น
 เสด็จให้ นายพดตรี พระยาพหลพลพยุหเสนา ราชองครักษ์พิเศษ เป็น
 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวิมลอมรินทรพรหม รับราชการ
 ดสนองพระเดชพระคุณสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่ ๑๑๔
 ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เลื่อนแต่งตั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งให้พระเจ้าบรมวงศ์
 เรข กรมหลวงดำรงราชดิถีประดงค์ เสด็จเสนาบดีกระทรวงวัง เป็นเสนา
 บัติที่ปรึกษาราชการ ในพระองค์ ทรงมีหน้าที่เป็นผู้รับพระบรมราช
 โองการในพจนานุกรมที่มีบำรุงพระราชวงษานุวงศ์ กับทรงให้ค
 ทรงมีหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลราชการในกระทรวงวังต่อไปด้วย

ให้พระยาอนุรักษ์ราชมนเฑียร กรมพระราชมนเฑียร เป็น
 เสด็จเสนาบดีกระทรวงวัง ตั้งแต่วันนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวัน
 ที่ ๑๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

แก้กฎเสนาบดีที่ ๑/๒๓๐
๐๐๐๗๐

ว่าด้วยอัตราเงินเดือน

ที่ ๓/๒๕๕๒
๐๐๕๕๕

แพนทบายเงิน

เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าว่า
 ดำรงดีดังว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระ
 บรมราชานุมัติ ให้กระทรวงทหารเรือตรากฎที่ ๑/๒๓๐ กำหนด
 อัตราเงินเดือนสำหรับบุพการีราชการทหารเรือไว้ชั้นหนึ่งถ้วนหนึ่ง บัด
 นี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า อัตราเงินเดือนนายเรือตรีชั้น ๓ ซึ่ง
 จำนวนเดือนละ ๖๐ บาทนั้น เมื่อเทียบกับอัตราเงินเดือนของ
 เครื่องอุปโภคบริโภคมีราคาแพงขึ้นเป็นอันมาก เป็นการยากลำบาก
 ทนายทหารชั้นนี้จะจับจ่ายในเรือนเงิน ให้เป็นไปในทางที่สมควร
 แก่บรรดาภริยาเกียรติยศได้ ควรได้รับพระมหากรุณาเลื่อนอัตราเงิน
 เดือนชนนชนเป็น ๘๐ บาท จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้
 กระทรวงทหารเรือตราระเบียบการขึ้นอัตราเงินเดือนต่อเนื่องจาก
 ไปชั้นหนึ่งเกล้าฯ ถวาย โดยวิธีอื่นอาจที่จะจัดได้ โดยไม่คำนึงถึง
 ประมาณรายจ่ายประจำมี แลบัดนี้ความดำริของกระทรวงทหาร
 เรือได้รับพระราชทานพระบรมราชานุมัติแล้ว ดังจะกล่าวต่อไป

๑. เมื่อได้เพิ่มเงินเดือนอัตรานายเรือตรีชน ๓ ข. ขึ้นจนแล้ว ก็ควรให้ ข. นอตราชนที่ถึงกว่านั้นขึ้นไปโดยลำดับ แต่อัตรา ข. นให้ตรงกับอัตราเงินเดือนนายทหารบก ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ชนแล้ว ด้วยเหตุผลอันเดียวกันนั้น เพื่อให้คงเป็นระเบียบอันเดียวกัน คงได้เคยเป็นมาแล้วแต่ก่อน

๒. ส่วนอัตราประเภท ก. นน เป็นเรือนเงินสูงกว่าอัตรา ข. อยู่แล้ว เพื่อเป็นมาเห็นถึงความเห็น้อยยากแต่ความรับผิดชอบซึ่งแก่นายทหารเจ้าพนักงานประจำหน้าที่เรือแฉกนายช่างกล ซึ่งประจำหน้าที่การกวดจรรยาเรือแฉกฝ่ายโรงงานการจักร เมื่อตราเงินเดือนนายเรือตรีชน ๓ ก. ก็มีเรือนเงินเป็นจำนวน ๑๓๐ บาท ซึ่งยังคงสูงกว่าอัตรา ร.ต. ชน ๓ ข. ตามที่ชนใหม่เสนออีก ๓๐ บาท ซึ่งคงเป็นเมียบาเห็นต่างกับเงินเดือนประเภท ข. อยู่ ทั้งเป็นเรือนเงินที่ควรจะพอกับการรับจ่ายโดยควรแก่เกียรติยศ เพราะฉะนั้นอัตรา ร.ต. ชน ๓ ก. ควรให้คงไว้ก่อนได้

๓. ส่วนอัตรา ก. ชนอื่นๆ เห็นอนัน คือ ตั้งแต่ ร.ต. ชน ๓ ก. ขึ้นไปจนถึง น.ท. ชน ๒ ก. นน เมื่อเทียบกับอัตรา ข. ซึ่งคงชนใหม่โดยชนตรงกับอัตรา ก. ก็ยังคงสูงกว่าอัตรา ข. อยู่เป็นจำนวนมากบ้างน้อยบ้าง แม้จะคงไว้ โดยอัตราเดิม ก็ยังคงได้ผลเป็นมาเห็นต่างกับ ข. อยู่ ควรให้คงไว้ก่อน เพื่อมิให้หนักรายจ่ายของแผ่นดินเกินกว่าสมควรไป แต่อัตรานายนาวิกโทชน ๑ ก. ซึ่งจะตกมาเท่ากับ น.ท. ชน ๑ ข. ตามอัตราใหม่นั้น ให้เพิ่มชนนอกเดือนละ ๒๐ บาท รวมทั้งเก่าเป็นเดือนละ ๕๒๐ บาท เพื่อให้คงสูงกว่าอัตรา ข. อยู่

๕. ส่วนอัตรา ก. ตั้งแต่ นายนาวาเอกชน ๓ คนขึ้นไป จะต่ำกว่า
อัตรา ข. โดยขั้นตรงกันตามระเบียบใหม่ ควรต้องเปลี่ยนอัตรา ก.
ให้สูงขึ้นไปอีกโดยลำดับ แต่นายทหารเรือในอัตรา ข. ซึ่งจะมียศและ
ชนเงินเดือนเป็นนายนาวาเอกหรือนายพดนน เมื่อราชการดำเนินต่อ
ไปในอนาคตจะมีได้น้อยตำแหน่งที่สุด แต่ถ้าหากว่ามีที่ย่อมต้องเป็น
ตำแหน่งสูง หน้าที่ของรับผิดชอบในราชการเป็นชั้นสูง ถ้าจะเทียบ
กันก็ไม่ต่ำกว่ายศ ทศของรับผิดชอบในกรเรือไปได้ เพราะฉะนั้น คง
แต่นายนาวาเอกชน ๓ คนไปควรให้อัตรา ก. แด ข. เป็นเรือนเงินขึ้น
เดียวกัน โดยจำนวนอัตรา ข. ตามระเบียบใหม่นั้น

๕. เงินเดือนเพิ่มพิเศษตามความในหมวดที่ ๓ แห่งกฎเดนาบัต
ที่ ๓/๑๐๐๒๖ นั้น เมื่อได้เปลี่ยนอัตราตามระเบียบใหม่นี้แล้ว เงิน
เดือนอัตราชนนายนาวาเอกชนไป ก็คงความเป็นเรือนเงินตามอยู่แล้ว
ควรให้คงมีเงินเดือนเพิ่มพิเศษได้แต่เพียงชนนายนาวาโทลงไป โดย
อัตราเดือนละ ๓๖๐ บาทไม่เสียดำชานใด แต่ตามที่ได้รับพระราช-
ทานเงินเดือนเพิ่มพิเศษ ได้เดือนชนรับเงินเดือนในอัตรานายนาวา
เอกเมื่อใด เป็นอันหมดเขตฯ ก็จะได้รับพระราชทานเงินเดือนเพิ่ม
พิเศษเพียงนั้น คงได้รับพระราชทานแต่เงินเดือนตามอัตรา (น.ท.
๓ ก. ที่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษ ถ้าเลื่อนชั้นให้ข้ามไปรับ น.อ. ๒ ที่เดียว)
ซึ่งตามความในกฎเดนาบัตที่ ๓/๑๐๐๒๖ หมวดที่ ๓ ข้อ ๓๓ ซึ่ง
กำหนดให้นายทหาร ซึ่งรับราชการตำแหน่งชนหน้าในกระทรวง
ทหารเรือได้รับพระราชทานเงินเดือนเพิ่มพิเศษนั้น บัดนี้เงินเดือน
นายทหารชั้นสูงที่จะเป็นหัวหน้าได้ โดยอัตราใหม่ ก็จะเป็นเรือนเงินสูง
ชนมากแล้ว ควรให้คงเสีย

อาไศรยเหตุทั้งปวงนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวง
ทหารเรือแก้กฎเดิมนับตั้งแต่วันที่ ๑๐๐๖๒๖๖ ดังต่อไปนี้

๑ ตารางเงินเดือนในหมวดที่ ๕ ข้อ ๓ แห่งกฎเดิมนับตั้งแต่วันที่
เปลี่ยนเป็นดังนี้

อัตรา	ชั้นที่ ๓ เดือนละ		ชั้นที่ ๔ เดือนละ		ชั้นที่ ๓ เดือนละ	
	บาท		บาท		บาท	
นายพลเรือเอก	๒๘๐๐		๒๕๐๐		๓๐๐๐	
นายพลเรือโท	๓๖๐๐		๓๓๐๐		๓๓๖๐	
นายพลเรือตรี	๕๐๐๐		๔๖๐๐		๔๖๐๐	
นายนาวาเอก	๖๐๐๐		๕๕๐๐		๕๕๐๐	
	ก	ข	ก	ข	ก	ข
นายนาวาโท	๕๒๐๐	๕๐๐๐	๔๖๐๐	๔๕๐๐	๓๒๐๐	๓๐๐๐
นายนาวาตรี	๓๐๐๐	๒๖๐๐	๒๘๐๐	๒๖๐๐	๒๖๐๐	๒๕๐๐
นายเรือเอก	๓๕๐๐	๓๖๐๐	๓๕๐๐	๓๕๕๕	๓๓๐๐	๓๓๕๕
นายเรือโท	๓๕๐๐	๓๓๕๕	๓๕๐๐	๓๓๕๕	๓๓๐๐	๓๑๕๕
นายเรือตรี	๓๓๐๐	๓๑๐๐	๓๓๕๕	๓๑๕๕	๓๑๐๐	๒๙๐๐

๒ ความในหมวดที่ ๓ ข้อ ๓๐ ให้แก่เป็นดังนี้ คือ “ข้อ ๓๐
นอกจากเงินเดือนตามอัตราที่กำหนดแล้ว ในข้อ ๓ นั้น ให้มีเงินเดือน
เพิ่มพิเศษเป็นอัตราเดือนละ ๓๐๐ บาท ให้แก่นายทหารบางนายซึ่ง
รับพระราชทานเงินเดือนตั้งแต่อัตรานายนาวาโทขึ้นไปเป็นบำ
เหน็จสำหรับคุณพิเศษ โดยระเบียบที่จะได้กล่าวต่อไปในข้อ ๓๒”

๓ ความในหมวดที่ ๓ ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกตั้งแต่บัด
๔ ความในหมวดที่ ๓ ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกตั้งแต่บัด
เป็นต้น “ ข้อ ๑๓ นายทหารผู้ใดได้รับพระราชทานเงินเดือนเพิ่ม
พิเศษตามความในข้อ ๑๒ แห่งกฎนี้แล้ว ให้คงได้รับพระราชทานไป
จนกระทั่งได้เลื่อนชั้นเงินเดือน ไปรับพระราชทานในอัตราขนาด
เอกเป็นที่สุด คือนั้นไปเป็นอันดับจ่ายเงินเพิ่มพิเศษ คงได้รับพระ
ราชทานแต่เงินเดือนตามอัตรา
๕ นอกจากนี้ให้คงตามเดิมทุกประการ
๒๕๕๒
ทรงตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

ข้าหลวงการกระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

(ลงพระนาม) บวรพิตร

นายพลเรือเอก เสนาบดี

ประกาศ

จัดการขึ้นธงกันใช้ภาพโรค

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยรับพระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

ด้วยคนปรากฏว่าไข้กาฬโรคอย่างร้ายแรงได้เกิดขึ้นในแขวงเมืองเชียงตุง มีพระราชประสงค์ที่จะจัดการป้องกันมิให้โรคนั้นติดต่อเข้ามาในพระราชอาณาจักร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดทนายเหตักแห่งหนึ่ง ทดตรวจแห่งหนึ่ง ในอำเภอเมืองเชียงแตง แขวงเมืองเชียงวาย ซึ่งเป็นทองประชาชนเดินไปมาชุกชุม สำหรับทำกรรบ้านป้องกันโรคแต่เป็นตรวจโรค

ข้อ ๒ บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งมาจากเมืองเชียงตุง ในวันหรือภายหลังวันที่ได้ประกาศนี้ ต้องแวะรอพักอยู่ที่ด่านป้องกันโรค ตรวจโรคสัก ๕ วัน หรือจนกว่าเจ้าพนักงานจะอนุญาตให้เข้ามาในพระราชอาณาจักร จึงเข้ามาได้

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานป้องกันโรคตรวจโรคมีอำนาจที่จะตรวจตราคนสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะต้องเข้ามาในด่านป้องกันโรค แต่ตรวจบุคคลที่จะต้องเข้ามาในพระราชอาณาจักร ได้ทุก ๆ คน

ข้อ ๔ ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำความผิดตวงเงินผิด หรือช่วยกระทำความผิดตวงเงินผิดด้วยการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อประกาศนี้ ผู้นั้นมีความผิด ต่อด่านหนึ่งปรับเป็นเงินไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับด้วยตวงเงินผิด

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๘๘๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศกระทรวงนครบาล

แผนกป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ

ด้วยได้ทราบข่าวว่าในเมืองซัวเถาเกิดมีโรคภัยไข้เจ็บติดต่อกันได้
ชุน คือไข้กาฬโรค เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอประกาศตามข้อความใน
มาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเคมเรือในน่านน้ำสยาม ร.ศ. ๗๕
ว่าเมืองซัวเถาเป็นเมืองที่มีโรคภัยไข้เจ็บติดต่อกันได้

(๑) ให้เรือทุกลำที่มาถึงน่านน้ำสยาม จากเมืองซัวเถาเข้ามา
หรือภายหลังวันที่ได้ประกาศนี้ ให้จอดที่ด่านตรวจป้องกันโรคภัย
ไข้เจ็บตามกฏกระทรวง แต่ให้จอดชยณที่นั้นจนกว่าจะได้ครบกำหนด ๑๐
วัน นับตั้งแต่วันออกจากเมืองซัวเถา เจ้าพนักงานจึงจะอนุญาตให้
เข้ามา หรือจนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์จะได้อนุญาตให้เข้ามา

(๒) เรือทุกลำที่มาถึงน่านน้ำสยามจากเมืองทัวฮัน ในประเทศ
จีนหรือจากเมืองฮ่องกง ไทกงและที่ด่านตรวจป้องกันโรคภัย
ไข้เจ็บให้เจ้าพนักงานตรวจเสียก่อน เมื่อเจ้าพนักงานแพทย์อนุญาต
จึงให้เข้ามาได้ตามประกาศกระทรวงนครบาลฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๘
เมษายน ร.ศ. ๗๕ นั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) ยมราช
เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศ

ให้ข้าราชการพลเรือน

ใช้เครื่องแต่งตัวสี โมสรไต อีกอย่างหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการพลเรือน ซึ่งใช้เครื่องแต่งตัวพลเรือนได้ตามตำแหน่งยศชั้น ใช้เครื่องสี โมสรไต อีกอย่างหนึ่ง คือ

ชั้น ๒ เดือชนนอก ผ่าขาวรูปตีนไม้คอก คัดแถบบัว อย่างเดือเครื่องยศขาว

ชั้น ๓ เดืออกก ดีหนังฟอก

ชั้น ๔ เดือเข็ค ดีขาว ผ่าผูกคอกขาว

กางเกง ใช้กางเกงแถบทองครึ่งยศ

หมวก ใช้หมวกทรงหม้อตาดครึ่งยศ

รองเท้า หนึ่งดำเกดยงหม้อขอเท้า

ให้ ใช้เครื่องสี โมสรไต ตามกาลเงลาชั้นต้นสมควร ได้ทุกกระทรวง

ประกาศมาณวันที่ ๘ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นวันที่ ๘๕๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎกระทรวงยุติธรรม

กฎที่ ๒๓

ด้วยคดีทวงหนี้ของหาในทางอาญา ถ้าศาลตัดสินทวงโทษคดีถึงที่สุดจะบังคับการตามคำตัดสิน ศาลต้องขอพระบรมราชานุญาตตามกฎหมายเดิมาบทที่ ๒๔ ข้อ ๕ ย่อมเป็นกรรดำปากเดียวเดื่ออยู่ ถ้าพระผู้ทวงหนี้ทวงตามคำตัดสินเปลี่ยนจากแพ้ล้มณะแล้ว ศาลทวงโทษได้โดยไม่ต้องขอพระบรมราชานุญาต แต่คดีชดด้วยพระไม่ยอมตะแพ้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้นำความขอเกราบทูลล้มเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยามหาสังฆปริณายก แลปลุกษาหาฎากระทรวงธรรมการได้ความตกลงพร้อมกันว่า ถ้าพระไม่ล้มณะคดีคดีของหาในคดีอาญา ถ้าคดีชดในการตั้งโทษด้วยเป็นแพ้ล้มณะแล้วให้เป็นหน้าที่เจ้าคณะเบเนนตั้งล้มพระรูปหนึ่ง เมื่อพระได้เปลี่ยนจากแพ้ล้มณะแล้ว ศาลทวงโทษได้โดยไม่ต้องขอพระบรมราชานุญาต เพราะฉนั้นตั้งแต่บัดไปให้แกกฏเดิมาบทที่ ๒๔ ประการที่ ๕ เฉพาะแต่กรทำโทษพระซึ่งไม่ล้มณะคดีคดีของหาในคดีอาญาตั้งพระราชาอาญาเป็นดังนี้

๑ พระทล้มณะคดีคดีชนรับพระราชทานสัญญาบัตร อนเทียบโตกับขาราชการของหาในคดีอาญาแล้ว ชนพิจารณาคดี ชนเมื่อจะทำโทษตามคำพิพากษาเมื่อคดีถึงที่สุดคดี ศาลต้องขอพระบรมราชานุญาตก่อน เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้วจึงบังคับการตามคำพิพากษานั้นได้

๒ ถ้าพระไม่มีสมณศักดิ์จากที่กล่าวแล้วในข้อ ๑ การที่จะตั้งเอาตัวมาทำโทษตามคำตัดสินให้เป็นดังนี้ ก. คดีในชั้นศาลเมือง เจ้าคณะเมืองเป็นผู้ตั้งดีก ข. คดีในชั้นศาลอุทธรณ์ศาลหลวงพิเศษ เจ้าคณะมณฑลเป็นผู้ตั้งดีก ค. คดีในชั้นฎีกา ตั้งพระราช หรือในเขตอำนาจตั้งพระราช ตั้งสมนายนในเถรต์มาคมเป็นผู้ตั้งดีก

๓ เมื่อศาลจะทำโทษพระซึ่งไม่มีสมณศักดิ์แล้ว ให้มีรายงานตั้งตัวนวนไปยังเจ้าคณะเมือง เจ้าคณะมณฑล ตั้งพระราช หรือตั้งสมนายนในเถรต์มาคมเป็นผู้ตั้งดีกพระเดี่ยก่อน แล้วจึงตั้งโทษตามคำตัดสินต่อไป

๔ พระที่ตองหาเช่นว่านี้ คำนำที่จะเรียกว่าพระให้เรียกว่าตั้งให้ศาลตั้งหลายชั้นอยู่ในกระทรวงยุติธรรมกระทำตามกฎ

กฏให้ไว้ในวันที่ ๖ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๑

(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่องตั้งภิกษุคนที่จะเข้ามาในพระราชอาณาจักร

ที่ราชเสวกและที่สัปรดก

ด้วยตามข้อความในประกาศจัดการนี้ซึ่งกันไว้กาฟโรค ว่าด้วย

บุคคลที่มาจากเมืองเชียงตุงจะเข้ามาในพระราชอาณาจักร ต้องแวะ
รออยู่ที่ด่านบ่อนกนตรวจโรคพิษท้าวเหล็กแดงที่บรวก ในอำเภอเมือง
เชียงแสนแขวงเมืองเชียงราย ๕ วัน หรือจนกว่าเจ้าพนักงานจะ
อนุญาตให้เข้ามาในพระราชอาณาจักร จึงเข้ามาได้นั้น

บัดนี้ ได้ทราบข่าวว่า ไข้กาฬโรคซึ่งเกิดขึ้นที่เมืองเชียงตุงได้สงบ
แล้ว เพราะฉะนั้นเป็นอันยกเลิกประกาศจัดการบ่อนกนไข้กาฬโรคที่
ตั้งในหนังสือราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ เดิมที่
๓๐ ซึ่งจัดด้วยให้ทุกคนที่จะเข้ามาในพระราช อาณาจักร ทท้าวเหล็ก
แดงที่บรวกเป็นอันไม่ตองกัก ตั้งแต่นั้นที่ได้ประกาศนั้นเป็นต้นไป

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ท้าวรวงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงยุติธรรม

เรื่องตั้งศาลมณฑล

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ขอแจ้งความให้ทราบทั่วกันว่า
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกจังหวัด ร้อยเอ็ด ชาติ จาก
มณฑลอุดรราชธานี ตั้งขึ้นเป็นมณฑลเทศาภิบาลเรียกว่า มณฑล

ร้อยเอ็ดแล้ว เวลานี้ศาลในมณฑลร้อยเอ็ดมีศาลเดียว ตั้งอยู่ที่เมืองร้อยเอ็ด รัฐบาลพิจารณาพิพากษาคดีตลอดถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ แต่จังหวัดสกลนครด้วย เป็นเหตุให้คดีเกินกว่ากำลังผู้พิพากษาที่ประจำอยู่ที่ศาลเมืองร้อยเอ็ดจะทำให้ตลอดไปได้ ทั้งเป็นการยากลำบากแก่ตัวความแลพยานที่อยู่จังหวัดสกลนครแต่จังหวัดกาฬสินธุ์จะมายังจังหวัดร้อยเอ็ด

เพราะเหตุนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งศาลจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นเป็นศาลมณฑลร้อยเอ็ด แต่ให้ตั้งศาลเมืองที่จังหวัดสกลนครอีกศาลหนึ่ง ตั้งศาลเมืองที่จังหวัดกาฬสินธุ์อีกศาลหนึ่ง เพื่อศาลเหล่านั้นจะได้รับพิจารณาพิพากษาคดีของผู้มีบรรดาศักดิ์ในท้องถิ่นตามพระราช فرمانุญศาลหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗ คือไป

กระทรวงยุติธรรม

ประกาศมาณวันที่ ๖ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

พระราชบัญญัติ

มอบเงินแก่โคกโกะอิน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้า

อยู่หัว ทรงพระราชปรารภถึงการใช้มอพื้นแต่โคกระอิน ในชนบาง
 จำพวกยังอ่อนแก่ความรู้ว่าจะมีคุณมีโทษใดอย่างไร อาจหลงนิยม
 ใช้มอเพื่อยืดอายุนาน เพื่อความเพลินใจชั่วกาลหนึ่งเป็นอาทิ พา
 ให้ปราศจากความผัดตบในร่างกายชั่วกาลนาน ทรงนวยการชอชชาย
 ให้รับมอพื้นแต่โคกระอินยังไม่ได้ กำหนดเสวฉวางระเบียบให้อยู่ในความ
 รักษาของรัฐบาล เพื่อผ่อนปรนให้ ใช้เฉพาะแต่ตั้งซึ่งเป็นคุณประ-
 โยชน์แก่ชนทั่วไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
 บัญญัติไว้ โดยบทมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติกำหนดระเบียบการค้าขายมอพื้น แต่
 โคกระอิน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ พ้นด้วยห้าสิบหก ซึ่งตราไว้ให้
 เรียกว่า "พระราชบัญญัติมอพื้นแต่โคกระอิน พ.ศ. ๒๔๕๖"

แต่ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พระ
 พุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นต้นไป

บทวิเคราะห์ศัพท์

มาตรา ๒ ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า "มอพื้น" นนให้ ฟงเขา
 ใจตลอดถึงมอเพี้ย แต่เกดอประกอบชนจากมอเพี้ย แต่ทยตายเป็น
 หน้าแล้ว

"โคกระอิน" นนให้ ฟงเขาใจตลอดถึงเกดอประกอบชนจากโค-
 กระอิน แต่โคกระอินที่ทยตายเป็นหน้าแล้ว

พระราชบัญญัตินี้ให้ ใช้สำหรับมอพื้นแต่โคกระอินที่บริสุทธี แต่
 ยาน้ำ ยาเม็ด แต่ชของผลัดมชนิดอื่นซึ่งมีมอพื้นหรือโคกระอินผลัดมด้วย
 เว้นไว้แต่ชของผลัดมจำพวกที่กล่าวไว้ ในบัญชี่ หมายถึง ค. แต่บรรดา

พ.ร.บ. นอกลอกแล้ว (คุฟุตไนต์หน้า ๓๓)

ของผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นของที่ไม่ให้ โทษแก่ผู้บริโภค ตามที่
เดิมนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลใช้บังคับ แต่เดิมนับตั้งแต่วันที่
เพิ่มเติมลงในบัญชีหมายเลข ค. แต่ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา
ให้ทราบต่อไป

ว่าด้วยใบอนุญาต

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลใช้บังคับ ห้ามไม่ให้
ผู้ใดทำการค้าขายมอพื้นหรือโคกระฮิน นอกจากบุคคลซึ่งรับหนังสือ
ใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายเช่นนั้นได้

มาตรา ๔ การออกหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขาย
มอพื้นแลโคกระฮินในมณฑลกรุงเทพฯ เป็นหน้าที่เดิมนับตั้งแต่วันที่
นครบาล ในมณฑลอื่นเป็นหน้าที่เดิมนับตั้งแต่วันที่
เดิมนับตั้งแต่วันที่

มาตรา ๕ หนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแล
โคกระฮิน ฉบับหนึ่งให้กำหนดใช้ได้ ไม่เกินกว่าหนึ่ง

มาตรา ๖ หนังสือใบอนุญาตที่ความนี้ ให้ใช้ได้เฉพาะบุคคล
ที่ชื่อในหนังสือใบอนุญาต แต่ในสถานที่ ๆ แจงในใบอนุญาตนั้น
จะเปลี่ยนหรือโอนชื่อให้ผู้อื่นไปใช้ไม่ได้

ว่าด้วยกวนนำมอพื้นแลโคกระฮินเข้ามาจากต่างประเทศ
แลการค้าขายมอพื้นแลโคกระฮิน

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้

พ.ร.บ. นัยยกเลิกแล้ว (ดูสุดท้ายหน้า ๓๓)

ทำการค้าขายมอพินแต่โคกระอิน นำมอพินหรือโคกระอินเข้ามาในพระ
ราชอาณาจักร หรือมีของอย่างใดในดังของอย่างนั้นไว้คราวหนึ่งมี
น้ำหนักเกินกว่า ๓ แกรม

มาตรา ๘ นอกจากที่จะได้รับอนุญาตพิเศษจากเดนมาร์กกระทรวง
นครบาล สำหรับมณฑลกรุงเทพฯ หรือจากเดนมาร์กกระทรวง
มหาดไทย ดังได้รับมณฑลอื่นๆ ห้ามมิให้ผู้ใดได้รับหนังสือใบอนุญาต
สำหรับให้ทำการค้าขายมอพินแต่โคกระอินหรือ นำมอพินเข้ามาใน
พระราชอาณาเขตฯ ในที่หนึ่งเป็นจำนวนน้ำหนักเกินกว่าร้อยละ
แกรม และขอหรือ นำโคกระอินเข้ามาในพระราชอาณาเขตฯ ในที่หนึ่ง
เป็นจำนวนน้ำหนักเกินกว่าร้อยละห้าแกรม ในจำนวนน้ำหนักที่
กำหนดไว้ นี้ให้รวมทั้งตัวมอพินหรือโคกระอินที่ผลัดอยู่ในยานพาหนะ
เมดัล หรือของผลัดชนิดอื่น ๆ ด้วย

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดผู้หนึ่งนำมอพิน หรือโคกระอินเข้ามาใน
พระราชอาณาเขตฯ โดยทางอื่น นอกจากทางท่าศุลกากรกรุงเทพฯ
แต่ท่าศุลกากรเมืองภูเก็ต ล้วนท่าเรือในหัวเมืองอื่น ถ้าจะอนุญาตให้
ทำไปเป็นท่าสำหรับนำมอพินหรือโคกระอินเข้ามาได้ เดนมาร์กกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบต่อไป

มาตรา ๑๐ เมื่อได้ยื่นใบอนุญาตสินค้าเข้าในการที่จะขอรับมอพิน
แต่โคกระอินที่นำเข้ามาในพระราชอาณาเขตฯ ตามระเบียบของกรมศุลกากร
แต่เจ้าพนักงานกรมศุลกากรยอมรับใบอนุญาตนั้นเป็นปกติของ แต่
เป็นที่พอใจของเจ้าพนักงานว่า มอพินแต่โคกระอินที่นำเข้ามานั้นได้
ปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชบัญญัติทุกประการแล้ว ก็ให้ออกหนังสือ

พ.ร.บ. นอกลีกแล้ว (ดูฟุตโน้ตหน้า ๓๓)

ใบอนุญาตให้ขนมอบปิ่นแต่โคกระอินให้แก่ผู้นำเข้ามา หนังสือใบอนุญาต
ขนมอบปิ่นให้นำเข้ามาใช้เป็นอำนาจสำหรับขนมอบปิ่นของที่ได้นำเข้ามาออก
จากความรักษาของเจ้าพนักงานกรมศุลกากร ไปยังที่ด่านกนของ
คนตามซึ่งใดแจ้งไว้ ในหนังสือใบอนุญาตขนมอบปิ่นหนึ่ง แต่ให้
นำเข้ามาเก็บรักษาไว้สำหรับเป็นพยาน ว่าคนใดสมควรจะมีของเช่นนั้น
ไว้ในที่ส่วนกนของตนโดยชอบด้วยกฎหมายอีกประการหนึ่ง

จาดวยบัญญัติ

มาตรา ๓๓ ผู้ที่ใครบหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ท้าวการค้าขาย
ขนมอบปิ่นหรือโคกระอินทุกคนต้องมีบัญชีตามแบบ ก. และ ข. ในท้าย
พระราชบัญญัตินี้ เพื่อดงรายการบอกจำนวนมอบปิ่นหรือโคกระอิน
ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศหรือที่ซื้อได้ แต่บอกจำนวนทขายหรือ
จำหน่ายไป

มาตรา ๓๔ ภายใน ๘ วันจกวันต้นเดือนทุก ๆ เดือน ผู้ที่ใครบ
หนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ท้าวการค้าขายมอบปิ่นแต่โคกระอิน ต้อง
คัดค้านำมาบัญชีสำหรับจกรในเดือนที่ล่วงมานนโดยดองแท้ แดง
ชื่อผู้รับ หนังสือใบ อนุญาต มาเป็น สำคัญ ยื่นต่ออธิบดีกรมศุลกากร
เพื่อเดินอยงกระทรวงซึ่งเป็นเจ้านาท

ในเมืองภูเก็ตนในเมืองอื่น ๆ จะได้อประกาศว่าเป็นทางสำหรับ
นำมอบปิ่นแต่โคกระอินเข้ามาในพระราชอาณาเขตว ได้นั้น ให้ยื่น
บัญชีประจำเดือนเช่นนั้นต่อเจ้าพนักงานผู้ใหญ่ผู้รักษาราชการศุลกากร
ในท่าเมืองนั้น ๆ

พ.ร.บ. นียกเลิกแล้ว (ต.พ.ด.ไม่ตัดทอน)

ว่าด้วยการตรวจแลคน

มาตรา ๓๓ หนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขาย หนังสือ
ใบอนุญาตให้ชน แต่บัญญัติการรับจ่ายมอพื้นแต่โคกระอินของผู้ใด
รับ หนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแต่โคกระอินนี้
ต้องให้เจ้าพนักงานที่กล่าวต่อไปนี้ตรวจดูได้เสมอ คือ

๑) ในมณฑลกรุงเทพฯ เจ้ากรมแพทย กรมศขาภิบาล หรือ
ผู้แทนเจ้ากรมแพทย หรือเจ้าพนักงานคนหนึ่งคนใด ซึ่งได้มอบค
กระทรวงนครบาลให้ตั้งเป็นการพิเศษให้ มีหน้าที่สำหรับกรนั้น หรือ
เจ้าพนักงานผู้แยกธาตุ หรือตำรวจดีแตนายตรวจคนใด ๆ ในกรมศ
กาภิบาลเป็นผู้ตรวจ

๒) ในมณฑลอื่น ๆ ปลัดมณฑล ผู้ว่าราชการเมือง แพทย์
ปลุกษาของกระทรวงมหาดไทย แต่เจ้าพนักงานผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่ง
ได้มอบคกระทรวงมหาดไทย หรือข้าหลวงเทศาภิบาล ได้ตั้งให้
มีหน้าที่สำหรับกรนั้นเป็นผู้ตรวจ

มาตรา ๓๔ บรรดาเจ้าพนักงานที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓๓ นี้
อำนาจจะตรวจสัมตบาณหรือหนังสือตัวคเบตต่าง ๆ แต่ตรวจคนท
ด้านถิ่นของผู้ใดรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้น
แต่โคกระอินเพื่อให้ทราบว่ามีงานนมจานนมอพื้นหรือโคกระอินตรงกบท
แจ้งไว้ ในหนังสือใบอนุญาตให้ชนแต่ในบาณหรือไม่

เจ้าพนักงานที่กล่าวมาแต่จนนี้ มีอำนาจที่จะตรวจคนบ้านเรือน
ตฐานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าแห่งใดซึ่งเป็นที่ตั้งได้โดยว่ามีมอพื้นหรือโคกระอิน
ไว้ ผิดคตอพระราชบัญญัตินี้ แต่ถาดฐานที่นั้น ๆ เป็นของบุคคลซึ่งอยู่

พ.ร.บ. มีชกเลิกแล้ว (คุฟุดไนคหน้า ๓๓)

ในบังคับศาลกงสุลต่างประเทศนั้น เจ้าพนักงานผู้จะตรวจคนของ
รับอนุญาตจากกงสุลที่เกี่ยวข้องเสียก่อน

ให้เจ้าพนักงานทวงถามอำนาจจับและยึดถือเอามอ핀 หรือ
โคเคอินอย่างใด ๆ ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าของแต่งตั้งคือเจ้าพนักงานไม่ได้ว่า
คนใดของเหล่านั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ให้มีอำนาจจับยึดถือ
เอาเครื่องยาต่าง ๆ ที่ตั้งได้ว่ามีมอ핀 หรือโคเคอินเจอบนยึดด้วย
แต่งตั้งของทนายได้ด้วยความตั้งได้โดยเช่นนี้ จะต้องตั้งคนให้เจ้าของ
ภายในกำหนดสิบวัน เว้นแต่จะปรากฏว่ามีมอ핀หรือโคเคอินอันผิด
กฎหมายเจอบนยึดด้วย

มาตรา ๑๕ อำนาจเจ้าพนักงานทนายมายาน เมื่อเป็นการจำ
เป็นจะไซ้ก้างเข้าตรวจค้น และยึด ก็ไซ้ได้

มาตรา ๑๖ ถ้ามีข้อทมิเถียงเกิดขึ้นโดยเรื่องจำนวนส่วนของ
มอ핀หรือโคเคอินที่มออยู่ในเครื่องยา หรือเครื่องผสมอย่างหนึ่ง
อย่างใด ก็ให้กรรมการผู้ชำนาญในการแยกธาตุ ซึ่งเป็นผู้แทนรัฐบาล
นายหนึ่ง กับผู้แทนเจ้าของของเหล่านั้นนายหนึ่ง เป็นผู้ตัดสินข้อ
ทมิเถียงกันให้เด็ดขาด ถ้าแต่กรรมการซึ่งเป็นผู้ชำนาญทั้งสองนาย
ไม่ตกลงเห็นพ้องกัน ก็ให้กรรมการเดือกตั้งคนอีกนายหนึ่ง เป็น
คนกลางสำหรับชขาด ถ้าแต่การเดือกหาผู้ชขาดไม่เป็นอันตกลงกัน
ได้ไซ้ ต้องให้กระทรวงนครบาล หรือกระทรวงมหาดไทย ดัดแต่
เรื่องจะตกอยู่ในหน้าที่กระทรวงใดเดือกตั้งผู้ใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้
ชำนาญในการผสมยาแลวิชาแยกธาตุอยู่ในยุโรป หรืออเมริกา
หรือญี่ปุ่น

พ.ร.บ. หนกเลิกแล้ว (คุฟุตในคหน้า ๓๓)

ว่าด้วยโทษานุโทษ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดมิได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแแต่โคกระอิน ถ้าแต่ผู้นั้นมีมอพื้นหรือโคกระอินไว้เป็นจำนวนตั้งแต่แกรมหนึ่งลงมา แต่ไม่ด้ามารทจะแสดงหลักฐานให้เห็นว่าไดมาจากผู้ที่ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอพื้นแแต่โคกระอินใช้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นด้ามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินก้าห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินด้ามเดือน ฐานหนึ่งให้ตงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามาแต่ดด้วยกัน

มาตรา ๓๘ ผู้ใดมิได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแแต่โคกระอิน ถ้าแต่ผู้นั้นนำเข้ามา หรือพยายามทจะนำของเหล่านี้เข้ามาในพระราชอาณาเขตร์กต หรือขายมอพื้นหรือโคกระอิน หรือมอพื้นหรือโคกระอินไว้เป็นจำนวนเกินก้าแกรมหนึ่งกต ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นด้ามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินก้าห้าพันบาท หรือตงมเท่าราคามอพื้นหรือโคกระอินที่เสียภาษีแล้ว ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินก้าหกเดือน ฐานหนึ่งให้ตงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามาแต่ดด้วยกัน

มาตรา ๓๙ ผู้ใดได้มอพื้นหรือโคกระอินมาจากผู้ที่ไม่ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายของเหล่านี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นด้ามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินก้าห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินก้าด้ามเดือน ฐานหนึ่งให้ตงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามาแต่ดด้วยกัน

พ.ร.บ. น้อกเล็กแล้ว (คุฟูคไน้คหน้า ๓๓)

มาตรา ๒๐ ผู้ใดเป็นผู้ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอพินแด้ โคกระอิน ถ้าแต่ผู้ยื่นนำเข้ามาหรือพยายามที่จะนำมอพินหรือโคกระอินเข้ามาในพระราชอาณาเขต โดยไม่ได้รับหนังสืออนุญาตถูกต้องตามระเบียบ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน ฐานหนึ่งให้ตั้งโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๒๑ ผู้ใดเป็นผู้ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพินแด้ โคกระอิน ถ้าแต่ผู้นั้นมีมอพินหรือโคกระอินไว้เกินกว่าจำนวนที่แจ้งอยู่ในใบอนุญาตนั้นแต่ในบางตัว แม้แต่เพียงห้าแกรม เป็นอย่างน้อยก็ผิด ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าสามเดือน ฐานหนึ่งให้ตั้งโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

ถ้าแต่ปรากฏว่ามีมอพินหรือโคกระอินที่มียุทธภัณฑ์ติดตัวเกินกว่าจำนวนที่แจ้งในหนังสือใบอนุญาตแต่ในบางตัว ถึงห้าตัวแกรม หรือกว่านั้นขึ้นไปนั้น ให้ตั้งโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ ที่ว่ามาแล้ว

มาตรา ๒๒ ผู้ใดเป็นผู้ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอพินแด้ โคกระอิน ถ้าแต่ผู้นั้นละเว้นไม่จัดข้อความที่ควรจัดในบางตัวหรือรายงานผิด หรือจัดข้อความเท็จลงในบางตัวแต่รายงานยื่นต่อเจ้าพนักงานก็ผิด ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษ

พ.ร.บ. นกอพยพ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ ๓๓)

เป็นตำราฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าพันบาท ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน ฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามาแต่ด้วยกัน

มาตรา ๒๓ ผู้ใดเป็นผู้ใดรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแดโคละอิน ถ้ามีใต ยินยอมปฏิบัติตามกำหนด แต่เจ้าพนักงานใดตกเตอนแถว ยังเพิกเฉยอยู่ในย่นบาณฐิรายงานน ทานอ่ามมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินกว่าห้าพันบาท

มาตรา ๒๔ ถ้าผู้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอพื้นแดโคละอินคนใดต้องคำพิพากษาให้มีโทษ เพราะความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดต่อพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าให้เจ้าพนักงานผู้ออกหนังสือใบอนุญาตมีอำนาจเรียกหนังสือใบอนุญาตคืนจากผู้ใด

อนึ่งถ้าผู้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายมอพื้นแดโคละอินคนใด ไม่จดบาณฐิให้ถูกต้อง ก็ให้เรียกใบอนุญาตคืนจากผู้ใดได้เหมือนกัน

มาตรา ๒๕ ในคดีฟ้องร้องถิ่นเรื่องมอพื้นหรือโคละอินที่ถูกจับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าเล่ห์ที่จะพิสูจน์ ให้เห็นจริงว่าตนไม่มีผิด

มาตรา ๒๖ บรรดาหนังสือหรือโคละอินอย่างใด ๆ ถ้าปรากฏว่ามีอยู่ในที่ใดเป็นการผิดต่อพระราชบัญญัติแล้ว ท่านให้ปรับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าเป็นของๆผู้ใด แต่ไม่ให้ถือเอาเหตุที่คำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำผิดหรือไม่มีผิดมาเกวของในการที่จะปรับของน ๆ

พ.ร.บ. น้อกเลิกแล้ว (คุฟูตโน้คหน้า ๓๓)

บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗ ตั้งแคว้นไท่ ออกประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ
ผู้ ไตมีมอพื้นหรือโคกระอิน หรือมีขานกามาเม็ด หรือของผัดมธนค
อินทมมอพื้นหรือโคกระอินเจืออยู่ด้วย รวมเป็นจำนวนนำหนักมอพื้น
หรือโคกระอินเกินกว่าห้าแกรม ภายในเดือนหนึ่งถรณนชย ในมณฑล
กรุงเทพ ให้ทำค่าชแจงนค่อกระทรวงนครบาด ถ้าชยในมณฑล
อื่นให้ ชนค่อชวทลวงเทคักบาด ในมณฑลนั้นว่าคณมคังของเรณนชย
เป็นจำนวนเท่าชน แต่ค่าชแจงนให้ตั้งทางอธิบดีศคคากกรดำหรบทละ
ไค่นำเด้นค่อไป

ทมนชคคกเกิดหรือมณฑลอื่น ๆ ซึ่งจะไค้ประกาศให้ มท่าหรือ
ดำหรบนำมอพื้นแต่ โคกระอินเรามา ในพระวราชอาณาเขตร์ ไค่นั้น ให้
ตั้งค่าชแจงนที่ความาแดงค่อเจาพนกงงานผู้ โหญ่ผู้รคหารวราชกรศคคากกร
ในท่าเมอชงน

ค่าช ทมมอพื้นหรือโคกระอินเช่นว่ามาแต่ มคความประคังคจะทว
การคชชยยอมมอพื้นหรือโคกระอินตามคความในพระราชบัญญัติ ก็ให้
ชนเรอชวอชอรับหนงค่อ ใบอนญาคดำหรบทำการคชชยมอพื้นแต่
โคกระอินมาพรอมกับค่าชแจงนคชย

มาตรา ๒๘ ถ้าเห็น คมคควร ออกหนงค่อ ใบอนญาคให้ตามเรอช
วาคคไค้รองชอมาแดง ก็ให้เจาพนกงงานซึ่งเป็นเจาหน้าทคตรวจคอบ
จันคณมอพื้นหรือโคกระอินที่แจงนคชยมน แต่ให้ลงบาญชของชช
คไค้รับหนงค่อ ใบอนญาคคชนใจ เหมือนหนงว่าเป็นของไค่นำเรามาเน
พระราชอาณาเขตร์ตามพระราชบัญญัติ

พ.ร.บ. น้อยเลิกแล้ว (ดูฟุตโน้ตหน้า ๓๓)

มาตรา ๒๙ ถ้าบุคคลซึ่งมีมอพิณหรือโคกระอินอยู่ไม่ทำเรื่องราว
ขอรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอพิณแต่โคกระอิน ดัง
ว่ามาในมาตรา ๒๗ กัต หรือได้ทำเรื่องราวมายื่นขอรับหนังสือใบ
อนุญาตแล้ว แต่เจ้าพนักงานตั้งยกเรื่องราวเดียวไม่ยอมออกหนังสือ
ใบอนุญาตให้กัต ให้นำมอพิณหรือโคกระอินที่มออยู่นั้น ไปมอบไว้กับ
กระทรวงนครบาล หรือข้าหลวงเทศาภิบาล แต่ให้จำหน่ายได้เฉพาะ
ต่อผู้ทรม ใบอนุญาตสำหรับให้ทำการค้าขายดังของเหล่านั้น แต่ของ
ให้เจ้าพนักงานทรมอบดังของนั้นรู้เห็น แลตั้งให้แก่ผู้ซื้อต่อไป

บทบังคับการ

มาตรา ๓๐ ให้เจ้าพนักงานกระทรวงนครบาล เจ้าพนักงานกระทรวง
มหาดไทย แลเจ้าพนักงานกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นเจ้าหนาท
รักษาแถมบังคับบัญชาให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้จนทุกประการ
ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เปน
วันที่ ๑๕๗ ในรัชกาลปัตยุมัน

พ.ร.บ. น็อกเล็กแก้ว (ดูพิศนิตหน้า ๓๓)

21/02/2566

แบบ ก.

สมุดบัญชีจำนวนเครื่องยาต่างๆ ที่ผสมด้วยมอฝินแลโคกระอินประจำเดือน
(ให้ใช้น้ำใหม่ทุกเดือน)

ยอดยกมาจากเดือนก่อน		รับในเดือนนี้				รวม จำนวน ซอง ๒-๕๖	จำหน่าย เดือน บาวุช แบบ ข.	คงเหลือ เมื่อดัน เดือน	หมายเหตุ
ชื่อเครื่องยา	จำนวน	วันที่	รับจาก ผู้ใด	ชื่อ เครื่องยา	จำนวน				
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
			ถงซอผ	ทไทรบ	ใบอน	เผา			

๕๕

เมื่อดันเดือนผู้ที่ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอฝินแลโคกระอิน ต้องตั้งต้นบาญชีตั้งชื่อ
รับรองว่าถูกต้องไปยังอธิบดีกรมศุลกากร และผู้ที่ได้รับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอฝินแลโคกระอิน
ใหม่จนตลอดเดือน ซึ่งมีท่าเรือที่ได้ประกาศให้นำมอฝินแลโคกระอินเข้ามาได้นั้น ให้ตั้งต้นบาญชี
ทางเจ้าพนักงานผู้ใหญ่รักษาการศุลกากรในตำบลนั้น

แบบ ๑.

บัญชีรายวันจำนวนเครื่องยนต์พร้อมด้วยมอเตอร์หรือโคกะอินซึ่งได้จำหน่ายไปแล้ว

วันที่	ชื่อเครื่องยนต์	จำนวน	ชื่อผู้ซื้อ	ตำบลที่อยู่ของผู้ซื้อ	ตำบลเดิมหมายเลข	หมายเหตุ
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
				ต.ช.ผู้ท.ต.	ร.บ.ใบอนุญาต	

๔๖

เมื่อสิ้นเดือนผู้ใดรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอเตอร์โคกะอิน ต้องตั้งด่านควบคุมตรวจลงชื่อรับรองว่าถูกต้องไปยังอัครราชทูตศุลกากร แต่ผู้ใดรับหนังสือใบอนุญาตสำหรับทำการค้าขายมอเตอร์โคกะอินในเขตแดนเขตอื่นที่มิใช่เขตซึ่งได้ประกาศให้นำมอเตอร์โคกะอินเข้ามาได้นั้น ให้ตั้งด่านควบคุมตรวจทางเจ้าพนักงานผู้ใหญ่ผู้รักษาอัครราชทูตศุลกากรในตำบลนั้น

แบบ ค.

ตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ มอพื้น แด โคกระชิน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้น ของมอพื้นโคกระชินไฉ่ทางทายนัน อินเปนของ เจ้าของไฉ่จัตตะเบ็ยพมกัรรมดท์ทอตามกฎหมาย แดเปนของทเจ้าของ ยงหวองวิศิสมดไฉ่ โห็นับว่าคงด้วยควมยกเน้นจากพระราชบัญญัติ น คอ

บาราด์ เวดคัม แอนด์ โกลด์ วอยด์ แดบดชยค

ชอดด์ โคควา ไฉน

วิโบรนา

มวริอานี ไฉน

แดตบีด คาร์ มินตีฟ

แบบ ก. ข. และค. ได้ออกยกเลิกแล้วทั้งหมด (ดูฟุตโน้ตหน้า ๓๓)

ประกาศ

เรื่องขาราชการขึ้นสัญญาบัตรของหาในเรองคดีแพ่ง
คดีถึงที่สุดศาลสั่งให้ ยดทรวพย

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกัน

ว่า ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรตองหาในเรื่องคดีแพ่ง ศาลได้พิจารณาพิพากษาให้ข้าราชการผู้นั้นแพคดี แต่คดีถึงที่สุดศาลบังคับให้ใช้เงินตามคำพิพากษา ข้าราชการผู้นั้นหาเงินมาใช้ตามคำพิพากษาไม่ ศาลจึงได้รายงานยังเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตขัตตฤพยข้าราชการผู้นั้น เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ศาลจึงได้ส่งการขัตตฤพยต่อไป

มณฑลทรงพระราชดำริเห็นว่า การที่ได้ปฏิบัติเช่นนั้น โจทก์ผู้ชนะคดียังไม่ได้รับควมยุติธรรมบริบูรณ์ เพราะเหตุว่าระหว่งนั้นข้าราชการผู้นั้นได้ขากยกขัตตฤพยเสียได้ สืบมาจะเปลี่ยนแปลงขัตตฤพยข้าราชการผู้นั้นให้ศาลปฏิบัติต่อไปดังนี้ คือ

๑. เมื่อคดีถึงที่สุด ศาลได้บังคับให้ข้าราชการผู้นั้นหาเงินมาใช้ตามคำพิพากษา ข้าราชการผู้นั้นหาเงินมาใช้ตามคำบังคับไม่

๒. ให้ศาลส่งการขัตตฤพยข้าราชการผู้นั้นเหมือนชนสามัญ

๓. เมื่อได้ขอกำล้างให้ขัตตฤพยข้าราชการผู้นั้นไปเสียแล้ว ให้ศาลรายงานยังเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมโดยเร็ว

๔. เมื่อเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมได้รับรายงานของศาลแล้ว ให้รับหน้าควมกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ เดือนมิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖
เป็นวันที่ ๕๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

กฎเกณฑ์การตรวจเกษตราธิการ

พระพทศักราช ๒๔๕๖

ว่าด้วยกฎระเบียบค่าธรรมเนียมบางอย่าง

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจตั้งกฎเกณฑ์เป็นข้อบังคับในวิธีจะขอกรรมสิทธิ์ที่ดิน แลวิธีจะทำการจดทะเบียน กับกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับกรณีนี้นั้น

บัดนี้เห็นว่า คำดังกล่าวนี้ควรค่าธรรมเนียมนั้น ยิ่งกระจัดกระจายอยู่ แลบางอย่างก็ยังไม่สามารถกำหนดไว้ เพื่อการสะดวกต่อไป ให้กฎฉบับนี้เป็นวิธีสำหรับเก็บค่าธรรมเนียม แทนกฎทั้งหลายที่ได้ประกาศมาแล้ว

ข้อ ๑ เรื่องกำหนดค่าธรรมเนียมรังวัดที่ดิน

(ก) ที่ดินในเมืองกรุงเทพฯ ที่ใช้สระเกตุใหญ่ตั้งแต่ ๑๐๐๐ ลงมา ให้เรียกค่ารังวัดเป็นพิเศษเพิ่มขึ้นอีกทุกแปลง ๆ ละ ๓ บาท

(ข) ค่ารังวัดทำแผนที่แบ่งแยกโฉนดที่ดิน น้อยกว่า ๕๐ ไร่ แปลงละ ๓ บาท (ถ้าตั้งแต่ ๕๐ ไร่ขึ้นไปไม่ถึง ๑๐๐ ไร่ แปลงละ ๕ บาท) จน ๑ บาทใน ๕๐ ไร่ ไปจนถึงแปลงละ ๒๐ บาทเป็นอย่างสูง

(ค) ค่ารังวัดทำแผนที่ (ไม่ใช่รังวัดแบ่งแยกโฉนดที่ดิน) คิดตามรายวัน ๆ ละ ๘ บาท

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้วโดยกฎกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๖๗ เรื่องเงินค่าธรรมเนียมที่ดินลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ (ดู ป.ช.ศ. เล่ม ๓๑ หน้า ๑๕๓)

(ง) ค่าเขียนหรือคัดแผ่นที่ต่าง ๆ ตลอดถึงแผ่นที่หลังโดนด
เป็นต้น คิดเฉพาะแผ่นน้อยกว่า ๕๐ ตารางเซนติเมตร เป็นเงิน
๓ บาท (ถ้าตั้งแต่ ๕๐ ตารางเซนติเมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๓๐๐ ตารางเซน-
ติเมตรเป็นเงิน ๒ บาท) ขึ้น ๓ บาทใน ๕๐ ตารางเซนติเมตร ไป
จนถึงแปลงละ ๒๐ บาทเป็นอย่างตั้ง

ข้อ ๒ ค่าหตทเจ้าพนักงานได้บอกตงณทคนหตทละ ๓ บาท

ข้อ ๓ ค่าพาหนะที่เจ้าพนักงานต้องไปทำการ ตามข้อ ๑ ข้อ ๒
ผู้ขอต้องนำเจ้าพนักงานไป แต่ต้องออกค่าพาหนะให้แก่เจ้าพนักงาน
ทั้งไปแลมา

ข้อ ๔ เรืองค่าขอต่าง ๆ

ค่าค่าขอต่าง ๆ ในเรื่องที่ดิน เช่น ขออายุต์, ขอตราดิน, ขอ
แบ่งแยกโฉนดที่ดิน แปลงหนึ่งคราวละ ๓ บาท

ข้อ ๕ เรืองประทับตราตำแหน่ง

ค่าประทับตราประจำตำแหน่ง ที่ได้ประทับลงในคำขอหรือสัญญา
ต่าง ๆ ซึ่งไม่ปรากฏจำนวนเงินก็ติ หรือปรากฏแต่จำนวนเงินต่ำกว่า
๓๐๐ บาท เรียกรายละ ๓ บาท ถัดตั้งกว่า ๓๐๐ บาท เรียก ๓๐๐
ละ ๓ เงิน ๕๐๐ บาทหรือตั้งกว่า เรียกเพียง ๕ บาท

ข้อ ๖ เรืองขอหรือคัดหนังสือสำคัญ

(ก) ค่าขอหนังสือสำคัญครั้งหนึ่งแปลงละ ๓ บาท

(ข) ถ้าขอให้เจ้าพนักงานคัดให้คิด ๓๐๐ ค่าแรก ๓ บาท แล
ต่อไปก็ติ ๓๐๐ ค่า ๕๕ ต่ต่างค

กฎกระทรวงนี้ออกเลิกแล้ว (ดูฟุคในคหน้า ๔๘)

(ค) คำตอบทาน ๒ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๓๗ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) วัฬ

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๖

กฎกระทรวงมหาดเล็กแล้ว ดุฟตไน้ตหน้า ๔๘

ประกาศ

ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติขนานนามสกุล

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๒ มีว่า ให้ใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๓ เดือนกรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น

เพื่อกจะให้เป็นการวดดอกแก่เจ้าพนักงานซึ่งจะทำทะเบียน ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมาย ตั้งวันที่ ๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

ประกาศ มาณ วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๕๖๓ หรือบท ๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ตั้งเมืองนครปฐม

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศมาให้ทราบ
ทั่วกันว่า ที่ตำบลพระปฐมเจดีย์ เป็นที่มราชภูมิตั้งภูมิดำเนาทั่วไรรักษา
ความสงบอยู่หนาแน่น ทั้งเป็นที่ประดิษฐาน โบราณเจดีย์ อันเป็นที่
นับถือของพุทธศาสนิกชนอย่างดียิ่ง เมื่อถึงเทศกาลก็มีผู้ ไปนมัส-
การด้วยอาการอันรื่นเริงเป็นอันมาก นับว่าเป็นที่ประชุมชนอย่าง
ครึกครื้นได้แห่งหนึ่ง กระทรวงมหาดไทยจึงได้ ให้ตั้งศาลาที่ว่าการ
มณฑลนครไชยศรีตั้งณตำบลนั้น บัดนี้ได้ทรงสถาปนาพระราชวังอัน
ชื่อนที่ตำบลตั้งนามจังหวัด ซึ่งได้ โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า พระ
ราชวังตั้งนามจังหวัด และได้เสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม เพื่อ
พสกนิกรพระราชพิธียามอยู่เดิมทุกที ก็ยังกระทำให้ตำบลนั้นสม-
บูรณ์มั่งคั่งจนอีกเป็นอันมาก จึงทรงพระราชดำริว่า ดั่งควรจะยก
ที่ตำบลนั้นเป็นเมืองสำหรับมณฑล ให้เป็นการถาวรต่อไป จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกที่ตำบลนี้ ว่าเมืองนครปฐมสืบไป

ประกาศมาณวันพุธที่ ๒ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๘๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เปลี่ยนเรียกนามตำแหน่งที่ประจำ
และระเบียบหน้าที่ปกครองเมือง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศทรงไว้ดังนี้
ว่า นามตำแหน่งที่เรียกว่าข้าหลวงนั้น ตามแบบแผนแต่โบราณมา
ใช้เรียกข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ออกไปทำการชั่วคราว เมื่อมีรัชกาล
เดิมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
แต่แรกมีราชการตามหัวเมืองที่ออกไปตั้งข้าหลวงออกไปในอง... ภาย
หลังราชการในนาข้าหลวงต่างก็มีขึ้น เขตหรือท้องที่ซึ่งข้าหลวงต้อง
ตรวจตราขยายออกไปถึงเป็นมณฑล เช่นข้าหลวงที่ออกไปประจำ
มณฑลพายัพแต่เดิมณฑลก็เกิดแต่ก่อนมา แม้ข้าหลวงที่ตั้งอยู่นั้น
ก็ยังเป็นตำแหน่งที่ออกไปชั่วคราว มาจนเมื่อจัดตั้งปกครองหัว
เมืองเป็นมณฑลเทศาภิบาล ตั้งข้าราชการผู้ใหญ่ออกไปจัดการ
มณฑล จึงเรียกว่าข้าหลวงเทศาภิบาล อันได้มีตามแบบข้าหลวงที่
ตั้งไปแต่ก่อนๆ แต่เรียกว่าข้าหลวงตลอดตั้งไปจนตำแหน่งรอง
เช่น ข้าหลวงมหาดไทย ข้าหลวงคลัง ข้าหลวงตำรวจ เป็น
ต้น ซึ่งบัดนี้เป็นตำแหน่งประจำที่แล้วทั้งนั้น จึงทรงพระราชดำริ
เห็นสมควรจะเปลี่ยนนามตำแหน่งที่ประจำให้เรียกเป็นอย่างอื่น เอา
ชื่อข้าหลวงมาใช้สำหรับเรียกข้าราชการที่ไปราชการชั่วคราว

คราว ให้ตั้งตามประเพณีเดิมต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ตั้งว่า แต่ขึ้นไปตำแหน่งซึ่งเรียกว่าข้าหลวงใหญ่ประจำมณฑลพายัพ
 กิติ ข้าหลวงพิเศษจัดการราชการในตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาลกิติ ข้า
 หลวงเทศาภิบาลกิติ ให้เรียกเป็นอย่างเดียวกันว่า ดมฺหเทศาภิบาล
 ดำเร็จราชการมณฑล ส่วนข้าหลวงรอง เช่นข้าหลวงคลัง เป็นต้น
 นั้น ให้เขาคงว่า ข้าหลวงช่างหน้าชอนนออกเสียง ให้ใช้ว่า คลัง
 มณฑล ตำรวจกรมณฑล เป็นต้น ตลอดจนพนักงานตำรวจกรมเมือง
 ซึ่งเรียกขานว่าผู้ช่วยตำรวจนั้น ก็ให้เรียกว่าตำรวจเมืองเป็น
 แบบแผนสืบไป

อนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า ระเบียบหน้าที่ปกครองเมือง ในมณฑล
 แต่ก่อนมา หน้าที่ราชการเมือง ที่ตั้งที่ว่าการมณฑล รองอยู่ใน
 ดมฺหเทศาภิบาล เป็นเหตุให้ดมฺหเทศาภิบาลต้องคิดครระมากอยู่ในที่
 ที่ว่าการมณฑล จะหาช่องไปอยู่จัดการ หรือแม่ไปตรวจจรจ
 การที่เมืองอื่นในมณฑลนั้นไม่ได้สะดวก จึงทรงพระกรุณา โปรด
 เกล้าฯ ให้แก้ไขระเบียบการปกครองเมือง ซึ่งตั้งที่ว่าการมณฑล
 ให้มีผู้ว่าราชการ เมืองสำหรับรับผิดชอบปกครองเฉพาะเมืองนั้น
 ส่วนตำแหน่งปลัดมณฑล ให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยดมฺหเทศาภิบาลใน
 ราชการทุกแผนกในมณฑล เวลาใดถ้าดมฺหเทศาภิบาลจะทำการ
 ตำแหน่งไม่ได้ ผู้ว่าราชการเมือง ที่ตั้งที่ว่าการมณฑล หรือปลัด
 มณฑล ถ้าผู้ใดเป็นใหญ่ ให้ผู้นั้นได้เป็นผู้แทน ปลัดเมืองก็ให้มี
 หน้าที่ในเมืองนั้น ทำนองเดียวกับปลัดมณฑล มณฑลใดเมื่อใดจัด
 วางระเบียบการตามประกาศนั้นแล้ว ให้เลิกตำแหน่งข้าหลวงมหาดค-

ไทยในมณฑลนั้น รวมหน้าที่ทั้งปวงในตำแหน่งข้าหลวงมหาดไทยมา
ไว้ในตำแหน่งปลัดมณฑล

ประกาศมาณวันศุกร์ ที่ ๕ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
เป็นวันที่ ๕๖๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

สัญญาในระหว่างกรุงสยามกับกรุงเดนมาร์ก

ลงชอกนทกรุง โคเปนเฮเกน วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕
แต่ได้แลกเปลี่ยนพระราชานุญาต วาดไฟทั้ง ๒ ฝ่ายที่กรุงเทพฯ
วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๖

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามแต่สมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์ก มีพระ
ราชประสงค์ที่จะให้ทรงพระราชสัมพันธ์มิตรในระหว่าง ๒ พระนคร
ถาวรยิ่งขึ้น โดยยอมตามการที่โต้คดีขึ้นใหม่ในเรื่องอำนาจศาล
เห็นการที่โต้เปลี่ยนแปลงไปในกรุงสยามตั้งแต่ได้ตั้งข้อหนังสือสัญญา
ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๔๘ และคดีคดีที่กราช
๓๘๐๕ นั้นแล้ว แต่ตามการที่จะขยายอำนาจของกงสุลเมืองเดนมาร์ก
ให้มีแห่งกว้างออกไปในกรุงสยาม จึงได้มีพระราชวินิจฉัยตกลงว่า
จะทำสัญญาใหม่ฉบับ ๑ แต่ได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มเพื่อ
ประโยชน์อนัน คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามน พระยาศรีธรรมคำตัน อรรค-
ราชทูตเดิม มออำนาจเดิม

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์กน คาสทิลเดียม เคานต์ ซาส-
เพดตตอริวก เดนมาร์กต่างวาระต่างประเทศ ฯลฯ

ผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจแล้ว แต่ได้ขอยอมตกลงกันหาสัญญาไว้
มีความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

อำนาจซึ่งได้ มีอยู่แก่่งสูงเดนมาร์ก ถูกแก่วัดสูงสูงเดนมาร์กแต่
ก่อนมณน แต่บัดนี้ไปกลับคืนคงให้แก่วิชาตสยามตามข้อความ
ที่กล่าวต่อไปในข้อสัญญา

ข้อ ๒

ในการที่จะชำระคดีทั้งปวงนั้น รัฐบาลทั้งสองฝ่ายยินยอมกันว่า
จะยกเลิกข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญา ตั้งวันที่ ๑ มีนาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ แต่ฤๅลศักราช ๑๙๑๕ นั้นเสีย แต่จะไซ้
ความตามที่กล่าวไว้ในสัญญานต่อไป

บรรดาคนในบังคับเดนมาร์กในกรุงสยามน ดังแต่บัดนี้ไปจะต้อง
อยู่ในบังคับอำนาจศาลฝ่ายสยามตามกฤษฎีกาเมือง เว้นไว้แต่คนใน
บังคับเดนมาร์กทั้งหลาย ที่ได้จดบัญชีไว้ ณ สภากงสูงเดนมาร์กก่อน
จนแตกเปลี่ยนสัญญาแล้ว จะต้องอยู่ในอำนาจศาลต่างประเทศ
ฝ่ายสยาม ตามข้อความที่กำหนดไว้ต่อไปในสัญญา

ข้อ ๓

อำนาจศาลต่างประเทศนั้นจะต้องมีไปถึง ๒ ประการ

ประการที่ ๓ ในคดีความแพ่งนั้น คือบรรดาคดีความแพ่ง ฤๅ
ความเรียงการค้าขาย ซึ่งคนในบังคับดินแดนมากเป็นคดีความ

ประการที่ ๒ ในคดีมีโทษนั้น คือบรรดาคดีที่กระทำผิดต่อกฎ-
หมายทุกอย่าง ไม่เลือกว่าจะเป็นคดีที่คนในบังคับดินแดนมากกระทำผิด
เอง ฤๅคดีที่มีอันกระทำผิดให้เป็นโทษชยาก เคียดกรอนเสียหายแก่คน
ในบังคับดินแดนมาก

ข้อ ๔

คดีในศาลต่างประเทศนั้น แม้นว่าจำเลยฤๅผู้ต้องหาเป็นคนใน
บังคับดินแดนมากแล้ว ถ้าก่งตั้งดินแดนมากเห็นว่าเป็นกรณีสมควรเพื่อประ-
โยชน์แก่ความยุติธรรม แลจะเขียนหนังสือขอถอนคดีนั้นในเวลาใดๆ
ก่อนเวลาที่มีคำตัดสินในศาลชั้นแรกทชาระคดีนั้นก็ได้

คดีเช่นฉนั้น เมื่อขอถอนเช่นนั้นแล้ว ก็จะได้ย้ายไปพิจารณาตัดสิน
ในศาลก่งตั้งดินแดนมาก ผู้ซึ่งมีอำนาจฝ่ายเดียว แลเจ้าพนักงานฝ่าย
เดียวจะต้องช่วยให้กระทำการตั้งเร่งตามคำขอเช่นนั้นด้วย

อำนาจเนกรรถอนคดีในศาลต่างประเทศนั้น จะไม่ใช้ ในคดีที่มีอยู่
ในประมวลกฎหมาย ฤๅในกฎหมายอื่นได้ประกาศออกตามระบอบ
ในเวลาเมื่อได้แจ้งความให้ผู้แทนรัฐบาลดินแดนฝ่ายการทูตกรุง-
เทพทราบนอกความในประมวลกฎหมายฤๅกฎหมายที่ได้ประกาศนั้น
หนึ่งเสนาบดีว่าอารต่างประเทศฝ่ายสยาม กับผู้แทนรัฐบาลดินแดน
ฝ่ายการทูตกรุงเทพทราบนั้น จะได้ปรึกษาปรองตองกัน เพื่อจะจัดการ
ให้คดีที่เป็นกันค้าง อยู่ในเวลาที่แจ้งความประมวลกฎหมายฤๅกฎ-
หมายอื่นกล่าวมาเด่นั้นให้พิจารณากันอย่างไรให้แล้วด้วย

ข้อ ๕

คดีอุทธรณ์คำพิพากษาคัดต่างประเทศ ซึ่งชำระคดีเป็นขั้นแรก นั้น จะได้พิจารณาในศาลอุทธรณ์ฝ่ายดียามนครุงเทพฯ

คดีอุทธรณ์เช่นว่านี้ จะได้แจ้งความให้กงสุลเดนมาร์กทราบ กง-
สุลเดนมาร์กมีอำนาจที่จะเขียนความเห็นในเรื่องคดีนั้นให้ ให้คดีไว้กับ
ด้านความความเรื่องนั้นด้วย

คำอุทธรณ์ด้วยป็นหากฎหมายจะมีจากศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ไป
ยังศาลฎีกาได้

ข้อ ๖

วิธีที่ใช้ ในศาลต่างประเทศนั้นจะเด็ก แต่ย้ายอำนาจศาลไปอยู่
ในศาลดียามตามกระบัตเมือง เมื่อได้ประกาศแต่ออกใช้ประมอด
กฎหมายไทยทั้งหลาย คือประมอดกฎหมายอาญา ประมอดกฎหมาย
แพ่งแถการค้าขาย แถประมอดกฎหมายกระบวนพิจารณา แถพระ
ธรรมมนุญศาล

ข้อ ๗

ในคดีทั้งหลายที่เบเนอยู่ในศาลดียามตามกระบัตเมือง แถที่เบเนอยู่ใน
ในศาลต่างประเทศนั้น คนในบังคับเดนมาร์กจะได้ มีอำนาจแถผลประ-
โยชน์ทุกอย่าง เสมอเหมือนคนบริฐบาลดียามได้อนุญาตให้แล้ว ถ้า
จะอนุญาตให้ ได้แกคนในบังคับประเทศอื่นประเทศใดประเทศ ๑ นั้น

ประ โยชน์ ในการที่จะกระทำให้เสมอเหมือนกันกับชาติที่ โปรด
แถวอย่างยิ่งนั้น ในเจตนาขอคำสัญญาที่ขยายออกไปถึง—

ประการที่ ๑ อำนาจของจำเลยถูกผู้ต้องหาคดีใด ๆ ซึ่งเบเนอยู่
ในหัวเมืองนั้น จะขอให้ย้ายศาลเข้ามาชำระในกรุงเทพฯ ได้

ประการที่ ๒ ในกรณีที่ปลุกษากฎหมายชาวยุโรปหนึ่งในศาลนั้น ตามตำแหน่งเป็นที่ปลุกษาฎาเป็นผู้พิพากษาในศาลต่างๆ ชั้นตั้งต้องแผนกศาลนั้น ๆ

ข้อ ๘

คำที่จะร้องคัดค้านว่าศาลไม่มีอำนาจที่จะชำระ ได้ตามความที่กล่าวไว้ในสัญญา ถ้าโดยมีคำให้การแก้ไขหาแล้ว จะร้องขึ้นในศาลใด ๆ ไม่ได้

ข้อ ๙

ในการที่จะป้องกันความขัดข้องซึ่งจะเกิดขึ้นในภายหน้า ในเวลาที่จัดการขายอำนาจศาลตามสัญญา จึงยินยอมกันว่า

ประการที่ ๑ บรรดาคดีทั้งหลาย ที่จะฟ้องร้องขึ้นภายหลังวันแรกเปลี่ยนหนังสือสัญญา ให้ศาลต่างประเทศฎาศาลฝ่ายตามพิจารณาตัดสิน ไม่เลือกกว่าคดีนั้นจะเป็นเหตุที่เกตุกอนฎาหลังวันแรกเปลี่ยนสัญญา

ประการที่ ๒ บรรดาคดีทั้งหลายที่ค้าง คัดลงตัดสินมากอยู่ ณ วันแรกเปลี่ยนสัญญา ให้เป็นอันไว้ในศาลลงตัดสินมากแต่ในศาลอทธรรณแห่งหนึ่งแห่งใดจนกว่าคดีนั้นจะได้แล้วกันเป็นที่ตัดสินอำนาจศาลเดิมมากคงมีอยู่ในคดีเช่นว่านเต็มทุกข้อย่าง

แต่กรทจะบังคับตามคำตัดสินของคดีที่ค้าง อยู่ ศาลต่างประเทศจะได้ มีอำนาจจัดการไปให้เสร็จ

ข้อ ๑๐

คนชาวเมืองแดนในบังคับเดิมมาก จะมีอำนาจแสดงผลประโยชน์

เดิมอยู่กับคนพลเมืองตลอดทวไปในพระราชอาณาจักรสยาม มีเป็นคน
ว่า อำนาจในที่ดิน อำนาจในการที่จะอยู่อาศัยได้ แต่อำนาจที่จะ
เที่ยวไปได้

คนในบังคับแดนมาก จะต้องยกเว้นจากอากรเกณฑ์รับราชการ
ฝ่ายทหารบกเกณฑ์ทหารเรือ แลเว้นจากการที่จะต้องบังคับเกณฑ์
ให้ชักเงินให้กู้ ยืมเงินช่วยในการทหาร

บริษัทจากคดีนี้ แลบริษัทผูกพันลงอย่างอื่น ๆ เพื่อ
ประโยชน์การค้าขาย ฤการงานใช้แรง ฤใช้เงินที่ได้มีอยู่แล้ว
ฤจะมิชเนตไปตามกฎหมายของประเทศที่ทูลสัญญาไว้ ฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่งก็ ยอมให้กระทำการในดินแดนของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งได้ตาม
อำนาจของบริษัท ฤยอมให้เป็นความฝ่ายใดฤจำเลยได้ ในศาล
ตามกฎหมายของประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อสัญญาที่กล่าวมาในวรรคนาน ไม่เกี่ยวข้องกับข้อปัญหาที่จะ
ว่าด้วยบริษัท ฤห้างหุ้นส่วนที่ตั้งขึ้นในประเทศฝ่ายหนึ่ง ในต้อง
ประเทศนั้นแล้ว จะอนุญาตให้ทำกิจการฤการงานในประเทศอีกฝ่าย
หนึ่ง ฤไม่อนุญาตนั้น เพราะว่าการอนุญาตอย่างนั้นย่อมคงเป็นไป
ตามกฎหมายแต่ของประเทศที่ออกประกาศ หรือตั้งไว้ ในประเทศ
ทั้งต้อง ฤในอาณาเขตรัดวงใด ๆ ในประเทศทั้งต้องฝ่ายนั้นทุก
ประการ

ข้อ ๑๑

ข้อความในหนังสือสัญญาใหญ่น้อยทั้งปวง ในระหว่างกรุงสยาม
กับกรุงเตนมาก ซึ่งไม่ได้แก้ไขไว้ ในหนังสือสัญญานั้นแล้ว ให้คง
ไว้เช่นเดิมที่ตามเดิม

ข้อ ๑๒

หนังสือสัญญาจะต้องมีพระราชานุญาต แลพระราชกฤษฎีกานี้
จะได้แตกเปิดยื่นกันที่กรุงเทพฯ ภายในหกเดือนตั้งแต่วันที่ลงไว้ใน
สัญญานั้น แต่จะใช้ได้ในทันทีเมื่อได้แตกเปิดยื่นพระราชานุญาตแล้ว
ในการที่จะให้เป็นพยานสำคัญ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลง
ชื่อแต่ประทับตราไว้

หนังสือสัญญานี้ทำขึ้นต้องฉบับความโดยฉันทกันที่กรุงเทพฯ เป็นแฉะเคน
ณวันที่ ๑๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ คฤศัตศักราช ๑๙๑๓

(ลงชื่อ) พระยาศรีธรรมศาสตร์ (ลงชื่อ) ศ.ว.อาดเฟลดท กฮอร์วิก

ประทับตรา

ประทับตรา

กฎ

ตั้งกำหนดอำนาจศาล

ด้วยรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับรัฐบาลเดนมาร์ก
ได้ตกลงทำหนังสือสัญญากันที่กรุงเทพฯ เป็นแฉะเคน ตั้งวันที่ ๑๕
มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ คฤศัตศักราช ๑๙๑๓ แลหนังสือ
สัญญานี้ได้แตกเปิดยื่นหนังสือพระราชานุญาตทั้ง ๒ ฝ่าย ต่อกัน
ณกรุงเทพฯ วันที่ ๑๒ กรกฎาคมศกนี้ เป็นกาดกำหนดให้ใช้ตั้งแต่
วันนี้ไป ในสัญญานี้มีความกล่าวถึงวิธีชำระความ ซึ่งศาลจะต้อง

ประพัตติตาม มีข้อความพิศดารแจ้งอยู่ในตำแหน่งตั้งตั้ง
มาพร้อมกับกฎคำตั้งนแล้ว

ให้ศาลตั้งปวงจตุการทเถยของกับคตทคนชาวเตนมก จะเป็น
คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ถูทง ๒ ฝ่ายนั้นตามความในหนังสือตั้งตั้ง
แต่ตามความอย่างเช่นได้ มีในกฎคำตั้งกำหนดอำนาจศาล ตั้งวัน
ที่ ๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทร คก ๑๒๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒ นั้น
ทุกประการ

กฎให้ไว้แต่ณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๐

(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศกระทรวงนครบาล

แพนบกบองกันโรคร้ายที่ ๑๗

ด้วยได้ทราบข่าวว่าโรคร้ายที่คตคอกันได้ คือไข้กาฬโรค ซึ่ง
ได้เกิดเป็นชนในเมืองชวเถานนั้น มคตตั้งนแล้ว เพราะฉนั้นข้าพเจ้า
ขอประกาศตามข้อความในมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเคนเรือ
ในน่านน้ำสยาม ร.ศ. ๑๒๕ ว่า

(๑) การตรวจจกเรือที่มาจากเมืองชวเถาน มีกำหนดกัก ๑๐

จน ได้ประกาศได้ ในประกาศกระทรวงนครบาลฉบับที่ ๑๖ ลงวัน
ที่ ๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น เป็นอันยกเลิก

(๒) เรือทุกลำที่มาจากน่านน้ำสยามจากเมืองท่าใด ๆ ในประ-
เทศจีนหรือจากเมืองฮ่องกง ให้คงไว้ที่ด่านตรวจป้องกันโรคภัย
ที่เกาะ พระให้เจ้าพนักงานตรวจเสียก่อน เมื่อเจ้าพนักงานแพทย์
อนุญาตจึงให้เข้ามาได้ ตามข้อความในประกาศกระทรวงนครบาล
ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน รัตนโกสินทร์ ๑๒๕ นั้น

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) ยมราช
เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศ

ทรงราชเสขานการย้ายต่างประเทศ
และ รังตำแหน่งสมเด็จพระราชมณเฑียร

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหอดุช-
ราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯว่า ตำแหน่งราชเสขา-
นการฝ่ายต่างประเทศยังว่างอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ว่างวาง
ดี พระยาบุรีนวราษร์ ปลัดบัญชาการกรมมหาดเล็ก มีคุณวุฒิ
สามารถที่จะรับราชการสนองพระเดชพระคุณในตำแหน่งนี้ได้ ทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จางวางตรี พระยามรินทร์ราชรัฐ ปลัด
 บัญชาการกรมมหาดเล็ก เป็นราชเลขาณการถ่ายต่างประเทศ มีเกียรติ
 ยศได้มอบปลัดทูตตลอด รับราชการตามตำแหน่งตั้งแต่เป็นคนเป็นต้นไป
 กับหนึ่ง ตำแหน่งเดิมพระราชมณเฑียรฯ ยังดำรงอยู่อีกตำแหน่ง
 หนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ มหาอำมาตย์ตรี พระยาศรี-
 ชรรณคำตัน อรรถราชทูตประจำกรุงเบอร์ลิน เป็นผู้รับตำแหน่ง
 เดิมพระราชมณเฑียรฯ รับราชการตามตำแหน่งตั้งแต่เป็นคนเป็นต้นไป
 ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
 วันที่ ๑๑๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชบัญญัติ

การเดินเรือในน่านน้ำสยาม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอชิ-
 ราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ได้
 ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่าน
 น้ำสยามที่ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๕
 นั้น ยังมีบกพร่องอยู่หลายประการ สมควรจะเปลี่ยนแปลง ให้สัมพันธ์
 กาลสมัย เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
 บัญญัติขึ้นไว้แทน ดังต่อไปนี้

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จางวางตรี พระยามรินทร์ราชรัฐ ปลัด
 บัญชาการกรมมหาดเล็ก เป็นราชเลขาณการถ่ายต่างประเทศ มีเกียรติ
 ยศได้มอปลัดทูตตลอด รับราชการตามตำแหน่งตั้งแต่เป็นคนเป็นต้นไป
 กับหนึ่ง ตำแหน่งเดิมพระราชมณเฑียรฯ ยังดำรงอยู่อีกตำแหน่ง
 หนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ มหาอำมาตย์ตรี พระยาศรี-
 ชรรณคำตัน อรรถราชทูตประจำกรุงเบอร์ลิน เป็นผู้รับตำแหน่ง
 ตำแหน่งพระราชมณเฑียรฯ รับราชการตามตำแหน่งตั้งแต่เป็นคนเป็นต้นไป
 ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
 วันที่ ๒๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชบัญญัติ

การเดินเรือในน่านน้ำสยาม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอชิ-
 ราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ได้
 ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่าน
 น้ำสยามที่ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๕
 นั้น ยังมีบกพร่องอยู่หลายประการ สมควรจะเปลี่ยนแปลง ให้สัมพันธ์
 กาลสมัย เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
 บัญญัติขึ้นไว้แทน ดังต่อไปนี้

ความเบงตน
แลอธิบายบางคำที่ใช้ ในพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านนาคยาม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

มาตรา ๒ ให้ใช้ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย ตั้งแต่ วันที่ ๓ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “เรือกำปั่น” นน ท่านหมายความว่า ความตลอดถึงเรือทุกอยาง ที่เดินเดเกาะ ด้วยเครื่องจักร หรือด้วยใบ แต่ไม่ได้ ใช้กรรเชียง แจว หรือพาย

คำว่า “กำปั่นไฟ” หรือ “เรือกลไฟ” นน ท่านหมายความว่า ตลอดถึงเรือทุกอยางที่เดินด้วยเครื่องจักร แต่จะใช่ ใบด้วยหรือไม่ใช่ก็ตาม แต่ให้หมายความตลอดถึงเรือกำปั่นนศรด้วย

คำว่า “เรือกลไฟเล็ก” นน ท่านหมายความว่า ตลอดถึงเรือทุกอยางที่มีขนาดต่ำกว่าตามลึบศนที่ใช้ ให้เดินด้วยเครื่องจักร

คำว่า “เรือยนศร” นน ท่านหมายความว่า ตลอดถึงเรือยนศรทุกอยางที่มีขนาดต่ำกว่าตามลึบศน ที่ใช้ ให้เดินด้วยเครื่องจักร ซึ่งมิได้เอาไค้รยกำลังเกิดจากลึบศน

คำว่า “กำปั่นใบ” หรือ “เรือใบ” นน ท่านหมายความว่า ตลอดถึงเรือทุกอยางที่ใช้เดินด้วยใบ แต่ไม่ใช่เครื่องจักร

คำว่า “เรือเดินทะเล” นน ท่านหมายความว่า ตลอดถึงเรือทุกอยางที่มีขนาดบรยทกของโตกว่าพันทาบ แต่มีคาคพ้าอย่างมั่นคงกันไว้ได้ตลอดล้า ตั้งแต่หัวเรือถึงท้ายเรือ

คำว่า “ เรือเล็ก ” นน ท่านหมายความว่าตลอดถึงเรือทุกอย่างที่ใช้ไฟเดินด้วยถรรเขียง แจว หรือพาย

คำว่า “ แพ ” นน ท่านหมายความว่าตลอดถึงแพไม้ซุง แพไม้ไผ่ ไม้รวก แต่แพไม้ทุกอย่าง และคำว่า “ ชุง ” นน หมายความว่าทั้งไม้ซุงแต่ไม้เหลยมน

คำว่า “ แพคนอย ” นน ท่านหมายความว่าตลอดถึงเรือทุกอย่างที่ปลุกอยบนแพไม้ไผ่ ไม้รวก หรือบนเรือท่น แต่ดอยอยู่ในลำแม่น้ำ หรือตาดคลอง

มาตรา ๕ เรือบางอย่างที่มีประเภทโดยเฉพาะนั้น คือ :-

“ เรือใบหรือเรือใบระจาย ” เรืออย่างนี้เป็นเรือเดินทะเลที่มีรูปร่างอย่างแบบยุโรปแต่เครื่องเสาเพลาใบอย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“ เรือตัวเตี้ย ” นน เป็นเรือของแบบมีตาดฟ้าบ้าง แต่บางตัวก็ไม่มีตาดฟ้าบ้าง และใช้สำหรับตัวเตี้ย หรือถ่ายสินค้า จากกำปั่น หรือบรรทุกสินค้าตั้งกำปั่น

“ เรือบรรทุกสินค้า ” นน เป็นเรือไม่มีตาดฟ้าหรือมีไม้ตลอดถึงไฟเดินด้วยถรรเขียง แจว หรือพาย หรือบางทีใช้ใบ แต่ใช้สำหรับบรรทุกสินค้า

“ เรือลำเกา ” นน เป็นเรือเดินทะเลตัวอย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“ เรือเบ็ดทะเล ” “ เรือฉลอมทะเล ” “ เรือเหง ” “ เรือดำมกาด ” “ เรือฉลอมท้ายฉนวน ” ซึ่งจะเรียกต่อไปในพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ “เรือเบตเตเตเดออื่น ๆ” นั้น เป็นเรือที่ใช้ไปในเวลาเดินทะเล แต่ใช้ใบหรือกรรเชียงหรือแจวในเวลาเดินในลำแม่น้ำ

มาตรา ๕ “นายเรือ” นั้น ท่านหมายความว่า คนที่เป็นผู้ควบคุมอยู่ในเรือกำปั่นหรือเรืออื่น ๆ แต่ไม่หมายความถึงผู้oarเรือ

“ลูกเรือ” นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาคนนอกจากนายเรือหรือผู้oarเรือ ที่รับใช้หรือมีหน้าที่ทำกรางานต่าง ๆ อยู่ในเรือกำปั่น

“เจ้าท่า” นั้น ท่านหมายความว่า ผู้บังคับการท่าตำบลใด ๆ ในเวลาน้ำขึ้นน้ำลง แต่หมายความตลอดถึงบรรดาคนท่เจ้าท่าตำบลใด ๆ ที่มอบหมายให้ไปชำระ หรือกระทำการตามหน้าที่อย่างใด ๆ ที่เจ้าท่ามีหน้าที่หรือต้องกระทำตามพระราชบัญญัติ :-

“เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต” นั้น ท่านหมายความว่า เจ้าท่าหรือผู้แทนเจ้าท่า แต่หมายความตลอดถึงเจ้าพนักงานที่ไดรับอำนาจสำหรับทำการออกใบอนุญาตคนนอกเขตรัศมีเขตท่าดังกล่าวด้วย

“คนโดยสาร” นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาคนในเรือที่ไม่ใช่ นายเรือ ผู้oarเรือ หรือลูกเรือ สำหรับเรือนั้น

มาตรา ๖ คำว่า “คน” หรือ “ขนาดคน” ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าแห่งใดมิได้ไว้เป็นอย่างอื่น ท่านหมายความว่า เป็นขนาด หรือน้ำหนักที่คำนวณตามข้อบังคับการตรวจเชอร์เจียเรือของกรมเจ้าท่า

มาตรา ๗ คำว่า “น่านน้ำสยาม” นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่เป็นส่วนแห่งพระราชอาณาจักรสยาม แต่หมายความตลอดถึงบรรดาท่าแต่ท่าเดทลอดจรดเรือ แต่ลำแม่น้ำลำคลองในพระราชอาณาจักรทั่วไปด้วย

มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัตินี้ แห่งใดมีบัญญัติว่าด้วยการออก
อนุญาตอย่างใด ๆ ตามซึ่งเจ้าท่าเห็นจำเป็นจะต้องออกเป็นหนังสือ
ท่านว่า เจ้าท่ามีอำนาจชอบด้วยกฎหมาย ที่จะเรียก ค่าธรรมเนียมดำ-
หรับใบอนุญาตเช่นนั้นตามอัตรา ซึ่งเจ้าท่าจะโต้ตั้งขึ้นไว้แต่อย่างมาก
ไม่เกินกว่าต้องบาท

มาตรา ๙ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำสยาม
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ ประกาศลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๕ ว่าด้วยการตั้งศาลทะเล ประกาศลงวันที่ ๑๘ มีนาคม
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ ว่าด้วยการออกใบอนุญาตสำหรับเรือบรรทุก
สินค้าแต่เรือเล็ก แต่ประกาศลงวันที่ ๑๑ เมษายน รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๖ ว่าด้วยเรือกลไฟที่ใช้สำหรับรับจ้างนั้น ท่านให้ยกเลิก
แต่การที่ยกเลิกกันท่านว่า มิให้เป็นความเกี่ยวข้องอย่างใดกับบรรดาการ
ที่ได้กระทำไว้ หรือแก่ความผิดอย่างใด ๆ ที่ใด มีผู้กระทำขึ้นในเวลา
ก่อนประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๐ กฎสำหรับบังคับมิให้เรือโดนกัน พระพุทธศักราช
๒๔๕๖ นั้น ท่านว่ามีใช้สำหรับแต่เรือกำปั่นสยามฝ่ายเดียว ให้ใช้
ได้ตลอดถึงเรือกำปั่นทั้งหลายที่เดินในบรรดาเขตท่า แะเขตที่ทอด
จุดเรือของพระราชอาณาจักรสยาม แต่อย่าให้ขัดกับพระราชบัญญัติ
นี้ เมื่อจะต้องเป็นกรณีเช่นนี้ไซ้ ต้องให้ถือเอาข้อบังคับใน
พระราชบัญญัตินี้เป็นใหญ่ ดังได้ไว้ในข้อ ๓๐ แห่งกฎนี้ และ
ท่านว่า ผู้เป็นเจ้าของแต่เป็นนายเรือทุกตัว ต้องถือแต่กระทำตามกฎ
นั้นจึงทุกประการ

มาตรา ๓๑ การลงโทษจำคุกหรือปรับนั้น ถ้าจำเลยเป็นคนใน
บังคับต่างประเทศซึ่งมีภูมิลำเนาเดิม ที่มีอำนาจฝ่ายตุลาการสำหรับ
ประเทศนั้นตั้งอยู่ในพระราชอาณาจักรสยาม ท่านว่าต้องเป็นหน้าที่
ของศาลกงสุลนั้นบังคับให้เข้าไปตามโทษานุโทษ

ภักดี ๑

ข้อบังคับทั่วไป

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยเขตอำนาจศาลอาชญากรรม

มาตรา ๓๒ เขตอำนาจแพ่งนั้น คือ :-

ด้านเหนือ :- ตั้งแต่เส้นที่สร้างไว้เหนือปากคลองบางกระบือ
จนถึงแม่น้ำตรงกันข้าม

ด้านใต้ :- ตั้งแต่เส้นที่สร้างไว้ ตั้งแต่แม่น้ำตรงกันข้ามจนถึง
เหนือปากคลองบางลำภู

มาตรา ๓๓ เขตอำนาจอาชญากรรมนั้น คือ :-

ด้านเหนือ :- ตั้งแต่เส้นเหนือของที่ดินปะขอเป็นบรรทัดตรง
ตั้งที่สวนนอก

ด้านสวนนอก :- บรรทัดตรงเหนือตรงใต้ยาแหงมุดสวน
นอกของเกาะรัตนโกสินทร์

ด้านใต้ :- บรรทัดตรงตั้งที่สวนนอกจากเส้นที่สร้างไว้ที่
ปลายแหลมวังเกาะสีชัง

ด้านตะวันตก:— เกาะสี่ซังและหินสี่มประยอ

มาตรา ๓๔ เขตหว้าอ่างคีตานน คือ:—

ด้านตะวันตก:— เพียงแนวหน้าตล ๗๑๖ ในเวลาที่นาทแสดงวงด

ด้านใต้:— บรรทัดแดงตรงทิศตะวันตกจากแหลมแทนองหนาดตล ๗๑๖ ในเวลาที่นาทแสดงวงด

มาตรา ๓๕ เขตหว้าถะทอจุดเรือดำบด นอกสันคชนน คือ

ด้านตะวันตก:— บรรทัดแดงตรงทิศใต้จากเจ้าหินที่สว่างไว้ประ-
มาณกึ่งกลางระยะทางระหว่างแนวเจ้าพระยา กับแม่น้ำทาจัน จน
จดถึงแนวหน้าตล ๗๑๖ ในเวลาที่นาทแสดงวงด

ด้านใต้:— เส้นขอเพียงแนวหน้าตล ๗๑๖ ในเวลาที่นาทแสดงวงด

ด้านตะวันออก:— จุดเขตหว้าอ่างคีตา

มาตรา ๓๖ เขตหว้าอื่นๆ ในกรุงสยามนอกจากที่อำมรันจะได้
กำหนดต่อไป โดยประกาศเฉพาะตำบล

หมวดที่ ๒

นำทของนายเรือ

(ก) เมื่อเวลาเรือกำปั่นเข้ามาในน่านน้ำสยาม

มาตรา ๓๗ เวลาเรือกำปั่นดำไตเข้ามาในน่านน้ำสยาม ผู้เป็น
นายเรือต้องชักธงดำหรือเรือดำขนขึ้นไว้ ให้อปรากฏ แต่ต้องชักธงนั้น
ขึ้นไว้ ในเวลากลางวันจนกว่าเจ้าท่ามาขึ้นบนเรือ

(๗) เมื่อเวลาเรือกำปั่นเข้ามาหรือออกจากแม่น้ำ

มาตรา ๑๘ เรือกำปั่นทุกลำ เวลาเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อถึงด่านเมืองสมุทรปราการต้องหยุด แต่เจ้าพนักงานต้องทอดสมอทันที เพื่อให้เจ้าพนักงานแพทยศึกษา แต่เจ้าพนักงานศุลกากรมาขนบนเรือ แต่ต้องยอมให้เจ้าพนักงานศุลกากรมาในเรือจนถึงกรุงเทพฯ แต่อยู่ต่อไปในเรือจนกว่าจะมีอนุญาตให้เบ็ดเสร็จวางเรือ หรือจนกว่าจะมีเจ้าพนักงานศุลกากรที่กรุงเทพฯ มาเปลี่ยน

เมื่อเจ้าพนักงานศุลกากรขอให้กระทำ ยเป็นนายเรือต้องเขียนข้อความตรอกในแบบพิมพ์ (อย่างแบบที่ ๑ ท้ายพระราชบัญญัติ) บอกชื่อของเรือ จำนวนคนประจำเรือแถมคนโดยฉาน แต่เรือมาจากตำบลใด

แต่ต้องทำรายงานบอกชนิดแถมจำนวนอาวช เครื่องกระดั้นปั่น นนแต่คนระเบิดที่มมาในเรือนี้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานจะต้องการเอาของเหล่านี้มารักษาไว้ นายเรือก็ต้องตั้งให้แก่เจ้าพนักงานศุลกากรที่กำกับอยู่นั้นทั้งสิ้น

มาตรา ๑๙ นายเรือกำปั่นดียวามดำไตที่ออกไปจากแม่น้ำเจ้าพระยา ต้องแจ้งความที่จะออกไปนั้นต่อเจ้าที่จณกรุงเทพฯ และนายเรือกำปั่นดียวามหรือเรือกำปั่นต่างประเทศดำไต เมื่อก่อนจะออกไป ต้องได้รับใบเบ็ดเสร็จจากกรมศุลกากรที่กรุงเทพฯ แต่เมื่อต้องลงไปถึงด่านเมืองสมุทรปราการ ต้องหยุด แต่ถ้าเป็นการจำเป็น

กัตของทอดด์มอทนน เพื่อให้เจ้าพนักงานศุลกากรมารับ
เขาไปเบิกต้อง

มาตรา ๒๐ นายเรือกำปั่นดำโตหรือทอดด์มออยู่ในอ่าวนอกเกาะ
ดีซัง หรือทอดด์มอ เมื่อเรือจะออกจากทนนจะไปเมืองอื่นต้องได้
รับใบเบิกต้องจากเจ้าพนักงานศุลกากรประจำท้องที่ และนายเรือ
กำปั่นดำโตหรือทอดด์มอจะออกไปจากท่า หรือถ้าแม่น้ำอื่น ๆ ในพระ
ราชอาณาจักสยาม ต้องทอดด์มอทวนคานของท่าหรือแม่น้ำอื่น ๆ
แต่รายงานการทวนเขา มา หรือจะออกไปต่อเจ้าพนักงาน แต่ต้อง
ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานนั้น

มาตรา ๒๑ นายเรือกำปั่นผู้ใดกระทำความผิดอย่างใด ๆ คือ
บัญญัติในมาตรา ๑๗, ๑๘, ๑๙ แต่ ๒๐ ทำผิดผู้หนึ่งผิดหนึ่ง ต้อง
ระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกึ่งแปดร้อยบาท

(๑) เมื่อเวลาเรือกำปั่นเข้ามาหรือออกจากเขตท่ากรุงเก่า

มาตรา ๒๒ นายเรือกำปั่นสยามดำโต หรือนายเรือกำปั่นต่าง
ประเทศดำโตของชาติที่ไม่มั่งคั่งเป็นมัตนอยในกรุงสยาม เมื่อเรือ
ต้องเข้าในเขตท่ากรุงเก่าแล้ว ถ้าไม่ใช่วันอาทิตย์หรือวันทบด
ทว่ากร ต้องรายงานการทวนเขามาถึงนั้น ต่อกรมเจ้าท่าภายในเวลา
๒๔ ชั่วโมง

มาตรา ๒๓ นายเรือกำปั่นเช่นว่ามาแล้วในมาตรา ๒๒ ต้องนำ
หนังสือสำหรับเรือ มาเขียนคนโดยด่วน ใบทะเบียนของเรือยื่นไว้ต่อ

กรมเจ้าท่า แต่เจ้าพนักงานจะต้องการสำเนาหนังสือของใบอนุญาต
ดินคาทมมาในเรือ นายเรือต้องยื่นให้ทราบด้วย

มาตรา ๒๔ ถ้าเป็นเรือกำปั่นต่างประเทศที่มกตั้งเป็นขบวนแทนอยู่ใน
ในกรุงเทพฯ นายเรือต้องนำหนังสือต่าง ๆ เช่นว่ามาแล้วนั้น ยื่น
ไว้ต่อที่ว่าการกงสุลของประเทศนั้น แต่เมื่อเวลาทเจ้าท่าขึ้นไปบนเรือ
นายเรือต้องเขียนข้อความครอกลงในแบบพิมพ์ (คือแบบที่ ๓ ทาย
พระราชบัญญัติ) ที่เจ้าท่าจะสั่งให้ แด่ขอกใบอนุญาตโดยด่วน โดย
ถูกต้อง แต่แจ้งความเหตุร้ายหรือความตายที่ได้ มีขึ้นในตามทางที่
มานั้นด้วย

มาตรา ๒๕ นายเรือกำปั่นดำไตที่เข้ามาถึงแล้ว เมื่อก่อนจะเปิด
ระวางออกเดินทางจากเรือ ต้องทำรายงานขอกฎดินคาทมมาในเรือ
สำเนาโดยด่วนยื่นต่อกรมศุลกากร

แต่นายเรือกำปั่นดำไตที่จะออกไป ต้องทำรายงานขอกฎดินคา
ทมในเรือนั้นโดยด่วน ยื่นต่อกรมศุลกากรภายในหกวันก่อนเวลาที่ไป
และต้องยื่นรายงานบอกเจ้าสำนวน เพศ แต่ชาติของคนไทยสำเนาใน
เรือนั้น ต่อเจ้าพนักงานศุลกากรที่เมืองต้นที่ปรากฏด้วย

เรือกำปั่นดำไตเข้ามาในเขตท่า ถ้านายเรือยังไม่ทราบพระราช
บัญญัติ ก็ให้เจ้าพนักงานเจ้าท่าให้ โฉมหนังสือแต่ก็ตราคำสั่งขมาท

มาตรา ๒๖ เรือกำปั่นเดินทะเลดำไตเตรียมจะไปจากเขตท่า
ต้องขกขงดา (คือขกขทเรียกว่า บลุ่มเคอร์) ขึ้นบนเดื่อน้ำ แด่ต้อง
ขกขใจจนกระทั่งเรือออกเดิน ถ้าเป็นเรือที่กำหนดจะออกเวลาบ่าย
ต้องขกขงตาขงใจเสียตั้งแต่เวลาเช้า ถ้ากำหนดจะออกเวลาเช้า
ต้องขกขงตาขงใจ ให้ปรากฏเสียตั้งแต่ก่อนบ่ายวันก่อน

มาตรา ๒๗ เรือกำปั่นไฟลำใดกำลังพล้อยให้ต้องตามหน้าตงมา
 เข้าในเขตท่ากรุงเทพฯ ต้องชักธงสัญญาณเรียกว่าธง "G" (ยี)
 ตามแบบข้อบังคับระหว่างนาๆประเทศ ไว้ข้างตอหน้าเรือในทเห็น
 ได้ โดยง่าย และถ้าเรือกำปั่นไฟลำใดกำลังแรงตามหน้าตงมาต้อง
 ออกกลางลำหน้า แต่ให้ทอดท้ายตกจะเป็นใดกับพวกเรือทอดท้ายกลาง
 ลำหน้าแลศอยอยู่ทันจนกว่าเรือลำนั้นจะเฉยพันไป ถ้าเรือทกำลัง
 พล้อยให้ต้องตามหน้าตงมานั้นเป็นเรือ โป๊ะ หรือเรือ โป๊ะจาย หรือเรือ
 ลำเกาถนั้น ต้องชักเครื่องสัญญาณเป็นรูปปลกตะกร้อสีดำกว้างไม่ต่ำ
 กว่าห้าสิบเซนติเมตร ไว้ในทเห็นได้ โดยง่าย

มาตรา ๒๘ นายเรือคนใดกระทำความเลเมิดต่อบัญญัติในมาตรา
 ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖ แล ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่า
 ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าสี่ร้อยบาท

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยท่าเลทอดยัตเรือ

มาตรา ๒๙ ภายในเขตท่ากรุงเทพฯ ถ้าเรือกำปั่นลำใดทมิได้
 ผู้จอตเทียบท่าเรือหรือท่าโรงพักสินค้า เรือกำปั่นลำนั้นของทอด
 ยัตจอตยอกกลางลำหน้าด้วยสมอต้องตัว มีสายโซ่ให้พอทั้งสองตัว
 เพื่อกันมิให้เรือเกาถล้มเอกลอนจากทนั้นได้

มาตรา ๓๐ เรือเกบสินค้า เรือทองแบบ แลเรือใด ๆ ททอด
 จอตประจำชยุนั้น ต้องผูกจอตยอกกับสมอทนอย่างมั่นคงสมกับกำลัง
 ของสายโซ่ททอดชยุนั้น

มาตรา ๓๑ ถูกแก้ไขโดยมาตรา ๘ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำสยาม แก้ไข
 เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.บ.ช.ศ. เล่ม ๔๗ หน้า . . .)

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้เรือกำปั่น เรือเกบดินคา เรือทองแบน
อย่างใดๆ ทอด้มอ หรือผูกจอตอยู่ในทางเรือเดินในลำแม่น้ำเป็น
อันตราย

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้เรือกำปั่นลำใดที่ผูกจอตเทียบท่าเรือ ทำ
พิกัดดินคา หรือเทียบฝั่งนั้น ทอด้มอเข้าไปในแม่น้ำห่างจากหัวเรือ
เกินกว่าสามสิบเมตร

มาตรา ๓๓ เรือลำใดที่เจ้าท่าไม่ยอมออกใบอนุญาตให้ หรือ
เรียกคน หรือยึดใบอนุญาตไว้ โดยเรือนั้นมีควมไม่เต็มประกอบ
สำหรับเดินทงนั้น ต้องให้ผูกจอตทอดไว้ ในที่ใดที่หนึ่งซึ่งเจ้าท่าจะ
กำหนดให้

มาตรา ๓๔ เรือใบะ หรือเรือใบะจาย เรือลำเตยง เรือด้วเกา
เรือบรรทุกดินคา เรือเบตทเต แลเรืออื่นๆ ต้องจอตทอด้มอกลง
แม่น้ำ แลถ้าไม่เบนการชดชวาง ก็ให้ทอจอตชอนข้างฝั่งตวนตก
แต่ต้องไว้ช่องทางเรือเดินไม่นอยกวารอยเมตร ในระหว่างเรือ
กับฝั่งตวนตก หรือกับบรรคาเรือทจอตเทียบฝั่งตวนตก หรือกับแพ
คนอยทผูกเทียบอยกับฝั่งตวนตก

มาตรา ๓๕ บรรคาเรือใบะหรือเรือใบะจาย เรือลำเตยง เรือ
ด้วเกา เรือบรรทุกดินคา เรือเบตทเต แลเรืออื่นๆ ที่ไม่ได้ ไซการ
นั้น ต้องให้ชยไปอยททำเลด้วหรับทอจอตเรือ แห่งใดแห่งหนึ่ง
ในเขตท่าตามทเจ้าท่าเห็นด้มควรจะกำหนดตามตรังคราว แลประ-
ภาคให้ทราบทวงกในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แลในหนังสือพิมพ์
จดหมายเหตุในทงทตงแต่ด้วราชชนไป

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้เรือกำปั่นเดินทะเลดำใจออกทอดลมตาม
 กำแม่น้ำ ในระหว่างคลองลำพานหันกับคลองบางลำภูบน เว้นไว้แต่
 มีเหตุจำเป็น เพราะในระหว่างต้องตำบลนั้นเป็นที่ทอดจอดเรือรบ
 ลียามแลบรดาเรือกำปั่นเดินทะเลหรือเรือรบต่างประเทศจะแล่น หรือ
 มีเรือขนจุ้งผ่านคลองลำพานหันขึ้นไปตามลำแม่น้ำนั้น ให้ถือว่าเป็น
 การมีชอับด้วยกฎหมาย เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาตพิเศษจากเจ้าท่า
 แลโดยขอไต่ขอร้องบังคับกำกับอนุญาตนั้นอยู่ด้วยตามซึ่งเจ้าท่าจะเห็น
 สมควร

มาตรา ๓๗ ถ้าไม่มีเหตุฉุกเฉินอันเป็นเหตุจะต้องทำเช่นนั้น ห้าม
 มิให้เรือกำปั่นดำใจออกทอดลมในกำแม่น้ำระหว่างฉับกระ โดกม
 ปากคลองประมงแระหว่าง ปากคลองผดุงกับคลองลำเพ็ง เพราะใน
 ระหว่างตำบลเหล่านั้นเป็นที่แยกแยะไว้สำหรับทางให้เรือเดินขึ้นดอง

มาตรา ๓๘ ให้เจ้าท่ามีอำนาจขอชอับด้วยกฎหมายเดิมไปที่จะ
 กำหนดที่ทอดจอดเรือดำหรือเรือกำปั่นแลเรือเล็กทุกลำ และนายเรือ
 ต้องเอาเรือไปทอดจอดตามที่เจ้าท่าจะขทให้ และห้ามมิให้เอาเรือ
 ไปจากที่นั้นหรือย้ายไปทอดจอดที่อื่น โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า
 เว้นไว้แต่เหมือนเหตุจำเป็นซึ่งเจ้าท่าจะพิเคราะห์เห็นสมควร

เมื่อเรือกำปั่นดำใจมาถึงเข้ามาในเขตรท่า ต้องยอมให้เจ้าท่าขน
 ไปบนเรือ แลถ้าจำเป็นจะหยัดเรือรบยกต้องหยัด

มาตรา ๓๙ เรือกำปั่นดำใจเมื่อเข้มาถึงในเขตรท่าแล้ว มิได้
 กระทำการถ่ายสินค้าหรือขนสินค้าขนเรืออย่างหนึ่งอย่างใด นับตั้ง
 ตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไปก็ถือว่าถ้าจะต้องการเอาทซึ่งเรือดำนั้นจอดอยู่

ให้เรือชนที่ใช้ในการค้าขายทอดจอด ก็ให้ถอยเรือที่ไม่ได้ทำการเช่น
 ด้วนั้น ไปทอดจอดในที่อื่นภายในเขตรท่า ตามที่เจ้าท่าจะกำหนดให้
 มาตรา ๕๐ เรือกำปั่นดำโตของกรจะเปลี่ยนที่ทอดจอด หรือ
 เรือกำปั่นดำโตเทียบท่าเรือ หรือท่าสินค้า ของกรจะหาที่ทอดจอด
 ในตำแหน่งที่ให้ชกรงตั้งัญญาอักษร " X " (ซี) ตามแบบข้อบังคับ
 ระหว่างนา ๆ ประเทศสำหรับกรใช้ชงตั้งัญญา แต่เจ้าท่าจะได้ ชน
 ไปบนเรือดำนั้นแดงให้ทอดจอด

มาตรา ๕๑ เรือกำปั่นดำโตของกรให้กองตระเวนนาช่วยก็ให้
 ชกรงตั้งัญญาหมายอักษร " YN " (ไอเอ็น) ตามแบบข้อบังคับ
 ระหว่างนา ๆ ประเทศสำหรับกรใช้ชงตั้งัญญา ถ้าเหตุดำคณชดชน
 ตอกรบงคบบัญชาเกิดขึ้นในเรือชนแดง ให้ชกรงตั้งัญญาหมาย
 อักษร " YR " (ไอเอฟ)

มาตรา ๕๒ ก่อนที่เรือกำปั่นไฟหรือเรือกำปั่นใบเดินทเดดำโต
 จอดทอดหรือผูกจอดเป็นปรกคณน ห้ามมิให้เรืออื่นเข้าไปเทียบข้าง
 ให้เขาเทียบได้แต่เฉพาะเรือไฟเล็กแลเรือเล็กของกรเจ้าท่า หรือ
 ของเจ้าพนักงานแพทยคณา หรือของกรมศุฎากร หรือของผู้นำ
 ร้อง หรือเรือของกระทรวงทหารเรือชงจระมนาทพิเศษ

ในเขตท่าเรือกำปั่นดำโตทกาตงแดงชน หรือร่องในตำแหน่ง
 ห้ามเป็นอนชาคมิให้เรือจาง เรือบรรทกสินค้าหรือ เรือเล็ก หรือเรือ
 อย่าง ๆ ไค เข้าไปเกยวพดงข้าง เอนแต่จะได้รับอนุญาตพิเศษของ
 ของนายเรือดำนั้น

มาตรา ๕๓ เมื่อจะทอดจอดเรือกำปั่นดำโต นายเรือหรือผู้นำ

มาตรา ๕๐-๕๑ ถูกแก้ไขโดยมาตรา ๕-๑๐ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำสยามแก้ไข
 เพิ่มเติมพ.ศ. ๒๔๗๗ (ค.บ.ช.ค.เล่ม ๔๓ หน้า...)

วังของทอดจอตเรือน โดยให้ กนเนทอย่างน้อยที่สุดที่จะเป็นไปได้
แต่ความบังคบชอน เจ้าท่าของระวงเป็นชระอยู่เดิมมิให้ มลฎปฏิบัติ
ตามโดยถูกต้อง

มาตรา ๕๕ ตามตำแม่แวเด็ก แต่ในคตองต่าง ๆ นอนอนุญาตให้
จอตเรือต่าง ๆ ไตทงตั้งพัก แต่อย่าให้เป็นทกคตแก่ทางเรชนถอง
ทกถางถ่านา แต่ห้ามมิให้จอตชอนถ่านาหรือจอตชวางหรือตรงถาง
ถ่านาถ่านคตองเป็นอนชวด

มาตรา ๕๕ เรือกำบนเรือเด็กแต่แพต่าง ๆ ที่จอตเทียบฝั่งแม่น้ำ
หรือเทียบท่าต้นค้ำ หรือท่าเรือน ห้ามมิให้จอตชวางถ่านา ต้อง
จอตให้หัวเรือทายเรือ หัวแพทายแพหันตามยวของทางหน้า

มาตรา ๕๖ ตามทาชนต้นค้ำแต่ทาชนทงตั้งพักแม่น้ำเจงพระยา
หรือตามตั้งชางเรือกำบนคต ห้ามมิให้เรือบวรทกต้นค้ำ เรือไฟเล็ก
เรือเบ็ดทะเลเรืออื่น ๆ จอตหรือมถเทียบชอนกันเกินกวาดของถ่านา ถ้า
เป็นแพคนชยห้ามมิให้จอตเทียบหน้าแพเกินถ่านาถ่านง

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้แพไมชงทกถางกววยถียบคตชงจอตมถ
เทียบชางเรือกำบน หรือเทียบทาชนต้นค้ำหรือทาชน แต่ห้ามมิให้
เรือโมะจาย เรือถ่านาเตียง หรือเรือถ่านาเก้ามถจอตมถเทียบชางเรือ
กำบนมถกวกว่าชางถ่านงถ่านง แต่ห้ามมิให้เรือเช่นวามานจอตมถเทียบ
ทาชงถ่านค้ำหรือทาชนมากกว่าถ่านงถ่านง

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เรือโมะจาย เรือถ่านาเตียง เรือถ่านาเกา
เรือบวรทกต้นค้ำ เรือถ่านงไฟเล็ก แต่เรือ แต่แพไมต่าง ๆ จอตมถ
ถียบฝั่งแม่น้ำมถถ่านงหรือ โดยอย่างทให้ถ่านงออกมาในทางเรือเดิน หรือ
จนเป็นทกคตชวางแก่การเดินเรือ

มาตรา ๕๘ เรือกำปั่น หรือเรือเล็กที่จอดมากกว่าสองลำใน
แม่น้ำนอกแนวเรือชน ๆ หรือนอกแนวแพคนอย ซึ่งจอดอยู่ในท้องที่
เดียวกันนั้น ท่านให้ ถือว่าเรือกำปั่นหรือเรือเล็กนั้น เท่ากับจอดตา
ออกมากในทางเรือเดิน

มาตรา ๕๙ ข้อห้ามต่าง ๆ ที่ว่ามาแล้วในมาตรา ๕๖ แด่ ๕๗ นั้น
เจ้าท่าจะเห็นสมควรลดหย่อน โดยให้อนุญาตพิเศษก็ได้

มาตรา ๕๓ นายเรือ หรือผู้ควบคุมกำปั่น หรือเรือเล็ก
หรือแพไม้ มีความผิดข้อบัญญัติข้อใด ๆ ในหมวดที่ ๓ นี้ ท่าน
ว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบบาท

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยทางเดินเรือในลำแม่น้ำ

มาตรา ๕๔ ในเขตที่ท่ากรุงเทพฯ นั้น ให้มีทางเดินเรือดังนี้
ด้ายดังนี้ คือ

(๑) ด้ายควนออกเรือกว่าด้ายใหญ่ ด้ายนมเขตร โดยกว้าง
ตั้งแต่เรือกำปั่นที่จอดอยู่กลางแม่น้ำ จนถึงฝั่งควนออก หรือถึง
แคมเรือกำปั่น หรือแพคนอยที่จอดเทียบฝั่งควนออก

(๒) ด้ายควนตก ด้ายนมเขตร โดยกว้าง ตั้งแต่เรือกำปั่น
ที่จอดอยู่กลางแม่น้ำ จนถึงฝั่งควนตก หรือถึงแคมเรือกำปั่น หรือ
แพคนอยที่จอดเทียบฝั่งควนตก

มาตรา ๕๓ แนวลำแม่น้ำทางต้องฝากภายในระยะสามสิบเมตร
ห่างจากฝั่งหรือจากแคมเรือกำปั่นที่จอดผูกเทียบฝั่ง หรือจากแพคน
อยที่จอดผูกเทียบฝั่งนั้น ให้หวงห้ามไว้สำหรับเป็นทางเดินเรือเล็ก

ห้ามมิให้เรือกำปั่นใช้แฉวนนเป็นอนชาต นอกจากเป็นเวตเจ้าเป็น
เพื่อป้องกันไฟเรือโดนถนน หรือเพชกตบหรือเคตชอนเรือจากฟจอต

มาตรา ๕๕ ถ้าเรือกำปั่นถ้าใดกระทำให้มีความเสียหายเพราะ
มิได้ปฏิบัติตามบทบังคับไว้ในมาตรา ๕๓ ท่านว่านายเรือถ้าหนักความ
ผิด ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท แต่อาจจะถูก
ฟ้องร้องในทางแพ่งอีกต่างหากด้วย

(ก) ว่าด้วยทางเรือเดินสายตัวนอกหรือสายใหญ่

มาตรา ๕๕ เรือกำปั่นไฟทุกขนาด (นอกจากที่ไว้ในมาตรา
๕๔) แต่เรือกำปั่นใบทุก ๆ อย่างที่มีขนาดเกินกว่าห้าสิบคน เมื่อชน
ลงในตัวแม่น้ำ ต้องเดินในทางเดินเรือด้วยตัวนอก เว้นไว้แต่
เมื่อมีเหตุจำเป็น เรือเพื่อจะเข้างอต หรือออกจากท่าหรือฝั่ง จึงเดิน
นอกด้วยนั้นได้

แต่บรรดาเรือที่ความาน ต้องเดินโดยซาทัดที่พอสมควรแก่การ
เดินเรืออย่างระวาง แต่เพื่อป้องกันอันตรายแก่เรือ แต่อันตรายที่อาจ
เกิดจากตะลอกคลื่นของเรือชน

มาตรา ๕๖ ผู้ใดละเมิดข้อบังคับในมาตรา ๕๕ ท่านว่า
มีความผิด ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

(ข) ว่าด้วยทางเรือเดินสายตัวเล็ก

มาตรา ๕๗ บรรดาเรือใบขนาดคงน้อยกว่าห้าสิบคนแต่เรือทุกอย่าง
นอกจากไต้ก๋งตัวไว้ในมาตรา ๕๕ นั้น ต้องเดินในทางเดินเรือด้วย
ตัวเล็ก

มาตรา ๕๘ บรรดาเรือกำปั่นไฟหรือเรืออื่นที่มีขนาดต่ำกว่าสาม-
สิบห้าตันนั้น ต้องเดินในทางเดินเรือตายตัวจนตก

ห้ามมิให้เรือกำปั่นไฟดำโคงเรือกำปั่นหรือเรืออย่างอื่นในเขต
ท่ากรุงเทพฯ มากถึงจนเกินกว่ากำลังของเรือกำปั่นไฟถ้ำนั้น จะวิ่ง
ไปได้ระยะทางชั่ว โมงละสองไมล์เป็นอย่างน้อย และห้ามมิให้เรือกำ-
ปั่นไฟดำโคงอยู่เช่นนั้นเดินได้ระยะทางเกินกว่าชั่ว โมงละหกไมล์
ในเวลาทวนน้ำ หรือเดินเร็วกว่าชั่ว โมงละสี่ไมล์ ในเวลาตามน้ำ

ห้ามเป็นอันตราย มิให้วิ่งเรือเด็กเกินกว่าความเร็วตามเดิมของลำ
เป็นอย่างมาก และห้ามมิให้เรือทุกลูกพุ่งชนผูกเคียวช้อนตักกันเกิน
กว่าคืบละดีด

มาตรา ๕๙ ในเวลาที่กล่าวถึงจะ โยงหรือผูกเรือบรรทุกเข้ากับลำ
เรือนั้น ห้ามมิให้เรือทอดไฟตก หรือเรือไฟเล็กที่เป็นเรือจวนนแดน
รออยู่ในลำทางเรือเดินเป็นอันตราย ถ้าจะใช้ลำทางเรือเดินในการ
วิ่ง เรือจวนหน้าต้องเดินอยู่เต็มอให้ ได้ระยะทางไม่น้อยกว่าชั่ว
โมงละสองไมล์

มาตรา ๖๐ ผู้ใดละเมิดข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา
๕๗, ๕๘ และ ๕๙ ท่านว่ามีความผิดของระวาง โทษปรับเป็นเงินไม่
เกินกว่าห้าร้อยบาท

(ค) ว่าด้วยส่วนของทางเรือเดินทั้งสองสายที่ขวางไว้

สำหรับให้เรือเล็กเดิน

มาตรา ๖๑ เรือเล็กทั้งหลาย เดินในทางเรือเดินใดทั้งสองสาย

มาตรา ๖๒ นอกจากมีเหตุจำเป็น หรือเพื่อจะข้ามฟากไปจอด
ท่าหรือทลิ่ง บรรดาเรือเด็กต้องเดินอยู่ในแนวหน้า ในระหว่างระยะ
สามสิบเมตร จากฝั่งหรือจากเรือกำบังทลิ่งเทียบฝั่ง หรือจาก
แพคนอญทลิ่งจอกับฝั่งแม่น้ำ

มาตรา ๖๓ เรือบรรทุกชาวคนเดินใดแต่ในแนวหน้ากำหนดไว้
สำหรับเป็นทางเดินของเรือเด็กในทางเรือเดินด้วยคนเดิน แต่ห้าม
มิให้ ไปเดินในทางเรือเดินด้วยคนเดินออกในชั้นหนึ่งตอนใดเป็นอันขาด

มาตรา ๖๔ เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อจะข้ามฟากไปจอดท่า
หรือทลิ่ง แต่เรือบรรทุกเขาหรือเรือเด็กจะต้องทำนอกเหนือบังคับ
ไว้ในมาตรา ๖๒ แต่ ๖๓ ฉะนั้น ก็ให้ทำโดยความระมัดระวังทุกอย่างที่จะ
มิให้เป็นการกีดขวางแก่การเดินเรือได้

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้เรือบรรทุกเขาหรือเรือเด็กผ่านหน้าเรือ
กำบังไฟทลิ่งแดงชนหรือธงในลำแม่น้ำหนใกล้ทลิ่งระยะร้อยเม-
เตอร์ แต่ถ้าจะข้ามฟากไปยังท่าหรือ โรงดีห้ามมิให้จอดข้ามเหนือแห่ง
ที่จะไปนั้นเกินกว่าทลิ่ง

มาตรา ๖๖ บรรดาเรือขนคนโดยสาร ไม่เกินกว่าหกเมตร หน
ยอมให้เดินได้ ในแนวหน้าแม่น้ำทางสองด้วยทลิ่งกำหนดไว้สำหรับให้เรือ
เด็กเดิน แต่ถ้าจะเดินห่างจากฝั่งภายในระยะสามสิบเมตร ต้อง
เดินโดยซำทลิ่งพอสมควรแก่การควรระวังเหตุในการเดินเรือ แต่การ
ควรระวังมิให้เป็นเหตุอันตรายแก่เรือเด็ก ไชกรรเชียงหรือแจวพาย

มาตรา ๖๗ นายเรือผู้ใดผิดข้อข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดใน
มาตรา ๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕ แต่ ๖๖ ท่านว่ามีความผิดต้องระวาง
โทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท

(ข) ว่าด้วยทางคลองต่างๆ

มาตรา ๖๘ ในคลองต่างๆ บรรดาเรือที่เดินตามหน้าคลองเดิน
กวางคลอง บรรดาเรือที่เดินทวนหน้าคลองแอมฝั่ง ถ้าไม่ดำมารถ
จะทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ว่ามัน ท่านว่าให้เดินกลางร่องน้ำ แต่ให้
ระวังปฏิบัติตามข้อบังคับของท้องถิ่นซึ่งไซ้ชอยู่ หรือจะใดตรงไหนต่อไป อัน
ว่าด้วยการเดินเรือในคลองต่างๆ นั้น

มาตรา ๖๙ นายเรือผู้ใดเจ็ดตอชอชบงคับอย่างหนึ่งอย่างใดใน
มาตรา ๖๘ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า
ร้อยบาท

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยแพไม้ แพคนอยู่ ฯลฯ(ก) แพไม้

มาตรา ๗๐ แพไม้ต่างๆ ต้องมีคนประจำให้พอแก่การที่จะควบคุม
รักษาแพโดยเรียบร้อย แต่คนประจำแพต้องระวังอย่างที่ดีที่จะ
เป็นไต่เพื่อไม่ให้แพกีดขวางแก่การเดินเรือ หรือโดนกับแพคนอยู่
หรือเรือที่ทอดจอดอยู่ในลำแม่น้ำ แพไม้ทุกๆ แพต้องชักธงเครื่อง
หมายของเจ้าของแพ และธงดำหรือเชนนตของจังหวัดที่แพนั้นตั้ง
เจ้าท่า แพใดมีชุกกั้น แต่กำหนดจะมาถึงเขตท่าทางกรุงเทพฯ ได้
เมื่อใดนั้น เจ้าของแพต้องทำหนังสือแจ้งความต่อนำให้เจ้าท่าทราบ
มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้แพไม้จอดผูกติดกับเรือกำปั่นหรือหลังหรือ

ความในมาตรา ๖๘ ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดย พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำสยาม
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๓ (ดู.ข.ศ. เล่ม ๕๖ หน้า --)

แพคน้อย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายเรือหรือเจ้าของหัตถ์เจ้าของ
แพนั้นๆ

มาตรา ๗๒ ภายในเขตที่กรุงเทพมหานคร แพไม้ต่างๆที่จะต้อง
หรือจงสูงมานั้น ต้องเดินในทางเดินเรือด้วยคนตก ถ้าจะเดินใน
ด้วยตะวนออก ต้องเดินได้แต่แพไม้ที่มีเรือสูง แพไม้แพหนึ่งต้องมี
สูงไม่เกินกว่าสี่ร้อยยี่สิบ หรือกว้างเกินกว่าสี่สิบเมตร

มาตรา ๗๓ ห้ามมิให้ต้องแพไม้ ชนลงในลำแม่น้ำในระหว่าง
เวลาดังแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น

มาตรา ๗๔ ในคลอง ห้ามมิให้ต้องแพไม้ ที่มีชนกเทียบกัน
เกินกว่าสี่คนแต่ผูกติดต่อกันยาวเกินกว่าสองช่วง แต่ต้องแพไม้
นั้นไม่ให้ยาวเกินกว่าสี่หมื่นเมตร แต่กว้างเกินกว่าที่พอจะให้
แพนั้นเดินในคลองได้ โดยไม่กีดแก่การเดินเรือ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดเดิมติดต่อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา
๗๑, ๗๓, ๗๒, ๗๓ แต่ ๗๔ ท่านจำมีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท แต่ส่วนการฟ้องร้องเอาโทษใน
ความผิดต่อบังคับในมาตรา ๗๑ นั้น ให้ฟ้องได้แต่เมื่อมีการร้องมา
แต่ผู้ที่เป็นเจ้าของเรือกำปั่น หรือหัตถ์ หรือแพคน้อยที่เกี่ยวของ

(๗) แพคน้อย

มาตรา ๗๖ ห้ามมิให้จอดแพคน้อยในลำแม่น้ำห่างจากฝั่งเกิน
กว่าพอดีสำหรับมิให้แพนั้นค้างแ้งในเวลาน้ำลงงวด

มาตรา ๗๗ เจ้าหัตถ์สำหรับผูกแพคน้อยนั้นห้ามมิให้ขับพันแนว
นำแพออกไปมากกว่าหนึ่งเมตรครึ่ง

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ ปลัดเรือน ทบักเจ้า ลงเดิน ตามฝั่งแม่น้ำ
 หางออกมาจากฝั่งเกินกว่าพอดำหรับไม่ให้มีนาต่างอยู่ใต้อำเภอ
 เมื่อเวลาน้ำลงงวด

มาตรา ๗๘ ภายในเขตรัฐกรุงเทพฯ ห้ามมิให้แพคนอยู่แพใต้
 มีขนาดกว้างหรือยาวเกินกว่าสี่ทศเมตร บรรดอบึงชานแดแพเล็กที่
 เป็นลุ่มน้ำติดต่อกับแผ่นดินด้วย

มาตรา ๗๙ ตามคำสั่งของห้ามมิให้แพคนอยู่แพใต้มีขนาดกว้าง
 เกินกว่าสี่ทศเมตร แต่ห้ามมิให้แพใดผูกจอกกับสิ่งยื่นล้นออก
 มาจนอาจเป็นทกคขวางแก่การเดินเรือ

มาตรา ๘๐ ห้ามมิให้จูงแพคนอยู่ชนล่องในคลองใต้หลักเขตร
 เห็นของทั่วกรุงเทพฯ ในระหว่างตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงพระ
 อาทิตย์ขึ้น

มาตรา ๘๑ แพคนอยู่ที่จะจูงชนล่องในลำแม่น้ำนั้นต้องเดินใน
 ทางเดินเรือสายตะวันออก คัดเมื่อมีเหตุอันจำเป็นจึงให้เดินในทางเดิน
 สายตะวันออกได้

มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้จอกผูกแพคนอยู่แพใดกับฝั่งแม่น้ำเจ้าพระ-
 ยาภายในเขตรัฐกรุงเทพฯ โดยมีไทรบ่อนุญาตจากเจ้าท่า

มาตรา ๘๓ ภายในเขตรัฐกรุงเทพฯ ถ้าแพคนอยู่แพใดยื่น
 ออกมาในลำแม่น้ำ จนอาจเป็นเหตุพาดล้นอันตรายแก่การเดินเรือใน
 เวลากลางคืนได้ ให้เจ้าท่ามีอำนาจบังคับให้แพนั้นจุดโคมไฟสีขาว
 ไว้ในท่อนแตรเห็นได้ง่ายในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึง
 พระอาทิตย์ขึ้น เพื่อบังคับมิให้เรือใหญ่เล็กแล่นมาโดนแพนั้น

มาตรา ๘๕ ตงแควนทให้ ไซพระราชบัญญัติเป็นกฎหมาย ถ้า จะจอดแพคนอยหรือปลอกเรือนมเด้าบักเตนตามฝั่งแม่น้ำภายในเขตร ทำกรุงเทพ กัด หรือตามดำคตองในแควงกรุงเทพ กัดก็ ตองได้ รับอนุญาตจากเจ้าท่าก่อนจึงทำได้

มาตรา ๘๖ คำขออนุญาตคนตองเป็น หนังสือเต็มแผ่นทฝั่งนา แพคนอยหรือเรือนมบักเด้าตงเตนทข้างเคียงเตทาเตทจะจอดแพแปบัก หลกผูกแพนนทวย

มาตรา ๘๗ เมื่อรับคำขออนุญาตแล้ว เจ้าท่าตองตรวจภายใน เวลาเคอนหนึ่ง แต่ถาเห็นวาเป็นการปฏิบัติตองตามข้อบงคบใน มาตรา ๘๕ แล ๘๖ ทุกอย่างแล้วก็ให้ออกอนุญาตให้ตามทขอ

มาตรา ๘๘ ห้ามมิใหตงมือทาถารปลอกเด้าวงก่อนทได้รับอนุญาต ตามทรองชอนนเป็นอนชาต

มาตรา ๘๙ ภายในเขตรทำกรุงเทพ ให้เจ้าท่ามีอำนาจแลภายใน นอกเขตรนนให้เจพพนักงานทองทมอำนาจทจะบงคบให้ รอดอนแพคน อยหรือหลกผูกแพ หรือเรือทบถเด้าตงชายฝั่งนา ทจอดหรือบัก หรือสร้างผลคตองบงคบในมาตราตงแต่ ๗๖ ถึง ๗๐ จะเปนแพหรือ หลกหรือเรือทตง อยนนมเอกอนหรือในถยหลังเวลาไซพระราช บัญญัตินทคตวม แต่ให้มอำนาจบงคบให้ รอดอนบรรคกแพคนอยหรือ หลกผูกแพ หรือเรือทบถเด้าตงในชายฝั่งนา ซึ่งได้ปลอกช่นโดยมิได้ รับอนุญาตโดยลกตอง หรือทปลอกโดยไม่ลกตองตามข้อคตวมใน อนุญาตทได้ออกให้นนทวย

มาตรา ๙๐ ถ้าผู้ใดไม่กระทำตามคำตงทกถ่าว ในมาตรา ๘๕

ผู้นั้นของระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าวันละสิบบาทสำหรับทุกวันที่จะไต่คดีนั้นว่าผู้นั้นใด มีความซัดชน แต่ให้เจ้าทำหรือเจ้าพนักงานผู้หน้าที่มาจับกุมไว้หรือถอนแค้นอยู่ หรือเรือนทบกเถาแดงในชายฝั่งน้ำ โดยให้ผู้นั้นเป็นเจ้าของเค้ายกหรือถอนนั้นเอง

มาตรา ๘๑ ผู้ใดเจตนาต่อช้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา ๘๑, ๘๒, ๘๓ แต่ ๘๔ ท่านว่ามีความผิดของระวางโทษปรับไม่เกินกว่าร้อยละ

(ค) ว่าด้วยเรือจับสัตว์น้ำแลไฟงพางที่ขวางแม่น้ำ

มาตรา ๘๒ การจับสัตว์น้ำด้วยอวนแหโดยทอดมอจสอดเรือเรียงรายติดตกันขวางลำน้ำหรือทอดท่นหรือบกกหัก ไฟงพางเป็นแถวจากฝั่งถึงกลางลำน้ำนั้น การจับสัตว์น้ำด้วยวิธีเหล่านี้ห้ามมิให้กระทำในเขตรท่ากรุงเทพร ถ้าพ้นเขตรท่ากรุงเทพร ออกไปจะทำได้โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก็ได้

มาตรา ๘๓ ในระหว่างเวลาดังแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น เจ้าของเรือจับสัตว์น้ำหรือท่นหรือหักไฟงพางเช่นว่ามาแล้ว ต้องจุดไฟเป็นแสงไฟลงไว้บนฝั่งตรงกั้นแถวเรือหรือท่นหรือหักเหล่านั้น และต้องจุดโคมไฟไว้บนเรือหรือท่นหรือหักไฟงพางที่ห่างที่สุดออกมาจากฝั่งนั้นด้วย และต้องเบาเขากระบือหรือแตรเสียงก้อง สำหรับให้เรือที่เดินขนลของเรือมาของกตกัน เช่นนอนอยู่ในลำน้ำด้วย

หรือหักทบกเรียงรายตามแนวชายฝั่งทะเลที่ปากน้ำหรือที่ใกล้

ทรงจะเข้าปากนาน ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงพระ
อาทิตย์ขึ้น ต้องจุดโคมให้เห็นแสงไฟได้สว่างปดวยหรือหัดักสุด
แฉวทองต้องข่าง

มาตรา ๘๕ ทนหรือหัดักสำหรับจับดีวนจนวน ห้ามมิให้ผูกโยง
กนกนด้วยด้าไว้ ใ้ให้ใช้ผูกด้วยเชือกอย่างเดียวตามธรรมเนียม
ที่เคยทำกันอยู่ แต่ห้ามมิให้ผูกโยงจากผงศรวยเชือกหรือด้วยไม้ยาว
ให้เป็นขกคขวางแก่ทางเดินของเรือชน

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเดิมคดข้อข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา
๘๒, ๘๓ แฉ ๘๔ ทำนว่ามหนักความผิดของระวางโทษปรับเป็นเงิน
ไม่เกินกว่าดกร้อยบาท

หมวดที่ ๖

ข้อบังคับเบ็ดเตล็ด

(ก) วักด้วยผูกเรือกับผงศรวยเชือกลวดแลเชือกด้า

มาตรา ๘๖ ในแม่น้ำหรือเขตรทวใด ๆ ถ่านอกจากเรือทจอดผูก
เทียบท่าชนดินคาทาจนหรือเทียบผง ห้ามมิให้เรือกำบนด้าใดผูกโยง
กับผงด้วยเชือกลวดหรือเชือกอย่างอื่นจนไม่เหลือช่องนำในระหว่าง
เรือด้านนอกกับผงด้าหรับให้เรือชนเดินได้

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้เอาเชือกอย่างใด ๆ ทอดจากเรือกำบนด้าใด
ทจอดเทียบท่า ไปผูกกับท่นโยงในด้าหน้าหรือเขตรท่าจนกว่าจะถึง
เวลาทเรือเตรียมออกจากทาทจอดเทียบอยนจนจให้ทำเช่นนั้นได้

มาตรา ๘๘ ผู้ใดเดิมคิดข้อข้อยบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา ๘๖ แล ๘๗ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า สิบร้อยบาท

(๗) จำกัดวัยผู้เท้าเรือ-เกิดเหตุอันตราย-โตมไฟ

มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้นายเรือกตบเรือกำปั่นในตัวแม่น้ำ ร่องน้ำ ช่องน้ำ หรือในสายทะเลเรือเดิน เว้นไว้แต่ในเวลาที่ยานานนั้น ว่างไม่มีเรืออื่นแล่นเขาออก แต่ห้ามมิให้นายเรือกำปั่นดำดักจอดเทียบท่าขนสินค้าหรือท่าขนเค็ดอนเรือออกจากท่า เว้นไว้แต่ในเวลา ที่ตัวแม่น้ำ ร่องน้ำ ช่องน้ำ หรือสายทะเลเรือเดินนั้นเป็นของทนน ว่างไม่มีเรืออื่นแล่นเขาออก

มาตรา ๙๐๐ นายเรือกำปั่นดำดักจอดหรือออกท่าเขตรทก หรือช่องแคบ ต้องลดผู้เท้าเรือให้เดินช้าลงพอสมควรแก่การเดินเรือ อย่างระมัดระวัง แต่อย่างบชงคนเหตุอันตรายแก่เรือนตนเอง

มาตรา ๙๐๑ บรรดาเรือกลไฟเมื่อเดินเข้าคลอง หรือเข้าไปเทียบท่าจอด หรือเข้าเขมเข้างวเรือดำอันกต นายเรือต้องให้เรือน แล่นโดยช้าไม่ให้เร็วกว่าซอโมงละสี่ไมล์ และเมื่อแล่นข้ามทางดำ-หรือบริเวณอันตรายต้องระวางอย่าให้เป็นทกตขวางแก่การเดินเรือใน ทางนั้น และห้ามมิให้แล่นผ่านทงเรือกำปั่นไฟทกตงเดินชนหรือ ต่องชยูนนภายในระยะร้อยเมตร

มาตรา ๙๐๒ นายเรือทุก ๆ คน ต้องใช้ความระมัดระวังโดยเต็มสติ ปัญญาสามารถ เพื่อมิให้เกิดเหตุอันตรายชนแก่เรือของตนเดิน หรือ

มาตรา ๙๐๒ ขกเลิก และบัญญัติใหม่โดย พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓ (ดูป.ร.ศ. เล่ม ๔๘ หน้า...)

แก่วีเอชหรือแก้มบดอย่างใด ๆ แต่ตามเหตุอันตรายอย่างใดเกิด
ขึ้นในเวลาทันกำลังเดินเรือดยูนูน นายเรือต้องรีบทำหนังสือรายงาน
งานต่อเจ้าท่าให้ทราบ

ถ้าเรือดำตียงไม่ออกไปจากเขตรักษาในทันทีเกิดเหตุ
อันตรายขึ้น ให้ยื่นรายงานนั้นภายในเจ็ดรายดัดชั่วโมงถัดเวลาที่
เกิดเหตุ ถ้าแลเรือดำนั้นจะออกไปจากเขตรักษานั้น ต้องเอารายงาน
ซึ่งจะต้องมีถ้าเนาศตจาดมัจจดหมายเหตุดำห้ามขาดฟ้าแต่ห้องเครื่อง
จักรติดไปด้วยนั้น ดังยังเจ้าท่าโดยทางไปรษณีย์จากสถานีไปรษณีย์
ที่แรกจะไปส่งได้ โดยสะดวก หรือตั้งใจกับเจ้าพนักงานศุลกากรที่
เมืองสัมพันธปราการก็ได้

มาตรา ๓๐๓ นายเรือคนใดละเมิดข้อข้อบังคับข้อข้างหนึ่งอย่างใด
ในมาตรา ๓๐๑, ๓๐๐, ๓๐๑ และ ๓๐๒ ท่านว่ามีความผิดต้องระวาง
โทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท

มาตรา ๓๐๔ เรือกลไฟเล็กแลเรือดยูนูนทุกตัว เมื่อเวลาเดินต้อง
มีโคมไฟสีแดงไว้ข้างแฉกขวาตวงหนึ่ง โคมไฟสีแดงข้างแฉกซ้าย
ตวงหนึ่ง แลโคมไฟสีขาวอย่างแจ่มแฉกไว้ ในที่เด่นสูงจากคานฟ้า
ให้ลูกเรือตามที่จะกำหนดไว้ในกฎของบังคับดำหับการตรวจเรือ

มาตรา ๓๐๕ เรือทุกตัวแลแพไม่ทุกแพทออดมอหรือผูกอยู่กับ
หลัก หรือกำลังเดินหรือจอดยูนูน ต้องแขวนโคมไฟสีขาวตวงหนึ่ง
ไว้ในที่เด่นให้เป็นที่แลเห็นได้จากทุกทิศ แลถ้าจอดผูกเทียบอยู่กับฝั่ง
แม่น้ำไม่จำเป็นต้องมีโคมไฟไว้เช่นนั้นก็ได้

มาตรา ๓๐๖ เรือดำตียงแลเรือไม่ระจายทุกตัวถ้าเป็นเรือที่เดิน

ด้วยเครื่องจักรอย่างเร็วไฟ ต้องมีโคมไฟเหมือนอย่างทบบัญญัติไว้
สำหรับเรือกลไฟ ถ้าเป็นเรือเดินด้วยโบนนคองไซ โคมไฟตามอย่าง
ทบบัญญัติไว้สำหรับเรือใบที่กาลงเดิน

มาตรา ๓๐๗ เรือทุกลำที่อยู่ในพวงที่กาลงเดินหรือทอดคัมขอย
กีด ต้องจุดโคมไฟด้วยวิธีใด ในที่เห็นแก่เห็นง่าย ในระหว่างเวลาตง
แต่พระอาทิตย์ตกจนพระอาทิตย์ขึ้น เพื่อให้เป็นที่สังเกตเห็นได้ชัดว่าหมู่
เรือทพวงนั้นขาดแยกต่างหากได้

มาตรา ๓๐๘ ทศบาลตำบลเจ้าพระยาเจ้าพระยาหน้ เมืองเรือ
กำบังต้องดำแนมาจะตงกัน ถ้าเห็นว่าจะตงกันที่ตรงหรือเกือบ
ตรงซ้ำเรือหนึ่งไฟหมายตำบลเจ้าพระยา ก็ให้เรือลำที่ทวนหน้านั้นหยุด
หรือขอเดินช้า ๆ จนกว่าเรืออีกลำหนึ่งจะได้แนพ้นเรือทนไฟนั้น โดย
เร็วหรือหยุด

มาตรา ๓๐๙ เรือใบจะขยแต่เรือใบทุกอย่าง เมื่อแนกวางขึ้น
ต้องตามดำแนหรือตามช่องแคบ ถ้ามีเรือกลไฟดำไตเดินอยู่ใน
ปากน้ำหรือช่องทไม่ตหรือเดินแอบแฝงอย่างใดทพดมควรแก่ทจะไม่
ให้เป็นอันตรายแก่เรือดำนั้น ห้ามมิให้เรือทแนกวางนั้นแนผ่านคต
นำเรือหรือแนกวางใดตตนำเรือกลไฟนั้นเป็นอันตราย

ในแม่น้ำหรือในช่องน้ำทแคบห้ามมิให้เรือกลไฟตหรือเรือขนคร
พยายามแนผ่านนำเรือกำบังไฟโดยอย่างทอาจให้เกิดตงกันขึ้นได้

มาตรา ๓๑๐ นายเรือคนใดตมคตขอขบบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด
ในมาตรา ๓๐๔, ๓๐๕, ๓๐๖, ๓๐๗, ๓๐๘ แล ๓๐๙ ทำนจำมีความผิด
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือนหรือปรับไม่เกินพันบาท หรือ
ทั้งจำทปรับด้วยกนทงตงสถาน

(ค) ว่าด้วยเรือลอยออกจากอู่

มาตรา ๓๓๑ ในตอนต้นน้ำเจ้าพระยาซึ่งเรือเดินทะเลเดินในแม่น้ำเมื่อมีเรือดำใต้อาศัยลอยออกจากอู่หรือลอยลงจากท่าลาดในเวลาฤกษ์ดวงคืนของมีจันทร์ปกคลุมดีค่าฤกษ์หนึ่งชักรันไว้ที่เด้าหรือที่เดินแห่งหนึ่งที่ปากอู่หรือท่าลาดนั้น ให้เรือดวง ๆ ที่เดินขึ้นลงในแม่น้ำแต่เห็นได้ชัด เมื่อก่อนน้ำจะลอยออกจากอู่หรือท่าลาดให้ชกถุกทวนชนไว้เพียงครึ่งเด้า เมื่อกำลังลอยออก ให้ชกชนลงปลายเด้า ถ้าเป็นเวลาค่าคืนให้ใช้ โคมไฟสีแดงแทน แต่ทำอย่างวิเศษเดียวกันกับถุกทวนดีค่า

มาตรา ๓๓๒ ผู้ใดเจตนาครอบงำบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตราที่กล่าวมานี้ ท่านว่ามีความผิดของระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินค่าหรือยี่บาท

(ข) ว่าด้วยทุนแลเครื่องสำหรับผูกเรือ

มาตรา ๓๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดมหรอวางทุนหรือเครื่องสำหรับผูกจอดเรือในน่านน้ำแม่น้ำหรือท่าเลทอดลัมจอดเรือได้ ๆ เว้นไว้แต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าท่าหรือจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ แต่โดยต้องถือแต่กระทำการตามข้อบังคับกำกับอนุญาต แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่นั้นจะกำหนด แต่บัญญัติทว่าห้ามมิให้ตัดลุดึงทุนแลเครื่องหมายหรือเครื่องผูกจอดเรือของกระทรวงทหารเรือ ซึ่งจอดไว้ชั่วคราวในด่านำดำหรับการตรวจเซอร์เวย์ท่าแผนก

มาตรา ๑๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเอาเรือเก็บสินค้าหรือเรือชนิดใด ๆ
ทอดขายเรือเก็บสินค้าซึ่งใช่เป็นเรือทวนหรือสำหรับบรรทุกสิ่งของต่าง ๆ
ทอดต้มอยู่เป็นการประจำในน้ำน่าน้ำ ถ้าแม่น้ำ หรือท่าเดกทอดต้ม
จอดเรือตำบลใด ๆ เว้นไว้แต่ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า หรือจาก
เจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่ แต่โดยตงถอแสดงระทวำตามขอขงบังคับกำกับ
อนุญาต แสดงเดยควำธรรมเนียมตามซึ่งเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้
มีหน้าที่นั้นจะกำหนด

มาตรา ๑๓๕ ทวนหรือเครื่องดำหรับผูกจอดเรือ ซึ่งจะได้อนุญาต
ตามควำในมาตรา ๑๓๓ นั้น ให้ใช้สำหรับเรือของผูที่ได้อนุญาต
ฝ่ายเดยว ถ้าเรืออื่นจะเอาใ้เรือใช้ผูกจอดตองได้อนุญาตของผู้นั้น
ก่อนจึงทำได

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดละเมิดข้อข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา
๑๓๓, ๑๓๕ แล ๑๓๕ ทำนควำมีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงิน
ไม่เกินกว่ำสองร้อยบาท แต่อาจจะตองถูกบังคับให้เรือทวนหรือ
เครื่องดำหรับผูกจอดเรือทเถวของนน โดยเดยเงินของตนเองควย

(ค) วำควำยการถ่วงล่ำลวแม่น้ำ

มาตรา ๑๓๗ ภำยในมณฑลกรุงเทพฯ ห้ามเป็นอนำชาติมิให้ผู้
ใดทำสิ่งใดที่เป็นกรรถ่วงล่ำในถ้ำแม่น้ำเจ้าพระยำ นอกจำกได้รับ
อนุญาตจากเจ้าท่า หรือจำกเจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดละเมิดข้อข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดใน
มาตรา ๑๓๗ ทำนควำมีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน

กว่าร้อยละ ห้า แต่ไม่บังคับให้หรือถอนสิ่งที่เป็นเครื่องหมายตามนี้ ภายในเวลาที่กำหนดแต่โดยเสียเงินของตนเอง ถ้าแต่ขจัดขนามทำตามคำสั่งให้หรือถอนนั้น ให้เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มณฑลจัดการหรือถอน โดยคิดเอาค่าใช้จ่ายในการนั้นแก่ผู้ที่มีผิด

(๕) ว่าด้วยการขังอับเงาในลำแม่น้ำ, เขตท่า, หรือในท่าเลทอดมอจอตเรือ

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดมิได้ขออนุญาตจากเจ้าท่าหรือจากเจ้าพนักงานผู้มณฑล ถ้าแต่ขังเขาหิน หรือกรวด หรืออับเงา หรือโคดหิน หรือของอย่างใด ๆ ทั้งตั้งในร่องน้ำหรือใกล้เคียงร่องน้ำ ล้นดอนปากน้ำแม่น้ำใด ๆ ที่เรือเดินได้ กัด หรือตั้งลงในแห่งหนึ่งแห่งใดในลำแม่น้ำเช่นนั้น หรือในเขตท่าหรือในท่าเลทอดมอจอตเรือตำบลใด ๆ กัด ทำอันตรายแก่ความผิด ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าพันบาท แต่ต้องให้เงินค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นให้พ้นจากตำบลนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๓๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดดินในลำน้ำคอนไต่หรือเขตที่เห็นของเขตท่ากรุงเทพฯ หรือในเขตท่าหรือท่าเลทอดมอจอตเรือตำบลใด ๆ เว้นไว้แต่ได้ขออนุญาตจากเจ้าท่าหรือจากเจ้าพนักงานผู้มณฑล ถ้าผู้ใดละเมิดข้อบังคับในมาตรานี้ปรับการใด ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าพันบาท แต่ต้องให้เงินค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานต้องเสียเพราะเหตุความเสียหายนั้นด้วย

(๖) ว่าด้วยเรือที่เป็นอันตรายลง ๆ ละ

มาตรา ๓๒๓ เมื่อมีเรือใหญ่หรือเรืออย่างใด ๆ เป็นอันตราย หรือจมลงในร่องน้ำหรือเดินได้ลำบากใด ๆ โดยอุบัติเหตุ หรือเหตุอย่างใด ๆ ก็ดี ท่านว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าของเรือที่เป็นอันตราย ดังเช่นนี้ ที่จะต้องจัดการหมายที่ ๆ เรือจมนั้น โดยพดณ ด้วยเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่เห็นสมควร ถ้าหรือเป็นเหตุถึงแก่ถึงเวลาจากต่างแดนเวลาจากต่างแดน ไปจนกว่า จะได้รับขบวนเรือที่จมจากท่านนั้น แต่ท่านว่าการวิธขบวนเป็นหน้าที่ของเจ้า ขบวนนั้นต้องลงมือกระทำ โดยพดณแต่โดยความรีบร้อนตามสมควร ถ้าแต่เจ้าของเรือที่จมในร่องน้ำทางเรือเดินได้ลำบากใด ๆ ละได้ทำ เครื่องหมายดังไว้ ในที่ ๆ เรือจมตั้งที่ความแล้ว ท่านว่าให้เจ้าท่าหรือ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการให้มเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรลงไว้ เป็นเครื่อง ดังเกิดถ้าหรือให้ ชาวเดินเรือ มีความระวัง แต่เรียกเอาเงินค่าที่ควรใช้จ่ายไปเท่าใด ในการทำเครื่องหมายจากคุณเป็นเจ้าของเรือที่จมนั้นได้

อนึ่งเมื่อการเดินเรือในเขตรท่า หรือในแม่น้ำที่เรือเดินได้ลำบาก ได้เกิดมีความขัดขวางหรือน่ากลัวเกิดอันตรายเพราะมีเรืออย่างหนึ่ง อย่างใดจมอยู่ หรือเพราะมีสิ่งกีดขวางอย่างอื่น ๆ ตกตายกันแต่เจ้าพนักงานได้บอกกล่าวตามสมควรแก่เจ้าของหรือแก่ผู้แทนเจ้าของเรือ จมหรือสิ่งกีดขวางนั้นแล้ว เจ้าของมิได้จัดการอย่างใด ท่านว่าให้ เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่มีอำนาจหรือท่าตาย, ขน, ชาย หรือ กระทำอย่างใด ๆ แก่เรือที่จมหรือสิ่งกีดขวางนั้นได้ และให้เรียก

จากเจ้าท่า หรือเจ้าพนักงานผูกมัด ห้ามมิให้ผู้ใดคัดลอก คัดลอก
ปลัดยหรือจุดออกไม้เพลิงในระหว่างเวลาดังแต่ ๕ ทุ่มถึงเวลาย่ำรุ่ง
เป็นอันตราย

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดได้มรดกของของค้ำอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา
๑๒๕, ๑๒๓, ๑๒๔ แต่ ๑๒๕ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท

(๑) ว่าด้วยทรัพย์สินของทวิรไว้ในเรือ
แลทรัพย์สินของทล่อยพลคอยู่ในแม่น้ำ

มาตรา ๑๒๗ เมื่อมทรัพย์สินดังของอย่างใดของคนโดยด้นหรือ
ของคนอื่นด้นไว้ในเรือกำบนหรือเรือเล็กด้นใด แต่นายเรือด้นนั้นไม่
สามารถที่จะคนให้แก่เจ้าของใด ท่านว่าให้เขาไปด้นไว้ยังโรงพัก
กองตระเวนทดงอยู่ใกล้ แต่ทาคำขแรงเหตุเกยของย่นใจด้นด้วย

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดพบแต่เก็บทรัพย์สินดังของในแม่น้ำ อันเป็น
ของ ๆ คนอื่นที่หายไป เช่นไม้ซุงหรือไม้กระดานที่เป็นของพลัดจาก
แพหรือเรือหรือด้นของอย่างอื่น ๆ ท่านว่าต้องนำด้นไว้ยังโรงพัก
กองตระเวนทดงอยู่ใกล้

มาตรา ๑๒๙ เมื่อมทรัพย์สินดังของมาด้นไว้ด้นหน กงตระเวน
ด้นคนให้แก่เจ้าของถ้าหากรู้ด้น ถ้าหาเจ้าของไม่ได้ ก็ให้ประ-
ภาคไยษนาไว้ เมื่อพนักกำหนดเวลา ๓ เดือนไปด้นแล้ว ท่านว่าให้ขาย
ทรัพย์สินดังของหนโดยวชขายทอดตลาด ขายได้เงินเท่าใด ให้ช้กไว้
ร้อยละสิบห้าสำหรับผู้พบแต่เก็บทรัพย์สินดังของหน ๆ เหลือจากหน

ให้ตั้งไว้เป็นของรัฐบาล แต่ในการที่จะคนเจ้าของกบด หรือจะขายทอดตลาดก็ดี ท่านใหญ่ของกระทรวงเดินให้ทราบเสียก่อนว่าทรัพย์สินสิ่งของนั้น ๆ จะต้องเสียภาษีศุลกากรหรือไม่

มาตรา ๓๓๐ ผู้ใดเลิกคดียข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรา ๓๒๗, ๓๒๘, ๓๒๙ ท่านว่ามีความผิดของระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยละ

(๕) ว่าด้วยคำเตือนสำหรับนายเรือกำบัง

มาตรา ๓๓๑ เมื่อเวลาอนุญาตให้เลิกเรือดำพิง นายเรือควรวางแจ้งแก่ผู้กระเรือให้ทราบว่าเวลาชนบกอย่าให้ มนต์หมึกหรืออาวุธที่อาจทำอันตรายได้โดยอื่น ๆ เช่น ลูกยิง ฯลฯ ติดตัวไปด้วยเป็นอันตรายตามความในมาตรา ๓๓๕ ข้อ ๒ แห่งประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ท่านว่าถ้าผู้ใดมีอาวุธอย่างใดเช่นว่ามานั้น เขาไปในถนนหรือตำราบริเวณสถานที่ กองกระทรวงมีอำนาจที่จะจับกุมผู้นั้นได้ แต่ถ้าพิจารณาเป็นคดีต่อหน้าศาล ให้ตั้งระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าสี่ร้อยบาท แต่ให้ริบอาชญาชนเสียด้วย

มาตรา ๓๓๒ นายเรือกำบังทุกคนต้องกระทำตามบังคับแต่คำสั่งที่เดิมควรทำอย่างของเจ้าท่า ในการที่จะให้เข็ดขมหรือย้ายเรือของตนควรมุ่งอยู่ ณ ไปยังที่ใด ๆ

มาตรา ๓๓๓ ห้ามมิให้พาเอาศพเข้ามาในหน้าหน้าสำนจากเมืองท่าต่างประเทศ นอกจากศพที่หมักหรือเครื่องห่อหุ้มอย่างมิดชิดแน่นหนาไว้ไม่ได้ แต่มีหนังสือใบพยานกำกับศพมาด้วยฉบับหนึ่งชัดเจน

ว่าตายด้วยเหตุอะไร เป็นหนังสือใบพยาน ทแพทย์ ซึ่งมีผู้มีสมควร
ตามกฎหมายได้ทำให้ แดงงดัดดียมในเมืองท่าที่มาจากนนใต้ตั้งชื่อ
เป็นพยาน หรือถ้าไม่มีงดัดดียม เจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการได้ตั้ง
ชื่อเป็นพยาน เมื่อคัพมาถงนนวนาดียม นายเรือต้องรีบแจ้งความ
ใหญ่หาเรือ เจ้าท่า หรือเจ้าพนักงานแพทย์ศุขาทราบโดยพลัน

มาตรา ๒๓

ชยบังคับสำหรับออกใบอนุญาต
การใช้แลตรวจควบคุมเรือกำปั่นแลเรือเล็กต่าง ๆ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยข้อบังคับทั่วไป

มาตรา ๓๓๕ เรือกำปั่นต่างประเทศที่ไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ ต้องเป็นเรือที่ประกอบไปด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ—

- (๑) เป็นเรือที่ได้จดทะเบียนในเมืองท่าต่างประเทศ แล
- (๒) เดิน อยู่ใน ระหว่ง เมือง ท่าต่าง ประเทศ กับ นวนนาดียม แล
- (๓) มีหนังสือใบพยานตรวจเรือสำเนา ซึ่งยังไม่หมดอายุ แลเป็นหนังสือใบพยานทเจ้าพนักงานต่างประเทศผู้ มีหน้าที่ในฉนวนนน
ได้ออกให้ แลชี้แจงว่าเป็นเรืออันสมควรเดินทะเลได้ แลบอกกำหนด
เวลาที่สมควรเดินทะเลได้เช่นนั้น

มาตรา ๑๓๕ นอกจากเรือกำปั่นต่างประเทศอย่างที่ว่าไว้ใน
มาตรา ๑๓๔ บรรดาเรือกำปั่นไฟแลเรือเล็กต่างๆ ที่ใช้เดินอยู่ในน้ำ
หน้าดงภายในเขตท่ากรุงเทพฯ แลบรรดาเรือกลไฟที่เดินรับจ้าง
หรือรับคนโดยสารหรือรับจ้างวิ่งเรือในมณฑลกรุงเทพฯ มณฑลนคร-
สวรรค์ มณฑลพิษณุโลก มณฑลปราจีนบุรี มณฑลนครไชยศรี
แลมณฑลตราขันธ์นี้ ต้องรับใบอนุญาตดังทุกตัว

มาตรา ๑๓๖ บัญญัติว่าด้วยการขอใบอนุญาตสำหรับเรือ
ต่างๆ นั้น จะประกาศเป็นการพิเศษให้ ใช้ ในมณฑลอื่นๆ นอกจาก
ที่กล่าวมาแล้วเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๑๓๗ เรือขบวนหรือใบอนุญาต หรือขอเปลี่ยนใบอนุ-
ญัตตินั้น ต้องยื่นต่อเจ้าท่า แลต้องเขียนด้วยกระดาษแบบพิมพ์ที่
มีไว้สำหรับ แลเวลายื่นเรื่องขอร้องใบอนุญาตต้องนำเงินประมาณ
ไม่ต่ำกว่าถึงจำนวนเงินค่าธรรมเนียมสำหรับ ขอใบอนุญาตนั้นมา
วางไว้ด้วย

มาตรา ๑๓๘ เมื่อเจ้าพนักงานออกใบอนุญาตกึ่งหนึ่ง โดยเหตุอัน
สมควรเห็นควรเรือกำปั่นแลเรือเล็กตัวใดมีความพิทกษารักษาแลความ
ดีอาดเรียบร้อยไม่พอเพียงสำหรับกรทใช้กันอยู่หรือทอดจะ ไช้หนักดี
หรือจวนๆ ที่ใครมขอใบอนุญาต หรือคนประจำเรือตัวใดได้ประพดไม่เรียบ
เรียบร้อยอย่างหนึ่งอย่างใดก็ด ทานงตัวเป็นเรือที่ยังไม่ใบอนุญาตเจ้า-
พนักงานผู้นั้นมีอำนาจที่จะ ไม่ยอมออกใบอนุญาตให้ ถ้าเป็นเรือทม
ใบอนุญาตแล้ว เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเรียกคืนแลรับใบอนุญาต
นั้นได้

มาตรา ๑๓๕, ๑๓๖, ๑๓๗ ยกเลิกและบัญญัติใหม่โดย พ.ร.บ การเดินเรือในน่านน้ำ
สยามแลแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓ (ดู ป.ร.ศ. เล่ม ๔๗ หน้า ----)

มาตรา ๑๓๘ เมื่อเห็นว่าเรือกำปั่นดำโตมีความไม่สมบูรณ์
หรือไม่เป็นที่น่าไว้วางใจสำหรับการเดินทาง จะใช้เรืออื่นในทางทะเล
หรือทางแม่น้ำ ท่านว่าเจ้าพนักงานออกใบอนุญาตมีอำนาจที่จะยก
เรือหนึ่งไว้ แลบังคับให้เปลี่ยนแต่แต่ชื่อมีเช่นเรือหนึ่งเสีย ให้มันคง
เรือบร้อย

มาตรา ๑๓๙ ถ้าเรือกำปั่นหรือเรือเล็กดำโตซึ่งเจ้าพนักงานไม่
ยอมออกใบอนุญาต หรือเรียกคืนใบอนุญาตหรือยก ตามบัญญัติ
ในมาตรา ๑๓๘ เป็นเรือของคนในบังคับกำลังต่างประเทศค้า
โตลำหนึ่ง ท่านว่าถ้าจะร้องขอหรือเรียกให้ มีอำนาจขอประมทจะ
ร้องต่อศาลนั้นได้

มาตรา ๑๔๐ ใบอนุญาตที่ออกให้สำหรับเรือที่เจ้าของเป็นคนใน
บังคับกำลังต่างประเทศค้าโตลำหนึ่งนั้น ก่อนที่จะใช้ ได้ผู้รับ
ใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตให้กำลังต่างประเทศของตน ลงชื่อประ-
ทับตราวิเทศด้วยเสียก่อน

มาตรา ๑๔๑ ใบอนุญาตทุกฉบับต้องมีเลขลำดับประจำ แต่
ต้องมีคำแจ้งว่าใช้ ได้ชอบด้วยกฎหมายตั้งแต่วันเดือนนี้ใด ถึงวัน
เดือนนี้ใด ถ้าเป็นใบอนุญาตสำหรับเรือไฟ ให้ใช้กระดาษแบบพิมพ์
ตามแบบ (๕) ท้ายพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๔๒ การออกใบอนุญาตหรือการเปลี่ยนใบอนุญาตนั้น
ให้ทำได้ โดยเรียกค่าธรรมเนียมตามบทบัญญัติไว้ ในหมวดที่ ๓ ทศ ๓
แห่งภาคที่ ๒ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๔๓ ใบอนุญาตนั้นให้ใช้ ได้ชอบด้วยกฎหมายมีกำ-
หนดไม่เกินกว่าสิบสองเดือน

มาตรา ๑๕๕ ใบอนุญาตนั้นจะดับเปลี่ยนกันใช้ไม่ได้ แต่ถ้า
ในระหว่างที่ใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ เรือนินได้เปลี่ยนเจ้าของกัน
ไปแล้วก็ให้จัดการโอนกรรมสิทธิ์กันได้ แต่ต้องแจ้งความให้เจ้าท่า
ทราบด้วย เพื่อเจ้าท่าจะได้แก้ไขใบอนุญาตเปลี่ยนชื่อในบัญชีทะเบียน
ไว้เป็นสำคัญโดยเรียกค่าธรรมเนียม ถ้าเป็นเรือเล็ก เรือบรรทุกสินค้า
หรือเรือเบ็ดเตล็ด ฯลฯ เป็นเงินหนึ่งบาท ถ้าเป็นเรือนอกจากที่จว
มานเป็นเงินห้าบาท

มาตรา ๑๕๖ เมื่อยังไม่ได้จัดการโอน ในทะเบียนแต่ในใบอนุ
ญาติตามทบทองฉบับใด ในมาตรา ๑๕๕ ท่านว่าผู้ที่จะโอนนั้น ต้องคง
เป็นผู้รับผิดชอบอยู่ก่อนความบัญญัติมาตรา ๒๘๘ และ ๒๘๙ แต่ให้ ถอ
ว่าการโอนนั้นยังชอบด้วยกฎหมายไม่ได้สำหรับคนผู้ อื่นที่ยังไม่รู้ ใน
เรื่องการ โอนนั้น

มาตรา ๑๕๗ ถ้าในระหว่างอายุใบอนุญาตฉบับใด กระดาษใบ
อนุญาตนั้นดับเดือนจนอ่านไม่ชัดกต หรือสูญหายไปก็ ท่านห้าม
มิให้ ใช้เรือตามนั้น จนกว่าเจ้าท่าจะได้ออกสำเนาใบอนุญาตฉบับใหม่
ให้ ถ้าเป็นการที่สูญหายจะขอใหม่ ให้ ชนเรือราวเป็นลายลักษณ์
อักษร

มาตรา ๑๕๘ ใบอนุญาตฉบับใหม่ที่ออกให้แทนเช่นว่า มานั้น
ให้มีอักษรว่า "สำเนาใบอนุญาต" เขียนลงไว้เป็นสำคัญ แต่ให้
ใช้ ได้ชอบด้วยกฎหมายเพียงกำหนดเวลาตามฉบับเดิมยังไม่หมดอายุ

มาตรา ๑๕๙ การออกสำเนาใบอนุญาตนั้น ให้ออกโดยเรียก
เงินค่าธรรมเนียม ถ้าสำหรับเรือเล็ก เรือบรรทุกสินค้า หรือเรือเบ็ด

ทะเลสาบ เป็นเงินหนึ่งบาท ถ้าเป็นเรือนนอกจากที่มานเป็นเงิน
ห้าบาท

มาตรา ๓๕๐ ผู้ที่ควบคุมเรือกำปั่นแต่เรือเล็กดำโต ที่ใดจุด
ทะเบียนแล้ว ต้องรักษาใบอนุญาตไว้ในเรือนเดิมช

มาตรา ๓๕๑ ผู้ที่ควบคุมเรือกำปั่นแต่เรือเล็กดำโต ที่เป็นเรือ
ที่ขังจุดทะเบียนนั้น เมื่อเจ้าพนักงานออกใบอนุญาต หรือเจ้าพนักงาน
งานของกระทรวง หรือเจ้าพนักงานกรมเจ้าท่า หรือผู้ที่เขาเรือสำนมน
ความประสงค์จะขอตรวจใบอนุญาตสำหรับเรือสำนมนแต่ ผู้ควบคุม
คนต้องนำมาแสดงให้เห็นปรากฏ

มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมเรือกำปั่นแต่เรือเล็กดำโตที่มี
ใบอนุญาตหรือยังไม่มีใบอนุญาตก็ ถ้าแต่ผู้นั้นหรือผู้ใดเอาใบอนุ
ญาติสำหรับเรือดำอื่นออกแสดง หรือใช้ประหนึ่งว่าเป็นใบอนุญาต
สำหรับเรือดำของตนไซ้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินหกเดือน หรือปรับเป็นเงินไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับเช่นว่ามาแล้วทั้งต้องฐาน และผู้ใดแสดงหลักฐานใบอนุญาตมา
สำหรับการเช่นว่ามาแล้วในมาตรา นี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวาง
โทษดังกล่า

มาตรา ๓๕๓ ห้ามมิให้เรือกำปั่นดำโตเขาชื่อของเรือดำอื่นที่ได้
จดทะเบียนไว้แล้วมาใช้ ถ้าแต่เรือกำปั่นดำโตที่ขอรับใบอนุญาตมี
ชื่อพ้องกันกับเรือดำอื่น เจ้าท่าคองขอใหญ่ ยื่นเรื่องวางขอรับใบ
อนุญาตนั้นเปิดยื่นชื่อเรือเป็นอย่างอื่น แต่ให้ขยับยั้งการออกใบอนุ
ญาติไว้จนกว่าจะได้เปิดยื่นชื่อเรือน

มาตรา ๑๕๔ เจ้าของเรือ กำนัน ตาโต จะ เปิดชน ช้อ เรือ ทจต
 ทะเบียนไว้แล้ว ท่านว่าต้องนำชื่อใหม่ไปจดทะเบียนโดยพลัน แต่
 เสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเป็นเงินสองบาท

มาตรา ๑๕๕ ห้ามมิให้เรือกลไฟดำ โดยบริบทคน โดยด้านมาก
 กว่าจำนวนทแแจงในใบอนุญาตสำหรับเรือสำน

มาตรา ๑๕๖ เรือกำนัน ตาโต จะ ใช้ ธงพิเศษ สำหรับเป็นเครื่องหมาย
 ของเจ้าของ หรือใช้เครื่องหมายอย่างใดที่ปดต้องเรือกลไฟ ต้อง
 ได้จดทะเบียนหรือเครื่องหมายนั้นในกระทรวงการกรมเจ้าท่า แต่
 อธิบายดังไว้ ในใบอนุญาตสำหรับเรือเล็กก่อนจึง ให้ ใช้ ได้

มาตรา ๑๕๗ ตัวเลขแต่ตัวอักษรที่เป็นส่วนของชื่อแต่เลขตั้งกับ
 ทพระราชบัญญัติบังคับให้เขียนด้วยสี หรือให้ขีดหรือสลักลงไว้
 ที่เรือกำนันแต่เรือเล็กต่าง ๆ นั้น จะต้องมีเลขหรืออักษรขานวงเก่า
 ได้ ต้องแต่แต่เจ้าท่าจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๕๘ เจ้าท่า, เจ้าพนักงานออกตระเวน, เจ้าพนักงาน
 กรมเจ้าท่า คนใดก็ดี ย่อมมีอำนาจโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่จะขึ้นไป
 แดตรวจบนเรือกำนันหรือเรือเล็กตาโต ใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้ทราบจำ
 เรือนั้นใครรับอนุญาตสำหรับเรือแดงหรือไม่ แต่เพื่อให้ทราบจำได้ น
 ความเดิมคดีของบังคับในพระราชบัญญัตินี้ หรือในกฎของบังคับ
 ใดๆ ซึ่งเจ้าท่าได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมายอย่างหนึ่งอย่างใด
 หรือไม่

มาตรา ๑๕๙ สิ่งของอย่างใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้
 แม้จะเป็นจำนวนอย่างน้อยสักเพียงใดก็ดี ท่านห้ามมิให้บรรทุกไปใน

เรือกำปั่นหรือเรือเล็กดำโคพร้อมกันกับคนเคยดำน้ำ เว้นไว้แต่เรือ
ดำน้ำ ๆ ใดจัดไว้ เป็นพิเศษในตอนที่ดำค้ำดำสำหรับบรรทุกน้ำหนัก
มิได้โดยมีน้ำหนักเป็นชั้น แต่ถ้ำเจ้าท่าเห็นเป็นการสมควรแล้ว จึง
ให้บรรทุกของสองอย่างนั้นไปด้วยได้ แต่ขอบังคับในมาตรฐานท่าน
ว่าไม่ต้องถือเป็นการห้าม คนเคยดำน้ำคนใดจะพาอาวุธขึ้นของคนที่
กับเครื่องกระสุนปืนมีจำนวนอันสมควรสำหรับใช้เองไปด้วยในเรือได้

มาตรา ๑๐๖ ถ้านายเรือกำปั่นหรือเรือดำโคที่ได้รับใบอนุญาต
แล้ว ไม่มีสิ่งของแต่เครื่องประกอบดำสำหรับเรือไว้ในเรือท่านนั้นโดย
บรรทุกตามกฎข้อบังคับการตรวจเซอร์เวย์เรือ ท่านว่ามีความผิด
ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าต้องร้อยบาท

มาตรา ๑๐๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะ ท่านว่าบรรทุก
ความผิดต่อข้อบังคับอย่างใด ๆ ที่กำหนดไว้ในภาคที่ ๒ แห่งพระราช
บัญญัติฉบับนี้ ให้ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า
ร้อยบาท

หมวดที่ ๒

การตรวจเซอร์เวย์เรือ

มาตรา ๑๑๒ การที่จะออกใบอนุญาตหรือเปลี่ยน ใบอนุญาต
ใหม่แทนฉบับเดิมให้แก่

- (๑) เรือกลไฟดำโคทุก
- (๒) เรือใบแจว, เรือดำเลี้ยง, เรือเบ็ดทะเล ฯลฯ เรือดำ
น้ำ แต่เรือใบเดินทะเลอย่างอื่น ๆ ถ้าใดก็ดี ท่านว่าให้กระทำได้ ต่อ

ได้เห็นหนังสือดำเนียรายงานการตรวจเรือ ซึ่งเจ้าพนักงานของรัฐ-
บาลผู้ตรวจเรือที่เขาทำโตแดงตงนง ไคทำให้ได้ แต่ตั้งว่าเรือดำเนียร
ไครับความตรวจตราตามระเบียบ แต่ปรากฏว่าเป็นเรือมีความดี
ประกอบทุกอย่างสำหรับการใช้เรือในชั้นระหว่างเวลาสืบตั้ง
เดอน หรือช้อยกว่าสืบตั้งเดอน ไคถูกต้องตามกฎของบังคับดำ-
เนียรการตรวจเรือ

มาตรา ๑๖๓ กฎของบังคับสำหรับตรวจเรือไคอาจตั้งใน
พระราชบัญญัติคนนง คือกฎของบังคับสำหรับการตรวจเรือ ซึ่งพระ
ราชบัญญัติให้อำนาจแก่เขาทำให้ออกไคตามครั้งคราว ไคไครับ
อนุญาตเดเนียบติกระทรวงนครบาล แต่กฎของบังคับนั้นท่านว่าให้ตั้ง
มอไซ ไคตั้งเดอนท ไคบังคับประกาศไคฉันทว่าการกรมเขาทำเป็นคนไค

มาตรา ๑๖๔ ผู้ย่นเรือหรือชอรับไคอนุญาตสำหรับเรือดำไค
ของเตรียมเรือดำเนียรไคให้เจ้าพนักงานตรวจตามระเบียบกฎของบังคับ
สำหรับการตรวจเรือ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจทราบว่าจะ
ตรวจเรือดำเนียรไคเมื่อไค แต่ในทไค

มาตรา ๑๖๕ คำธรรมเนียมการตรวจคนนง ต้องเดียบตามพกคท
กำหนดไค ในกฎของบังคับสำหรับการตรวจเรือ

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเรือกลไฟทุกอย่าง

มาตรา ๑๖๖ เรือกลไฟทุกดำของมีชชเรือเป็นอักษรไทยเด
อักษรฝรั่งชชหรือตดไค ในทเดเนเดเห็นไคงายทหัวเรือทงตั้งเดเน

ความใน ม. ๑๖๓ แห่ง พ.ร.บ. น้อกชเด็กและบัญญัติใหม่โดยมาตรา ๓ พ.ร.บ. แต่

ถ้าเป็นเรือกลไฟเดินทะเลของเขีนหรือคัตชอเรือแลชอเมืองทได้จด ทะเบียนเรอขนไว ททายเรอด้วย ถ้าเป็นเรือไม้มชอฉนน คองเขีน หรือคัตชอถ้ำคัมของไบออนญาคถ้ำหรับเรือเปนเดชไทยแลเดชฝรั่งไว้ ททวเรอทงตั้งแคม แลห้ามมิให้เอาสิ่งใดบิตบงชอหรือเดชทงฉานเปน ฉนชาค

มาตรา ๑๑๗ บรรดาเรือกลไฟถ้ำหรับให้เข้าคองเอาไบออนญาค ถ้ำหรับเรือแลถ้ำเนาชอบงคัมทบญุคไว้ ในหมวดฉนแลในหมวดท ๑ ได้กรอบแฉวนไว้ ในทเตนในเรอทคทงทงหลายฉานได้ฉาย

มาตรา ๑๑๘ บรรดาเรือกลไฟถ้ำหรับให้เข้า ซึ่งมีใช้เรือกลไฟ เดินทะเล คองเขีนเดชถ้ำคัมของไบออนญาคถ้ำหรับเรือเปนเดชไทย แลเดชฝรั่งททวเรอฉานฉางชอเรือ แลคองเขีนชอแลเดชเขีนฉน ไว ททายเรอด้วย ฉานฉนคนโดยฉานทชอนุญาตให้บรรททโคฉน คอง เขีนหรือคัตไว้ ในทเตนแลเห็นได้ฉายจากภายนออกทงตั้งฉางถ้ำเรือ แลห้ามมิให้เอาสิ่งไรบิตบงชอหรือเดชเขีนฉานเปนฉนชาค

มาตรา ๑๑๙ เนอทในเรือ ถ้ำหรับให้คน โดยฉาน คนหนึ่ง ๆ จะ คองมีขนาดเท่าไรฉน จะได้กำหนดไว้ โดยฉัดในกฎชอบงคัมถ้ำหรับ การคตรวจเรือ แลเรือถ้ำใดจะยอมให้บรรททคน โดยฉานได้ ทคฉนฉน จะได้กำหนดไว้ ในไบออนญาคถ้ำหรับเรือ

มาตรา ๑๒๐ เรือถ้ำใดทจะอนุญาตให้คน โดยฉานฉนอยบฉนคาค- พาชฉนบฉนททงคาคฉาไปโคฉน คองเปนเรือทเจ้าพฉนงานฉนคตรวจ เรอโคตรวจเปนทพอใจ ฉาเรือถ้ำฉนฉนความฉนคฉนคฉนทจะให้คน โดยฉานฉนอยบฉนคาคพาชฉนฉนได้

มาตรา ๓๗๑ ในเรือดำน้ำที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์กำหนดสำหรับคนโดย-
 ด้านเป็นทอวางตั้งของกินเนื้อที่มากน้อยเท่าคน โดยด้านกิน คือของติด
 จำนวนคน โดยด้านที่อนุญาตให้บรรทุกได้นั้นลงไปให้สัมพันธ์กัน

มาตรา ๓๗๒ ในใบอนุญาตของกัปตันเรือ แรงผลักดันทั้งหมดของ
 เรือนั้นควรมีหรืออนุญาตให้มีได้เพียงใดเป็นอย่างมากที่สุด ถ้าเจ้าของ
 หรือผู้เช่าหรือนายเรือ ๆ ก่อไฟดำได้ใช้แรงผลักดันเกินกว่าที่อนุญาต
 ให้ใช้ก็ได้ หรือเขาของหนักหรือสิ่งใดต้องหรือยกที่ (เซฟตี้วอร์ค)
 คือเครื่องสำหรับให้พลังที่อินัวเพื่อป้องกันอันตรายไว้ โดยมีควรวก
 คือ ทานว่ามีความผิดของระวางไทยปรับเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๓ ถ้ามีอุบัติเหตุอันตรายเกิดขึ้นในเรือกลไฟดำ ได้แก่
 ดำเรือ หรือหมอนา หรือเครื่องจักร หรือแกลคนโดยด้าน หรือ
 บุคคลใด ๆ กัด หรือมีอุบัติเหตุอันตราย ซึ่งเรือดำนั้นเป็นต้นเหตุ
 กัด ทานว่าความผิดของระวางไทยปรับเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๔ ถ้าขบวนนิยมออกใบอนุญาตนั้น ให้เรียกตาม
 พิกัดดังต่อไปนี้ คือ :-

สำหรับเรือขนาดเกินกว่า ๕๐๐ ตัน บั๊ตะ ๑๐๐ บาท

สำหรับเรือขนาดต่ำกว่า ๕๐๐ ตัน แต่ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ตัน บั๊ตะ
 ๕๐ บาท

สำหรับเรือขนาดต่ำกว่า ๒๐๐ ตัน แต่ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตัน บั๊ตะ
 ๒๐ บาท

สำหรับ เรือขนาดต่ำกว่า ๑๐๐ ตัน แต่ไม่ต่ำกว่า ๕๐ ตัน บั๊ตะ
 ๕๐ บาท

สำหรับเรือขนาดต่ำกว่า ๕๐ ตัน แต่ไม่ต่ำกว่า ๒๕ ตัน บดะ ๕๐ บาท
สำหรับเรือขนาดต่ำกว่า ๒๕ ตัน บดะ ๓๐ บาท

มาตรา ๓๗๕ การออกใบอนุญาตใหม่แทนฉบับเดิมที่หมดอายุ
สำหรับเรือขนาดยาวไม่ถึงหกเมตร ที่ใช้สำหรับความสำราญ
หรือการพักผ่อน ให้เรียกธรรมเนียมแต่เพียงฉบับเดียวบาท ถ้าจะเช่า
เรือยนต์เช่นอื่นไปใช้สำหรับการค้าขาย การรับจ้างคนโดยลำ
หรือการรับจ้างบรรทุกสินค้าหรือสิ่งของอื่นนั้น ท่านว่าผู้รับใบอนุญาต
สำหรับเรือนั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า
ร้อยบาท

มาตรา ๓๗๖ เจกทาย่อมมีอำนาจที่จะยกเรือกลไฟใดๆ ที่ใ
รับใบอนุญาตแล้วนั้นไว้ได้ เมื่อวินิจฉัยเห็นว่าเรือลำนั้นบรรทุกเกิน
กว่าที่ควร หรือมีข้อบกพร่องไม่สมควรรับเรือ หรือเป็นเรือที่โคลง
แคลงมาก แต่ให้จัดการได้ตามสมควรแก่เหตุ

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยเรือใบ, เรือโป๊ะจ่าย,

เรือลำเลียง, เรือเปิดทะเลแล่นๆ แลเรือสำเภา

มาตรา ๓๗๗ ในใบอนุญาตทุกฉบับสำหรับเรือใบ, เรือโป๊ะจ่าย,
เรือลำเลียง, เรือเปิดทะเล แลอื่น ๆ แลเรือสำเภา นั้น ต้องชี้แจง
ขนาดกว้างยาว, ลึก ของเรือ แลเรือจะบรรทุกของหนักได้เพียงใด

มาตรา ๓๗๘ เรือที่เข้ามาแล่นเช่นนี้ทุก ๆ ลำต้องมีเลขลำดับ
ของใบอนุญาตสำหรับเรือเป็นเลขไทยแลเลขฝรั่ง เขียนด้วยสีให้อ่าน

ไตรศตวาททวารวดีของแคว้นสุทวารวดี ห้ามมิให้เขียนเลขชันทมิใช่เลขลำดับของใบอนุญาต แต่ห้ามมิให้เอาสิ่งใดมีคบบ้างเลขทเขียนไว้ในเป็นอันขาด

มาตรา ๓๗๘ ห้ามมิให้เรือ โม่กระจาย, เรือดำแดง, เรือเบ็ดทะเลอื่น ๆ แลเรือดำเงา มทของเรือมดอม หรือมระวาง หรือทลมสำหรับชอนดินควหรือชอนบุคคล

มาตรา ๓๗๙ การขริมนิยมชกใบอนุญาตสำหรับเรือที่เข้ามาในหมวดนี้ ให้เรียกตามพิกัดดังต่อไปนี้ คือ :-

- ๕๘๓ ชนท ๑-สำหรับเรือทบรรทุกโตตั้งแต่ ๖,๐๐๐ หาบขึ้นไป บัตะ ๕๕ บาท
- ๕๘๔ ชนท ๒-สำหรับเรือทบรรทุกโตต่ำกว่า ๖,๐๐๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ หาบ บัตะ ๕๕ บาท
- ๕๘๕ ชนท ๓-สำหรับเรือทบรรทุกโตต่ำกว่า ๕,๐๐๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ หาบ บัตะ ๓๕ บาท
- ๕๘๖ ชนท ๔-สำหรับเรือทบรรทุกโตต่ำกว่า ๒,๐๐๐ หาบ บัตะ ๓๐ บาท

หมวดท ๕

ว่าด้วยเรือบรรทุกสินค้าแลเรือเล็กต่าง ๆ

มาตรา ๓๘๓ ใบอนุญาตสำหรับเรือบรรทุกสินค้าหรือเรือเล็กต่าง ๆ ทุกฉบับนั้น ให้ใช้ใ้แต่เพียงวันที่ ๓๑ สิงหาคมทุก ๆ ปี นับแต่วันที่ได้จดทะเบียนแล้ว

มาตรา ๓๘๒ ใบอนุญาตจะได้ออกให้ในวันใด ๆ ก็ดี ท่านว่า

ต้องเรียกเงินค่าธรรมเนียมเต็มตามปกติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘๘ เว้นเสียแต่ถ้าเป็นใบอนุญาตออกในภายหลังวันที่ ๓ มีนาคม สำหรับเรือบรรทุกสินค้า หรือ เรือเล็กต่าง ๆ ที่ยังไม่เคยรับใบอนุญาต ฉะนั้น ท่านให้เรียกค่าธรรมเนียมแต่ครั้งปกติ

มาตรา ๓๘๓ เมื่อมีผู้ยื่นเรื่องว่าขอรับใบอนุญาต หรือขอเปลี่ยนแปลงใบอนุญาตใหม่แทนฉบับเดิมที่หมดอายุ สำหรับเรือบรรทุกสินค้าหรือเรือเล็กใด ๆ ถ้าเจ้ากรมเหตุผลสมควรจะสั่งได้โดยว่า ได้มีการเติมทกเกี่ยวกับเรือนั้นเอง หรือเกี่ยวกับใบอนุญาตใด ๆ สำหรับเรือนั้นไซ้ ท่านว่าเจ้าท่าตามอำนาจที่จะออกใบอนุญาตตามทชอนนแต่กเรือเหล่านั้นไว้เพื่อได้ส่งต่อไป ถ้าแต่ได้ส่งจนตกลงในชนทดีดว่าไม่ควรออกใบอนุญาตให้ฉนั้น ให้ถือว่าเรือเหล่านั้นดจทรพยดัมบดทเก็บได้ ตามความนงหมายของบัญญัติในมาตรา ๓๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๘๔ ในใบอนุญาตสำหรับเรือบรรทุกสินค้า ต้องขแจ้งขนาดกว้างยาวแต่ดกของตัวเรือ แต่จำนวนน้ำหนักทเรือฉนั้นมก้ำดังบรรทุกได้เพียงใด

มาตรา ๓๘๕ ในใบอนุญาตสำหรับเรือเล็กต่าง ๆ ทรบจวงบรรทุกคนโดยฉนั้น ต้องขแจ้งจำนวนคนโดยฉนั้นทอนุญาตให้เรือฉนั้นบรรทุกได้ ฉเป็นเรือทใช้ทงดสำหรับบรรทุกสินค้าแต่รับจ้างบรรทุกคนโดยฉนั้นฉนั้น ในใบอนุญาตต้องขแจ้งขนาดกว้างยาวแต่ดกของตัวเรือแต่ก้ำดังของเรือทบรรทุกของหนักได้เพียงใด แต่จำนวนคนโดยฉนั้นทอนุญาตให้บรรทุกได้ฉนั้นด้วย

มาตรา ๑๕๖ เรือบรรทุกสินค้าแต่เรือเล็กต่าง ๆ ทุกลำ ที่ใช้
 สำหรับให้เช่าหรือรับจ้างแต่ได้รับใบอนุญาตสำหรับเรือแคว้นของ
 มีเลขลำดับของใบอนุญาตเป็นเลขไทยที่เขียนด้วยดีอ่านได้ชัดไว้ ทห
 เรือทั้งต้องแคว้น ห้ามไม่ให้มีเลขอย่างอื่นเขียนไว้ในทวนเป็นอน
 ชาติ และต้องติดเลขลำดับนั้นลงไว้ ในที่แฉะเห็นได้ง่ายในลำเรือทุก
 ลำ โดย ถ้าเป็นเรือสำหรับรับจ้างบรรทุกคน โดยลำคน ต้องเขียนจำนวน
 คนโดยด้านทวนอนุญาตให้บรรทุกได้นั้น ด้วยดีลงไว้ ในที่แฉะเห็นได้ง่าย
 ในลำเรือนั้นเป็นอักษรเลขไทยแต่เลขฝรั่ง แฉะเขียนไว้เช่นห้ามมิ
 ให้เอาสิ่งใดบดบังไว้เป็นอันขาด

มาตรา ๑๕๗ ห้ามมิให้เรือบรรทุกสินค้าแต่เรือเล็ก ๆ ลำใด ๆ มี
 ของเรือปลอมหรือของทลบางอย่างใด ๆ สำหรับซ่อนสิ่งของหรือบุคคล

มาตรา ๑๕๘ คำขรรณเนียมออกใบอนุญาตสำหรับเรือเช่นว่า
 มานี้ ให้เรียกตามพิกัดดังต่อไปนี้ คือ :-

- ขบท ๑- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ ตั้งแต่ ๕๐๐ หาบขึ้นไป บั
 ๒๕ บาท
- ขบท ๒- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ต่ำกว่า ๕๐๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า
 ๕๕๐ หาบ บั
 ๕๕๐ หาบ บั
 ขบท ๓- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ตั้งแต่ ๕๐๐ หาบขึ้นไป บั
 ขบท ๒- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ต่ำกว่า ๕๐๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า
 ๕๕๐ หาบ บั
 ขบท ๓- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ต่ำกว่า ๕๕๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า
 ๑๐๐ หาบ บั
 ขบท ๕- สำหรับเรือที่บรรทุกได้ต่ำกว่า ๑๐๐ หาบ แต่ไม่ต่ำกว่า
 ๕๐ หาบ บั

- ๕๑ ชนบท ๕-สำหรับเรือทบรทุกได้ต่ำกว่า ๕๐ ทาบ แต่ไม่ต่ำกว่า ๑๐ ทาบ บดระ ๕ บาท
- ๕๒ ชนบท ๖-สำหรับเรือทบรทุกได้ต่ำกว่า ๓๐ ทาบ แต่ไม่ต่ำกว่า ๒๐ ทาบ บดระ ๓ บาท
- ๕๓ ชนบท ๗-สำหรับเรือทบรทุกได้ต่ำกว่า ๒๐ ทาบ บดระ ๓ บาท

ภาคที่ ๓

ข้อบังคับพิเศษ

หมวดที่ ๑

ข้อบังคับสำหรับเรือกำปั่นแลเรือต่างๆ
ที่บรรทุกสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้

มาตรา ๓๘๘ คำว่าดังของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้นั้น
 ท่านหมายความว่าดังของเช่นน้ำกรดคนประตือว, น้ำกรดกำถัน, ดิน
 ระเบิด, ดินปืน, ไมซ์ไฟ, ไนโตรกดัสตริน, น้ำมันปิโตรเลียม, น้
 มันทนเผา, น้ำมันเบนซิน แลสิ่งอื่นที่อาจกระทำให้เกิดระเบิดได้

มาตรา ๓๘๙ เรือกำปั่นดำโตดวงเขาในเขตรท่าหรือแม่น้ำใดใน
 กรุงสยาม แลสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้อยู่ในดำเรือกต
 แลเรือกำปั่นดำโตที่เตรียมจะบรรทุกสิ่งของเช่นหนกดี ท่านว่าของ
 ทอด้มอไนท์โตทหนึ่งไมเขตรท่าหรือดำแม่น้ำตามทเจ้าท่าจะชให้ แล
 ห้ามมิให้เคลื่อนเรือหนจากทหน โดยมิได้รบอนุญาตจากเจ้าท่า

มาตรา ๓๙๐ ท่านห้ามมิให้ถายสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตราย

จนได้ออกจากเรือ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกจนถึงพระอาทิตย์
ขึ้น นอกจากได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าท่า

มาตรา ๓๘๒ สิ่งของที่จะทำให้เกิดอันตรายชนใด ซึ่งมเรือ
กำปั่นตัวโตพาเข้ามาหน้ ท่านห้ามมิให้ชนชนบกในท้องถิ่นนอกจากที่ซึ่ง
เจ้าท่าจะกำหนดให้ หรือขณะที่กำลังค้าซึ่งได้รับใบอนุญาตให้รับสิ่ง
ของเช่นนั้นไว้ได้

มาตรา ๓๘๓ สิ่งของที่จะทำให้เกิดอันตรายชนใดนั้น เมื่อจะ
ถ่ายลำเรือ ชนลงเรือ ชนชนบก หรือชนจากตำบลหนึ่งไปยังตำบล
อื่นโดยทางน้ำภายในเขตท่าหรือท่าเดกทอดมอ กัด ท่านว่าต้อง
บรรจุทุกในเรือที่มประทุนหรือคอกพา หรือเรือใบะจ่ายหรืออย่างอื่น
แต่ให้มผ้าใบคลุมด้วย ถ้าเป็นน้ำมันแทบหรือน้ำมันเบนซินดังที่
คุณมนตองทำด้วยไม้ เรืออย่างใด ๆ ที่บรรจุไปเช่นนั้น ต้องชักธง
สีแดงมดัดแดงยาวไม่ต่ำกว่า ๘๐ เซนติเมตร กว้าง ๕๕ เซนติเมตร
ชนไว้เป็นสำคัญ และห้ามมิให้มไฟหรือไฟหรือดับยาในเรือนั้น
เป็นอันตราย แต่เรือนนั้นต้องรับไปโดยไม้ขบยง หรือทอดัดมอ หรือ
หยดพักในท่าใด ๆ นอกจากเงื่อนไขตำบลสำหรับที่จะชนลงของเหล่านี้
นั้นชนบกโดยพลัน

มาตรา ๓๘๔ สิ่งของที่จะทำให้เกิดอันตรายชนใด ซึ่งบรรจุ
อยู่ในเรือกำปั่นหรือเรือใบะจ่าย หรือเรือต่าง ๆ ถ้าหนึ่งถ้าใดเมื่อเรือ
ถึงตำบลจะไม่ แต่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับของกรมศุลกากรโดยถูก
ต้องแล้ว ท่านว่าให้เจ้าของหรือผู้ ทดจรรับสิ่งของเหล่านี้ชนของ
เหล่านี้ชนจากเรือเหล่านี้โดยพลัน ถ้าแต่เจ้าของหรือผู้ ทดจรรับ
สิ่งของเหล่านี้ณะเลยเถิด ท่านว่าเจ้าท่ามีอำนาจขอด้วยกฎหมาย

จะจัดการของเหล่านี้นั้น โดยเรียกเอาค่าใช้จ่ายในกรณีจากผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ทอดรับตั้งของเหล่านี้นั้น

มาตรา ๑๑๕ เมื่อเวลาจะขมวดตั้งของทอดทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้อย่างใด ๆ เข้าไปหรือออกจากโรงพักตั้งค่าที่ใดรับอนุญาตแล้วแห่งใด ๆ ท่านผู้ที่เป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ทอดรับตั้งของเหล่านี้นั้น ต้องมาพร้อมหน้าโรงพักตั้งค่า หรือมีฉันทของแต่ผู้ใดที่รับผิดชอบได้มาแทนตัว ถ้ามีบ่นหาอย่างใดเกี่ยวกับกรมเจ้าท่า เกิดขึ้นด้วยเรื่องจำนวนหรือนำหนักที่บ่นหาเข้าไว้ หรือจ่ายออกจากโรงพักตั้งค่านั้นจะตัดสินกันในเวลานั้นในระหว่างเจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของกับเจ้าพนักงานผู้ควบคุมโรงพักตั้งค่า และถ้าเห็นเป็นการจำเป็นก็ให้เจ้าพนักงานนั้นนำเรื่องเงินออกต่อเจ้าท่า

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดตั้งเงินมัดหรือชดเชยหรือละเลยไม่กระทำตามบัญญัติใด ๆ ในหมวดนี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน

หมวดที่ ๒

ข้อบังคับว่าด้วยน้ำมันปิโตรเลียม

อย่างบรรทุกในถังระวาง

มาตรา ๑๑๗ ในหมวดนี้คำว่า "น้ำมันปิโตรเลียมอย่างบรรทุกในถังระวาง" นั้น หมายความว่าน้ำมันปิโตรเลียมแต่น้ำมันแต่ต่าง ๆ นอกจากน้ำมันดีเซลหรือไฮดรอกซีเจน ๑๑๑ ซึ่งทำจากน้ำมันปิโตรเลียม แต่บรรทุกอยู่ในเรือกำปั่นหรือถังใหญ่หรือในห้องระวางทองเรือหรือที่เก็บอย่างใด ๆ ที่จุณาได้ตั้งแต่ ๑๐๐ กาลันขึ้นไป

แต่คำว่า "เรือกำปั่น" นั้น หมายความว่าเรือกำปั่นหรือเรือเล็ก
อย่างใด ๆ ที่บรรทุกหรือใช้สำหรับบรรทุก นามนับ โครเดียม อย่าง
บรรทุกในถังระวาง

มาตรา ๑๑๘ เรือกำปั่นทุกลำที่บรรทุกนามนับ โครเดียมอย่าง
บรรทุกในถังระวางเมื่อเข้ามาในน่านน้ำสยามกต แต่เรือกำปั่นทุกลำ
ที่เตรียมจะบรรทุกนามนับ โครเดียมเช่นนั้น จากสถานทีใดรับอนุญาต
สำหรับเป็นที่พักนามนับ โครเดียมอย่างบรรทุกในถังระวางกต ต้อง
ชักธงสีแดงขึ้นไว้ที่ปลายเด็กรา แต่ที่ปลายเด็กรางให้ชักธงหมาย
อักษร T. H. B. (ที, เอช, บี,) อันเป็นเครื่องหมายตามระเบียบ
สัญญาในระหว่างนา ๆ ประเทศว่าด้วยการใช้ธง ว่ามีนามนับ โคร-
เดียมอยู่ในเรือ แต่ธงชักธงเหล่านี้ตลอดเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์
ขึ้นจนพระอาทิตย์ตกเต็มไป ในระหว่างเวลาที่ขมนามนับ โครเดียม
มากน้อยเท่าใดอยู่ในเรือ แต่ก่อนจะไปจนตลอดเวลาที่เรือถนัดหยุด
ในน่านน้ำสยามเวลาดังกล่าวตลอดเวลาที่เข้ามาแคว้น เรือทุกลำ
มานต้องชักโคมไฟสีแดงด้วย โคมเรียงคู่ขึ้นไว้ ในที่เด่นให้แลเห็นใ
ง่ายที่สุด แต่สูงพ้นจากตาดฟ้าไม่ต่ำกว่า ๖ เมตร แต่ท่านว่าถ้าเรือ
กำปั่นดำโต เจ้าท่าเห็นเป็นทพอใจว่า เมื่อขนนามนับ โครเดียมจาก
เรือหมดแล้วได้ชำระระวางเรือจนหมดจด แต่ได้ต่างเรือโดยดัด
เรียบร้อย เปิดให้อากาศเขาออกได้ตลอดด้วยไซร์ เจ้าท่าจะยกเงิน
มิให้เรือถนัดของปฏิบัติตามบังคับในมาตรานี้ก็

มาตรา ๑๑๙ เรือกำปั่นถึงทุกลำที่เข้ามาถึงในเขตท่าหรือลำ
แม่น้ำใด ๆ ในกรุงสยาม แต่มีนามนับ โครเดียมอย่างบรรทุกในถัง
ระวางมาในเรือ ท่านว่าเรือหนักของรับไปยังที่ท่าขนสินค้าซึ่งได้รับ

มาตรา ๑๒๐ ถูกแก้ไขโดยมาตรา ๑๐ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำสยาม แก้ไขเพิ่ม
เติม ๐พ.ศ.๒๕๑๑ (ดู ป.ร.ศ. เล่ม ๔๑ หน้า...)

อนุญาตสำหรับชนน่านับไตรเดียมอย่างนั้นโดยพลัน แต่ห้ามมิให้
เรือดำน้ำถอยไปจากถนน โดยมีไตรบนอนุญาตจากเจ้าท่า

มาตรา ๒๐๐ ในระหว่างเวลาที่เรือกำปั่นลงดำใต้ ซึ่งมีน่าน
นับไตรเดียมอย่างบรรทุกในถึงระวาง อยู่ในเรือยังพักอยู่ในเขตรท่า
หรือถ้าแม่น้ำคับตใด ๆ ในกรุงสยาม ท่านห้ามมิให้ ใช้ ไฟหรือ
โคมนอกจากโคมไฟพาบนเรือหรือในทโกลด ชดกับเรือดำนั้น ในขณะ
ที่ลงระวางหรือห้องบรรทุกน่านนับไตรเดียมยังเปิดอยู่หรือกำลังถ่าย
หรือบรรทุกน่านนับไตรเดียมหรือในขณะที่ฝาครอบปากยังเปิดอยู่ แต่
ห้ามบรรทุกคนในเรือนทุกคนมิให้สูบบุหรี่หรือมิให้จุดไฟอยู่กับตัว แต่
ทั้งนี้คับใจให้เถิน คงถือว่าไม่เป็นการห้ามไฟครัว หรือไฟในห้อง
เครื่องจักร สำหรับให้เกดต้มน้ำเพื่อ ให้เรือถอยเขาหรือถอยออกท่าตาม
สินค้าเช่นว่ามาแถว หรือออกไปยังทะเล หรือเพื่อ ให้มีแรงต้มน้ำ
หรือท่าจักรถ่านน่านนับไตรเดียมที่ยังมีอยู่นอกจากรือ

มาตรา ๒๐๑ เรือกำปั่นลงดำใต้ที่บรรทุกน่านนับไตรเดียมมากใน
ถึงระวางเรือ เขามาถึงเมืองท่าใด ๆ ในกรุงสยาม ท่านว่าผู้เป็นนาย
เรือ เมื่อได้รายงานว่าเรือได้เขามาถึงแล้วก่อนที่จะลงมีสินค้า
อย่างใด ๆ จากเรือนั้น ต้องยื่นหนังสือแจ้งให้เจ้าท่าทราบว่า :—

- (ก) มีน่านนับไตรเดียมบรรทุกมากในเรือมากเท่าไร
- (ข) น่านนับไตรเดียมบรรทุกในกห้องระวางหรือตลิ่ง
- (ค) ประเภทและชนิดของน่านนับ แต่หนังสือสำคัญกำกับ
มาด้วยหรือไม่จากเมืองท่าที่บรรทุกน่านนับมา หรือเมืองท่าที่แวะมา
ตามทาง ซึ่งกล่าวด้วยอาการหรือจนถึงเพียงใดที่จะกระทำให้น่าน
นับระเหยเป็นลมที่อาจถูกเป่าเปลวไฟได้

มาตรา ๒๐๒ เมื่อใดที่ค่าชั่งเงินหนักแล้ว แต่เห็นว่านายเรือ
กำกับถ่านได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกรมศุลกากร ท่านว่า
เจ้าท่ามีอำนาจที่จะอนุญาตให้เรือกำปั่นนั้นลงมือขนน่านับใครเดี๋ย
ออกจากเรือโดยพลัน ตามข้อบังคับดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๒๐๓ การขนน่านับใครเดี๋ยมทบวรถทุกในถึงระวางขน
จากเรือกำปั่นลง แต่การขนน่านับใครเดี๋ยมลงบวรถทุกเรือจากถ่านท
รับอนุญาตสำหรับเก็บน่านับใครเดี๋ยมอย่างวิธบวรถทุกในถึงระวาง
เรือนั้น ให้ทำโดยใช้ที่ช้อนแต่ท่อเหล็กท่อในระวางเวลาพระอา
ทศย ชนแดพระอาทิตย์ตก น่านับใครเดี๋ยมทหน้าเขามาของทจมา
แต่ถ่าน ให้สืบจากเรือขนบวรถไว้ ในถึงใหญ่สำหรับเก็บน่านับ แ
เมื่อเรือกำปั่นบวรถทุกน่านับเสร็จการ ถายน่านับใครเดี๋ยมจากเรือ
หรือรับน่านับใครเดี๋ยมลงบวรถทุกในเรือเสร็จแล้ว ต้องเทน่านับให้
ออกหมดจากท้อโดยทันที

ถ้าแต่เรือกำปั่นนั้น ทำการ ถายหรือ บวรถทุกตั้งเข้ามาแล้วยังไม่
เสร็จก่อนเวลาพระอาทิตย์ตก ต้องคิดอ่านจัดการ โดยเอาใครยใช้
เครื่องบีตท้ออย่างใดอย่างหนึ่งพอบ้องกนมี เหนวมทขึงคางอยู่ ในท้อ
นั้นให้ตรว้อออกมาได้เป็นอันขาด

มาตรา ๒๐๔ ห้ามมิให้เอาน่านับใครเดี๋ยม จะเป็น น่านับทปน
นำหรือไม่ได้ปนก็ตาม เถลงในเขตรทำหรือลำแม่น้ำจากเรือกำปั่นลง
หรือจากถ่านทใดรับอนุญาตสำหรับเก็บน่านับนั้นเป็นอันขาด

มาตรา ๒๐๕ ในไม่ว่าเวลาใด ห้ามมิให้เรือกำปั่นลงเขาไปยัง
ท่าหรือเข้าจอดเทียบท่ามากกว่าลำหนึ่ง แต่ในขณะทเรือกำปั่นลงท่า

ใดกำลังถ่ายน้ำมันดีเซลออกจากเรือ หรือรับน้ำมันดีเซล
บรรจุทุกในเรือ ห้ามมิให้เรือกำบังหรือเรือดำขึ้นหรือเรือดำเฝ้าดำ
หนึ่งดำโดยเทียบท่าเดียวกัน หรือเทียบกับกำบังลงตำแหน่งอันตราย

มาตรา ๒๕๖ เรือกำบังลงท่าใดที่บรรจุทุกน้ำมันดีเซลอยู่ใน
ถึงระวางเรือ หรือตงที่จะเสร็จการถ่ายน้ำมันดีเซลที่บรรจุทุกมา
เช่นนั้นจากเรือถัด ห้ามมิให้เคลื่อนจากรถ ๆ จอดอยู่นั้นโดยมิได้
รับอนุญาตจากเจ้าท่า ถ้าและเจ้าท่าเห็นเป็นที่พอใจว่าเรือกำบัง
ท่าใดไม่มีน้ำมันดีเซลอยู่ในเรือ แต่ได้วางชำระเบ็ดให้อากาศ
เข้าออกในถึงระวางเรือ โดยดีอากาศดีแล้ว เจ้าท่าอนุญาตให้เรือดำ
นั้นเดินไปจอดยังท่าใดตามที่ระกำหนดให้ไว้หนักได้

มาตรา ๒๕๗ นอกจากบางแห่งที่เป็นการชดกันหรือไม่ประกอบ
กันกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่ว่ามาแล้วใน แลนอกจากที่จะได้เจาะจง
บัญญัติไว้ ให้เป็นอย่างอื่น บรรดาข้อบังคับที่ยังคงใช้อยู่แต่ได้ตั้งขึ้น
โดยกฎข้อบังคับว่าด้วยสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้ ในส่วน
การเก็บรักษาการ ชนสิ่งของ เช่นนั้นตามทางบกแต่ทางน้ำแลในส่วนการ
ทอดคัมของเรือกำบัง โปะจ่ายแลเรือใหญ่่น้อยต่าง ๆ ที่ได้บรรจุทุก
หรือเตรียมจะบรรจุทุกสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้ภายใน่าน
น้ำดียวมนน ข้อบังคับเหล่านี้ท่านว่าให้ใช้ ได้สำหรับกาเก็บแลการ
ขนน้ำมันดีเซลที่บรรจุทุกบรรจุลงรูปกลอง หรือเครื่องบรรจุอย่างอื่น ๆ
จากดีถานที่ใดรับอนุญาตให้เก็บน้ำมันดีเซลอยู่ในอย่างบรรจุทุกในถึง
ระวางเรือได้ แต่สำหรับกาทอดคัมของเรือกำบังเรือ โปะจ่ายแล
เรือใหญ่่น้อยต่าง ๆ ซึ่งได้บรรจุทุกหรือเตรียมจะบรรจุทุกน้ำมันดีเซล
โดยมิใช่น้ำมันดีเซลเหมือนกัน

มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดเดิมคิด หรือชดชชน หรือละเลยไม่กระทำตาม ข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในหมวดนี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน

หมวดที่ ๓

ข้อบังคับว่าด้วยการทอดสมอ โกลด เคียง หรือเกาสมอข้ามสายไฟฟ้าทอดไต้หน้า

มาตรา ๒๐๙ สายโทรเลข สายโทรศัพท์ สายไฟฟ้าทอดไต้หน้าข้ามปากแม่น้ำเจ้าพระยาหรือแม่น้ำใด ๆ ที่ทอดไว้แล้ว แต่จะได้ทอดต่อไปนั้น ต้องมีที่ตั้งเกาที่ตรงด้วยจะตั้งทางต้องฝั่ง เคียงดังเกิดขึ้นให้ทำเป็นเสาสูง กว้างใหญ่ ดีขาวรูปกลมคดที่ปลายเสา ในกลางป้ายมีอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษว่า "ด้วยไต้หน้า ห้ามทอดแต่เกาสมอ"

สายไต้หน้าเช่นว่ามานั้นทอดอยู่ ณ ตำบลใด ท่านห้ามมิให้เรือดำไต้ทอดสมอเหนือหรือใต้สายนั้นภายในระยะร้อยเมตร หรือเกาสมอข้ามสายเป็นอันตราย

มาตรา ๒๑๐ นายเรือดำไต้ทอดสมอเรือภายในเขต ทศของห้ามตามความในหมวดนี้ หรือเกาสมอ หรือฉกแห่ฉนหรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใด ๆ ข้ามเขตนี้เหล่านั้นก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท และอาจต้องถูกใช้ค่า

ซ่อมแซมด้วยไดนาทเป็นอันตรายเพราะคนได้ทอดดมหรือสูดดมของ
ซามดำยเช่นนวดย

ในระหว่างพิจารณาความกระทำผิดเช่นว่ามานี้ ท่านว่าศาลมี
อำนาจที่จะบังคับให้ภักเรือทเกยวชของนั้นไว้ได้ จนกว่าจะมีประกัน
มาวางสำหรับเงินค่าปรับหรือค่าเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้ไซน

มาตรา ๒๑๑ ตามความในหมวดนี้ เมื่อเรือดำโตแดนข้ามเขต
อันของทางคงที่เข้ามาแล้วแห่งใด ถ้ามีได้ชกดมชนพจนานาจนแ
เห็นได้ ท่านให้ถือว่าเรือดำนั้นเท่ากับได้แก่ดมชข้ามเขต ทต้องห้าม

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยค่าธรรมเนียมประภาคาร

มาตรา ๒๑๒ เรือกำปั่นดำโตเข้ามาในน่านนวดยาม เจ้าของ
หรือนายเรือท่านต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมสำหรับประภาคาร, ทน
หมายร่อนนำ แลโคมไฟต่าง ๆ ในทวดินเรือ ตามอัตราซึ่งรัฐบาด
จะได้กำหนดไว้ตามครั้งคราว และให้เสียเงินค่าธรรมเนียมนี้แก่
เจ้าพนักงานทรวฐบาดจะได้ตั้งเตงใจสำหรับถรรนตามครั้งคราว

มาตรา ๒๑๓ เรือรบดยาม เรือรบต่างประเทศ แลเรือยอชของ
เอกชนนนี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมประภาคาร

มาตรา ๒๑๔ บัญชีพิกัดค่าธรรมเนียมประภาคารแลชอบบังคัม
ที่จะใช้สำหรับเก็บค่าธรรมเนียมประภาคารตั้งว่ามานี้ ให้บังคับประกาศ
ไว้ณะที่ว่าการกรมเจ้าท่า เพื่อให้คนทงหลายทราบ

มาตรา ๒๓๕ เจ้าพนักงานเก็บค่าธรรมเนียมประกาศฯ ต้อง
ทำใบเสร็จให้แก่ผู้ทวงเงินมาเสียค่าธรรมเนียมประกาศฯ แต่เจ้าทำ
เจ้าพนักงานศศกากร หรือเจ้าพนักงานผู้ มีนาท เมื่อจะออกใบเบิกร้อง
สำหรับเรือกำปั่นดำโต ต้องได้เห็นใบเสร็จนั้นเสียก่อนจึงยอมออกให้

มาตรา ๒๓๖ นายเรือกำปั่นดำโตพยายามจะไปจากน่านน้ำสยาม
โดยไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมประกาศฯตามบัญญัติในหมวดนี้คดี หรือ
ขจัดขึ้นไม่ยอมให้รางวัลเรือกำปั่นของตนเพื่อให้ทราบขนาดของเรือดำ
นั้นคดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าสาม
ร้อยบาท

หมวดที่ ๕

ข้อบังคับสำหรับการป้องกันโรคภัยอันตราย

มาตรา ๒๓๗ เมื่อได้รับข่าวว่ามีไข้หวัดกระโธศ ใช้ทรพิษ
ไข้กาฬโรค ไข้จับ ฤาโรคร้ายต่าง ๆ ที่มีอาการติดกันใด เกิดขึ้น
หรือมีอยู่ในเมืองท่า หรือตำบลใด ๆ ภายนอกพระราชอาณาเขต
สยาม ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลมีอำนาจขอบังคับด้วยกฎหมาย ออก
ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา และแจ้งประกาศไปยังกงสุล
ต่างประเทศทุกถิ่นใด เมืองท่าหรือตำบลนั้น ๆ มีโรคร้ายที่ติดกันใด
แล้วให้บังคับบรรดาเรือที่จะมาจากเมืองท่าหรือตำบลนั้น ให้ ไปอยุ่ที่
สถานหรือท่าเตยทอดสมอเพื่อป้องกันโรคภัยอันตราย และให้กักอยู่
นั้น จนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์กระทรวงนครบาลหรือเจ้าพนักงานรอง
ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าเจ้าพนักงานแพทย์นั้น จะอนุญาตปล่อยให้ไปได้

มาตรา ๒๑๘ ทำเด็สำหรับทอดมอเรือทตองกกดานบองกนโรค
ภยันตรายในน่านน้ำสยามนน คือ :-

- (๑) ที่เกาะพระ..... น้ำต่านบองกนโรคภยันตราย
- (๒) ที่เกาะดีซัง..... น้ำต่านศุศถากกร
- (๓) ที่ขางคีตจ..... น้ำต่านศุศถากกร
- (๔) ที่เมืองตมทปรากกรในแม่น้ำเจ้าพระยาน้ำต่านศุศถากกร
- (๕) ที่กรุงเทพฯ ในแม่น้ำเจ้าพระยาน้ำ โรงพิกทองตระเวน

คำมตบางคอบแหลม

มาตรา ๒๑๙ ดัดถานบองกนโรคภยันตรายนนตงชยทเกาะพระ
หรือณะคำมตใด ๆ อิกตตแล้วแต่จะกำหนดต่อภายหลัง

มาตรา ๒๒๐ ถาเรือกบ่นดาโคทเขามาถงน่านน้ำสยามนคนเป็น
ไซกาฬโรค ไซอหิวาตกระโรค ไซทรพิษ ไซจับ หรือโรครายชยจาง
หนงชยางโค ทตตกนโตมาในเรือกต หรือเปนมามาเดอภายใน ๑๕ วัน
กอนจนทเรือมถงกต นายเรือหรือผทงคบการในเรือถ่านน ตอง
ชักรงดำหรมบอภามโรครายชนใด และตองทอดมอจอกเรือชย
ทตถานบองกนโรคภยันตราย จนกว่าเจ้าพนกงานแพทยจะอนุญาต
ปลตชยให้ ไปจิงไปได้ ถาเป็นเรือทจอกชยแล้ว ในน่านน้ำสยาม
นายเรือหรือผทงคบการในเรือนน ตองชักรงดำหรมบอภามโรคร
รายชนทนน และตองถอยเรือไปจอกชยยงคำมตเจ้าพนกงานแพทย
เห็นสมควร

มาตรา ๒๒๑ เจ้าพนกงานแพทยตองรับไปได้ถนเหตุการที่เรือ
นน และถาเห็นเป็นการจำเป็นดำหรมบอภามโรครภยันตรายแก่

บ้านเมืองที่จะตั้งกักเรือและบรรดาคนในเรือต่างในไว้ ทอดานบงกน
โรคนัยนตราย ก็ให้มค่างแก่นายเรือหรือผู้ ทบงคบการในเรือน
ให้พาเรือและคนในเรือไปอยู่ในความกักต้อนบงกน โรคนัยนตราย

มาตรา ๒๒๒ เมื่อมค่างตั้งต้อนเป็นนาทของนายเรือหรือผู้คอบ
คุมเรือน จะต้องเขาเรือนน ไปยังตบตเจาพนกงานจะช ให้จอต
และตองจอตลกคานอยทนนจนกว่าจะ มชนญาตปลอยให้ ไปได้ตาม
ขอบงคบ ในกฎหมายน

มาตรา ๒๒๓ บรรดาเรือทตองกักต้อนสำหรับบงกน โรคนัยน-
ตรายตามค่างตั้งน ในเวดากตองกนให้ชกชงสำหรับบอความ เรือราย
คอรตเล็ดของมชง ค่างายอยชางตาง และในเวดากตองกนให้ชก
โคมไฟลี้แวงไว ทปลายเตาหนา

มาตรา ๒๒๔ บรรดาของเรือรักษาตเมาชูนน ในเวดากตอง
กนให้ชกชงเล็ดของอยางเตยอนนไว้ ททายเรือ และในเวดากตองคั้งพระ
ชาทตยตจนพระชาทตย ชนให้ มโคมไฟไวทงทหวเรือและทวยเรือ

มาตรา ๒๒๕ ห้ามไม่ให้เรือทตองกักต้อนบงกน โรคนัยนตราย
ถอยไปจากท โดยมิไทรบหนงล้อนญาตของเจาพนกงานแพทย

มาตรา ๒๒๖ ห้ามไม่ให้เรือทตองกน นอกจากเรือชงเจาพนก-
งานแพทยชานทอยชางเรือทตองกักต้อนบงกน โรคนัยนตราย และ
ห้ามไม่ให้คนผู้ ไตไปมาคตคอกบเรือทตองกน และห้ามไม่ให้คน
ผู้ ไตในเรือทตองกนไปมาคตคอกบบณตง เวนคั้งการทช่าไครอย
ฝากชระ โดยทวงเจาพนกงานแพทยนน ยอมให้กระทำไค

มาตรา ๒๒๗ เมื่อเรือดำไต ทมาถึง เมืองท่าใด ๆ ใน กรุงสยาม

ถ้าตั้งมีโรคภัยที่ติดต่อกันได้ในเรือหรือโต มมาแล้วภายใน ๓๕ วัน
ก่อนเวลาที่เรามาถึงหนัก ให้ตั้งหื้อและถุงหนังดีอไปรดนัยแก่
เจ้าพนักงานแพทย และเมื่อเจ้าพนักงานแพทย โตเอารมยาหรือทำตาม
วิธีของกันโรคภัยอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรแก่การแดง ก็ให้ตั้ง
หื้อและถุงหนังดีอไปรดนัย ไปยังทอวการกรมไปรดนัย ในเมืองนั้นได้
มาตรา ๒๒๘ เมื่อมีวิธีสำหรับป้องกันความติดต่อกันของโรคภัย
ใด โดยเดานับดีกระทรวงนครบาลยอมเห็นชอบด้วยตามคร่าวที่สมควร
แก่การแดง ก็ให้เจ้าพนักงานแพทย มีอำนาจชอบด้วยกฎหมาย
อนุญาตให้เรือกลไฟดำโต ๆ ผ่านทางเขตร ทารับถ่านน้ำ และเดบียง
และขนสินค้าขนบกได้

มาตรา ๒๒๙ เมื่อเห็นเป็นกรสมควร ให้เจ้าพนักงานแพทย
มีอำนาจบังคับให้เขวคนในเรือดำโต ที่ติดของกักด่าน บอกรันโรคภัย
ตรายทั้งหมด หรือแต่บางคนขนไปไว้ที่โรงพยาบาลหรือโรงพัก
ถัดานบอกรันโรค ของเมืองที่ขนให้พักเอาไครยเดรรักษาอยทนนจน
กว่าเจ้าพนักงานแพทย จะเห็นสมควร ให้กลับ ไปที่เรือหรือย้ายไปลง
เรือขนท่าการติดต่อกับผงโต

มาตรา ๒๓๐ เมื่อเวลาคนทอองกักขยที่ถัดานบอกรันโรคภัย
ตราย ในเวตากลางวันให้ชกของดีเดออง และเวตากลางคืนให้ชก
โคมไฟดีแดงขนไว้เป็นถัดาคณในท ๆ แลเห็นได้ง่าย

มาตรา ๒๓๑ เมื่อมีขงหรือโคมไฟเป็นเครขงหมายถัดานบอกรัน
พอกรันโรคภัยนตรายชกขนไว้ เช่นชน ห้ามไม่ให้คนผู้ โตนอกจาก
เจ้าพนักงานแพทย หรือคนทเจ้าพนักงานแพทย ให้อนุญาตนั้น ไป
ชนบกทโรงพักถัดานบอกรันโรคภัยนตรายเป็นอนชชาติ

มาตรา ๒๓๒ เมื่อเจ้าพนักงานแพทย์จะต้องการรักษาสำหรับ การป้องกันโรคภัยอันตราย ให้การเป็นไปตามข้อ บังคับการป้องกันโรคภัยอันตราย ก็ให้ผู้บังคับการของตระเวนจัดให้ ตามที่ต้องการ

มาตรา ๒๓๓ ห้ามไม่ให้คนผู้ใดที่คงกักอยู่ที่สถานป้องกันโรค ภัยอันตรายไปจากที่นั้น โดยอ้างเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดก่อนที่ไดรับอนุ ญาตปล่อยจากเจ้าพนักงานแพทย์นั้นเป็นอันขาด

มาตรา ๒๓๔ ถ้าคนผู้ใดขึ้นไปบนเรือที่คงกักที่สถานป้องกันโรค ภัยอันตราย หรือเข้าไป หรือจอดเรือที่สถานป้องกันโรคภัยอันตราย โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานแพทย์ คนผู้นั้นจะต้องถูกกักที่สถาน ป้องกันโรคภัยอันตราย มีกำหนดเวลาตามที่เจ้าพนักงานแพทย์จะเห็น สมควร

มาตรา ๒๓๕ ถ้าเจ้าพนักงานแพทย์ มีความต้องการให้นายเรือ ที่คงกักที่สถานป้องกันโรคภัยอันตรายจัดหาเรือและเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อ ตั้งคนโดยสมควรและดูเรือของเรือนั้นขึ้นไปโดยัง โรงพักที่สถานป้องกัน โรคภัยอันตราย นายเรือต้องปฏิบัติตามทุกประการ

มาตรา ๒๓๖ ถ้ามีคนตายในเรือที่คงกักที่สถานป้องกันโรค ภัยอันตราย หรือตายในเรือที่บังคับให้ ไปอยู่ในความกักที่สถานป้องกัน โรคภัยอันตรายก็ ต้องจัดการ ฝังศพตามวิธีที่เจ้าพนักงาน แพทย์จะตั้งให้ทำ และผู้เป็นนายเรือถ้าจะต้องเป็นพระจัดการนั้น ให้เป็นไปตามคำสั่งของเจ้าพนักงานแพทย์ทุกประการ

มาตรา ๒๓๗ บรรดาเรือที่คงกักที่สถานป้องกันโรคภัยอันตรายนั้น

เมื่อใดถึงคนโดยสารชนใด ทัดกันบองกัน โรคภัยอันตรายแต่ต้องต่าง
และชำระเรือด้วยนายากัน โรคภัยให้เป็นที่พอใจเจ้าพนักงานแพทย์
และเมื่อท่าลงนแฉวกอนญาติปล่อยเรือสำนัไปจากความกักด่านได้

มาตรา ๒๒๘ ผู้แทนเจ้าของเรือจะต้องรับใช้ค่าเตียงคนทตอง
ตั้งชนจากเรือนไปไว้ที่ด่านบองกันโรคภัยอันตรายที่รัฐบาลได้ใช้
จ่ายออกไปแต่ละตามใบพยานของเจ้าพนักงานแพทย์ และต้องรับใช้
ค่าชำระต่างเรือ แต่สำหรับบวต คนโดยสำนัและของอื่นด้วยยกกันโรค
ภัยหนักด้วย

มาตรา ๒๒๙ เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานแพทย์จะต้องรับแจ้ง
รายงานต่อเสนาบดีกระทรวงนครบาลในทตกรทมหัดล้มควรว ต้อง
เขาคันโดยสำนัในเรือใด ๆ ทพงเขามาถึงนหนักด่านบองกันโรคภัย
อันตราย แต่เมื่อต้องถกเรือใด ๆ เพื่อตรวจโรคภัย และเวตาทอน
ญาติปล่อยเรือนหนักของรายงานด้วยเหอนกน

มาตรา ๒๓๐ เมื่อมเรือเขามาจากเมืองท่าหรือตำบลใดที่มีโรค
ภัยอันตรายทตคนใด หรือทชกชงบอดฉวมโรคภัยอยู่ในเรือกต ถ้า
เป็นการจำเป็นเพื่อการเดินทางไม่ให้เป็นอันตราย ผู้นำร่องจะชนบน
เรือนเพื่อพามาขงททอตล้มคาน ตรวจโรคภัยอันตรายก่อนได้รับอน
ญาติแพทย์ก็ได้ แต่ถากายหลังเจ้าพนักงานแพทย์ตรวจเห็นเป็นท
ล้มควรวต้องกักเรือรำนหนักด่านบองกันโรคภัยอันตราย ผู้นำร่องสนน
กจะต้องถูกกักด้วย ตามมติขณในมาตรา ๒๒๒ ในพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๓๑ นายเรือหรือแพทย์ในเรือดำไล ทเขามาจาก
ตำบลใดที่มีเชื้อหวาดคะโรค ใช้ทวีษ หรือโรคภัยทตตอกนได้

กำลังแพร่หลายอยู่ก็ หรือในท่าเรือนั้นใด มีคนป่วยเป็นโรคอย่าง
หนึ่งอย่างใดในระหว่าง ๓๕ วันก่อนวันที่เขามาถึงนั้นก็ นายเรือ
หรือแพทย์ผู้ทำหน้าที่เป็นตอของแจ้งเหตุเหล่านั้น โดยต้องแท็กผู้นำ
ร่อง และแก่เจ้าพนักงานแพทย์ ที่จะมาจอดเทียบข้างหรือชนบนเรือ
นั้นให้ทราบ

มาตรา ๒๕๒ เจ้าพนักงานแพทย์ มีอำนาจที่จะชนบนเรือใด ๆ ที่
เขามาในท่าหน้าด่านยาม และตรวจคนในเรือนั้นใดทุกคน และถ้าเห็น
สมควรแก่การจะเรียกดูสมุทและหนังสือสำคัญสำหรับเรือด้วยก็ได้
และเจ้าพนักงานแพทย์จะต้องพยายามทุกอย่างในทางที่ชอบด้วยกฎ
หมายตามที่จะเห็นสมควรแก่การสำหรับที่จะให้ทราบด้วยกระตือรือร้น
ทั้งคนในเรือนั้นมีความดีอาตเวียบร้อยปราศจากไข่มือบ้างไร

มาตรา ๒๕๓ บรรดาคนทั้งคนไว้ ที่สถานที่ของกันโรคภัยอันตราย
นั้น ต้องอยู่ในความกักต้อนของกันโรคภัยอันตราย ตามกำหนดเวลา
ดังต่อไปนี้ คือ :-

โรคกาฬโรค ไม่เกิน ๓๐ วันตั้งแต่วันที่คนป่วยได้ตายตายลง
หรือหายสนิท หรือย้ายไปไว้ ในที่ซึ่งไม่ปะปนกับคนอื่น

โรคทรพิษ ไม่เกิน ๓๕ วันตั้งแต่วันที่คนป่วยได้ตายตายลง หรือ
หายสนิท หรือย้ายไปไว้ ในที่ซึ่งไม่ปะปนกับคนอื่น

โรคหิวาตระกะโรค ไม่เกิน ๓๐ วันตั้งแต่วันที่คนป่วยได้ตายตายลง
หรือหายสนิท หรือย้ายไปไว้ ในที่ซึ่งไม่ปะปนกับคนอื่น

มาตรา ๒๕๔ ห้ามมิให้เอาสิ่งของอย่างหนึ่งอย่างใดนอกจาก
หนังสือและเงินตราออกจากที่ใด หรือเรือดำใต้ของกักต้อนของกัน

โรคนัยน์ทราย โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานแพทย์เป็นอันขาด และบรรดาสิ่งของทุกอย่างที่เขาออกมาแล้วนั้นต้องชำระด้วยเครื่องยาบ้องกันโรครายตามวิธีที่เจ้าพนักงานแพทย์จะสั่งให้ทำนั้นเสียก่อน จึงส่งต่อไปได้

มาตรา ๒๕๕ บรรดาหนังสือและหนังสือของทางไปรษณีย์ (ไปรษณียวัตถุ) ถ้าหวัชดังถึงคนทตองกักตวนบ้องกันโรคนัยน์ทรายนั้น ให้ตั้งไว้อย่างที่ว่าการกรมไปรษณีย์เพื่อให้รับส่งต่อไปในโอกาสแรกที่จะส่งได้

มาตรา ๒๕๖ เจ้าพนักงานแพทย์ได้ตรวจบนเรือที่ตองกักตวนบ้องกันโรคนัยน์ทราย หรือไปตรวจที่ตองกักตวนบ้องกันโรคนัยน์ทราย ในเวลาตมคนตองกักตวนอยนหนักัด เมื่อเวลากตบตองชำระตนเอง ด้วยเครื่องยาบ้องกันโรครายให้เรียบร้อยเสียก่อนจึงขนบกได้

มาตรา ๒๕๗ ในคราวที่เจ้าพนักงานแพทย์ของรัฐบาลสยามแจ้งความแก่นายเรือในบังคับต่างประเทศถ้าใดว่าจะต้องจัดการตามลักษณะใน มาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ นั้น เมื่อก่อนจะไคตั้งมือจัดการนายเรือถ้านั้น ย่อมมีอำนาจขอขบรมทที่จะไปแจ้งเหตุตองกตบตองของประเทศนั้นได้ และภงตูล (ถ้าเห็นตมควรรแก่การ) ก็มีอำนาจที่จะมาตในเวลาที่ตรวจเรือต่างประเทศนั้น และจะยอมหรือไม่ยอมให้เจ้าพนักงานจัดการตามขอขบบังคับในมาตราต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นก็ได้

มาตรา ๒๕๘ ถ้ามีความตมตองขอขบบังคับต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างบนนเกิดขนอย่างหนึ่งอย่างใด บรรดาคนที่ช่วยในการกระทำ

ความเดิมต และนายเรือ หรือผู้ ทควบคุมเรือทมีความเดิมตเกิดขึ้น หรือทใดเกยวของในการกระทำความเดิมตนั้น จะต้องต่างคนรับผิด ชอบในความเดิมตนั้น และต้องระวาง โทษปรับเป็นเงิน ไม่เกินกว่า สองพันบาท

หมวดที่ ๖

ข้อบังคับสำหรับนารอง

มาตรา ๒๕๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้นำร่องก่อนได้สอบได้ ความรู้ในทางนั้นจนได้รับประกาศนียบัตรว่าเป็นผู้มีความรู้พอกับการ แต่ได้รับใบอนุญาตสำหรับทำการเป็นผู้นำร่องได้ตามลักษณะที่บัญญัติ ไว้ต่อไปในหมวดนี้ ถ้าผู้ใดทำการเป็นผู้นำร่อง โดยมิได้รับความ สอบได้ความรู้เช่นว่ามานั้น ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็น เงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

อนึ่งท่านว่า ถ้าเป็นเวดตามเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังจะว่าต่อไปน ถึงผู้ใดที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้นำร่อง จะเข้าทำการควบคุมเรือ กำบังนตาโดยอย่างผู้นำร่องก็ใด ไม่ต้องมีโทษตามกฎหมาย เหตุนี้คือ

(ก) เมื่อไม่มีผู้นำร่องที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายมาขอรับรอง หรือใด ไซ้เครื่องหมายสัญญาแสดงให้เห็นว่าจะเป็นผู้นำร่องคุมเรือ กำบังนตาน

(ข) เมื่อเรือกำบังนตานนั้นอยู่ในความอันตราย หรือในความลำบากอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นคราวจำเป็นทนายเรือต้องแสวงหา ความช่วยเหลืออย่างใดที่จะหาได้ ในขณะนั้น

ถ้าแต่เมื่อมีผู้ที่ได้รับใบอนุญาตสำหรับทำกรรมนาร้องโต้ชอรั้ง หรือโต้ใช้เครื่องหมายสัญญาชอรั้ง เป็นผู้นาร้องคุมเรือกำบนัดใด นายเรือขอยกแถวเซหรือยงชนไชยใดที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเช่นนั้นเป็นผู้นาร้องคุมเรือกำบนัดนั้น ท่านว่านายเรือมีความผิดของระวางโทษปรับเป็นเงินต้องเท่าจำนวนค่าจ้าง นาร้องอันผิดควรจะเรียกโต้สำหรับเรือกำบนัดนั้น

มาตรา ๕๕๐ ให้เจ้าท้าวพร้อมด้วยผู้ช่วยอีกสองนาย ซึ่งรัฐบาลจะโต้เลือกตั้ง เป็นกรรมการสำหรับสอบโต้บรรดาผู้ได้รับประกาศนียบัตร เป็นนายเรือแล้วที่จะขอสอบโต้ความรื้อรับใบอนุญาตเป็นผู้นาร้องนั้น แต่เมื่อสอบโต้เห็นเป็นที่พอใจว่าผู้นั้นมีความรื้ออันสมควรนับเป็นผู้ประพฤติตัวเรียบร้อย ไม่เป็นคนเมา ก็ให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นสำหรับทำการเป็นนาร้องเฉพาะในเขตที่จำกัดตามซึ่งจะกำหนดลงไว้ในใบอนุญาตนั้น แต่ก่อนที่จะขอเข้าสอบโต้นั้นต้องได้หนังสือรับรองตงชื่อเจ้าพนักงานแพทย์ซึ่งปฏิบัติมาเป็นสำคัญแสดงว่าเป็นคนมีสติปัญญาดีเป็นปรกติ

มาตรา ๕๕๑ จำนวนผู้นาร้องที่ได้รับใบอนุญาตแล้วประจำเมืองท่าหรือแม่น้ำแห่งหนึ่งแห่งใดกต ห้ามไม่ให้มีเกินกว่าจำนวนที่เจ้าท่าจะโต้กำหนดตามครั้งคราว โดยได้รับอนุญาตของรัฐบาล แต่เมื่อเมืองท่าหรือแม่น้ำนั้น ได้มีผู้นาร้องที่ได้รับอนุญาตประจำเต็มจำนวนที่กำหนดอยู่แล้ว ท่านว่าอย่าให้ออกใบอนุญาตสำหรับผู้นาร้องประจำตำบลนั้น ๆ อีก

มาตรา ๕๕๒ ถ้าได้ออกใบอนุญาตสำหรับให้ผู้ทำการ เป็นผู้นำ

ร้องชั่วคราว ในระหว่างที่ผู้นำร้องยื่นได้รับอนุญาตแล้วคนใดไม่อยู่
 ทำหน้าเมื่อผู้นำร้องคนนั้นได้กลับมาแล้ว ใบอนุญาตชั่วคราวนั้นปะ
 ็นหมดเขตใช้ไม่ได้ต่อไป แต่ต้องตั้งคนยงเจ้าทำ

มาตรา ๒๕๓ เจ้าทำเมื่อได้รับอนุญาตรัฐบาลแล้ว มีอำนาจที่จะ
 ังกฎข้อบังคับตามตรงชั่วคราว สำหรับการที่ผู้นำร้องควรประพฤติใน
 หน้าที่ แต่เมื่อได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แล้มีประกาศ
 ใ้ณะที่ว่าการกรมเจ้าทำแล้ว ถ้ามีเหตุความเดิมดประการใดต่
 ังกฎข้อบังคับนี้ไซ้ ท่านว่ามีความผิดของระวางไทยปรับเป็นเงิน
 ไม่เกินกว่าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๔ (ก) ถ้าผู้นำร้องที่ได้รับอนุญาตแล้วคนใด
 ในระหว่างเวลาที่ตนยังไม่ได้รับจะนำร้องเรือดำน้ำ ชัดขึ้นไม่ยอมทำ
 การนำร้องคนเรือดำน้ำหนึ่งใดที่จะเข้ามา หรือออกไปจากเขตท่า
 โดยไม่แจ้งเหตุแจ้งอันสมควรก็ดี หรือ

(ข) ชัดขึ้นหรือละเลย โดยไม่แจ้งเหตุแจ้งอันสมควรที่จะไป
 ทำการนำร้องคนเรือดำน้ำหนึ่งใดที่ชกของเครื่องหมายสัญญาเรียกหา
 ผู้นำร้องก็ดี หรือ

(ค) เข้าทำการนำร้องในเวลาตนกำลังเมา หรือปรากฏว่า
 ประพฤติกริยารุนแรงไม่เรียบร้อยในเวลาอยู่ในหน้าที่เช่นนั้นก็ดี หรือ

(ง) เมื่อนายเรือกำนันดำน้ำร้องขอให้ให้เรือของคณะเรือเข้าไปใน
 เขตท่าหรือตำบลใดที่ตนมีความรู้อันสมควรที่จะนำเข้าไปได้ แต่ตน
 ชัดขึ้นไม่ยอม โดยไม่แจ้งเหตุแจ้งอันสมควรว่าอาจจะเป็นเหตุอันตราย
 ชนได้แก่เรือกำนันดำน้ำนั้นก็ดี หรือ

(๑) ไปเสียจากเรือกำปั่นดำโตในระหว่างเวลาที่คนกำปั่นนำ
เรือคุมอยู่ตามที่เขาจ้างให้ทำนั้นยังไม่เสร็จการ โดยไม่ใช่ความ
ยินยอมของนายเรือสำนบก

ผู้ฟ้องคนใดกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งความมาแล้ว ท่านว่ามี
ความผิดของระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท แต่ต้อง
ถูกเสียค่าเสียหายในเหตุอันนั้นตามที่ผู้ที่ได้รับกรรมเกิดจะ
ฟ้องร้องคือค่าตัดด้วยอีกได้หนึ่ง

มาตรา ๒๕๕ จำนวนเงินต่าง ๆ ที่มั่งเจงในบัญชีแบบที่ ๒ พาย
พระราชบัญญัตินี้คดี แต่จำนวนเงินต่าง ๆ นอกจากนั้นตามที่รัฐบาล
จะตั้งให้กำหนดต่อไปตามครั้งคราวก็ได้ ท่านใหม่ผู้ฟ้องที่ได้รับไป
อนุญาตแล้วนั้น มีอำนาจเรียกได้จากผู้ที่เป็นนายเรือหรือควบคุมเรือ
กำปั่นดำที่ตนใดทำการเป็นนายเรือซึ่งเกี่ยวข้องในกรณีความ
ผิดนั้น โดยฟ้องร้องนายเรือหรือผู้ควบคุมเรือกำปั่นดำนั้นคือ
ศาลความกฎหมาย ถูไม่ได้ โดยตั้งวงให้ยึดเอาเรือหรือเครื่องใช้
ต่าง ๆ สำหรับเรือนั้นไว้กว่าจะได้เงินก็ได้ แต่ท่านผู้เจ้าท่าหรือ
เจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่ออกใบเบิกต้องสำหรับเรือดำโตที่วางเงินค่าจ้าง
นำเรือนั้น จะยึดกักใบเบิกของไว้ ได้เต็มขอโดยชอบด้วยกฎหมายจน
กว่าจะได้ ใช้กันเสร็จ

มาตรา ๒๕๖ ผู้ฟ้องที่ได้รับไปอนุญาตแล้วคนใดขอทำลวนนำ
เรือดำหรือเรือกำปั่นดำโต ถึงนายเรือเรือสำนบกขอไปอนุญาต
แลขอตำแหน่งนายเรือผู้พิศดาธรรมเนียมนำเรือนั้นคนใดตามพระราช
บัญญัติ ผู้ฟ้องต้องให้ตามประสงค์ ถ้าขัดสน ท่านว่ามี
ความผิดของระวาง โทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๗ ผู้นำร่องที่ได้รับใบอนุญาตแล้วคนใดเรียกเงินค่า
ธรรมเนียมนำร่องมากกว่าปกติที่อนุญาตไว้ตามพระราชบัญญัติ
ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าสิบบาท

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดไม่ใช้คนนำร่องซึ่งได้รับใบอนุญาตที่ออกให้
ตามความในข้อบังคับที่วางมาสำหรับท่าการนำร่อง อย่างหนึ่งอย่าง
ใด แก่ตนหรือในอนุญาตของตนหรือเอาใบอนุญาตของตนออกแสดง
อ้างเพื่อแสดงการทำสำหรับตนเองก็ดี สำหรับคนอื่นก็ดี หรือใช้
เครื่องหมาย หรือธงอย่างใด ๆ ที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับใด ๆ แห่ง
สำหรับผู้นำร่องที่ได้รับใบอนุญาตแล้วใช้ผิด ท่านว่าผู้ใดกระทำการ
หนึ่งอย่างใดดังที่วางมา มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่
เกินกว่าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ
เช่นจำนวนแล้วด้วยกัน

อนึ่งผู้ใดที่แสวงหาใบอนุญาตให้ผู้อื่นกระทำการอย่างใด ๆ อัน
เป็นความผิดเช่นว่ามาแล้วในมาตรานี้ ท่านว่ามีความผิดต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน

มาตรา ๒๕๙ ความเสียหายอย่างใด ๆ อันพึงเกิดจากความละ
เลยหรือความทำกรไม่พอเพียงแก่หน้าที่ของผู้นำร่องคนใดในเขตท่า
การเป็นผู้นำร่องนั้น ท่านว่าจะอ้างเอาความอย่างหนึ่งอย่างใดใน
ข้อบังคับที่วางมาแล้วในหมวดนี้ เช่นเป็นเครื่องเกัด หรือเรียกคน
ค่าเสียหายนั้น ไม่ได้เป็นอันขาด

มาตรา ๒๖๐ บรรดาผู้นำร่องที่มีใบอนุญาตสำหรับทำการนำร่อง

อยู่แล้ว ในเวลาที่ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าให้คงทำ
การเป็นผู้นำร่องต่อไปตามข้อบังคับสำหรับผู้นำร่องดังกล่าวมาแล้ว
ในนี้

มาตรา ๒๖๓ ผู้นำร่องทุก ๆ ลำเมื่อเวลาคอยรับจ้างในการ
นำร่อง ต้องชั่งชั่งดีของดี แดงกบขาว ตามขนาด มีดีขาว อยู่เบอบน
ไว้เป็นสำคัญ

มาตรา ๒๖๒ ผู้นำร่องทุกคน เมื่อก่อนหน้าจะขึ้นบนเรือดำโค
ต้องขอทราบจากนายเรือดำนั้นเสียก่อนว่ามีไข้ทรพิษ ไข้หัดตาตะกะ
โรค หรือโรคร้ายอย่างอื่นที่ติดกันได้ ในเรือ หรือได้ มีความไข้เจ็บ
ที่หน้าดังใดยั่วว่าเป็นโรคร้ายเช่นนั้นในเรือเมื่อเวลาตามทางนั้นหรือไม่
ถ้าหากมีหรือได้ มีโรคร้ายหรือความไข้เจ็บอันน่าดังใดยั่วเช่นนั้น ท่าน
ว่าอย่าพึงให้ผู้นำร่องขึ้นไปบนเรือ แต่ให้ตั้งให้นายเรือชั่งชั่งสำหรับ
บอกความโรคร้ายขึ้นไว้ แดงกบเรือของอยู่บนรถคันคอน ให้เรือเคยไป
ทอดลัดมืออยู่ใกล้ท่านบงกชโรคร้ายนตราขาย แดงกบที่บนจนกว่าเจ้า
พนักงานแพทย์จะอนุญาตปล่อยให้ไปได้ ถ้าเรือใดข้ามคันคอนเข้า
มาแล้ว ให้ตั้งให้นายเรือชั่งชั่งสำหรับบอกความโรคร้ายขึ้นไว้แล้ว
เคยไปทอดลัดมือแดงกบอยู่ณระดานมของกบโรคร้ายนตราขายทอดอยู่ใกล้จน
กว่าเจ้าพนักงานแพทย์จะอนุญาตปล่อยให้เรือไปได้

ในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานแพทย์ยังไม่ ได้ ขึ้นไปตรวจบนเรือ
ห้ามมิให้มีการไปมาติดต่อในระหว่างเรือที่ติดกันเช่น นกบฝั่ง
เป็นอันขาด

มาตรา ๒๖๓ ผู้นำร่องทุกคน เมื่อเวลาขึ้นไปบนเรือกำปั่นดำโค

ต้องขอทราบจากนายเรือก่อนว่ามีคนบนหรือคนระเบิดเครื่องระเบิด
 ใดๆในเรือหรือไม่ ถ้าหากมีก็ให้ออกแก่นายเรือว่าต้อง
 ชนของเหตุอันชนบกที่เมืองฉมพรภาวณะแห่งใดแห่งหนึ่ง ตามท
 จะได้กำหนดไว้ตามครั้งคราว โดยเจ้าของหรือนายเรือเรือสำน
 ของรับผิดชอบแต่เดี๋ยวจึงจ่ายในการนั้นเอง

มาตรา ๒๑๔ เมื่อเวลาออกหากการรับจ้าง ผู้นำเรือต้องมีใบ
 อนุญาตไว้กับตัวพร้อมทั้งซองบังคับสำหรับกรวินารองและพระราช
 บัญญุติณ ถ้าแก่นายเรือหรือผู้ควบคุมเรือดำโตที่ตนชนไปบนเรือ
 แลวชอตุ ต้องให้ดูตามประดังค

มาตรา ๒๑๕ เมื่อขณะเข้าท่าการนำร่องคุมเรือไฟดำโต ผู้นำ
 เรือต้องขอตรวจดูในทันทีว่าเครื่องจักรของเรือสำนใดใดเป็นปรกติ
 แลเปิดให้เดินถอยหลังได้คดของแลงดค แลต้องตรวจดูว่าดีม่อนนอย
 พนนำแลพร้อมเพรียงที่จะใช้ โตทันที แลตรวจดูว่าเครื่องถอยถายน
 เรือเรียบร้อยไม่มีสิ่งใดกคดแลใช้ โตคดของคเป็นปรกติหรือไม่

มาตรา ๒๑๖ ผู้นำเรือทุกคน ที่นำร่องเรือดำโตต้องใช้ความ
 ระมัดระวังแลพยายามให้มากที่สุดที่จะหลีกเลี่ยงบองตนมิให้เกิดอน
 ตรายหรือเสียหายชนแก่เรือสำน หรือเรือสำนอื่น หรือแก่ทรัพย์สิน
 ของอย่างใดๆ แลถ้าแม่มเหตุอันตรายเกิดขึ้นในระหว่างที่ตนกำลังเป็น
 ผู้นำเรือดำโตอย ผู้นำเรือชนต้องมีหนังสือรายงานแจ้งเหตุไปยัง
 เจ้าท่าให้ทราบ ถ้าเรือสำนคนชนยังไม่ออกไปชนคั่นคอนในทันทีภาย
 หลังเวลาที่เกิดเหตุ ต้องตั้งรายงานนั้นถึงเจ้าท่าภายในเวลายดับสี่
 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เกิดเหตุ ถ้าเป็นเรือที่กาดังจะไปยังคั่นคอนคณ

ผู้นำร่องต้องกลับมายัง กรุงเทพฯ โดยโอกาสแรกที่จะมาได้ แล่นำ
รายงานนั้นถึงเจ้าท่าภายใน สิบสี่ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ตนเข้ามาถึง
กรุงเทพฯ

มาตรา ๒๐๗ ถ้าผู้นำร่องคนใดพบหรือมีเหตุสมควรจะแจ้งได้
ว่า ทุ่นที่ทอดเป็นเครื่องหมายไว้ตามหนึ่งทวนใดเคลื่อนจากที่ ๆ เคย
ทอดอยู่ปรกติ หรือหลุดจากที่นั้นลอยอยู่ หรือเป็นอันคว่ำจม หรือ
หายไปจากที่กีด หรือตั้งเกิดขึ้น โคมไฟเครื่องหมายสำหรับฉนวนเดิน
เรือแห่งใดผิดปรกติหรือบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใดกีด ท่านว่าเมื่อ
กลับมายังฝั่งในคราวนั้น ผู้นำร่องคนนั้นต้องมีหนังสือรายงานแจ้ง
ความนั้น ๆ ให้เจ้าท่าทราบภายใน สิบสี่ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่กลับม
ถึงแล้ว

มาตรา ๒๐๘ ถ้าผู้นำร่องคนใดตั้งเกิดการขัดขวางหรือเบียดย
แปดงมชนในร่องน้ำใด ๆ กีด หรือตั้งเกิดการปิดกั้นแปดงมที่
ปรากฏหรือหน้าตั้งโดยว่าใด มีชนก่ไชยกั้นแห่งใด ๆ บนฝั่ง ซึ่งเป
นเหตุขัดขวางหรือเบียดยเรือเดินเรือ กีด ท่านว่าอย่าให้ผู้นำร่องคนนั้นหรือ
ให้รับแจ้งมีหนังสือรายงานแจ้งความยังเจ้าท่าให้ทราบ

มาตรา ๒๐๙ กฏของบังคับสำหรับของกั้นมิให้เรือเดินกัน
แต่ของบังคับพิเศษสำหรับของกั้นการเดินเรือตามร่องแคบแต่ในเขต
ท่านั้น ท่านว่า ผู้นำร่อง ท้าตั้ง นำร่องเรือ ต้องถือ แต่ปฏิบัติโดย
เคร่งครัดทุกเมื่อ

มาตรา ๒๑๐ ผู้นำร่องที่นำร่องเรือดำใต้ออกไปตั้งที่ใด
อย่างน้อยต้องอยู่ต่อไปในเรือจนกว่าเรือดำนั้นได้ออกไปพ้นเขตที่ท่าน

นำร่อง แล่นนำร่องที่นำร่องเรือดำใต้อเข้ามาจากทะเลที่เหมือนกัน
ตั้งอยู่ต่อไปในเรือจนกว่าเรือดำใต้อจะทอดลมนหรือจอดเป็นที่พอใจ
ของนายเรือ หรือของผู้นควบคุมเรือดำใต้อแล้ว จึงจะออกจากเรือ
ดำใต้อได้

เขตร์ที่นำร่องที่นำออกถึงตอนนั้นคือ เพียงแนวหน้าตงเดียวเมื่อ
เวตนาตงยาว

มาตรา ๒๗๑ เมื่อเรือดำใต้อของถูกกักต้งานบ่งกันเรือพาณิชย์ราย
ถ้าเจ้าพนักงานแพทย์เห็นว่าจำเป็นต้งกักผู้นำร่องเรือดำใต้อในเรือ
เพราะเหตุใด อนุญาตบนเรือที่เรือพาณิชย์รายเช่นนั้น ก็ให้กักผู้นำ
ร่องนั้นไว้ในเรือใดจนกว่าจะอนุญาตปล่อยให้เรือดำใต้อพ้นจากถูกกัก
ต้งานบ่งกันเรือพาณิชย์ราย

มาตรา ๒๗๒ ห้ามมิให้ผู้นำร่องนำเรือดำใต้อไปทอดลมน
ในแห่งหนึ่งแห่งใดภายในเขตร์ที่กำหนดไว้สำหรับทอดลมนเรือรบ
สยาม ตามความซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๗๓ ท่าเลททอดลมนเรือดำใต้อสำหรับผู้นำร่องพกที่นอกถึง-
คอน หรือในเขตร์ท่าเลททอดลมนเรือแห่งใด ๆ ในน่านน้ำสยามนั้น
ต้งให้เจ้าท่าเป็นผลกำหนดให้ แต่ห้ามมิให้เรือนำร่องดำใต้อไปพกที่นอก
นอกจากท่าเลทกำหนดไว้ โหนั้น โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าท่าก่อน

มาตรา ๒๗๔ เรือพกของผู้นำร่องนั้นต้งจัดระเบียบขึ้นรับใบอนุญาต
สำหรับเรือทุก ๆ ปี โดยเจ้าพนักงานกรมเจ้าท่าต้งตรวจดูเรือ
ซึ่งจะเทียบท่าไว้สำหรับตรวจทุก ๆ บินนั้นด้วย แต่เว้นมิหน้งต้ง
นำเข้าให้ตรวจครั้งหนึ่งเดิมต่อไป

มาตรา ๒๗๕ ผู้นำของคนใดละเมิดข้อข้อบังคับในหมวดที่ ๒ นี้
อย่างหนึ่งอย่างใด ที่ไม่มีลักษณะโทษกำหนดไว้ โดยเจตานั้น ท่าน
ว่าให้ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อยบาท

มาตรา ๒๗๖ ผู้นำของทุก ๆ คนที่กำตงนำเรือของเรือยูนัน ท่าน
ว่าต้องอยู่ใตข้อบังคับต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้สำหรับนายเรือในภาคที่ ๑
แต่ภาคที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้จึงทุกประการ

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการจ้างแลการเลิกจ้างคนสำหรับเรือต่าง ๆ แลการสอบไล่
ความรู้เพื่อรับประกาศนียบัตรสำหรับทำการตามน้ำได้

มาตรา ๒๗๗ ห้ามมิให้ใครทำการควบคุมเรือกลไฟ, เรือยนต์,
เรือเดินทะเล หรือควบคุมเครื่องจักรของเรือเหล่านั้น นอกจากเมื่
ผู้ใดได้รับประกาศนียบัตรเป็นพยานว่าตนมีความรู้ อันสมควรที่จะทำ
การเช่นนั้นได้

มาตรา ๒๗๘ เมื่อจะออกประกาศนียบัตรเช่นว่ามาแล้ว ให้แก่
ผู้ใดสำหรับทำการเป็นนายเรือหรือคนก๋งหรือนายท้ายหรือผู้ ไซจักร
หรือคนหิม ท่านว่าผู้นั้นต้องได้รับความรู้สอบไล่ว่ามีความรู้สมควรแก่
การ แต่ผู้นั้นต้องแสดงลักษณะพยานเป็นหลักฐานว่าตนมีความชำนาญ
ในการนั้น ๆ แต่เป็นคนประพฤติกริยาเรียบร้อยใน เวลาอยู่ในเรือ
ไม่เป็นคนเมา แต่ถาจะเป็นนายเรือ คนหิม, หรือนายท้าย ต้องแสดง
ให้เห็นเป็นที่พอใจว่าตนมีสายตาดีเป็นปกติด้วย

ความในมาตรา ๒๗๗, ๒๗๘, ๒๗๙, ๒๘๐, ๒๘๒, ๒๘๔, ๒๘๖, ๒๘๗ และ
บัญญัติใหม่โดย พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านนาศยามแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓
21/02/2566
(ดู ป.จ.ศ. เล่ม ๔๗ หน้า ...)

มาตรา ๒๗๘ ระเบียบชั้นสำหรับนายเรือ, คนกต แดคนหน
แระเบียบการลือบได้ความรุ้ แดพกคค่าธรรมเนียมที่จะคงเดี่ย
ออย่างโรนััน ท่านว่าให้กำหนดโดยกฎของบงคบซึ่งเจ้าท่าจะเป็นผู้ออก
ตามครังคราวโดยได้รับอนุญาตเด้นาบคักกระทรวงนครบาด แดกฎข้อ
บงคบเซนน ให้เป็นอนไซ้ ไตชอบด้วยกฎหมายตั้งแแต่ฉวนทเบคประ-
ภาคไฉนที่ว่าการกรมเจ้าท่าเป็นตนไป

มาตรา ๒๗๙ ในประกาศนียบัตรสำหรับความรุ้นนี้ คงให้ม
แจ้งปรากฏนาม, อายุ แดกำหนดรูปพรรณของผู้ออกประกาศนียบัตร
กผู้ออกเป็นนายทชย หรือผู้นไซ้จักร ต้องมีรูปถ่ายของผู้นนคตอยู่กับ
ประกาศนียบัตรด้วย

ประกาศนียบัตรนี้ให้มกำหนดไซ้ ได้ห้าปี เมื่อครบกำหนดแแต่
ผู้ออกต้องนำ ไปเปลี่ยนใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมกัจจำนวนค่า
ธรรมเนียมที่ไตเสียสำหรับฉบับเดิม แแต่เจ้าท่าจะต้องการให้แแต่ตั้ง
ลคักพยานอย่างเดี่ยกนกับทุกตางมาในมาตรา ๒๗๘ กคจะกระทำ
ตามประดังคคด้วย

มาตรา ๒๘๐ บรรดาประกาศนียบัตรสำหรับความรุ้ที่ไตออกให้
ไปแแต่ก่อนเวลาประกาศไซ้พระราชบัญญัตินสน ให้เป็นอนไซ้ ไตม
กำหนดห้ามบแแต่ฉวนทชอกประกาศนียบัตร ให้ ไปแแต่

มาตรา ๒๘๑ ผู้นไตเข้าทำการควบคุมเรือกลไฟ, เรือยนต์, เรือ
เดินทเลหรือเครื่องจักรของเรือเซนน โดยคนมไตรับประกาศนียบัตร
สำหรับความรุ้ตามชนทถคตซึ่งตามระเบียบกต หรือโดยอไค้รับไซ้
ประกาศนียบัตร ทพนกำหนดอนุญาตให้ ไต กค ท่านว่าผู้นนคความ
ชิตต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘๐, ๒๘๒ ออกเลิกแล้ว (คู่มือไตหน้า ๑๓๘)

มาตรา ๒๘๓ ผู้ใดเอาประกาศนียบัตรของคนอื่นออกอ้างหรือใช้
 สำหรับตนด้วยประการใด ๆ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษอา
 นุโทษเป็นจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำ
 และปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๒๘๔ ในระหว่งขายใบอนุญาตซึ่งออกให้สำหรับเรือ
 กัดไฟ, เรือยนต์ หรือเรือเดินทะเลใดยังไม่ครบกำหนด ถ้าเจ้าท่า
 จะขอทราบในวันหนึ่งวันใดในระหว่างนั้น ว่าใครเป็นผู้ควบคุมเรือ
 หรือควบคุมเครื่องจักรของเรือตามนั้น เจ้าของเรือหรือผู้ที่ได้รับใบ
 อนุญาตสำหรับเรือตามนั้น ต้องบอกให้ทราบตามประสงค์ ถ้าเจ้าของ
 เรือหรือผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นไม่บอกให้ทราบ หรือบอกเป็นความเท็จ
 ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินห้าพันบาท
 และโทษปรับนั้นยอมไม่เป็นการรบกวนโทษปรับอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่ง
 ผู้กระทำความผิดจะพึงได้รับตามลักษณะในมาตรา ๒๘๗ แห่งพระราชบัญญัติ
 นอกได้คดีหนึ่งต่างหาก

มาตรา ๒๘๕ คนรับจ้างสำหรับทำการในเรือเดินทะเลคันใด จะ
 เขาทำการงานหรือมีผลจ้างทำการงานในเรือกำนันชาติสยาม หรือ
 เรือกำนันต่างประเทศชาติใดที่ไม่มั่งคั่งประจำอยู่ในกรุงเทพฯ ต้อง
 ได้รับอนุญาตเจ้าท่าก่อนจึงทำได้ แต่เจ้าท่าต้องเรียกใบพยานเด็ก
 จ้างที่ผู้นั้นได้รับจากเรือที่ตนได้ทำการงานมาแล้วในหนหลังมาเก็บ

มาตรา ๒๘๔ ขอลูกแล้ว (ดูฟุตโน้ตหน้า ๑๓๕)

รักษาไว้ด้วย ถ้าแต่เมื่อนำไปพยานเช่นนั้นมาส่งไม่ได้ ท่านว่าผู้นั้น
จำเป็นต้องชั่งแจงว่าเป็นด้วยเหตุใดให้เป็นทพพอใจเจ้าท่า

มาตรา ๒๘๖ ค่าธรรมเนียมซึ่งรัฐบาลสยามจะได้กำหนดตามครั้ง
คราวนั้น ให้เรียกเก็บดังหรือการว่าจ้างเด็กจ่างทุกครั้ง ให้
เจ้าท่าจัดระเบียบ พกคตค่าธรรมเนียมเช่นนับตประกาศไว้ ในที่เดเห็น
ง่ายจนทว่าการกรมเจ้าท่า แต่ให้มิชานาจไม่ยอมเป็นระจัดการว่า
จ้างหรือการเด็กจ่างรายใด ๆ ก่อนได้รับค่าธรรมเนียมในด้นนั้น

มาตรา ๒๘๗ เจ้าของเรือหรือนายเรือกำบังจะว่าจ้างหรือเด็ก
จ่างคนกรสำหรับเรือเดินทะเลที่ว่าการกรมเจ้าท่า ต้องเสียเงินค่า
ธรรมเนียมตามพกคตทงไว้สำหรับกรว่าจ้างหรือเด็กจ่างนทครั้ง

มาตรา ๒๘๘ เมื่อคนทำกรในเรือเดินทะเลนใดได้รับจ้งจาก
เรือกำบังดยามถ้าหนึ่งใดภายในพระราชอาณาเขต นายเรือ
กำบังนต้นนต้องทำไปพยานการเด็กจ่างให้ผู้นนไปดบหนึ่งเป็นคมือ
ให้ทงให้ ในเวลาทเด็กจ่าง แต่ให้เขียนความลงไว้ ในนหน้าผู้นนได้รับ
จ้งชานานเท่าใด ประเภทกรทใด ไซ้ ให้ทำ แต่เด็กจ่างเมื่อวันใด
แสดงตายนอนายเรือเป็นดักคณ ถ้าแต่เมื่ได้รับจ้งจะชอรองให้ทำ
หนึ่งดือชแจงเพิ่มเติมว่าใด ให้ค่าจ่างแต่ใดหักเงินค่าจ่างอย่างไร
นายเรือคองทำให้ตามประดงค ภายในยดบดชอโมงนบแต่เวลาท
รชองชอ

มาตรา ๒๘๙ กรเด็กจ่างคนทำกรในเรือเดินทะเลจากเรือกำบัง
ชาติดยาม หรือจากเรือกำบังต่างประเทศที่ไม่มีกตุดประจำอยใน
กรงดยามนห้ามมิให้ทำในทอน นอกจากทว่าการกรมเจ้าท่า

มาตรา ๒๕๐ ความผิดต่อข้อบังคับบางอย่างใด ๆ ที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๒๔๕, ๒๔๗, ๒๔๘ แต่ ๒๔๙ นั้น ท่านให้ปรับกระทำความผิด
เป็นเงินไม่เกินกว่าห้าสิบบาท

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยการใช้อำนาจทำโทษสำหรับความผิด

มาตรา ๒๕๑ ผู้ใดเป็นผู้นำร้อง, คนกต, นายท้าย, ผู้ใช้จักร,
นายเรือ หรือคนหนุ ได้รับความเสียหายหรือ บิอนุญาต ตาม
กฤษฎณมาตรา ๒๔๕ หรือ ๒๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่ทำการ
ไม่เต็มควรรับโทษ หรือประพฤตมิชอบ หรือมีความละเลย หรือชดชน
ไม่กระทำตามข้อบังคับที่วางมาแล้ว ท่านว่าเจ้าพนักงานผู้นำนัทมิ
อำนาจที่จะงดไม่โทษนุ ในประกาศนียบัตร หรือใบอนุญาตของคณใน
ระหว่างเวลามีกำหนดไม่เกินกว่ายี่หั่ง หรือเรียกคณประกาศนียบัตร
หรือใบอนุญาตนั้นก็ได้ แต่โดยไม่เป็นกรงดดังโทษอย่างอื่นซึ่งผู้
นจะพึงได้รับเพราะเหตุที่ทำการไม่เต็มควรรับโทษ หรือความประ-
พฤตมิชอบ หรือความละเลย หรือชดชนน

ถ้าแต่ผู้นำร้องคนใด ต้องคำพิพากษาเป็นคดีว่าได้กระทำกร
ลอบหนัโทษ นอกจากโทษานุโทษซึ่งพึงจะได้รับตามกฏหมาย
สำหรับความผิดเช่นนั้น ท่านว่าให้เรียกคณใบอนุญาตสำหรับผู้นั้นแต่
แต่ห้ามมิให้ผู้นั้นมีอำนาจยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่ได้ ในระหว่าง
เวลาดับข้อเดอนนบจากฉันทของคำพิพากษานั้น

มาตรา ๒๕๒ เจ้าทำทุกตำบลมีอำนาจนำทที่จะงดหรือเรียกคณ

มาตรา ๒๕๐, ๒๕๑ ขอลิกแล้ว (ดูฟุคไนต์หน้า ๑๓๘)

ประกาศนียบัตร หรือใบอนุญาตใดๆ ได้ ตามลักษณะมาตรา ๒๕๑ แต่เพื่อ ประกอบกิจการ เช่นนี้ให้ เจ้าท่ามีอำนาจ ทำการได้ส่วน แล หมายเรียกพยานแลตั้งพยานได้ทุกอย่าง ถ้าพยานคนใดไม่มาเบิก พยานหรือชดชงไม่ยอมเบิกพยานกต ท่านว่ามีความผิดต้องระวาง โทษต่อหน้าศาลธรรมตามโทษฐานโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับ ความผิดเช่นนั้น

ในการได้ดองอย่างใดตามที่กำหนดแล้วเจ้าท่าจะมีผู้ช่วยวินิจฉัย ต้องหมาย ซึ่งเห็นว่าผิดกระทรวงนครบาลจะเจอบกจากเจ้าพนักงาน ความรอบรู้ชำนาญในการเดินเรือที่เสมานางพร้อมด้วยก็ได้

ถ้าผู้ใดของคดีคนใดไม่มีความพอใจแล้วจะขอให้ตรวจคัดตัดสินของ คณะที่ได้ดองเห็นว่ามาแต่เสียใหม่ ท่านว่าจะฟ้องขอทรวินเจ้าท่าด้วย ค่าธรรมเนียมหากฟ้องได้

มาตรา ๒๕๓ การใช้อำนาจปรับโทษทัณฑ์ไว้แก่เจ้าท่าตามพระ ราชบัญญัตินั้น ไม่เกี่ยวข้องกับอย่างใดกับคดีทางอาญาหรือทางแพ่ง ซึ่งอาจฟ้องร้องจำเลยในความผิดอันเดียวกัน คือค่าซึ่งมีน้ำหนักเพื่อ ให้ตั้งโทษหรือให้ปรับจำเลยไว้ค่าเดียวหาย ตามลักษณะบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอันสำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๒๕๔ ผู้ใดซึ่งเจ้าทนายหรือเรียกคนประกาศนียบัตรหรือ ใบอนุญาตอย่างใด ตามลักษณะพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีบังคับให้ตั้ง ต้องนำประกาศนียบัตร หรือใบอนุญาตสำหรับตัวนั้นไปตั้งยังเจ้าท่า ถ้าไม่ตั้ง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวาง โทษปรับเป็นเงินไม่เกิน กว่าสองร้อยบาท

มาตรา ๒๕๕ ประกาศนียบัตรหรือใบอนุญาตใดๆที่ถูกเรียกคืนนั้น ท่านให้ยกเลิกเป็นอันขาด ไม่ได้ต่อไปทุกฉบับ

มาตรา ๒๕๖ บรรดาใบอนุญาตหรือประกาศนียบัตร ที่ถูกยึดไว้ชั่วคราวอนึ่ง ให้รักษาไว้จนกว่าการกรมเจ้าท่า เมื่อครบกำหนดเวลาที่ให้ยึดแล้ว ให้ส่งคืนแก่ผู้ครอบไปตามเดิม แต่ต้องจกความที่ใด ยึดนั้นลงไว้ ในฉบับประกาศนียบัตรหรือ ใบอนุญาตนั้นด้วยเป็นสำคัญ

หมวดที่ ๕

ลักษณะโทษแลลักษณะรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใดไม่กระทำตามคำสั่ง หรือข้อดี หรือชักชวนเจ้าพนักงานคนใดซึ่งทำการ ในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าผู้นั้น มีความผิดของระวาง โทษาน โทษเป็นจำคุกฐาน ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน ฐานหนึ่งให้ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้ลง โทษทั้งจำทั้งปรับเช่นความมาแต่ด้วยกัน

มาตรา ๒๕๘ ในความผิดอย่างใด ๆ ต่อพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ทศกรมเรือหรือควบคุมเครื่องจักร ของเรือกำปั่น แลเรือเล็กต่าง ๆ ใดใดซึ่งเป็นจำเลยนั้น หลบหนีตามตัวไม่ได้ ท่านว่าศาลมีอำนาจลงโทษปรับแก่เจ้าของเรือหรือแก่ผู้ ที่ได้รับ ใบอนุญาตสำหรับเรือสำนนั้น ได้ตามทกกฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ

มาตรา ๒๕๙ เจ้าของเรือหรือผู้ ที่รับใบอนุญาตสำหรับเรือกำปั่น แลเรือเล็กต่าง ๆ ทุกลำ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้ค่าปรับต่างๆ

ซึ่งนายเรือ, ต้นกล, ต้นหน หรือลูกเรือดำนถูกปรับโดย กระทำ ความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐๐ เจ้าของแพไม้ทุกแพต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้ ค่าปรับต่าง ๆ ซึ่งผู้ควบคุมแพหรือคนประจำการในแพนั้นถูกปรับ โดยกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐๑ ลักษณะโทษต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เกี่ยวข้องกับอัตราความรับผิดชอบ ซึ่งจำเลยจะพึง ถูกปรับในคดีส่วนแพ่งเพราะ ความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดต่อพระราช บัญญัตินี้

หมวดที่ ๑๐

ข้อบังคับทั่วไปสำหรับเมือมีเหตุเรือโดนกัน

มาตรา ๓๐๒ ถ้ามีเหตุเรือโดนกันครั้งใด เป็นโดยความไม่ได้ แกลง หรือเป็นโดยเหตุใด ๆ ซึ่งเกิดความจำนรรจ์ของมนุษย์จะ บังคับกันได้ ท่านว่าอันตรายและความเสียหายที่ใด มชนแก่เรือ ถ้าใดมากน้อยเท่าใดต้องเป็นพบบกับเรือดำนนเองทั้งสิ้น

มาตรา ๓๐๓ ถ้ามีเหตุเรือโดนกันครั้งใด เป็นด้วยความผิดหรือ ความละเลย ท่านว่าอันตรายและความเสียหายที่ใด มชนมากน้อยเท่า ใด ให้ปรับเอาแก่เรือถ้ามีความผิดหรือมีความละเลยนั้น

มาตรา ๓๐๔ ถ้าเรือที่โดนกันนั้น ตางมีความผิดหรือความละ เยทั้งสองถ้า ท่านว่าไม่ต้งปรับให้ฝ่ายใดใช้ค่าเสียหายอันตราย ซึ่งได้ มีแก่ถ้าใดหรือทั้งสองถ้าเว้นไว้แต่ถ้าพิจารณาได้ความปรากฏ

ว่า เหตุที่โดนกันใดเกิดจากฝ่ายใดโดยมากนั้น จึงให้ศาลซึ่งมี
หน้าที่ตัดสินกำหนดจำนวนเงินที่ฝ่ายนั้นจะต้องใช้ค่าเสียหายให้แก่อีก
ฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๓๐๕ เมื่อมีความผิด หรือความเสียหายเกิดขึ้นอย่างใด
อันเรียกค่าเสียหายของบุคคลด้วยกันหนึ่งต้องฝ่าย ท่านว่าเจ้าของหรือ
นายเรือทั้งสองลำนั้น หรือตัวใด แต่ลำเดียวของบริษัทร่วมใช้ค่าอัน
ตรายหรือความเสียหายที่ใด มีชนกแก่สิ่งของที่บรรทุกในเรือ หรือแก่
บุคคล เพราะความผิดหรือความเสียหายที่ใดกระทำการ

ถ้าแต่การต้องใช้ค่าอันตรายหรือความเสียหายนั้นตกหนักแก่
เรือของลำหนึ่งแต่ลำเดียว ท่านว่าเรือลำนั้นยอมมออำนาจที่จะฟ้อง
ร้องให้เรืออีกลำหนึ่งที่ตกด้วยกันช่วยใช้เงินที่ใดเสียไปแต่จน
ถึงหนึ่ง

ถ้าแต่ทางพิจารณาตามกฎหมายได้ พิจารณาว่าความรับผิดชอบ
นั้นควรแบ่งกันเป็นอย่างอื่นนอกจากที่จามาแล้วฉนั้น ท่านว่าการ
จะต้องใช้เงินค่าอันตรายหรือความเสียหายต้องเป็นไปตามคำพิพาก
ษานั้น

มาตรา ๓๐๖ การร้องเอาค่าเสียหายนั้นทวนว่ากับตน หรือนาย
เรือลำใดที่เกี่ยวในคดียอมมีอำนาจเป็นโจทก์แทนบรรดาบุคคลที่เกี่ยวข้อง
ของนั้นได้

มาตรา ๓๐๗ ถ้าการที่เรือโดนกันเป็นเหตุให้เสียชีวิตหรือเกิด
บาดเจ็บแก่บุคคล ท่านว่าเงินค่าเสียหายที่ตัดสินให้เสียในส่วนนั้นต้อง
ใช้ก่อนค่าเสียหายอย่างอื่น ๆ

มาตรา ๓๐๗ คำร้องเอาค่าเสียหายอย่างใด ๆ ที่เนื่องมาจากเหตุเรือโดนกันนั้น ท่านว่าต้องยื่นภายในหกเดือนนับจากวันที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นโจทก์ได้ทราบเหตุอันนั้น

มาตรา ๓๐๘ เมื่อใดมีค่าฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากเหตุเรือโดนกันยื่นต่อศาล ถ้าผู้ใดที่เกี่ยวข้องในคดีร้องขอขึ้น ท่านว่าผู้พิพากษาที่มำนาจนั้นอาจที่จะออกคำสั่งให้มีการอายัดแก่เรือดำเดี่ยวหรือหลายลำ อันต้องถือว่าเป็นต้นเหตุในกรณีเรือโดนกันนี้ได้

มาตรา ๓๑๐ (๑) ถ้ามีความผิดอย่างใดต่อกฎข้อบังคับบังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือโดนกัน เกิดขึ้นเพราะความเลมิดของนายเรือหรือเจ้าของเรือลำใด อันเป็นเลมิดที่กระทำด้วยความจงใจ ท่านว่านายเรือหรือเจ้าของเรือผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับทุกครั้งที่เลมิดเช่นนั้นเป็นลำดับฐาน ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินหกเดือน ฐานหนึ่งให้ปรับเป็นเงินไม่เกินห้าพันบาท ฐานหนึ่งทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน

(๒) ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลหรือทรัพย์สินอันใดเพราะเหตุเรือลำใดไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดในกฎข้อบังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือโดนกัน ท่านว่าให้ถือว่าความเสียหายอันนั้นเท่ากับได้มาขึ้นจากความเลมิดอันจงใจของผู้ควบคุมการอยู่บนควดฟ้าเรือลำนั้นในขณะที่เกิดเหตุ เว้นไว้แต่ถ้าพิสูจน์ให้ศาลเห็นเป็นที่พอใจว่ามีเหตุอันจำเป็นในขณะนั้นที่จะต้องประพฤติกให้ผิดไปจากกฎข้อบังคับที่ว่ามาแล้ว

(๓) ในคดีเรือเรือโดนกัน ถ้าปรากฏขึ้นต่อศาลซึ่งพิจารณา

กคค.เห็นว่าไต มีความเดิมตเกิดขึ้นต่อ ขอบบังคับข้อหนึ่งข้อใดแห่งกฎข้อ
บังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือ โคนกัน ท่านให้ ถือว่าความผิดที่เปนมรด
แห่งคคค.นั้นตกอยู่กับเรือถ้าไต มีความเดิมตอันนั้น เว้นไว้แต่ถ้า
พิสดาร ให้คาดเห็นเปนที่พอใจว่าไต มีเหตุอันจำเป็นที่จะต้องประพฤติก
ให้ผิดไปจากกฎข้อบังคับที่กล่าวมาแล้ว

มาตรา ๓๓๑ เมื่อเจ้าของเรือหรือนายเรือดำไตต้องการกฎข้อ
บังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือ โคนกัน ให้เจ้าท่าจ่าย เหตุความผิด
ประดังค

มาตรา ๓๓๒ เมื่อเกิดเหตุเรือต้องดำไตบนชนเวลาดำไต นายเรือ
หรือผู้ควบคุมเรือทั้งต้องจ่าย เมื่อเห็นว่าจะกระทำไ้เพียงไต
โดยไม่เป็นที่น่ากลัวอันตรายจะชนแก่เรือ หรือตักเรือ หรือคน
โดยสาร (ถ้าหากจะมี) ในเรือของตน ท่านถือว่าหน้าที่ของนาย
เรือหรือผู้ควบคุมเรือควรจะทำดังต่อไปนี้ คือ

(ก) ต้องช่วยเหตุติดตามความสามารถที่จะกระทำไ้เพียงไต
แก่เรืออีกลำหนึ่งทีโคนกัน แลแก่นายเรือ, ตักเรือ แลคนโดยสาร
(ถ้าหากมี) ของเรือลำนั้น เพื่อบังคับให้พ้นจากอันตรายที่จะพึง
เกิดจากเหตุที่เรือ โคนกันนั้น แลต้องรอเรืออยู่ใกล้กับเรือลำนั้นจน
กลัวว่าจะเป็นที่แน่ใจว่าไม่ต้องการให้ช่วยเหตุอีกต่อไป

(ข) ต้องแจ้งชื่อเรือชื่อเมืองท่าที่เป็นด้านหนึ่งของเรือของตน
แลมาจากเมืองท่าใด จะไปเมืองท่าใด แก่นายเรือหรือผู้ ควบคุม
เรืออีกลำหนึ่งที โคนกันนั้นให้ทราบ

ถ้านายเรือหรือผู้ ควบคุมเรือดำไตทะเลโดยไม่กระทำตามข้อปฏิ-

บัตที่ว่าไว้ในมาตรฐาน แต่ไม่มีเหตุอันสมควรที่จะเกิดได้ว่าเป็น
ด้วยเหตุใด ท่านว่าถ้าไม่มีลักษณะแน่นอนว่าเป็นอย่างอื่น ต้อง
ถือว่าเหตุเรือโดนกันนั้นได้เกิดขึ้นเพราะความประพฤติกผิด หรือความ
ละเลย หรือความประพฤติกเล็ด ฉะนั้น

ถ้านายเรือหรือผู้ควบคุมเรือดำโตไม่มีเหตุอันสมควรที่จะเกิด
ตัวได้ และผู้นั้นไม่กระทำตามทบทบัญญัติไว้ในมาตรฐาน ท่านว่า
ความผิดของระวางโทษฐานโทษเป็นฐานฐาน ฐานหนึ่งให้จำคุก
ไม่เกินหกเดือน ฐานหนึ่งให้ปรับเป็นเงินไม่เกินห้าพันบาท
ฐานหนึ่งทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน ถ้าแต่เป็นผู้ทมิประ
ภาคนิยมบัตรสำหรับทำการในน้ำเช่นนั้น ท่านว่าต้องมีการพิจารณา
ความที่ประพฤติกผิด และให้ตั้งประกาศนียบัตรนั้นเสีย หรือห้ามไม่
ให้ใช้ ออกต่อไปก็ได้ สุดแต่สมควรแก่การ

แบบที่ ๑

แบบคำถามขงนายเรือ

ต้องขแจ้งในเวลาทเรือเข้ามาถึง

- (๑) วันทเรือมาถึง.....
- (๒) ชือเรือ.....
- (๓) ชงชาติชเรือ.....
- (๔) ประเภทชเรือ.....

- (๕) เรือขนาดกคน.....
- (๖) ชื่อ นายเรือ.....
- (๗) เรือมาชนแกมูโต.....
- (๘) เรือมาจากไหน.....
- (๙) โตออกเรือจากไหนเมื่อวานนี้.....
- (๑๐) ประเภทสินค้าที่บรรทุกมาในเรือ.....
- (๑๑) มียาพิษบรรทุกมาเท่าไร.....
- (๑๒) มีหนังสือดังทางใบรดิษย์มาเท่าไร.....
- (๑๓) มีเครื่อง ขาวๆอย่างใดเท่าไร.....
- (๑๔) มีเครื่องกระดึ้นบนแกมูโตของระเบิดอย่างไรเท่าไร.....
- (๑๕) มีใครร้ายที่ติดกันโตหรือไม่.....
- (๑๖) โตมีคนตายในเรือหรือไม่.....
- (๑๗) จำนวนคนประจำเรือ.....
- (๑๘) จำนวนคนโดยด้านชนมทองโทพก.....
- (๑๙) จำนวนคนโดยด้าน ท้าใครยพักบนตาคฟ้า.....
- (๒๐) จดหมายเหตุ.....

แบบที่ ๒

พิกัดคำจ้งนำร่อง

ตั้งแต่นัดจนถึงกรุงเทพ ฯ แดจากกรุงเทพ ฯ ถึงทตอดัดมออัน
 ไม่น่ากดิ้วอันตราชนอกดิ้วคน กิดรวมทงชามาซาไป

พิกัดสำหรับเรือกลไฟ และสำหรับเรือใบที่มีเรืองู

เรือขนาดตั้งแต่ ๑๕๐ ตันลงมา	เงิน	๑๓๕ บาท		
เรือขนาดเกินกว่า ๑๕๐ ตัน แต่ต่ำกว่า ๒๐๐ ตัน	เงิน	๑๓๗ บาท		
		๕๐ ดีดต่างค		
๑๑	๑๑	๒๐๐ ตัน	๑๑	๑๒๐ บาท
๑๑	๑๑	๒๕๐ ตัน	๑๑	๑๖๖ บาท
๑๑	๑๑	๓๐๐ ตัน	๑๑	๑๗๒ บาท
๑๑	๑๑	๓๕๐ ตัน	๑๑	๑๗๗ บาท
				๕๐ ดีดต่างค
๑๑	๑๑	๔๐๐ ตัน	๑๑	๑๘๓ บาท
				๕๐ ดีดต่างค
๑๑	๑๑	๔๕๐ ตัน	๑๑	๑๘๘ บาท
๑๑	๑๑	๕๐๐ ตัน	๑๑	๑๙๕ บาท
๑๑	๑๑	๕๕๐ ตัน	๑๑	๒๐๐ บาท
๑๑	๑๑	๖๐๐ ตัน	๑๑	๒๐๕ บาท
๑๑	๑๑	๖๕๐ ตัน	๑๑	๒๐๘ บาท
๑๑	๑๑	๗๐๐ ตัน	๑๑	๒๑๐ บาท
๑๑	๑๑	๗๕๐ ตัน	๑๑	๒๑๓ บาท
๑๑	๑๑	๘๐๐ ตัน	๑๑	๒๑๖ บาท
๑๑	๑๑	๘๕๐ ตัน	๑๑	๒๑๙ บาท
๑๑	๑๑	๙๐๐ ตัน	๑๑	๒๒๒ บาท
๑๑	๑๑	๙๕๐ ตัน	๑๑	๒๒๕ บาท
๑๑	๑๑	๑๐๐๐ ตัน	๑๑	๒๒๘ บาท

ถ้าเป็นเรือขนาดเกินกว่า ๓๐๕๐ ตัน ให้เพิ่มค่าจ้างอีกทุก ๆ ๕๐ ตันละ ๒ บาท

ถ้าเป็นเรือใบที่ไม่มเรือกลไฟจง ให้เพิ่มพิกัดอกรอียดละ ๑๕ เมื่อเวลาว่าจ้างผู้นำว่ของนั้น ต้องนำราคาจ้างทั้งขาไปขามารวมกัน ไม่ให้ว่าจ้างเฉพาะขาไปหรือขามาอย่างเดียว

ค่าจ้างนำร่องระหว่างตั้งเต้สันดอนถึงเกาะสีชัง
หรืออ่างศิลา แลตั้งเต้เกาะสีชังแลอ่างศิลาถึงสันดอน

สำหรับเรือกลไฟหรือเรือใบ
ที่เข้ามาหรือจะออกไปยัง ให้คิดเพียง ๓ ส่วนใน ๓ ของพิกัด
ค่ามัดที่ออกชอชางบนน

สำหรับเรือกลไฟหรือเรือใบที่ไต่เข้ามากรุงเทพฯแลจะออกไป
ยังควมตชอชกชอชางบนน -

(ก) ถ้าเป็นเรือขนาดต่ำกว่า ๑๐๐ ตัน เงิน ๕๐ บาท

(ข) ถ้าเป็นเรือขนาดเกินกว่า ๑๐๐ ตัน ให้คิดเพิ่มจากจำนวน
ที่เกินอีกทุก ๆ ๓๐๐ ตันละ ๓ บาท

ค่าจ้างนำร่องตั้งเต้สันดอน
ถึงเกาะพระ แลตั้งเต้เกาะพระมาสันดอน

ให้คิดเพียงส่วน ๓ ใน ๓ ของพิกัด

ค่าจ้างนำร่องภายในเขตท่า

- (๑) ตั้งแต่จุดเขตท่ากรุงเทพ ฯ ทิศใต้ ถึงวัด
พระยาไกร.....เงิน ๓๕ บาท
- (๒) ตั้งแต่วัดพระยาไกร ถึง หน้า สถานี บริษัท
บอร์ นี โอ ก่า ปัน.....เงิน ๓๐ บาท
- (๓) ตั้งแต่ หน้าสถานีบริษัทบอร์ นี โอ ก่า ปัน ถึง
ปากคลองผดุง.....เงิน ๓๐ บาท
- (๔) ตั้งแต่ ปากคลองผดุง ฯ ถึงจุดเขต ทิศใต้
ของท่าเตี๋ยสำหรับทอดส้มของชดเรีอว.....เงิน ๓๐ บาท
- (๕) ตั้งแต่จุดเขต ทิศใต้ของท่าเตี๋ยสำหรับทอด
ส้มของชดเรีอวถึงท่ากระต๊อวงทหารเรือ.....เงิน ๓๐ บาท
- (๖) ตั้งแต่ท่ากระต๊อวงทหารเรือถึงจุดเขตท่า
ทิศเหนือ.....เงิน ๓๐ บาท
- (๗) สำหรับนำเรือเข้าหรือออกจากอ.....เงิน ๓๐ บาท
ถ้าเป็นเรือขนาดเกินกว่า ๓๒๐๐ คน ให้เพิ่มพิกัดอกระยะ ๕ บาท
สำหรับทุกกระยะที่ผ่าน

ค่าจ้างนำร่องสำหรับย้ายเรือที่นอกเขตท่า

- สำหรับทุกไมล์หรือส่วนของหนึ่งไมล์เงิน ๕ บาท
- ค่าขแรง ถ้าต้องหน่วงผู้นำร่องไว้ในเรือโดยไม่ใช่เพราะเหตุ
ของคอยครวณาคงคิดค่าจ้างให้วันละ ๓๐ บาท

แบบที่ ๓

พิกัดค่าธรรมเนียมประกาศแกลโคมไฟ

- สำหรับเรือกำปั่นเดินทะเลเข้ามาในแม่น้ำเจ้า-
พระยา คิดตามขนาดเรือ..... ต้นละ ๕ ดีต่างค์
- สำหรับเรือกำปั่นเดินทะเลทอดลุ่มอกเกาะลี้ซัง
คิดตามขนาดเรือ..... ต้นละ ๓ ดีต่างค์
- สำหรับเรือกำปั่นเดินทะเลเข้ามาอยู่นอกต้น-
ดอน คิดตามขนาดเรือ..... ต้นละ ๓ ดีต่างค์
- สำหรับเรือกำปั่นเดินทะเลทอดลุ่มอกหน้าเด
ทอดลุ่มอกข้างคีตา คิดตามขนาดเรือ..... ต้นละ ๓ ดีต่างค์
- สำหรับเรือกำปั่นเดินทะเลเข้าในเขตวิทา หรือ
แม่น้ำอื่น ๆ ในกรุงสยาม คิดตามขนาดเรือ..... ต้นละ ๓ ดีต่างค์
- สำหรับเรือเดินตามชายฝั่งทะเล คิดตามขนาด
เรือ..... ต้นละ ๕ ดีต่างค์
- บรรดาเรือใบจะขาย เรือดำเกาแเดเรืออย่างอื่น ๆ ที่ใช้ทำการ
เฉพาะสำหรับบรรทุกสินค้าไปส่ง หรือรับมาจากเรือกำปั่นที่พุกอยู่
นอกปากน่านนี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมประกาศเช่นจามาแเด
- พระราชบัญญัติตราไว้เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พระพุทธศักราช
๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๘๘๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

อัตราค่าธรรมเนียมตามแบบ ๓ นี้ ถูกยกเลิกโดยประกาศเปลี่ยนแปลงพิกัดอัตรา ค่า
ธรรมเนียมประกาศและโคมไฟ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๔ (ค.ป.ช.ศ. เล่ม ๔๔
หน้า ๑๒๖ และประกาศแก้ไข ลงวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๖ ด้วย)

ข้อ ๓ บรรดาทหารบกทหารเรือชั้นประทวนและพลทหารที่มี
 ภูมิดำเนาตามทะเบียนอยู่ในเมืองใด ได้ขาดหนี้ราชการยกก่อนใช้
 พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารในเมืองนั้น ซึ่งยังคงมีโทษสถาน
 หลบหนีราชการทหารอยู่แล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยก
 โทษพระราชทานให้ ย่อมให้เจ้าหน้าที่ตั้งโทษแก่ทหารดวมที่กล่าวไว้
 นโดย ถ้าผู้ใดต้องโทษอยู่แล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 ปลดปล่อยโทษไปตั้งแต่บัดนี้

ข้อ ๔ เมื่อใดตรวจทหารที่กล่าวในข้อ ๓ หรือทหารพ้นนเข้ามาหา
 เจ้าหน้าที่ กำนันของในจำพวกปลัดประเภทใด ให้เจ้าหน้าที่จัดการ
 ปลดให้ตามระเบียบแห่งพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ตามที่
 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกโทษพระราชทานแล้วนั้น

ประกาศมาณวันที่ ๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่
 ๑๐๐๐ หรือปีที่ ๔ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

เพิ่มกรรมการในสภากำจัดการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน
 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

จุฬ พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรงตำแหน่งเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า ตามประกาศตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อบริหารโรงเรียนอุดมศึกษาแพน
ราชการพลเรือนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือไปภายหน้านั้น ดมควรจะ
เพิ่มกรรมการในสภาคัดการโรงเรียนข้าราชการพลเรือนขึ้นอีก จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาอภัยราชวมหาโยคีธรรมธร
และหัตถวงพนิตนันทน์ เนติบัณฑิต เป็นกรรมการในสภาคัดการโรง
เรียนข้าราชการพลเรือนของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัว รับราชการสนองพระเดชพระคุณตั้งแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาแต่วันที่ ๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่
๑๖๐๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ขอบังคับกระทรวงมหาดไทย

ขอบังคับการให้ถึงราชวงษ์

ที่ ๒๓/๒๔๕๖
๑๖๕๗๕

แพนถนนวนทร

ด้วยของราชวงษ์ใหญ่น้อย มีกำหนดที่ใช้อย่างใดแจ้งในพระราช

บัญญัติของ วิ.ศ. ๓๓๐ มาตรา ๕ ข้อ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒ บัน
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ กระทรวงทหารเรือตราข้อบังคับ
กำหนดเวลาใช้ธงใหญ่หรือธงน้อยให้เป็นระเบียบตงอีกชั้นหนึ่ง ดังข้อ
ไปนี้

๓) พระบรมวงษชนทหารในพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระมหิตล
หรือสมเด็จพระเจ้าฟ้า เจ้าในเรือหลวง ให้ใช้ธงราชวงษ์ใหญ่ เว้น
ไว้แต่มีพระประสงค์ให้ ใช้ธงราชวงษ์น้อยในกาลเมื่อใด จึงให้ ใช้
ธงน้อย

๒) พระบรมวงษชนอื่น นอกจากที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ นั้น
เจ้าในเรือหลวงให้ใช้ธงราชวงษ์น้อย เว้นไว้แต่ในกาลที่เจ้าเป็น
พระอิสริยยศพิเศษ แต่ได้มีคำสั่งกระทรวงทหารเรือเฉพาะคราวให้
ใช้ธงราชวงษ์ใหญ่

๒๕๒ ๑๕๕
ทรงตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

คำกล่าวการกระทรวงทหารเรือ

วันที่ ๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) อู๋มิไชย

นายพลเรือตรี แทนเสนาบดี

ประกาศ

เพิ่มเติมข้อความในกฎว่าด้วยอำนาจลงอนุญาตหารเรือ

ท ๒/๒๔๕๖
๐๖๕๗๘

แผนกกฎหมาย

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเติมข้อความในกฎว่าด้วยอำนาจ
การลงอนุญาตหารเรือที่ ๕/๒๓๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๓๓๐
ของมหาดไทย เพื่อให้ตรงกับการปกครองบังคับบัญชาการ ทหาร
เรือซึ่งได้จัดขึ้นใหม่ดังต่อไปนี้ คือ

ตำแหน่ง	เป็นตง โทษชน	เป็นตบ โทษชน
๑. <u>เจ้าคณะชนตามตำแหน่ง</u>		
<u>แผนกปากเรือ</u>		
ผู้บังคับการกองเรือบน	๓	๗
ผู้บังคับการกองเรือพลาญ	๔	๗
ผู้บังคับการกองเรือตอรับโค	๕	๗
ผู้บังคับการกองเรือชวธรบ	๕	๗
<u>แผนกของนักเรียน</u>		
ผู้บังคับการกองแผนททเส	๕	๗
อาจารย์กองโรงเรียนฝึกหัดการจักร	๖	๗

ประกาศนี้ยกเลิกแล้ว โดยพ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๓ (ค)
๒๑/๐๒/๒๕๖๖
ป.ช.ศ. เล่ม ๔๖ หน้า ๒๗๕)

ตำแหน่ง	เป็นผู้ โทษชน	เป็นผู้ โทษชน
<u>แพนช่างกต</u>		
คณบดีใหญ่ของเรือกตชน ๕	๕	ค
<u>แพนยศทร โยธา</u>		
เจ้ากรมยศทร โยธา	๓	ก
ตำรวจข้าง	๖	ง
หัวหน้ากอง	๖	ง
<u>แพนยศนอกจากทุกแถวแล้ว</u>		
หัวหน้ากองพิสด	๕	ข
นายคตงกองพิสด	๗	ค
หัวหน้ากองบัน		
หัวหน้ากองคตริ บ โด		
หัวหน้ากองทนระเบต	๖	ง
ไนกรมตำรวจ		

ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

คำกล่าวการกระทรวงทหารเรือ

วันที่ ๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) วุฒิชัย

นายพลเรือตรี แทนเสนาบดี

ประกาศนียบัตรออกแล้ว (ดูฟุตบอลหน้า ๑๖๐)

ประกาศ

แก่วรรษาบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร

รัตนโกสินทรศก ๑๒๔

มาตรา ๑๓-๑๔-๑๕

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤถดาธิบดีเจ้าอยู่หัว ทรงดำริเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศแก่วรรษาบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ มาตรา ๑๓-๑๔ ซึ่งลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ ในเรื่องยกเว้นบุคคลบางจำพวก ไม่ต้องมีนาทรมราชการทหารตามลักษณะที่ยกเว้นนั้น ตมควรจะแก้ความบางอย่างให้สัมพันธ์มัย เพื่อให้พลเมืองได้รับความเต็มอหน้า ยิ่งซนดว่าแต่ก่อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกประกาศ แก่วรรษาบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ มาตรา ๑๓-๑๔ ซึ่งลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ แต่ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓-๑๔-๑๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ ซึ่งมีชยเดิมชยเดิม ให้เปลี่ยนความในมาตรา ๑๓-๑๔-๑๕ ชันใหม่ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑๓ บุคคลบางจำพวกซึ่งแจ้งชยในช้อยต่อไปนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการเกณฑ์ทหาร ตามลักษณะเหตุ ซึ่งไม่ต้องมีนาทรมราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ คือ

๓ พระภิกษุ แลตามเนรวัชกรรม ทบวงในพระพุทธศาสนา ทั้ง
 นิกายไทยจีนเถรวาท กับนิกายในศาสนาอื่น ผู้ซึ่งคิดประจำทำการ
 ในกิจศาสนานานซึ่งเสี้ยนมาตกระทรวงนครมาตหรือชาหดวงเทศาภิบาล
 ให้ ใบดำคณูว่าเป็นนิกายช ยกเว้นตลอดเวลาดวง

๔ นักเรียนซึ่งรัฐบาลได้กำหนดว่า เรียนวิชาชั้นอุดมศึกษา ยก
 เว้นตลอดเวลาที่เรียนอยู่ภายในอายุ ๓๐ ปี

๕ ครูแพทย์เขตนัยศักดิ์ ยกเว้นตามลักษณะที่ใดทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นตามกฎเสี้ยนมาตกระได้ตั้งขึ้นไว้

๖ มรรคนายกตามทเจ้าอาวาสหรือที่ประชุมสังฆเลือก แลได้
 รับพระราชทานสัญญาบัตรเป็นมรรคนายก หรือรับประทวนตราตั้ง
 ของกระทรวงมหาดการเป็นมรรคนายกก็ได้ ยกเว้นตลอดเวลาที่
 ดำเนินหน้าที่กระทำการเป็นมรรคนายกอยู่นั้น

๗ ข้าราชการพลเรือน ที่ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรบรรดาศ
 ศึกศักดิ์ หรือที่ใดทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ประกาศตั้งให้มีบรรดาศ
 ศึกศักดิ์โดยพระราชทานสัญญาบัตรนั้นแล้ว ยกเว้นตลอดเวลาที่
 บรรดาศักดิ์นั้นอยู่

๘ ผู้ใหญ่บ้านซึ่งราษฎรประชุมกันเลือกตั้ง และ กำนันนาย
 ตำบลซึ่งผู้ใหญ่บ้านประชุมกันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติลักษณะ
 ปกครองท้องที่ ยกเว้นตลอดเวลาที่ตำแหน่งรับราชการอยู่นั้น

๙ บุตรทเจ้าเป็นตองปฏิบัติตามารตามกพพลภาพ เพราะไม่มี
 ผู้อนุบัติปกครองรักษา ยกเว้นตลอดเวลาที่ตองปฏิบัติตามารตาม
 แลถ้ามีบุตรทเจ้าตองรับราชการหลายคนด้วยกัน ให้บิดามารตาม
 ทุพพลภาพเลือกบุตรไว้ปฏิบัติได้คนหนึ่ง

ประกาศนออกเลิกแล้ว (คุฟัดโน้ตหน้า ๑๖๒)

๘ บิดาทตองเตียงบุตรอันเป็นกำพร้า ซึ่งเต็กกำพร้าหนึ่งไม่
สามารถจะเลี้ยงตัวเองได้ ยกเว้นตลอดเวลาที่จำเป็นตองเตียงบุตร
ถ้าบุตรกำพร้านั้นเป็นชายยกเว้นบิดาให้จนบุตรอายุ ๑๘ ปี ถ้าเป็น
หญิงยกเว้นบิดาให้จนบุตรอายุ ๒๑ ปี แต่ตามตราซึ่งจะตองยกเว้นไม่
ได้ มักจะจำเป็นตองเตียงบุตรด้วยประการใด คือคนผู้ชนปกครองอยู่
แล้วเป็นต้น ก็ไม่ต้องยกเว้นให้

๙ ผู้ที่ตตองเตียงบุตรด้วยเพราะปลุกมวกซึ่งได้กระทำโดยก้าง
ทรัพย์ของตนเอง แต่ทำด้วยก้างแรงของตนเอง อันปรากฏด้วย
ไต่เตียงภาษีอากร ตามซึ่งจะได้กำหนดอัตราโดยได้ประกาศในหนังสือ
ราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่ว ในเมืองมณฑลใดเป็นอัตราเท่าใดนั้น
ยกเว้นตลอดเวลาที่ไต่ ตตองเตียง ซึ่งเตียงภาษีอากร อยู่ไม่ต่ำกว่าก้าง
หนดอัตราที่ได้ประกาศไว้

๑๐ การค้าขายซึ่งตองทนทำด้วยกันหลายคน ให้นับในพระราช
บัญญัติว่าเป็นบริษัท ยกเว้นจำนวนคนซึ่งทำกรอยู่ในบริษัทนั้นตาม
ส่วนที่เป็นบริษัทใหญ่แต่เล็กตามจำนวนเงินที่ไต่เตียงภาษีอากร ซึ่งจะ
ได้กำหนดอัตราเงิน อัตราคนยกเว้น โดยได้ประกาศในหนังสือราช-
กิจจานุเบกษา

๑๑ คนป่วยเจ็บยังทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหาร
ไต่ นั้น ยกเว้นตลอดเวลาที่ยังทุพพลภาพ

๑๒ คนพิการอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ทีเดียว ยก
เว้นตลอดชีวิต

ประกาศนี้ยกเลิกแล้ว (ค.ฟ.ต.ในค.หน้า ๑๖๒)

๓๓ คนที่ของราชทานอยู่ในคุกคุมขัง ยกเว้นตลอดเวลาของ
คุมขัง

๓๔ คนต่างชาติที่เกิดนอกพระราชอาณาเขต ยกเว้น

๓๕ คนบ้า คนต้อขี้ คือจำพวกคนทาสขี้บ้าแต่ขี้บนเขาบนคอกขี้
ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแต่กระทรวงกระต่าใหม่เห็นว่าควรยกเว้น โดย
ไม่ดำนามบัตรจะเข้ารับราชการทหารได้ ยกเว้นตามที่ใดตกลงกันนั้น

มาตรา ๓๔ คนที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นชาติหรือ
ยกเว้นชวติกรว่าเป็นพิเศษด้วยประการใด ๆ ยกเว้นตลอดเวลาตาม
พระราชประสงค์

มาตรา ๓๕ คนบางจำพวกซึ่งได้กล่าวข้อไปนั้น เมื่อจะให้เข้า
รับราชการทหารตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ให้ได้รับราชการทหาร
ในตำแหน่งอันสมควรแก่คุณวุฒิดังต่อไปนี้ คือ

๑ พระราชวงษ์ ทหารซึ่งกิตติยศอันหม่อมเจ้าขึ้นไป เมื่อจะให้
เข้ารับราชการทหาร ให้รับราชการในตำแหน่งนายทหารชั้นสัญญา
บัตร หรือชั้นนักเรียนทหาร ตามคุณวุฒิแต่การที่สมควร

๒ ผู้เป็นนักเรียนทหารจะได้รับราชการในชั้นบรรดาศักดิ์แต่
ตำแหน่งตามที่ตั้งไว้ในแบบแผนกรมทหาร

๓ ผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งทรงพระราชดำริเห็นสมควรจะเข้ารับราชการ
ในชั้นใด แต่แต่พระบรมราชานุญาต

ประกาศมวณวณที่ ๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
ที่ ๘๘๘ หรือที่ ๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศนี้ออกแล้ว (ดู ฝ่าใต้นหน้า ๑๖๖)

ประกาศ

กำหนดนักเรียนชั้นอุดมศึกษา
ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน
ว่า ตามความในประกาศแก่พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตน
โกสินทร์ศก ๑๒๔ มาตรา ๑๓-๑๔-๑๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พระ
พุทธศักราช ๒๔๕๖ ในมาตรา ๑๓ ข้อ ๒ ซึ่งยกเว้นนักเรียนวิชา
รัฐบาลได้กำหนดว่าเป็นวิชาชั้นอุดมศึกษา ไม่ต้องเกณฑ์เป็นทหาร
ตลอดเวลาเรียนภายในอายุ ๓๐ ปี และได้ประกาศกำหนดนักเรียนชั้น
อุดมศึกษามาแล้วแต่ก่อนนั้น ตามการที่ดำเนินการแล้วในบัดนี้ สมควร
จะกำหนดนักเรียนชั้นอุดมศึกษาเสียใหม่ จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ประกาศกำหนดนักเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษา ตามความใน
พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารเช่นได้ใหม่ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ โทษนักเรียนที่กำหนดไว้ในข้อซึ่งได้เป็นไปตามความใน
ข้อ ๒ แล้วนั้น เป็นนักเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษาตามความในพระราช
บัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร คือ

- ๑ นักเรียนแพ่งต่างๆ ซึ่งรวมในโรงเรียนข้าราชการพลเรือน
ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ๒ นักเรียนโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ซึ่งขึ้นในกระทรวงธรรมการ

๓ นักเรียนโรงเรียนราชแพทยาลัย ซึ่งขึ้นในกระทรวงยุติธรรม
& นักเรียนโรงเรียนกฎหมาย ซึ่งขึ้นในกระทรวงยุติธรรม

๒ บรรดานักเรียนที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ ให้เป็นนักเรียนวิชา
ชั้นอุดมศึกษาได้ แต่เฉพาะผู้ที่มีความรู้ วิชาชั้นต้นแล้ว คือ วิชา
หนังสือซึ่งไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมบริบูรณ์ หรือเทียบเท่ากับ ชั้นมัธยม
บริบูรณ์ของกรมศึกษาธิการ กับทั้งเจ้ากระทรวงหรือผู้มณฑลบังคับ
ปกครองโรงเรียนได้ตั้งรายชื่อขึ้นต่อกระทรวงกระทรวงตราใหม่แล้ว
ด้วย

๓ ตามประกาศกำหนดนักเรียนชั้นอุดมศึกษาที่ได้ ประกาศ
กำหนดไว้แต่ก่อนให้ยกเลิก ให้ใช้ตามประกาศฉบับนี้ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่
๑๐๐๗ หรือปีที่ ๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเกณฑ์การกระทรวงเกษตราธิการ

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
ว่าด้วยการออกใบแทนโฉนด

บทนี้ปรากฏว่า วิธีออกใบแทนโฉนดแผนที่หนึ่งบกพร่องอยู่ จึง
ให้ออกกฎเพิ่มเติมขึ้นได้ตามอำนาจแห่งพระราชบัญญัติออกโฉนด
ที่ดินที่ ๓๒๗ มาตรา ๗๕ ดังต่อไปนี้

๑) เมื่อเจ้าพนักงานทะเบียนที่ดินได้รับคำตราสั่งแลเรื่อขอรอขอใบแทนโฉนดแล้ว ขอรอออกใบแทนโฉนดให้ไปที่เดียวเหมือนที่เคยทำมา ให้ประกาศโฆษณาการคำขอนั้นไว้ในที่เปิดเผยในบริเวณหอทะเบียนแลในที่ดินรายนั้นให้มหาชนทราบ มีกำหนด ๓๐ วันก่อน

๒) ในระหว่างประกาศโฆษณาการ ถ้ามีผู้มายื่นคำร้องโต้แย้งแลนำหลักฐานมาแสดงให้เห็นว่า โฉนดหรือใบแทนโฉนดเดิมไม่ได้เป็นอันตราขายหาญ ให้เจ้าพนักงานทะเบียนที่ดิน ยกคำขอ นั้นเสียแลให้นำรายงานดังกล่าวโต้แย้งนั้นมายังเจ้ากรมทะเบียน

๓) ถ้าได้มีคำประกาศโฆษณาการไว้ครบกำหนดแล้ว ไม่มีใครโต้แย้ง จึงออกใบแทนโฉนดให้ ไปตามคำขอ

๔) แต่การขอใบแทนโฉนดโดยโฉนดหรือใบแทนโฉนดเดิมชำรุดอย่างหนึ่งอย่างใด แลผู้ขอได้นำต้นฉบับอื่นชำรุดนั้นมาขอเปลี่ยนใบแทนโฉนดใหม่ตั้งนี้ ให้ออกใบแทนโฉนดให้ไปได้ ไม่ต้องประกาศโฆษณาเช่นฉนั้น

๕) ถ้าคัดตั้งให้ออกโฉนดใบแทนให้แก่ผู้ใด และปรากฏว่าโฉนดฉบับเดิมหาได้สูญหายไป ให้เจ้าพนักงานผู้ออกโฉนดหรือนายทะเบียนทำรายงานมายังเจ้ากรมทะเบียนที่ดิน และคอยคำสั่งต่อไป

๖) แบบวิธีอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ให้เป็นไปตามเดิม

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) รัช

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

ประกาศ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายในพระราชสำนัก

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมความบางแห่งในพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการในพระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เดิมใหม่ ตามความดังนี้

๑) ตามความในหมวด ๕) ว่าด้วยกำหนดการแต่งเครื่องยศชั้นครึ่งยศ (เฉพาะคำว่าใช้หมวกเก็บ) นั้น ให้ยกเลิกเสียไม่ใช้ให้ใช้หมวกคอกแสดนั้นทั้งสำหรับเต็มยศและครึ่งยศ

๒) สำหรับเครื่องแต่งกายเวทียืน ให้มีเครื่องดังนี้ คือ

๑ หมวกเก็บทรงหม้อศาล

๒ เสื้อชั้นนอก ผ่าคอ ชนิดรูปต้นเบ็ดคอ ติดเครื่องหมาย (อักษรพระบรมนามาภิไธยย่อ จ.ป.ร. มีพระมหาพิชัยมงกุฎ) ที่แบะคอเล็กน้อย แต่ติดเครื่องหมายยศแผ่นคอข้อยึดต่อข้างใต้ (อักษรพระบรมนามาภิไธย) ที่แบะคอใต้ ๒ ข้าง

๓ เสื้อกัก ดีหนังฟอก

๔ เสื้อเชิ้ต ดีขาวนํ้าอกแข็ง มีชายผูกคอตัว

๕ กางเกง แดบทองหรือเงินชวยาว

๖ รองเท้า หนังดำเกดยงหม้อขอเท้า

ความใน ๒) ถูกเปลี่ยนแปลงและยกเลิกโดยประกาศลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๗ (ป.ช.ศ. เล่ม ๑๗ หน้า ๒๕๔) และประกาศเรื่องเครื่องแต่งกายราชพิธีโมสรข้าราชการพลเรือนทั่วไป ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓ (ป.ช.ศ. เล่ม ๔๓ หน้า ๒๐๒) และให้ดู พ.ร.ก. เครื่องแต่งกายข้าราชการในพระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๖๕ ใน ป.ช.ศ. เล่ม ๓๘ หน้า

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๓๐๐๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการไว้ทุกข์ ในพระราชสำนัก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระมกุฎเกล้าเจ้า-
อยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า ตามความนิยมที่เคยเป็นพระราชประ-
เพณีมาแต่ก่อน ๆ ถ้ามีเหตุพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์หนึ่งพระองค์
ใดสิ้นพระชนม์ลง ในพระราชสำนักใดไว้ทุกข์เป็นกรแต่แสดงความ
เคารพถวายแด่ ทูลสิ้นพระชนม์ บางพระองค์ มีกำหนดถึง ๑๐๐ วันเศษ
หรือบางพระองค์ ก็น้อยกว่านั้นบ้าง บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า
ในสมัยนวมราชการแผ่นดินเปลี่ยนแปลงเจริญรุ่งเรืองขึ้น จำเป็นจะ
ต้องแก้ไขพระราชประเพณีไว้ทุกข์ ให้เหมาะแก่กาลสมัย เพื่อให้
เป็นกรรุดอกแก่ราชกรรตควรจะต้องจัดของประเพณีต่อไป จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาให้เป็นแบบฉบับ
สำหรับราชการตั้งแต่นั้นต่อไป ให้พระบรมวงศานุวงศ์แต่ข้าราชการ
ในพระราชสำนักนบทั้งราชองครักษ์ด้วย มีกำหนดที่จะไว้ทุกข์ในเวลา
มีเหตุเมื่อพระบรมวงศานุวงศ์ สิ้นพระชนม์ลง เป็นกำหนดดังต่อไปนี้

สมเด็จพระเจ้าตากยาเธอ	๔	เดือน
พระเจ้าตากยาเธอ	๒	เดือน
สมเด็จพระเจ้า พญา หนองยา	๒	เดือน
พระเจ้า พญา หนองยา	๑	เดือน
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอทกชั้น	๑	เดือน
พระเจ้าบรมวงศ์เธอทกชั้น	๑๕	วัน

นอกจากนี้ พระบรมวงศานุวงศ์ ทนบเนื่องตามฐานตำแหน่งพระ
ญาติใกล้ชิด จะทรงไว้ทุกข์เพิ่มเติมด้วยพระองค์อย่างบุคคลสามัญ
ให้ ซึ่งกันแก่กันอีกช้านานไปเท่าใด ย่อมไม่มีข้อห้าม

พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ถือว่าเป็นระเบียบสำหรับไว้ทุกข์แต่
เฉพาะ พระบรมวงศานุวงศ์ เพียงที่กำหนด พระเกียรติยศไว้ข้างกัน
เท่านั้น แต่ถ้าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มวันชกถวายเป็น
พระเกียรติยศพิเศษในคราวใดก็ได้ ตามแต่จะทรงพระราชดำริเห็น
สมควร จะไม่เป็นลราชัดขวางแก่พระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างหนึ่ง
อย่างไร

พระบรมราชโองการดำรัสตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๑๖๓๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ราชกิจจานุเบกษา (แผนกราชกิจจานุเบกษา) เล่ม ๓๐ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖
บอกแก่พระราชกฤษฎีกานี้ไว้ดังนี้

“บอกแก่เพิ่มเติม

ด้วยตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการไว้ทุกข์ ในพระราชสำนัก

ถึงในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๒๓ ออกวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๓
๒๒ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ ยังขาดความอยู่ ขอแก้ไข
เติมเป็นกำหนดดังนี้ คือ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๔ เดือน
พระเจ้าอยู่หัว	๒ เดือน
สมเด็จพระเจ้า	๒ เดือน
พนาง ของพนาง	
พระเจ้า	๓ เดือน
พนาง ของพนาง	

ประกาศ

เรื่องตั้งอุปชฌายะ

มหาอำมาตย์เอก พระยาวิเศษกิจวิเศษศักดิ์ เสนาบดีกระทรวงธรรมการ
รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณเถร
ถวายพระพรทูลว่า ขอรบเนรมิตอุปชฌายะผู้ให้อุปสมบทอุปศ
ตามหมายประกาศพระบรมราชโองการในรัชกาลที่ ๕ ลงวันที่ ๕
เดือนห้า ขึ้นเจ็ดค่ำ มีชื่อยังเป็นดีปดศก จตุศักราช ๒๓๓๗ ยังไม่
เป็นไปตลอด เพื่อการปกครองคณะสงฆ์ สมควรจะจัดให้เข้ารับกับ

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๓ เพื่อให้ได้คฤก
แก่การปกครองคณะสงฆ์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกชื่อ
ว่าด้วยการตั้งอุปัชฌายะ ในหมายประกาศตั้งวันทักกล่าวแล้วข้างค
นั้นเสีย แต่ให้ใช้ธรรมเนียมตั้งอุปัชฌายะดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าคณะในท้องถิ่นจะจัดหาอุปัชฌายะ
ให้มีพอจะให้อุปถัมภ์บุตรในท้องถิ่น แต่ไม่มีมากจนเกินต้องการ

ข้อ ๒ ในตำบลใดว่างอุปัชฌายะ หรือมีไม่พอ ให้เป็นหน้าที่
ของเจ้าคณะในท้องถิ่น ประชุมพระสงฆ์แต่ชาวบ้านพร้อมกันเลือก
ว่า ภิกษุรูปใดสมควรจะเป็นอุปัชฌายะ เมื่อเลือกได้แล้ว ให้นำ
ชื่อขึ้นเด่นเจ้าคณะผู้ใหญ่เห็นชอบ ในมณฑลกรุงเทพฯ เป็นหน้าที่
ของเจ้าคณะกลาง ในมณฑลอื่นเป็นหน้าที่ของเจ้าคณะมณฑล จะ
ลัดต้องให้รว่าภิกษุใดรวมเลือกนั้น ประกอบด้วยของคัมภีร์พอจะ
เป็นอุปัชฌายะได้ ถ้าพร้อมคฤของคัมภีร์ จึงออกตราตั้งให้เป็น
อุปัชฌายะ ถ้าบทพร้อมไม่สมควร ก็ให้ค่านไปแต่งตั้งให้เลือกใหม่ ๆ

ข้อ ๓ ของคัมภีร์อย่างไร ควรถือเป็นเกณฑ์ตั้งอุปัชฌายะเป็น
หน้าที่ของคณะสงฆ์จะพึงกำหนด ฯ

ข้อ ๔ การตั้งอุปัชฌายะนั้น ต้องได้อนุมัติของเจ้านาถในราช
การด้วย ในมณฑลกรุงเทพฯ เป็นหน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ
ในมณฑลอื่นเป็นหน้าที่ของสมุหเทศาภิบาลจะ ให้อนุมัติ ถ้าเห็นชอบก็
ให้ตั้งชื่อแก่พระภิกษุในใบคณน ถ้าไม่เห็นชอบก็ค่านได้ ฯ ตรา
คณนยังเป็นอย่างนี้ ไม่ได้กล่าวจะได้อนุมัติของเจ้านาถในราชการด้วย ฯ

ข้อ ๕ ถ้าสมเด็จพระมหาสมณะ ทรงพระดำริเห็นสมควรจะ

ประธานตราตั้งอุปัชฌายะแก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เช่นภิกษุผู้อยู่
ในฐานะนักรบอันสูง หรือเจ้าคณะชนผู้ใหญ่ เพื่อเป็นเกียรติยศพิเศษ
ก็ประธานได้ ตราตั้งต่อสมเด็จพระมหาเถรเถรประธานน เมื่อตราได้
ให้เจ้านาททราบแล้ว ให้ฟังได้ในราชการด้วย ฯ

ข้อ ๖ ในเวลาดำรงสมเด็จพระมหาเถรเถร ให้สมเด็จพระมหาเถรเถร
ตั้งอุปัชฌายะเป็นพิเศษได้ ในคณะของตน แต่ต้องได้อนุมัติของเจ้า
นาทด้วย ฯ

ข้อ ๗ ภิกษุผู้อยู่ในตำแหน่งเป็นหัวหน้า ตั้งแต่ตำแหน่งถึงขปา-
โมกษขึ้นไป ไม่ถูกห้ามในพระวินัยหรือในราชการ เมื่อจำเป็นจะ
เป็นอุปัชฌายะความต่ำลงไปก่อนก็ได้ แต่ภายหลังต้องขออนุมัติจากเจ้า
คณะผู้ใหญ่แต่เจ้านาท ฯ

ข้อ ๘ อุปัชฌายะรูปใดรูปหนึ่งเป็นพิเศษ ให้ถือความเกียรติยศ
เฉพาะรูป แม้ในตำบลหนึ่งมีจำนวนพอแล้ว ก็ตั้งขึ้นได้ ฯ

ข้อ ๙ ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นอุปัชฌายะ ไม่มีฐานะนักรบตั้งขึ้น
ไปกว่ามีศักดิ์เป็นเจ้าอธิการ เต็มอรธางหรือเจ้าคณะหมวด ขึ้น
ในปกครองของเจ้าคณะท้องถิ่นผู้ เป็นใหญ่เหนือตน ฯ

ข้อ ๑๐ ห้ามไม่ให้อุปัชฌายะให้บรรพชาอุปสมบทแก่คนกคณะ
ตั้งแต่เจ้านาทในราชการกำหนดห้ามไว้

ข้อ ๑๑ ห้ามไม่ให้อุปัชฌายะให้บรรพชาอุปสมบทนอกจากเขต
ที่ไตรบอนุญาติ เว้นไว้แต่ไตรบอนุญาติของเจ้าคณะ หรือของเจ้านาท
ในราชการในท้องถิ่นที่จะให้อุปสมบทนั้น ฯ

ข้อ ๑๒ อุปัชฌายะขึ้นให้บรรพชาอุปสมบทคนต้องห้าม แต่ให้

อุปถัมภ์นอกเขตฯ เจ้าคณะเห็นจำเป็นจะทำนุคึกคักกรรม ก็ให้ทำได้
ดังต่อไปนี้

- ก. ห้ามไม่ให้บรรพชาอุปถัมภ์ชั่วคราว
- ข. คืนตราตั้ง ถอดเดี่ยวจากตำแหน่งอุปชฌายะ
- ค. ลงทัณฑ์กรรมอันไม่ผิดต่อกฎหมายแผ่นดิน
- ฌ. เขาตัวมากกัใจชั่วคราว
- ง. ย้ายเสียจากถิ่นที่ทางชั่วคราว

สถานที่หรือหลายสถานที่ โดยสมเด็จพระไทย

ข้อ ๓๓ นิคคหกรรมอันพึงทำชั่วคราวนั้น กว่าจะเห็นว่าเข็ด
หลาบ แต่คราวหนึ่งไม่เกิน ๒ ปี ฯ

๓๔ ในเวลาที่ถูกห้ามหรือถอดออก อุปชฌายะนั้นขึ้นให้บรรพชา
อุปถัมภ์แก่คนใด ให้ถือว่าคนนั้นได้รับบรรพชาอุปถัมภ์ผิดกฎ
หมาย อย่าให้ได้รับประโยชน์พิเศษในราชการอย่างภิกษุสามเณร ฯ

ข้อ ๓๕ ภิกษุใดไม่ได้รับแต่งตั้งของคณะสงฆ์ แต่เป็นอุปช
ฌายะให้บรรพชาอุปถัมภ์ตามตักขัง ของนิกคหกรรมตามสถานที่ของ
ปลายในข้อ ๓๒ แต่คนทีภิกษุนั้นบวชให้ ข้อบังคับผิดกฎหมาย ไม่
ได้รับประโยชน์อันภิกษุสามเณรจะพึงได้ ดังเดียวกับในข้อ ๓๔ ฯ

ข้อ ๓๖ คณะสงฆ์จะตั้งข้ออาณัติเพื่อขยายความแห่งประกาศน
กิต เพื่อรักษารวมเนียบตงอุปชฌายะให้เป็นไปสดวกกิต ให้คงได้
แต่ไม่ผิดกฎหมายแผ่นดิน ให้อุปชฌายะประพฤติตาม ฯ

ข้อ ๓๗ ให้เจ้านาตุผู้รักษาราชการในท้องถิ่น เขาเป็นพระช่วย
คณะสงฆ์แต่ให้อุปชฌายะ ทงปวงประพฤติตาม หมายประกาศน ฯ

ข้อ ๑๘ ข้อความในหมายประกาศนี้ ให้นำว่าเป็นอนุโตมแห่ง
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๓
ประกาศให้ ไว้ ณ วันที่ ๘ เดือนสิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๔๕๖ แก่ ไขวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์จ้าง ร.ศ. ๑๑๘

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้าง ร.ศ. ๑๑๘
มาตรา ๖ ความว่า ถ้าจะเกณฑ์แรงหรือพาหนะของราษฎรมาใช้
ราชการ ควรให้ค่าจ้างแก่ผู้ถูกเกณฑ์ตามสมควร เว้นแต่เกณฑ์มา
ทำการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้านซึ่งไม่จำเป็นจะต้องให้
ค่าจ้าง มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑล มีอำนาจที่จะออกใบคุ้ม
เกณฑ์ให้แก่ราษฎรที่เข้ามาหากินโดยเต็มกำลัง มิให้ถูกเกณฑ์รับ
ราชการ มาตรา ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ได้นาม ตีมีอำนาจ
ที่จะตั้งกฎข้อบังคับกำหนดแผนกราชการที่จะเกณฑ์ราษฎรได้ ให้
เทศาภิบาลเกณฑ์แต่ในกำหนดนั้น มาตรา ๘ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ได้นาม ตีมีอำนาจที่จะกำหนดอัตราค่าจ้างแรงและพาหนะของ

ราษฎร ซึ่งเกณฑ์มาใช้ราชการ แต่มากกว่า ๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าหลวงใหญ่สำเร็จราชการมณฑล มีอำนาจที่จะตั้งชดบังคับแค้นแบบแผนวิธีเกณฑ์ราษฎรตามพระราชบัญญัตินั้น

เงินนาศักระทรงมหาดไทย ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศกฎเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๓๘ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๓๘ ครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๓๙ ครั้งหนึ่ง ในกฎเกณฑ์นั้น ได้กำหนดแผนกราชการให้เกณฑ์จ้างราษฎรได้ในราชการ ๘ ประเภท แต่ได้ตั้งอัตราค่าแรงเกณฑ์ ถ้าคนถูกเกณฑ์กินอาหารของตนเองให้ค่าแรงวันละ ๕๐ สตางค์ ถ้ากินของหลวงเพียงให้ค่าแรงวันละ ๒๕ สตางค์ เว้นแต่พ่อค้าการเก็บรังนก ซึ่งเรียกว่า คนซาหอนั้น ๓ วันละ ๒ บาท ๓ วันละ ๒ บาทหนึ่ง คนประจำงานวันละ ๕๐ สตางค์ ให้เจ้าภาษารังนกเลี้ยงคนลดจุดพาหะรับตั้งเอง ความแจ้งอยู่ในกฎเกณฑ์ได้ประกาศนั้นแล้ว

ต้นระเบียบแบบวิธีเกณฑ์ ซึ่งอยู่ในอำนาจข้าหลวงเทศาภิบาล จะกำหนดนั้น ให้กำหนดวิธีเกณฑ์เป็น ๒ อย่าง คือ เกณฑ์แรงราษฎรทำการเพื่อประโยชน์ของประชชน เรียกว่า เกณฑ์ทำการโยธา มีกำหนดคนหนึ่งปีละ ๑๕ วันเป็นอย่างมาก อีกอย่างหนึ่ง คือ เกณฑ์จ้างเวตามราชการเกิดขึ้น ผลัดเปลี่ยนกันไปไม่มีกำหนด แต่จะมีราชการเกิดขึ้นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ไม่ถูกเกณฑ์ ภารที่เข้ามาตั้งน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่า ในเวลาทำการไปมาในพระราชอาณาจักรุดตอกกันโดยลำดับ มีพาหนะอย่าง

อื่นให้ตายอย่างแฉ้ว ความจำเป็นที่จะต้องเกณฑ์ ใช้แรงเฉพาหะ
 ของราษฎรในราชการไม่มากเหมือนแต่ก่อน มีพระราชประสงค์จะให้
 ราษฎรถูกรการเกณฑ์น้อยลง โดยทรงพระมหากรุณาแก่ไพร่ฟ้า
 ข้าแผ่นดิน จึงพระราชทานกระแสพระราชดำริห์แก่เสนาบดีกระทรวง
 มหาดไทย ให้ออกไปตรวจพิจารณาการเรียงน ถึงท้องตาม
 หัวเมืองหลายมณฑล แต่เมื่อคราวประชุมเทศาภิบาล พุทธศักราช
 ๒๔๕๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ที่ประชุมเทศาภิบาลปรึกษา
 ทำเนือเห็นชนกรวบบังคมทูลว่า จะควรลดหย่อนการเกณฑ์ราษฎร
 ลงไปไต่เพียงเท่าใดเป็นอย่างดี ซึ่งจะไม่เสียประโยชน์ของราช
 การบ้านเมือง ที่ประชุมเทศาภิบาลได้ปรึกษาทำเนือเห็นชนกรวบบัง
 คมทูล ทรงพระราชดำริห์เห็นชอบด้วย จึงได้ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวณุญาต ให้ตั้งกฎเดื่อนาบดีไว้ดังค็อ
 ไปนี้

ข้อ ๑ กฎนี้ให้เรียกว่า กฎเดื่อนาบดีกระทรวงมหาดไทย พุทธ
 ศักราช ๒๔๕๖ แกะไขวธิเกณฑ์สำหรับพระวราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์
 จ้าง ร.ศ. ๑๑๘ แต่ให้ใช้กฎนี้แต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๒ เมื่อใช้กฎนี้แล้ว ให้ยกเลิกกฎเดื่อนาบดีที่ได้ประกาศเมื่อ
 วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๑๘ แล่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๐ เดียว
 ทงต้องกฎ

ข้อ ๓ ตามกฎเดื่อนาบดี ร.ศ. ๑๑๘ ที่ได้กำหนดแพนราชการ
 ๑๖ แพนกเกณฑ์จ้างแรงหรือพาหะของราษฎรมาใช้ได้ เป็น ๘ แพนก
 ค็อ

- ๓) ตั้งคนแต่งตั้งตั้งของในราชการ
 - ๔) จัดหาตั้งของหัตถ์ แดของดำหรับใช้ราชการ
 - ๕) ประจำรักษาทางหรือรักษาของในราชการ
 - ๖) ซ่อมแซมปลูกสร้างตั้งดำหรับราชการ
 - ๗) ขุดแต่รักษาทางน้ำ
 - ๘) ทำแต่รักษาทางบก
 - ๙) ซ่อมแซมรักษาเดาด้วย เทรเดอไตรศัพท
 - ๑๐) ราชการอย่างอื่น ๆ ซึ่งมีท้องตราเดานาคตั้ง โดยฉะเพาะนั้น
- แต่เดอไปให้เดอ ๖ แพนก คงให้เกณฑ์จ้างได้ แต่ในราชการ ๖
แพนก คือ

- ๑) ในราชการรับตั้งตั้งของแต่ผู้คน
- ๒) ในราชการพิเศษอื่นมีท้องตราเดานาคตั้ง โดยฉะเพาะ
ข้อ ๕ แม้ในราชการทั้ง ๖ แพนกที่ได้ความในข้อ ๓ น
- ๓) ถ้าอาจจะว่าจ้างผู้คนพาหะ ได้พอแต่ที่ราชการแต่เดอ ก็ให้
จ้างตามประเพณีเมือง ห้ามมิให้ ใช้ วิชาเกณฑ์จ้าง
- ๔) ถ้าเหตุของใช้ วิชาเกณฑ์จ้างไซ้ ก็ให้ ให้ค่าจ้างตาม
อัตราที่เข่าจ้างกันเป็นประเพณีเมืองในที่นั้น
- ๕) ในการเกณฑ์จ้างเป็นนำทกรมการเข้าเอย แต่กำหนด
ใหญ่บ้านที่จะระเรียผู้คนแต่พาหะ ให้กระทำโดยหัดกลานตั้งน คือ
- ๑) เกณฑ์ได้ แต่ด้วยค่าตั้ง ของผู้ชำนาญปกครองท้องที่โดย
ตรง คือ ล้มเทศเจ้าภิบาลดำเรจราชการมณฑล ปดัตมณฑล หรือ
ผู้ว่าราชการเมือง หรือนายอำเภอ

๒) ต้องจดหมายเหตุไว้ในที่ว่าการอำเภอว่า วันที่ ผู้ใด
ตั้งให้เกณฑ์ เกณฑ์เพื่อราชการอย่างใด เกณฑ์คนหรือพาหนะ
บ้านใด ตำบลใด จำนวนคนแต่พาหนะเท่าใด เวลาเกณฑ์ทำราชการ
ชำระแล้วเท่าใด

๓) กำนันผู้ใหญ่บ้านของกระให้ผู้ต้องเกณฑ์มาติดเปลี่ยนเครื่อง
เพื่อให้คนหนึ่งตงถูกการเกณฑ์จางเป็นชยงานน้อยที่สุด

ข้อ ๑ ผู้ตั้งเกณฑ์จางต้องเป็นมรพบตชอบที่จะให้ผลกเกณฑ์
ใ้รับค่าจางตามลัมศารแก้วราคา กถาวคือ เมื่อกอนทจะตั้งเกณฑ์
จางของวิเดียวกอนทว่า ผลกเกณฑ์จะใ้รับค่าจางจากผู้ใด ราคา
เท่าใด แต่จะใ้รับทใดเมื่อใด ถ้าดามารตจะทได้ ควรใ้ผลกเกณฑ์
ใ้รับมงนค่าจางใ้รับกอนทที่บ้าน

ข้อ ๒ ผู้มอานาจจะตั้งเกณฑ์จางใ้ตามกฎนกด ผู้ไปราชการ
การกิด ต้องเข้าใจควมตามเดช ในข้อ ๑ อยู่เดิมชว่า วิชเกณฑ์
จางนให้ ไ้ใ้แต่ในเวลาจางเป็น เพราะณนทาทกจะทให้ใ้ใ้แรงประ
โยชนแก่ราชการใ้โดยวิธีชอย่างอื่นแต่ใ้ ไม่ควรจะใช้ การทเกณฑ์
เตยเป็นอื่นชาค

ข้อ ๓ การเกณฑ์แรงราชการทำการดำชารณประ โยชน ตาม
ทว่าใ้ ในพระราชบัญญัติศกษณเกณฑ์จาง ร.ศ. ๑๑๑ มาตราจณน
ให้ฟังเข้าใจว่าเอการแต่ใ้การ ๒ ประเภทนี้ คือ

๑) การช่งผู้ทจะใ้รับผลประ โยชนเองโดยตรงหรือโดยทาง
อ้อม ยกตัวอย่างคัง ท.ศ.เป็นทศรมมีดินค่านเป็นผลประ โยชนนมาก
แต่ดินค่านราคาต่ำ ไม่เป็นผลประ โยชนใ้ใ้คังลัมศาร เพราะเหตุท

ยังไม่ถนนหนทางที่จะพาสิ่งสินค้าไปขายในตลาดได้ โดยสะดวก การ
ดำเนินทางนั้น ชื่อว่าเป็นประโยชน์แก่บรรดาผู้ปลูกสร้างสิ่งสิน-
ค้า หรือที่ค้าหากำไรในดินแดนนั้น ฉะนั้นการหนึ่ง

๒) การที่จะบงกชกษัตริย์แห่งการหาเลี้ยงชีพของประชชน
ในตนเอง อีกตัวอย่าง ดังจะเกิดข้อพิพาทแก่การทวน้ำ เช่น
น้ำมากไหลมาจะท่วมต้นเขากด้าเดียวก็ การระดมแรงไ้หน้า
หรือทำทวนบถนน ชื่อว่าเป็นการดำชารณประโยชน์ เพื่อป้องกัน
กษัตริย์แห่งการหาเลี้ยงชีพของประชชนในทนั้น

ข้อ ๘ จำนวนการดังกล่าวกระทำการดำชารณประโยชน์ ถ้า
เกินที่กำหนดให้เกิดประโยชน์ดังจำไว้ในเลข ๓ ข้อ ๘ จึงได้แต่
ล้มเลิกการดำชารณธรรมนิตถ์ ตามเกณฑ์การเพื่อยของกษ
ัตริย์ เพราะเหตุที่มักเป็นควรรบร้อนไม่เวลารอให้เจ้าราช
การเมืองแห่งนายอำเภอมีอำนาจที่จะจัดการเกินข้อได้โดย

ข้อ ๙ บรรดาการเกณฑ์กระทำดำชารณประโยชน์อื่นใดไว้
ในเลข ๓ ในข้อ ๘ ซึ่งเป็นส่วนบำรุงผลประโยชน์ ถ้าเป็นการ
คิดกระชั้นใหม่ ไม่ใช่เพียงซ่อมแซมของเก่าเท่านั้นแล้ว การที่จะทำ
ต้องใครบอมนิตของเด้านบักก่อน จึงจะเกณฑ์แรงราษฎรทำได้

ข้อ ๑๐ กำหนดการเกณฑ์ทำการดำชารณประโยชน์ทั้งปวง
ให้เกณฑ์ราษฎรทำการได้เพียงบ้ละ ๓๐ วันเป็นอย่างมากที่สุด เฉพาะใน
การบงกชกษัตริย์ ถ้าการที่ท้งจเป็นต้องใช้เวลาด้านกำหนด ก็
ต้องให้ระดมทำจนพ้นกษัตริย์

ข้อ ๑๑ ทกกำหนดเวลาของแรงทำงานได้ บ้ละ ๓๐ วันดังกล่าว
มาในข้อก่อนนั้น ให้พึงเข้าใจดังนี้ คือ

๑) ถ้ามีใตไม่มงานทำกต หรืองานมทำไม่ถึง ๓๐ วันกต ขย่ำให้เขาอนทยงทำ ๓๐ วันนป็นนไปบวกเพิ่มนป็นน

๒) ถ้าหากอ้งานททำ ได้จตแบ่งนโดยประมาณนป็นนทจางว่า คนหน่งจะทำแตอใต ใน ๓๐ วัน ถ้าแตอใตโดยด่าหะทำแตอใตก่อน ให้ ถออว่าเหมอนใตทจางนครบ ๓๐ วันแตอ ถ้าผู้ใตเกยจครานทำงานนน ไม่แตอทจนตามอตราททระ จะให้ทำค่อไปจนแตอ แมกน ๓๐ วันกได้

ข้อ ๓๓ ผู้ทงานด่าชารณประโยชน์ ไม่ไตรับค้ำแรง แตอทไปทำกากรจำจตองหาอาหารไปกิน ให้จ่ายเบยเตยงหรือเด็มยงของหลวงให้ ขย่ำให้ผู้ทงานจตองตงทนทอพย ในกากรกิน

ข้อ ๓๔ บรรดาเครอของมอททำกากรด่าชารณประโยชน์ ดั่งไตราชฎรไม่มี ให้ไซของหลวง ขย่ำให้ราชฎรคองชอเครอของมอเอง

ข้อ ๓๕ ในกากรเกณท ไม่อว่าเกณทจาง หรือเกณททำกากรด่าชารณประโยชน์ ผู้คองเกณทจะห้ามอนให้ทำกากรแทนคองได้

ข้อ ๓๖ ในกากรยกเวณผู้ ซึ่งตคชระประกอบกากรหา เตยงชัพโดยเต็มก้าตง จากกากรกะเทณท ตามคองว่าอไ ใน พระราชบัญญัติตักษณเกณทจาง มาตรา ๓๑ แตมาตรา ๓๒ ว่าให้เป็นอ้านจแตนทช่าหลวงด่าเวจราชกากรมณชต จะกำหนด แตยกเวณนน ให้ถเป็นหตคตงน คอ

๑) ผู้ทไตบรจาคทอพยทวกรกคต ซึ่งตมเหตุค้ำมบอดเห็นว่าเป็นด่าชารณประโยชน์เกณทว่าค้ำแรงทจตองทำกากร

* ๒) ผู้ทไตออกแรงก้อดร้างทคนทำกากรเพาะปลดกเต็มก้าตงแตอ
๓) ผู้ทไตทว่าเรอชถอนไร่นา โดยเต็มก้าตงแตอ

๔) ผู้ที่ไต่ท้าวการค้าขายโดยเต็มกำลังแล้ว
 ๕) ผู้ที่ไต่รับจ้างทำการงานโดยเต็มกำลังแล้ว (ข้อนี้ไม่ยก
 เว้นถึงผู้ไต่รับเงินล่วงหน้า แลรับใช้เป็นบ่าวของนายเงินตามอัตราต
 เดือนละ ๕ บาท

๖) ผู้ที่คิดขระเถียงคนทพดภาพอนจะหาคือ อนเถียงแทนมิได้

๗) ผู้ที่เถียงดีตอพาหนะมีจำนวนมากอันจำจะต้องควบคุมดูแล
 อยู่เต็มอ

๘) ผู้ที่คิดขระเถียงคนคิดปล้ำตรีแก่ผู้อื่น

๙) ผู้ที่คิดราชการอย่างอื่น

๑๐) ผู้ที่คิดขระในการตั้งถิ่นฐาน

คนทั้ง ๑๐ จำพวกนี้ ควรจะยกเว้นการกระเกณฑ์ทุกอย่าง เว้น
 แต่การเกณฑ์ระดมเพื่อป้องกันภัยอันตราย ถ้าคนนอกจาก ๑๐ จำพวก
 นี้ไม่พอ เมื่อจำเป็นแล้วจะเกณฑ์คนในจำพวกเหล่านี้ก็ได้

ข้อ ๑๗ เพราะเหตุที่การหาเถียงซึ่งต่างมณฑลย่อมต่างกันเป็น
 นาทของดมหเทศกบิบาดสำเร็จราชการมณฑล จะกำหนดในดวน
 มณฑลของตน ว่าการหาเถียงซึ่งอย่างไรในมณฑลนั้นจะเข้าในข้อ
 ยกเว้นบ้าง แต่ได้ทั้งกำหนดเท่าใดจะนับว่าเป็นทำเต็มกำลัง ให้ทำ
 เป็นกฎหมายของประกาศกำหนดไว้

ประกาศมาณวันที่ ๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ท้าวรวงราชานุภาพ
 เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

พระราชบัญญัติ

แก้ความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
ลักษณะฐานะของวัดป่าตองโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒

ในพระบรมราชโองการตรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า

ด้วยมีความเห็นแตกต่างกันในความหมายแห่งมาตรา ๑๘ พระ
ราชบัญญัติลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒ ซึ่ง
ว่าด้วยที่ดินของวัดโรมันคาทอลิกในกรุงสยามแล้ว แต่ทรงพระราช
ดำริเห็นสมควรที่จะไม่ให้มีความยากลำบากในการแปลความหมาย
เหล่านั้นอีก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อความซึ่งกล่าวต่อไป
ใช้แทนความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่า

บรรดาที่ดินซึ่งมีตั้งอยู่กับคนในบังคับไทยพิพาทกันโดยคดี
ซึ่งมีตั้งยังมีไต่รับโฉนดใหม่ แต่ซึ่งมีตั้งอ้างว่ากรรมสิทธิ์ได้ตกมา
อยู่กับมรดกซึ่งก่อนวันที่ ๒๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๘) พ.ศ. ๒๔๕๒ นั้น
ให้เป็นกระทรวงคดีคดีต่างประเทศได้พิจารณาจนจกฉะ แต่คดี
ทั้งหลายเช่นว่ามานี้ แม้ที่วางพิจารณาอยู่นั้นคดีอื่น ๆ ก็ให้ย้าย
กระทรวงมาว่าในคดีคดีต่างประเทศด้วย

เห็นดีซึ่งไตรบประโยชน์ตามทพระราชทานไว้ โดยพระราชบัญญัติ

ประกาศมาแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๓๖๓๘ ในรัชกาลมลายู

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัทแบ่งกมณฑล ทนจากัด

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร มีว่า นายพันเทพเฉลิม อ.ก. มณฑล, นายจ่าง บุญรอดชุกโต, นายราชาภักดี, หม่อมราชวงศ์พงษ์เพิ่ม นิตยกุล, นายพันตรี หลวงโยธาทรรณนที, ขนอาสาสมัคร และ นายช. ย. เจริญ ได้ขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งบริษัทจำกัดขึ้นใช้ ทำการแบ่งกมณฑล "แบ่งกมณฑล" จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตไว้ว่า ถ้าแบ่งกมณฑลได้ประพฤติตามที่บังคับไว้ในประกาศฉบับนี้ แต่ตามพระราชกำหนดกฎหมายแล้ว ให้นับว่าบริษัทนั้นมอดกถานเป็นบุคคลในกฎหมายได้

๑) พระบรมราชานุญาตนี้ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกเสียเมื่อไรก็ได้

๒) พระบรมราชานุญาตให้ใช้ได้แต่เฉพาะเมื่อบริษัทได้นำข้อความจดทะเบียนกระทรวงเกษตรราชการ โดยถูกต้องตามที่บังคับไว้ในข้อ ๕ คือไป

๓) พระบรมราชานุญาตไม่ให้นำว่าเป็นเครื่องหมายการค้าให้มีความรับผิดชอบในการใด ๆ ที่บริษัทจะได้นำไปนั้นโดยเป็นอนาจาร

๔) พระบรมราชานุญาตไม่ให้นำว่าเป็นเครื่องหมายการค้าจากข้อความที่ประพฤติกฎหมายสำหรับบ้านเมือง ที่ใช้อยู่แล้ว และที่จะคงยืนต่อไป

๕) หนังสือกำหนดอำนาจ และกฎข้อบังคับสำหรับบริษัทนั้นต้องจดทะเบียนกระทรวงเกษตรราชการ แต่ต้องให้มคนลงชื่อรับถ้อยของบริษัทรอบ และบริษัทใดตั้งจำหน่ายนั้นจนครบ และได้เรียกเงินค่าหนึ่งมาได้แล้วไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ถึง ๒๕ แห่งเงินทุกที่กำหนดไว้สำหรับบริษัทนั้นเสียก่อน จึงให้เจ้าพนักงาน ยอมรับได้จดทะเบียนได้

๖) ถ้าข้อความแห่งใด ในพระบรมราชานุญาตขัดกันกับข้อความแห่งใดในหนังสือกำหนดอำนาจและกฎข้อบังคับสำหรับบริษัทให้ถือเอาข้อความในพระบรมราชานุญาตเป็นหลัก

๗) ห้ามไม่ให้มีหุ้นลงในเงินทุนของบริษัทที่อยู่ในมือคนในบังคับต่างประเทศ ซึ่งมีหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีอนุญาตให้ใช้กฎหมายสำหรับชาติใด ในครั้งเดียวเป็นเจ้าของ โดยตรงหรือทางใด ๆ มากเกินกว่า ๑ ใน ๑๐ แห่งจำนวนเงินทุนที่กำหนดไว้สำหรับบริษัท ถ้ามีความเดิมตของฉบับชนเมื่อใด ให้เรียกพระบรมราชานุญาตคนคนเดียวจากบริษัท

๘) หนังสือกำหนดอำนาจ และกฎข้อบังคับสำหรับบริษัท ที่
จะได้จดทะเบียนไว้ ที่กระทรวงเกษตรราชการนั้น ต้องเป็นของเปิดเผย
สำหรับคนทั้งหลายขอตรวจดูได้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมไม่เกิน
กว่าคร่าวละ ๑ บาท

๙) หนังสือกำหนดอำนาจ และ กฎข้อบังคับ สำหรับบริษัท นั้น
ต้องเป็นเครื่องมัตตของบริษัทและมาตราของบริษัท คือหนังสือมาชิก
ทุก ๆ คนได้ตั้งชื่อไว้ ในนั้นยอมสัญญาว่า คนและผู้รับหรือผู้จัดการ
ทรัพย์สินของสจะถอและประพฤติตามข้อบังคับอันมีอยู่ในนั้น แต่
ทั้งขอด้วยพระบรมราชานุญาตแห่งทุกประการ

๑๐) ถ้าบริษัทจะเปลี่ยนแก้ไขข้อความอย่างหนึ่งอย่างใด ใน
หนังสือกฎข้อบังคับสำหรับบริษัทใด หรือข้อความตกลงอย่างหนึ่ง
อย่างใดในเรื่องจัดการตั้งเป็นบริษัทใด บริษัทต้องรับนำความ
ไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรราชการเป็นสำคัญไว้ทุกครั้ง

๑๑) บริษัทต้องพิมพ์หนังสือกำหนดอำนาจ และกฎข้อบังคับ
สำหรับบริษัทรวมเล่ม และจัดตั้งไว้ ที่กระทรวงเกษตรราชการ
ให้พอจับที่เด้นาบัตรกระทรวงนั้น จะเห็นเล่มควรแก้ความผิดของสคน
ทั้งหลายที่จะมาขอตรวจดู และถ้าจะมีคนมาขอหนังสือต้นฉบับบริษัท
ต้องจ่ายให้ โดยเรียกเอาราคาไม่เกินกว่าเล่มละ ๑ บาท

๑๒) ถ้าบริษัทให้กู้เงิน โดยเอาที่ดินหรือตึกเรือน ในพระราชอา
ณาเขตรัฐยามเป็นประกัน จะเป็นการให้กู้ตรงจากบริษัทหรือโดยทาง
ใด ๆ ก็ดี หรือเป็นการให้กู้ที่บริษัทรับโอนมาจากผู้อื่นก็ดี บริษัท
จะคิดเอาดอกเบี้ยในต้นเงินเกินกว่า ๑๐๐ ละ ๑๕ ต่อปีไม่ได้ ถ้ามีความ

เดิมชื่อบริษัทนั้นเมื่อใด บริษัทจะต้องไม่ได้รับดอกเบี้ยในรายเงินที่
เกี่ยวข้องในความเต็มตนทั้งสิ้น

อนึ่งถ้าในเรื่องใดก็ตาม โดยมทคนหรือคกเรือนในพระราชอาณา
เขตสยาม เป็นจำนำหรือประกัน บริษัทหรือผู้แทนบริษัทกรมสิทธิ
ขอรับด้วยกฎหมาย เกิดขึ้นในคตหรือคกเรือนรายใด โดยคตหรือ
คกเรือนนั้น ตกลงอยู่ในอำนาจ เพราะ ขาดสัญญาจำนำหรือประกัน
และบริษัทหรือผู้แทนบริษัทได้เข้ายึดถือเป็นเจ้าของเช่นนั้น บริษัท
หรือผู้แทนบริษัทต้องจัดแจงขายหรือจำหน่ายกรรมสิทธิ์ ในคตหรือ
คกเรือนนั้นเสีย โดยเร็ว ไม่ให้ยักยอกไว้ช้ากว่าสามปี นับแต่วัน
คตหรือคกเรือนตกลงมาอยู่ในกรรมสิทธิ์ของบริษัท หรือผู้แทนบริษัท

ความในข้อนี้ ไม่ให้ฟังล่อลวงอนุญาตให้บริษัทอำนาจเข้ายึดถือ
เป็นเจ้าของคตหรือคกเรือนเช่นที่กล่าวมาแต่ด้วยวิธีอย่างหนึ่ง
อย่างใดที่ผิดจากที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

๓๓) บริษัทต้องมีผู้อำนวยการไม่น้อยกว่าสามคน และต้องนำ
ชื่อผู้อำนวยการเหล่านั้นไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรราชการ โดยเร็ว

๓๔) ถ้าตงคนผู้ใดเป็นผู้จัดการ หรือเป็นผู้จัดการคนใด
ออกจากหน้าที่ ถ้าบริษัทยังไม่ได้นำความไปจดทะเบียนที่กระทรวง
เกษตรราชการเป็นสำคัญ บริษัทจะยกเอาความผิดตงหรือชดได้
ออกจากหน้าที่นั้น ซึ่งอาจใช้เป็นที่ถกถานแก่คนภายนอกไม่ได้

๓๕) ถ้าบริษัทตงคนผู้ใดเป็นผู้จัดการ ผู้นั้นต้องนำหุ้นใน
บริษัทซึ่งมีชื่อตนเป็นเจ้าของ ๓๐ หุ้นมาขึ้นเก็บไว้ที่กระทรวงเกษตร
ราชการเสียก่อน จึงให้เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนว่าผู้นั้นเป็นผู้
จัดการ

การของบริษัท และเห็นหน้ามายืนไว้เช่นนั้น จะเอนไปเป็นของผู้อื่น
ในระหว่าง เวลาที่ เจ้าของ มี นาท เป็น ผู้อำนวยบริการ อย่างนั้นไม่ได้ เป็น
อันตราย

๑๐) บริษัทต้องมีที่ทำการ ซึ่งได้จดทะเบียนไว้ รัฐบาลเป็นสำคัญ
ไว้แห่งหนึ่ง ถ้าหวั่นเป็นด้วยเหตุที่คงหลายจะได้อื่นหนึ่งดีและบัตร
หมายที่จะมีลงบริษัท ถ้าบริษัทจะเคยไม่คงที่ทำการไว้เช่นนั้น ให้
ปรับบริษัทเป็นเงินไม่เกินกว่าวันละ ๓๐๐ บาท สำหรับทุกวันที่ยังมี
ความละเลย

๑๑) บริษัทต้องมีตราสำคัญสำหรับบริษัท มีชื่อบริษัทและคำ
คล้ายว่าทุนจำกัด จาถูกในดวงตราโดยชัด แต่ต้องนำตราขึ้นไปจุด
ทะเบียนที่กระทรวงเกษตรกรรมให้เป็นหลักฐาน ถ้าบริษัทจะเคยไม่
ทำเช่นนั้นมีความผิด ให้ปรับบริษัทเป็นเงินไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ บาท

๑๒) ถ้าบริษัทเอาทรัพย์สินมีค่าของบริษัทจำหน่าย หรือเป็นประกัน
อย่างหนึ่งอย่างใด บริษัทต้องนำความจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรกรรม
ทุกครั้งที่จดทะเบียนนั้นต้องจุดประเภททรัพย์สินมีค่าที่จำหน่าย หรือ
เป็นประกันจำนวนเงินเท่าใด และชื่อผู้รับจำหน่าย หรือเจ้าหนี้ ไว้โดย
ชัดด้วย

๑๓) บริษัทจะเคยไม่กระทำตามที่บังคับไว้ในข้อ ๑๘ ที่ว่ามา
แล้ว ก่อจำหน่ายหรือประกันนั้น ๆ เป็นอันใช้ ไม่ได้ตามกฎหมาย

๒๐) ถ้าบริษัทตกลงจะเพิ่มหรือลดจำนวนเงินทุนเดิมหรือจะออก
ใบกู้เงินช่วยเหลือทุนหนัก ต้องนำความไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรกรรม
โดยเร็วไว้ทุกครั้ง

๒๓) ห้ามไม่ให้บริษัทลดเงินลงทุนลงถึงครึ่งจำนวนเดิม ถ้าบริษัทจะมีความตกลงประการใดเรื่องลดจำนวนเงินลงทุนเดิม ต้องประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ในหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุในท้องถิ่นเดียวกัน ๓๐ วัน เมื่อไม่มีผู้ใดตั้งข้อคัดค้านความตกลงมายังบริษัทในระหว่างนั้นแล้ว จึงให้ถือว่าความตกลงนั้นเป็นอันใช้ได้ตามกฎหมาย

๒๔) ถ้าจะออกใบกู้เงินช่วยทุน บริษัทต้องได้รับเงินหุ้นส่วนได้แล้ว ไม่น้อยกว่าครึ่งจำนวนทุนเดิมจึงออกได้ และจำนวนเงินตามใบกู้ที่จะออกนั้น รวมทั้งต้นตอไม่เกินกว่าเงินทุนเดิมของบริษัทนั้นอยู่แล้ว

๒๕) ในการทุกอย่างที่ต้องใช้หนังสือ มีชื่อบริษัทเขียนหรือพิมพ์ ไว้เป็นสำคัญนั้น บริษัทหรือผู้อำนวยการ หรือผู้มาซึกหรือผู้ใดที่แทนบริษัท ต้องเติมคำว่า "ทุนจำกัด" ต่อท้ายชื่อบริษัทในหนังสือทุกแห่ง ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ต้องถูกปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๓๐๐๐ บาท หรือปรับให้ผู้ที่ละเลยเป็นผู้รับผิดชอบในคดีเรื่องดังกล่าวในหนังสือนั้น ๆ ทั้งสิ้น

๒๖) ที่หน้าถาดานททำการของบริษัท ทั้งจดทะเบียนรัฐบาตแล้วและไม่จดทะเบียนทุกตำบล ต้องมีชื่อบริษัทกับคำต่อท้ายว่า "ทุนจำกัด" เป็นภาษาไทยอย่างอ่านได้ชัดเขียน หรือเขียนได้ขยับปิดไว้เป็นสำคัญ ถ้าไม่ทำเช่นนั้นให้ปรับบริษัทเป็นเงินไม่เกินกว่า ๓๐๐ บาท และให้ปรับเช่นนั้นสำหรับทุกคนที่มีความละเลย

๒๗) บริษัทต้องมีสมุดบัญชีรายวันของบริษัททุกสาขาไว้ ทำการบริษัท ซึ่งได้จดทะเบียนรัฐบาตแล้ว บรรดาการโอนหุ้นต้องจดไว้ ในสมุดบัญชีนั้นทุกครั้ง มิฉะนั้นเป็นอันใช้ไม่ได้ตามกฎหมาย

๒๖) บริษัทต้องมีเงินสำรองเผื่อขาดไว้จำนวนหนึ่ง เมื่อถึงคราวแจกกำไรทุก ๆ ครั้ง ต้องชดเชยเงินไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ละ ๓๐ จากเนื้อกำไรของบริษัท มาบวกเข้าไว้ในเงินสำรองจนกว่าเงินนั้นจะมีจำนวนมากเท่า ๓ ใน ๓ ของจำนวนเงินทุนเดิมของบริษัท

๒๗) เมื่อถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายน เดิมของปี บริษัทต้องทำบัญชีรายงานตามแบบที่อธิบดี หรือปลัดยอมนัดตั้งค่าสามารถจะทำได้แล้วภายในสามเดือน ถัดนั้นไปให้นายยื่นต่อกระทรวงเกษตรพาณิชย์สำหรับรักษาไว้ฉบับหนึ่ง และมีคัดไว้ในที่คนไปมาเห็นได้ง่าย ตามที่ว่าการของบริษัทซึ่งที่ใดจดทะเบียนไว้แล้ว และไม่ต้องจดทะเบียนแห่งละฉบับทุก ๆ ตำบล ถัดมาชักหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทคนใดจะต้องการบัญชีรายงาน บริษัทต้องยอมจ่ายให้ โดยเรียกเอาราคาไม่เกินกว่าฉบับละ ๕๐ ดังข้างค

๒๘) รัฐบาลมีอำนาจตรวจจุดตรวจหนึ่งข้อ แต่ บัญชีของบริษัทใดเต็มชื่อ ถ้าบริษัทชดช้นไม่ยอมให้ รัฐบาลตรวจจุดตรวจหนึ่งข้อและบัญชีของบริษัท ดังที่บังคับไว้ ในพระบรมราชานุญาตนี้ บริษัทต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าวันละ ๒๐๐ บาท ถ้าบริษัทชดช้นความชดช้น และบรรดาผู้อำนวยการหรือผู้จัดการของบริษัททุก ๆ คน ที่อนุญาตหรือยอมให้ มีความชดช้นเช่นนั้น ต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าวันละ ๒๐ บาท ถ้าบริษัทชดช้นที่ยังมีความชดช้นอยู่เช่นนั้น

๒๙) ถ้าบริษัทมีดีมาชักเหลืออยู่ไม่ถึง ๑ คน บริษัทยังตั้งทาการอยู่ต่อไปอีกเกินกว่า ๖ เดือน ดีมาชักทุกคนหรือยแล้วว่าการเป็นเช่นนั้นจะต้องพร้อมกัน และเรียงตัวกันรับใช้หนี้ต้นทบริษัทจะได้ทำช้นในระหว่างนั้นทั้งต้น

๓๐) ในการตั้งปวงที่บริษัทจะทำนั้น เด่นชัดกระทรวงเกษตรรา-
ชการมีอำนาจบังคับบัญชาได้ทุกอย่าง ถ้าบริษัทจะมีความตกลง
เปลี่ยนแก่งัดกำหนดอำนาจ หรือกฎข้อบังคับสำหรับบริษัทประ-
การใดก็ดี จะลดจำนวนเงินทุนเดิมก็ดี จะทำการจำนำก็ดี จะออกใบ
กู้ยืมช่วยทุนก็ดี จะจัดทรวัดเด็กบริษัทก็ดี บริษัทของรัฐบาลหนึ่งได้ออนุญาติ
ขอเด่นามตั้งกระทรวงเกษตรราชการก่อน จึงให้ ถ้อยความที่ตกลงนั้น
ไว้ได้ตามกฎหมาย

๓๑) ถ้าคนผู้ใดจงใจเขาขัดความที่เป็นใจความ ซึ่งตนรื้อยว่า
เป็นความเท็จกล่าวตวงไว้ ในหนังสืออย่างหนึ่ง อย่างใด ที่ต้องมีตาม
บังคับพระบรมราชานุญาตนั้น ผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุก
มีกำหนดไม่เกินกว่า ๒ ปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาท

๓๒) บริษัทจะ ต้องเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียน หรือ ไม่ต้อง
เสียสำหรับกรใด ๆ ที่ต้องนำไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรราชการ
นั้น ให้ดูแต่แล้วแต่เด่นามตั้งกระทรวงเกษตรราชการจะเห็นสมควร

๓๓) คำตักจะตักดิน ความฉ้อฉล ต่าง ๆ ในระหว่างบริษัทกับ
อำนาจการหรืออำนาจ หรือกับคนอื่น ๆ นั้น ควรจะเอากฎหมาย
และธรรมเนียมสำหรับบริษัทที่ตนจำกัดตามมี ตามซึ่งไม่ขัดกับพระ
บรมราชานุญาต และหนังสือกำหนดอำนาจ และกฎข้อบังคับสำหรับ
บริษัทที่กล่าว ในนั้นมาเปรียบเทียบกับทางพิจารณาด้วย

๓๔) บริษัทจะต้องจัดการเด็กตั้งเป็นบริษัท

(๑) เมื่อมีพระบรมราช โองการ โปรดเกล้าฯ ให้ยกเด็กพระบรม
ราชานุญาตนประการหนึ่ง

(๒) เมื่อบริษัทมีความตกลงจัดการเลิกตั้งเป็นบริษัท และได้
รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานกระทรวงเกษตรธิการให้ทำดังนี้ได้ประการ
หนึ่ง

(๓) เมื่อบริษัทไม่ตามมาตรา ๒๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ
หนึ่ง และ

(๔) เมื่อบริษัทมีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึง ๗ คน

โดยประการที่กล่าวมาแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เมื่อบริษัทแบ่งกม
ชดทอนจำกัดได้ทำการจดทะเบียนต่อกระทรวงเกษตรธิการถูกต้อง
ตามข้อบังคับที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นแล้ว ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็น
บุคคลในกฎหมาย มีความรับผิดชอบจำกัดเท่าก่าเงินทุนที่กำ
หนดไว้ และเป็นส่วนหนึ่งต่างหากกับบุคคลที่เป็นสมาชิกของบริษัท
และให้มื่อจำกเลิกทรัพย์สินเป็นเจ้าของแต่ทำการเป็นเจ้าหนและ
ถูกหน และเป็นโจทย์หรือจำเลยในคดีต่างๆ ได้ตามกฎหมาย และ
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คนทั้งหลายที่จะมีกเกี่ยวข้องของกับบริษัท
จงทราบไว้ด้วยว่า บริษัทแบ่งกมชดทอนจำกัดนี้ ต้องตั้งอยู่ใน
บังคับข้อควมในพระบรมราชานุญาตนี้ และหนึ่งด้อกำหนดอำนาจ
และ กฏข้อ บังคับ สำหรับบริษัท ที่ได้นำจดทะเบียนไว้ ทกระทรวง
เกษตรธิการนทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๓๓ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๓๐๐๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

แบบบัญชีรายงาน

หน้ต้น แแต่การทบริษัทจะคองรับใช้ ซึ่งม้อยในว้นท.....
 เดือน.....พระพุทธศักราช ๒๕๕.....นน มีประเภทคอง

(๑)	เงินทุนของบริษัท	บาท
(๒)	เงินด้ารอง (เงินร้เซฟ)	บาท
(๓)	เงินส้ากประเภทต้าง ๆ	บาท
(๔)	เงินเบ้ตเค้ตตต้าง ๆ	บาท
(๕)	ยชคก้าไรคองเหตอชกช้นบญช้ใหม่	บาท

รวมทงต้นเงิน.....บาท

ทรพยตัมบคทบริษัทมอย แแต่จะคองได้ ในว้นทกต้างมาชว้งบน
 นน มีประเภท ค้อ

(๑)	เงินตค เงินคองเหตอคณแบ่งกคองจ้น	บาท
(๒)	บิต โบแแต่กเงินต้าง ๆ (บิตชอฟเชกคดเชนค) ควคคณญา
ใช้เงิน (ปรอมมิตชอริไนค)	บาท
(๓)	เงินให้ก ยม เงินรายว้นเกิน เงินอ้น ๆ	บาท
(๔)	ตัมบคคคคตต้าง ๆ	บาท
(๕)	ตัมบคคคคเร้นโรงต้าง ๆ	บาท
(๖)	ตัมบคเบ้ตเค้ตตต้าง ๆ	บาท

รวมทงต้น.....บาท

ดงนาม.....ผู้คคการ

กฎเกณฑ์

ลักษณะการเก็บเงินอากรสวนใหญ่

ด้วยตามประกาศพระราชทานให้ยกเลิกเงินอากรสวนใหญ่ค้างเก่า และเดินด้าววจต้นผลไม้ ใหม่สำหรับเก็บเงินอากรสวนใหญ่ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๕ ในข้อ ๖ ซึ่งมีว่า ให้เดิมนำบทมีอำนาจตั้งกฎเกณฑ์เป็นข้อบังคับสำหรับจัดการให้เป็นไปนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า ตามความในประกาศที่ให้ยกเลิกเงินอากรสวนใหญ่ค้างเก่า และเดินด้าววจต้นผลไม้ ใหม่สำหรับเก็บเงินอากรสวนใหญ่ซึ่งได้กล่าวมาแต่ก่อน ยังไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่การเก็บเงินอากรค่าที่ดิน เช่น เก็บเงินค่านา เป็นต้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เดิมนำบทกระทรวงมหาดไทยตั้งกฎข้อบังคับสำหรับเก็บเงินอากรสวนใหญ่ ให้เป็นไปตามความในข้อ ๖ แห่งประกาศนั้นไว้ให้ใช้ต่อไปดังนี้

ข้อ ๑ กฎเกณฑ์นี้ เมื่อได้ประกาศลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาแล้ว คงให้ใช้ในมณฑลนครไชยศรี มณฑลราชบุรี มณฑลปราจีน เป็นต้น

ข้อ ๒ กำหนดการเดินด้าววจต้นผลไม้ ให้ถือสำรวจสมบัติครั้ง และส่วนเงินค่าธรรมเนียมแปลงละ ๓๖ สตางค์ ที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๖ แห่งประกาศ ให้เก็บแต่เฉพาะปีที่ได้กระทำการสำรวจ

ข้อ ๓ เมื่อสำรวจต้นผลไม้ในส่วนใดมีต้นไม้ชนิดใดเท่าใด ให้
 ครอบงมไว้ในทะเบียนถือเป็นหลักของการเก็บเงินอากรสวนใหญ่
 และส่วนเนื้อที่ตนคงให้สำรวจจดทะเบียนไว้ด้วย

ข้อ ๔ ถ้าหากว่าต้นผลไม้ชนิดใด ๆ ซึ่งต้องพิกัดอากรสวนใหญ่
 เมื่อใดออกผลตั้งแต่โคนต้นขึ้นไป ดังไม้ใดขนาดเท่าในพิกัดที่กำหนด
 ไว้ แต่ได้ขอกผลแล้วคงให้ ถวายการที่ออกผลเป็นเกณฑ์สำหรับเรียก
 เก็บเงินค่าอากร

ข้อ ๕ ให้ผู้ทำสวนเป็นผู้ต้องเสียค่าอากรสวน เมื่อเรียกค่า
 อากรสวนแก่ผู้ทำสวนไม่ได้ด้วยเหตุประการใด ๆ ให้เจ้าของสวน
 รายนั้น ๆ รับผิดชอบในการเสียเงินอากรสวน

ข้อ ๖ ที่สวนแห่งใดซึ่งได้ โอนกรรมสิทธิ์ โดยมีค่าอากรสวน
 ใหญ่ติดค้างอยู่ ให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ใหม่รับผิดชอบเสียเงินอากรที่
 ค้างแต่ปีก่อนที่สวนแล้วมา ๑ ปีเป็นต้นไป

ข้อ ๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งสมควรจะตั้งเสียค่าอากรสวนใหญ่
 แต่ไม่เสียโดยประการใด ๆ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจัดการยึดทรัพย์
 ทรัพย์สินของผู้ที่เงินค่าอากรสวนใหญ่ค้างหนี้ ขยายทอดตลาดพอสมควร
 แก่เงินอากรที่ค้าง และค่าใช้จ่ายในการขยายทอดตลาด ดังแทนเงิน
 อากรสวนที่ค้าง ส่วนเงินเหลือให้คืนให้เจ้าของรับไป

ข้อ ๘ ในมีใด ๆ ถ้ามีอุปสรรคเหตุเกิดขึ้นกระทำให้ต้นผลไม้ใน
 สวนแห่งใดขาดประโยชน์ เป็นการเหลือนี้โดยจะป้องกันได้ ให้ผู้ทำ
 สวนรับผิดชอบในการร้องขอลดหย่อนเงินอากรสวน แต่ในข้อนี้ให้
 เจ้าพนักงานพึงเข้าใจว่า การที่จะให้ผู้ทำสวนรับผิดชอบในการ ร้อง

ขอตัดหย่อนหรือยกเว้นไม่ได้หมายความว่า ให้เจ้าพนักงานคอยรับ
คำร้องแล้วจึงจัดการ เมื่อเจ้าพนักงานเห็นว่าในท้องที่ใดผลไม้ที่จะ
ได้จากสวนเดียวชดวยุบทั่วเหตุ จะมีรายงานยื่นต่อผู้ทรมานาจเห็นขอ
ขอตัดหย่อนหรือยกเว้นเงินค่าอากรสวนแพนราษฎรก็ได้ การที่จะยก
เว้นเงินค่าอากรสวนใหญ่นั้น ให้ชาวสวนเทศาภิบาลมีอำนาจที่จะยก
เว้นได้ ๑ ปี ถ้าเห็นว่าสมควรจะยกเว้นเกินกว่า ๑ ปี ให้ขออนุญาต
ต่อเสนาบดีจึงจะยกเว้นได้

ข้อ ๘ การราษฎรผู้ใดได้ทกร้างไถนสร้างที่คืนทำเป็นสวนชน
ใหม่ ให้ชาวสวนเทศาภิบาลมีอำนาจที่จะรับอนุมัติจากเสนาบดีที่จะ
หนดที่จะยกเว้นการเก็บเงินค่าอากรสวนใหญ่จากบรรดาต้นผลไม้ที่
ได้ปลูกตั้งใจนั้น แต่การที่จะยกเว้นเงินค่าอากรสวนใหญ่ให้ ในที่เช่น
นี้ คงให้ คิดถือเอาเวลาที่งานมีผลช้าเร็วตามประเภทแห่งต้นผลไม้ที่
ได้เพาะปลูกตั้งใจเหล่านั้นเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น มะม่วงได้
เพาะปลูกตั้งใจ ธรรมดา ๖ ปีจึงจะมีผล ก็ให้ถือเอาเกณฑ์เวลา
ในระหว่ง ๖ ปีนั้นเป็นเวลายกเว้นให้ยังไม่ต้องเก็บเงินค่าอากร เมื่อ
พ้นจากนั้นไปถือเอาเป็นอันใดผลต้องชำระจกเก็บเงิน

ข้อ ๑๐ ต้นผลไม้ที่ใดเพาะปลูกไว้ในบริเวณบ้านหรือพระอา
ราม ถ้าไม่ถึงชอชวย ให้เทศาภิบาลมีอำนาจยกเว้นเงินค่าอากรได้ โดย
เนื้อที่ไม่เกินกว่า ๑ ไร่ แต่ให้เจ้าของหรือกบับพิจารณารับผิดชอบ
ขอตัดหย่อนตามข้อความในข้อนี้

ข้อ ๑๑ ต้นผลไม้ซึ่งอยู่ในที่บริเวณดังกล่าวยกเว้นการชดวยุบ
ในการเดียวเงินค่าอากรสวนใหญ่ แต่เมื่อเก็บเงินได้จากที่สวนบริเวณ
ดังกล่าวน้อยเท่าใด คงให้นำส่งพระคลังเป็นของหลวง

ข้อ ๓๒ ต้นผลไม้ ซึ่งต้องเสียค่าอากรศุลกากรใหญ่ ให้พึงเข้าใจ
ว่าเป็นต้นผลไม้ ซึ่งได้ปลูกไว้ในสวนท่มท้องร้อง หรืออาไศรยหน้าใต้
บริบูรณ์ ให้เก็บเงินค่าอากรตามพิภคัตตรา ในประกาศลงวันที่ ๙
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๔ แต่ต้นผลไม้ที่ปลูกในที่ดินอาไศรยหน้าไม่
บริบูรณ์ ให้เก็บเป็นอากรตมลักษณะอื่น ๆ อย่างต่อไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

วันที่ ๙ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

ความในข้อ ๑๐ แห่งกฎเกณฑ์ยกเลิก และบัญญัติใหม่โดยประกาศลงวันที่ ๙ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๖๖ (ค.ป.ช.ศ. เล่ม ๓๖ หน้า ๒๐)

ประกาศ

ตั้งพระศณฺษาจารย์ฝ่ายปริยัติ

ด้วยตามที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณ-
วโรรส พระมหาดมฺณะ ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุมัติจัด
แบ่งหน้าที่ในฝ่ายพระเปน ๒ ฝ่าย คือ พระทมนาค ประกอบพระใน

การปกครอง เรียกว่าฝ่ายบริหาร ๓ พระที่นั่งที่ประกอบพระใน
การเล่าเรียน เรียกว่าฝ่ายปริยัติ ๓ แต่ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระ
ราชทานพระบรมราชานุญาตแล้วนั้น บัดนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาคณมณะ ได้ขอพระราชทาน
ยกพระราชกณมณผู้ประกอบพระในฝ่ายการเล่าเรียน เป็นพระคณา-
จารย์เอกแต่โท ตามคุณวุฒิ คือ

- ๑ พระราชเทวี เป็นพระคณาจารย์เอก ในทางคัมภีร์
- ๒ พระราชดิลก เป็นพระคณาจารย์เอก ในทางคัมภีร์
- ๓ พระอมรภักติกษัตริย์ เป็นพระคณาจารย์เอก ในทางแต่งธรรมเนียม
& พระอริยมุนี เป็นพระคณาจารย์เอก ในทางอธิบายแต่แปล
พระคัมภีร์

๔ รูปนี้ เทียบตำแหน่งเจ้าคณะมณฑล

- ๕ พระวิบูลโกศล เป็นพระคณาจารย์ โท ในทางคัมภีร์
- ๖ พระดำกยบุตรคิยวงษ์ เป็นพระคณาจารย์ โท ในทางคัมภีร์
- ๗ พระอมรโมลี เป็นพระคณาจารย์ โท ในทางแต่งธรรมเนียม
- ๘ พระปริยัติบัณฑิต เป็นพระคณาจารย์ โท ในทางแต่งธรรมเนียม
- ๙ พระอริยภักดิ์ เป็นพระคณาจารย์ โท ในทางแต่งธรรมเนียม

๕ รูปนี้ เทียบตำแหน่งเจ้าคณะเมือง

ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว

ประกาศแต่วันที่ ๓ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
ที่ ๓๐๐๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ

ตั้งผู้บัญชาการคณะมนตรีมหาดราชบริ

ด้วยตำแหน่งเจ้าคณะมนตรีมหาดราชบริจอยู่ ดมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาอรรษาธิบดี พระมหาดมณะ ขอพระราชทานให้พระธรรมวโรดม อธิการคณะมนตรีมหาดราชบริ เรียกว่าเจ้าคณะรองหนใต้ ผู้บัญชาการคณะมนตรีมหาดราชบริ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว

ประกาศแต่ณวันที่ ๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๓๐๐๓ ในรัชกาลปัตยุมัน

ประกาศ

ย้ายกรมศิลปากร

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คารัดเห็นชอบเกล้าฯ ว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงย้ายกรมศิลปากรให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวริยวราธิ์ เสด็จมาตั้งกระทรวงมูรชากรทรงมิ่งคบบัญชาวมงน บคนทรง พระราชดำริว่า ราชการทางกระทรวงมูรชากรกรมเป็นพินอย ส่วนราชการทางกรมศิลปากรกิตองคารให้แต่ตองจัตตองท่าชอยู่เดิมอ การทพระเจ้าบรม

วงษ์เชอ กรมพระนเรศร์วิรุทธ ดองทรงพระดำริให้แต่งคัมภีษา
 ราชการอยู่ตงต้องแพนคองนี้ น่าจะเป็นความดำกักแก่พระองค์ท่าน
 อยุ เพื่อจะเผื่อนภาวระให้เบาตง จึงโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายกรมคืดป่ากร
 ไปอยู่เนียงคัมภีษาพระยาอนรุกรราชมณเฑียร ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้พระยาอนรุกรราชมณเฑียรเปนอธิบดี มนาทรว
 พระบรมราชโองการบังคัมภีษาราชการ ให้กรมหลวงด้รวพ
 ด้วด้วคู้ภักจ เปนผู้ช่วยอธิบดีในกรมคืดป่ากรตงแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
 ที่ ๑๖๓๓ พระราชโองการ

แจ้งความกระทรวงเกษตราธิการ

เรื่องออกใบอนุญาตรถอนหาแร่ ในอำเภอเมืองฯ ราชบุรี

ด้วยในอำเภอเมืองฯ ราชบุรีมีทอขุดหาแร่เหล็ก พอ
 ให้ราษฎรรถอนหาได้เป็นทางหาเตยงขพ จึงทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้ออกใบอนุญาตรถอนหาแร่ให้แก่ราษฎรได้ ตามพระราช
 บัญญัติทำเหมืองแร่ ศก ๓๒๐ หมวด ๓ นั้น ใบอนุญาตนั้นจะเก็บค่า
 ธรรมเนียมฉบับละ ๕ บาท เพราะฉนั้นจึงแจ้งความมาให้ทราบ

แจ้งความมาณวันที่ ๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) รัช

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(พิเศษ)

๒๐๒

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกไปรษณีย์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้การไปรษณีย์ ชั้นที่เมือง
ระยอง เพื่อทำการรับส่งหนังสือไปมากับเมืองมณฑลต่างๆ ได้
ทั่วไป ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๒ เป็นต้นไป จึงขอประกาศ
ให้ทราบทั่วกัน

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

(ลงนาม) เสถียร สุภาพนิกิตย์

ปลัดทูลฉลอง

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกการไปรษณีย์ โทรเลข

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้ โทรเลขชั้นที่มณฑล
ร้อยเอ็ด เพื่อทำการรับส่งโทรเลขไปมากับเมืองต่างๆ ได้ทั่วไป กับ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้การไปรษณีย์ โทรเลขชานานต์
ชั้นที่มณฑลร้อยเอ็ด เพื่อทำการรับส่งเงินไปมากับกรุงเทพฯ ได้

๒๐๓

(พิเศษ)

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ทั้ง ๒ อย่างแล้ว จึง
ขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) เสถียร วชิราปณิกิตย์

ปลัดทูลฉลอง

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกการไปรษณีย์ โทรเลข

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้การไปรษณีย์ โทรเลข
ขนานตชนทเมืองเพชรบุรี ทำการรับฝากและตั้งเงินไปมาระหว่าง
กรุงเทพฯ กับเมืองเพชรบุรี ได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นต้นไปแล้ว จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) เสถียร วชิราปณิกิตย์

ปลัดทูลฉลอง

กฎ

สำหรับนายทหารกองหนุนในกองทัพบก พ.ศ. ๒๔๕๖

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงกระต๊อใหม่
ตั้งกฎสำหรับนายทหารกองหนุนในกองทัพบกดังนี้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นายทหารกองหนุนตามกฎหมายนี้ คือเฉพาะแต่นายทหารชั้น
สัญญาบัตร

ข้อ ๒ นายทหารกองหนุนนี้ สำหรับให้เข้ารับราชการใน
ขณะทัมราชการพิเศษและเมื่อมีการระดมในราชการทหาร เช่นการ
ฝึกซ้อมรบยุทธหรือราชการทัพเป็นต้น เพราะฉะนั้นนายทหารที่จะมี
ตำแหน่งเป็นนายทหารกองหนุนจึงจะต้องเลือกด้วยแต่ผู้เคยรับราชการ
ในกองประจำการทหาร ทั้งเป็นผู้ที่ยังมีกำลังร่างกายและความ
สามารถดัดจริตกับนายทหาร

ข้อ ๓ จำนวนนายทหารกองหนุนซึ่งจะต้องมีเท่าใด จะได้ก้า
หนดอัตราตามความที่สมควรกับทางราชการทหารที่ตนเป็นอยู่

ข้อ ๔ นายทหารกองหนุนต้องฟังบังคับบัญชากระทรวงกระ
ต๊อใหม่และกรมตามที่ตั้งอยู่เช่นเดียวกับนายทหารประจำ
การทุกประการ

ข้อ ๕ ให้นายทหารกองหนุนได้รับเงินเบี้ยหวัดคิดตามเดือนเงิน
เดือนในเดือนที่ตัดเมื่อออกจากกองประจำการ แต่ถ้าเมื่อจะออกจาก
กองประจำการได้รับเงินเดือนในอัตราสูงกว่ายศทหารที่เป็นอยู่ ก็

ให้ได้รับเบี้ยหวัดตามส่วนเงินเดือนในอัตราชั้น ๓ ของยศทหารที่เป
 อยู่นั้นแบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ให้ได้รับแค่ส่วน ๓ เป็นมีตะ ๓๒ เดือน
 รวมเบิกจ่ายเป็นงวดละ ๓ เดือน แต่ถ้าเขาเป็นนายทหารกองหนุน
 เดือนใด หรือออกจากตำแหน่งนายทหาร กองหนุนเดือนใดไม่เต็มปี
 ก็คิดตามรายเดือนที่เป็นกองหนุน แม้นายทหารกองหนุนต้องเข้า
 รับราชการเมื่อใดให้ได้รับเงินเดือนและประโยชน์ในราชการอย่าง
 เดียวกันกับนายทหารที่ประจำการอยู่แล้ว เมื่อได้รับเงินเดือนแล้ว
 ไม่มีเบี้ยหวัดตามส่วนของเดือนนั้นในระหว่างที่มีเงินเดือน

ข้อ ๖ อนุญาตให้นายทหารกองหนุนไปอยู่ตามภูมิดำเนา ถ้า
 ย้ายภูมิดำเนาหรือมีกิจไปชดวรดตั้งแต่ ๑๕ วันขึ้นไปต้องรายงาน
 ให้กรมตามสังกัดทราบการย้ายภูมิดำเนานั้น กรมตามสังกัดต้องส่ง
 รายงานตามลำดับชั้นถึงกระทรวงกระทรวงใหม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้อง
 มาบัญชีไว้ด้วย ถ้าจะไปรับราชการกรมอื่นนอกจากกรมทหารบก
 ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงกระทรวงใหม่เสียก่อน

ข้อ ๗ แม้มิการสงครามเกิดขึ้น ก็จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกของ
 ประการใด นายทหารกองหนุนต้องไปฟังราชการที่กรมตามสังกัด
 โดยเร็วที่สุดที่จะไปได้

ข้อ ๘ บรรดานายทหารกองหนุน ต้องมีเครื่องแต่งตัวทหาร
 ตามที่กระทรวงกระทรวงใหม่ ได้จ่ายไว้สำหรับตัวนั้นให้ครบบริบูรณ์
 เพื่อใช้แต่งในเวลาที่มีราชการทหาร

ข้อ ๙ ในการพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สยามปีละ ๒ ครั้ง ให้
 นายทหารกองหนุนที่อยู่ในกรุงเทพฯ รับพระราชทานน้ำพระพิพัฒน์

ตั้งขาดวงพระศรีรัตนคำดีดารามหรือที่กระทรวงกระทรวงมหาดไทยตามควร
กับเหตุการณ์ แต่ผู้ที่ตั้งกตกรรมทหารในกองพลและโรงเรียนนายร้อย
นั้น ถ้าผู้ใดไม่ได้รับพระราชทานบำเหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงพระศรี-
รัตนคำดีดาราม ให้รับพระราชทานบำเหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงตาม
สังกัด ด้วยผู้ทอชนนอกกรุงเทพ ฯ อนุญาตให้รับพระราชทานบำเหน็จ
พระพัฒนาตั้งขาดวงในเมืองทอชนนใด

แม่เจิมบวชหรือมีเหตุจำเป็นประการใด ที่จะไปรับพระราชทาน
บำเหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงไม่ได้แล้ว ต้องแจ้งความให้กรมตามสังกัดทราบ
ทุกคราว

บรรดาผู้ที่ได้รับพระราชทานบำเหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงของตงข้อได้
ตั้งขาดวงตามสังกัด ถ้ารับพระราชทานบำเหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงซึ่ง
กรมตามสังกัดมิได้ตั้งอยู่ ก็ต้องมีจดหมายรายงานให้กรมตามสังกัด
ทราบโดยทันทีด้วย

ข้อ ๑๐ นายทหารกองหนุนผู้ใดไม่ได้รับพระราชทานบำเหน็จ
พระพัฒนาตั้งขาดวงซึ่งไม่ได้แจ้งเหตุให้ทราบ หรือได้รับพระราชทานบำ
เหน็จพระพัฒนาตั้งขาดวงแต่ไม่ได้ตั้งข้อหรือรายงานให้ทราบแล้ว ถ้าในปี ๓
ขาด ๑ ครั้ง ให้ตัดเงินเบียดหวัดกึ่งจวนจวนปี ขาด ๒ ครั้ง ตัดทั้งปี

ข้อ ๑๑ บรรดานายทหารกองหนุน ซึ่งต้องออกจากตำแหน่ง
นายทหารกองหนุนนั้น คือ

(๓)	นายร้อยโท นายร้อยตรี	อายุครบ ๕๐ ปี
(๒)	นายร้อยเอก	อายุครบ ๕๕ ปี
(๓)	นายพัน	อายุครบ ๖๐ ปี
(๔)	นายพล	อายุครบ ๖๕ ปี

(๕) หรือที่กระทรวงกระต่าใหม่ให้ออกจากกองหนุ่ด้วยประ-
การใด ๆ

ข้อ ๓๒ กฎดำหรั้บนายทหารกองหนุ่ในกองทัพกซึ่งตั้งวันที่
๓๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ (ว.ศ. ๑๒๘) และข้อบังคับดำหรั้บนาย
ทหารกองหนุ่ซึ่งออกมาแต่เดี๋ย้ก่อนในชั้นนายทหารชั้นด้ัญญาบัตร
นั้น ยกเลิกไม่ใช้ต่อไป

กฎให้ ได้เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) จักรพงษ์

แทนเสนาบดีกระทรวงกระต่าใหม่

(ประกาศในราชกิจจานุวัณที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๖)

ขออาณัติของคณะด้งข

เนื่องจากประกาศตั้งอุปชฌายะ

ด้มเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระ
มหาด้มณะ ได้ตั้งประทับในเถรด้มาคม ทรงตั้งขออาณัติของคณะ
ด้งข เนื่องจากประกาศตั้งอุปชฌายะ พุทธศักราช ๒๔๕๖ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ขงคด้มบัตถ์ควรถือเป็นเกณฑ์ดำหรั้บเลือกตั้งอุปชฌายะ
ในข้อ ๑ แห่งประกาศนั้น ให้กำหนดดังนี้

- ๑ มีความประพฤติดี

๒ เป็นทนายของคนที่ตาย ทงบรรพชิต ทงคฤหัสถ์

๓ มีความรพจะผกนดีดีให้เป็นพระทดได้

๔ มีความรพจะทำอุปถัมภ์กรรม ให้ถูกระเบียบตามที่ใช้

กนชย

๕ องค์กำหนดตามสมควรแก่ท้องถนที่จะได้รับตั้งเป็นอธิษ-

ธมาเย

๕ มพรรษาพัน ๓๐ แถว

เจ้าคณะจะเลือกผู้จะตั้งภิกษุใดเป็นอธิษธมาเย จงดัดดองให้
รู้วาทภิกษุณนประกอบด้วยองค์ดมบัต ๕ ประการเหล่านมบริบูรณ์ก่อน
จึงเลือกจึงตั้ง

ขอ ๒ ให้ภิกษุผู้รับตั้งเป็นอธิษธมาเย ประพฤติตามภณียะที่
กำหนดให้ไว้ ตามความขอ ๑๖ แห่งประกาศนิน ตั้งต่อไป

๓ จะรับให้บรรพชาอุปถัมภ์ จงดัดดองให้ใดภิกษุณะซึ่ง
ภคบุตรก่อน ถ้าใดจึงรับ ถ้าไม่ได้ชยารบ ถักษณะของภคบุตร
นนตงน

ก. ถ้ามีบิดามารดา ให้ดูหลักฐานของบิดามารดา ถ้าเป็นคน
ตั้งท่ามาหากินโดยชอบ หรือมีถิ่นฐานมั่นคง ถ้าไม่มีผู้ใหญ่แล้ว
หลักฐานใดตรวจดูในคนจะบวชนนเอง

ข. คนจะบวชนน เป็นคนดี ไม่ใช่เป็นนักเลง ไม่มีชื่อเสียง
หายในท้องถิ่น เช่นดัดดองเป็นคน

ค. มีความรพเป็นพินมา ถ้าหรับว่า เมื่อบวชแล้ว มีทางจะศึกษา
ได้ เช่นอ่านหนังสือออกเป็นคน (นี้สำหรับตำบลมีคนอ่านหนังสือ
ออกเป็นพินแล้ว)

๒. อย่าให้บรรพชาอุปถัมภ์แก่คนคั่งห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คนทำกรรมผิดหลบหนีอาชญาแผ่นดินอยู่

ข. คนหลบหนีราชการ

ค. คนมีค้ำในศาล

ฅ. คนไม่มีใบอนุญาตในราชการ (นี้ในตำบลจัดแล้ว)

ง. คนเคยถูกอาชญาแผ่นดินโดยฐานเป็นผูรายอุกฉกรรจ์ หรือคนมีเครื่องหมายบอกโทษเด็ดขาด

จ. คนถูกห้ามอุปถัมภ์เป็นเด็ดขาด ในทางพระศาสนาที่ดี ในทางฆราวาสที่ดี

ฉ. คนมีโรคอันจะตามติดกันได้ เป็นคนว่า โรคกฐรัง

ช. คนพิการเฉื่อยอวัยวะ จนจะปฏิบัติพระศาสนาไม่สะดวก

๓. คนนอกจากที่ไว้รับไว้ จึงพิจารณาตามควร

๔. อย่าให้บรรพชาอุปถัมภ์นอกเขตที่ ได้รับอนุญาต เว้นได้แต่ได้อนุญาตเป็นพิเศษ แต่อย่าให้บรรพชาอุปถัมภ์ แก่คนจรมาจากเขตอื่น ถ้ามั่นจะไดตั้งถิ่นฐานเป็นคนในเขตรนั้นแล้ว

๕. จะให้บรรพชาอุปถัมภ์ในวัดอื่น ต้องได้รับนิมนต์ของเจ้าอาวาสนั้น อย่าให้ตามลำพัง หรือบวชที่ด่านักคนแล้วปล่อยไป

๖. นิติลิตจะเข้าไปอยู่วัดอื่น จึงฝากแถมอบขาน้ำให้แก่เจ้าอาวาสที่จะไปขออยู่

* ๗. ให้อุปถัมภ์ทุกบุตรแล้ว จึงเอาพระดังดัดอนัตถ์ซึ่งวิหาริกของตนให้ตั้งในปฏิบัตินั้น แต่ชวนชวายให้ ใ้รับศึกษาพระธรรม

วินัยตามก่าตั้ง ถ้าตั้งถึงวิหารก็จะไปอยู่วัดอื่น ก็จึงมอบพระแก้วเจ้า
ชาวาดนั้นให้เป็นอาจารย์ผู้ดูแลตั้งสอนแทนคน

กำหนดให้ไว้ณะวันที่ ๒๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) กรม-วิธีวิญญานจโรธ

กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาต

ตามพระราชบัญญัติปีน ร.ศ. ๑๓๑

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติปีน ร.ศ. ๑๓๑ มาตรา ๓ มีความ
ว่า ให้เสนาบดีเจ้านาที่ซึ่งเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัตินั้นออก
กฎต่าง ๆ เพื่อวางระเบียบการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัติ และ
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมออกใบอนุญาต เมื่อกฎนั้นได้รบพระราช-
ทานพระบรมราชานุญาต และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งของพระราชบัญญัตินั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยตั้งกฎข้อบังคับไว้ ดังมีข้อความแจ้ง
ต่อไปนี้

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกโดย พ.ร.บ. อารุปีนฯ ลฯ พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๓ (ดู ป.ช.ศ.

เล่ม ๕๑ หน้า ๒๕๖๕ ...)

กำหนดเขตรพทองท
สำหรับการจตทะเลบนแลออกใบอนุญาต

ข้อ ๑ ตามความในมาตรา ๕ ข้อ ๕ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติพ.ร.บ. ๑๓๓ มีความว่า ในกรุงเทพฯ ให้ผู้บังคับการกรมกองตระเวนหรือเจ้ากรมอำเภอ เป็นเจ้าพนักงานรับจดทะเบียนออกใบพยานสำหรับทำแลขายคอกไม้เพลิง แต่เป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตสำหรับให้มีอาวชนบได้ ส่วนในหัวเมืองเป็นหน้าที่ผู้ว่าราชการเมืองนนให้กำหนดตั้งนค้อ บรรดาหัวเมืองทชนกระทรวงมหาดไทย ให้ผู้ว่าราชการเมืองนน ๆ เป็นเจ้าพนักงาน แต่อำเภอใดท้องทห่างไกลจากอำเภอเมืองออกไปให้ผู้ว่าราชการเมืองนนอำนาจมอบนงทให้ นายอำเภอ นั้น ทำการแทนผู้ว่าราชการเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยอนุมัติของสมุทเทศกภิบาล เพื่อให้เป็นการสะดวกแก่ทงท ๆ จะทำการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ เมื่อได้มอบอำนาจให้นายอำเภอใดทำการแทน ให้ผู้ว่าราชการเมืองประกาศให้ทราบทงกัน

การจตทะเลบนแลออกใบพยาน
สำหรับการทำแลขายคอกไม้เพลิง

ข้อ ๒ บุคคลผู้ใดมีความประสงค์ขอจตทะเลบนเพื่อทำหรือขายคอกไม้เพลิง ก็ให้เจ้าพนักงานตามทกกล่าวไว้ ในข้อ ๑ จัดการรับจต

กฎกระทรวงนี้ ชกกรณแล้ว (คพุตไนต์หน้า ๒๑๐)

ทะเบียน แลออกใบพยานคุ้มครองเป็นสำคัญให้ (ตามแบบ ป.มณ-
๗๓ ๓) ไม่ต้องเรียกค่าธรรมเนียม

๖.๒ ความโดยยกราชการเครื่องหมายบน

ข้อ ๓ ให้พึงเข้าใจว่าบรรดาขึ้นทุกชนิดยกไว้แต่จำพวกที่ได้
กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอาวรณ์ปี พ.ศ. ๒๓๑ ซึ่ง
เป็นอำนาจของบุคคลที่ใดก็ตาม หรือได้ตั้งเข้ามาแต่ต่างประเทศที่มีอยู่ใน
พระราชอาณาจักรสยามแล้ว จำเป็นต้องทำเครื่องหมายรับใบ
อนุญาตจากเจ้าพนักงานประจำนั้นทุกกระบอก

ข้อ ๔ ถ้ามีขึ้นกระบอกใดที่เจ้าของรังเกียจไม่อยากจะให้ทำเครื่องหมาย
อย่างดำนามุ่งลงในส่วนใดส่วนหนึ่งของมันด้วยเกรงจะเป็นคำหน
แต่ก็ให้แจ้งความประสงค์ต่อเจ้าพนักงานตามทุกตัวไว้ ในข้อ ๓
เจ้าพนักงานจะได้พิจารณาหัดด้วยคำได้ระยเหตุ ๓ ประการ คือ ๑. ทุกระ
บอกนั้นใด มีเครื่องหมายแต่ตราเครื่องหมายหรือนามของโรงทำขึ้นอยู่
แล้ว และ ๒. เจ้าของได้รักษาด้วยความประณีตสอดรับร้อยด้ม-
ควรปะท้วงเห็น หรือ ๓. มันนั้นเป็นมันซึ่งเจ้าของตั้งมาเพื่อค้าขาย
ดังนี้ เมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาเห็นสมควรก็จะได้ทำเครื่องหมาย
พิเศษ คือ ผูกประจำตราเป็นเครื่องหมายแทนที่จะหนยตัวหนึ่งลงใน
มันให้ไป แต่เจ้าของมันจะต้องเสียค่าธรรมเนียมทำเครื่องหมาย
พิเศษเช่นนี้ให้ตามอัตราท้ายกฎข้อบังคับนอกจากค่าธรรมเนียมตาม
ธรรมตาก็อีกส่วนหนึ่งด้วย

กฎกระทรวงนี้ขอเลิกแล้ว (ค.ม.ต.ในต.หน้า ๒๑๐)

การอนุญาตให้ มออาวชิบน ไต่บางชนิด

ข้อ ๕ ผู้ใดมีความประสงค์จะมออาวชิบน ก็ให้ผู้นั้นทำคำร้องยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๓

ข้อ ๖ เมื่อเจ้าพนักงานได้รับคำร้องนั้นแล้ว และได้สืบค้นดูจนเป็นที่พอใจว่า ผู้นั้นควรจะไม่เป็นผู้ที่ตองห้ามตามกฎหมายเป็นผู้สมควรจะให้ มออาวชิบนได้ ก็ให้ออกใบอนุญาตสำหรับให้มออาวชิบน (ตามแบบ ป. มณฑล ๓) ให้ไป แต่เมื่อผู้ได้รับอนุญาตให้มออาวชิบนนั้นได้นำบหม่าจัตระเขียบเมือใด เจ้าพนักงานต้องจดชนิดและเครื่องหมายของบหม่าจัตระเขียบเมือซึ่งถ่ายไปอนุญาตให้มออาวชิบนนั้นไว้ทุกคราวด้วย เพื่อจะได้ทราบว่ามีผู้ได้รับอนุญาตให้มออาวชิบนอยู่แต่รวมกันอยู่เพียงใด

ข้อ ๗ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มออาวชิบนได้ตามที่กล่าวมาในข้อ ๖ นั้น เมื่อได้มออาวชิบนอยู่ก่อนในพระราชบัญญัติอาวชิบน ร.ศ. ๑๓๓ แล้วแต่เท่าใด ต้องนำอาวชิบนของตนมาจดเครื่องหมายต่อเจ้าพนักงานภายในกำหนด ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้ใช้พระราชบัญญัติอาวชิบน เจ้าพนักงานจะได้ออกหนังสืออนุญาต (ตามแบบ ป. มณฑล ๔) ประจำกระบอกปืนให้ ไปเป็นสำคัญ แต่ให้เรียกค่าธรรมเนียมตามอัตรา

ข้อ ๘ ถ้าหากว่าจะมีข้อสงสัยได้ว่าอาวชิบนอย่างใดเป็นเครื่องพิพริภณท์ อันควรยกเว้นตามความในพระราชบัญญัติอาวชิบน ร.ศ.

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้ว (ดูสมุดโน้ต หน้า ๒๑๐)

๓๓๓ มาตรา ๕ ข้อ ๕ หรือไม่วรรณกรรม ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจที่จะพิจารณาได้

ข้อ ๘ ถ้าเจ้าของอาคารเป็นคนที่ซึ่งมีอาคารนั้นอยู่แต่ก่อนไซ้พระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้นั้นเป็นบุคคลที่อยู่ในจำพวกก่อนของห้ามใหม่ อาคารนั้นได้ตามกฎหมาย ให้ผู้นั้นจำหน่ายอาคารนั้นให้แก่ผู้ใดรับอนุญาต หรือร้านจำหน่ายอาคารนั้นได้ก่อนยังไม่ครบกำหนด ๓ เดือนนับตั้งแต่วันที่ที่พระราชบัญญัติอาคารนั้น ร.ศ. ๓๓๓ นั้นเป็นต้นไป ถ้าผู้ใดได้รับซื้อบ้านเช่นนี้ไว้ ก็ให้รับนำมาให้เจ้าพนักงานจัดเครื่องหมายลงทะเบียนตามระเบียบการ

ข้อ ๑๐ บุคคลผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้ซื้ออาคารนั้นได้แล้ว และมีความประสงค์จะซื้ออาคารนั้นจากผู้ใดหรือจากร้านใด ก็ให้นำใบอนุญาตให้ซื้ออาคารนั้นไปแสดงถึงความประสงค์ขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงานตามท้องถ้ำใด ในข้อ ๙ เมื่อเจ้าพนักงานได้พิจารณาใบอนุญาตให้ซื้ออาคารนั้นของผู้นั้นเห็นเป็นการถูกต้องสมควรแล้ว ก็ให้ออกใบอนุญาตให้ (ตามแบบ ป. มณฑล ๕) ไม่ต้องเรียกค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๑ บุคคลผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้ซื้ออาคารนั้นได้แล้ว และมีความประสงค์จะตั้งอาคารนั้นหรือเครื่องกระจัดนั้นจากต่างประเทศเข้ามาในพระราชอาณาจักร ก็ให้พาตัวร้องกับนายใบอนุญาตสำหรับให้ซื้ออาคารนั้นยื่นขอรับอนุญาตตั้งต่อผู้ว่าราชการเมือง แล้วให้ผู้ว่าราชการเมืองตรวจพิจารณาใบอนุญาตให้ซื้ออาคารนั้นนั้น เมื่อเห็นถูกต้องแล้วก็ให้จัดความเห็นลงในท้ายคำร้องนั้น แต่ต้องให้ลงข้อความ

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้ว (ดูฟุตโน้ตหน้า ๒๑๐)

ให้ชดด้วยว่า ผู้ขออนุญาตนั้นได้ มีใบอนุญาตอย่างใดเท่าไร แล้ว
 ให้ผู้ว่าราชการเมืองนำคำร้องนั้นยื่นเดี๋ยวนั้นเป็นลำดับมาจนถึงเดี๋ยวนั้น
 กระทรวงมหาดไทย เมื่อเดี๋ยวนั้นกระทรวงมหาดไทยอนุญาตแล้ว จึง
 ให้เจ้าพนักงานซึ่งเดี๋ยวนั้นกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งไว้ เป็นผู้ออก
 ใบอนุญาตให้ (ตามแบบ ป. มณฑล ๖) และให้เรียกค่าธรรมเนียม
 จากผู้ขออนุญาตตามอัตรา ดังนี้ใบอนุญาตสำหรับให้มาอาวธบับนได้
 นั้น เมื่อผู้ว่าราชการเมืองได้ตรวจแล้ว ให้คนให้แก่ผู้ขออนุญาตรับ
 ไป ไม่จำเป็นจะต้องส่งไปยังเดี๋ยวนั้นกระทรวงมหาดไทย เมื่ออาวธ
 บับนนั้นได้เข้ามาจะ ไม่ได้รับมาจากงานภาษีแต่อย่างหนึ่ง หรือเมื่อ
 ได้ ซ้อมมาแล้วตามความในข้อ ๑๐ อย่างหนึ่ง ต้องรับนำมาให้เจ้า
 พนักงานท่านศรี อิงหมายขึ้นทะเบียนภายในกำหนด ๑๕ วัน

ว่าด้วยนำอาวธบับน

เครื่องกระดึ้นบับนสำหรับตัวมาจากต่างประเทศ

ข้อ ๑๒ ตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติอาวธบับน
 ร.ศ. ๑๓๑ มีความว่า บุคคลที่นำอาวธบับนหรือเครื่องกระดึ้นบับน
 ด้วมาจากต่างประเทศ ให้กรมศุลกากรมีอำนาจออกใบอนุญาตให้
 นนบับนได้โดยสะดวกนั้น ให้เข้าใจดังนี้ คือ ถ้บุคคลที่นำอาวธ
 บับนหรือเครื่องกระดึ้นบับนเข้ามาในพระราชอาณาเขตตาม ทางที่ไม่
 ด้วตามศุลกากรตั้งอยู่แล้ว เมื่อบุคคลผู้นั้นได้นำบับนหรือกระดึ้นบับนเข้ามา

กฎกระทรวงนี้ออกเลิกแล้ว (คุุ่ตโน้ตหน้า ๒๑๑)

ถึงศาลากลางเมืองที่ใกล้ตอทางเดินที่สุด ต้องนำบัน หรือกระสุนปืน
มาแจ้งต่อเจ้าพนักงานในศาลากลางเมืองผู้ มีหน้าที่ทำกรรม ให้เจ้า-
พนักงานนั้นทำการในหน้าที่สุดการในการออกใบอนุญาตชั่วคราว และ
ผู้ ที่ได้รับอนุญาตชั่วคราวนั้นจะต้องรับซองอนุญาตภายใน ๑๕ วันตาม
พระราชบัญญัติด้วย

ว่าด้วยการค้าขายหรือทำ
หรือซ่อมอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน

ข้อ ๑๓ บุคคลผู้ใดมีความประสงค์จะทำอาวุธปืนหรือเครื่อง
กระสุนปืนแม่แต่อย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี หรือค้าขายอาวุธปืนเครื่อง
กระสุนปืนแม่แต่อย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้ง ๒ อย่างก็ดี หรือจะตั้ง
ร้านรับซ่อมแซมอาวุธปืนก็ดี ให้มีนัยนัยการของซองอนุญาตเป็นตายน-
ลักษณะอักษรต่อเจ้าพนักงานควบคุมที่กล่าวไว้ ในข้อ ๑ เมื่อเจ้าพนักงาน
นั้นได้สอบดูจนโดยละเอียดแล้ว เห็นว่าเป็นกรรมสมควรจะอนุญาตให้ผู้นั้น
ทำการหรือค้าขายของนั้นๆได้ ก็ให้เนาคำของซองอนุญาตพร้อมด้วย
รายงานความเห็นเช่นเสนอเป็นลำดับมาจนถึงเสนาบดีกระทรวงมหาด-
ไทย เมื่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยอนุญาตแล้ว จึงให้เจ้าพนักงาน
ซึ่งเสนาบดีได้ตั้งไว้เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้ (ตามแบบ ป. มณฑล ๘)
แต่ให้เจ้าพนักงานเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ขออนุญาตตามอัตรา ใบ
อนุญาตนี้ให้ ใช้ ได้เฉพาะร้านเดียว

กฎกระทรวงมียกเลิกแล้ว (คู่มือในหน้า ๒๑๐)

ข้อ ๑๔ ชาวอเมริกันทุก ๆ ทุกระดับที่ได้รับอนุญาตมิได้สำหรับ การค้าขายนั้น จะต้องนำมาจัดเครื่องหมายดังระเบียบที่เจ้าพนักงาน ตามตกลงไว้ในข้อ ๓ นั้นก่อนจึงจะขายได้

ข้อ ๑๕ ถ้าผู้ทำชาวอเมริกันเครื่องกระดั้นบนนมควมประดังค์จะขาย ปลัดชาวอเมริกันหรือเครื่องกระดั้นบนนมหากทำขึ้นเอง ต้องขออนุญาตสำหรับ การค้าขายชาวอเมริกันเครื่องกระดั้นบนนมชนิดอื่นหนึ่งต่างหากตามวิธี ทั่วไปในข้อ ๑๓

ข้อ ๑๖ บุคคลที่ได้รับอนุญาตสำหรับทำหรือค้าขายหรือซื้อ ชาวอเมริกันเครื่องกระดั้นบนนม ถ้าหากจัดรวมความประดังค์จะดังชาวอเมริกัน หรือเครื่องกระดั้นบนนมจากต่างประเทศนำเข้ามาในพระราชอาณาจักร แล้ว ให้ทำคำร้องขออนุญาตยื่นต่อเจ้าพนักงานตามตกลงไว้ในข้อ ๓ ทุกครั้งไป เมื่อเจ้าพนักงานนั้นเล็งเห็นว่าเป็นการสมควรจะ อนุญาตให้ดังหรือนำเข้ามาได้เพียงใด ก็ให้หน้าคำร้องขอ อนุญาต พร้อมด้วยรายงานความเห็นเช่นเดิมยื่นเป็นลำดับมาจนถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เมื่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยอนุญาตแล้ว จึงให้ เจ้าพนักงานซึ่งเสนาบดีได้ตั้งไว้เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้ (ตามแบบ ป. มณฑล ๖) แต่ให้เจ้าพนักงานเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ขออนุญาต ตามอัตรา

ข้อ ๑๗ ใบอนุญาตตั้งบนแต่เครื่องกระดั้นบนนมตามแบบ ป. มณฑล ๖ ตอนที่ ๑ ให้เก็บรักษาไว้ในต้นข้อ ตอนที่ ๒ ให้แก่ผู้รับ อนุญาตไป ตอนที่ ๓ ให้ส่งไปยังด่านภาษี

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้ว (ดูพิสดารหน้า ๒๑๑)

ว่าด้วยให้ผู้รับอนุญาตทำ ค้าขาย อาวุธปืน
และเครื่องกระสุนปืนแก่ซ่อมแซมอาวุธปืน รักษาใบอนุญาต

ข้อ ๑๘ ให้บรรดาบุคคลที่ได้รับอนุญาตทำหรือซ่อมแซมหรือค้า
ขายอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนทุก ๆ คนรักษาใบอนุญาตตามแบบ ป. มณ-
ชาติ ๓๐, ๓๓, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘ ให้ถูกต้องและเรียบร้อย

ว่าด้วยการตรวจ

ข้อ ๑๙ ตามความในมาตรา ๕ ข้อ ๕ มีความว่า เจ้าพนักงาน
ที่จะทำการตามพระราชบัญญัติหรือฉันทานของพระราชบัญญัติใด
ต้องเป็นบุคคลซึ่งเสนาบดีได้ตั้งให้ มีหน้าที่การนั้น ให้กำหนดดังนี้

ในการสืบค้นตรวจตราแต่ฉบับกรมเป็นนัก ของเจ้าพนักงานปก-
ครองท้องที่แต่ตำรวจภูธร ต้องกระทำการตามกฎหมายอยู่แต่เจ้า-
พวกหนึ่ง

แต่การตรวจ ใบอนุญาต อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนในร้านทำหรือ
ซ่อมหรือขายนั้น ให้ตรวจได้แต่เฉพาะเจ้าพนักงานตั้งแต่ชั้นนายร้อย
ตำรวจภูธรแต่กรมการอำเภอขึ้นไป การตรวจนั้นต้องตรวจอย่างน้อย
ไม่ต่ำกว่า ๖ เดือนครั้งหนึ่ง

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้ว (คู่มือในคหน้า ๒๑๐)

กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

ข้อ ๒๐ ให้เจ้าพนักงานเรียกค่าธรรมเนียมตามกำหนดอัตราต่อไปนี้

รายการ	จำนวนเงิน		หมายเหตุ
	บาท	สต.	
ค่ากระดาษคำร้อง	—	๓๐	
ค่าใบอนุญาตประจำปีกระบอกละ	๓	—	
ค่าใบอนุญาตตั้งปีกระบอกละ	๓	—	
ค่าใบอนุญาตตั้งเครื่องปั้นดินเผา	๓	—	
ค่าใบอนุญาตตั้งตุ๊กกระสุนปืนหรือ	—	๓๐	
ค่าหนังสืออนุญาตให้ทำอาวุธปืนหรือ			
เครื่องกระสุนปืนดินเผา	๓,๒๐๐	—	
ค่าหนังสืออนุญาตให้ตั้งร้านขายอาวุธ			
ปืนหรือเครื่องกระสุนปืนดินเผา	๓๕๐	—	
ค่าหนังสืออนุญาตให้ซ่อมอาวุธปืน			
ดินเผา	๓๐	—	
ค่าทำเครื่องหมายอาวุธปืนพิเศษ			
กระบอกละ	—	๓๐	

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๗ เดือนสิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้ว (ดูหน้า ๒๐๐)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

BLANK PAGE IN ORIGINAL

๒๒๑

(แบบ ป. มณฑล ๑) กระทรวงมหาดไทย

ทะเบียนผู้ทำดอกไม้เพลิง

(มณฑล)	ชื่อ อายุ	
	ชาติเดิมบังคับ	
	ตำบลที่ท้าวหรือค้าขาย ดอกไม้เพลิง	
	ฉันทบัตรทะเบียน	

หมายเหตุ

(ลงนาม)

เจ้าพนักงานออกหนังสืออนุญาต

ข้อบังคับ

- (๓) ใบอนุญาต ใช้ได้มีกำหนด ๓ ปี นับแต่วันลงในใบอนุญาตเป็นต้นไป
- (๔) ใบอนุญาต ใช้ได้เฉพาะในตำบลท่าหรือคาชายคอกไม่เพลิงเท่านั้น จะนำไปใช้ในที่อื่นไม่ได้
- (๕) ใบอนุญาต ใช้ได้เฉพาะตัว จะไปโอนให้ใครไม่ได้
- (๖) ถ้าผู้รับอนุญาตจะขายที่ทำการ ต้องนำความแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ ๆ คนมาอยู่ภายในกำหนด ๑๕ วัน

(แบบ ป.มณฑล ๒)

กระทรวงมหาดไทย

คำร้องขออนุญาตมีปืน

เขียนที่.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี.....ตั้งภูมิลำเนา.....
 ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....
 ทำเรื่องราวยื่นขอ.....

ได้ทราบ

ข้อ ๑ ตามความในพระราชบัญญัติปืน ร.ศ. ๑๓๓ มาตรา ๑๑ ซึ่งมีว่ากรรออกหนึ่งหนึ่งด้อยอนุญาตสำหรับให้มอาวุธปืนได้ในหัวเมืองเป็นหน้าที่ของท่าน ความแจ้งในพระราชบัญญัตินั้นแล้ว

ข้อ ๒ บัดนี้ข้าพเจ้า มีความประสงค์จะมี อาวุธปืนชนิด

กระบอกหนึ่ง เพื่อไว้สำหรับถาวร.....ตามพระราชบัญญัติ มาตรา ๑๒ โดยจะได้.....

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าขอให้สัญญาท่านบนต่อเจ้าพนักงานว่า ข้าพเจ้า เป็นผู้สมควรมีปืนใด ไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน มาตรา ๙ แต่มาตรา ๑๖

ถึงขอ.....
 ผู้ขออนุญาตมีปืน

๒๒๔

คำสั่งชนชั้น

ได้ตรวจดูคำร้องของ.....ตลอดแล้ว
ให้.....ตอบดังนี้ว่า

(๑).....เป็นผู้ต้องห้ามไม่ให้ชาวญี่ปุ่น
ตามพระราชบัญญัติชาวญี่ปุ่น ค.ก. ๓๓๑ มาตรา ๘ แต่มาตรา ๑๐
หรือไม่

(๒).....เป็นผู้มีความประพฤติดีสมควรจะมี
ชาวญี่ปุ่นได้ตามพระราชบัญญัติชาวญี่ปุ่น ค.ก. ๓๓๑ มาตรา ๑๒ หรือไม่
เมื่อได้ความประการใดให้รายงานดังกล่าวได้ดงต่อไปนี้ให้ทราบ ภายใน
กำหนดเวลาอันสมควร

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงนาม)

เจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต

๒๒๕

รายงานการไต่สวน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....

เรียนท่าน.....ทราบ

ตามคำสั่งลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตั้งค้นคว้าวิจัยขออนุญาตมาขอขบค้นของ.....

ไปให้ข้าพเจ้าไต่สวนนั้น ข้าพเจ้าได้พร้อมด้วย.....

ไต่สวนแล้ว ได้ความตามคำพยานรวม.....ปากว่า.....

เป็นผู้.....

ตั้งได้ตั้งรายงานการไต่สวนแต่แบบพิมพ์ลงนามของ.....

รวม.....ฉบับเงินอมาคด้วยแล้ว เห็นว่า.....

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ)

คำสั่งเด็ดขาด

ให้.....

และให้.....

(ลงนาม)

เจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

BLANK PAGE IN ORIGINAL

(แบบ ป. มณฑล ๓)

กระทรวงมหาดไทย

ใบอนุญาตสำหรับให้มีอาวุธปืน

ใบอนุญาตฉบับที่..... ชื่อเจ้าของขออนุญาต.....

ตำแหน่งบรรณารักษ์..... ชาติแต่บังคับ.....

นามบิดามารดา หรือภรรยา.....

หมู่บ้านตำบลอำเภอเมืองที่อยู่.....

เช่นชื่อหรือฉายาของแม่ชื่อนาง..... ลงชื่อ..... เจ้าหนวทออกใบ

สูรรับอนุญาตดังนี้..... อนุญาต.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

(ม.ค.ช.)

บัญชีอาวุธปืน

ชนิดปืน	เครื่องหมายและ ชนิดท่า	เครื่องหมาย	วันออก อนุญาต	จำหน่าย ด้วยเหตุ

ข้อบังคับ

(๑) ใบอนุญาตนี้ใช้ได้เฉพาะตัว จะโอนให้ใครไม่ได้

(๒) ถ้าผู้รับอนุญาตได้โอนจำหน่ายขึ้นจากบริษัทรัมตเป็นอื่น ไม่ต้องการรับแล้ว ใบอนุญาตนี้ก็เป็นใช้ไม่ได้ของตั้งคนต่ออำเภอ ผู้โอนจำหน่ายขึ้นกระบอกตัดท้ายทันที เมื่อออกไปมีความประสงค์จะมีอาชญากรรมนอกคดีของขบวนการขอโอนคดีขึ้นใหม่

(๓) ถ้าผู้รับอนุญาตไม่คิดแล้วใบอนุญาตนี้เป็นใช้ไม่ได้ต่อไป ผู้ใด ใบอนุญาตไว้ของนำตั้งคนต่ออำเภอ ได้) ทัชยาโกตี โดยเร็ว (หนังสือ)

(แบบ ป. มณฑล ๔)

กระทรวงมหาดไทย

ใบอนุญาตประจําปี

เลขหมายใบอนุญาต	
ชื่อแต่ชายเจ้าของบ้น	
คำห้รูปพรรณและถายน้ แม่พอชวา	
ชาติแต่บงค้บ	
นามบิตามารดาหรือภรรยา	
หมบ้านค่านถ้อาเถอเมอองทออย	
รูปพรรณแต่ชนค้บ	
เลขหมายบ้นแต่ชอผู้ ทายน้	
เครื่องหมายทชน	
วันออกใบอนุญาต	

(บัตรเชว)

หมายเหตุ

ลงนามผู้อนุญาต

ข้อบังคับ

(๓) ใบอนุญาตใช้ ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}มีกำหนด ๓ ปี นับแต่วันลงในใบอนุญาตเป็นต้นไป

(๕) ใบอนุญาตใช้ ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}เฉพาะตัว จะโอนให้ ^{๕๕}ใครไม่ได้

(แบบ ป. มณฑล ๕)

กระทรวงมหาดไทย
ใบอนุญาตให้ขออนุญาต

(ภาค ๕)

เลขหมายใบอนุญาต ใหม่ขอขออนุญาต	
ชื่อเจ้าของขออนุญาต	
ตำแหน่งบรรณหรือตำแหน่ง แม่กองวิชา	
ชาติเดิมบังคับ	
นามบิดามารดาหรือภรรยา	
หมอนับตำบลอำเภอเมืองที่อยู่	
ชนิดและจำนวนหนังสือ ซึ่งจะขอ	
เครื่องหมายบน	
จะขอจากใครที่ไหน	
สำหรับใช้เพื่อเหตุใด	
วันออกใบอนุญาต	

หมายเหตุ

ลงนามผู้อนุญาต

๒๓๒

ข้อบังคับ

(๓) ใบอนุญาตนั้ใช้ได้น้กำหนด๒เดือน นับแต่วันลงในใบ
อนุญาตน้เป็นต้นไป

(๒) ใบอนุญาตน้ เมื่อใด ขอเป็นแล้วแต่ได้รับใบอนุญาตประจำ
ปีตาม (แบบ บ.มณฑ๓๕) แล้ว ใบอนุญาตน้เป็นใช้ไม่ได้

(๓) ใบอนุญาตน้ใช้ได้น้เฉพาะตัว จะไปโอนให้ใครไม่ได้

(แบบ ป. มณฑล ๖)

กระทรวงมหาดไทย

ใบอนุญาตสำหรับสิ่งอาวุธปืนหรือกระสุนปืน หรือทั้ง ๒ อย่าง

(หน้า
๓ ตอน)

เลขหมายใบอนุญาต	
ชื่อและชายผดุง	
ชาติแลมบังคับ	
หมยวนตัวบดอำเภอเมืองทอญ	
เลขหมายใบอนุญาต	
ใหม่ปืนหรือตงราน	
จำนวนปืน	
ชนิดหรือรูปพรรณปืน	
ประเทศที่ตั้งเขามา	
จำนวนกระสุนปืน	
ชนิดกระสุนปืน	
ประเทศที่ตั้งเขามา	
อนอนุญาต	
ไต่เสียดำชรรณเนียมเสว	
เปนเงิน	
ลงนามผู้อนุญาต	

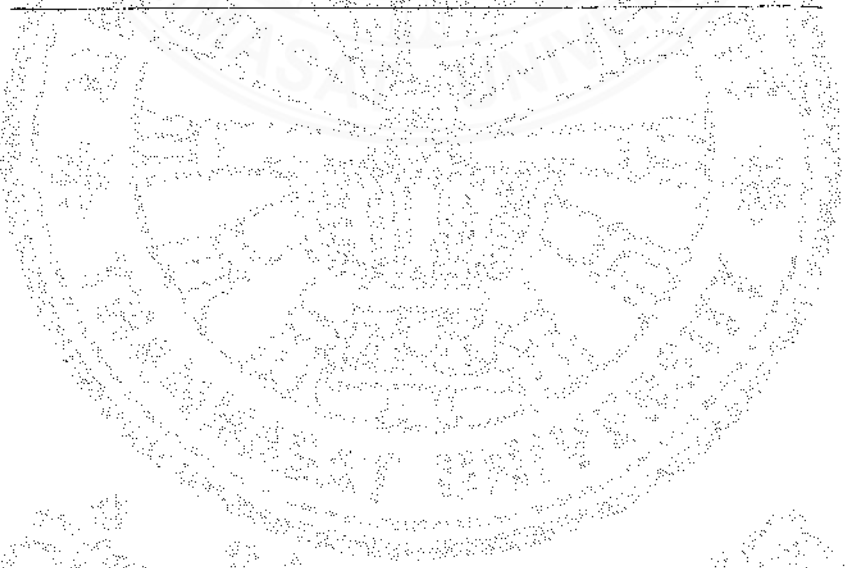
หมายเหตุ

.....

๒๓๔

ข้อบังคับ

- (๑) ใบอนุญาตใช้ที่ดินกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันลงในใบอนุญาตเป็นต้นไป และใช้ได้เฉพาะร้านค้าเดียว
- (๒) ใบอนุญาตใช้ที่ดินเฉพาะตัว จะโอนให้ผู้อื่นไม่ได้
- (๓) เมื่อได้ตั้งหรือขออาชญากรรมหรือกระทำความผิด ต้องนำความแจ้งต่อเจ้าพนักงาน เพื่อทำเครื่องหมายขึ้นทะเบียนภายในกำหนด ๑๕ วัน

กรมการเกษตรและสหกรณ์

(แบบ ป.มณฑล ๗)

กระทรวงมหาดไทย

คำร้องขออนุญาตตั้งร้านทำหรือขายหรือซ่อมอาวรูป

เขียนที่.....
 วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
 ชาวเจ้า..... อายุ..... ปี..... ตั้งที่..... ชาติ.....
 บังคับ..... ตั้งบ้านเรือนอยู่..... หมู่.....
 ตำบล..... อำเภอ..... เมือง.....
 ทำการร้องยื่นต่อ..... ได้ทราบ.....

๑. ตามความในกฎเด่นาบตั้งว่าด้วยการจดทะเบียนแสดงอภิปอน-
 ญาตตามพระราชบัญญัติชน ร.ศ. ๑๓๓ ตั้งวันที่..... เดือน.....

พ.ศ..... ขอ..... มีว่า ผู้ใดมีความประสงค์จะตั้งร้านทำหรือขาย
 หรือซ่อมให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อท่าน เพื่อได้สืบค้นเด่นาเหตุ
 ผลชนเด่นาเป็นลำดับจนองเด่นาบตั้งกระทรวงมหาดไทยชน

๒. ชาวเจ้ามีความประสงค์จะ..... แด่ชาวเจ้าถ้ามารก
 จะนำหลักฐานมาแสดงให้เห็นว่าชาวเจ้าเป็นผู้สมควรจะ.....

ไม่เป็นผู้ของห้าม ตามความในพระราชบัญญัติอาวรูป ร.ศ. ๑๓๓
 มาตรา ๘ แด่มาตรา ๓๐

ตั้งชื่อ.....
 ผู้ขออนุญาต

คำสังชนตน

ได้ตรวจดูคำร้องของ..... ตลอดจนเด่นา
 ให้..... ด่อบเด่นาคว่า

21/02/2563 (๓)..... ไม่เป็นผู้ของห้ามตามความในพระ

ราชบัญญัติอาชญากรรม ร.ศ. ๑๓๓ จึ่งตามคำร้องแก่คำรับรองหรือไม่
(๒).....เป็นผู้ประพฤติดังผิดจะอนุญาต
ให้..... ได้หรือไม่

ได้ความประการใดให้ตั้งรายงานการไต่สวนมาให้ทราบภายใน
.....วัน

(ลงนาม).....

เจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต

รายงานการไต่สวน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เรียนท่าน.....ทราบ

ตามคำสั่งตั้งวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตั้งตนคำร้องของ.....ไปให้ข้าพเจ้าไต่สวนนั้น ข้าพเจ้า

ได้พร้อมด้วย.....ได้ไต่สวนแล้ว เห็นว่า.....

เป็นผู้.....ได้ตั้งรายการไต่สวนรวม.....ฉบับ

เสนอมาร่วมพร้อมด้วยแล้ว

ควรสมควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ.....

ความเห็น.....

เห็นว่า.....

.....

ลงนาม.....

คำสั่งเสนอบติ

ให้.....

(แบบ ป. มณฑล ๘)

กระทรวงมหาดไทย

ใบอนุญาตสำหรับ { ทำอาวุขป็นแตเครื่องกระสุนป็น
ค้าขายอาวุขป็นแตกระสุนป็น
ตั้งร้านรับซ่อมแซมอาวุขป็น

เลขหมายใบอนุญาต	
ชื่อเดายช	
คาห็นรูปพรรณหรือพิมพ์ ลายนิ้วแมมือชวา	
ชาติแตบงคัม	
(คนต) หมบ้านค้บดอ้าเกอเมือง ที่ตั้งทาการ	
หมบ้านค้บดอ้าเกอเมือง ทอชชของชชชอนุญาต	
วันออกใบอนุญาต	
ไตเดยการรวมเนียม.....แตว	
ตงนามชชชออกใบอนุญาต	

หมายเหตุ

ข้อบังคับ

(๓) ใบอนุญาตนี้ใช้ได้มีกำหนด ๓ ปี นับแต่วันลงในใบ
อนุญาตนี้เป็นต้นไป

(๒) ใบอนุญาตนี้ใช้ได้เฉพาะตัว จะไปโอนให้ผู้อื่นไม่ได้

(๓) ใบอนุญาตนี้ใช้ได้เฉพาะรวมเดียว

(๔) ผู้รับอนุญาตจะจำหน่ายอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืน
ได้เฉพาะแก่ชาวขุขันธ์ แต่เครื่องกระสุนปืนนั้น ได้นำมาจัดทะเบียนแล้ว
ทำเครื่องหมายต่อเจ้าพนักงานครบถ้วนแล้ว

(๕) ผู้รับอนุญาตจะซ่อมแซมปืน หรือจำหน่ายอาวุธปืน แต่
เครื่องกระสุนปืนได้เฉพาะบุคคลที่ได้มีใบอนุญาตให้มีอาวุธปืน ตาม
กฎหมาย

(๖) ถ้าผู้รับอนุญาตจะย้ายที่ทำการก็ให้นำความแจ้งต่อเจ้า-
พนักงานผู้ปกครองท้องที่ ที่ตนย้ายมานั้นภายในกำหนด ๓๕ วัน

(แบบ ป. มณฑล ๕)

คำร้องขออนุญาตตั้งปิ่น
หรือเครื่องกระสุนปืนหรือขอปิ่นจากต่างประเทศ

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....ชาย.....ปี.....ตั้งภูมิลำเนา.....
ชาติ.....ตงบ้านเรือนอยู่.....
หมัก.....ตำบล.....อำเภอ.....
เมือง.....ทำค้าขาย.....

ไต่ทราบบ

๑ ตามความในกฎเดิมนับตั้งแต่วันที่.....ค.ศ.....
อนุญาตตามพระราชบัญญัติฉบับที่.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....
ค.ศ.....ขอ.....มีว่า.....ผู้ใดมีความประสงค์จะ.....
ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อท่านก่อนนั้น

๒ บัดนี้ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะ.....
ชนิด.....จำนวน.....
จาก.....แต่ข้าพเจ้า
สามารถที่จะนำหลักฐานมาแสดงให้เห็นว่า.....ข้าพเจ้าเป็นผู้.....
ขออนุญาต.....แล้ว

ลงชื่อ.....
ผู้ขออนุญาต

๒๕๐

ความเห็นของพวกราชการเมือง

เห็นว่า.....

ตงนาม.....

คำสั่ง

ให้.....

ตงนาม.....

(แบบ ป. มลทล ๑๐)

02/2566

บัญชีสำหรับร้านค้าอาวรูปีน

จำนวนอาวรูปีนแลเครื่องกระสุนปืนทุกชนิดที่ได้อำขึ้นแล้วให้ลงบัญชี

วันที่แล้ว หรือจำหน่าย ไปตงชาย	ชนิด		ชนิด		ชนิด	
	จำนวน	มูลค่าพนกงงาน ไดจตทะเบียน	จำนวน	มูลค่าพนกงงาน ไดจตทะเบียน	จำนวน	มูลค่าพนกงงาน ไดจตทะเบียน

๒๕๑

ในเวลาจำหน่ายชายแเกรวหรือชายปลกกตาม ต้องมีบัญชีชายอย่างร้านชายเช่นเดียวกัน

(แบบ ป. มณฑล ๑๑)

เป็นสมุด

สมุดทะเบียนของผู้รับซ่อมแซมอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาต

รูปพรรณปืนที่นำมาซ่อม	
รับจากใคร	
เลขหมายใบอนุญาตประจำปืน ของเจ้าของ	
วันครบ	
วันที่ส่งคนไปให้เจ้าของ	
ราคาค่าจ้าง	

๒๔๕

(แบบ ป. มณฑล ๑๔)

สำหรับร้านทำหรือขายอาวุธปืนใช้แบบเดียวกัน
ใบอนุญาตรายวันขายเครื่องประกอบอาวุธปืน

วันขาย	ชื่อผู้ซื้อ	เลขหมาย แถวใน ใบอนุญาต	ชนิด	จำนวน	หมายเหตุ

(แบบ ป. มณฑล ๑๕)

02/2566

บัญชีอาหารที่คงเหลืออยู่ในร้านอาหาร
เมื่อขายปลีกได้ไป ให้หักบัญชีทุกวัน

วันรับ แต่ จำหน่าย ขาย	รายการ รับหรือ จำหน่าย และเหลือ	ชนิด.....								หมายเหตุ
		วันรับ บันทึ มาในร้าน	จำนวน	รับ จากไหน	รูปพรรณ สี อื่น	เลขหมาย ในใบ อนุญาต ตั้งบับ เท่าใด	เลขหมาย ในใบ อนุญาต ให้ขอ อาหาร ของผ ที่เท่าใด	วัน ไป ขึ้น ทะเบียน	เครื่อง หมาย ของ เจ้า พนักงาน	

๑๒๑

(แบบ ป. มณฑล ๑๖)

ยอดประจำเดือนสำหรับร้านค้าอุปโภค

ประจำเดือน.....					
ชนิดสินค้า เครื่องครัว สินค้าทำได ใน เดือน	ทำได้ ในเดือน		ขายได้ ในเดือน		เหลือยก ไปเดือน หน้า
	จำนวน	จำหน่าย ได้ใน เดือน	จำนวน	เลขหมายใน ใบอนุญาต ของผ.ขอ หรือรับไป	

(แบบ ป. มณฑล ๑๘)

ยอดประจำเดือนสำหรับร้านซ่อมอาวุธปืน

ประจำเดือน			
ชนิดยี่ห้อ	จำนวน	เครื่องหมาย ท้าวสุภัง	หมายเหตุ

ประกาศ

ให้ ใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัญจร ไรศ

พระพุทธศักราช ๒๔๕๑

ตามหัวเมืองซึ่งชนแคะประทวงมหาศไทย

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามข้อความในพระราชบัญญัติสัญจร ไรศ พระพุทธศักราช ๒๔๕๑ มาตรา ๒ ซึ่งมีความว่า “พระราชบัญญัตินี้เมื่อทรงพระกรุณาให้ ใช้เมื่อใดในกรุงเทพฯ หรือหัวเมืองใด มณฑลใด จะได้ประกาศกำหนดวันในหนังสือราชกิจจานุเบกษาภายหลัง ส่วนหัวเมืองมณฑลใดที่ไม่ได้ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ห้ามมิให้ตั้งโรงหมิงนครได้เกินเป็นอนันต” นั้น ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ความทราบ ได้ฝ่าฝืนของรัศพระบาทว่า ตามหัวเมืองนอกจากมณฑลกรุงเทพฯ มีหมิงประพตติคนเป็นหมิงนคร ได้เกินชุกชุมมาก ชน เป็นเวลาอันสมควรที่จะ ใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัญจร ไรศ

เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัญจร ไรศ พระพุทธศักราช ๒๔๕๑ ในหัวเมืองทุก ๆ มณฑล ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๑ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๑ เป็นวันที่ ๓๐๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

๒๕๓

ประกาศ

ตั้งพระคณาจารย์

ด้วยสมเด็จพระบรมวงษ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณะ ได้ขอพระราชทานยกพระนพิตพิศาคคุณ วัดหิโชนนนครเขียงใหม่มณฑลพายัพ ผู้ประกอบพระในฝ่ายการเล่าเรียนด้วยความสามารถ เป็นพระคณาจารย์โท ในทางคันถธุระ มีตำแหน่งเทียบเท่าเจ้าคณะเมือง ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว

ประกาศแต่วัน ๒ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่ ๓๐๒๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติมรดกที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๖

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตาม ความใน มาตรา ๑ แห่ง พระราชบัญญัติ มอพื้น แด โศกระอิน พ.ศ.
๒๕๕๖ มีว่า ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ นั้น

เพื่อที่จะให้เป็นกรณีตัวอย่างแก่เจ้าพนักงาน แต่ที่ ประสงค์ จะทำ
การค้าขายมอพื้นแด โศกระอินซึ่งจะต้องทำทะเบียนแต่บัญชี ให้เดือน
การใช้พระราชบัญญัติ เป็นกฎหมาย ต่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พระ
พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๓๐๓๕ ในรัชกาลที่ ๖ นั้น

ประกาศนียบัตรออกแล้วโดย พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๒ (ดู
ป.ร.ศ. เล่ม ๓๕ หน้า ๓๙๔)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

พแนกคลังออมสิน

ขยายความ ในกฎข้อบังคับคลังออมสิน

ซึ่งว่าด้วยการซื้อขายทรัพย์สิน

แล้วแต่ข้อบัญญัติเกิดแต่ทรัพย์สินที่รัฐบาลเป็นประกัน

อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติรับ ฯ ตั้งแต่บัดนี้กระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตามความในกฎข้อบังคับคดีของมอตัน ซึ่งว่าด้วยกักรซื้อขายทรัพย์สิน
 ธรรมดา แต่บังคับยกเบี่ยงจนเกิดแก่ทรัพย์สินธรรมดาเป็นประกัน แต่
 ด้วยเหตุที่ทรัพย์สินธรรมดาเหล่านี้ ได้จำหน่ายขายกันอยู่ในเมืองต่าง
 ประเทศ ย่อมใช้เงินต่างประเทศเป็นราคาแลกเปลี่ยนซื้อขายต่อกัน
 กระทั่งพระคดียมหาสมบัติจึงได้อธิบายไว้ในข้อ ๕๖ ว่าทรัพย์สิน
 ธรรมดาที่ว่าเป็นใบกุ่มีราคาฉบับละ ๒๐ ปอนด์ (ประมาณ ๒๗๐ บาท)
 อย่างหนึ่ง ฉบับละ ๓๐๐ ปอนด์ (ประมาณ ๓,๓๕๐ บาท) อีกอย่าง
 หนึ่ง มีดอกเบียรอยละ ๕,๐/๒ ต่อปีนั้น

ราคาเหล่านี้เป็นแต่เพียงราคาที่ตราลงไว้ในใบกุ่มีฉบับหนึ่ง ด้วย
 ราคาเงินปอนด์ ซึ่งใช้กันอยู่ในประเทศอังกฤษ หรือที่เรียกว่าตลาด
 ทรัพย์สินในยุโรปเท่านั้น เมื่อเวลาที่ซื้อขายกันจริงราคาอาจสูงขึ้น หรือ
 ต่ำลง หรืออาจเปลี่ยนไปเป็นราคาเงินต่างประเทศชนิดอื่นก็ได้ เมื่อ
 เช่นนี้ความจึงยังไม่ชัดเจนว่า กระทั่งพระคดียมหาสมบัติจะคิดราคา
 ค่าแลกเปลี่ยนต่างประเทศในจำนวนเงินตามราคาใบกุ่มีที่กำหนดมาได้ด้วย
 ราคาใด แต่จะเรียกค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่านายหน้า ค่าตั้ง ค่าอิน-
 ซัวร์นตี ฯลฯ เท่าที่กระทั่งพระคดียมหาสมบัติต้องใช้จ่ายในการ
 นั้นจริงเพิ่มเข้าอีกด้วยหรือไม่

เพื่อให้ประชาชนรู้สึกความรับผิดชอบ ในหน้าที่ ๆ คน ประสงค์จะ
 เป็นผู้ถือทรัพย์สินของตนไว้ แต่เพื่อจะได้ทำความเข้าใจให้แน่นอน
 เสียแต่ในขั้นต้น จึงขอขแจ้งวิธีการที่กระทั่งพระคดียมหาสมบัติ
 ได้กำหนดจะจัดทำต่อไปนี้

๑. ใบกุ่มีที่กระทั่งพระคดียมหาสมบัติจัดทำได้ด้วยราคาเงิน

ต่างประเทศชนิดอื่นนอกจากเงินปอนด์อังกฤษ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะได้คิดเทียบเป็นราคาเงินปอนด์เพียงชนิดหนึ่ง แล้วคิดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกจากราคาของใบกฐนิกิตจะจัดหามาได้ โดยเนาะเท่าที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติต้องเสียไปแล้วจริง เหมือนอย่างธรรมเนียมของเดี่ยกษณอยู่ในเวลานั้นเพิ่มขึ้นอีกได้คหนึ่ง ไม่เกินร้อยละ ๓ ค่างหาก

๒. เมื่อใดเทียบราคาใบกฐนเป็นจำนวนเงินปอนด์ แล้วคิดราคาค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มขึ้นแล้ว กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะได้ประกาศแจ้งราคาใบกฐน ให้ประชาชนทราบว่าใบกฐนิกิตเป็นราคาเท่าใด ทุกคราวที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะจัดหาได้

๓. ในการจำหน่ายใบกฐน ให้แก่ผู้ยื่นความประสงค์ ตามราคาที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะจัดหาได้ แต่ได้ประกาศให้ประชาชนทราบแล้วนั้น กรมพระคลังมหาสมบัติจะถือเอาราคาค่าแลกเงินปอนด์ในกรุงเทพฯ (ราคาตลาดหรือราคาแบงก์) ในวันที่ยื่นความประสงค์นั้นเป็นเกณฑ์ คิดทอนมาเป็นเงินตราสยาม แล้วหักยอดเงินในบัญชีฝากคลังขอมีดินของผู้นั้นความประสงค์ แล้วออกหนึ่งคือสำคัญแลตั้งใบกฐน ให้แก่ผู้ยื่นความประสงค์นั้นไป

๔. ดอกเบยซึ่งจะพึงได้จากใบกฐน มีกำหนดที่จะได้รับปีละ ๒ ครั้ง คือ ระหว่างเวลาตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงสิงหาคมครั้งหนึ่ง และระหว่างเดือนกันยายนถึงกุมภาพันธ์ครั้งหนึ่ง ถ้าผู้ใดเป็นผู้ที่ใดถือหนึ่งคือสำคัญของอชบัต กรมพระคลังมหาสมบัติ เป็นเจ้าของ อยู่จนถึงที่สุดเวลาดำหนด ผู้นั้นจึงสมควรได้รับดอกเบยตามความ

๕. ผู้ใดยื่นความประสงค์ ขอซื้อใบ กูภายในวันที่ ๑ มิถุนายน
เดือนที่ ๓ ธันวาคมปีใดก็ตาม ถ้าผู้ใดยื่นภายในวันที่ ๑ มิถุนายนก็จะได้รับ
รับดอกเบี้ยแต่ครั้งเดียว ภายในภายในวันที่ ๑ ธันวาคมจะไม่ได้รับ
ดอกเบี้ยซึ่งจะพึงได้จากใบกู ในระหว่างนั้นเลย

๖. การตรึงเงินดอกเบี้ย ให้ ใน บัญชีเงินฝากของผู้ ถอนหนังสือ
สำคัญแต่ตั้ง ใบกูจนถึงที่สุดเวลาอันเป็นกำหนดนั้น กรมพระคลัง
มหาสมบัติจะถือเอาราคาแลกเปลี่ยนในวันที่ ๑ กันยายน เดือนที่ ๓
มีนาคมคิดถอนมาเป็นเงินตราสยาม แต่กระทำตามความในกฎข้อ
บังคับคดีข้อมัตินข้อ ๕๑ นั้นทุกประการ

๗. การขายใบกู ซึ่งผู้หนึ่งผู้ใด ถอนหนังสือสำคัญกรม
พระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าของอยู่แล้ว ตามกฎข้อบังคับคดีข้อมัติน
ข้อ ๕๒ นั้น ให้พึงเข้าใจว่าผู้ ที่ขอให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
จัดกรขายให้ นั้น จะไม่ได้คาดเดาหาอย่างอื่นอีก นอกจากราคา
ของใบกู ที่จะขายได้เท่าใด โดยเฉกกระทดแทนเหมือนที่ตนต้องเสียให้
กับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในเมื่อเวลาที่ซื้อนั้นเลย

๘. จำนวนเงินที่จัดขายให้แล้ว ได้มาอย่างน้อยเท่าใด กรมพระคลัง
มหาสมบัติจะคิดเป็นเงินตราสยามตามราคาแลกเปลี่ยนปอนด์ ในกรุง-
เทพฯ ในวันที่ใดก็ตามที่มีผู้รับซื้อแล้วต้องรับเงิน ให้แก่ผู้ขาย ตามกฎ
ข้อบังคับคดีข้อมัตินข้อ ๕๒ เช่นเคยจกกับการรับดอกเบี้ยนั้น

* ๙. ถ้าผู้ใดมีความสามารถขอถอนไม่จำหน่าย ขายใบกูของตน
ตลอดไปจนเวลาที่รัฐบาลจะต้องตั้งใช้ด้วยวิธีจับผลาก ถ้าใบกูของ

ผู้แทนของธนาคารรัฐบาลจะตั้งไซคนเงินกู้ให้แก่คน ก็จะได้รับเงิน
เต็มราคาเท่าที่ตราไว้ในใบกฐนน ๆ เต็มอไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

(ลงนาม) พระยาไชยยศสมบัติ

อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

พแนกคลังขอมสิน

แจ้งราคาใบกฐนที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดทำมาได้

อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติรับ ๆ ตั้งเดิมนัด กระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตามความในประกาศว่าด้วยการซื้อขายทรัพย์สินของรัฐบาลเป็น
ประกันตั้งวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีความว่า เมื่อกระ-
ทรวงพระคลังมหาสมบัติได้จัดทำใบกฐนมาได้ด้วยราคาเงินต่างประเทศ
ชนิดใดก็ดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะคิดเทียบเป็นเงินปอนด์
อังกฤษ แลคิดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่าที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติต้อง
เสียไปแล้วจริงเพิ่มขึ้นอีกได้หนึ่งต่างหาก แลขอประกาศให้ประชา-
ชนทราบราคาของใบกฐนว่า ชนิดใดเป็นราคาเท่าใดทุกคราวที่จัดทำมา
ได้นั้น

บดินทรเดชาพระคลังมหาสมบัติได้จัดหาใบกฐของรัฐบาลสยาม
 มาได้ และเมื่อได้ คิดเทียบเป็นเงินปอนด์ของกฤษแล้ว ส่วนราคาใช้
 จ่ายอื่น ๆ ที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ต้องเสียไปใน การจัดหาใบ
 กฐ ในครั้ง ทรงพระดำริเห็นว่า การซื้อขายใบกฐเช่นนี้ พึงจะได้
 เริ่มขึ้นในกรุงสยามเป็นครั้งแรก และเพื่อจะแนะนำให้ประชาราษฎร
 มีความนิยมในการถือใบกฐ ใจ เป็นทรัพย์สินสมบัติของตนที่เป็นหลักฐาน
 ดับไป จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งถาวรเรียกค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มขึ้นตาม
 ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น เดิมครั้งหนึ่ง
 ก้อนคงเรียกเฉพาะแต่ราคาของใบกฐที่จัดหามาได้แต่จริง คือ ใบกฐ
 ชนิดราคาที่ตราไว้ ๓๐๐ ปอนด์ เป็นราคาที่จัดหามาได้ ๘๘ ปอนด์ ๑๐
 ชิลลิง ๓๐ เพนซ์ และชนิดราคาที่ตราไว้ ๒๐ ปอนด์ เป็นราคา ๑๘
 ปอนด์ ๑๕ ชิลลิง ๒ เพนซ์ ราคาที่ใดก็ตามแล้วนั้น เป็นราคาที่จะขาย
 ในชั่วขณะนั้น ต่อไปเมื่อราคาได้เปลี่ยนแปลงอย่างไร จะได้ประกาศ
 ให้ทราบต่อไป ถ้าผู้ใดประสงค์จะซื้อใบกฐเหล่านี้ได้เป็นทรัพย์สินสมบัติ
 สำหรับตน หรือเพื่อประโยชน์แก่บุตรหลานคนใด ก็ให้รีบยื่นความ
 ประสงค์ ไปยังสถานที่ทำการคลังออมสิน ซึ่งเปิดทำการ อยู่ในเวลา
 เดียวโดยเร็ว

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยาไชยยศสมบัติ

อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ในมณฑลพายัพ
มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็ด

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน
ว่า ตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร
รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ มีความว่า พระราชบัญญัตินี้จะโปรดเกล้าฯ
ให้ใช้ ในหัวเมืองมณฑลโคเมือโค จะได โปรดเกล้าฯ ประกาศใน
หนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า ในมณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑล
อุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็ด ซึ่งได้จัดให้คนเขารับราชการทหาร
อยู่แล้ว ตามข้อบังคับ เรียกคนเขารับราชการเป็นตำรวจภูธร นั้น
ถึงคราวอันสมควรจะใช้ พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ ทหาร ใน
มณฑลนั้นเสียทีเดียว เพื่อให้พลเมืองได้มีความเต็มอกหน้าทอกันอย่าง
มณฑลอื่นที่ได้ ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตน
โกสินทรศก ๑๒๕ ในมณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี
มณฑลร้อยเอ็ด ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็น
ต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๑๐๕๒ หรือขบพ ๕ ในรัชกาลมัยยุพนัน

ประกาศ

กำหนดอัตราเงินมูลค่าได้เสียภาษีอากร
ต้อง ในจำพวกยกเว้นเกณฑ์ทหาร ในมณฑลพายัพ
มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็จ

มีพระบรมราชโองการตรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน
ว่า ตามความใน ประกาศ แยกพระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ ซึ่งตั้งวันที่ ๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
มาตรา ๓๓ ข้อ ๕ มีว่า “ผู้ศึกษาการค้าขายเพาะปลูกมาก ซึ่ง
ได้กระทำโดยกำลังทรัพย์ของตนเอง แลทำด้วยกำลังแรงของตนเอง
อันปรากฏด้วยได้เสียภาษีอากร ตามซึ่งจะได้กำหนดอัตราโดยได้
ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่ว ในเมืองมณฑลใด
เป็นอัตราเท่าใด ยกเว้นตลอดเขตต์ใด ตัดกิจการ ซึ่งเสียภาษี
อากรอยู่ไม่ต่ำกว่ากำหนดอัตราที่ได้อัตราไว้” นั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดอัตราเงินตามความ
ในมาตรา ๓๓ ข้อ ๕ นั้น ดังนี้

มณฑลพายัพ มณฑลอุดร มณฑลอุบลราชธานี มณฑลร้อยเอ็จ
เป็นอัตราเงินไม่ต่ำกว่าปีละ ๕๐ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๓๐๕๒ หรือบท ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ให้ ใช้เงินเหรียญบาทอย่างใหม่ แต่บอกต้นฐานดวงตกลาย

เดิมนับตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ได้เกล้าได้กระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เหรียญบาท ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นตามขนาดต้นฐานดวงตกลาย แต่อักษร
จากรากเหรียญกระด่าป็น ดังได้ประกาศมาแล้ววันที่ ๑๑ พฤศจิกายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ นั้น ยังหาที่นั้นจะได้จำหน่ายออกใช้ ไม่ พอ
ประจวบกับราชกรรมาที่ ได้เปลี่ยนแปลงใหม่ จึงเป็นอันต้อง ระเบียบได้
บัดนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ กรมกระด่าป็น
ดิทริการร่างเหรียญกระด่าป็น ชนิดเหรียญบาทขึ้นใหม่ มีอักษร
ดวงตกลายแต่อักษรจากรากดังแจ้งตอไปนี้

ลักษณะต้นฐานเป็นแผ่นกลมขนาดโดยกว้าง ๓๐ มิลลิเมตร ด้านหน้า
มีพระบรมรูป แดจากรากอักษรพระนาม "มหาจักราช" "สยามินทร์"

ตามตัวอย่างดังนี้

ด้านหลังมีรูปช้าง ด้านเคียว

ตัวอักษรจาก “สยามรัฐ” “๒๕๕๖” “หนึ่งบาท” ตามตัว

อย่างดังนี้

เหรียญกระด่าป็นที่ใต้ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นใหม่ ให้ประชาชนใช้
ส่วยแลกเปลี่ยนกันตามอัตราในพระราชบัญญัติมาตราทองคำ รัตน-
โกสินทร์ศก ๑๒๗ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖
เป็นต้นไป

อนึ่งเงินเหรียญบาทอย่างเก่าที่ยังมีได้ มีประกาศเลิกใช้ ก็ให้คง
ใช้แลกเปลี่ยนได้ตามเดิม

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

ตั้งอัตราเก็บเงินค่านาในตำบลสามหมื่น
 และห้วยฉลไ้ แขวงเมืองตาก เป็นนาชั้นเบ็ญจ
 ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖ ดับไป

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระ-
 ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในตำบลสามหมื่นและ
 ตำบลห้วยฉลไ้ ท้องที่อำเภอแม่สอด แขวงเมืองตาก มณฑลนคร
 สวรรค์ ยังหาได้กำหนดวางอัตรากะชั้นหน้าให้เรียกเก็บเงินอากร
 ค่านาองไว้ตั้งเช่นในตำบลอื่นๆ ไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตั้งอัตราเก็บเงิน ค่านาในตำบลสามหมื่น และ ห้วยฉลไ้ เป็นนาชั้น
 เบ็ญจ เก็บเงินอากรค่านาตามประกาศกะชั้นหน้าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖
 ดับไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่าน้ำชั่วคราว ในตำบลบางบุตร
หนองตะลอก ตาซัน กระจงเขต หนองด้พาน บ้านเกา
บ้านค้าย ในแขวงเมืองระยอง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็นต้นไป

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งพระ
ทรงกรมภาคไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การหาดีดของช้าง
ของราษฎรใน ตำบลบางบุตร, หนองตะลอก, ตาซัน, กระจงเขต,
หนองด้พาน, บ้านเกา, บ้านค้าย, ท้องท่าเกาะไผ่ด้อม แขวงเมือง
ระยอง มณฑลจันทบุรี ย่อมเป็นทอนค่า โดยคลองแต่หยดยหนอง
บางแห่งเป็นทอนเช่น มีดีดควายหาได้ร้อยยี่สิบ ในระหว่างเดือนมถุ
นายจนถึงเดือนพฤศจิกายน หรืออย่างช้าเพียงเดือนธันวาคม ราษฎร
ทำการจับดีดควายได้ กะแต่พอบริโภค ไม่ถึงชอขายเป็นอาณาประ
โยชน์ และทรงราษฎรถือศกค้ำจัดตั้งนยาเงิน จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ยกเว้น ไม่เก็บเงิน อากรค่าน้ำใน ตำบลบางบุตร, หนอง
ตะลอก, ตาซัน, กระจงเขต, หนองด้พาน, บ้านเกา, บ้านค้าย, ท้องท
ท่าเกาะไผ่ด้อม แขวงเมืองระยอง ไร่ชั่วคราว เพื่อเป็นการบำรุง
การหาเลี้ยงชีพของราษฎรในตำบลเหล่านั้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็น
ต้นไป

๒๖๔

ศาลาว่าการมหาดไทย
ประกาศมาณวันที่ ๓๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖
(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านาจำนวน พ.ศ. ๒๕๕๕
ในเขตบริเวณเมืองกรุงเก่า เมืองอ่างทอง
เมืองสิงห์บุรี เมืองลพบุรี เมืองสระบุรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามข้อความในมาตรา ๑๑ ข้อ ๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากรค่านา ศก ๑๑๘ ซึ่งมีข้อความว่า ถ้านาหัวเมืองใดทำไม่ได้ผล ผู้สมควรจะลดหย่อนเงินค่านาพระราชทานเท่าใด จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดหย่อนเป็นครึ่ง คราว ตามแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร และตามประกาศแก้ไขลักษณะเก็บเงินค่านา ศก ๑๒๕ ข้อ ๖ มีความว่า ปีใดมีอุปัทวเหตุ ราษฎรแห่งใดทำนาไม่ได้ผล ปีนั้นจะลดหย่อนค่านาง

หรือยกเงินค่านาในทนน พระราชทานทีเดียวตามควรแก่การนั้น ใน พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็นปีที่ฝนตกชุกน้ำมาก การทำนาของราษฎรในเขต เมืองกรุงเก่า, เมืองอ่างทอง, เมืองลพบุรี, เมืองสิงห์บุรี, เมือง สระบุรี ทำได้ไม่เต็มภาคภูมิ ครัวภมมีตาเนาที่ทงนอไม่เต็มมาเดิมอ ใน ตำบลเดยอคม ทัดอนคม ทัดนคม เมื่อนามาทยอมกรรทาให้คนเช่า ทเพราะหว่านไถในทตมเป็นอนศรายเดี่ยวหาย ไม่ได้เก็บเกยจชอชราย เป็นอาณาประโยชน์ ที่ได้บ้างแก่พอบริภค แต่ในทตอนพอได้ เข้าง้าง ล้วนเนื้อทๆเดี่ยวปรดเกดต่างๆให้ตรวจลัดอบดู ถักรายได้ เดี่ยวหาย ก็ควรยกเงินเงินค่านาให้

กระทรวงมหาดไทยได้ ให้สมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่าได้ลงน ยนบาบช ล้วนเนื้อทเดี่ยวหาย พ.ศ. ๒๔๕๕ ในเขตรแตรงเมือง กรุงเก่า มีเนื้อทเดี่ยวหาย ๒๔๓,๗๑๕ ไร่ ๓ งาน ๕๐ วา คิดเป็นเงิน อากกรค่านา ๒๖๕,๕๓๓ บาท ๙๖ สตางค์ ในเขตรแตรงเมืองอ่างทอง มีเนื้อท เดี่ยวหาย ๑๕๓,๗๘๕ ไร่ ๒ งาน ๓๓ วา คิดเป็นเงิน อากกรค่านา ๓๓๕,๓๕๖ บาท ๕๑ สตางค์ ในเขตรแตรงเมืองลพบุรี มีเนื้อทเดี่ยวหาย ๒๐๕,๕๗๘ ไร่ ๓ งาน ๕๖ วา คิดเป็นเงิน อากกรค่านา ๓๖๐,๐๓๓ บาท ๘๓ สตางค์ ในเขตรแตรงเมืองสิงห์บุรี มีเนื้อทเดี่ยวหาย ๖๘,๓๘๐ ไร่ ๑ งาน ๑๗ วา คิดเป็นเงิน อากกรค่านา ๓๘,๕๖๓ บาท ๕๖ สตางค์ ใน เขตรแตรงเมืองสระบุรี มีเนื้อทเดี่ยวหาย ๕๘,๓๘๐ ไร่ ๓ งาน ๓๐ วา คิดเป็นเงิน อากกรค่านา ๓๐,๓๘๕ บาท ๘๓ สตางค์ ได้นำความกราบ บังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าตอของชดุพระบาทเดื่อ ทรงพระกรุณา โปรดเกดต่างๆให้ยกเงิน ไม่เก็บเงิน อากกรค่านา พ.ศ. ๒๔๕๕ แก่ราษฎร

ในเขตจังหวัดเมืองกรุงเก่า เมืองข้างทอง, เมืองสิงห์บุรี, เมือง
ลพบุรี, เมืองสระบุรี ซึ่งทำไม่ได้ผลตามจำนวนเนื้อที่ๆ เดิมหาย
แต่จำนวนเงิน อากรด่านา ดังได้กล่าว มาแล้ว ข้างบนไว้ พ.ศ. หนึ่ง
เพื่อเป็นการบำรุงราษฎรเหล่านั้นให้ตั้งหน้าทำมาหากินให้เจริญชน
ต่อไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๔

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรด่านาจำนวน พ.ศ. ๒๔๕๔ ในเขต
แขวงเมืองนครไชยศรี เมืองสุพรรณบุรี เมืองสมุทรสาคร

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามข้อความในมาตรา ๑๑
ข้อ ๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากรด่านา ค.ศ. ๑๙๑๘ ซึ่ง
มีความว่า ถ้านาในหัวเมืองใดทำไม่ได้ผล สมควรจะลดหย่อนเงินค่า

นาพระราชทานเท่าใด จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดหย่อนเป็น
 ครึ่งคราวตามแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร และตามประกาศ
 แก่ อธิบดีกษัตริย์เงินค่านา ศก ๑๒๕ ข้อ ๖ มีความว่า ปีใดมี
 อกบัตเหตุ ราษฎรแห่งใดทำนาไม่ได้ผล ปีนั้นจะลดหย่อนเงินค่านา
 ลง หรือลดเงินค่านาในทั้นพระราชทานที่เดี๋ยวด่วนสมควรแก่การนั้น
 ใน พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นบทแผนแดงน่าน้อย การทำนาของราษฎรในเขต
 แขวงเมืองนครไชยศรี เมืองสุพรรณบุรี เมืองสมุทรสาคร ทำได้
 ไม่เต็มภาคภูมิ ด้วยภิมิถ้าน้ำที่ทำนาไม่ได้มาเต็มช ในตำบลเดียว
 ก็นักคนกมกมกมกมก เมื่อน่าน้อยยอมกระทำให้นคนเจ้าที่เพาะหวานไว้
 ในที่คนเป็นอันตรายเดี๋ยหาย ไม่ได้เก็บเกี่ยวชอชชายเป็นอาณาประ
 โยชน ที่โดยบางกแต่พอบริโภค แต่ในที่ถมพอโตเขาบวงด้วนเนื้อๆ
 เดียโต โปรดเกล้าฯ ให้ควรงจลอบคูล ถวายโคเดี๋ยหายกคควรยกเงิน
 เงินค่านาให้

กระทรวงมหาดไทยได้ โลดมเทศาภิบาลมณฑลนครไชยศรี ได้
 จนวนหมายช้ด้วนเนื้อที่นาเดี๋ยหาย พ.ศ. ๒๔๕๔ ในเขตแขวงเมือง
 นครไชยศรีมีเนื้อที่เดี๋ยหาย ๒๐,๕๕๕ ไร่ ๗๗ วา คิดเป็นเงินอากรค่านา
 ๒๖๖๖ บาท ๘๔ สตางค์ ในเขตแขวงเมืองสุพรรณบุรีมีเนื้อที่เดี๋ย
 ๑๖,๓๖๖ ไร่ ๓ งาน ๓๓ วา คิดเป็นเงินอากรค่านา ๓๐๘,๖๘๓
 บาท ๕๘ สตางค์ ในเขตแขวงเมืองสมุทรสาครมีเนื้อที่เดี๋ย หาย
 ๓๓,๐๐๗ ไร่ ๓ งาน ๓๒ วา คิดเป็นเงินอากรค่านา ๓๐,๓๓๐ บาท ๘๘
 สตางค์ ได้นาคความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าธุองชู้พระ
 มาทแต่จ้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านา

พ.ศ. ๒๕๕๕ แก่ราษฎรในเขตจังหวัดนครราชสีมา เมืองสุพรรณ-บุรี เมืองสมุทรสาคร ซึ่งทำไม่ได้ผลตามจำนวนหนี้ๆ เดียหาย และจำนวนเงินอากรค่าน้ำดื่มได้เข้ามาแล้วข้างบนไว้ พ.ศ. หนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงราษฎรเหล่านั้นให้ตั้งหน้าทำมาหากินให้เจริญขึ้นต่อไป

ศาลากลางกรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ลตอที่ว่าค่าน้ำในตำบลบึงฉารแขวงเมืองนครนายก
ลงเป็นขึ้นนาโท ตำบลบางปรกฏ ตำบลรังสิต
เป็นขึ้นนาตรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่ดินในตำบลบึงฉาร ตำบลบางปรกฏ ตำบลรังสิต ทั้งที่อำเภอของครักษ์ แขวงเมืองนครนายก มณฑลปราจีนบุรี ทำนาไม่ใคร่ได้ผล โดยพื้นที่ไม่ดีและ

ทั้งนี้ในคำคัดของกรมตำรวจ เมื่อราษฎรได้เพิกถอนคำคัด
เข้าตงในนาแล้วไม่ใคร่จะร้องถาม ด้วนอัครการเก็บค่านาที่ด้วาง
ไว้ในค้ำบับงด้ว ให้เก็บเป็นนาชนนเอก ค้ำบับบางปรากฏและค้ำบับ
รังด้คเป็นชนนาโทนั้น ออกจะแรงเกินไปถ้วถ้วถ้วราษฎรจะไ้จาก
ทำนาอยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดอัครค่านาในค้ำบับ
บับงด้วตั้งเป็นชนนโท ค้ำบับบางปรากฏ ค้ำบับรังด้ค เป็นชนนตรี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็นต้นไป

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วิจิตร

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ตั้งอธิบดีกรมตำรวจ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าเห็นขอกระหม่อมด้งว่า
นายพลตรี พระยาอดุเทพ เจ้ากรมตำรวจได้รับราชการมา
เรียบร้อยได้ราชการดี อนึ่งกรมตำรวจกรกเป็นกรมใหญ่อยู่ในกระ-
ตรวงมหาดไทยกรมหนึ่ง ด้มควรจะมีอธิบดีเป็นหัวหน้าได้ จึงทรงพระ

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลตรี พระยาวิชาญเทพ เสด็จขึ้นเป็นอธิบดีกรมตำรวจภูธร

อนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า การได้ตั้งใจผู้ร้ายตามหัวเมือง มีการมากช้น ดั่งควรจะรวบรวมเจ้าพนักงานตราขการ นำทนนในกระทรวงมหาดไทยขึ้นเป็นกรมหนึ่งได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมเจ้าพนักงานตรา ขการ ได้ตั้งใจผู้ร้ายขึ้นเป็นกรมตำรวจภูธรหนึ่งเป็นกรมช้อยในกรมตำรวจภูธร แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ธำมาศยกเอก พระยาวิชาญฤาไชย เป็นเจ้ากรม ๗ ตำรวจภูธรรับราชการสนองพระเดชพระคุณสืบไป

คำสถาปนากรมมหาดไทย

ประกาศแต่ณวันที่ ๓๓ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย

เรื่องเปลี่ยนนามอำเภอ

ด้วยมณฑลภูเก็ต มีใบบอกมาว่า การขยายศาลากลางเมือง ตระกวดป่าจากตำบลเกาะคอเขา ไปตั้งที่ตำบลย่านยาวอำเภอตลาดใหญ่ นั้น ดั่งนทว่า การอำเภอเมือง ๆ เก่ายังคงตั้งอยู่ตำบลเกาะคอเขา ควรยกอำเภอตลาดใหญ่ขึ้นเป็นอำเภอเมือง เปลี่ยนนามอำเภอเมือง ๆ

๕๕๘
เกล้าเป็นอำเภอเกาะคอเขา อันได้มตามนามตำบลที่ตั้งที่ว่าการอำเภอ
เมืองนน

กระทรวงมหาดไทยได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบ
ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระ
บรมราชานุญาต ให้ยกที่ว่าการ อำเภอ ตลิ่งใหญ่เป็น อำเภอเมือง
เปลี่ยนนามอำเภอเมือง...เกล้าเป็นอำเภอเกาะคอเขา และย้ายหลวง
รักษาราชการ นายอำเภอตลิ่งใหญ่เป็นนายอำเภอเกาะคอเขา
หลวงศรัทธาภิรมย์ ปลัดเมืองตะกั่วป่า คงทำการตำแหน่งนายอำเภอ
เมือง แต่บัดนี้สืบไปแล้ว

ข้าหลวงราชการมหาดไทย

๕๕๘
แจ้งความมาฉนวนที่ ๓๕ ๓๓๒๓๗ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย

๕๕๘
เรื่องตั้งกิ่งอำเภอ

ด้วยได้มีเทศาภิบาลมณฑลปัตตานีมีใบบอกมาว่า อำเภอเมือง
ระแงะมีอาณาเขตรอบทิศกว้างขวาง มีตำบล ๒๒ ตำบล จำนวน
ราษฎร ๕๕,๕๖๖ คน ตำบลซึ่งอยู่ห่างไกล กับที่ว่าการอำเภอมากกว่า

ตำบลทั้งหลายมีอยู่ ๘ ตำบล คือ (๑) ตำบลเวียง (๒) ตำบล
 บาดง (๓) ตำบลลำดวน (๔) ตำบลค้อหลัง (๕) ตำบลมะยุง
 (๖) ตำบลศรีเดา (๗) ตำบลนามะ (๘) ตำบลตาโตะ
 ราษฎรในตำบลทั้ง ๘ แห่ง ๑,๖๕๕ คน ระยะเวลาจึงเห็นว่าการอำเภอ
 หนองแวงไปถึงตำบลเหล่านี้ ๑๖ ชั่วโมง ก็มีตำแหน่งที่ตั้งของตำบล
 เหล่านี้เป็นป่าดงพงไพร เป็นถ้ำถ้ำมากแก่กรรมกรอำเภอที่จะไป
 ตรวจตรา หรือระงับเหตุโกลาหลซึ่งเกิดขึ้นในตำบลเหล่านี้ แต่เป็นการ
 ซักถามของกำนันผู้ใหญ่บ้านแต่ราษฎรซึ่งมีกิจธุระจะไปมาซึ่งทิวาคร
 อำเภอ พระยาเดชาธิบดี สัมเทศอำเภอดู เห็นตรวจตั้งกิ่งอำเภอ
 ชนบทบ้านค้ำมะเหล ในตำบลศรีเดา ซึ่งเป็นตำบลอยู่ในระหว่าง
 ถัดไป ให้ยกตำบลทั้ง ๘ นั้นขึ้นกับกิ่งอำเภอ เพื่อสะดวกแก่การปกครอง
 คือไป

กระทรวงมหาดไทย ได้เห็นความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบ
 ฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งกิ่งอำเภอชนบทบ้านค้ำมะเหล เรียกว่า
 “กิ่งอำเภอค้ำมะเหล” ขึ้นกับอำเภอเมืองระแงะแต่บัดนั้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

แจ้งความมาฉันท ๒๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

รองเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเซ็นแทน

ประกาศ

ให้ ใช้พระราชบัญญัติอาวธขึ้นแแต่เครื่อองกระตุบับน

รัตนโกสินทรศก ๑๓๑

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เฒ่นายดิกระ
ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความใน พระราช
บัญญัติอาวธขึ้นแแต่เครื่อองกระตุบับน รัตนโกสินศก ๑๓๑ มาตรา ๒
มีว่า เมื่อจะ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในหัวเมืองหรือมณฑลอื่นเมื่อใด
จะได้ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติอาวธขึ้น
แแต่เครื่อองกระตุบับน รัตนโกสินทรศก ๑๓๑ แแต่กนุเฒ่นายดิกระทรวง
มหาดไทย ว่าด้วยกาจรดทะเบียนแแต่ออกใบอนุญาคตามพระราช
บัญญัติอาวธขึ้น ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ในมณฑลต่างๆ
คือ ๑ มณฑลกรุงเก่า ๒ มณฑลจันทบุรี ๓ มณฑลชุมพร ๔ มณฑล
นครไชยศรี ๕ มณฑลนครราชสีมา ๖ มณฑลนครสวรรค์ ๗ มณฑ
ลนครศรีธรรมราช ๘ มณฑลปัตตานี ๙ มณฑลปราจีนบุรี
๑๐ มณฑลพายัพ ๑๑ มณฑลพิษณุโลก ๑๒ มณฑลเพชรบูรณ์
๑๓ มณฑลภูเก็ต ๑๔ มณฑลราชบุรี ๑๕ มณฑลอุดรราชธานี ๑๖ มณฑล

๒๗๔

ร้อยเอ็ด ๑๗ มณฑลอุดร รวม ๑๗ มณฑล ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน
พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นต้นไป

คำดำงำการมหาดไทย
ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินทางเร็วในน่านน้ำสยาม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ด้วยมีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
วชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ
ทรงบทว่า ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐ ตอนพิเศษลงวันที่ ๕
สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ดำรงว่าด้วยพระราชบัญญัติ
การเดินทางเร็วในน่านน้ำสยาม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มา ๑๕ ปี มา
ตราถ้อยคำยังคงตาดเคลื่อนอยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แก้ไขใหม่รวม ๘ มาตรา คือ
(เดิม) มาตรา ๘ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินทางเร็วในน่าน

หน้าสยาม รัตนโกสินทรศก ๓๒๕ ประกาศตั้งวันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตน
 โกสินทรศก ๓๒๕ ว่าด้วยการตั้งศาลทะเล ประกาศตั้งวันที่ ๑๘
 มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๕ ว่าด้วยการออกใบอนุญาตสำหรับ
 เรือบรรทุกสินค้าแลเรือเล็ก แต่ประกาศตั้งวันที่ ๑๓ เมษายน รัตน
 โกสินทรศก ๓๒๘ ว่าด้วยเรือกลไฟใช้สำหรับรับจ้างนั้น ท่านให้
 ยกเลิก แต่การที่ยกเลิกนั้น ท่านว่า มิใช่เป็นความเลวอย่างใดแก่
 บรรดาการที่ใดกระทำได้ หรือแก่ความผิดอย่างใด ๆ ที่ใด มิผู้กระทำ
 จนในเวลาก่อนประกาศให้ ไซ้พระราชบัญญัติ

(แก้ไข) มาตรา ๘ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือใน
 น่านน้ำสยาม รัตนโกสินทรศก ๓๒๕ ประกาศตั้งวันที่ ๑๗ กรกฎาคม
 รัตนโกสินทรศก ๓๒๕ ว่าด้วยการตั้งศาลทะเล ประกาศตั้งวันที่ ๑๘
 มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๕ ว่าด้วยการออกใบอนุญาตสำหรับ
 เรือบรรทุกสินค้าแลเรือเล็ก แต่ประกาศตั้งวันที่ ๒๒ เมษายน รัตน
 โกสินทรศก ๓๒๘ ว่าด้วยเรือกลไฟใช้สำหรับรับจ้างนั้น ท่านให้
 ยกเลิกเสีย แต่การที่ยกเลิกนั้นท่านว่ามีโทษเกี่ยวแก่การอย่างใดก็ได้ มิผู้
 กระทำไว้แต่ก่อน หรือแก่ความผิดอย่างใดซึ่งได้กระทำไว้แต่ก่อน
 เวลาประกาศให้ ไซ้พระราชบัญญัติ

(เดิม) มาตรา ๒๗ เรือกำปั่นไฟดำใต้วางตั้งปล่อยให้ลอยตาม
 น่านน้ำในเขตที่ท่ากรุงเทพฯ ต้องชักธงสัญญาณที่เรียกว่าธง "G"

(ข) ความแบบข้อบังคับซึ่งระหว่างนานาประเทศ ได้ข้างค่อนนำ
 เรือในที่แลเห็นได้ โดยง่าย แต่ถ้ามเรือกำปั่นไฟดำใต้วางตั้งแล่นตาม
 น่านน้ำต้องออกกลางลำน้ำ แลให้ โกลด ทุลัดตจะเปนใดกับพวกเรือ

ที่จุดต่อขงคางถ่านว แต่คยอยทนนจนกว่าเรือถ่านวจะเสยพันไป ถ้าเรือทกถ่งปล้อยให้ตงตามนำตงมำนนเป็นเรือโบะหรือ โบะจายหรือเรือดำเกาถนน ต้องชกเครื่องดีญญาเป็นร ปลดกตะกร้อดีดักว้างไม่ต่ำกว่าห้าสิบเซ็นติเมตรไว้ ในตแต่เห็นได้ โดยง่าย

(แก้ใหม่) มาตรา ๒๗ เรือกำปั่นไฟดำโตถ่งปล้อยถอยหลังให้ตงตามนำตงมำนในเขตรท่ากรุงเทพร ต้องชกเครื่องดีญญาที่เรียกว่ขง "G" (ยี่) ตามแบบช้อยบังคับระหว่งน่านาประเทศไว้ข้างตอนนำเรือในตแต่เห็นได้ โดยง่าย แต่ถ่มเรือกำปั่นไฟถ่านวถ่งถ่นตามนำตงมำนด้วย ให้เรือกำปั่นลตขปล้อยถอยหลังน้อออกถ่งนำ แต่ให้โถกหัดทจะเป็นโถกบพอกเรือทจอตหอดตมออยถ่งถ่นว แต่คยอยทนนจนกว่าเรือถ่านวถ่งถ่นตามนำจะถ่นพันไป ถ้าเรือทกถ่งปล้อยถอยหลังให้ตงตามนำตงมำนน เป็นเรือโบะหรือ โบะจาย หรือเรือดำเกา ต้องชกเครื่องดีญญาเป็นร ปลดกตะกร้อดีดักว้างไม่ต่ำกว่าห้าสิบเซ็นติเมตรไว้ ในตแต่เห็นได้ โดยง่าย

(เดิม) มาตรา ๓๗ ถ้าไม่มีเหตุฉกฉงอินจำเป็นทจะต้องทำเช่นนน ห้ามมิให้เรือกำปั่นดำโต จอตหอดตมอในถ่มแม่น้ำระหว่งวัดบุดคะ โถกบปาดคตองปะก่งแถระหว่งปากคตองผต่งกับคตองดำเพ่งเพราะในระหว่งคตองเหล่านี้เป็นท่าแยกแวงไว้ ดีสำหรับท่งให้เรือเดินจนตอง

(แก้ใหม่) มาตรา ๓๗ ถ้าไม่มีเหตุฉกฉงอินจำเป็นทจะต้องทำเช่นนน ห้ามมิให้เรือกำปั่นดำโตจอตหอดตมอในถ่มแม่น้ำระหว่ง

วัตถุประสงค์ โดยทั่วไป ในระยะทาง สองร้อยเมตร ได้ ปากคลองบางปะแก้ว
 แตรหว่างปากคลองผดงกับคลองลำเพ็ง เพราะในระหว่างตำบลเหล่านี้
 เป็นท่าแยกเรือในลำสำหรับทางให้เรือเดินขึ้นตอง

(เดิม) มาตรา ๕๘ บรรดาเรือกำปั่นไฟทั้งเรือชนทมนขนาด
 ต่ำกว่าสามสิบห้าตันนั้น ต้องเดินในทางเดินเรือด้วยควันทก

ห้ามมิให้เรือกำปั่นไฟดำโตจเรือกำปั่น หรือเรืออย่างอื่น ใน
 เขตท่ากรุงเทพร มาลดำจนเกินกว่ากำลังของเรือกำปั่นไฟดำนั้นจะ
 ไปได้ระยะทางชั่วโมงละต้องไม่เดินอย่างน้อย แต่ห้ามมิให้เรือ
 กำปั่นไฟดำโตจอยู่เช่นนั้น เดินได้ระยะทางเกินกว่าชั่วโมงละหก
 ไมล์ ในเวลาทวนน้ำ หรือเดินเร็วกว่าชั่วโมงละสี่ไมล์ ในเวลาตามน้ำ

ห้ามเป็นอันตรายให้จเรือเล็กเกินกว่าครึ่งวาระสามสิบสองตัน
 อย่างมาก แต่ห้ามมิให้เรือที่ถูกจุนนผูกเทียบซ้อนต่ำกว่าเกินกว่าสิบ
 ละครด้า

(แก้ไขใหม่) มาตรา ๕๘ บรรดาเรือกำปั่นไฟทั้งเรือชนทมน
 ขนาดต่ำกว่าสามสิบห้าตัน เกินกว่าห้าหนึ่งขึ้นไป ต้องเดินในทางเดิน
 เรือด้วยควันทก

ห้ามมิให้เรือกำปั่นไฟดำโตจเรือกำปั่น หรือเรืออย่างอื่นใน
 เขตท่ากรุงเทพร มาลดำจนเกินกว่ากำลังของเรือกำปั่นไฟดำนั้น จะ
 จูงไปได้ระยะทางชั่วโมงละต้องไม่เดินอย่างน้อย แต่ห้ามมิให้เรือ
 กำปั่นไฟดำโตจเรืออยู่นั้น เดินไปโดยระยะทางเกินกว่าชั่วโมงละ
 หกไมล์ ในเวลาทวนน้ำ หรือเดินเร็วกว่าชั่วโมงละสี่ไมล์ ในเวลา
 ตามน้ำ

ห้ามเป็นอันตราย มิให้จึงเรือเด็กเกินกว่าคราวละสามสิบสองลำ
เป็นอย่างมาก แต่ห้ามมิให้เรือทลวงงุนนผูกเทียบซ้อนลำกันเกินกว่า
คืบละดีห้า

(เดิม) มาตรา ๓๓๕ นอกจากเรือกำปั่นต่างประเทศอย่าง
ทั่วไป ในมาตรา ๓๓๕ บรรดาเรือกำปั่นไฟแลเรือเด็กต่าง ๆ ที่ใช้เดิน
อยู่ในน่านน้ำสยามภายในเขตร์ทำนากองเทพฯ แลบรรดาเรือกลไฟ
ที่เดินรับจ้างหรือรับคนโดยสาร หรือรับจ้างวิ่งเรือในมณฑลกรุงเก่า
มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก มณฑลปราจีนบุรี มณฑล
นครราชสีมา มณฑลราชบุรี นั้น ต้องรับใบอนุญาตจกทุกลำ

(แก้ไข) มาตรา ๓๓๕ นอกจากเรือกำปั่นต่างประเทศอย่าง
ทั่วไป ในมาตรา ๓๓๕ บรรดาเรือกำปั่นไฟแลเรือเด็กต่าง ๆ ที่ใช้เดิน
อยู่ในน่านน้ำสยามภายในมณฑลกรุงเก่า แลบรรดาเรือกลไฟที่
เดินรับจ้างหรือรับคนโดยสารหรือรับจ้างวิ่งเรือในมณฑลกรุงเก่า
มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก มณฑลปราจีนบุรี มณฑล
นครราชสีมา แลมณฑลราชบุรีนั้น ต้องรับใบอนุญาตจกทุกลำ

(เพิ่มเติม) ตามมาตรา ๓๕๒ ซึ่งมีคำว่า ใบอนุญาตทุก
ฉบับต้องมีเลขลำดับประจำ แลต้องมีคำขแจ้งว่าใช้ ได้ชอบด้วย
กฎหมายตั้งแต่วันเดือนนี้โดถึงวันเดือนนี้ใด ถ้าเป็นใบอนุญาตสำหรับ
เรือไฟให้ใช้กระดาศตามแบบพิมพ์แบบ (๕) ทวยพระราชบัญญัติ
นั้น ยังขาดแบบพิมพ์ตามแบบ (๕) ซึ่งว่าไว้ตามมาตรา ๓๕๒
ตั้งแต่แบบที่ (๓) ถึงแบบที่ (๘) ในท้ายพระราชบัญญัตินั้น
อยู่ ให้เพิ่มเติมลงว่า แบบ ๕ (เลขที่ ๓) แบบ ๕ (เลขที่ ๒)

แบบ ๕ (เลขที่ ๓) แบบ ๕ (เลขที่ ๕) แบบ ๕ (เลขที่ ๕)
แบบ ๕ (เลขที่ ๖) แบบ ๕ (เลขที่ ๗) แบบ ๕ (เลขที่ ๘) แบบ ๕
(เลขที่ ๙) ในท้ายพระราชบัญญัติต่อไปนี้

(เดิม) มาตรา ๒๒๓ บรรดาเรือกตอกกักด่านสำหรับป้องกัน
โรคภัยอันตรายตามคำตั้งนั้น ในเวลากลางวันให้ชักธงดำสำหรับบอกว่า
มีโรคร้าย คือ ชงสีเหลืองมีธงขาวอยู่ข้างล่าง แต่ในเวลากลาง-
คืนให้ชักโคมไฟสีแดงไว้ที่ปลายเส้านำ

(แก้ไข) มาตรา ๒๒๓ บรรดาเรือกตอกกักด่านสำหรับ
ป้องกันโรคภัยอันตรายตามคำตั้งนั้น ในเวลากลางวันให้ชักธงดำสำหรับ
บอกว่ามีโรคร้าย คือ ชงสีเหลือง มี ธงประมาณยานัตถ์
ดำอยู่ข้างล่าง แต่ในเวลากลางคืนให้ชักโคมไฟสีแดงไว้ที่ปลาย
เส้านำ

ประกาศมาณวันที่ ๕ เดือนกันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๑๑๓๐ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เลิกใช้เงินเหรียญสัง

เดิมนับตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๕๖ รับพระบรมราชโองการ
ให้เลิกใช้เงินเหรียญสัง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้

ประกาศว่าตามความในประกาศรั้งบับข้อความบางมาตราใน พระราชบัญญัติมาตรการทองคำ ร.ศ. ๑๒๗ ลงวันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ให้เหรียญบาท แดเหรียญดั่งที่ทำขึ้นตามพระราชบัญญัติเก่าได้ทั่วไปอย่างเดิม แต่ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเด็กใช้เงินเหรียญดั่งงอ ให้ยอมผ่อนรับแลกจากผู้นำมาดั่งหรือขอแลกต่อไปอีกบับหนึ่ง ตามราคาเหรียญที่บริบูรณ์

บัดนี้ความทราบได้มาตลอดของรั้งพระบาทว่า เงินเหรียญดั่งงอหรือข้าวรุคซึ่งได้เด็กใช้แล้วนั้น ยังมีคักค้างอยู่อีกเป็นอันมาก มีผู้ทำให้กตบแบบขึ้นใช้ปะปนกันกับเหรียญดั่งอยู่ในพื้นบ้านเมือง จนกระทั่งทำให้เป็นทรงเกยจกเอาณาพระราชราษฎรที่จะใช้เงินเหรียญดั่ง ที่ได้ประกาศให้ใช้อยู่ เมื่อเป็นดั่งนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เด็กใช้เงินเหรียญดั่ง แต่ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติกำหนดการรับแลกดั่งต่อไป

๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป เงินเหรียญดั่งที่กล่าวมาแล้วข้างคั่นนั้น ให้ยกเป็นเหรียญกระด่าป็นที่ไม่วชอบด้วยกฎหมายจนกว่าจะได้ประกาศให้ ใช้เงินอย่างใหม่ต่อไป

๒ ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติยอมรับแลกเงินเหรียญดั่ง จ่ายเหรียญบาทดั่งต่างค้เปิดย่นให้ ไปตามเหรียญที่บริบูรณ์ดั่งดะ ๒๕ ดั่งต่างค้

๓ เหรียญดั่งที่ผู้นำมาแลกเปลี่ยนตามในข้อ ๒ นั้น ถ้าเจ้าพนัก

งานตรวจเห็นเป็นของปลอมแปลง หรือขาดเนื้อไป โดยเหตุอื่นนอก จากฉีกหรือตามธรรมชาติ ให้เจ้าพนักงานทำลายเสียแต่ครั้งนั้น โดยให้เจ้าของรับไป ถ้าเป็นแต่เพียงชำรุดหรือทองแดงกลับทำแบบ ดังเก่าให้เจ้าพนักงานรับไว้ เหมือนหนังสือเนืองนิจบริสุทธิ ซึ่ง มีอัตราขายในเวลานั้น คิดตกเป็นราคาตั้งแต่ ๑๕ สตางค์

๕ สถานที่ที่จะเปิดการรับแลกเปลี่ยน ในมณฑลกรุงเทพฯ จะ เปิดการรับแลกทองคำพระคลังมหาสมบัติ กระทรวงพระคลังมหา- สมบัติ แลที่ว่าการเมืองต่างๆ ในมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนที่มณฑล ต่างๆ ในพระราชอาณาจักร จะเปิดการรับแลกที่พระคลัง มณฑล แล พระคลังเมือง

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๒
(ลงพระนาม) กิติยากรวิมลลักษณ
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

ตั้งสมุหเทศาภิบาลมณฑลอุบลราชธานีแลมณฑลชุมพร

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า มหาอำมาตย์ตรี พระยาวิเศษสังหนาท ผู้รั้งสมุหเทศาภิบาลมณฑลอุบลราชธานี กับ

มหาอำมาตย์ตรี พระยาบวรวิสุทธิภุช ฐูร้งศ์มเหศวรค้ำภีบาดมณฑล
ชุมพร ได้รับราชการแทนสมเด็จพระค้ำภีบาดมา โดยเรียบร้อยได้ราชการ
ดี ส้มควจะเป้นสมเด็จพระค้ำภีบาดได้

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระยาวิเศษ-
สิงหนาท เป้นสมเด็จพระค้ำภีบาดมณฑลอบตราชธานี แลมหาอำมาตย์
ตรี พระยาบวรวิสุทธิภุช เป้นสมเด็จพระค้ำภีบาดมณฑลชุมพร รับราช-
การดีของพระเศวพระคุณแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาแต่วันที่ ๓๓ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป้น
วันที่ ๓๐๓๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ลดอัตราค่านาในตำบลพลายวาส
ท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ลงเป็นนาชั้นเบญจ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระ-
ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตำบลพลายวาสหมู่ ๕
ท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ แต่เดิมมาได้วางอัตราให้เก็บเงินอากรค่านา

เป็น **ชั้นนาจัดวาไรตี้ ๒๐** ดีดต่างคี บัดันโต มี การ เก็ ไร เอน ค่ำบด
 พดายวาค์หมุ่ ๕ ไปรวมเข้าไว้ ใน ค่ำบดบางกรุดหมุ่ ๖ ซึ่งได้ ให้
 เกินเงิน อากกร ล่านา เป็น **ชั้นนาเบญจวาไรตี้ ๕๐** ดีดต่างคี เป็น ค่ำบดเดียว
 กันแต่ และ ผลที่ได้จากกรวดานาใน ๕ ค่ำบดนั้น ไม่ ผิดกัน อย่าง ไร
 *ด้นควร จะ แล ไร ชัดวอ ค่ำบด ใน ค่ำบด พดายวาค์หมุ่ ๕ และ ให้ เท่ากับ
 ใน ค่ำบดบางกรุด จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ค้อ ค่ำบด ค่ำบด ใน
 *ค่ำบด พดายวาค์หมุ่ ๕ ซึ่ง ได้ กำหนดไว้ ให้ เกิน เป็น **ชั้นนาจัดวาไรตี้**
๒๐ ดีดต่างคี ถึง เกิน เป็น **ชั้นนาเบญจวาไรตี้ ๕๐** ดีดต่างคี เช่น ได้ ยวกับ
 ค่ำบดบางกรุดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

รองเสนาบดีเซ็นแทน

ประกาศ

ตั้งอรรคราชทูต

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ดังว่า ตามที่ได้ทรงพระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายมหาเสวกตรี พระยาศรีธรรมดาศิ้น จาก

ตำแหน่งอัครราชทูตพิเศษ มีอำนาจเต็ม ประจำราชสำนักเยอรมัน
 ฮอลันดา ฮังการี เดนมาร์ก มาเป็นผู้รั้งตำแหน่งพระราชมนตรีชั้น
 ต่อกว่าตำแหน่งซึ่งว่างอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า หม่อมเจ้าไตรทศประ
 พันธ์ อัครราชทูตพิเศษมีอำนาจเต็ม ประจำราชสำนักอเมริกา มีคุณวุฒิ
 ความสามารถพอจะรับราชการในตำแหน่งนี้ได้ จึงทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าไตรทศประพันธ์ เป็นอัครราชทูตพิเศษมี
 อำนาจเต็ม ประจำราชสำนักเยอรมัน ฮอลันดา ฮังการี เดนมาร์ก
 แต่โปรดเกล้าฯ ให้พระยาประกายภรณ์ เป็นอัครราชทูตพิเศษมี
 อำนาจเต็ม ประจำราชสำนักอเมริกา รับราชการสนองพระเดชพระคุณ
 ต่อไป

อนึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายพระยาสุธรรมมนตรี
 อัครราชทูตพิเศษ มีอำนาจเต็ม ประจำราชสำนักรัสเซีย ดัตช์
 นอร์เวย์ ไปรับราชการในตำแหน่งอัครราชทูตพิเศษ มีอำนาจเต็ม
 ประจำราชสำนักอังกฤษ ฮอลันดา เบลเยียม แลดู จึงทรงพระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระวิศาลพจนกิจ เดชานุการ ด้งานทูต
 ณ กรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ขึ้นเป็นอัครราชทูตพิเศษประจำราชสำนัก
 รัสเซีย ดัตช์ นอร์เวย์ ทั้งตามพระนคร รับราชการสนองพระเดช
 พระคุณสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่
 ๑๔๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ให้เลิกประเพณีอนุญาตให้เล่นการพนันไฟ
โดยไม่ต้องเสียค่าอากรในเวลานักขัตฤกษ์
ตรุษสงกรานต์ ตรุษไทย และตรุษจีน

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ประเพณีบ้านเมืองแต่โบราณมา เมื่อถึงระดุนักขัตฤกษ์ตรุษสงกรานต์ ประชาชนย่อมหยุดการงานไปทำบุญให้ทาน และเล่นการนักขัตฤกษ์รื่นเริงประจำปี ดลบันดาลเงินการนักขัตฤกษ์แต่ก่อนมวย่อมเงินแต่การกีฬาหาความสนุกรื่นเริง มิได้ถือเอาการพนันขึ้นต่อเป็นใหญ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแต่ก่อนมา จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดยกอากรการเล่นต่าง ๆ พระราชทานในเวลานักขัตฤกษ์ตรุษสงกรานต์ตลอดไปจนถึงตรุษจีน ด้วยมีเงินเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิ์

* ดมการอยู่เป็นอันมาก เงินขอเบ็ดร่นเรียงในเวดะครส์ของเขาเหม็ดนกัน

ต่อมาเมื่อ ในรัชกาลที่ ๕ ดมเด็จพระบรมชนกนารถ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่า กีฬาการเล่นต่าง ๆ ซึ่งเป็นแต่เงินเพื่อความสนุกสนาน ไม่ใช่การพนันขึ้นต่อซึ่งอาจจะได้เสียเงินของกันมากร ๆ นั้น ควรจะอนุญาตให้ราษฎรเล่นได้โดยไม่ต้องเสียอากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เก็บอากรแต่

* ในการพนันขึ้นต่อ คือ เล่นได้เป็นต้น ถึงกระนั้นในวันตรุษสงกรานต์

ตรีศุไทย และตรีศุจีนก็ยินยอมอนุญาตให้เล่นกันได้ โดยไม่ต้องเสียอากร
 แต่ทุกวันนี้ประเพณีนักชกตฤกษ์ตรีศุตั้งกรานต์ ไพร่บ้านพดเมือง
 ไปนิยมในทางเล่นเบี้ยมากจน ไตทรงทราบความจากสมุหเทศาภิบาล
 * ยศคิดของกันทุกมณฑลว่า ในเวदानักชกตฤกษ์ที่ตวันนั้น จะเป็นตรีศุจีน
 ก็ตาม ตรีศุไทยก็ตาม ตั้งกรานต์ก็ความ ราชฎรรพากันเล่นเบี้ยมาก
 จน กลัวทำมูให้ทาน และเงินกีฬาหาแต่ความดินร่อยข้างแต่ก่อน
 น้อยตงทุกที ใช้แต่เท่านั้น เมื่อตั้งกำหนดนักชกตฤกษ์แล้วมักเกิดโจร
 ราษฎรและการถกถอบเงินการพนัน เกิดเนื่องไปแต่เหตุที่เล่นเบี้ยได้
 เสียกันแต่ ในเวदानักชกตฤกษ์ชกชมนชกมณฑล ทรงพระราชดำริ
 เห็นว่า ประเพณีที่ปล่อยให้ราษฎรเล่นเบี้ยได้ โดยไม่ต้องเสียอากร
 ในเวदानักชกตฤกษ์ กลับเป็นไทยแก่ประชนชนทั่วไปเสียแล้ว อีก
 ประการหนึ่งประเพณีที่เงินเล่นเบี้ยในนักชกตฤกษ์ตรีศุจีนนั้น ทุกวันนี้
 * เงินก็เบียดขบปฏิทินและธรรมเนียมใหม่ไปอย่างอื่น แม้จะจัดทอกรแก้ไข
 ในเรื่องประเพณีเล่นเบี้ยในนักชกตฤกษ์ตรีศุจีนในเวदानั้น ก็ไม่เป็นการ
 เด็ดร้อนแก่เงิน ทรงพระราชดำริเห็นดังนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ตั้งว่า ให้นำไปให้เลิกประเพณีอนุญาตเล่นการพนัน โดยไม่
 ต้องเสียค่าอากรในนักชกตฤกษ์ตรีศุจีน ตรีศุไทย และตรีศุตั้งกรานต์
 เมื่อถึงนักชกตฤกษ์เหล่านั้น ให้เจ้าพนักงานถือว่าเหมือนกับเวลา
 โดยปรกติ

ประกาศมาณวันจันทร์ที่ ๗ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
 วันที่ ๓๐๖๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเกณฑ์บังคับกระทรวงนครบาล

ว่าด้วยวิธีขังจะรับอนุญาตตากกรรต และเจ้าของกรรตตาก

ด้วยพระราชบัญญัติกรรตตาก รัตนโกสินทร ศก. ๒๕๐ มาตรา ๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลมีอำนาจออกกฎข้อบังคับ แต่เมื่อกฎนั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้ได้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัตินั้น บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลออกกฎข้อบังคับเช่นได้ ดังมีความต่อไปนี้

ข้อ ๑ ห้ามมิให้ผู้ใดคนหนึ่งตากกรรตตากที่จดทะเบียนแล้ว เงินใด แต่ผู้นั้นจะได้อำนาจจดทะเบียนเป็นผู้ตากกรรตตาก

ข้อ ๒ บรรดาผู้ที่จะเป็นผู้ตากกรรตตากต้องจดทะเบียนรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานจดทะเบียนกรรตตาก ณ กระทรวงนครบาลเสียก่อน จึงเป็นผู้ตากกรรตได้

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตากกรรตตากแก่ผู้ มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี หรือเกินกว่า ๕๐ ปี หรือผู้ที่มีร่างกายไม่บริบูรณ์อันเป็นผู้ตากกรรตได้ ใบอนุญาตนั้นจะออกให้แต่เฉพาะผู้ที่เข้าใจข้อบังคับของกหนด แลรู้ภาษาไทยพอเข้าใจคำสั่งของผู้ โดยงานกรรตตาก แต่คำสั่งของพลตระเวน

ข้อ ๔ ใบอนุญาตนั้นเจ้าพนักงานจะออกให้ ได้เสมอไป แต่อายุของใบอนุญาตนั้น ต้องสั้นกำหนดในวันที่ ๓๑ เดือนมีนาคม

ข้อ ๕ ผู้ซื้อรับใบอนุญาต หรือผู้ขอเปลี่ยนใบอนุญาต ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฉบับละ ๓ ดอลลาร์ (คิดพอกับค่ากระดาษ)

ข้อ ๖ ผู้ดากรถที่ได้จดทะเบียนรับใบอนุญาตแล้ว เมื่อเวลาทำการรถตกจากที่ได้จดทะเบียนแล้วในถนนหลวง ต้องมีใบอนุญาตติดตัวไว้เสมอ

ข้อ ๗ ผู้ใดประพฤติดังจะได้อวดใจต่อไป ผู้นั้นมีความผิดทางทะเลไทย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินกว่า ๑๒ บาท คือ

(๑) ผู้ใดรับใบอนุญาตเป็นผู้รถตก เมื่อทำการรถตกในถนน ไม่มีใบอนุญาตติดตัวด้วย

(๒) รถรถตกซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว โดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ดากรถ หรือใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๘ ผู้ใดประพฤติดังจะได้อวดใจต่อไป ผู้นั้นมีความผิดทางทะเลไทย ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่าร้อย ๑๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกินกว่า ๓ เดือน หรือทั้งปรับและจำคุกด้วยทั้ง ๒ สถาน คือ

(๑) ใช้ใบอนุญาตที่ได้อวดใจให้ผู้อื่นไปทำการรถตก หรือยอมให้ผู้อื่นเอาใบอนุญาตของตนไปใช้ทำการรถตก

(๒) ผู้ที่เป็นเจ้าของรถรถตกได้จดทะเบียนแล้ว ถ้ายอมให้ผู้อื่นซึ่งมิได้รับใบอนุญาตเป็นคนดากรถ เขาหรือรถของเขาไปใช้รถตก

ข้อ ๙ เจ้าพนักงานจดทะเบียน มีอำนาจเลิกชื้อใบอนุญาตที่ยังไม่สิ้นกำหนดอายุได้ เมื่อมีเหตุการณดังจะกล่าวต่อไป คือ

(๑) ถ้ามีเหตุผลปรากฏว่าผู้ดากรถนั้น มีร่างกายไม่บริบูรณ์สมควรกับที่จะรถตก

- (๒) ถ้าผู้ใดกรดยินยอมให้ผู้อื่นเอาใบอนุญาตของตนไปใช้
- (๓) ถ้าผู้ใดกรดยินยอมประพฤติตามข้อความที่ได้กล่าวไว้ใน

มาตรา ๓๕, ๓๖, ๓๓, ๒๕, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙ หรือ ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติรถลาก รถคนโก่งดินทร คก ๓๒๐ หรือฝ่าฝืนทำผิดต่อข้อบังคับของตน

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

กฎที่ ๑๔

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง คก ๒๒๗ มาตรา ๓๒๗ มีว่า ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมออกกฎข้อบังคับสำหรับทนายว่าความในศาลนั้น เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจึงได้ออกกฎฉบับนี้ ให้แก่ผู้ พากษาคฤหาญทั้งปวงให้ทราบทั่วกัน ว่าคงแทนสืบไป ห้ามมิให้ข้าราชการผู้มตำแหน่งหน้าที่เป็นทนายแผ่นดิน หรือเป็นผู้พิจารณาไต่สวนคดี ในหน้าที่รักษาพระธรรมนูญกระทรวงใด ๆ เข้ารับเป็นทนายว่าต่างแตกต่างในคดีอาญา ซึ่งเจ้าพนักงานรักษาพระอัยการได้จายผู้ผู้หนึ่ง ยกเว้นแต่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระธรรมนูญ มาตรา ๓๕ นั้น

ซึ่งถ้ามีกรณีทนายอื่นสมควร ให้ข้าราชการผู้นั้นขออนุญาต

แต่เดินามติกระทรวงยุติธรรม เมื่อได้ พิจารณาเห็นเหตุสมควรแล้ว
จะออกใบอนุญาตให้ว่าต่างแก้ต่างได้เฉพาะคดีนั้น

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

เจ้าพระยาอภัยราชา

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ประกาศ

แก้ไขพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน
ให้ใช้หมวกขนต่าใบพื้เมื่อแต่งเครื่องยศ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศแก่ความในพระราช
กำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ร.ศ. ๓๓๐ มีข้อความดังนี้

ตามความในหมวดที่ ๕ ว่าด้วยกำหนดการแต่งตัวเครื่องยศ
มาตรา ๓๕ ข้อ ๓ กำหนดด้วยถ้อยคำว่า ให้
“หมวกเกี้ยว” นั้น ให้ยกเด็กเล็ก ให้ใช้ “หมวกขนต่าใบพื้”
(คืออกแปด) แทน แต่ข้อความอื่น ๆ นั้นให้คงตามพระราชกำหนด

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่
๓๐๘๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

เรื่องเปิดท่าทางการคลังออมสิน

ตามความใน ข้อ ๕ แห่งกฎ ข้อบังคับ คลังออมสิน พุทธศักราช ๒๕๕๖ ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ ว่า ด้วยสถานที่ที่จะรับฝากเงินนั้น บัดนี้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้จัดเปิดท่าทางการคลังออมสินที่พระคลังมหาสมบัติ (เมืองนครเชียงใหม่) อีกแห่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

เพราะฉะนั้น ผู้ใดมีกิจอันพึงกระทำกับคลังออมสิน ขอให้ ไปพบกับ เจ้าพนักงานที่พระคลังมหาสมบัติ ตั้งแต่วันทกลงแล้วข้างบนนี้ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากรวรลักษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศกระทรวงคมนาคม

พแนกรถไฟ

ด้วยทางรถไฟสายเหนือที่จะทำขึ้นไปยังเมืองนครเชียงใหม่

(พิเศษ)

๒๕๒

ในเวลานี้ได้เดินรถรับส่งคน แลเดินค้าแต่กรุงเทพฯขึ้นไปได้เพียง
ตำบลปากบับ แขวงเมืองแพร่ชน บัดนี้เจ้าพนักงานกรมรถไฟหลวง
ด้วยเห็นข้อได้จัดการก่อสร้างทางดำเนิน ต่อขึ้นไปแต่ตำบลปากบับถึง
ตำบลปากค้า เป็นระยะทางยาวอีก ๓๓ กิโลเมตรครั้งแล้วเสร็จใช้
เดินรถได้

กระทรวงคมนาคม จึงได้ นว ความ ชน กราบบังคมทูลพระกรุณา
ทราบบ้างของอดีตพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาต ให้ กรมรถไฟหลวง ด้วยเห็นข้อเดิน รถรับส่ง คน
โดยด้านแลเดินค้าจากตำบลปากบับขึ้นไปยังตำบลปากค้า ตั้งแต่
วันที่ ๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ นี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๕ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) วุฒยานุประพตย์

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ด้วยตามประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติบังคับรถจักรยานยนต์ พระ
พุทธศักราช ๒๕๕๓ ตามหัวเมือง ซึ่งขึ้นแก่กระทรวงมหาดไทยที่ได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐ ตอนที่ ๒๕ ลงวันที่ ๓๕ กษ
ยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น

บัดนี้กระทรวงมหาดไทยได้ตั้งให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เสด็จไปราชการเมืองผู้ปกครองท้องที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามความในพระราชบัญญัติป้องกันภัยโรค พระพุทธศักราช ๒๕๕๓ นั้นต่อไปแล้ว

คำกล่าวกรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๘ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย

เรื่องย้ายที่ว่าการอำเภอ

ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายที่ว่าการอำเภอจันทนา
เมืองกระบี่มนตรีบุรี ไปตั้งที่ว่าการที่กิ่งอำเภออรุณ เปลี่ยนนามอำเภอ
เรียกว่า อำเภออรุณประเทศ ย้ายถึงอำเภออรุณ มาตั้งที่ว่าการที่
อำเภอจันทนาเก่า ให้เรียกนามว่ากิ่งอำเภอจันทนา ซึ่งอยู่ในความ
ปกครองของอำเภออรุณประเทศสืบไป

คำกล่าวกรมมหาดไทย

แจ้งความมาณวันที่ ๓๐ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ว่าด้วยประกาศแก้ไขกฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ
ซึ่งว่าด้วยการเรียกเงินค่าธรรมเนียมบางอย่าง

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ว่าด้วย
การเรียกเงินค่าธรรมเนียมบางอย่างลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๖ ข้อ ๒ มีความว่า "ค่าหัตถ์ทเจ้าพนักงานได้บังคับ
ที่คนหัตถ์ละ ๑ บาท" นั้น ราคาหัตถ์คนกระทรวงเกษตราธิการ ประ
สงค์จะเก็บแต่เท่าที่สมควรได้จ่ายไปเท่านั้น ซึ่งบางที่อาจลดหรือเพิ่ม
ขึ้นได้

เพราะฉะนั้น ต่อไปเมื่อกระทรวงเกษตราธิการจะกำหนดให้เก็บ
เป็นราคาค่าหัตถ์คนตามสมควรได้ หัตถ์ละเท่าใด จะได้มีค่าดังเป็น
คร่าว ๆ

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) วัฬ

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุวัติ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้วโดยกฎกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๖๗ ลงวันที่ ๒๐

กฎเฝ้าบ้านคกระทรงวงเกษตราธิการ

พระพทศักราช ๒๕๕๖

ว่าด้วยประภาศักกำหนดให้เรียกเงินค่าธรรมเนียม

หัตถิเขตว ทับกเขตว ทดินจากเงาของทดิน

ในการออกโฉนดมณฑลชั้นใน

ด้วยในการที่เจ้าพนักงานออกโฉนดกับหัตถิเขตว ทดินให้แก่เจ้า
ของทดินในจังหวัดมณฑลชั้นใน ในสถานให้เรียกเงินค่าธรรมเนียม
หัตถิละ ๗๖ ดั่งวงก ัจนภวจะไดตั้งเป็ตยนเปดงคัไป

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศมณวันที่ ๑๖ ตุลาคม พระพทศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) วฟ

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖)

กฎกระทรวงนี้ยกเลิกแล้วโดยกฎกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๕๕๗ ำด้วยหัตถิ
เขตว ที่ดินมณฑลกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลงวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ (ต.ป.ช.ศ.
เล่ม ๒๘ หน้า ๔๐๗)

ประกาศ

เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติมอฟินแลโคเคอิน พ.ศ. ๒๕๕๖

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ประกาศเรื่องการใช้พระราชบัญญัติมอฟินแลโคเคอิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ ให้ใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ นั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า เจตนาใช้พระราชบัญญัติได้ออกประกาศแล้วจึงควรระงับ เพื่อจะให้เป็นความดีต่อกันแก่เจ้าพนักงานและผู้ประสังขารค้าขายมอฟินแลโคเคอิน ซึ่งจะต้องทำทะเบียนแต่บรรณให้ถูกต้องตามระเบียบ ดังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมายได้ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

ประกาศมาณวันที่ ๓๘ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่ ๓๐๗๓ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศ

แก่พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๑๓๓๑

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้า-

โดยหัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้แก่พระราชกำหนด
เครื่องแต่งตัวทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๓ มาตรา ๕๕ ในข้อตารางการ
แต่งกายตรีงยศ ก. ประเทศอื่น ให้ใช้ “หมวกเก็บปลอกขาว”
นั้น ให้แก่เป็น “หมวกเฮดเมค” นอกนั้นคงตามเดิม

ประกาศเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
ที่ ๓๐๘๑ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศนียบัตรแล้วโดย พ.ร.ก. เครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๓ (ดู
ป.ช.ส. เล่ม ๒๘ หน้า ๒)

ประกาศ

ลิสกักรากเก็บเงินค่าในตำบลแกนน้อยและตำบลเมืองนะ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตีกระ-
ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การเก็บเงินในตำบลแกนน้อยและตำบลเมืองนะ ทั้งที่อำเภอเชียงดาว แขวงเมืองนคร-
เชียงใหม่ มณฑลพายัพ เมื่อราชศุภราชได้โปรดด้วย ย่อมไม่ได้ดังไป
จำหน่ายซื้อขายในท้องที่อื่นผิดไป ไซ้แต่บริโภค และซื้อขายกัน
อยู่ในท้องที่โดยมาก เพราะเหตุว่าหนทางที่จะนำเขาออกจากท้องที่ใน
ตำบลแกนน้อยและตำบลเมืองนะไปจำหน่ายในที่อื่นไม่สะดวกเป็นการ

กัณฑ์การ และประโยชน์ที่จะได้ก็ไม่ใคร่คุ้มค่าได้หุ้ย แต่ส่วนการ
เดียวเงินอากรค่านาใน ๒ ตำบลนี้ ราษฎรคงเสียอยู่ไร่ละ ๕๐ สตางค์
ออกจะแรงไปกว่าผลที่ราษฎรจะพึงทำนาหรือขายจำหน่ายกันอยู่ จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดอัตราเก็บเงินค่านาในตำบลแกลง
น้อยและตำบลเมืองพระ ตั้งเก็บไร่ละ ๒๕ สตางค์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕
เพื่อให้เหมาะแก่ผลที่ราษฎรจะพึงทำได้ต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร. กวี วัฒนศิริ

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ศาตราจารย์ ดร. กวี วัฒนศิริ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเว้นไม่เก็บเงินค่านาในท้องที่อำเภอรัตนบุรี

จำนวน พ.ศ. ๒๔๕๕

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้แก่ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การทำนาในท้องที่อำเภอ
รัตนบุรี จำนวน พ.ศ. ๒๔๕๕ ราษฎรทำไม่ใคร่ได้ผลเป็นอาณาประ-

โยชนถึงจำหน่ายซื้อขาย โดยเป็นเหตุฝนแดงนานชยไม่พอที่จะห่อ
เลี้ยงตนเขา กระทบทำให้ตนเขาทบกตาไว้ในนาแห่งม้านเดียวหายไป
ที่ใดบ้างแต่พอบริโภค ราษฎรได้รับความอดคตขัดสนยากจน จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเงินไม่เก็บเงินค่านาในท้องที่อำเภอ
รัตนบุรี จำนวนพ.ศ. ๒๕๕๕ ไร่คตหนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงให้ราษฎร
มีกำลังทำมาหากินเลี้ยงชีพเจริญขึ้นต่อไป

คตหลวงว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) อดุลยวิธานภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

แกไขพมจางานอนอตราครองราชอศรียากรณ

อนเปนโบราณมงคล นพรัตนราชวราภรณ์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบให้ประกาศทราบทุกอันว่า

อตราครองราชอศรียากรณอนเปนโบราณมงคล นพรัตนราชวราภรณ์ ตามพระราชบัญญัติซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิราช

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราขึ้นไว้เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๓๖ มีจำนวนสำหรับพระเจ้าแผ่นดินองค์ ๑ สำหรับพระราชทาน ๑๘ ดวง รวมกันเพียง ๒๐ ดวงนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่ายังเป็นจำนวนหย่อนอยู่ เพราะว่าพระตั้งดวงนพรัตนราชวราภรณ์ซึ่งเดิมเด็จพระบรมมหาไปยกาชราช พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมบรมกษัตริย์ในพระบรมราชวงศ์ ได้ทรงดำรัสขึ้นไว้ มีจำนวนนพรัตนคอกพระตั้งดวงนพรัตน ๒๘ คอก เดิมจะกำหนดอัตราดวงตรา นพรัตนราชวราภรณ์ตามจำนวนคอกพระตั้งดวงนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แก้ไขข้อตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์อื่น เป็น โบราณ มงคุด นพรัตนราชวราภรณ์ ในมาตรา ๒ ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก ๘ ดวง คือ สำหรับพระเจ้าแผ่นดินองค์ ๑ สำหรับพระราชทาน ๒๖ ดวง รวมเป็น ๒๗ ดวง เท่ากับกับจำนวนคอกพระตั้งดวงนพรัตนราชวราภรณ์

ประกาศมาณวันอาทิตย์ที่ ๒ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
เป็นวันที่ ๓๐๘๘ ในรัชกาลปัตยุบัน

ประกาศ

เลื่อนกรม ^๕ ตั้งกรม ^๕ ตั้งพระองค์เจ้า ^๕ แลตั้งเจ้าพระยา ^๕

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสดินกาล เป็นอดีตภาค ๒๔๕๖ พรรษา กาด

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราขึ้นไว้เมื่อพระพุท
ศักราช ๒๕๓๖ มีจำนวนสำหรับพระเจ้าแผ่นดินองค์ ๑ สำหรับพระ
ราชทาน ๑๘ ดวง รวมกันเพียง ๒๐ ดวงนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า
ยังเป็นจำนวนหย่อนอยู่ เพราะว่าพระตั้งดวงนพรัตนราชวราภรณ์
ซึ่งสมเด็จพระบรมมหาไปยกาชราช พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลก ปฐมบรมกษัตริย์ในพระบรมราชวงศ์ ได้ทรงดำรัส
ไว้ มีจำนวนนพรัตนคอกพระตั้งดวงนพรัตน ๒๘ คอก กรมหลวงจะ
กำหนดอัตราดวงตรา นพรัตนราชวราภรณ์ตามจำนวนคอกพระตั้ง
ดวงนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แก้ไขข้อตราเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ชั้น เบ็ญจมาภรณ์ นพรัตนราชวราภรณ์ ใน
มาตรา ๒ ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก ๘ ดวง คือ สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน
องค์ ๑ สำหรับพระราชทาน ๒๖ ดวง รวมเป็น ๒๗ ดวง เท่ากับ
กับจำนวนคอกพระตั้งดวงนพรัตนราชวราภรณ์

ประกาศมาณวันอาทิตย์ที่ ๒ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖
เป็นวันที่ ๓๐๘๘ ในรัชกาลปัตยุบัน

ประกาศ

เลขาธิการ กรมการกงสุล กรมการกงสุลต่างประเทศ และเจ้าพระยา

ศุภมัตถ์ พระพุทธเจ้าทรงโปรด เป็นอดีตภาค ๒๕๕๖ พรรษา กาด

บัตยบัน จันทรโคจร อุดมสัมพัทธ์ร กรรตักมาลี สุกกบักษ์ จตุคติ
ติถิ กุมวาร สूरยคติกาถ พฤศจิกายนมาลี เอกาทศมธุรวิน โดย
กาถนิชม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
บรมนารถีราช พินิตประชานารถมหาสมณดวงษ์ อติศัยพงษ์วิมล
รัตนวราหคัยวราหิกโรดม จาตุรัตนบรมมหาจักรพรรดิราชตั้งกาศ
อุภโตศุขตตั้งอชเชวาระหนึ จักรบรมนารถ จุพรงกรณราช
วรางกูร บรมมกคุณเวนนทรสูร สันตติวงษ์วิสิฐ ดุลาธิคบริพัชการ
อติยลฤษฏาภินหาร อติเรกบุญฤทธิ รัญยัดภษณจิจิครได้ภาศย
ศิริพวงศ นพาว โนตครมางคประณตปาตบงกชยุคล ประดิษฐ์รวิพ
ศักเดอชนบรมดิษมาตย ทิพนเทพาวคาวไพศาลเกียรติคุณ อติย
พิเศษ สรรพเทพเวศรานรณษ บรมศักตสัมญาเทพทวารวดี ศรีมหา
บรมยงต์สัมบัค เสดนางกนิกรรัตนอัสวเกศิต ประพนธบริษามถอธมา
จารี บรมบรมณคณตวรดิษยามาพินศรจวรรตเมทราชดิถก มหาปรีवार
นายกลอนันต มหันทวรฤทธิเทช สรรพวิเศษศิรินชว บรมชนกาศิศ
สัมมา ประดิษฐ์วิรัชศิ มโหดมบรมราชสัมบัค นพปฏิตเสถอติศตรา
คินันต ศิริวิศ เนปติภษณมหาบรมราชามิเศกามิสิธ สรรพศักตวิรัช
ไชย สักตมโหดวิรัชมหาธวามินทร มเหศวรมหินทรมหารามาชีราช
วโรดม บรมนารถชาติอาชาวไศรย พุชชาติไศรรัตนดิษนารักษ์
อติยศักตอรรคเนเศศวรามชิบตี เมตตากรณาดีศตฤไทย อโนปไมย
บุญการ สักตไพศาลมหารัษฏาภิเนนทร ปรมนทรชรรวมิกมหาราช
ชีราช บรมนารถบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรม-
 หลวงนริศรานุวัดติวงศ์ เป็นผู้ได้รับราชการสนองพระเดชพระคุณ
 ในสมเด็จพระบรมชนกาธิราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า-
 อยู่หัว ในตำแหน่งอันสำคัญซึ่งการความสามารถโดยสุขุม ได้ทรง
 จิตราชากรให้สำเร็จไปไต่ตั้งพระราชประสงค์ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน
 มาหลายตำแหน่ง ตั้งมีข้อความปรากฏอยู่ในประกาศเมื่อครั้งทรง
 รับ พระสัญญาบัตร เป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวง
 นนทบุรี ต่อมาในเวลาเมื่อทรงรับราชการอยู่ในตำแหน่งเสนาบดี
 กระทรวงวัง ครั้งสมเด็จพระบรมชนกนารถเสด็จพระราชดำเนิน
 ประพาสประเทศยุโรปครั้งที่ ๒ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อำมา
 พระราชทูตไทยให้ไปศึกษาในต่างประเทศด้วยพระกรุณา
 พระนครด้วยพระองค์หนึ่ง ต่อมาถึงพทศศักราช ๒๔๕๒ เกิดพระโรค
 ชนภายในพระองค์ ไม่สามารถจะรับราชการในตำแหน่งให้บริบูรณ์
 ได้ จึงกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งหน้าที่เสนาบดีกระทรวงวัง
 ก็โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต แล้วทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ พระราชทานเบี้ยบำนาญด้วยความดีความชอบดีมา ถึง
 แม้อายุในสมัยนั้นพระโรคเบียดเบียนจนทรงรับราชการใน ตำแหน่ง ที่
 สำคัญไม่ไหว ก็ยังทรงพระอุตสาหรับราชการในส่วนพระองค์พระบาท
 สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีกรรคิดทั้งแบบอย่างในงานข้าง
 อันเป็นฝ่ายศิลปอย่างประณีตถวายอยู่เนื่อง ๆ ตามเวลาที่ของพระราช
 ประสงค์ มีแบบอย่างพระ โภษะพระบรมพิธีกับพระนิมานของคำดงยา
 ราชาวดี ที่ประดิษฐานพระบรมพิธีพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง

แต่พระชฎามหากะฐินกับฐานพระแท่นมณฑลค้ำเป็นต้น นอกจากนั้น
ในดือนพระองค์ทรงรู้ดีว่ามีพระชญาไครยต้องกันอยู่ในการต่างๆ
เช่นในการโบราณคดีเป็นต้น ทั้งทรงเคารพนับถืออยู่ว่า มีพระสัน-
ดานอันชื่อตรงคงในสุริยจักรวาล นี้ความจริงรฤกภักดีต่อไผ่ผาดของชฎี
พระบาทอยู่โดยปรากฏ สมควรที่จะยกย่องพระเกียรติยศให้ ใหญ่
ยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้เลื่อนสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์
เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครานุรักษ์ฯ ขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าบรม
วงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระ มีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครานุรักษ์ฯ มหา
มกุฎพระชนูปัตินทร ปรมินทรานุชาธิเบนทร ปรมเนทรราชบัณฑู
ลว่ามภักดีสยามวิเศษ ตรีวิศัลยพิทยเขตพยาทร ตรีจักรวรรคโลกศต
ประพนธ์ปรีชาชาญโบราณคดี ตั้งศักดิ์ศักดิ์วิจิตรนิรมล นโฬวาร
ดิศดิชญาไครย พุทธาภิไศรวรคณธรรมานันดร ชาติยศเขรานภาพพิตร
นาคนาม ทรงศักดินา ๕๐๐๐ ความพระราชกำหนดอย่างสมเด็จพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าต่างกรมในพระบรมราชตระกูลอันดั่งศักดิ์ จึง
ทรงเจริญพระชนมายุ พรรณศุขพลปฏิภาณ คุณถาวรสมบัติ ตรีวิพ
คีรีตรีวิจิตรพัฒนมงคล วิบุลยศุภยลลกลเกียรติยศ อภิสิริศักดิ์เดชา
นภาพ นโฬวารทุกประการ

เจ้ากรม เป็นพระนครานุรักษ์ฯ ถอดศักดินา ๘๐๐
ให้ทรงเลื่อน | ปลัดกรม เป็นหลวงจ่านองบริรักษ์ ถอดศักดินา ๖๐๐
| เล่มห้าบัญชี เปะขุนพตพรภักบาท ถอดศักดินา ๕๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอดิศัย-
 อดุมเดช ได้ทรงรับราชการในหน้าที่ฝ่ายทหารมาแต่ในรัชกาลที่ ๕ ตั้ง
 มีข้อความแจ้งอยู่ในประกาศตั้งกรมครั้งก่อนนั้นแล้ว ต่อมาได้ทรง
 รับราชการเป็นผู้บัญชาการแผนกมหาดเล็กตั้งเครื่อง แล้วภายหลัง
 ต่อมา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนายพันเอกบังคับการ กรม
 ทหาร ตำรวจ แต่ในสมัยเดียวกันนั้นได้รับราชการในหน้าที่แทน
 เสนาบดีกระทรวงวังด้วยซ้ำคราว แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ย้ายไปเป็นบังคับการกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ (ในพระ
 บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) จนได้เลื่อนขึ้นเป็นนายพัน-
 ด์ ย้ายไปรับราชการในตำแหน่งปลัดทัพบก้อยคร่าวหนึ่ง ครั้นมาใน
 รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้บัญชาการ
 กองพลที่ ๑๐ ก็ได้ได้จ้อออกไปจัดตั้งกองทหารในมณฑลอุดร มณ-
 พาดรชยเข้ แต่มณฑลอุดรราชธานีเสร็จแล้ว ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้ย้ายมาเป็นผู้บัญชาการกองพลที่ ๕ รับราชการประจำอยู่
 จนทุกวันนี้ บัดนี้ มีพระชนมายุกต อยในชน พระบรมวงษ์ ใหญ่
 ประกอบด้วยวิริยธิดาหรือบุตร ในราชกิจจานุกิจต่าง ๆ ได้สมควรจะ
 เลื่อนขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมผู้ ใหญ่ได้

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัส ด้ ด้ ให้เลื่อนพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 กรมหมื่นอดิศัยอดุมเดชขึ้นเป็นกรมหลวง มีพระนามตามจารึกในพระ
 ตู๊พรรณบัฏว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงอดิศัยอดุมเดช ครุช
 นาม ทรงศักดินา ๑๕๐๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่างพระองค์เจ้าต่าง
 กรมในพระบรมมหาราชวัง จงทรงเจริญพระชนมายุ พรรณสุขุพบ

ปฏิภาณ คุณสารสมบัติ ธรรมศรีสวัสดิ์พัฒนมงคล วิบุลย์คุณธ
ดกตเกษรติยศ อิศริยศักดิ์ มีโฬารทุกประการ

เจ้ากรม เป็นหลวงอดิศร์อัครมเสช อดิศร์กตินา ๘๐๐
ให้ทรงเลื่อน ปลัดกรม เป็นขุนนักเฝ้าบริบริรักษ์ อดิศร์กตินา ๕๐๐
สมเด็จพระที่นั่งวิมลประสุตมหาราช อดิศร์กตินา ๕๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริหา พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพรหม
วรานุรักษ์ ได้รับราชการสนองพระเดชพระคุณ ในพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาช้านานที่ราชการ เป็น หลต้ายอย่าง ได้ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้นำมาขึ้นพระองค์เจ้าตากกรม แต่เมื่อ
พระพุทธศักราช ๒๔๒๖ ทรงมีขอความแจ้งอยู่ในประกาศตระนนแล
ก่อนนหมก ได้รับราชการในกรมทหารด้อมอง เป็นตำแหน่งอำพันนาย
พันตรี ทรงได้ช่วยราชการเสนาบดีกระทรวงวังด้วย ครั้นพระพุท
ศักราช ๒๔๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับราชการในกระทรวง
ยุติธรรมตำแหน่งผู้ช่วยปลัดทูลฉลอง แล้วได้ทรงรับหน้าที่เป็นอธิบดี
ศาลอุทธรณ์คดีหลวง และของคณบดีด้วยในบัดเดียวกัน เมื่อพระพุท
ศักราช ๒๔๓๖ ได้ยกศาลอุทธรณ์คดีหลวงแล้ว ย้ายไปรับราชการ
เป็นอธิบดีผู้พิพากษาคำพิพากษณ์แพ่งตรี ครั้นเมื่อพระเจ้าบรมวงศ์
เธอ กรมหมื่นสวัสดิ์วัฒนศิริ เสด็จมาตั้งกรมวังยุติธรรม ได้ไป
ราชการ ณ ประเทศยุโรป ก็ได้ ทรงรับราชการในหน้าที่เป็น
เสนาบดีมาจนถึงพระพุทศักราช ๒๔๓๗ โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร มาเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

จึงได้ย้ายไปรับราชการใน ค่าย อุตฺรณ เป็น ผู้รับ ตำแหน่ง อธิบดีผู้
พิพากษาดลออกมา ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นรัฐมนตรี
แต่เป็นองคมนตรี ในรัชกาลปัตยบันน การที่ทรงกระทำราชการในหน้าที่
ได้เรียบร้อยดีดลออกมาได้ โดยทรงพระปรีชาสามารถในพระราชกา
หนดกฎหมายแต่ยศจักรวมประเพณี เป็นที่วางพระราชหฤไทยได้ สม
ควรที่จะเลื่อนขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมณ โหญได้พระองค์หนึ่ง

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัสสั่ง ให้เลื่อนพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหมื่นพรหมนรานุรักษ์ ขึ้นเป็นกรมหลวง มีพระนามตามจารึกใน
พระสุพรรณบัฏว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพรหมนรานุรักษ์
มณีนาม ทรงศักดินา ๕๕๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่างพระองค์เจ้า
ต่างกรมในพระบรมมหาราชวัง จึงทรงเจริญพระชนมายุ พรรณ
ศัษพดปฏิกณ คนสารสมบัติ ดำรงศีรสอดัดพพณมกต ฉบดย
ศัภณสัภณเกียรติยศ อิศริยศักดิ์ มโหฬารทุกประการ

เจ้ากรม เป็นหลวงพรหมนรานุรักษ์ ถยศศักดินา ๘๐๐
ให้ทรงเลื่อน ปลัดกรม เป็นชนพิทกษฉนทร ถยศศักดินา ๖๐๐
เดิมหาญช คงเป็นหมนนกรรณษา ถยศศักดินา ๕๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสด
ฉนวิศิษฏ ได้รับราชการสนองพระเดชพระคุณพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในตำแหน่งหน้าที่สำคัญจนเป็นที่ไว้วางพระราช
หฤไทยหลายประการ ดังปรากฏอยู่ในประกาศพระบรมราชโองการ
เมื่อคราวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระอิสริยยศขึ้นเป็น
กรมหมื่นนแล้ว

ครั้นมาในรัชกาลปัตยุบันนี้ กรมหมื่นสวัสดิ์วัฒนวิเศษ ได้ทรงรับ
 ราชการในตำแหน่งกรมการศาลฎีกา จนเมื่อทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้จัดระเบียบศาลฎีกาชั้นใหม่ ให้รวมเข้าอยู่ในกระทรวง
 ยุติธรรม ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงเลือกตั้งให้กรมหมื่น
 สวัสดิ์วัฒนวิเศษ ทรงดำรงตำแหน่ง อธิบดี ศาลฎีกา เป็น องค์ แรก
 เพราะทรงพระราชนิพนธ์ว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์หนึ่งพระดี
 บัญญาสามารถรอบรู้ ในทางกฎหมาย ทั้งมีพระไทยสุจริตซื่อตรงจง
 รักษาคดี เสมอควรเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยให้สิ้นของพระเดชพระคุณ
 ในตำแหน่งอื่นสำคัญต่างพระเนตรพระกรรณ แต่เป็นผู้ดำรงพระ
 ยศเสมียนภาพไว้ได้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอก็ได้ทรงพระอโศกสำหรับ
 ราชการในตำแหน่งอนยากนั้นโดยเรียบรอยตลอดมา ประกอบด้วย
 พระปรีชาสามารถและวิริยภาพอันใหญ่ยิ่ง เสมอควรที่จะทรงยกย่อง
 เลื่อนบำเหน็จไว้ในตำแหน่งพระองค์เจ้าต่างกรมผู้ใหญ่ได้

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัส ตั้งให้เลื่อนพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 กรมหมื่นสวัสดิ์วัฒนวิเศษ ขึ้นเป็นกรมหลวง มีพระนามตามจารึกใน
 พระสุพรรณบัฏว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสวัสดิ์วัฒนวิเศษ
 อธิบดี ทรงศักดินา ๕๕๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่างพระองค์เจ้า
 ต่างกรมในพระบรมมหาราชวัง จึงทรงเจริญพระชนมายุ พรรณศุข
 พลปฏิภาณ คุณดำรงสมบัติ สรรพศรีสวัสดิ์พัฒนามงคล วิบถยศกษัต
 ธิกษัตริย์ยศ อิศริยศักดิ์ มีโหรารทกประการ

เจ้ากรม เป็นหลวงสวัสดิ์วัฒนวิเศษ ถอดศักดินา ๘๐๐
 ให้ทรงเลื่อน ปลัดกรม เป็นขุนด้รวพกิจวิจารณ์ ถอดศักดินา ๖๐๐
 (เดิมท้าวบุญคงเป็นหมื่นอนมานพตนิกร ถอดศักดินา ๕๐๐

หนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า พระราชวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้า
 กัญญาณประวดี มีความรู้ในวิชาด้ายมโวยากรณ โดยชำนาญชาญ
 ได้ทรงรับราชการมาในหน้าที่เรียงหนังสือได้ตอบโดยมาก แรกเข้า
 รับราชการ ในกรมยทอนาชิกวร เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๓๓ ก็ได้
 ทรงรับหน้าที่ในพจนานุกรมรับหนังสือกรมปลัดทพบกแล้วได้รับตำแหน่ง
 ต่าง ๆ มาโดยลำดับ คือ ได้เป็นนายร้อยตรี ตำแหน่งเลขานุการ
 ของผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก แล้วตั้งเป็นนายเวรหนังสือโค
 ตอม แต่เป็นนายร้อยเอกทำการตำแหน่งผู้ช่วยนายเวรใหญ่ทหารบก
 แล้วได้เป็นนายเวรใหญ่ทหารบก

ครั้นพระพุทธศักราช ๒๔๓๕ โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายมารับราชการระ
 ทรวงมหาดไทย ก็ได้รับตำแหน่งนายเวรหนังสือดับ แล้วเป็นเลขานุ
 การของกระทรวง แต่ย้ายไปเป็นปลัดกรมแต่เดอนจนเป็นเจ้ากรม
 มหาดไทยฝ่ายเหนือ แล้วกลับมารับราชการในตำแหน่งเลขานุการ
 ของกระทรวง แต่เป็นปลัดกรมมหาดไทยฝ่ายหลวง ครั้นพุทธศั
 กราช ๒๔๕๓ ได้รับราชการในตำแหน่งปลัดบำนาญตลอดมา จนพระ
 ศักราช ๒๔๕๓ ก็รับราชการตำแหน่งเลขานุการของกระทรวง
 แล้วไปเป็นตำแหน่งหัวหน้าตรวจการกรมสรรพากรนอก จนถึง
 พุทธศักราช ๒๔๕๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มารับราชการใน
 ตำแหน่งเลขานุการหอพระสมุดวชิรญาณ กรมรับราชการอยู่ในตำแหน่ง
 จันทพจนานุกรม

หนึ่งทรงพระราฟั้งถึงกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ ซึ่งเป็นพระ
 บิดาแห่งพระองค์เจ้ากัญญาณประวดีนั้น เป็นผู้ที่ได้ทรงคุ้นเคยมาแต่
 ทรงพระเยาว์ ก็ยอมทำให้ทรงพระเมตตาแต่พระโอรสแห่งกรมพระ

ราชวงศ์พระองค์น้อย ทรงมาทรงว่าฟังถึง ความชอบแห่ง พระองค์
เจ้ากัถยานประวดีเอง ซึ่งได้รับราชการมา โดยเรียบร้อยเป็น หาดย
ตำแหน่งตั้งแต่ตั้งมาแล้ว และในสมัยนั้นนับว่าเป็นจินตกะวีผู้มี ไหวหาร
พิเศษ สมควรจะทรงพระกรุณา ยกย่องขึ้น ให้เป็นพระองค์เจ้าต่าง
กรมฝ่ายพระราชวังบวร เขตพระราชเกียรติยศกรมพระราชวังบวร-
วิไชยชาญพระองค์หนึ่งได้

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัสสั่งให้ดูรูปมา พระราชวรวงษ์
เชอ พระองค์เจ้ากัถยานประวดี ขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรม มี
พระนามตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า พระราชวรวงษ์เชอ กรมหมื่น
กะวีพจน์ปรีชา พยัคฆนาม ทรงศักดินา ๑๐๐๐ ตามพระราชกำหนด
อย่างพระองค์เจ้าต่างกรมในพระราชวังบวร จึงทรงเจริญพระชนมายุ
พระชนกษัตริย์ปกเกล้า คุณดำรงสมบัติ สรรพศรีสวัสดิ์พัฒนามงคล
วิบูลย์ศุภผล มโหฬารทุกประการ

เจ้ากรม เป็นหมื่นกะวีพจน์ปรีชา ถัดศักดินา ๖๐๐
ให้ทรงตั้ง ปลัดกรม เป็นหมื่นกิจจานุกักรว่าฟัง ถัดศักดินา ๕๐๐
สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ เป็นหมื่นฉานพินนรณกร ถัดศักดินา ๓๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระราชวรวงษ์เชอ พระองค์เจ้ารัชสี-
แจ่มจรัส ได้ทรงศึกษาวิชาหนังสือไทยแตกหน้งดีต่อของกฤษ ในโรงเรียน
พระตำหนัก ล้วนทูลถามสอบได้ ได้เต็มตามมาตราที่สอนกันใน
เวลานั้นทั้งสองภาษา เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๖ ได้เข้ารับราชการตำแหน่ง
นายเวรในกรมบัญชาการกระทรวงธรรมการอยู่ ๒ ปี ย้ายไป

เป็นผู้ช่วยในกรมศึกษาธิการ เมื่อเดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๔๓๕ เริ่มจัดราชการ กระทรวง พระคดียังมหาสมบัติตามระเบียบใหม่ ได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายพระองค์เจ้าจรูญแจ่มจรัสจากกระทรวงธรรมการมารับราชการในกองที่ปรึกษากระทรวงพระคลัง

ครั้นพุทธศักราช ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรป ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระองค์เจ้าจรูญแจ่มจรัสตามเสด็จเป็นนักเรียนพิเศษ ได้ทรงศึกษาภาษาของอังกฤษอยู่ที่ประเทศอังกฤษอีก ๒ ปีครึ่งแล้ว กลับเข้ามารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตรวจแต่กรมตำรวจ ในเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๔๔๒

ครั้นพุทธศักราช ๒๔๔๔ โปรดเกล้าฯ ให้พระองค์เจ้าจรูญแจ่มจรัสย้ายไปรับราชการในตำแหน่งรองหัวหน้ากรมชนบท แล้วเลื่อนขึ้นเป็นหัวหน้ากรมในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๔๕ ครั้นพุทธศักราช ๒๔๔๖ จึงย้ายไปรับตำแหน่งเจ้ากรมอยู่ใน กองที่ปรึกษากระทรวงพระคลังมหาสมบัติอีกคราวหนึ่ง

ครั้นเมื่อเดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๔๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นอธิบดีกรมกระต๊อปสัตว์การ จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๐ เมื่อพระเจ้าพี่ยาเซอ กรมหลวงจันทบุรีนฤนาถ ทรงเลื่อนจากตำแหน่งอธิบดีกรมตรวจแต่กรมตำรวจขึ้นเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระองค์เจ้าจรูญแจ่มจรัสเป็นผู้แทนอธิบดีกรมตรวจกรมตำรวจ จนถึงเมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๓ โปรดเกล้าฯ ให้เป็นอธิบดีกรม

ตรวจกรมตำรวจ ๕ แดงรับราชการในตำแหน่งมาจนบัดนี้ ส่วน
ราชการอื่น ก็ได้ทรงรับราชการในหน้าที่ต่าง ๆ คือเมื่อรับราชการ
อยู่ในกระทรวงธรรมการได้เป็นข้าหลวงสอบไล่วิชาหนังสือไทยครั้ง
หนึ่ง เป็นกรรมการร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่งครั้ง
หนึ่ง เมื่อมารับราชการในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ก็ได้ทรงเป็น
กรรมการจัดการพิพาทินท ซึ่งตั้งไปแต่ตั้งค้างประเทศด้วยคราวหนึ่ง

ซึ่งทรงรำพึงถึงกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ ผู้เป็นพระบิดา
แห่งพระองค์เจ้าพรหมเจษฎาธิราชว่า เป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยและเคย
ได้แสดงความรักใคร่ในต่อพระองค์มาแต่เมื่อทรงพระเยาว์ เคยทรง
ฝากฝังพระโอรสแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแต่เมื่อ
กาดนั้น จึงทำให้ทรงพระเมตตาแก่พระองค์เจ้าพรหมเจษฎาธิราช ผู้เป็น
พระโอรสแห่งกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ ทั้งทรงประกอบด้วยความ
ชอบความดีอันมีอยู่ในพระองค์เจ้าพรหมเจษฎาธิราชเอง อันปรากฏอยู่
แล้วด้วย พระองค์เจ้าพรหมเจษฎาธิราชมีพระสติปัญญาสามารถใน
ราชการ ทั้งเป็นผู้แตกฉานในอักษรสมัยทั้งไทยและต่างประเทศ ทั้ง
เป็นจินตกรรมวิมวาทวิเศษ ดมควรจะทรงพระกรุณาฯ ย่อมพระ
เกียรติยศอันเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมฝ่ายพระราชวังบวร เขตพระ
เกียรติยศกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญพระองค์หนึ่งได้

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัสสั่งให้รู้าปณ พระราชวรวงษ์
เธอ พระองค์เจ้าพรหมเจษฎาธิราช เป็นพระองค์เจ้าต่างกรม มีพระ
นามตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า พระราชวรวงษ์เธอ กรมหมื่น
พิทยาดงภรณ์ มลิกานาม ทรงศักดินา ๑๓๐๐๐ ตามพระราชกำหนด

อย่างพระองค์เจ้าต่างกรมในพระราชวังบวร จงทรงเจริญพระชน-
มายุ พรรณศุขพลปฏิภาณ คุณดั่งสมบัติ ธรรมศรัทธาดีดีพัฒนา
มงคล วิบุลยคุณมรด มโหฬารทุกประการ

ให้ทรงตั้ง { เจ้ากรม เป็นหมื่นพิทยาดงกรม ถือศักดินา ๖๐๐
ปลัดกรม เป็นหมื่นขจรธรรมพิจ ถือศักดินา ๕๐๐
ดุษฎีบัญช เป็นหมื่นพินิจจางอนพล ถือศักดินา ๓๐๐

ให้ ซึ่งได้เลื่อนแสดงบรรดาศักดิ์ทั้ง ๓๘ น ทำราชการในหลวง
แต่ในกรมตามอย่างธรรมเนียม เจ้ากรม ปลัดกรม ดุษฎีบัญช ใน
ดมเถกเจาพาแต่พระองค์เจ้าต่างกรมทั้งปวงสืบไป ให้มีศขลวดี
เจริญเทอญ

อนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า หม่อมเจาแก้วกัญญา พระธิดาในพระ-
เจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นวิศิษฐานารักษ์นภราช เป็นพระราชธิดาคนโตผู้
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาฯ ได้ทรงชุบ
เลี้ยงคล้ายพระเจ้าดุกเธอในรัชกาลนั้น เมื่อชนษาครบกำหนดเกษา
กนต์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดให้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทักษิณชา กรมหลวงดมรัตนศิริเชษฐ
แต่พระองค์เจ้าประภัสร์ ซึ่งเป็นงานพระราชพิธี ได้กนต์ทพระทง
คดีตามหาปवाद้าท มีกระบวนแห่รอบนอกได้เกษวกนต์ ในงานพระราช
พิธีคราวเดียวกันนั้น ต่อมาได้รับพระราชทานหีบหมากทองคำลงยา
ราชาวดีเป็นเกียรติยศ แต่ได้ทรงพระมหากรุณาฯ มาจนตลอดรัชกาล
ครั้นมาในรัชกาลที่ ๕ เมื่อสมภพพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า

เจ้าอยู่หัว หม่อมเจ้าแก้วกัศยามีความดีความมักัดเข้ามาเป็นพระอภิ-
 ชาติ ได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณมาจนพระชนมายุได้ ๓๐
 พรรษา

ส่วนพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งยังดำรงพระ
 เกียรติยศกรมราชกุมารอยู่นั้น ก็ได้ทรงพระกรุณาฯโปรดฯให้พระราชา-
 ทานเงินเดือนให้เป็นผลประโยชน์ตลอดมา ครั้นได้เสด็จเสด็จโดย
 ราชดำเนินตลอด ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพิ่มเงิน
 เดือนแต่เงินเบี้ยหวัดก็ดังมีชนอีก แต่โปรดเกล้าฯ ให้ปลงพระ
 ศพตามพระราชทานให้เป็นโทษอีกด้วย ได้รับพระราชทานเครื่องราช
 อภัยยศที่ทศยศจดจอมเกล้าแต่เหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ ๑ ในวันที่
 ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๖ กับสมเด็จพระบรมนามาภิไธยชั้นที่ ๑ ประทับเพชรเป็นเกียรติยศ

บัดนี้ทรงพระราชดำริว่า ตามที่ใต้ทรงพระกรุณาโปรดฯให้
 ยกย่องมาแต่บัดนี้ ยังหาเพียงพอแก่ความดีความชอบของหม่อมเจ้า
 แก้วกัศยาไม่ เพราะหน้าที่ของพระอภิชาติหม่อมองค์นี้มีพระคุณ
 เห็นเห็นอยู่มาก ดังเป็นผู้มีชื่อเสียงที่ประจักษ์ด้วยความจงรัก
 ภักดีต่อไฉนของรัชพระบาท โดยสุจริต หม่อมเจ้าแก้วกัศยาได้รับ
 ราชการฉลองพระเดชพระคุณมาถึง ๓๐ ปี นับว่าเป็นผู้มีอุปการแก่
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นอันมาก สมควรจะทรง
 ปฏิบัติให้ควรแก่ความดีความชอบ ยกย่องไว้ในที่พระบรมวงษ์เชอ
 พระองค์เจ้า ให้เป็นพระเกียรติยศแก่พระเจ้านบรมวงษ์เชอ กรมหมื่น
 วิเศษนารถนิภาธรสืบไป

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้สถาปนาหม่อมเจ้าแก้ว-

กิตยาชนเป็นพระวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้า มพระนามตามจารึกในพระ
 ศุภพรรณบัฏว่า พระวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้าแก้วกิตยาณี เสรฐ
 บริวารเป็นอาทิอักษร ทรงศัศตนา ๓๐๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่าง
 พระบรมวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้าฝ่ายใน จงเจริญพระชนมายุ พรรณ
 ศุภผลปฏิภาณ คุณงามความดี สวรรพศรีสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล ทุก
 ประการเทอญ

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระยาวิสุทธิวิสัยศักดิ์ เป็นผู้ที่มีคุณ
 วิสัยในการศึกษาอักษรสมัยทั้งไทยแต่ต่างประเทศแต่เดิมมา แรกเข้า
 รับราชการในกรมศึกษาธิการ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๒๔ ตั้งแต่เป็น
 เต็มยศสมัยเป็นต้นตลอดจนมาจนถึงเป็นนายเวรพิเศษของเสนาบดี
 กระทรวงธรรมการ ครั้นพุทธศักราช ๒๔๓๕ ได้ย้ายมารับราชการใน
 กระทรวงมหาดไทยในตำแหน่งนายเวรพิเศษ แล้วเป็นปลัดกรมของ
 ทะเบียน ครั้นพุทธศักราช ๒๔๓๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตาม
 เสด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จไปทรง
 ศึกษาที่วิทยาลัยยุโรป แลรับราชการตำแหน่งเลขานุการสถานทูต
 สยามนครกรุงสตอกโฮล์ม แล้วเป็นอุปทูต แลเป็นอัครราชทูตพิเศษ
 ประจำราชสำนักอังกฤษ ฮอลแลนด์ เบลเยียม แลในเขตต์เขตต์
 อเมริกา แลได้ตั้งของพระเทพพระคุณในตำแหน่งพระอภิบาลของ
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวตลอดมาจนถึงด้วย ครั้นพุทธ
 ศักราช ๒๔๕๒ ถอนเขามารับราชการในกรุงเทพฯ โปรดเกล้าฯ ให้
 เป็นผู้ช่วยราชการโรงเรียนมหาดเล็ก ในรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเริ่มจัดขึ้นในปี

๕ ๕
 นน ครั้นพุทธศักราช ๒๔๔๕ โปรดเกล้าฯ ให้รับราชการในกระทรวง
 ขรรคมการ เป็นตำแหน่งอธิบดีกรมศึกษาธิการ แล้วเป็นปลัดทูลฉลอง
 แลเป็นรองเสนาบดี เป็นผู้รับเสนาบดีเป็นลำดับมาจนถึงได้เป็นเสนา-
 บัติกระทรวงขรรคมการ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๕๕

๕ ๕
 ในเวลาที่พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์รับราชการอยู่ในกระทรวงมหาด-
 ไทย ได้ตามเสด็จเสนาบดีไปตรวจราชการหัวเมืองทางมณฑลได้แต่
 ฝ่ายเหนือ กับทั้งฝ่ายตะวันตกแลตะวันออกเป็นหลายครั้ง แลได้เป็น
 เลขานุการของพระบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้าสายดินทองฯ ออกไปตั้ง
 เสด็จพระเจ้าพิญาเธอ ๔ พระองค์ ทรงศึกษาสิ่งปวิทยาน ประเทศ
 ยุโรป แลถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่พระเจ้ากรุงเยอรมัน ออกด-
 เตรีย สวีเดน เดนมาร์ก แลประธานาธิบดีของประเทศฝรั่งเศส
 แลได้ตรวจการทหารณเมืองพม่า อินเดีย แลประเทศยุโรป เมื่อ
 พุทธศักราช ๒๔๓๐ ครั้งหนึ่ง ได้เป็นเลขานุการของสมเด็จพระเจ้า
 บรมวงษ์เธอ เจ้าพวกรมพระยาภาณุพันธุวงษ์วรเดช ไปถวายพระ
 ราชดำเนินเยี่ยมเยียนพระเจ้ากรุงยิบัน แลประเทศเมืองจีนเมืองญวน
 เมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๓ ครั้งหนึ่ง เมื่อรับราชการในตำแหน่ง อรรถ
 ราชทูตสยามณประเทศยุโรปนั้น ก็ได้ โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระ
 มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้วครั้งยังทรงดำรงตำแหน่งมกุฎราชกุมารไป
 ณราชสำนักต่าง ๆ ในประเทศยุโรปหลายครั้ง เพราะฉนั้นจึงเป็นผู้
 ค้นเคยต่อราชสำนักนานาประเทศเป็นหลายประเทศ

๕ ๕
 อนึ่งในเวลาที่พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ไปราชการทั้งในพระราชอา-
 ณาจักรแดนนานาประเทศ ได้ปลงใจลงในราชการ ออกสำหุดต่อของ

ถึงเกิดกิจการต่าง ๆ มีการศึกษาแต่จริยคติเป็นสำคัญ จึงเป็นผู้
มีความรู้กว้างขวางในทางจัดตั้งการศึกษา เมื่อได้มารับราชการใน
กระทรวงมหาดการ จึงได้จัดระเบียบราชการในกระทรวงได้เรียบ
ร้อยเป็นหลักฐาน แต่ตั้งรูปการศึกษาแต่แก้ไขข้อ ๆ มา จนการ
ศึกษาแพร่หลายไปตลอดพระราชอาณาจักรตั้งพระบรมราโชบาย
ทั้งได้เป็นผู้แต่งตำราเรียนให้แพร่หลายเป็นประโยชน์แก่บุตรเป็น
อันมาก กิจการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชาติแต่ประเทศประการใด
เป็นการยากลำบากเพียงใด แต่พระยาวิจิตรดิเรยศักดิ์เป็นผู้มีความ
อดทนได้หวนให้ขอทศตออุปถัมภ์ทางปวง ตั้งให้บุตรหลานพวกเพียร
จัดการสำเร็จมาจนถึงเพียงนมัสลยของโต ย่อมปรากฏแก่มหาชนอยู่
แล้ว ทั้งได้จัดตั้งสำนักศึกษาจารย์ ได้มากมให้เป็นที่ชุมนุมหารือแต่ศึกษา
ศาสตร์ปวิทยาให้แตกฉานยิ่งขึ้น

อนึ่งตลอดเวลาที่พระยาวิจิตรดิเรยศักดิ์รับราชการมานี้ ยังได้รับ
ราชการพิเศษอีกเป็นหลายครั้ง คือเป็นข้าหลวงตรวจการโรงเรียน
ในกรุงเทพฯ แลหัวเมือง เป็นข้าหลวงตรวจใต้หนั่งใต้ไทยในชั้นคน
ก่อนตั้งกรมศึกษาธิการ เป็นผู้จัดการโรงเรียนราชกุมาร เป็นกรม
การรวบรวมเรื่องพระราชอาณาเขตฝ่ายเหนือในกระทรวงมหาดไทย
เมื่อรับราชการในตำแหน่งอรรคราชทูตสยามณประเทศยุโรปได้เป็น
พระอภิวัดจัดการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอแต่พระเจ้าพยาน
น้องยาเธอเป็นหลายพระองค์ แลได้เป็นผู้จัดการรับเสด็จพระบาท
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงในประเทศอังกฤษ เมื่อครั้งเสด็จประพาศใน
พุทธศักราช ๒๔๕๐ แลได้เป็นราชทูตไปในการราชาภิเศกสมเด็จพระ

นางเจ้าวิเดมินาแห่งประเทศสอแดนต์ เป็นอุปทูตแทนรัฐบาลสยามไป
ประชุมความสงบราบคาบณกรุงเฮก เมื่อกลับเข้ามารับราชการใน
กรุงเทพฯ ได้เป็นกรรมการจัดการหอพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ เป็น
กรรมการจัดการ โรงเรียนเบญจมพิตร เป็นทูตพิเศษไปรับพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแต่ครั้งยังทรงดำรงตำแหน่งมกุฎราช
กุมาร เมื่อสำเร็จการทรงศึกษาแล้วจึงกลับเข้ามาถึงประเทศสยาม เป็น
กรรมการจัดการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นผู้ตรวจโรงเรียนมหาดเล็กหลวง เป็นผู้
ช่วยตรวจการลูกเสือ แลอื่น ๆ อีกหลายอย่าง

เมื่อได้รื้อฟื้นถึงราชการที่พระยาวิเศษศรียศศักดิ์ กระทั่งมาทางบวง
นแต่ได้ ก็เป็นพยานให้เห็นชัดว่า พระยาวิเศษศรียศศักดิ์เป็นผู้มีลึค
บัญญัติวิจารณ์ญาณอย่างดีเยี่ยม มีความสามารถในราชกิจน้อยใหญ่
ได้กระทำความดีไว้ในราชการเป็นอันมาก ทั้งเป็นผู้มีอริยาไรรย
เยือกเย็นมั่นคง ทั้งตั้งใจปฏิบัติราชกิจของตามพระบรมราชโบายซึ่ง
เข้าใจอย่างแท้ เพราะเป็นผู้ที่ใคร่เคยทรงค้นและรับราชการใกล้ชิด
พระองค์อย่างสนิท มีความโอบอ้อมอารีเป็นที่ยอมรับชมเชยโดยมาก
ตั้งคนไว้ในที่สมควรแก่เกียรติยศทรงพระมหากรุณาชบเลี้ยง ใน
เวลานักได้รับราชการในตำแหน่งตำแหน่งอันสูงส่งแล้ว สมควร
จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกย่องให้ มีเกียรติยศใหญ่ยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัสสั่งให้สถาปนาพระยาวิเศษศรียศ
ศักดิ์^{๕๕} เป็นเจ้าพระยา มีลัษณญาจากในสุพรรณบุรีว่า เจ้าพระยา

พระเจ้ด้จตุเรณทราชปติ ศรีวิดิพุทธสิริยศักดิ์ อรรคพุทธเจ้าต้นนอโร-
 ประการ คีตปศาส์ตรีพิศาส์ศึกษานฤจ บันฑิตยการานรักรัษ ด้มา
 มีคคยาจารย์ วิบุตย์ มาตากุตบรพิตร บรมชัตติยราชด้วามิกัด ด้มา
 ชรรนจักรมรราชร ศักภิจฉานด้วราชวาชยาไศรย พุทธาทิไคโรรัตน
 ซาดา อภยพิริยบรมกรมพาหิ มลิกนาม ด้วงรงค์ตีนา ๑๐๐๐๐ จง
 เจริญกฤษณนมายุ พรรณศุขศรีวิดิสดัพพมมงคล ธนด้วรัตมบัต
 บริจารด้มบูรณัทกประการ

อนึ่งทรงพระราชดำริให้ว่า พระยาอนรักรัษราชมณเฑียร ได้เริ่ม
 เฝ้ารับราชการในกรมมหาดเล็ก เมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๘ ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนายทวดหมแพรมหาดเล็กเวรฤทธิ ครั้น
 พุทธศักราช ๒๔๓๘ โปรดเกล้าฯ ให้รับราชการในกระทรวงวัง เป็น
 จมนจรงภิกคของคชวา แดงหน้าทในกรมพระราชพิธีด้วย ต่อมาโปรด
 เกล้าฯ ให้เป็นผู้บัญชาการกรมสพาย แดงกรมช่างตีหม แต่ด้เป็นผู้
 รังผู้บัญชาการกรมพระคชบาท เมื่อพุทธศักราช ๒๔๔๖ โปรดเกล้าฯ
 ให้เป็นพระยาอนรักรัษราชมณเฑียร มีหน้าที่บัญชาการกรมพระราชพิธี
 แดงได้เป็นผู้รังเด่นาบทชวศราวคองหนึ่ง ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น
 ปลัดทุดตของกระทรวงวัง แดงได้ โปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบราช-
 การกรมวงนอก ซึ่งเปลี่ยนเป็นกรมทหารรักษาวังฉบับนี้ โปรด
 เกล้าฯ ให้มียศเป็นนายพันตรีพิเศษกรมทหารรักษาวัง แดงโปรดเกล้าฯ
 ให้จัดระเบียบการปกครองกรมพระตำราชวังใหม่ ให้เป็นกรมชั้น

ทางกระทรวงวัง ครั้นพุทธศักราช ๒๔๕๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศให้เป็นมหาเสวกเอก แต่ตำแหน่งที่สมเด็จพระราชมณเฑียร แต่ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเสนาบดีกระทรวงวัง แต่เพิ่มหน้าที่เป็นอธิบดีกรมคดีปกครองด้วย

ส่วนราชการอื่น พระยาอรรักษ์ราชมณเฑียรก็ได้สนองพระเดชพระคุณในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลายประการ คือ ได้จัดการในหน้าที่บริบরণ แต่ทั้งจัดการคลังข้างกลาง เจ้าต่างประเทศทอดพระเนตรในพุทธศักราช ๒๔๔๒ ครั้งหนึ่ง ครั้นพุทธศักราช ๒๔๔๓ มีการพระเมรุสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช เจ้าฟ้ามหาดลลิตราธิบดี มกุฎราชกุมาร ก็ได้ โปรดเกล้าฯ ให้เป็นแม่กองข้างในการพระเมรุของต้นนามคราวนั้นเป็นหลายหน้าที่ นอกจากนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้ช่วยในการปฏิสังขรณ์วัดเบญจมบพิตร แล้วตรวจรับพัสดุ แต่ทั้งการข้างอื่น ๆ ในส่วนพระองค์ก็อีกเป็นหลายอย่าง

มาในรัชกาลปัจจุบันนี้ ได้โปรดเกล้าฯ ให้เป็นหน้าที่ผู้อำนวยการต่าง ๆ ส่วนในพระราชสำนักในงานพระบรมราชาภิเษกผ่านพิภพในงานพระบรมราชาภิเษกมีโทษทั้ง ๒ คราว เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ราชประเพณีในพระราชสำนักอย่างประเสริฐ ทั้งหาได้รอยเหตุที่มีใจดีจรัสชัดตรงจงรักภักดี คอยระอวังฟังพระบรมราโชบายอยู่เป็นเนืองนิตย์ ตั้งใจตรึ้นของพระเดชพระคุณมิให้ ผิดจากพระราชนิยมทุกสิ่งอัน โดยความอด้าหวีวิยาพินได้ยอข้อต่อความลำบากยากกาย มิได้ มีความเบื่อหน่ายต่อราชกิจใด ๆ เลย จึงได้สามารถรับราชการให้เป็นที่

ประกาศ

ยกเว้นนักเรียน โรงเรียนมหาดเล็กหลวง
 แลนักเรียน โรงเรียนราชวิทยาลัย
 จากอาวรณ์ที่ทหารชั่วคราวเป็นพิเศษ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน
 ว่า ตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ในตอนที่กล่าวด้วยถ้อย
 ยกเว้น มีข้อความปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๕ ว่า “คนที่ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นชาติหรือยกเว้นชั่วคราวเป็นพิเศษด้วยประ
 การใด ๆ ยกเว้นตลอดเวลารวมพระราชประสงค์” ดังนี้

มีคนที่ทรงพระราชดำริว่า โรงเรียนมหาดเล็กหลวง ๑ โรงเรียน
 ราชวิทยาลัย ๑ รวม ๒ โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนพิเศษ มีคดีว่าโรง
 เรียนอื่น เพราะประการ ๑ กตบุตรที่ไปศึกษาในโรงเรียนทั้ง ๒ นี้ได้
 ยื่นขอโรงเรียนตลอดเวลาที่เป็นการศึกษา นับว่าเป็นผู้ที่อยู่ใน
 ความควบคุม มีวินัยเคร่งครัดกว่าโรงเรียนสามัญ จะว่าคล้ายประ
 จำอยู่ในกองทัพแล้วก็ได้ อีกประการ ๑ ในโรงเรียนทั้ง ๒ นี้
 มีการฝึกหัดทหาร นักเรียนได้รับความฝึกหัดทหารเช่นตนอยู่
 แล้วคล้าย ๆ ผู้ที่รับราชการทหารในครั้งแรกก็ได้ เพราะเหตุทั้ง ๒
 ประการอันกล่าวมาแล้วนี้ จึงทรงพระราชดำริว่านักเรียนทั้ง ๒

โรงเรียนนั้นเป็นผู้ที่สมควรจะได้ยกเว้นจากการเกณฑ์ทหารชั่วคราว โดยมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ต้องเป็นผู้ที่อยู่ประจำโรงเรียนนมหาดเล็กหลวง หรือ โรงเรียนราชวิทยาลัย คือที่นอนนโรงเรียน ไม่ใช่ที่ไปเรียนชั่วคราวกลางวันและกลับไปนอนบ้าน

ข้อ ๒ ต้องเป็นผู้ที่ไดเรียนถึงชั้นมัธยมแล้ว แต่ยังไม่บริบูรณ์

ข้อ ๓ ต้องได้รับความผูกพันในทาทหารรบหรือติดต่อกองทัพหรือมีตำแหน่งตามข้อบังคับแห่งทหารบก

ผู้ที่ต้องคงอยู่ลักษณะทั้ง ๓ ประการดังกล่าวมาแต่ข้างบนนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกเว้นการเกณฑ์ทหารให้จนตลอดเวลาที่ได้เรียนยังไม่จบชั้นมัธยมบริบูรณ์ หรือจนอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์แล้ว ถึงแม้จะเรียนยังไม่จบชั้นมัธยมบริบูรณ์ ก็เป็นอันหมดเขตการยกเว้น อนึ่งการยกเว้นแก่นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวงและโรงเรียนราชวิทยาลัย ให้ฟังถือจำเป็นการยกเว้นพิเศษตามพระราชประสงค์ โดยเฉพาะ จะถือเขาเป็นตัวอย่างสำหรับนักเรียนโรงเรียนอื่นหรือบุคคลจำพวกอื่นมิได้เป็นอันขาด

ประกาศมาณวันที่ ๓๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๐ เป็นวันที่ ๘ หรือปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ลดอัตราเก็บเงินค่านาในตำบลห้วยแร้ง
แขวงเมืองตราดที่ให้เก็บเป็นนาขึ้นจตุรา
ลงบนนาขึ้นเบญจะ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จบดึกระ-
ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า อัตราเก็บเงินค่านาใน
ตำบลห้วยแร้ง ท้องที่อำเภอเมือง แขวงเมืองตราด ซึ่งได้วางไว้
ให้เรียกเก็บเป็นนาขึ้นจตุราไว้ระ ๖๐ สตางค์ นั้นออกจะแรงไป ยังไม่
เหมาะกัผลที่ราษฎรทำได้ เพราะในตำบลห้วยแร้งนั้นมีที่จั่วนา
เป็นทตชนโดยมาก ราษฎรย่อมได้รับความชดัดคในการทั่วนา จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดอัตราเก็บเงินค่านาในตำบลห้วยแร้ง
ดงดงเก็บเป็นนาขึ้นเบญจะไว้ระ ๕๐ สตางค์ ตามประกาศกะชั้นทั่วนา
ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นต้นไป

คำดำว้การมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๘ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

เซ็นแทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเว้นเงินอากรค่านา พ.ศ.๒๔๕๕
บางตำบลในเขตแขวงเมืองนครเชียงใหม่
เมืองนครลำพูน และเมืองแพร่

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นตั้งพระ
บรมวงศานุวงศ์ไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงทราบได้ฝ่าละออง
ธุลีพระบาทว่า ในพุทธศักราช ๒๔๕๕ การทำนาของราษฎรในเขต
แขวงเมืองนครเชียงใหม่ ท้องที่อำเภอแม่ฮอน ตำบลบวกล้าง เมือง
นครลำพูน ท้องที่อำเภอเมือง ตำบลบ้านทึบ บ้านถลุง มะเขือแจ้
ห้วยหยาบ เมืองแพร่ ท้องที่อำเภอเมือง ตำบลแม่หาด แม่คำ
วังทอง อังหิงษ์ ท่าข้าม นาซ่า บ้านทุ่ง กุงโฮง ท้องที่อำเภอเมือง
ดอง ตำบลวังหุดง บ้านหนน หนองนารัต อ่าเภอของถวาง ตำบล
หนองม่วงไข่ แม่คำ ขันเฮียง ราษฎรทำไถ่ผลไม่ถึงกับซื้อขายเป็น
อาณาประโยชน์ ได้แก่พอบริโภค เพราะเหตุว่าฝนแล้งและพันทเบบ
ค่อน ราษฎรได้รับความอดคดอดร้อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาแก่ราษฎรในเขตแขวงเมืองนคร
เชียงใหม่ ตำบลบวกล้างรวมเนื้อ ๗๗๗ ไร่ ๓ งาน ๗๗๖ วา เงินอากร
๓๗๕ บาท ๕ สตางค์ ในเขตแขวงเมืองนครลำพูน ตำบลบ้านทึบ

บ้านกลาง มะเขือแจ้ ห้วยหยาบ รวมเนื้อที่ ๕,๑๓๐ ไร่ เงินอากร ๒,๐๖๒ บาท ในเขตอำเภอเมืองแพร่ ตำบลแม่หาดาย แม่คำ วังของ วังหงษ์ ท่าข้าม น้ำท่า บ้านท่ง ท่งโฮ้ง วังหุดวง บ้านหนอง นารัต หนองม่วงไข่ แม่คำ บ้านเอ็ง รวมเนื้อที่ ๕,๓๕ ไร่ เงินอากร ๕๖๘ บาท รวมเนื้อที่ทั้งสิ้น ๕,๘๖๓ ไร่ ๓ งาน ๘๘ วา เงินอากร ๒,๖๓๐ บาท ๕๘ สตางค์ ในพุทธศักราช ๒๔๕๕ ใจเพื่อเป็นการบำรุงราชอุรบทอง

ศาลาว่าการมณฑลไทย

ประกาศมาณวันที่ ๘ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

เซ็นแทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ตั้งโรงเรียน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

เสนาบดีกระทรวงธรรมการรับพระบรมราชโองการได้เกิดจากทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า การศึกษาเดาเรียนของประชาชนชาว สยามในทุกวันนี้กว้างขวางขึ้นกว่าแต่ก่อน และยังจะจัดเพิ่มเติมขึ้น ต่อไปข้างหน้าอีกหลายถึงหลายแผนก ฉะนั้นของการศึกษาเดาเรียน ตามที่กระทรวงธรรมการได้จัดมาแต่ก่อน ซึ่งมีชื่อเรียกว่า ชั้นมูล ประถม มัธยม และอุดม และแยกเป็นสามัญเป็นพิเศษนั้น มาถึง

ดัมนยกรัตนจะแก้ไขใหม่ให้เหมาะแก่การงานที่เจริญขึ้นโดยลำดับ
 กับอภิประการหนึ่ง ตามที่ได้สังเกตเห็นมาแต่โบราณว่านักเรียน
 ผู้ชายที่โตเข้าเฝ้าเรียนวิชา พอถึงชั้นมัธยมใดครั้ง ๆ กลาง ๆ ย่อมทน
 จะจบก็พากันออกหาการทำในทางเดิมเช่นเดิมมาก โดยไม่รู้ดีว่า
 วิชาที่โตเข้าเรียนเพียงเท่านั้นยังไม่พอแต่วิชากลาง ๆ และหาเป็นวิชา
 เฉพาะสิ่งเฉพาะอย่างที่จะให้มีความสามารถทำการงานต่าง ๆ ให้ได้
 ไม่ แม้การเดิมย่นนั้นเองก็ยังไม่โตเข้าเรียน ดังแต่ที่ว่าหนึ่งข้อแล้ว
 ก็เอาเข้าไปทำการเดิมย่น ซึ่งจะทำให้และถูกต้องสมควรแก่หน้าที่
 เดิมย่นก็ยังไม่ดี ความนิยมอันท่วมท้นไปในทางเดียวเช่นนี้ เป็นความ
 เข้มใจผิดของประชาชนจนผู้คนไปเดินเหลดข้อย ในหน้าที่เดิมย่น ผู้ที่ไม่
 มีความสามารถพอกล่อมใครรับได้ ใช้ คนเหล่านี้ก็ยอมขาดประโยชน์
 โดยหากทำแล้วไม่ได้ ทั้งกลัวหิวเฉยชพทเหล่าตระกูลของตนเคยทำ
 มาแต่เก่าก่อนก็ทิ้งเสีย จะกลับไปทำก็ขอไม่ได้ จึงเกิดความ
 ต่ำยากขึ้น ความเข้าใจผิดอันยอมเป็นเครื่องพาไปในทางอันเดิม
 เดิมประโยชน์แก่ตนเองอันหารู้จักไม่ แท้จริงการงานในบ้านเมือง
 ที่จะพึ่งพาหาโดยงชพทยังไม่ผู้ทำเพียงพอนั้น ย่อมมีอย่างอันอยู่เป็น
 อันมาก ใช้จะมีแต่งานเดิมย่นอย่างเดียว ยกตัวอย่างมาซึ่งได้ง่าย ๆ
 ว่า เช่นการเพาะปลูกนันทกยงมอชยถนเหลดออกว่าท่านจะทำ ถ้าจะ
 จำเพาะวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการศึกษา เช่นวิชาการศึกษาวิชาเรื่อมนน
 กยงคองการผู้รู้ ที่จะทำออกมา การหัดกรรมและพณิชการต่าง ๆ
 ก็ยังมีเป็นอเนกประการ วิชาต่าง ๆ อย่างที่ว่าถ้าใครรู้จริงทำจริง
 แล้วก็อาจจะมีความฉลาด และให้เกิดสุขประโยชน์แก่ตนได้ทงน ห

ควรที่จะพากันนิยมไปแต่ในทางการเต็มย่นอย่างเดียวนั้น และแม้แต่ การเป็นเต็มย่น ถ้าสมัครทำจริงแล้ว ก็ควรที่จะเล่าเรียนให้รอบรู้ ใน ทางนั้นจริง ๆ ใช้ว่ารู้หนังสือเพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ แล้วก็ไม่สมัครเป็น เต็มย่นจะเป็นอันเพียงพออีกหาไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ข้างเจ้าเมืองต่าง ๆ ในทันท เพื่อให้ประชาชนทั้งหลายได้รู้ ถึงกฎเกณฑ์จะ เลือกรหัสวิชาความรู้ ได้ตัว โดยรอบคอบกว้างขวาง อย่าให้เข้าใจว่า รู้ชื่อไรแต่ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ก็พอแล้ว และอย่าให้ลุ่มหลงไปในทางเดียว จักได้ผลดีการงานให้มีผู้ทำทุก ๆ อย่างทั่ว ๆ กัน และจักสำเร็จประ โยชน์และได้ความสุขทั่ว ๆ กันไป อย่าให้คับคั่งขัดข้องอยู่ในทาง เดียวและวันข้างหน้าอื่น ๆ เดียว และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จ้างรูปโครงการศึกษาต่าง ๆ ให้เหมาะแก่เวลา และการงานให้เป็นที่ เข้าใจกันทั่ว ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาทางปวงให้กำหนดชื่อเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การศึกษา ได้แก่การศึกษาเล่าเรียนความรู้ ใด ๆ อันเป็นความ รู้สามัญซึ่งคนควรจะมีทุกคน ตัวอย่างเช่นวิชาหนังสือ วิชาเลข จรรยา คือสอนนักเรียนว่าจิตใจให้ประพฤติดีละเว้นโทษอันเป็นต้น ประเภทหนึ่ง

๒. การศึกษา ได้แก่การศึกษาเล่าเรียนความรู้ ใด ๆ อันเป็น ความรู้ พิเศษซึ่งบุคคลพึงเลือกเรียนเฉพาะสิ่งใดอย่าง ไม่จำเป็น ต้องเรียนให้รู้ทุกอย่างทุกคน ตัวอย่างเช่น วิชาครู วิชาแพทย์ วิชากฎหมาย วิชาช่างต่าง ๆ เป็นต้น ประเภทหนึ่ง

การศึกษาดัง ๒ ประเภทนี้ มีตั้งแต่ชั้นต่ำขึ้นไปจนถึงชั้นสูงโดยลำดับ

แต่วิชาบางอย่างอาจเข้าอยู่ได้ทั้งในประเภทสามัญศึกษา และวิชา-
 มัญศึกษา เป็นต้นว่า การวาดเขียน อาจกำหนดเอาการวาดเขียน
 แต่พอรู้หลักการดีจนเป็นรูปเป็นร่างให้เป็นสามัญศึกษา โดยประสงค์
 ว่าคนควรจะหัดวาดเขียนขึ้นเองได้ให้ไว้ทุกคน ชัดกำหนดในวิชา
 เช่นนี้จะวางไว้ในหลักสูตรสามัญศึกษาเพียงใด เพียงนั้นก็อยู่ใน
 สมัญศึกษา ความรู้อย่างเดียวกันที่เห็นชัดนั้นขึ้นไปเป็นสามัญ
 ศึกษา เพราะที่ไม่ว่าจะว่าเป็นทุก ๆ คนจะต้องรู้ถึงเพียงนั้น ขอน
 แถบแต่หลักสูตรที่จะได้กำหนดลงไปเป็นครั้งคราว

๒ การศึกษาทางปวงให้กำหนดโดยประ โยชนแห่งผู้ที่จะได้เรียน
 เป็น ๒ ภาค คือ

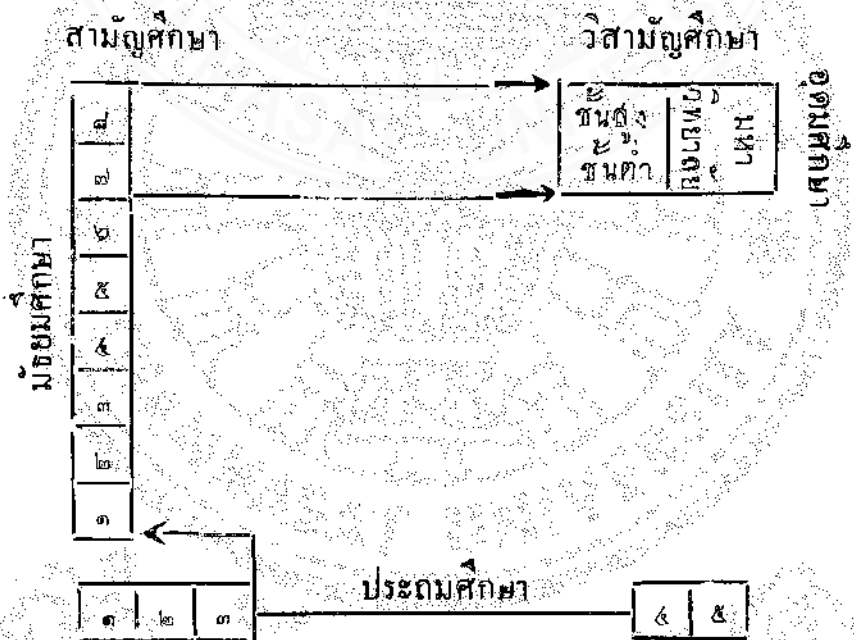
ภาคศึกษาบังคับ ได้แก่ความรู้ทางฝ่ายสามัญศึกษา และวิชา
 ศึกษา เพียงใดซึ่งผู้สมควรจะให้ราษฎรมีความรู้เป็นพื้นไว้ทุกคน พอ
 ให้อุดหนุน ชดเชย วิชากลาง ๆ ไว้สำหรับให้พอแก่ที่จะต้องใช้
 ทุกวัน รู้จักทางที่จะรักษาตัวเองจนชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินมั่นคงและ
 ซื่อสัตย์ ให้พอครองตนเป็นพลเมืองดีได้คนหนึ่ง ๆ กับให้รู้จักทำ
 การหาเลี้ยงชีพตามภูมิฐานะเหล่าตระกูลของตน รวมเรียกว่าประ-
 ถมศึกษา ภาคหนึ่ง

ภาคศึกษาพิเศษ ได้แก่ความรู้ฝ่ายสามัญศึกษาที่เห็นจากนั้น
 ไป อันไม่จำเป็นที่คนจะต้องรู้ได้เหมือนกัน ซึ่งเรียกว่ามัธยมศึกษา
 และวิชาสามัญศึกษาที่ก้าวหน้าขึ้นไป อันไม่จำเป็นที่คนจะต้องรู้เหมือน
 กันทุกคน ซึ่งเรียกว่าอุดมศึกษา เป็นวิชาความรู้ที่ไม่บังคับ ด้
 แถบแต่ผู้ใดมีทุนทรัพย์แล้วดัดบัญญัติที่จะได้เรียนได้เพียงใด และรัก
 เรียนในทางใด ก็เลือกเรียนได้ตามความพอใจ ภาคหนึ่ง

การศึกษาทั้ง ๒ ภาคนี้ จะมีขีดตั้งค่าเพียงใด แต่แต่ความ
 สัมควรที่จะได้วางหลักโครงสร้างไว้เป็นคร่าวคร่าว

๓ การศึกษาที่ต่างประเภทและต่างภาคกันตั้งถ่วงแต่อย่างบน
 รวมเขียนเป็นแผนผังรูปโครงสร้าง

แผนผังบอกประเภทและภาคของการศึกษา

ข้อความที่จัดจำแนกการศึกษาไว้เป็น ๒ ประเภท และเป็น ๒ ภาค
 ดังรูปโครงในแผนท้น ให้เป็นหลักไว้สำหรับพิจารณารดาแต่ผู้ปกครอง
 เด็กชายหญิงทั้งหลาย ซึ่งจะเป็นผู้ให้การศึกษาแก่เด็กของตน ๆ

นั้น ๆ จะได้อะไร เพราะเห็นว่า คนมีทุนรอนที่จะทุนบำรุงให้การศึกษแก่
เด็กของตน ๆ ได้เพียงใด และเด็กที่อยู่ในปกครองของตน ๆ นั้น ๆ จะ
มีดีคืบจนสามารถที่จะเล่าเรียนได้เพียงไรและทางใด ก็จะได้จัดให้
เป็นไปตามความจำเป็นนั้น ๆ

๕ ข้อสำคัญที่ตามมาคือการปกครองได้จะพึงพิจารณาเห็น มีทาง
ที่จะแนะนำอย่างไร ควรเลือกทางศึกษาเล่าเรียนให้ถกกันดีและมีความ
สามารถของเด็กที่จะทำการงานใด ๆ ในทางใด ก็ให้เรียนทางนั้น และ
อย่าเข้าใจว่าการเล่าเรียนเพียงด้านมัญศึกษานี้ จะพอเพียงที่จะทำ
การงานอะไร ๆ ได้ทั่วไป แท้จริงความรู้ด้านมัญศึกษานี้จนเป็นของ
วิเศษ เพราะเป็นพหุที่จะให้คนฉลาดและทำการงานใดก็ควรแต่ดีและทำ
ถูกทำชอบ วิสัยมัญศึกษาเป็นเหมือนหนึ่งเครื่องม้ออกถ่วงหนึ่ง คือ
อย่างเช่นขวาน ความรู้วิชาทำนาเป็นวิสัยมัญศึกษา แต่ถ้าวินวิ
มัญศึกษาศาษาเขาได้เหมือนกัน แต่อาจจะคิดว่าเขาผิดเพราะไม่
เลอะ อาจถูกฉ้อเพราะไม่รู้อะไรเลย อาจขายเขาไม่ถูกที่ถกทางที่จะได้
ราคา เพราะไม่รู้ว่าทางไปมาและแหล่งการค้าขายของบ้านเมือง ได้
เงินแล้วไม่รู้จักแต่ถอนอมทรัพย์ อาจจะไปแทงถั่วไปและห่วย
เสียหมด เพราะไม่ใคร่มีความรู้ถึงอันตรายที่จะให้ประทุตติเช่น
เป็นต้น เหตุฉนั้นคนทุกคนจึงควรเรียนด้านมัญศึกษาไว้เป็นพหุสำหรับ
ให้เป็นพหุเมอင့်ดี และเรียนวิสัยมัญศึกษาเป็นเครื่องม้อ ถังนั้นจึงจะ
เป็นประโยชน์แก่คนโดยบริบูรณ์

๕ ส่วนความรู้วิชาเฉพาะอย่างใดทางใด ซึ่งจะเล่าเรียนที่ไหน
ในประเภทวิสัยมัญศึกษานี้ ก็ได้แก่โรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ อัน

ใด มอยู่แถว และซึ่งจะตงเพมเคมชนต่อไปในภายหน้า อันจะได้
ทราบจากเจ้าหน้าท และประกาศของเจ้ากระทรวงทบวงการนั้น ๆ
ให้ประชาชนทงหลายพงเข้าใจทางทจะให้การศึกษาดำเรียนแก่บุตร
ธิดาของตนตามระเบียบมเกิด

ประกาศมาแต่ณวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติ

วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
อานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ด้รงเห็นชอบ การทำ
การขึ้น การตรวจ แต่การอนุญาตงบประมาณเงินแผ่นดินประจำปี
ซึ่งทำอยู่ในเวลานเป็นไปตามลักษณะกวิธีโปรดเกล้าฯ ให้บัญญัติจน
ไว้เป็นคราว ๆ ตามควรแก่การ บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า การทง
ปวงอันเกี่ยวข้องด้วยการงบประมาณนั้น สมควรให้รวบรวมชนเป็นพระ
ราชบัญญัติ เพื่อตัดวงแก่กระทรวงทบวงการทงปวง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นดังข้อ
ไปนี้

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธี
การงบประมาณ พุทธศักราช ๒๕๕๖” ให้ใช้ตั้งแต่วันซึ่งประกาศ
ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒ ให้เจ้ากระทรวงทบวงกรมทั้งปวงทำงบประมาณราย
ได้แต่รายจ่ายเงินแผ่นดิน ตามลักษณะแต่ในแบบซึ่งกระทรวงพระ-
คลังมหาสมบัติวางไว้ แต่ให้ ยินงบประมาณไปให้กระทรวงพระคลัง,
ตรวจสอบภายในวันซึ่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติกำหนด (ไม่
ก่อนวันที่ ๓๐ เดือนพฤศจิกายนในปีหนึ่งๆ)

มาตรา ๓ ถ้ากระทรวงใดมิได้ ยินงบประมาณ ไปยังกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติภายในวันที่กำหนดในมาตรา ๒ แลงบประมาณที่
ยื่นไปไม่ทันกำหนดนั้น กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเห็นจำเป็นที่จะ
รับพิจารณามิได้ไซ้ กระทรวงพระคลัง จะไม่รับพิจารณาแต่จะ
ตั้งจำนวนเงิน ให้ ใหม่ตามหลักที่จะตรวจสอบได้จากจำนวนเงินงบประมาณ
ปีเก่า ตามที่กระทรวงพระคลัง เห็นสมควรอีกอาจทำได้

มาตรา ๔ ให้กระทรวงต่าง ๆ ยื่นคำอธิบายแก่ข้อความหรือ
บัญชี เพิ่มเติม ต่าง ๆ ต่อกระทรวงพระคลังตาม, ซึ่งจำเป็นแก่กระทรวง
พระคลัง, ในการตรวจสอบงบประมาณซึ่งยื่นขึ้น โดยเด็ดขาด

มาตรา ๕ งบประมาณรายได้แต่รายจ่ายประจำปีนั้น เมื่อได้
ตรวจสอบแล้วรวบรวมเข้ายอดแล้ว ให้ได้งบตั้งกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติทำรายงานชี้แจงนำทูลเกล้าฯ ถวาย ไม่ช้ากว่าวันที่ ๓๐
เดือนมีนาคมในปีหนึ่งๆ เพื่อได้พระราชทานพระราชดำริ โमतประ-
ชุมเสนาบดี แลจะได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตไปยังกระทรวง
พระคลัง ไม่เกิน วันที่ ๒๕ มีนาคม เมื่อได้รับพระราชทานพระบรม
ราชานุญาตแล้ว ให้ขยายการโยงงบประมาณอันได้รวบรวมแล้ว
ตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ เมื่องบประมาณได้รับพระราชทานพระบรมราชา-

พ.ร.ม. นี้ออกแล้ว (ดูพิศในหน้า ๓๓๐)

อนุญาตแล้ว ให้กระทรวงพระคลัง ตั้งตำแหน่งประมาณอันได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ตั้งเบิกแลรับใน กระทรวงหนึ่ง ๆ ไปยังกระทรวงนั้น ๆ แต่ห้ามมิให้ปฏิบัติการรับจ่ายผิดไปจากงบประมาณนั้น มีข้อยกเว้นแต่ตามที่แจ้งในมาตรา ๘ แดมาตรา ๘

มาตรา ๘ การโอนเงินรายจ่ายจากประเภทหนึ่งไปตั้งจ่ายในประเภทอื่นนั้น ให้ทำได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับอันจะได้ประกาศตามความในมาตรา ๓๑

มาตรา ๘ กระทรวงใดจะต้องจ่ายเงินเพิ่มเติมนอกงบประมาณที่ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตสำหรับกระทรวงนั้น แต่ไม่มีเงินรายได้ใน กระทรวง เดียวกัน จะโอนมา ตั้งจ่ายใน ที่ต้องกรได้ไซ้ ให้เจ้ากระทรวงประมาณเงิน ที่ต้องการเพิ่มเติมนั้น ยื่นไปยังกระทรวงพระคลัง, เมื่อกระทรวงพระคลัง ได้ตรวจดูยอดพิจารณาทางที่จะมีเงินมาตั้งจ่ายได้แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานกระแด้พระราชดำริห์ ในที่ ประชุมเสนาบดี ถ้าเป็นอันพระราชทานพระบรมราชานุญาต แต่ไม่มีเงินรายได้ใน กระทรวงอื่นที่จะ โอนมาตั้งจ่ายได้ ก็ให้ตราพระบรมราชานุญาตเป็นพระราชบัญญัติพิเศษกำหนดงบประมาณเพิ่มเติมประจำนั้น ๆ แต่ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ พระราชบัญญัติงบประมาณประจำนี้ แดพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ตามความซึ่งกล่าวในมาตรา ๕ แดมาตรา ๘ นั้น ให้ ใช้ ได้เฉพาะมีของงบประมาณนั้น ๆ เงินที่อนุญาตให้ตั้งจ่ายใน ปีใดให้ ดันเขตรจ่าย ในฉันท ๓๑ มีนาคมนั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อสิ้นปีแต่ได้รวบรวมเข้ายอดบัญชีดำเร็วแล้ว

พ.ร.บ. นี้ยกเลิกแล้ว (คู่พิงในหน้า ๓๓๑)

ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลัง, รับทำรายงานอธิบายจำนวนเงินรายได้
ได้แต่รายจ่ายที่ผิดจากงบประมาณเหตุเกิดบ้าง อดวาย เพื่อให้ทรงพระ
ราชดำริห์ ในที่ประชุมเสนาบดี บรรดาเงินในงบประมาณซึ่งเปลี่ยน
ไปในระหว่างปีเพราะเหตุโอนไปตั้งจ่ายทางอื่น หรือโดยพระบรม
ราชานุญาตงบประมาณเพิ่มเติมนั้น ให้ชี้แจงด้วย

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลัง, เป็นเจ้านาตรวจ
ราชการตามพระราชบัญญัติ แต่ให้มีอำนาจขอขบบังคับต่าง ๆ
เพื่อการนั้นตามแต่จะเห็นสมควร แต่โดยพระบรมราชานุญาต

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๑๓๐๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๖)

พระ.บ. นัยยกเลิกแล้ว (ดูพุดในหน้า ๓๓๑)

ข้อบังคับ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๖

ตามซึ่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา

๑๓ มอบอำนาจแก่เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ให้ออกข้อบังคับได้ตามพระราชบัญญัตินี้ พระเจ้าพยาเชศ กรมหลวงจันทบุรีนฤนาถ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกข้อบังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ งบประมาณรายได้แต่รายจ่ายสำหรับศกหนึ่ง ๆ นั้นให้ตั้งต่อกระทรวงพระคลังฯ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ฤกษ์ก่อนวันที่ ๑๕ ธันวาคม ในศกก่อน แต่ให้ทำในแบบพิมพ์ซึ่งกระทรวงพระคลังฯ จ่ายให้

ข้อ ๒ งบประมาณรายจ่าย กระทรวง แลกรมต่างปวงงบหนึ่ง ๆ ให้แยกเป็นประเภทใหญ่ ๒ ประเภท คือ เงินเดือนประเภทหนึ่ง ค่าใช้สอยประเภทหนึ่ง ประเภทค่าใช้สอยนั้นให้แยกเป็นประเภทเล็กอีกชั้นหนึ่ง ตามแต่กระทรวงพระคลังฯ จะกำหนด ในงบประมาณงบใดถ้าจะขอจ่ายเงินซึ่งไม่ประจำ ก็ให้ตั้งประเภทใหญ่เรียกว่าประเภทการจรอีกประเภทหนึ่ง

ข้อ ๓ ห้ามไม่ให้ตั้งงบประมาณสำหรับตำแหน่งใหม่ฤกษ์เงินเดือนตำแหน่งเก่า (นอกจากชั้นรายปีตามอัตรา) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตก่อนแล้ว แต่การขานเงินเดือนบางรายซึ่งได้รับอนุญาตไม่ทันที่เจ้าของกระทรวงจะตั้งในงบประมาณ แต่ได้แจ้งให้กระทรวงพระคลังฯ ทราบก่อนวันที่ ๓๑ มกราคมในศกก่อนนั้น กระทรวงพระคลังฯ จะตั้งเพิ่มงบประมาณให้

ข้อ ๔ งบประมาณค่าใช้สอยให้ตั้งเงินตามที่กำหนดว่าจะจ่ายจริงในศกหน้า ถ้าเงินที่ตงนั้นมีจำนวนผิดไปจากจำนวนเงินที่อนุญาตปีก่อนมาก ๆ ก็ให้เจ้าของกระทรวงยื่นคำอธิบายให้แจ่มแจ้ง

ข้อ ๕ งบประมาณการจรรจน ให้ตั้งเงินจำแนกรายการเป็น
ราย ๆ มีค่าชี้แจงรูปการแลจำนวนเงินที่ประมาณว่าจะต้องจ่ายทั้ง
ต้นจนการนั้นสำเร็จ กับทั้งจำนวนเงินที่จะขอจ่ายในปีของงบประมาณ
นั้นด้วย

ข้อ ๖ การโอนเงินค่าใช้ ดัรชยจาก ประเภทหนึ่งไปตั้งจ่ายใน
ประเภทอื่นในงบประมาณเดียวกันนี้ เจ้ากระทรวงอนุญาตให้ โอน
ได้ แต่ต้องแจ้งความให้กรมตรวจแลกรมตำรวจ ทราบทุกราย

ข้อ ๗ การโอนเงินจากประเภทใหญ่ (ซึ่งกล่าวในข้อ ๖) ไป
ตั้งจ่ายในประเภทใหญ่อีกประเภทหนึ่งนั้น ถ้าโอนอยู่ในงบประมาณ
กระทรวงเดียวกันแล้ว กระทรวงพระคลังฯ เป็นผู้อนุญาตได้ ให้เจ้า
กระทรวงผู้จะขอ โอนยื่นบาญชีโอนมายังกระทรวงพระคลังฯ ตามแบบ
๓ ซึ่งกำหนดไว้ในท้ายข้อบังคับนี้ การโอนเงินประเภทใหญ่ที่กล่าว
ในข้อนี้ ห้ามมิให้ โอนไปตั้งจ่ายเป็นเงินเดือนซึ่งยังมีได้อนุญาตชั่วคราว

ข้อ ๘ กระทรวงใดจะขอ โอนเงินตามที่ กล่าวในข้อ ๖ แห่งข้อ
บังคับนี้ ขอเงินเพิ่มเติมตามที่กล่าว ในมาตรา ๘ แห่งพระราช
บัญญัติกัก กระทรวงนั้นต้องยื่นคำชี้แจงต่อกระทรวงพระคลัง, โดย
ละเอียด

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๓๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

แบบบัญชีขออนุญาต โอนเงินประเภท ใหญ่

เงินที่จะขอจ่ายเพิ่มเติมเป็นจำนวน	จ่ายในกระทรวง		
รายการ คือ :-	, กรม		
	, ประเภทใหญ่		
ประเภทแต่จำนวนเงินที่จะขอเปลี่ยนแปลงไปจาก งบประมาณ ที่			
อนุญาตแล้ว ในปีนี้			
๑	๒	๓	๔
ชื่อประเภทที่จะขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเงิน	เงินที่จ่ายไปแล้วในประเภทนี้	เงินที่อนุญาตไว้แล้วในเวลาดำเนินการ	ยอดเงินที่จะขอจ่ายในประเภทนี้
(๑) ชื่อประเภทที่ขอโอนเงินอันมาเพิ่ม คือ			
(๒) ชื่อประเภทที่ขอตัดเงินไปเพิ่มประเภทข้างบน คือ			
รวมเงิน			
รวมเงินงบประมาณ			

ลงนาม

เจ้าพนักงานผู้เบิกเงิน

ลงนามอนุญาต

ลง
วันที่21/02/๒๕๖๖
ลงนามที่

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกไปรษณีย์ โทรเลข

เรื่องเปิดใช้ ไปรษณีย์นานาชาติ

ระหว่างเมืองอุบลราชธานีกับประเทศฝรั่งเศสแลอินโดจีน

ระหว่างเมืองภูเก็ตแลสะเตรังเสดเต็ดเมนต

กับถาวรไปรษณีย์ โทรเลขชานานตยเมืองแมฮองสอน

ด้วยการค้าขายในระหว่างเมืองอุบลราชธานี แลประเทศฝรั่งเศส กับอินโดจีนนาฝรั่งเศส แลการค้าขายในระหว่างเมืองภูเก็ตกับเมืองในสะเตรังเสดเต็ดเมนต ซึ่งมีความเจริญขึ้นเปนลำดับมา

เห็นว่าจะควรเปิดไปรษณีย์ชานานตยขึ้น เพื่อให้ติดต่อกับการค้าขาย แต่การเปิดไปรษณีย์ชานานตยในระหว่างหัวเมืองแลเมืองต่างประเทศ เช่นยังไม่เคยมี จึงได้ให้กรมไปรษณีย์ โทรเลขทำการไปรษณีย์ชานานตยในหัวเมืองทุกตัวมาแลจนทตลตองต

บัดนี้การไปรษณีย์ชานานตยนั้นได้เปนการสำเร็จเรียบร้อยดี สมควรที่จะเปิดไปรษณีย์ชานานตยใน ๒ เมืองทุกตัวมาแลจนกับเมืองต่างประเทศได้ ส่วนการค้าขายที่เมืองแมฮองสอนนั้น ก็เจริญมากพอสมควรจะเปิดไปรษณีย์ โทรเลขแลไปรษณีย์ชานานตยขึ้นอีกแห่งหนึ่งได้ จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

เปิดการไปรษณีย์ชานดีและการไปรษณีย์ โทรเลขในหัวเมืองต่างๆ ที่
กล่าวมาแล้วนี้ บัดนี้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เปิด
การไปรษณีย์ชานดีและการไปรษณีย์ โทรเลขในหัวเมืองต่างๆ ที่กล่าวมา
แล้วนี้แต่วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นต้นไปแล้ว จึงขอประ-
ภาคีให้มหาชนทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๖

(ลงนาม) อังษานประพทธิ

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

พระราชบัญญัติ

เรื่อง โรคระบาดทั่ว

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอชิ-
ราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า วิธี
มีอันโรคที่ร้ายที่เกิดแก่มนุษย์แต่อาจจะติดต่อกันแพร่หลาย คือ
กาฬโรค อหิวาตกโรค และไข้ทรพิษ ซึ่งรัฐบาลได้เลือกเป็นระชัด
การป้องกันมา ดัดนมนนชดกรุงเทพฯ ได้ตั้งพระราชบัญญัติสำหรับ
การนี้ ประกาศใช้มาแต่วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๕ นั้นแล้ว ภูมิ
ถิ่นนั้น แต่วิธีจัดการตามหัวเมืองไม่เหมือนกับกรุงเทพฯ ดัดนครจะ

มีพระราชบัญญัติต่างหาก สำหรับจัดการป้องกันโรคภัยตามหัวเมือง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้ว่า

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้มนามเรียกว่า พระราชบัญญัติ ระวังโรคระบาดทั่ว เพื่อบังคับให้โรคภัยที่เกิดแก่มนุษย์ คือ กวางโรค ทุ ก ๆ ประเภท อหิวาตกะโรค แลไข้ทรพิษ โรคเหล่านี้ทุก ๆ อย่าง หรือแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นโรคซึ่งหมายความว่าตามพระราชบัญญัตินี้ว่า โรคระบาดทั่ว

มาตรา ๒ จะให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ในมณฑลใด ในพระราช อาณาจักร นี้ จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

มาตรา ๓ ถ้าโรคระบาดทั่วเกิดขึ้นในมณฑลใด ให้ตั้งเทศาภิบาลมณฑลนั้นมีอำนาจที่จะประกาศแต่งตั้งว่า บ้าน หรือหมู่บ้าน หรือตำบลใด ๆ เป็นที่มีโรคระบาดทั่ว เมื่อได้ประกาศแล้ว ให้ตั้งเทศาภิบาลมีอำนาจที่จะบังคับ และจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทุกอย่างในข้อควรซึ่งกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ที่จะบังคับให้ชำระเคหสถานบ้านเรือน ในเขต รม โรคระบาดทั่ว ให้หมดเชื้อโรค

ข้อ ๒ ที่จะห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใด เข้ามา ในเขต รม ที่มี โรคระบาดทั่ว โดยมิได้รับอนุญาตของเจ้าพนักงานผู้จัดการมำบัดโรค

ข้อ ๓ ที่จะห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งอยู่ในที่มีโรคระบาดทั่วออก จากเขต รม โรคระบาดทั่ว โดยมิได้รับอนุญาตของเจ้าพนักงานจัดการ มำบัดโรค

ในมาตรา ๑ ได้มีประกาศลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ให้เพิ่มใช้ถ้อยพจนานางแอน เชื้อโรค (ดูป.ช.ศ. เล่ม ๓๑ หน้า ๕๖)

ข้อ ๕ ที่จะรับคน เป็นโรคระบาด ไป รักษาพยาบาลใน โรง
พยาบาลหรือเอกเทศที่ใด ๆ เพื่อจะป้องกันมิให้ โรคระบาด ติดต่อกัน
แพร่หลาย

ข้อ ๕ ที่จะย้ายคนซึ่งอยู่ในเขตที่มีโรคระบาด ให้ ไปอยู่ใน
เอกเทศที่ปราศจากโรคระบาด แต่บังคับให้ยู่แต่ในถิ่น จนพ้น
เขตเวลาที่โรคระบาดจะติดต่อกันแพร่หลายไปได้

ข้อ ๖ ที่จะให้ทำลายสิ่งของ บรรดาซึ่งสงสัยได้ว่าเป็นเชื้อ
โรคระบาด

ข้อ ๗ ที่จะบังคับให้เจ้าของเคหสถานบ้านเรือนที่เกิดโรคระบาด
ขึ้นในนั้น จัดการป้องกันตามคำสั่งจนเป็นที่พอใจเจ้าพนักงาน ว่า
เคหสถานบ้านเรือนนั้น ๆ พ้นจากเป็นบ่อเกิดของโรคระบาด

ข้อ ๘ ที่จะสั่งให้หรือ ทำลาย เคหสถาน บ้านเรือน ที่ล้มห
เทค่าภีมาตเห็นว่า เป็นบ่อเกิดของกาฬโรค ซึ่งโรคอาจจะติดต่อกัน
แพร่หลายไปในท้องถิ่น

ข้อ ๙ ที่จะบังคับให้คนซึ่งอยู่ในเขต ที่ซึ่งเกิดกาฬโรค หรือที่
ติดต่อกันใกล้เคียงกัน ซึ่งล้มหเทค่าภีมาตจะได้กำหนดแนวเขตเป็น
สำคัญ ให้บรรดาคนในเขต ทนช่วยกันจับແຕ່ทำลายหนู อันเป็น
สัตว์พาเชื้อโรคไปเที่ยวติดต่อกันให้หมด

มาตรา ๕ ถ้าหากว่าในกรณีป้องกันโรคระบาด จำเป็นต้อง
ทำลายเคหสถานบ้านเรือน หรือสิ่งของซึ่งเป็นของถาวรจนไม่คุ้มค่า
ได้ ให้คิดค่าเสียหายให้แก่เจ้าของ เพียงราคาเท่าที่มีในเวลาเมื่อ
ทำลายนั้น

แต่ถ้าของททาทายนนเป็นตั้งของ ซึ่งพึงเนาเบ้อยเป็นอนตรายไม่
เป็นของถาวรแล้ว ไม่ต้องเสียค่าเสียหายให้เจ้าของ

มาตรา ๕ บรรดาเจ้าพนักงานซึ่งตั้งมหุเทศาภิบาลมณฑลให้จตุ-
การตามพระราชบัญญัตินี้ มีตำรวจภูธรและครูรักษายามเป็นต้น ให้
มีอำนาจที่จะห้ามปรามมิให้คนเข้าออก โดยไม่ได้รับอนุญาต แล
บังคับให้คนออกจากรูขี้ผึ้งที่ซึ่งกล่าวในมาตรา ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๕ ได้
ด้วยกำลัง

มาตรา ๖ ถ้าหากว่าเจ้าของเคหสถานบ้านเรือนไม่ทำการตาม
คำสั่งตั้งมหุเทศาภิบาล ในการป้องกันมิให้โรคระบาดจะติดต่อกัน
หลาย ซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๓ ข้อ ๘ และข้อ ๘ ให้ตั้งมหุเทศาภิบาล
มีอำนาจที่จะจัดการนั้นให้สำเร็จโดยลำพัง ถ้าเช่นนั้น เจ้าของ
เคหสถานบ้านเรือนต้องใช้ทุนทรัพย์ทำการนั้นจนเต็ม

มาตรา ๗ ถ้าเกิดโรคระบาดที่ในท้องที่เมืองต่างประเทศติดต่อกัน
กับพระราชอาณาเขตหรือที่ หรือต่างเมืองต่างมณฑลในพระราช
อาณาจักรสยามก็ดี ให้ตั้งนาวิกกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะจัด
การดังกล่าวต่อไป เพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่หลายไปใน
พระราชอาณาจักร คือ

ข้อ ๑. จะตั้งด่านตรวจโรคชนในทที่ซึ่งอยู่ในทางที่ผู้คน ลัด-
ตั้งของ แลยุดคยาน เข้ามาหรือผ่านมาจากเมืองซึ่งมีโรคระบาด
แลจัดตรวจตราผู้คน ลัดตั้งของ แลยุดคยานนั้นๆ ตามวิธีแพทย์

ข้อ ๒. จะหน่วงตัวคนซึ่งเห็นได้ว่าเป็นเชื้อโรคระบาด อาจจะ
พาไปติดต่อกันแพร่หลาย ไว้ ณ ที่ด่านตรวจโรคพ้นจากอาณาเขตที่จะพาโรค

ไปติดต่อกับผู้อื่น แลจนเมื่อได้ชำระทัณฑ์การของผู้นั้นให้พ้นจาก
ความรังเกียจว่าเป็นเชลยโรค

ข้อบังคับสำหรับกรที่จะติดตามอำนาจที่กล่าวมาในมาตรา ให้
ประกาศลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ ให้ใช้อำนาจที่
กล่าวมาแต่ในเขตที่จำเป็น เมื่อพ้นเขตความจำเป็นแล้ว ให้ตั้ง
เลิกเสีย

มาตรา ๘ เมื่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งขอมบังคับ
ให้ตั้งต๋านตรวจโรคขึ้นในมณฑลใด เป็นหน้าที่ของต๋านเทศาภิบาล
มณฑลนั้น ที่จะจัดให้มีแพทย์ ซึ่งทรงความชำนาญแก่เจาพนักงาน
ไปจัดกรให้ ได้ตั้งคำสั่ง หนึ่ง ในที่ตั้งต๋านตรวจโรคทุกๆ แห่ง ต้อง
ตั้ง เครื่องหมาย มีเสาชงชักธงเหลืองเป็นต้นเป็น สำคัญ ให้คนทั้ง
หลายทราบว่าเป็นที่ตั้งต๋านตรวจโรค

มาตรา ๙ เพราะเหตุว่าใช้ทรัพย์สิน อาจจะมีอันได้ดวยวิธีปลุก
แต่รัฐบาลจัดแพทย์หลวงไปเที่ยวปลุกใช้ทรัพย์สินอยู่แล้ว เมื่อแพทย์
หลวงปลุกใช้ทรัพย์สินไปถึงหัวเมืองใด ให้ต๋านเทศาภิบาลมณฑลนั้น
ประกาศกำหนด ที่ใด วันที่ แพทย์จะไป ปลุกใช้ ทรัพย์สินให้ แก่ราษฎร
ตามตำบล แต่ให้มีคำสั่งให้ราษฎรมาปลุกใช้ทรัพย์สิน ตามที่แฉวัน
ซึ่งกำหนดไว้

มาตรา ๑๐ ถ้าผู้ใดจงใจ หรือซัดใจ ไม่กระทำตามข้อบังคับ
แต่คำสั่งของต๋านเทศาภิบาลกั ของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยกั
ที่กระทำกร ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นต้องระวางโทษ ครั้งหนึ่ง
จำคุกไม่เกินเดือนหนึ่ง หรือปรับเงินไม่เกินร้อยบาท หรือทั้งจำแ
ปรับด้วยทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจงใจ หรือซำใจ ไม่มาให้แพทย์หลวงปลุกใช้หรือพิชิตแต่ในเวลาตามคำตั้งของสมุหเทศาภิบาลก็ดี หรือว่าเป็นผู้ปกครองเด็ก ซึ่งอายุภายใน ๑๖ ปี ลงมาไม่พาเด็กนั้นมา ปลุกใช้หรือพิชิต ต้องระวางโทษปรับครั้งหนึ่งเป็นเงินไม่เกิน ๓๒ บาท

มาตรา ๓๔ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้านาที่รักษาการให้ไปตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่ ๓๑๐๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เปลี่ยนชื่ออำเภอพระปฐมเจดีย์อำเภอเมืองนครไชยศรี

ด้วย ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ ให้เปลี่ยนเรียกชื่อเมืองนครไชยศรีว่าเมืองนครปฐม ความแจ้งอยู่ในประกาศนั้นแล้ว มีอำเภอในเมืองนครปฐมอยู่บางอำเภอ ซึ่งชื่อที่เรียกยังไม่ตรงกับประกาศนั้น จึงทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้เปลี่ยนชื่ออำเภอเมือง (นครไชยศรี) ต่อไปให้เรียกว่าอำเภอเมืองนครไชยศรี ให้เปลี่ยนชื่ออำเภอพระปฐมเจดีย์ต่อไปให้เรียกว่าอำเภอเมืองนครปฐม

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวันที่ ๓๑๐๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ตราสำหรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง
และเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ด้รงจัดเห็นชอบเกล้าเห็นชอบพระบรมราชโองการ

ตราสำหรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง ความพระบรมราชโองการในพระบรมราชโองการ ได้ใช้ตราพระยศพระมหากษัตริย์ เป็นระเบียบข้อบังคับแต่ด้วยดวงตราเดิม รูปพระมหากษัตริย์ยังคงติดอยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราดวงตราขึ้นใหม่ดังต่อไปนี้

(๑) ดวงตรารูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลางด้านหนึ่งวัดด้วยเส้นรอบวง (หรือ ๗๒ มิลลิเมตร) โดยพระมหากษัตริย์ทรงพระนาม (พระโคตมโศภน) พระหัตถ์ขวาถือตรีศูล พระหัตถ์ซ้ายถือธำมรงค์พวยมีลายกนกตั้งข้าง ให้เรียกว่า "ตราพระมหากษัตริย์ทรงพระนาม" สำหรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง ได้ประทับในสำตราแห่งกิจการราชการ

(๒) ดวงตรารูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลางด้านหนึ่งวัดด้วยเส้นรอบวง (หรือ ๕๕ มิลลิเมตร) โดยพระมหากษัตริย์ (พระโคตมโศภน) ขึ้นแทนให้เป็นตราพระมหากษัตริย์ สำหรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง ได้ประทับด้วยกิจการทั้งปวง

ส่วนตราเทพดาฯพระหนักการเดิมนี้ เป็นอันยกไม่ใช่ต่อไป
 อนึ่งตราตำแหน่งเดิมนาคีกระทรวงธรรมการ โปรดเกล้าฯให้
 ถอดตราพระเพลิงทรงระมาคนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า นามเดิมนาคี
 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯตั้งขึ้นไว้ ตามนามในตำแหน่งเดิม
 แล้ว สมควรจะใช้ตราเดิมาธรรมจักร ตามพระบรมมณูในพระราช
 กฤษฎีกาเดิมนั้นด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างดวงตรา
 เดิมมาธรรมจักรขึ้นไว้ มีรูปแสดงดังนี้

(๑) ดวงตรารูปกลม ด้านซ้ายกว้างด้านขวากับกระเบื้องหนึ่ง
 (หรือ ๖๘ มิลลิเมตร) ตายเดิมาตั้งบนบดตงก ดังนี้ มีรูปพระบรม-
 จักรอยู่ในกลางใบเสมา มีอักษรขอม ท.ธ.น.ม. หัวใจวิชัยดิษฐ์
 ที่ขอบบนของใบเสมา มีตัวอักษรที่ขอบเบื้องล่าง แสดงข้างเดิมา
 สำหรับตำแหน่งเดิมนาคีกระทรวงธรรมการ ได้ประทับในตราตรา
 แห่งกิจราชการ

ส่วนตราพระเพลิงทรงระมาคนั้น เป็นอันยกเลิกไม่ใช่ต่อไป
 ตราสำหรับตำแหน่งทั้ง ๒ กระทรวงนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ พระราชทานแก่เดิมนาคีกระทรวงอั้ง แต่เดิมนาคีกระทรวง
 ธรรมการ เมื่อพระราชพิธีตั้งนามคุณเดิมาฯฯ ขณะพระดังหมั้นไม่-
 ทนถวายไชยมงคลในวันทได้ประกาศันแล้ว เป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วัน
 ที่โปรดเกล้าฯ พระราชทานนับไป

ประกาศมาณวันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
 เป็นวันที่ ๑๐๘๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ตั้งตำแหน่งจเรทหารทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมว่า ตำแหน่งจเรทหารบกได้มีมานานแต่แต่เป็นประโยชน์ เพื่อตรวจราชการทหารบกต่าง ๆ แต่ด้วยราชการทหารเรือยังหาได้มีจเรสำหรับตรวจราชการไม่

บัดนี้ทรงพระราชดำริว่า ในการที่ทรงตั้งตำแหน่งจอมทัพกบฏแดงจอมทัพเรือสยามแล้วนั้น ก็ย่อมมีพระราชประสงค์จะทรงทราบกิจการทั่วไปในกองทัพกบฏแดง ทั้งระเบียบการปกครองและการฝึกหัดจะดำเนินไปได้ ตามพระราชประสงค์ ถ้าไม่ ตัดข้อจรรยาความเป็นอยู่แต่ความดีชุกชุมแห่งนายเดโชพลทหาร ทั้งในกองทัพกบฏแดง เมื่อมีพระราชประสงค์คอยเช่นนี้ จึงทรงพระราชดำริว่าควรหาหนทางอันดีที่สุดที่จะบังคับชาติให้เป็นไปได้อำนาจตามพระราชประสงค์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งตำแหน่งใหม่ขึ้นตำแหน่งหนึ่ง เรียกว่า “จเรทหารทั่วไป” มีหน้าที่ตรวจราชการทหารทั้งบกและเรือ เป็นผู้ใช้ความดีสอดส่อง ต่างพระเนตรพระกรรณ ถ้าเมื่อมีข้อความสำคัญอันหนึ่งอันใด ที่ดีดักดีดักอันควรทราบถึงพระเนตรพระกรรณ ก็ให้นำความนั้น ๆ กราบบังคมทูลพระกรุณาให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยตรง ไม่ต้องส่งทาง

เด็บบัตติกรรมวงโคจรดวงหนึ่ง แลถ้าเห็นว่ามีความบกพร่องส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่สำคัญพอที่จะถึงแก่รบกวนได้ฝ่ายของรูปพระบาทไซริ ก็ให้เจเรทหารทั่วไปซึ่งแจ่งแต่คงความเห็นแต่เด็บบัตติกรรมวงโคจรตาโหมฤททวารเรือ เพื่อเด็บบัตติกรรมวงจะได้รับไปดำริห์ต่อไป

อนึ่งตำแหน่งเจเรทหารทั่วไป เป็นตำแหน่งสำคัญทั้งการต่างพระเนตรพระกรรณ แต่ต้องเป็นผู้รอบรู้ราชการ แต่เป็นที่ใจวางพระราชหฤทัยโดยแท้ จึงจะรับราชการดีของพระเดชพระคุณในตำแหน่งนี้ได้ เพราะฉนั้นให้มอบผู้ทดำรงค์ตำแหน่งเจเรทหารทั่วไป มียศเดิมชื่อนเด็บบัตติ

ประกาศมาแต่ฉนวนศักราชที่ ๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๑๒๓ ในรัชกาลปัตยุมัน

พระราชวังบางปะอิน

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกรถไฟ

ด้วยการสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้ ต่อแต่หัวหินลงไปถึงตำบลวังพง แขวงเมืองปราณ เป็นระยะทางยาว ๒๐ กิโลเมตรคอนหนึ่งกับทางสายแยกตั้งแต่เมืองตรังลงมาถึงทุ่งตั้ง แขวงเมืองนครศรี-

เด็นามัคกระทรวงโคกระทรวงหนึ่ง แลถ้าเห็นว่ามีความบกพร่องด้อย
ใดด้อยหนึ่ง ซึ่งไม่สำคัญพอที่จะถึงแก่รบกวนได้ฝ่าตอของขลุ้พระบาท
ไซร์ ก็ให้จเรทหารทั่วไปซึ่งแจ่งแต่ตั้งความเห็นแต่เด็นามัคกระทรวง
กระธาโหมฤฎาทหารเรือ เพื่อเด็นามัคเจ้ากระทรวงจะได้รับไปดำริห์
ต่อไป

อนึ่งตำแหน่งจเรทหารทั่วไป เป็นตำแหน่งสำคัญทั้งการต่าง
พระเนตรพระกรรณ แต่ต้องเป็นผู้รอบรู้ราชการ แลเป็นที่ไว้วางพระ
ราชหฤทัยโดยแท้ จึงจะรับราชการดีของพระเดชพระคุณในตำแหน่ง
นี้ได้ เพราะฉนั้นให้มอบผู้ทดำรงตำแหน่งจเรทหารทั่วไป มียศ
ได้มอชนเด็นามัค

ประกาศมาแต่ ณวันศุกร์ ที่ ๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
เป็นวันที่ ๑๒๓ ในรัชกาลปัตยุมัน

พระราชวังบางปะอิน

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกรถไฟ

ด้วยการสร้างทางรถไฟหนวดงสายใต้ ต่อแต่หัวหินลงไปถึงตำบล
วังพง แขวงเมืองปราณ เป็นระยะทางยาว ๒๐ กิโลเมตรคอนหนึ่ง
กับทางสายแยกตั้งแต่เมืองตรงชนมาถึงทุ่งตั้ง แขวงเมืองนครศรี-

บรมราช เป็นระยะทางยาว ๘๓ กิโลเมตรตอนหนึ่ง แต่ตั้งแต่เมือง
ตั้งขดมาถึงเมืองพัทลุง เป็นระยะทางยาว ๓๐๗ กิโลเมตรตอนหนึ่ง
รวม ๓ ตอนนี้เป็นทางยาว ๒๒๐ กิโลเมตร กรมรถไฟหลวงสายได้
ได้ทำการก่อสร้างดำเนินแล้ว

กระทรวงคมนาคมจึงได้ นำความ ขึ้นกราบบังคมทูล พระกรุณา
ทราบฝ่าอาดของสมเด็จพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้กรมรถไฟหลวงสายได้ เติมนับตั้งคน โดยด้าน
และสินค้าในคอนทวงต่าง ๆ ได้โดยดำน ตั้งแต่ วันที่ ๑ มกราคม
พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) วิจารณ์ประพัทธ์

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศ

เรื่องนักเรียนเก่าแห่งโรงเรียนมหาดเล็กหลวง

แต่งเครื่องแต่งตัวมหาดเล็ก

ขอเชิญนักเรียนเก่า รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าฯ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดังว่า

บรรดานักเรียนในโรงเรียนมหาดเล็กหลวง เมื่อในขณะศึกษา
 วิชาการอยู่ในโรงเรียนนี้ ก็ได้แต่งเครื่องแต่งตัวอย่างนักเรียน
 มหาดเล็กดังที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ เครื่องแต่งตัว ข้าราชการ
 การในพระราชสำนักนั้นแล้ว และอีกประการ ๓ บรรดานักเรียน
 โรงเรียนมหาดเล็กก็ได้ถวายตัวเป็นมหาดเล็กทุกคน จึงมีตำแหน่ง
 เฝ้าอยู่แต่ในขณะเมื่อเป็นนักเรียน

แต่ตามพระราชบัญญัติที่เป็นอยู่ณบัดนี้ เมื่อนักเรียนเสร็จการ
 ศึกษา ออกจากโรงเรียนมหาดเล็กหลวงไปแล้ว จะคงแต่งเครื่อง
 แต่งตัวอย่างนักเรียนมหาดเล็กหลวงอยู่นั้นหาได้ ไม่

บัดนี้ทรงพระราชปรารภว่า นักเรียนมหาดเล็กหลวงไหน ๆ ก็ได้
 ถวายตัวเป็นมหาดเล็กแล้ว และได้เคยมีตำแหน่งเฝ้าได้โดยแล้ว เมื่อ
 เสร็จการศึกษาแล้วแลขอออกไปจากโรงเรียนแล้ว ถ้าหากไปรับราชการ
 ภูมิลำเนาไป ก็คงเป็นอันใด มีตำแหน่งเฝ้า แต่ถ้าวางจะมิได้รับราชการ
 การก็จะเป็นอันหมด โอกาสที่จะได้ มีตำแหน่งเฝ้าเห็นได้ต่อไป ยังมี
 พระราชประสงค์ ทรงพระกรุณาจะให้ มีโอกาสเฝ้าได้โดย จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ อธิบดีกรมมหาดเล็ก ออกข้อบังคับไว้ ดัง
 ต่อไปนี้

ข้อ ๓ บรรดานักเรียนมหาดเล็กหลวง ผู้ที่ออกจากโรงเรียน
 มหาดเล็กหลวงไปโดยเร็วหรือช้า คือมิใช่ความผิดอย่างใดอย่าง
 หนึ่งแล้ว และได้รับเหรียญเครื่องหมายอย่างนักเรียนเฝ้าแล้ว พระราช
 ทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้เครื่องแต่งตัวอย่างมหาดเล็กชนมหา
 เล็กพิเศษได้

ข้อ ๒ เครื่องแต่งตัวอันใดกล่าวแล้วในข้อ ๓ นี้ ให้พึงเข้าใจ
ว่าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้แต่งมี
ตำแหน่งเข้าใต้อนุเสนาปฏิบัติ เพราะฉะนั้นถ้าเมื่อใดผู้ใดใช้เครื่อง
แต่งตัวมหาดเล็กเช่นนี้ได้เข้ารับราชการประจำในกระทรวงทบวงการ
ใดๆ และได้แต่งเครื่องยศในกระทรวงนั้นแล้ว ให้นับว่าหมดเขต
พระบรมราชานุญาตให้แต่งเครื่องมหาดเล็กนั้นต่อไป นอกจากที่จะ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แต่งได้ต่อไปจนตลอดชีวิต จึง
จะแต่งต่อไปได้

ข้อ ๓ ผู้ที่ใคร่รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้เครื่องแต่งตัวมหาด
เล็กเป็นพิเศษดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๓ นั้น ต้องนับว่าสังกัดกอง
แห่งกรมมหาดเล็ก เพราะฉะนั้นถ้าเมื่อใดประพฤตินไม่ได้สมควรแก่
ตำแหน่งแห่งมหาดเล็ก เป็นหน้าที่ของคณะองคมนตรีความกราบบังคมทูล
ให้ทรงทราบได้ผลของขัตติยบรรพต ขอพระราชทานให้คืนเครื่อง
แต่งตัวอย่างมหาดเล็กนั้น เพื่อบอกรับความเต็มใจพระบรมเดชา
นุกาพและเกียรติยศแห่งมหาดเล็กหลวง

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) พระยาบวรรัตนราชพิศล

แทนอธิบดีกรมมหาดเล็ก

ผู้รับพระบรมราชโองการ

ประกาศ

ตั้งจังหวัดทหารทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งตำแหน่งจังหวัดทหารทั่วไปขึ้นแต่เดฉนน ทรงพระราชนัดดารหัสว่า จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งบัดนี้ทรงดำรงตำแหน่งเจ้ากระทรวงมหาดไทย สมควรจะรับราชการสนองพระเดชพระคุณ ในตำแหน่งจังหวัดทหารทั่วไปได้

เพราะฉะนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งบัดนี้ทรงดำรงตำแหน่งเจ้ากระทรวงมหาดไทย แต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พระพุทธศักราช ๒๕๖๓
เป็นวันที่ ๓๑๗๓ รัชกาลที่ ๑๐๖๖

พระราชวังบางปะอิน

ประกาศ

เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ ร.ก.๑๓๑๑

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนด
เครื่องแต่งตัวทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๑ ดังแจ้งต่อไปนี้

ตามความในมาตรา ๘ ข้อ ๑ มีหมวก ๓ อย่าง คำว่า “อย่าง
ที่ ๒ หมวกแปดเหลี่ยมสีขาวจิบพร้อม แต่มีชายผ้าสีเขียวแถบ
จากผ้าจิบหมวกชอบน โดยรอบ” นั้น ให้เพิ่มคำว่า “และมีตราครุฑ
พาทของคิตกหน้าหมวกด้วย”

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
ที่ ๑๑๓๕ ในรัชกาลมกุฎมุนี

ประกาศนี้ขอเลิกแล้วโดย พ.ร.ก. เครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๓ (ค
(ป.ร.ศ. เล่ม ๒๘ หน้า ๒)

ประกาศ

ตั้งผู้ทำการแทนอธิบดีและรองอธิบดีกรมมหาดเล็ก

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ว่า จางวางโท พระยา
เทพวาราวดี มีอาการป่วยไข้ ได้ขอพระราชทานกราบถวายบังคม
ลาหยุดพักรักษาตัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระ
บรมราชานุญาตแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จางวางโท
พระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ อธิบดีกรมชาวท ทำการแทนอธิบดีกรม
มหาดเล็กด้วยอีกคนหนึ่ง และให้จางวางตรี พระยาประสิทธิ์

ผู้ว่าการ เป็นรองอธิบดีกรมมหาดเล็ก รับราชการสนองพระเดชพระ
คุณตั้งแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นวัน
ที่ ๑๓๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

กฎเกณฑ์กระทรวงเกษตรธิการ

พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

ว่าด้วยประกาศกำหนดให้เรียกเงินค่าธรรมเนียม
หลักเขต ทบกเขต ทคนจากเจ้าของที่ดิน ในเมืองภูเก็ต

ด้วยในการที่เจ้าพนักงาน ออกโฉนดที่ดินหลักเขต ทคนให้แก่
เจ้าของที่ดินจังหวัดเมืองภูเก็ต ในเวลานี้ให้เรียกเงินค่าธรรมเนียม
หลักเขต ๕๐ สตางค์ จนกว่าจะติดตั้งเปลี่ยนแปลงต่อไป

กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงพระนาม) วพ

เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖)

ให้ดูกฎกระทรวงเกษตรธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่องเงินค่าธรรมเนียมที่ดิน ลงวันที่ ๒๐
ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ (ดู ป.ร.ศ. เล่ม ๓๑ หน้า ๑๕๓ ประกอบด้วย)

ประกาศ

เพิ่มเครื่องราชวัติ โมสรข้าราชการ ในพระราชสำนัก

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเครื่องแต่งตัวราชวัติ โมสรข้าราชการ ในพระราชสำนัก มีกางเกงแพรดำขาดั้น ถูงเท้าแพรดำ แตรองเท้าค็อคชูชนิดมีโบดำ สำหรับใช้แต่งในเวลาที่ทำงานในพระราชฐาน โดยเฉพาะ ส่วนกางเกงชายจวนนั้น ให้ใช้แต่งแต่เวลาที่เป็นการภายนอกพระราชฐาน

กระทรวงวัง

ประกาศมาณวันที่ ๒ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาอรรคมหาเสนาธิบดี
มหาเสวกเอก เสนาบดีกระทรวงวัง

ประกาศนี้ยกเลิกแล้วโดยประกาศ เรื่อง เครื่องแต่งกายราชวัติ โมสรข้าราชการพลเรือน
ทั่วไป ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ (ดู ป.ร.ศ. เล่ม ๔๓ หน้า ๒๐๖)

ขอบังคับ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วยกาวรังจ่ายเงินพระคลังใหญ่กับบริษัทหรือบุคคล

ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รัฐบาล

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่กระทรวงทบวงกรมทั้งปวงว่า บริษัท
 หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหนี้โดยกิริยาทนายสัญญาให้ กติ หรือรับจ้าง
 รับเหมากระทำกรต่าง ๆ กติ เมื่อถึงกำหนดรับเงิน เจ้ากระทรวง
 แดกรมซึ่งเป็นหนี้บริษัทหรือบุคคลนั้น ๆ ในนามรัฐบาล ต้องวาง
 ฎีกามายังกรมตรวจแเดกรมดำรงมาญชักระทรวง พระคลังมหาสมบัติ
 เมื่อกรมตรวจแเดกรมดำรงมาญชัตรวจฎีกาถูกค้องแล้ว ก็ออกไป
 ดังจ่ายไปยังกรมพระคลังมหาสมบัติ ให้จ่ายเงินให้แก่หัวหน้ากระทรวง
 หรือกรมซึ่งเป็นหนี้ ในใบดังจ่ายเงินใบหนึ่งรวมหนี้หลาย ๆ รายกัน
 เมื่อเจ้าพนักงานผู้เป็นหนี้ นำใบดังจ่ายไปรับเงินได้จากกรมพระ-
 คลังมหาสมบัติแล้ว ต้องนำเงินไปแยกจ่ายแก่เจ้าหนี้ทั้งปวงอีกชั้น
 หนึ่ง การไรหนี้ไม่สำเร็จกิจได้ โดยเร็ว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเบิกเงินไปจ่ายเป็นต่อ ๆ กันไปเช่นนั้น
 ไม่ได้ดอกแก่เจ้าพนักงาน โดยเหตุที่การไรหนี้ไม่สำเร็จกิจได้เร็วเช่น
 อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งไม่ได้ดอกแก่บริษัทหรือบุคคลผู้เป็นเจ้าหนี้
 ซึ่งใครรับเงินเข้าไป เพราะเงินต้องผ่านมือเจ้าพนักงานซึ่งต้องไปแยก
 จ่ายตามรายหนี้ชกชนหนึ่ง จึงโปรดเกล้าฯ ให้เด้นาบดีกระทรวงพระ-
 คลังฯ แดฉุการจ่ายเงินเดี่ยใหม่ ประสงค์ความสดวกเป็นเบงคณ
 เด้นาบดีกระทรวง พระคลังมหาสมบัติขอประกาศกำหนดวิธีใหม่
 ดังนี้

ข้อ (๓) กระทรวงหรือกรมใดเป็นหนี้บริษัทหรือบุคคลดเป็น
 จำนวนเงินกว่า ๓๐๐ บาทขึ้นไป แดมิได้จ่ายเงินทตรงไรหนี้ไปไร

ความในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงนี้มีข้อความเปลี่ยนแปลงโดย ประกาศลงวันที่ ๑๕ กนิ-
 ยายน พ.ศ. ๒๔๖๕ (ดู ป.ช.ศ. เล่ม ๓๕ หน้า ๓๖๓)

เมื่อถึงคราวใช้หนี้ให้ตั้งฎกา (ค่าใช้สอยหรือการจร) มายัง
กรมตรวจแลกรมตำรวจตามระเบียบที่ปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ให้ตั้งใน
หมายเหตุว่าขอให้กรมตรวจแลกรมตำรวจ ออกใบสั่งจ่ายให้แก่
บริษัทหรือบุคคลเป็นเจ้าหนี้หน้าเนนามของเจ้าหนี้เดียว

ข้อ (๒) วิชาเบงเงินซึ่งขอให้ออกใบสั่งจ่ายให้แก่เจ้าหนี้เช่น
ให้ตั้งฎการรายละเอียดตามรายเจ้าหนี้ ห้ามมิให้วางฎกาใบเดียวมาขอ
ให้ออกใบสั่งจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ ๒ รายขึ้นไป

ข้อ (๓) เมื่อผู้เบิกได้รับใบสั่งจ่ายไปมอบให้แก่เจ้าหนี้แล้ว
ให้เรียกใบสำคัญอย่างเดียวกับที่จ่ายเงินสดให้ แต่ส่งใบสำคัญนั้น
ไปยังกรมตรวจแลกรมตำรวจ พร้อมกับงบเดือนตามระเบียบที่
ปฏิบัติอยู่แล้ว

ข้อ (๔) ขอบังคับให้ใช้จาเตระทเบงเงินจากกรมตรวจ แล
กรมตำรวจในกรุงเทพฯ แต่ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ.
๒๔๕๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๘ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ประกาศ

ตั้งพระราชาคณะแลพระครู

ศุภมัตถ์ พระพุทธเจ้าคณะภาค เป็นอดีตภาค ๒๔๕๖ พรรษา ภาค

ปัตย์บัน จันทรโคจร ชุติภติมพัทธ์ร บุษย์มาดี สุกกบักษ์ จตุตถ์-
 ติถิ ภูมวาร สूरियคติกาล ชันวาคมมาดี ดิงดติมสุรทิน โดยภาณนิยม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
 บรมนราธิราช พินิตประชานาวรณมหาสมมตองษ์ อติศัย์พงษ์ฉิมลรัตน
 อวรัชติยราชนิกรโธม จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราชดั่งเกล้า อภิ-
 ไทด์ชาติตั้งลัทธเควาระหนี จักรีบรมนารถ จุฬาดงกรณราชจรวงกูร
 บรมมกุฏนเรนทรสูร์สันตติวงษวิสิฐูร์ สู่ฉาธิคบรมพาริกาว สดุดยภฤษ-
 ฎากินิหาร อติเรกบุญฤทธิ์ ชญีตักษณฉิจิคร ใส่ภากยดีรพวงค์ มหา
 ชโนตคมางค ประณตบาทบงกษยกุล ประดิทธิสูร์วพศุภมตอุดมบรม
 สู่ชมาตย ทิพยเทพาวตารไพศาดเกียรติกณ สดุดยพิเศษ สูร์วพ
 เทเวศร์นารักษ์ บรมศีลติตมญาเทพทวารวดี ศรีมหาบุษยสุตติมบัติ
 เต็นางคณิกรรัตนอัศ์ โภคัส ประพนธปริชามทัตต์มาจาว บริบูรณ
 คุณสูร์วรายมาทินคร อวตเมภราชติตกมหาปริวารนายกชนันคณหันต
 อวฤทธิโคธ สูร์วพพิเศษดีรินทร บรมชนกาศิศร์สมมต ประดิทธิ
 อวยศมโทตม บรมราชสุตติมบัติ นพปฏุตเตอติตตราติตตร ศรีวิตโน-
 ปลัดักษณมหาบรมราชามิเศกามิตติ สูร์วพศุภติศิวชิตไชย สดุดมไห-
 ศ์วิริยมหาอามินทร์ มเหศ์อวมหินทรมหารามาธิราชโรตม บรม
 นารชชาติชาสงว ไศวย พุชชาติโคธ รัตนสูร์ณารักษ์ สดุดยศักติ
 อวรคนเรศร์รามาศิบัติ เมตตากรุณาดีตตฤไทย ฮโนปโมบุญการ
 สดุดไพศาดนหารัชฎาธิเบนทร ปรเมนทร ชวรมิกมหาราชาธิราช
 บรมนารถบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระมงคลเทพมุนี ประกอบด้วยวิริยอุตสาห

ในกิจอันเป็นคุณประโยชน์ในพระศาสนา ขำนาญในวิมัสสนาธุระ เป็น
 พระอุปัชฌายะให้อุปถัมภ์แก่กุลบุตรเป็นอันมาก มีอิทธิยาไสยโอบ
 อ้อมอารีเป็นที่ชอบทนมบัติของชนทั้งหลาย เพราะชวนถวายสัง-
 เคารวะให้พระราชาราชภูมิมักชดด้วยพยานิตทุกขแดมรณไทยให้
 มีความสดอกใจทุกสถาน เขาใจได้ในภารกิจอันสร้างแปปฏิสังขรณ์
 อารามวิหาร เป็นผู้รักษาการพระพุทธรูป ได้จัดการทำนบำรุงให้มี
 ความเจริญยิ่งขึ้นเป็นที่สดอกด้วยแก่เจ้าปรมณู ชนไปนมัสการรอย
 พระพุทธรูปความฤตกาถ แต่ได้ชักชวนผู้มีศรัทธาให้บริจาคทรัพย์
 จัดการปฏิสังขรณ์พระมณฑปพระพุทธรูป อันชั่ววุดทรุดโทรมมา
 แด่ก่อนให้ตติงคิมแต่เจ้าเรจบริมณ แต่ชวนถวายในการที่จะให้
 เกิดประโยชน์ บำรุงพระอารามให้รุ่งเรืองขึ้นเป็นอันมาก นิตนถึ
 ประกอบด้วยพรราชาคนมีโดยฉิมเป็นพระเถระผู้ใหญ่ ส้มคอรจะ
 พระราชทานเพิ่มเติมณะศักดิ์ให้ดำรงในตำแหน่งอันสูงชันได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สถาปนาพระ
 มงคลเทพย์มณี เป็นพระราชาคณะผู้ใหญ่ เจ้าคณะศรีอยุธยา มีนาม
 ตามจากฤกในหัตถ์บัญญัติว่า พระพมมาจารย์ อเนกสถานปรีชา วิดีทช
 คีตจรรยาดีมีบัต นิพัทธคุณ ศิริตั้งนทรพรตจาริก อริยมุสิกคณิศรา-
 ธิการ อภิชาติบพิตรวิญญู อริยมุสิก เจ้าคณะศรีอยุธยา
 มีสมณศักดิ์เสมอเจ้าคณะรอง สถิตยณวัดจักรวรรดิวิฑาชาวาส ฐร-
 วิหาร พระอารามหลวง มีถ้านานศักดิ์ควรตั้งถ้านานกรมได้สรุปล คือ
 พระครูปลัดสุวัฒนสมณจารย์ ปรีชาญาณจาริก อริยมุสิกตั้งฆนายก
 ชูระวาหะ ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูวินัยธรรม ๑ พระครูศัพท์-

สุนทร ๓ พระครูอมรโกษิต ๓ พระครูธรรมรักขิต ๓ พระครูดัมภ์ ๓
พระครูใบฎีกา ๓ รวม ๘ รูป

อนึ่งทรงพระราชดำริหา พระราชาคณะผู้ทรงคุณธรรมปรากฏ
ในสาธกมณฑล ซึ่งสมควรจะเลื่อนตำแหน่งขึ้นตามคุณวุฒิ ยังมีอีก
หลายรูป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เลื่อนพระเทพ-
โมลีเป็นพระโพธิวงษาจารย์ ญาณวิเศษทจจรียา ปริณายก ศรีบิณฑก
ธรรมสุนทร ยาศึกษาศีร บวรสถิตพิทักษ์ อริญญาณี สถิตยณวัดบรม-
วงษ์ อิศวราราม วรวิหาร พระอรุณมโหฬาร มีสมณศักดิ์เดิมอยู่
แห่งธรรม มีถาบันศึกษาวรตั้งถาบันกรมได้ ๒ รูป คือ พระครู
ปลัดโพธิ์ฉิม ๓ พระครูวินัยธร ๓ พระครูวินัยธรรม ๓ พระครู
สังฆรักษ์ ๓ พระครูดัมภ์ ๓ พระครูใบฎีกา ๓ รวม ๑๖ รูป

ให้พระครูอินทรโมลี ศรีบรมธาตุ วัดพระธาตุ เป็นพระราชา
คณะ มีนามว่า พระอินทรโมลีศรีบรมธาตุบริหาร ด้วจารณตั้งชะ-
ปาโมกข์ เจ้าคณะใหญ่เมืองไชยนาท

ให้พระมหาบาง เป็ญญ๖ ประโยค วัดหงษ์รัตนาราม เป็นพระ
ราชาคณะ มีนามว่า พระรัตนมณี

ให้พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ ศีดาจารย์ วัดอรุณราชวราราม เป็น
พระราชาคณะ มีนามว่า พระธรรมธมาจารย์

ให้พระครูเมธิกณานุกรักษ์ วัดพระนอน เป็นพระครูธรรมธมมุนี
ที่ตั้งชะปาโมกข์ เจ้าคณะใหญ่เมืองกำแพงเพชร

ให้พระครูสุวรรณคราจารย์ วัดโพธิ์ลังการาม เป็นพระครู

ศีลวรรค วัดวิสุทธิอุทิศมคณาจารย์ ที่ตั้งข่าโมกข์ เจ้าคณะใหญ่
เมืองนครศีลวรรค

ให้พระครุฑา วัดศรีดีฮาด เป็นพระครูอธิปัตย์คุณาธาร ที่ตั้งข-
ป่าโมกข์ เจ้าคณะใหญ่เมืองเสย

ให้พระครูพัก จิตทำพานิช เป็นพระครูภินนจริยาธิมุต ที่ตั้งข-
ป่าโมกข์ เจ้าคณะใหญ่เมืองกระบีนทรบุรี

ให้พระครูธรรมนิภาจารย์คุณ วัดนาพระเมรุกรุงเก่า เป็นพระครู
พุทธวิหารโสภณ

ให้พระมหารอด เป็รียนญะ ประโยค วัดเด่นาด่นารามกรุงเก่า
เป็นพระครูโยคานุกูล

ให้พระครูอบ วัดทรัพย์ดีโมล็ด เป็นพระครูวิศถการธรรมจาทิ
เจ้าคณะแขวงเมืองนันทบุรี

ให้พระครูเซิม วัดช้อย เป็นพระครูสุกิจวิธาน เจ้าคณะแขวง
เมืองอ่างทอง

ให้พระครูเงิน วัดโพ เป็นพระครูสุถการวินิต เจ้าคณะแขวง
เมืองอ่างทอง

ให้พระครูเห็ง วัดพรหมเทพาวาศ เป็นพระครูพรหมจริยฉัตร
เจ้าคณะแขวงเมืองสิงหนบุรี

ให้พระครูดอน วัดป่าเตโชย เป็นพระครูโพธิภริวัต เจ้าคณะ
แขวงเมืองสุพรรณบุรี

ให้พระครูสด วัดชุมแดง เป็นพระครูศีลวรรคคณาจารย์ เป็น
เจ้าคณะแขวงเมืองนครศีลวรรค

ให้พระครูศรี วัดหนองขุนชาติ เป็นพระครูอุทานธรรมนิเทศ เจ้า
คณะแขวงเมืองขุโขยธานี

ให้พระครูเคลือบ วัดอศุคมศีร์ษะาราม เป็นพระครูภริชธรรมธมา-
ทาน เจ้าคณะแขวงเมืองกำแพงเพชร

ให้พระครูหย่อม วัดกตาง เป็นพระครูวินิตศีลสนธิ์ เจ้าคณะ
แขวงเมืองพิศณ โลก

ให้พระครูสังฆวิจิตร วัดมณฑปกรุงเก่า เป็นพระครูพจน โภคศ
ขอพระคุณทั้งปวงซึ่งรับราชทินนามในครั้งนั้น จงจิรัฐติภาดเจริญ
อายุ วรรณ ศุข พล ปฏิกาน คุณสารดีริตวิธดี ในพระพรช-
ถาตนา ทกประการเทอญ ฯ

ประกาศ

ตั้งเจ้าคณะและรองเจ้าคณะสังฆ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า สมเด็จพระพุทธ-
โฆษาจารย์ เจ้าคณะใหญ่หนเหนือถึงมรณะภาพแล้ว ตำแหน่ง
ว่างอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมเด็จพระมหาธีรราช ซึ่งสถิตย
อยณวัด ได้มณศิวหารยังเป้นแต่สมเด็จพระเจ้าคณะผู้ชวยอยู่ สมควรจะ
ให้ สมณะศักดิ์ ในตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ

อนึ่งตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ในเวลานี้สมเด็จพระ
พระเจ้าบรมวงษ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณะ

ทรงดำรงอยู่ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ไปเป็นเจ้าคณะใหญ่
หนเหนือแล้ว ตำแหน่งผู้ช่วยว่างลง ทรงพระราชดำริเห็นสมควร
จะให้พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นชนวรศีร์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการคณะ
ภคาง ทรงดำรงตำแหน่งเจ้าคณะรองฝ่ายธรรมยุติกนิกายด้วยอีก
ตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ทรงดำรงตำแหน่ง
เจ้าคณะใหญ่ด้วยนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเดือนธันวาคม พ.ศ.
๒๔๖๖ เป็นเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายเหนือ และให้พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่น
ชนวรศีร์วิวัฒน์ เป็นเจ้าคณะรองฝ่ายธรรมยุติกนิกายด้วยอีกตำแหน่ง
หนึ่ง แต่บัดนี้ไป

พระบรมราชโองการฯ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม พระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๑๙๕๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเกณฑ์การตรวจเกษตราธิการ

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

เรื่องแก้ไขการเรียกเงินค่าธรรมเนียมบางอย่างตามกฎเกณฑ์
ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๖ แห่งข้อ ๕

ค่าธรรมเนียมการประทับตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงานทะเบียน
ที่ดินของหลวง ให้เจ้าหน้าที่เรียกเงินค่าธรรมเนียม ดังนี้

ข้อ ๓ ถ้าจำนวนเงินที่สัญญากำหนดตั้งแต่ ๕๐๐ บาทลงมา ให้เรียก
ร้อยละ ๕๐ สตางค์ เศษของร้อยละให้นับเป็นร้อยละ

ข้อ ๒ ถ้าจำนวนเกินกว่า ๕๐๐ บาทขึ้นไป ให้เรียกร้อยละ ๕๐
สตางค์ ในจำนวน ๕๐๐ ก่อน และเศษที่เหลือ ๕๐๐ นั้นให้เรียกร้อยละ
๓ บาทจนถึง ๓๐ บาทเป็นอย่างตั้ง เศษของร้อยละให้นับเป็นร้อยละ

ข้อ ๓ ถ้าสัญญาเป็นค่าเช่ารายเดือน ให้คิดเบี้ยหนึ่งเปอร์เซ็นต์
ราคา

ข้อ ๔ ถ้าในสัญญาไม่มีจำนวนเงิน ให้เรียกดอกเบี้ยละ ๓๐ บาท
ทั้งต้น เว้นแต่สัญญายกตนให้กัน ให้เรียกดอกเบี้ยละ ๓ บาท

ข้อ ๕ ทงน ให้คิดเรียกเป็นดอกเบี้ยทุกรายแต่เดือนกุมภาพันธ์
นี้เป็นคนไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
(ลงพระนาม) รัช

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

กฎกระทรวงยกเลิกแล้วโดยกฎกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๖๓ ลงวันที่ ๒๐
ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ (คู.ร.ศ. เล่ม ๓๑ หน้า ๑๕๓)

ประกาศ

ตั้งยศนายพลกรมทหารรักษาวัง

เสนาบดีกระทรวงวัง รับพระบรมราชโองการเห็นชอบเกล้าฯ ทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า กรมทหารรักษาวังที่ใต้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้จัดการเปลี่ยนแปลงมาแล้ว ตามประกาศตั้งวันที่ ๒
พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ (รัตนโกสินทร์ศก ๓๓๐) นั้น มา
ณบัดนี้ ได้ขยายหน้าที่การปกครองขึ้นตามลำดับ จนใต้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามให้เป็น (กรมทหารรักษาวังของพระ
บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ตามประกาศตั้งวันที่ ๓ เมษายน
พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ตั้งตำแหน่งยศซึ่งเดิมมียศนายทหารเป็น
ใต้เพียงนายพันเท่านั้น ทรงพระราชดำริเห็นเป็นการสมควรจะให้
มียศชั้นนายพลได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มตำแหน่ง
ชั้นนายพลชั้นนอกชั้นหนึ่งในกรมทหารรักษาวัง

ด้วยเครื่องแต่งกายชั้นนายพล ซึ่งยังมีได้มิได้ ในพระราช
กำหนดเครื่องแต่งกายทหารรักษาวังนั้น ให้มีกำหนดเพิ่มเติมดังนี้

๑ หมวก ใช้หมวกเก็บ และหมวกค็อกเฮดชนิดตัว รูปชวง
เช่นเดียวกับทนายทหารรักษาวังไซอย

๒ เสื้อไซเดือเช่นเดียวกับทนายทหารรักษาวังไซอย แต่ปลอก
ข้อมือเดือชนิดไซบักเป็นด้ายกำนดมีฉัตรด้วยต้นเดือบนพนัก
มะหยีสีมาหย่น

๓ บ่า ไซบักอย่างนายพลทหารบก

๔ รัตปด เป็นรัตปดอย่างนายพลทหารบก

๕ กางเกง ใช้กางเกงเช่นเดียวกับทนายทหารรักษาวังไซอย

กระทรวงวัง

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาอรรคมหาเสนาธิบดี

มหาเสวกเอก เสนาบดีกระทรวงวัง

ประกาศ

พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการ
ครู อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนราชวิทยาลัย
ใช้เครื่องแต่งกายอย่างในพระราชสำนัก

เดิมนักกระทรวงวัง รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าๆ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า บรรดาเจ้าพนักงาน ครูอาจารย์ และ
นักเรียน โรงเรียนราชวิทยาลัยนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
ราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้เครื่องแต่งกายอย่างในพระราช
สำนัก

ส่วนครูและอาจารย์นั้น ให้ใช้เครื่องแต่งกายเหมือนข้าราชการ
กรมวังทุกประการ ตามลำดับชั้นยศของตนๆ แต่ใช้เครื่องหมายให้
ใช้ สีขาวแทนดีมานเย็น

ส่วนเครื่องแต่งกายนักเรียนนั้น ให้มีหมวกเก็บดักหลอดสีดำพื้น
แถบดำมะหยีขาว กระบังหน้าและด้ายรัดคางเป็นหนึ่งคำ มีตราพระ
มหาพิไชยมงกุฎเพชรราชอุทของติดที่หน้าหมวก มีเสื้อผ้าขาว แบบ
ข้าราชการ มีตุ้มตราพระมหาพิไชยมงกุฎเพชรราชอุทของ มีแผ่นผ้า
เครื่องหมายยี่เก้ามะหยีสีขาวติดคอเสื้อ และมีแถบทองกว้าง ๓
เซ็นติเมตรพาดกลาง มีผ้าถุงใหม่สีน้ำเงิน มีกางเกงดักหลอดสีดำ
คำ รูปกางเกงไทยชาติัน แถวกางเกงดักหลอดสีดำชายาว ติดแถบ

ทองกว้าง ๑ เซ็นติเมตร ทขาด้านข้างหรือด้านข้างหนึ่งหรือสองด้าน

หนึ่งบรรดานักเรียนโรงเรียนราชวิทยาลัย ที่ได้สอบไล่วิชาออก
จากโรงเรียนไปโดยเรียบร้อยนั้น แมจะมีได้ มีหน้าที่เข้ารับราชการ
ประจำตำแหน่งในกระทรวงทบวงกรมใดๆ แล้ว ก็พระราชทานพระ
บรมราชานุญาตให้ ใช้เครื่องแต่งกายอย่าง รวงเสด็จ คือให้ ใช้
เครื่องแต่งกายเช่น รวงเสด็จทุกประการ แต่เครื่องหมายเป็นข้าราชการ
แต่ไม่มีตัวดหมายยศ เครื่องแต่งกายอย่าง รวงเสด็จนั้น พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้ ใช้ ไปได้เป็นพิเศษจนกว่าจะได้ มีตำแหน่งใน
หน้าที่ราชการ เมื่อได้ มีหน้าที่เข้ารับราชการ และใช้เครื่องแต่งกาย
ของกระทรวงทบวงกรมนั้นๆ แล้ว จึงให้เป็นหมดเขตที่จะแต่งตัว
นักเรียนไม่ได้ต่อไป หนึ่งบรรดานักเรียนที่ออกจากโรงเรียนแล้ว
แต่มีประสงค์จะแต่งเครื่องนักเรียนต่อไปนั้น จะต้องมารายงานตน
เองต่อเสนาบดีกระทรวงวังจงทูลทูลนาย แต่ให้ คง ตั้ง ถิ่น ออก กอง
กระทรวงวังไปจนกว่าจะได้ มีหน้าที่เข้ารับราชการ แต่เมื่อจะเข้ารับราชการ
ในกระทรวงทบวงกรมใดเมื่อใด ก็ให้มารายงานให้เสนาบดี
กระทรวงวังทราบอีกครั้งหนึ่งด้วย

บรรดานักเรียนที่ออกจากโรงเรียนแล้ว จะใช้เครื่องนักเรียนต่อไป
นั้น จะต้องประพฤติตนให้เป็นระเบียบเรียบร้อยมีตำแหน่งอยู่ตลอด
เวลาจนกว่าจะได้ มีหน้าที่เข้ารับราชการ ถ้าผู้ใดประพฤติตนไม่
ดีสมควรจะเป็นที่ เสื่อมเสียเกียรติยศแล้ว ให้เป็นหน้าที่ เสนาบดีกระทรวง-

(พิเศษ)

๓๖๘

ทรงวงจรมานำความกราบบังคมทูล แด่เรียกเครื่องแต่งกายคืนมิให้
แต่งต่อไป

กระทรวงวัง

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาอรรคมหาธิปไตย
มหาเสวกเอก เสนาบดีกระทรวงวัง

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบทั่ว
ประธาธิบดีแห่งดีเอสไอคอนเฟเดอเรชัน ผู้ตรวจการศาลากลางแห่ง
ศาลฎีกาโปรตุเกส ทกรุงเบนิ มีหนังสือเป็นประกาศมายังกระทรวงการ
ต่างประเทศฉบับหนึ่ง ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
ตั้งตำเนกหนังสือของเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศเวนิชตามา
ฉบับ ๑ ว่า ประเทศเวนิชตาชักรวมกันมีความเห็นชอบ แต่ได้ตั้งนาม
ในหนังสือสัญญาระเบียบการค้าสำหรับตั้งเงินทางธนาคารที่ท่ากรุงโรม
ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ แล้ว

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๓๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) กรมพระเทวะวงศ์วโรปการ
เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

ประกาศ

ตั้งยี่ วังท่าหนึ่งเสนาบดีกระทรวงกระต๊ากใหม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า ในการที่จอฬ
พระเจ้าพญาเชอ กรมหลวงนครไชยศรีดิเรกเศ เด็นาบดีกระทรวง
กระต๊ากใหม่ ตั้งพระชนมตงเชนน เจาจะตองมีนทักการแหงพระองค
โดยทนต์ เชอมีให้เปนนทงชาศแกวรัชการ จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ใหนายพลเชก เจาพระยาบดินทรเดชาอนชิต เปนนตั้งตำแหน่ง
เสนาบดีกระทรวงกระต๊ากใหม่ตงแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
วันที่ ๑๑๘๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบก

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบก รัตนโกสินทรศก ๒๔๕๗ ตั้ง
คือไปนี้

ประกาศนี้ยกเลิกแล้ว โดย พ.ร.บ. เครื่องแบบทหารบก พ.ศ. ๒๔๕๕ (ดูใน พ.ศ.
เดิม ๕๕, หน้า ๒๒๒)

กองทหารที่ได้เป็นนายทหารพิเศษอยู่นั้น ตามยศทหารบกอย่างดั่ง
ที่ได้เป็นอยู่ในทหารบก ถ้าเป็นยศจอมพลหรือนายพล ก็แต่งเช่น
เดชะกนกกับมุงคกการพิเศษตามทกล่าไว้ในข้อ ๒ แต่นายทหาร
พิเศษประจำกรมไม่ต้องจดพระเกี้ยวที่คอเสื้อและไม่ต้องใช้คนขับ
เพราะไม่ใช่เป็นผู้ซึ่งอยู่ในประจำการของกรมนั้น

ข้อ ๕ ตามความในพระราชกำหนดเรื่องแต่งตัวทหารบกหรือ
ที่ใดแห่งใดซึ่งตกความในประกาศฉบับนี้ ให้ใช้ตามความในประ-
กาศฉบับนี้ตั้งแต่วันไป

ประกาศมาณวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๓๖ เป็นวัน
ที่ ๑๓๙๕ หรือปีที่ ๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศนอกลูกแก้ว (ดูพิสดารในหน้า ๓๖๕)

ประกาศ

เก็บเงินภาษีเวียนหลวง

แก่ผู้พักอาศัยรั้งอยู่ในเขตรัศมีตำบล

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ในเขตรัศมี
ตำบลซึ่งได้จัดขึ้นในหัวเมือง ตามความในพระราชบัญญัติจัดการ
ตำบลตามหัวเมือง พุทธศักราช ๒๔๕๑ นั้น บัดนี้ความทราบฝ่า

ลของขลุ่ยพระบาทว่า มีปัญหาเกิดขึ้นว่า เรือนหลวงซึ่งเป็นทอของ
 ข้าราชการจะควรได้ภาษีสู่ชาภิบาลเหมือนกับเรือนราษฎรหรือไม่
 ไม่ที่ประชุมเทศาภิบาล เมื่อประชุมประจำปีในคราว พุทธศักราช
 ๒๔๕๒ มีความเห็นพร้อมกันให้หาความชันษาของบ้านกรมทอขอเรียน
 พระราชปฏิบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริเห็น
 ว่าผลประโยชน์ที่ก่ออย่างบรรดาได้จากภาษีสู่ชาภิบาล ย่อมทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ให้ใช้จ่าย ถ้าหวั่นบำรุงความ
 ศุขดีราษฎรของประชาชนที่อยู่ในเขตฯ ชาภิบาลนั้น ไม่ได้เอามาเป็น
 ประโยชน์ของรัฐบาล หรือเอามาใช้การอย่างอื่น ถ้าจะว่าก็เหมือนกับ
 กับบังคับให้เขาเรียรายกันคนละเม็ดละนอยตามกำลังแต่ความจำเป็น
 เพื่อการที่บรรดา ทดของออกทรัพย์จะใคร่รับประโยชน์แต่ความศุข
 ด้วยกันเอง แต่ตามพระราชบัญญัติจัดการฯ ชาภิบาล ก็โดยยกเงิน
 บรรดาที่ดินซึ่งเป็นส่วราชการประโยชน์ เช่น วัด ศาลเจ้า ที่ทำ
 การรัฐบาล แลโรงเรียน อีกอย่างหนึ่งคือสถานที่ ๆ ต้องอยู่โดยมี
 ข้อบังคับ เช่น โรงทหาร โรงตำรวจพลรบ แลเรือนจำ ก็ไม่ให้
 ต้องเสียภาษีสู่ชาภิบาล แต่บ้านหลวงที่สร้างไว้ให้ข้าราชการอยู่นอก
 เขตฯ ที่บังคับซึ่งกล่าวมาแล้ว หากเข้าในประเภทใดใน ๒ อย่างที่กล่าว
 มาแล้วไม่ อย่างใดแต่ที่เคย ถึงพระราชวังตั้งนามจันทร์ ที่เมือง
 นครปฐม ที่จริง เป็น พระราชวังไม่ได้ อยู่ในอาณาเขตภาษีสู่ชาภิบาล
 แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์จะทรงตั้งบ้าน
 รุงการฯ ชาภิบาลที่พระนครปฐม จึงทรงยอมเสียภาษีสู่ชาภิบาล
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เก็บภาษีเหมือนกับบ้านเรือนราษฎรใน

๕๕ ทรงพระราชดำริเห็นว่าเรือนหอดวงที่ปลูกให้ข้าราชการอยู่นั้น
 ถ้าอยู่ภายนอกเขตวิ ทนงคป เช่นอยู่นอกเขตวิว โรงทหาร เป็นต้น
 แต่อยู่ในเขตวิศุขาภิบาลแล้ว ก็ควรเสียภาษีศุขาภิบาลเหมือนกับบ้าน
 เรือนราษฎรสามัญทั่วไป อีกประการ ๓ การศุขาภิบาลย่อมเป็นประ-
 โยชน์แก่บุคคลผู้อยู่ในเขตวิศุขาภิบาลนั้น ควรให้ข้าราชการแม่แต่
 ดมเทศศุขาภิบาลเป็นต้นลงไปที่มีบ้านหอดวงเป็นที่อยู่ในเขตวิศุขาภิบาล
 จะเสียภาษีศุขาภิบาลเอง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บังคับ
 การตามพระบรมราชโองการณแฉะพระพุทศุการ ๒๕๕๗ คือไปแจ้งทุก
 ประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พระพุทศุการ ๒๕๕๗ เป็น
 วันที่ ๑๑๕ ในรัชกาลอดบคยบน

ประกาศ

๕๖ ใช้พระราชกำหนดเครื่องแต่งครข้าราชการพลเรือน

ว.ศ. ๑๓๐

มีพระบรมราชโองการดำริเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทว
 กันว่า เครื่องแต่งครเดิมยศข้าราชการพลเรือน เวลาออกการงาน
 ในที่สมามคมข้าราชการมาก ๆ ยังตั้งเกิดเครื่องหมายกระทรวงข้าราชการ
 ราชการอยู่ ดมควรจะแทรกใส่ตามกระทรวงเข้าในเดือเดิมยศ ให้

ตั้งเกณฑ์เครื่องหมายกระทรวงง่ายขึ้น แต่อย่าให้เป็นการเปิดช่อง
หรือต้องทำเดือใหม่ในเวลาของย้ายกระทรวง จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้แก่พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน
ร.ศ. ๑๓๐ ในบางมาตราเป็นดังนี้ คือ

(๑) มาตรา ๗ ข้อ ๒ ความตอนต้นคงไว้ ความตอนปลาย
ตั้งแต่คำว่า อย่างที่ ๒ ต่อไป ให้แก่เป็นดังนี้

อย่างที่ ๒ เดือเดิมยศสักหลาดดำ ระบุรัดเอว ชายยาวเต็มเอว
คันทองเกดยง น้า ๗ หลง ๒ คอพนงัดหลาดดำ บกคันทองเป็นลวด
ขยับ เดือมุดคันทองหยาบตามกระทรวง อยู่ใต้ลวดทองทศขอ ข้อมือ
สักหลาดดำปกคันทอง มุดคันทองหยาบตามกระทรวง อยู่ใต้ลวด
ทอง กดางข้อมือมุดคันทองเป็นช่องคันทองรูปตามกระทรวง
ดังนี้

(๒) มาตรา ๘ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวข้าราชการชั้นอำมาตย์
มาตรา ๙ ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวชั้นมหาดำตย์ ในข้อ ๒ ทั้ง ๒
มาตราน ให้เพิ่มความดังข้างท้ายว่า

“ เดือเดิมคันทองหยาบตามกระทรวงทศขอเดือข้อมือ ” ดังนี้

คันทองทศขอ เดือข้อมืออยู่ทศขอวง ผู้ใดอยากจะเห็นก็ให้ไป
ดูทศขอวง

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ เดือนกุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖
เป็นวันที่ ๑๓๘๗ ในรัชกาลปัตยุมัน

พระราชบัญญัติ

รักษาป่า พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
 อชิรราช พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรงตำแหน่งเกล้าฯ ให้ประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า ไม่ต่าง ๆ ซึ่งเรียกกันว่าไม้กระยาเสยแลของป่าซึ่ง
 เก็บมาจากป่า เช่น นามนยาง ดีเดียด เป็นต้น ทุกฉนนเก็บภาษีอยู่
 หลายอย่างหลายวิธี ซึ่งเป็นกรรดาบากทงผู้ ททการการค้าขายแลเจ้า
 พนักงานศตรวจเก็บ อกประการหนึ่งทงฉนนไม่อย่างอื่นนอกจากไม้
 ดีกเป็นดินสามราคาชน เป็นเหตุให้คนเที่ยวคตพนไม้มาขายโดยมี
 ใต้ มัวชจะตั้งฉนวนพรณไม้ชนิดทมราคาใด ให้ชชยาด ที่ซึ่งเคยเป็น
 ป่าไม้ไม่ชนมราคาถลยเป็นทปราคาจากประโยชน์ โดยคนตัดไม้ได้ย
 เกินกว่ากาดงป่าบาง ถางททาไรในทป่าซึ่งชดพด้วยไม้มาบ้าง ป่า
 เดียวไปด้วยเหตุเหล่านี้มกชนทกท ถ้าไม่จตการศตรวจรักษาป่าไม่
 ใททาแต่พอกวดงบวแล้ว ไม้ทมศตรวจไรเป็นดินชจะหมดให้เป็น
 อนศรายแก่การค้าขายทางนได้ ในเวตาหนึ่ง แต่ก่อนมาพระบาทสม
 เ็จพระเจ้าลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
 พระราชบัญญัติเสจคกรบของฉนพรณไม้ดีกแต่่นั้นมา ถึงได้จตการ
 เรนฉนแล้ว ฉนฉนไม่ลทได้จำหน่ายกันชยดง แลราคาแรงชน
 กว่าแต่ก่อนเป็นฉนมาก แต่เห็นใทวามได้จตการบของฉนพรณไม้ดีก
 ทนทจจก็ ถ้าปลัดชยไว้ ไม้มาชอย่างอื่นก็จะเป็นเช่นนั้น ทรงพระ

มาตรา ๕ กฎที่ให้เดิมนามคดีอำนาจตั้งไว้เพื่อการรักษาบ้านน คือ
ข้อ ๑ ในการที่จะกำหนดว่า แห่งใดควรอนุญาตหรือควรห้าม
ไม่ให้ตัก พัน เจาะ เหว กาน ตี เด็ย แลตตราไม้กเด็ย หรือ
แต่อย่างใด ตลอดจนการที่จะอนุญาต หรือจะห้ามไม่ให้หาของป่า
ในทีแห่งใด ๆ

ข้อ ๒ ในการที่จะกำหนดวิธีอนุญาตให้ตัก พัน ตักตรา เจาะ
เหว เด็ย ตี กานไม้ แลหาของป่าในทีซึ่งควรอนุญาต ตลอดจน
การที่จะตรวจตราให้การเป็นไปตงตามอนุญาต

ข้อ ๓ ในการกำหนดชนิดแลขนาดไม้ที่จะตัด พัน ตี เจาะ แล
กำหนดค่าภาคหลวงทีจะเก็บในทีแห่งใดเท่าใด อย้าให้เกินกว่า ๓๐๐
ตะ ๓๐ ของราคาไม้ แลให้กำหนดของทีสำหรับผูทีจะมาเด็ยค่า
ภาคหลวงนั้น

ข้อ ๔ ในการที่จะลดหย่อนหรือยกเว้นค่าภาคหลวงในไม้แล
ของป่า ใด ๆ ซึ่งบุคคลนำมาใช้ ในการกุดกรรมประกอบกิจของ
ตนเอง เช่น ทำบ้านเรือนกุดกรรม การจับสัตว์น้ำ เป็นต้น

ข้อ ๕ ในการกำหนดวิธีหาของป่า วิธีทำดีเด็ยต วิธีทำน้ำมัน
ไม้ แลวิธีเผาถ่าน

ข้อ ๖ ในการกำหนดหรือห้ามจุดเผาไฟ อันจะเป็นเหตุให้ไฟ
ไหม้ป่า

ข้อ ๗ ในการห้ามหรือกำหนดให้วางท้าวไร้ในป่า

มาตรา ๖ กฎเดิมนามคดีตงตามตกษณการทกถ้าวมาน ให้

ได้นามคัมมิอำนาจที่จะวางกำหนดโทษ ครองหนึ่งจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับเป็นเงินไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งปรับและจำคุก ๒ เดือน

มาตรา ๘ ให้ได้นามคัมมิอำนาจที่จะดเว้นไม่ให้โทษหรือปรับแก่ผู้ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ แต่บางส่วนหรือทั้งหมด ในที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่ง ในเจตนาซึ่งเห็นเป็นควรสมควร

มาตรา ๙ เมื่อได้กำหนดชนิดไม้และขนาดไม้เข้าไปในกฎข้อบังคับแล้ว ให้ได้นามคัมมิอำนาจที่จะแก้ไขขนาดหรือชนิดไม้ด้วย เพิ่มเติมเข้าใหม่ หรือลดขนาดของเก่าออกตามที่เห็นสมควร แต่ต้องประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ เมื่อได้กำหนดค่าภาคหลวง ภาษี หรือค่าธรรมเนียมที่จะเก็บจากการทำไม้หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งว่าไว้ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ได้นามคัมมิอำนาจลดหย่อนหรือจะเพิ่มขึ้นทั่วไป หรือแต่บางตำบลได้ตามแต่จะเห็นสมควร เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ แต่อย่าให้เรียกเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ๑๐ ในราคาไม้หรือสิ่งของนั้น

อนึ่งไมหรือของป่า ซึ่งจะคงได้ค่าภาคหลวงตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คงเก็บค่าภาษีซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งตั้งไว้เมื่อ ร.ศ. ๑๓๓ แดงภาษชาออกนอกนอกด้วย

พระราชบัญญัติ คราวใด ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๑๓๘๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

กฎข้อบังคับ

วางระเบียบวิธีจัดการรักษาป่า

ด้วย ตาม ความใน มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ การ รักษาป่า พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความว่า ให้เฝ้าหวัดซึ่งบัญชาการกรมป่าไม้มีอำนาจที่จะตั้งกฎข้อบังคับสำหรับการรักษาป่า ถ้าแต่กฎนั้นได้รบพระราชทานพระบรมราชวณูภาคแต่ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ก็ให้ถือว่า เป็นเหมือนดั่ง ๑ ในพระราชบัญญัตินั้น บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกฎข้อบังคับวางระเบียบวิธีจัดการรักษาป่าไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ จะใช้กฎข้อบังคับในมณฑลใดเมืองใด จะประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นลำดับ

ข้อ ๒ เมื่อใดประกาศให้ใช้กฎข้อบังคับในหัวเมืองมณฑลใด ให้ตั้งมหัเทศาภิบาลมณฑลนั้นพิจารณา ถ้าเห็นสมควรว่าจะใช้กฎข้อบังคับในเขตหรืออำเภอใด หรือตำบลใด ให้ออกประกาศโฆษณาให้ราษฎรในอำเภอหรือตำบลนั้นทราบล่วงหน้าเสียก่อน มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๓ เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนั้น จึงให้บังคับการตามกฎข้อบังคับได้

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์แห่งกฎนี้ ให้กำหนดไม้ออกเป็น ๒ ประเภท คือ ไม้ที่มิหวงห้ามประเภท ๑ ไม้ที่หวงห้ามประเภท ๑ ไม้ที่ไม่เข้าในประเภทหวงห้ามนี้ ผู้ใดจะตัดฟันเอามาทำอาณาประโยชน์

อันใดก็ได้ ที่ท่านไม่เกี่ยวแก่การวางไร่หรือเผาป่า ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อบังคับสำหรับการณ์นั้น มิใช่เข้าในประเภทหวงห้ามนั้น ห้ามมิให้ผู้ใด ถาน ติ เจาะ ตัด ฟัน ชัก ถาก เลื่อย โดยมิได้รับอนุญาตต้องขออนุญาตก่อนเป็นอันขาด

ข้อ ๔ ไม่ประเภทหวงห้ามไม้หวงห้ามนั้นกำหนดเป็น ๓ ชนิด ๆ ที่ ๑ คือไม้หายาก ชนิดที่ ๒ เป็นไม้มีราคาแพง ชนิดที่ ๓ เป็นไม้ไม่มีราคา ไม่อย่างใดจะกำหนดเป็นชนิดใด ให้นำคดีปัญหาการกรรมว่าในจะกำหนดชนิด ชนิดใด แต่ควรค่าภาคหลวงเป็นชนิดใด ๆ แต่ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

ข้อ ๕ ในชนิดที่ ๓ นั้น ห้ามมิให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้อื่นใด ถานหรือตัดฟัน คือเป็นค่าตั้งของดินเทศตำบลหรือหมู่บ้านที่งานป่าไม้ประจำมณฑลให้ตัดฟันเพื่อฉกรรตดอง หรือการพิเศษอย่างใด ๆ จึงตัดแต่ถานได้

ข้อ ๖ ไม่อนกำหนดได้เป็นชนิดที่ ๒ แต่ ๓ นั้น ผู้ใดจะตัดฟันชักถากเอาไปเป็นดินควา ต้องได้รับอนุญาตแต่เสียค่าภาคหลวงก่อน จึงจะตัดฟันชักถากเอาไปได้ ถานใดตัดฟันเอาไปซื้อขาย คือ ผู้ที่ตัดฟันชักถากเอาไปทำการก่อกอง ประกอบกิจของคน เช่น ทำบ้านเรือน กัดกรรม กัด การจับสัตว์น้ำกต ต้องได้รับอนุญาตก่อน จึงทำได้ แต่ไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง

ข้อ ๗ ในกรณีอนุญาตให้ตัดฟันชักถากไม้ในประเภทที่ไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงนั้น ถ้าเป็นไม้ชนิดที่ ๒ ห้ามมิให้อนุญาตเกินสมควรกว่าครึ่งเรือนละ ๕ คนในป่า แต่การที่จะอนุญาตตามข้อ ๗ นี้ ให้

สัมฤทธิ์ภิบาลเมื่อได้รับอนุญาตจากเสนาบดีแล้ว มีอำนาจที่จะประก
าศัยยกเว้นไม่บางชนิด หรือกำหนดจำนวนไม่บางชนิดได้ตามสมควร

ข้อ ๘ พนักงานออกใบอนุญาตให้ตัดฟันซอกตากไม้อย่างชนิดที่ ๒
เลขที่ ๓ นั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานป่าไม้ประจำมณฑลแต่ละประจำ
เมือง ถ้าของที่อยู่ในเขตไม่มีเจ้าพนักงานป่าไม้ประจำอยู่ ให้กรมการ
อำเภอเป็นผู้อำนาจแทนตามขอบบังคับแห่งคำสั่งของเจ้าพนักงานป่าไม้

ข้อ ๙ การอนุญาตตัดฟันซอกตากไม้เพื่อการค้าต่าง ๆ อันกำหนด
ไว้ในกฎกระทรวงค้ำประกันค้ำประกันค้ำประกัน คอเพื่อการค้าคิดเป็นค้ำประกัน ถ้าเป็น
ไม้บางชนิดที่ ๓ ให้กรมการอำเภอมีอำนาจที่จะออกใบอนุญาตได้ทุก
อำเภอ

ข้อ ๑๐ การตัดฟันไม้ ทดของเดี่ยวค่าภาคหลวง ให้ใช้ใบอนุญาต
ตามแบบที่ ๓ ทดของเดี่ยวค่าภาคหลวง ให้ใช้แบบที่ ๒ แต่สำหรับไม้
ฟันเดี่ยวนั้น ให้ใช้แบบที่ ๑ ซึ่งได้ตัดไว้ท้ายกฎกระทรวงนี้โดยตลอด

ข้อ ๑๑ ค่าภาคหลวงสำหรับไม้ทั้งที่อ่อนแก่ไม้ พืชอื่น ให้เก็บ
ตามอัตราซึ่งเสนาบดีได้กำหนดไว้ แต่ถาเป็นไม้น้ำซึ่งเตี้ยหรือถาก
แล้ว ให้เก็บค่าภาคหลวง ๒ เท่าอัตรานั้น

ข้อ ๑๒ ให้เรียกค่าภาคหลวงล่วงหน้าในเวลาให้ใบอนุญาตดังนี้
๕๐ เปอร์เซ็นต์ ครั้นเมื่อได้ตัดฟันซอกตากไม้มาณะที่ซึ่งได้กำหนดไว้ใน
ใบอนุญาตแล้ว ให้ตัดจำนวนไม้ออกเป็นเมเตอร์ ดีเหลี่ยมลูกบาท ถ้า
เงินล่วงหน้าได้เสียไว้ ยังน้อยกว่าค่าภาคหลวงที่จะต้องเสียมกน้อย
เท่าใด ให้เรียกเก็บเอาที่ยลรับใบอนุญาตเพิ่มขึ้นอีกจนเต็ม แต่การที่
เรียกค่าภาคหลวงล่วงหน้า ถ้าในตำบลใดสัมฤทธิ์ภิบาลเห็นสมควร

จะผ่อนผัน ดัดข้อตราเงินดวงนำก็ดี หรือไม่เก็บเงินดวงนำก็ดี ให้
 คุ้มครองแก่ภิกษุสามเณรที่ประกาศผ่อนผันตามเห็นสมควร แต่การ
 ที่จะรับใบอนุญาตตัดไม้ ทำฟืน หรือเผาถ่านเป็นดินค้ำยัน ไม่ต้อง
 เสียค่าอนุญาตดวงนำ

ข้อ ๓๓ การทำไร่เข้านน ให้ทั่วแต่ในท้องเคยเป็นไร่เข้านนแล้ว
 แต่ก่อน ห้ามมิให้ลงป่าดง หรือป่าดงทำไร่เข้าเป็นอนาถา

ข้อ ๓๔ ห้ามมิให้ตัดฟันซากถากไม้นอนอยู่ในประเภทหวงห้ามซึ่งมี
 ขนาดต่ำกว่าขนาดเด็กอย่างภักดีที่เจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ ทซึ่งวัด
 ขนาดไม้นอนเป็นเครื่องกำหนดนั้น วัดใดขอรอบตรงถากต้นไม้ซึ่งจากดิน
 ขึ้นไปได้ ๓ เมตร ๕. เซนติเมตร หรือ ๓ ศอก

ข้อ ๓๕ ผู้ใดได้ใบอนุญาตแล้ว ไปกระทวงการซึ่งเป็นการผิด
 ต่อบ่อนุญาต หรือผิดต่อข้อความคงมีแจ้งอยู่หลังใบอนุญาตในข้อ
 หนึ่งข้อใดก็ดี ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเรียก ใบอนุญาตนั้นคืนเสียได้
 โดยไม่ต้องคืนเงินดวงนำให้ แต่จะตงรับโทษดังมีไว้ในข้อ ๑๖
 ของกฎข้อบังคับฉบับนี้

ข้อ ๓๖ ผู้ใดทำผิดฝ่าฝืนต่อข้อบังคับข้อใด ๆ ผู้หนึ่งมีความ
 ผิดต่อระหว่างโทษครั้ง ๑ ปรับเป็นเงินไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือจำคุก
 ไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งปรับแต่จำกัดด้วยกึ่ง ๒ สถานที่

ข้อ ๓๗ ประเภทไม้หวงห้าม ซึ่งจัดเป็น ๓ ชนิดตามกฎหมาย มี
 รายชื่อแจ้งอยู่ในบัญชีไม่ แต่เมื่อจะใช้กฎข้อบังคับนี้แก่ไม้บาง
 อย่างบางชนิด หรือจะใช้ ให้ครบทุกอย่าง ตามที่มีแจ้งอยู่ในบัญชี
 นั้น ในเขตหรือแขวงอำเภอใดหรือตำบลใด คุ้มครองแก่ภิกษุสามเณรจะได้ประ-

ถ้าช้โฆษณาให้ทราบทั่วกัน ตามข้อความแห่งข้อ ๒ ของกฎข้อบังคับ
นี้ตามคำสั่งของเสนาบดี

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๓๘ เดือนกุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

พระราชบัญญัติ

ป้องกันเหตุเรือโตกัน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า สืบมาจะมีข้อบังคับสำหรับป้องกัน
ให้เกิดอันตรายด้วยเรือโตกันในเวลาเดินทะเลตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดข้อบังคับ
เช่นนี้ไว้ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

ข้อบังคับเหล่านี้ให้ใช้สำหรับเรือกำปั่นชาติสยามทุกลำ ที่เดิน

ถ้าช้โฆษณาให้ทราบทั่วกัน ตามข้อความแห่งข้อ ๒ ของกฎข้อบังคับ
นี้ตามคำสั่งของเสนาบดี

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๓๘ เดือนกุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๖)

พระราชบัญญัติ

ป้องกันเหตุเรือโตกัน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
วชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า สืบมาจะมีข้อบังคับสำหรับป้องกัน
ให้เกิดอันตรายด้วยเรือโตกันในเวลาเดินทะเลตั้งขึ้นใจเป็นหลัก จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดข้อบังคับ
เช่นนี้ไว้ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

ข้อบังคับเหล่านี้ให้ใช้สำหรับเรือกำปั่นชาติสยามทุกลำ ที่เดิน

อยู่ในทะเลตื้นแต่ในบรรดานานาหนาทเนื่องกับทะเลตื้นซึ่งเรือกำปั่นเดิน
ทะเลชนดองได้

ในข้อบังคับข้อนี้ เรือกลไฟทุกลำที่เดินโดยใช้แต่ใบแต่ไม้
ไต้แต่ด้วยไฟแรงดีที่มีให้ ถือว่าเป็นเรือใบ แต่เรือกลไฟทุกลำ
ที่เดินโดยใช้ไฟแรงดีมี แม้จะไว้ใบด้วยหรือไม่ได้ ใช้ก็ตาม ให้ถือ
ว่าเป็นเรือกลไฟ

คำว่า "เรือกลไฟ" นั้น ให้หมายความตลอดถึงเรือทุกลำ
ที่เดินโดยใช้เครื่องจักร ไม่ว่าอย่างใด ๆ

คำว่า "เรือกำปั่น" นั้น ตามความในข้อบังคับนี้หมายความว่า
เรือที่ไม่ได้ทอดสมอ หรือผูกอยู่กับฝั่ง หรือเรือที่ติดกัน

ข้อบังคับว่าด้วยการใช้ โคมไฟ

ในข้อบังคับนี้คำว่า "แต่เห็นระจ่าง" นั้น เมื่อกล่าวด้วยโคม
ไฟให้หมายความแสงสว่างของ โคมไฟที่แต่เห็นได้ในเงาของวงค้น
มืดของฟ้าไปรัง

มาตรา ๓ ข้อบังคับว่าด้วยการใช้ โคมไฟนี้ เรือทุกลำต้อง
ปฏิบัติตามเสมอ ไม่เลือกฉวยเอาอากาศจะเป็นอยู่อย่างไรในระหว่าง
ตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ตกจนพระอาทิตย์ขึ้น และในระหว่างนั้นห้าม
มิให้ใช้ โคมไฟอย่างอื่นบนเรือนั้น ที่อาจจะให้สังเกตเห็นไปว่าเป็น
โคมไฟให้ ใช้ตามข้อบังคับ

มาตรา ๔ เรือกลไฟทุกลำเมื่อกำลังเดินต้องใช้ โคมไฟเป็น
เครื่องสังเกตดังนี้ คือ :-

(ก) แขนงโคมไฟต์ขาวแจ่มกระจ่างดวงหนึ่งชนไว้บนเต้ากระโถงหรือข้างนำเต้ากระโถงหัวเรือ ถ้าเรือนไม่มีเต้าเช่นนั้นก็ให้แขนงโคมไฟต์นั้นไว้หัวเรือ ดังจากปากเรือไม่ต่ำกว่า ๖ เมตร ถ้าเป็นเรือที่กว้างกว่า ๖ เมตรก็ให้แขนงโคมไฟต์นั้นสูงจากปากเรือไม่น้อยกว่าความกว้างของเรือ แต่อย่างไรก็ดีไม่ต้องให้สูงจากปากเรือเกินกว่า ๑๕ เมตร โคมไฟต์ต้องทำให้ส่องแสงสว่างอยู่เสมอให้เห็นได้ในมุมตล ๒๐ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่ต้องแขนงไว้ให้เห็นไฟส่องสว่างหรือข้างเรือข้างละ ๑๐ องศาของวงเข็มนาฬิกา คือตั้งแต่หัวเรือให้เห็นไฟนวลกลางตัวเรือทั้งสองข้างๆ ละ ๒ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่โคมไฟต์ต้องมีแสงสว่างสำหรับให้เห็นได้กระจ่างในระยะทาง ๕ ไมล์เป็นอย่างน้อย

(ข) ข้างขวาเรือนให้มิโคมไฟต์เขี้ยวดวงหนึ่ง มีแสงสว่างให้เห็นได้เต็มดวงในมุมตล ๓๐ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่ตั้งไว้ในที่ๆ พอให้เห็นแสงไฟจากหน้าเรือเลยกลางตัวเรือ ข้างขวามาจนท้าย ๒ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่โคมไฟต์ต้องมีแสงสว่างสำหรับให้เห็นได้กระจ่างในระยะทาง ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย

(ค) ข้างซ้ายเรือนให้มิโคมไฟต์แดงดวงหนึ่ง มีแสงสว่างให้เห็นได้เต็มดวงในมุมตล ๓๐ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่ตั้งไว้ในที่ๆ ทำให้เห็นแสงไฟจากหน้าเรือเลยกลางตัวเรือข้างซ้าย มาจนท้าย ๒ องศาของวงเข็มนาฬิกา แต่โคมไฟต์ต้องมีแสงสว่างสำหรับให้เห็นได้กระจ่างในระยะทาง ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย

(ง) โคมไฟต์เขี้ยวแดงข้างๆ เรือที่ว่ามี ต้องมีกระดาน

บ่งแสงไฟข้างในติดตั้งข้างนำไฟออกไป ๘๒ เซนติเมตร เป็นอย่างน้อย เพื่อไม่ให้แสงเห็นแสงไฟนั้น เวลาเข้ามามีเรือ

(ง) เรือไฟทุกลำที่กล่าวถึงใน มาตรา ๒ จะใช้ โคมไฟสีขาวเพิ่มอีกดวงหนึ่ง อย่างเดียวกับโคมไฟที่กล่าวมาแล้วใน มาตรา ๒ ข้อ (ก) ก็ได้ โคมทั้งสองดวงนี้ ให้แขวนไว้ตรงกันตามระนาบของเรือ ดังดวงหนึ่ง ตั้งดวงหนึ่ง ตั้งตั้งต้องให้อยู่เหนือดวงที่ ๕.๑ เมตร เป็นอย่างน้อย แต่ดวงด้านบนให้แขวนไว้ข้างนำดวงตั้ง ระยะที่ชนนวดโดยตั้งต้องให้อยู่กว้างกว่าตัวโดยรวม

มาตรา ๓ เรือไฟดำโตเมื่อจวนเรือชนอีกลำหนึ่ง นอกจากโคมไฟสีเขียวกับสีแดง จะต้องใช้ โคมสีขาวขึ้นไว้บนเรือตั้งดวงมุกกับด้ายเส้นเดียวกัน แต่ตั้งจากกันไม่ต่ำกว่า ๓.๘๓ เมตร ถ้าจวนเรือมากกว่าหนึ่งขึ้นไป แลระยะพ่วงนับจากท้ายเรือจึงถึงท้ายเรือพ่วงตามตั้งท้ายยาวกว่า ๓.๘๓ เมตร ก็ต้องมีโคมไฟสีขาวเพิ่มอีกดวงหนึ่ง มุกเห็นหรือได้ตั้งดวงที่ความสูงห่าง ๓.๘๓ เมตร โคมเหล่านี้ต้องเป็นรูปพรรณชนิด อย่างเดียวกัน แต่ต้องชักขึ้นไว้ตามแบบที่บังคับไว้ ในมาตรา ๒ ข้อ (ก) เว้นแต่ดวงที่เพิ่มซึ่งจะแขวนให้ตั้งจากลำเรือไม่ต่ำกว่า ๕.๓ เมตรก็ได้

เรือกลไฟเช่นว่ามานั้น จะใช้ โคมไฟสีขาวดวงเล็กอีกดวงหนึ่งไว้ข้างท้ายปัดธงหรือท้ายเสาท้ายสำหรับให้เรือพ่วงถอยตามได้ โดยตั้งดวงก็ได้ แต่อย่าให้ แสงของโคมไฟดวงนี้ต้องไปข้างนำไกลเกินกว่ากึ่งกลางลำเรือ

มาตรา ๔ (ก) เรือดำโตที่มีเหตุร้ายกระทำให้เสียหายไม่อยู่

ในบังคับนั้น ต้องชักโคมไฟดีแดงต้องดวงผูกในด้ายเดียวกัน แต่ห่างจากกันไม่ต่ำกว่า ๑.๘๓ เมตร ชนไว้ตั้งเท่ากบที่ชักโคมไฟดีขาว ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๒ ข้อ (ก) ที่จะให้แลเห็นได้ง่ายที่สุด ถ้าเป็นเรือกลไฟ ให้ชักโคมไฟดีแดงที่ด้านแทนโคมไฟดีขาวนั้น แต่โคมไฟดีแดงนั้นต้องเป็นชนิดที่จะส่องแสงสว่าง แลเห็นรอบทิศแต่ไกลได้ถึง ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย ถ้าเป็นเวลากลางวันต้องชักทวนสีดำรูปกลมหรือรูปอย่างใดอย่างหนึ่งขนาดกว้าง ๑๑ เซนติเมตร ๒ ทวน ผูกในด้ายเดียวกัน แลตั้งจากกันไม่ต่ำกว่า ๑.๘๓ เมตร ชนไว้ในที่สูงซึ่งจะแลเห็นได้ง่ายที่สุด

(ข) เรือดำโตที่กำลังทอดหรือยกด้ายโทรเลขใต้น้ำ ต้องชักโคมไฟขึ้นไว้ตามดวงในที่ ๆ สำหรับชักโคมไฟดีขาว ตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๒ ข้อ (ก) ถ้าเป็นเรือกลไฟก็ให้ใช้ โคมตามดวงนั้นแทนโคมไฟดีขาวนั้น โคมไฟตามดวงนั้นให้แขวนในเส้นด้ายเดียวกัน มีระยะตั้งจากกันไม่ต่ำกว่า ๑.๘๓ เมตร โคมดวงบนแต่ดวงต่ำที่สุดนั้นต้องเป็นไฟดีแดง ดวงกลางเป็นไฟดีขาว แลต้องเป็นชนิดที่ส่องแสงให้แลเห็นได้รอบทิศในระยะ ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย ถ้าเป็นเวลากลางวันต้องชักทวนขนาดกว้าง ไม่ต่ำกว่า ๑๑ เซนติเมตร ชนไว้ในที่สูงที่แลเห็นได้ โดยง่ายที่สุดตามดวง ทวนตามดวงนั้นให้แขวนในเส้นด้ายเดียวกัน ตั้งห่างจากกันไม่ต่ำกว่า ๑.๘๓ เมตร ทวนดวงบนแต่ดวงต่ำที่สุดให้เป็นรูปกลมทาสีแดง ดวงกลางให้เป็นรูปสามเหลี่ยมทาสีขาว

(ค) เรือที่เข้ามาในชั้นนี้ ถ้าหยุดอยู่ไม่ได้แล่น ห้ามไม่ให้ใช้โคมไฟข้างเรือ ต่อเวลากำลังแล่นจึงให้ใช้

(ข) บรรดาโคมไฟแต่ละท่อนที่บังคับให้ชักขึ้นไว้ตามมาตรฐาน
นั้น ให้เรืออื่นพึงเข้าใจว่าเป็นเครื่องดังเกตุว่าเรือที่ชักนั้นไม่ได้อยู่ใน
ความควบคุม และจะหลีกเลี่ยงพ้นทางไม่ได้

เครื่องดังเกตุเหล่านี้ไม่ใช่เป็นเครื่องดังเกตุสำหรับเรือที่อยู่ใน
ความอับปางตั้งของการให้ช่วย เครื่องดังเกตุเช่นนั้นมักกล่าวไว้ค้างหาก
ในมาตรา ๓๓

มาตรา ๕ เรือใบที่กำตงแฉ่นแฉ่นเรือทพวงกับเรือจงหนน คอง
ชกโคมไฟชักไว้เหมือนอย่างทบังคับในมาตรา ๒ ถ้าหรับเรือกลไฟ
แฉ่นไว้แต่โคมไฟดีขาวทกกล่าวในมาตรานน ห้ามไม่ให้ชักขึ้นไว้เป็น
อืนชาติ

มาตรา ๖ ถ้าเรือใดจะเอาโคมไฟดีเขียวแฉ่นแฉ่นตั้งข้างเรือ
ไม่ได้ เช่นเวลาเรือเล็กทกำตงแฉ่นถูกพยท ก็ให้ชกโคมไฟเหล่านน
เตรียมไว้ให้พร้อมสำหรับใช้ แต่เมื่อมีเรือดำอ้นจะแฉ่นเข้ามาใกล้
หรือจะแฉ่นเข้าไปใกล้เรือดำอ้นกต ก็ให้เอาโคมไฟน้นไปนายทง
ตั้งข้างเรือให้ททวงทเพอบอณมีให้เรือโดนกัน แต่ให้พยายาม
นายเป็นออย่างทจะกระทำให้แฉ่นเห็นได้ โดยชดทชด แต่อย่าให้ โคม
ไฟดีเขียวต้องแฉ่นเลยกลางดำแฉ่นซ้ายไปข้างท้าย แต่โคมไฟดีแฉ่น
ตั้งแฉ่นเลยกลางดำแฉ่นขวาไปข้างท้ายเกินกว่า ๒ องศาของวงแฉ่น
ทศทงตั้งข้าง

เพื่อจะให้การหีบใช้ โคมไฟเหล่านนเป็นถาวรแฉ่นแฉ่นแฉ่นดอท ให้
ทาดีค้วโคมภายนอกตามสีไฟของโคม แต่ให้มีป้ายดำหรับบั้งแฉ่น
ติดอัยด้วย

มาตรา ๗ เรือกลไฟขนาดต่ำกว่า ๕๐ คิว แต่เรือที่ใช้กรรมเชิง หรือใบขนาดต่ำกว่า ๒๐ คิว แต่เรือกรรมเชิงต่างๆ เมื่อกำจัดแล้ว ไม่จำเป็นต้องชักโคมไฟขึ้นไว้ตามความบังคับในมาตรา ๒ ข้อ (ก) (ข) และ (ค) แต่ถ้าไม่ได้ชักโคมไฟขึ้นนั้นขึ้นไว้ ก็ต้องชักโคมไฟขึ้นไว้ดังกล่าวต่อไปนี้ คือ :-

(๑) เรือกลไฟขนาดต่ำกว่า ๕๐ คิว ต้องชักโคมไฟขึ้นไว้ดัง
น ข้อ

(ก) ให้ชักโคมไฟขึ้นไว้ตรงตงหนึ่งขึ้นไว้ ที่หน้าเรือหรือนำปล่อง
สูงขึ้นไปจากกราบเรือไม่น้อยกว่า ๒.๗๕ เมตร ต้องเป็นโคมไฟ
แจ่มกระจ่างทำแต่คิดอย่างท่งบังคับ ในมาตรา ๒ ข้อ (ก) แต่เป็น
อย่างที่จะให้แลเห็นได้กระจ่างจากระยะทาง ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย

(ข) ต้องมีโคมไฟสีแดงแต่ตั้งตรงสำหรับข้างเรือ ทำแต่คิด
อย่างท่งบังคับ ในมาตรา ๒ ข้อ (ข) และข้อ (ค) แต่เป็นอย่าง
ที่จะให้แลเห็นได้กระจ่างจากระยะทาง ๑ ไมล์เป็นอย่างน้อย หรือมี
ฉนวนของชักโคมไฟอย่างท่งดีแต่ตรงข้างระชักโคมตงหนึ่งขึ้นไว้
ในที่ ๆ จะแลเห็นแดงตรงจากหน้าเรือต้องแยกตั้งกต่างถ้าเรือไปข้าง
ท้ายทั้งสองแคมลึก ๒ องศาของวงเข็มทิศ โคมชนิดนี้ให้ชักขึ้นไว้
ได้ โคมไฟสีขาวตงมาไม่น้อยกว่า ๑๒ เซนติเมตร

(๒) เรือไฟเล็กเช่นที่บรรทุกบนเรือเดินทะเลนั้น จะชักโคมไฟ
สีขาวตั้งจากกราบเรือขึ้นไปไม่ถึง ๒.๗๕ เมตรก็ได้ แต่ต้องชัก
เหนือโคมเขียวแดงสองดีที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ (ข)

(๓) เรือใช้กรรมเชิงหรือใบขนาดต่ำกว่า ๒๐ คิวที่กำจัดแล้ว

นนตของมิคอมไฟท์มกระจุกดีเขียว แต่ดีแดงข้างตะวันตกจุดเตรียมไว้ให้พร้อม แต่เมื่อเวลาเมื่อรถดำนจะเดินเข้ามาใกล้หรือจะเดินเข้าไปใกล้รถดำน ต้องยกมิคอมพชนนชายให้พ้นทางที่เพอบองกนมให้เรือโค่นกัน แต่เวลาฉายต้องระวังอย่าให้ชกดีเขียวไปอยู่ข้างซ้ายหรือชกดีแดงไปอยู่ข้างขวาได้

(๕) เรือกรรเชียงที่กางแล่นโดยใช้กรรเชียง หรือใช้ใบกีด ต้องมีมิคอมไฟท์ขาวจุดเตรียมไว้ให้พร้อม แต่ต้องคอยระวังชกชนนชายให้พ้นทางที่สำหรับบองกนมให้เกิดเรือโค่นกัน

บรรดาเรือทุกตัวในมาตรการนั้น ไม่จำเป็นต้องชกมิคอมไฟท์อย่างทั้งบังคับไว้ในมาตรา ๕ ข้อ (ก) แต่มาตรา ๑๑ ข้อสุดท้าย

มาตรา ๘ เรือนำร่องเมื่อประจำทำการอยู่ในท้องที่หรือทำการอยู่ในท้องที่ หรือทำการนำร่องอยู่นั้น ไม่ต้องฉายมิคอมไฟท์อย่างทั้งบังคับไว้สำหรับเรือชน แต่ต้องชกมิคอมไฟท์ขาวดวงหนึ่งขึ้นไว้ที่ปลายเสาอย่างต่ำสำหรับให้เห็นได้รอบทิศ แล่นอกนนตของฉายไฟดับวามด้วยเป็นคราว ๆ มีระยะเว้นไม่ให้นานเกินกว่าคราวละ ๑๕ นาที

เมื่อรถดำนจะเดินเข้ามาใกล้หรือจะเดินเข้าไปใกล้รถดำน ต้องเตรียมมิคอมไฟท์ดีเขียวแต่ดีแดงไว้ให้พร้อม แต่หมนชกชนนชายสำหรับให้เป็นที่สังเกตว่าจะเดินไปทางไหน แต่ต้องระวังอย่าให้เขาโค่นดีเขียวไปฉายข้างแค้นซ้ายหรือโค่นดีแดงไปฉายข้างแค้นขวาได้

ถ้าเป็นเรือนำร่องชนิดที่ชกเข้าไปเทียบกับเรือใหญ่สำหรับตั้งผู้นำร่องชนนเรือชนน ให้เป็นแต่ยกมิคอมไฟท์ขาวชนนฉาย ไม่ต้องชก

ชนิดที่ปลายเต้าก็ได้ แต่ไม่ต้องใช้ โคมไฟดีเยี่ยมแต่ดีแต่งเป็น
สองดวง ให้ ใช้แต่ดวงเดียวทนมกระเจกซึกหนึ่งเป็นดีเยี่ยมแต่อีกซึก
หนึ่งเป็นดีแต่งสำหรับยกขนฉายคงทนมาแต่อกได้

เรือนำร่องที่เป็นเรือกลไฟแต่เป็นเรือสำหรับใช้เฉพาะการนำร่อง
ของผู้นำร่องที่ได้รับใบอนุญาตหรือประกาศนียบัตรจากเจ้าพนักงาน
ใดๆ หรือจากกรรมการของเรือนำร่องใดๆ ก็ได้ เมื่อทำการประ-
จำทหรือกวดงทำการนำร่องแต่ไม่ได้ทอดมอมนั้น นอกจากโคมไฟที่
บังคับให้มุดำหรับเรือนำร่องทุกตัว จะต้องซึกโคมไฟดีแต่งชนิด
ดวงหนึ่ง ก็ได้ โคมไฟดีแต่งที่ปลายเต้าลงมาห่าง ๒.๕๕ เมตร ให้
แต่เห็นได้รอบทิศ แต่ให้เป็นอย่างที่จะให้แต่เห็นได้ในจุดต่างๆ กัน
มีดอกลาศไปรั้งจากระยะทางห่าง ๒ เมตรเป็นอย่างน้อย แต่นอกจากนี้
เรือนั้นจะต้องติดโคมไฟดีเยี่ยมติดตั้งที่ข้างเรือตามอย่างทบังคับไว้
สำหรับเรือกำลังแล่นนั้นด้วย

เมื่อเรือชนิดนี้ทำการประจำทหรือทำการนำร่องแต่ทอดมออยู่
ณนั้น นอกจากโคมไฟบังคับไฟเรือนำร่องทุกตัวใช้ ให้ซึกแต่โคมไฟ
ดีแต่งคงทนมาแต่ชนิดอื่น อีกดวงหนึ่ง ไม่ต้องมีโคมไฟดีเยี่ยมแต่
ดีแต่งสำหรับข้างๆ เรือ

บรรดาเรือนำร่องที่ไม่ได้ทำการประจำทหรือทำการนำร่อง ต้อง
ซึกโคมไฟตามแบบอย่างที่ดีสำหรับเรืออื่น ๆ ใช้ อันมีขนาดเดียวกัน

มาตรา ๘ เรือหาปลาใหญ่เล็กทุกตัว เมื่อกำลังแล่นแต่ที่ไม่
ต้องซึกหรือแสดง โคมไฟต่างๆ ตามทบังคับไว้ต่อไปในมาตรานี้
ต้องซึกโคมไฟตามแบบอย่างที่ดีสำหรับเรืออื่นที่มีขนาดเดียวกันต้องซึก
เมื่อกำลังแล่น

(ก) เรือตกฟ้าเบ็ด คือเรืออย่างที่ไม่มิตาดฟ้าตลอดลำสำหรับ
กันไม่ให้น้ำทะเลเข้าโดน เมื่อเวลาทำการจับปลาเวลากลางคืนด้วย
* เครื่องจับปลาที่ยื่นออกไปจากแคมเรือโดยขวางไม่เกินกว่า ๕๐ เมตร
ต้องชักโคมไฟสีขาวที่ส่องได้รอบตัวชนไว้ดวงหนึ่ง

เรือตกฟ้าเบ็ดที่ทำการจับปลาเวลากลางคืนด้วยเครื่องจับ
ปลาที่ยื่นออกไปจากแคมเรือโดยขวางเกินกว่า ๕๐ เมตร ต้องชัก
โคมไฟสีขาวที่ส่องได้รอบตัวชนไว้ดวงหนึ่ง แต่เมื่อจะแล่นเข้าไป
ใกล้เรือดำอื่น หรือมเรือดำอื่นจะแล่นเข้ามาใกล้ ต้องแสดงโคมไฟ
สีขาวเพิ่มออกดวงหนึ่งชกชนไว้ โคมดวงเดิมลงมาเพียง ๕๒ เซนติเมตร
เป็นอย่างน้อย และของจากก้น ๑.๕๒ เมตรเป็นอย่างน้อย ไปข้าง
แคมเรือที่ติดเครื่องจับปลาที่ยื่นออกไปนั้น

(ข) เรือใหญ่เล็กทุกลำนอกจากเรือตกฟ้าเบ็ดทุกลำแล้วใน
ข้อ (ก) นั้น เมื่อเวลาจับปลาด้วยเครื่องแห่ทางไปตามน้ำ แต่
ตลอดเวลาที่แหยมคนหรือยังไม่พ้นจากน้ำ ต้องชักโคมไฟสีขาว
ชนไว้ดวงหนึ่งที่จะให้แลเห็นได้อย่างชัดที่สุด โคมดวงนี้ให้แขวน
ตั้งจากก้นไม่น้อยกว่า ๑.๕๓ เมตร แต่ไม่มากกว่า ๕.๖ เมตร แต่
ให้แขวนจากก้นวัดตามกระดูกของเรือไม่น้อยกว่า ๑.๕๒ เมตร แต่
ไม่มากกว่า ๓.๐๕ เมตร ดวงตานนไฟของไปข้างทางที่กางแห แต่
ทั้งต้องดวงต้องเป็นโคมอย่างที่ได้รูปที่สี่ และให้เห็นกระจ่างได้
จากระยะทางห่างไม่น้อยกว่า ๓ ไมล์

ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่ในทะเลที่ติดกับฝั่งเม็กซิกันกับเมง
เกาห์นั้น เรือใบจับปลาที่เป็นเรือขนาดต่ำกว่า ๒๐ ตัน ไม่จำเป็น

ต้องชักโครมไฟดวงต่ำดวงมา แต่เมื่อไม่ได้ทำดังนั้น ถ้ามีเรือน
 แล่นเข้ามาใกล้ หรือจะแล่นเข้าไปใกล้เรือลำอื่น จะต้องชักโครมไฟ
 สีขาวดวงหนึ่งขึ้นไว้แทนกันในที่เดียวกันนี้ คือให้ยิงไปทางทิศ
 เครื่องจับปลา ให้มีแสงส่องแต่เห็นได้จากระยะทางห่างไม่น้อยกว่า
 ๑ ไมล์ทะเล

(ค) เรือใหญ่เล็กทุกลำนอกจากเรือตักปลาเบ็ดทุกลำแล้ว ใน
 มาตรา ๑๖๕ (ก) นั้น เมื่อทำการจับปลาด้วยเครื่องเบ็ดราวแดง
 กางตักหรือราวเบ็ดข่อยแดง หรือผู้ล่าวเบ็ดติดอยู่กับเรือหรือกางก
 ราวเบ็ดติด หรือไม่ได้ทอดค้ำมือ หรือหยดอยู่กับที่ตามความในข้อ
 (ข) กัด ต้องชักโครมไฟขึ้นไว้ตามแบบอย่างเดียวกับเรือที่จับ
 ปลาด้วยเครื่องแหทงตามน้ำ แต่เมื่อเวลาจับปลาด้วยเบ็ด โยนหรือ
 เบ็ดตก ต้องชักโครมไฟขึ้นไว้ตามแบบอย่างที่มีคนไว้สำหรับเรือ
 กัดไฟหรือเรือใบที่กางแล่น

ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนแต่ในทะเลตอกกับผืนดินแต่เมืองเกาะ
 เรือใบจับปลาที่เป็นเรือขนาดต่ำกว่า ๒๐ ตันไม่จำเป็นต้องชักโครมไฟ
 ดวงต่ำ แต่เมื่อไม่ได้ทำดังนั้น ถ้ามีเรือลำอื่นจะแล่นเข้าใกล้หรือจะ
 แล่นเข้าไปใกล้เรือลำอื่น จะต้องชักโครมไฟสีขาวขึ้นไว้ดวงหนึ่งแทน
 ในที่เดียวกันนี้ คือให้ยิงไปทางข้างทางทิศค้ำเบ็ด ให้เป็นโครมไฟ
 ที่แต่เห็นแต่กระจ่างได้จากระยะทางห่างไม่น้อยกว่า ๑ ไมล์ทะเล

(ง) เรือใหญ่ทุกลำ เมื่อกางตักจับปลาด้วยเครื่องจับปลาที่ลาก
 ไปตามท้องทะเลนั้น จะต้องทำดังนี้ คือ

(๑) ถ้าเป็นเรือกลไฟ ต้องชักโครมไฟสีขึ้นไว้ดวงหนึ่งใน

ที่สำหรับชักโคมไฟดีชาวดังกล่าวไว้ในมาตรา ๒ ข้อ (ก) โคม
 ตามต้นฉบับของเป็นอย่างที่ให้เห็นไฟดีชาวดังกล่าวมาจากข้างหน้าเรือ จน
 เหลือหัวเรือข้างละ ๒ ของขาของวงเข็มทิศตั้งของข้าง แลดูวงไฟ
 ดีเขียวแต่ดีแตงนั้น ต้องให้เห็นแสงได้ ใน ๒ ของขาของวงเข็มทิศ
 จากหัวเรือตั้งของข้างจนเหลือมือไปข้างแฉกขวาแลแฉกซ้ายไปข้าง
 ท้ายเรือข้างละ ๒ ของขาของวงเข็มทิศ แลดู โคมตามต้นฉบับโดยไม่น้อย
 * กว้าง ๓.๘๓ เมตร แต่ไม่เกินกว่า ๓.๖๖ เมตร ต้องชักโคมไฟ
 ดีชาวดังกล่าวออกดวงหนึ่งอย่างทนายแน่แลไม่ขาดแสงได้รอบทิศ

(๒) ถ้าเป็นเรือใบ ต้องชักโคมไฟดีชาวดังกล่าวดวงหนึ่งอย่าง
 ทนายแน่แลไม่ขาดแสงได้รอบทิศ แลเมื่อมีเรืออื่นแล่นเข้ามาใกล้
 หรือจะแล่นเข้าไปใกล้เรืออื่น ต้องฉายโคมไฟดีชาวดังกล่าวด้วยหรือ
 จุดคบชนในที่ ๆ จะแลเห็นได้ชัด ให้ทหารที่จะยิงกันไม่ให้เรือ
 โดนกันได้

บรรดาโคมไฟต่าง ๆ ที่กล่าวในข้อ (๑) (๒) แล (๓) นั้น
 ต้องเป็นอย่างที่แลเห็นกระจ่างได้จากระยะทางห่าง ๒ ไมล์เป็นอย่างน้อย

(๔) เรือหาหอยนางรมแลเรือจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องแหดักนั้น
 ต้องฉายโคมไฟอย่างแบบเดียวกันกับเรือจับปลาด้วยเครื่องจับปลาที่
 ดักไปในที่ซึ่งทะเล

(๕) เรือจับปลาใหญ่เด็กทุกลำจะใช้ โคมไฟด้วยวามเป็นการ
 เพิ่มเติมโคมไฟที่ของชักไว้แต่แลดูความชอบบังคับในมาตรานี้ก็ได้ แล
 จะใช้ โคมไฟสำหรับทำการด้วยก็ได้

(๖) เรือจับปลาใหญ่เด็กทุกลำที่มีขนาดยาวต่ำกว่า ๕๖ เมตร

เมื่อเวลาทอดลมอยู่ต้องชักโคมไฟสีขาวขึ้นไว้ดวงหนึ่งอย่างต่ำ
เห็นได้กระจ่างรอบทิศทางจากระยะทางห่าง ๓ ไมล์เป็นอย่างน้อย

* เรือจับปลาทุกลำที่มีขนาดยาวตั้งแต่ ๕๖ เมตรขึ้นไป เมื่อเวลา
ทอดลมอยู่ต้องชักโคมไฟสีขาวขึ้นไว้ดวงหนึ่งอย่างต่ำเห็นกระจ่าง
ได้รอบทิศทางจากระยะทางห่าง ๓ ไมล์เป็นอย่างน้อย แต่นอกจากนั้นจะ
ต้องชักโคมไฟสีขาวอีกดวงหนึ่งตามข้อบังคับสำหรับเรือขนาดนั้นที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓

ถ้าเรือทอดลมจะเป็นเรือขนาดเล็กยาวต่ำกว่าหรือตั้งแต่ ๕๖ เมตร
ขึ้นไปก็มิใช่เครื่องแหหรือเครื่องจับปลาอย่างใด ๆ ต่อดูดอยู่ด้วย เมื่อ
มีเรืออื่นแล่นเข้ามาใกล้ จะต้องชักโคมไฟสีขาวเพิ่มเติมขึ้นไว้อีก
ดวงหนึ่งได้ โคมที่เป็นเครื่องตั้งเวลาทอดลมอยู่ขึ้นลงมา ๓๒ เซนติ-
เมตรเป็นอย่างน้อย แต่หลอดหลอดโดยรอบ ๑.๕๒ เมตรเป็น
อย่างน้อย แต่ให้แขวงไปข้างทางทวนแหหรือเครื่องจับปลานั้น

(๒) ถ้าเรือใหญ่เล็กเท่าใดก็ตามตั้งทำการจับปลาของหยุดอยู่กับ
ที่ เพราะเครื่องจับปลาไปเกี่ยวกบหินหรือกบดิ่งอันติดกัน ถ้าเป็น
เวลากลางวันต้องลดเครื่องสัญญาณสำหรับเรือจากจางจนตามบทบังคับ
ไว้ในข้อ (ณ) นั้นลงเสีย ถ้าเป็นเจดากดวงคืนของชักโคมไฟ จะ
เป็นดวงเดียวหรือหลายดวงก็ได้ ขึ้นไว้ตามข้อบังคับสำหรับเรือทอด
ลมนั้น ถ้าเป็นเวลาที่หมอก หรืออากาศมืด หรือหิมะกำลังตก หรือ
มีพายุฝนกำลังตกหนักนั้น ต้องแสดงเครื่องสัญญาณตามบทบังคับ
สำหรับเรือที่ทอดลม (ดูข้อ ๗. แต่ความในวรรคสุดท้ายของ
มาตรา ๑๕)

(ช) เงามีหมอกหรืออากาศมืด หรือหิมะกำลังตก หรือพายุที่
ฝนตกหนัก บรรดาเรือจับปลาด้วยเครื่องแห่กางตามนากำลังเกี่ยว
อยู่กับเครื่องแห่นั้น แต่บรรดาเรือที่กำลังจับปลาด้วยเครื่องจับปลา
ตกลงไปกบตอของทะเล หรือติดด้วยเครื่องแห่ตกลงอย่างใด ๆ แต่บรรดา
เรือที่จับปลาด้วยเครื่องเบ็ดราวกำลังทอดราวเบ็ดอยู่นั้น ถ้าเป็นเรือ
ขนาดตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป ต้องทำเสียงสัญญาณหนึ่งเดิมอยู่ทุกกระยะ
เวลาเว้นไม่เกิน ๓ นาที คือถ้าเป็นเรือไฟให้ทำเสียงนั้นด้วยหวดหรือ
หวดไซเรนที่ ถ้าเป็นเรือใบให้ทำด้วยแตรถ้าหรือหมอก เมื่อทำ
เสียงจนแล้วครั้งใด ต้องตั้งระฆังตามหลังด้วยทุกครั้ง บรรดาเรือจับ
ปลามีขนาดต่ำกว่า ๒๐ คน ไม่จำเป็นต้องทำเสียงสัญญาณตามที่กล่าวมา
นี้ แต่เมื่อไม่โตทำดังนั้น ต้องทำเสียงสัญญาณอย่างหนึ่งอย่างใดที่
ปรากฏได้ คือเดิมออกไปทุกกระยะเวลาเว้นไม่เกินกว่า ๓ นาที

(ฉ) บรรดาเรือใหญ่เล็กที่ทำกรจับปลา ด้วยเครื่องแห่ถอน,
เบ็ดราว หรือเครื่องจับปลาตกลงไปกบตอของทะเลนี้ เมื่อกำลังเดิน
ถ้าเป็นเวลากลางวันต้องแสดงไฟเรือขึ้นที่จะเดินเข้ามาใกล้หรือว่าเป็น
ประเภทเรือจับปลา โดยชักเครื่องหมายเป็นรูปตะกริว หรือเครื่อง
สัญญาณอย่างอื่นที่ใช้ได้ชัดเจนในทันทีแลเห็นได้ชัดดี ถ้าเป็นเวลา
ทอดสมอแถววงเครื่องจับปลาอยู่แล้ว เมื่อมีเรืออื่นจะเดินเข้ามาใกล้
ก็ให้แสดงเครื่องสัญญาณว่าแถวนั้นชนไว้ที่ ข้างเรือทางที่เรืออื่นจะ
เดินผ่านมา

บรรดาเรือที่ธงชักหรือแสดง โคมไฟตามบังคับที่ความมาแล้วใน
มาตรา ๖๕ ไม่จำเป็นต้องชักโคมไฟตามบังคับที่ความแล้วในมาตรา ๕ ข้อ

(ก) แต่ตามความในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๐ เรือดำใต้อื่นที่มีเรือดำอันแดงตามมาจะทัน ต้อง
 แดงไฟสีขาวหรือไฟที่มีความดวงหนึ่งชนไว้ข้างท้ายเรือ ให้เรือที่ตาม
 มานั้นแลเห็นไฟสีขาวที่ของแดงตามบังคับในมาตรานี้ จะใช้เป็น
 โคมแฉกเป็นทุกได้ แต่เมื่อท่วงนั้นต้องเป็นโคมอย่างหมึกเครื่อง
 ประกอบพร้อม แดงของบังคับดำให้ไฟนั้นฉายไม่ขาดแสงใน
 มณฑลที่ ๑๒ ของขาของวงเข็มทิศ คือในเขตรองขาตรงจากท้าย
 เรือเข้ามาทางด้านข้างเรือ แต่ให้มันแดงแลเห็นได้กระจ่างจากระยะ
 ทางห่าง ๑ ไมล์เป็นอย่างน้อย แต่โคมไฟดวงนั้นถ้าไม่ชัดของควรร
 แฉกในเรือสูงค่าเท่ากับโคมเขียว โคมแดง ซึ่งติดข้าง ๆ เรือ ท้อง
 ข้างนั้น

มาตรา ๓๑ เรือดำใต้อื่นที่มีขนาดยาวต่ำกว่า ๕๐ เมตร เมื่อเวลา
 ทอดสมออยู่ต้องมีโคมไฟสีขาวข้างหน้าเรือดวงหนึ่ง แฉกสูงจาก
 เรือไม่เกินกว่า ๖ เมตร แต่ในท่ ๆ จะให้แลเห็นได้ชัด แต่ต้อง
 เป็นโคมไฟอย่างที่ย้ายเรือไม่ขาดแสงรอบทิศ ให้แลเห็นได้กระจ่าง
 จากระยะทางห่าง ๑ ไมล์เป็นอย่างน้อย

เรือดำใต้อื่นที่มีขนาดยาวตั้งแต่ ๕๐ เมตร ขึ้นไป เมื่อเวลาทอด
 สมออยู่ ต้องมีโคมไฟเช่นว่ามานั้นดวงหนึ่งแฉกสูงจาก
 ใต้เรือไม่น้อยกว่า ๖ เมตร แต่ไม่มากกว่า ๑๒ เมตร แฉกท้าย
 ท้ายเรือหรือริมท้ายเรือของแฉกโคมเช่นนั้นออกดวงหนึ่ง ในท่ ๆ ค่า
 กว้างที่แฉกโคมข้างหน้าเรือไม่น้อยกว่า ๕.๖ เมตร

ขนาดยาวของเรือดำใต้อื่นให้ถือเอาตามขนาดยาวเต็มที่
 อยู่ในใบดำคัญของการจดทะเบียนเรือดำนั้น

เรือที่ติดแท่งในร่องหรือใกล้ร่องทางเรือเดินนั้น ต้องชักโคมไฟ
 ทว่ามาแต่ดวงจันทร์ได้ จะเป็นดวงเดียวหรือสองดวงก็ตามพร้อมกับ
 โคมไฟสีแดงอีกสองดวงตามทบงับได้ ในมาตรา ๕ ข้อ (ก)

มาตรา ๓๒ เรือดำโตนอกจากโคมไฟที่ต้องชักขึ้นไว้ตามข้อ
 บังคับเหล่านี้ ถ้าจำเป็นเพื่อเตือนความสังเกตของเรืออื่น เรือนั้นจะ
 แสดงไฟรับบ้างหรือใช้สัญญาณเสียงระเบิด ซึ่งจะไม่ทำให้เข้าใจ
 ผิดไปว่าเป็นสัญญาณสำหรับความอับปาง เพิ่มขึ้นอีกชั้นหนึ่งตดยกได้

มาตรา ๓๓ ความขย้างหนึ่งอย่างใดในข้อบังคับเหล่านี้ ให้ถือ
 ว่าไม่เป็นเครื่องชักขวางกั้นการชักของบังคับพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด
 ที่รัฐบาล ประเทศใด ๆ จะได้ตั้งขึ้นไว้ว่าด้วยการเพิ่มโคมไฟประจำ
 แต่โคมไฟสัญญาณสำหรับใช้ระหว่างเรือรบตั้งแต่ ๒ ลำขึ้นไป หรือ
 สำหรับเรือที่แล่นอยู่ในความควบคุมของเรือรบ หรือชักขวางแก่การ
 แสดงโคมไฟเป็นเครื่องสังเกตซึ่งพวกเจ้าของเรือต่างประเทศได้กำ
 หนดขึ้นไว้ต่อกัน แต่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของเขาแล้ว แต่ได้จัด
 ทะเบียนแต่ประกาศแล้วเป็นสำคัญ

มาตรา ๓๔ เรือไฟที่กำตงแล่นโดยไฟใบอย่างเดียวแต่ปล่องยัง
 ตั้งอยู่ ถ้าเป็นเวลาดกตงดวงต้องชักเครื่องสังเกตเป็นทวนรูปกลมทาสี
 ดำ หรือรูปอย่างใดอย่างหนึ่ง มีขนาดกว้าง ๒๓ เซนติเมตรหรือ ๓
 เซนติเมตรในเรือในทะเล จะให้แลเห็นได้ ตลอด

เสียงสัญญาณต่างๆ ที่ต้องใช้ในเวลามีหมอก ฯลฯ

มาตรา ๓๕ เสียงสัญญาณต่างๆ ที่กำหนดให้ใช้ตามมาตรานี้
 สำหรับเรือกำตงแล่นนั้น คือ :-

(๑) เรือไฟให้ใช้หัววัดหรือแดรไซเรนท์

(๒) เรือใบแต่เรือพ่วงให้ใช้แดรเซาสำหรับเขตห้ามหมอก

คำว่า "เสียงยาว" ที่ใช้ในมาตรานี้ หมายความว่าเสียง
มียาวไม่น้อยกว่าระยะเวลา ๕ วินาที แต่ไม่มากกว่า ๖ วินาที

เรือไฟทุกตัวต้องมีหัววัดหรือแดรไซเรนท์เบาด้วยดีคืนหรือด้วย
อย่างอื่นที่แทนก็ได้ คิดไว้เนทีๆ ไม่มีสิ่งใดจะขัดขวางแต่เสียงที่จะ
เป่าน้ำเค็ม แต่ต้องมีแดรเซาสำหรับเมื่อเขตห้ามหมอกที่เบาด้วยเครื่อง
จักร แต่ต้องมีระยะเวลาที่เสียงดังด้วย ๓ ระยะ แต่เรือใบทุกตัวที่มีขนาด
ตั้งแต่ ๒๐ ตันขึ้นไป ต้องมีแดรเซาสำหรับเขตห้ามหมอกกับระยะเวลา
ระยะอย่างที่ว่ามาแล้วนี้ด้วย

เมื่อเขตห้ามหมอกหรืออภากัม หรือหะตัก หรือพหยที่ฝนตกหนัก
จะเป็นเวลากลางวันหรือกลางคืนก็ได้ ให้ดังเสียงสัญญาณต่างๆ ตามที่
กล่าวในมาตรานี้ดังนี้ คือ :-

(ก) เรือกลไฟที่กล่าวถึงแล้ว ต้องเป่าเสียงยาวเต็มอไปมีระยะ
ขาดเสียงไม่เกินกว่า ๕ นาที

(ข) เรือกลไฟเดินทางที่หยุดอยู่ไม่ได้แล้ว ต้องเป่าเสียงยาว
๒ เสียง ซอนกันมีระยะเวลาว่างเสียงประมาณ ๑ วินาที แต่มีระยะขาด
เสียงไม่เกินกว่า ๕ นาที

(ค) เรือใบกำลังเดินเมื่อแล่นก้าวไปข้างขวา ต้องเป่าเสียง
เต็มอไปมีระยะขาดเสียงไม่เกินกว่า ๑ นาที แต่เมื่อกำลังแล่นก้าวไป
ข้างซ้าย ต้องเป่าเสียงซอกัน ๒ เสียงเต็มอไป มีระยะขาดเสียงไม่
เกินกว่า ๑ นาที แต่เมื่อแล่นตรงตามลมต้องเป่าเสียง ๓ เสียง ซอกัน
เต็มอไป มีระยะขาดเสียงตามที่ว่ามานี้

(ข) เรือทุกลำที่ทอดสมอ อยู่ ต้อง คุ้มครอง ถิ่น นาน ประมาณ ๕
วินาที เต็ม ๒๐ นาที มีระยะขาดเสียง ไม่เกินกว่า ๑ นาที

(ง) เรือดำใต้น้ำ เรืออื่น ยุกต์ หรือ ก่อสร้าง ทำการ ทอด หรือ ก
ด้วย โทรมะกิด หรือ ก่อสร้าง เติบ แต่ ไม่ สามารถ ที่จะ หลีก ทาง เรือ อื่น ที่จะ
เดิน เข้า มา ใกล้ เพราะ บัง คับ ท้าย ไม่ ได้ กัด หรือ ไม่ สามารถ ถอย ท้าย ไป
ทาง ใดๆ ตาม ขอบ บัง คับ เหล่า นั้น กัด ไม่ ต้อง เบิก เสียง สัญญา ตาม ทบง คับ
ไว้ ใน มาตรา ๑๕ ข้อ (ก) แต่ ข้อ (ค) แต่ ต้อง เบิก เสียง ๓
เสียง ซ้ำ กัน แทน ทุก ระยะ เวลา ขาด เสียง ไม่ เกิน กว่า ๒ นาที คือ เบิก
เสียง ขาด ขน เสียง หึ่ง แดง เบิก เสียง สั้น ตาม คัด กั้น ไป อีก ๒ เสียง เรือ
ที่ พวง นน จะ เบิก เสียง สัญญา ตาม ทว่า น กัด แต่ ห้าม ไม่ ให้ เบิก เสียง
สัญญา อื่น

หนึ่ง เรือ ใน แดง เรือ ที่ มี ขนาด ต่ำ กว่า ๒๐ คน ไม่ จำ เป็น ต้อง ดัง เสียง
สัญญา ตาม ทว่า มา แดง แต่ เมื่อ ไม่ ได้ ทำ ดัง นั้น ต้อง เบิก เสียง สัญญา
อย่าง อื่น ที่ คิด เต็ม ๒๐ นาที มี ระยะ ขาด เสียง ไม่ เกิน กว่า ๑ นาที

ให้ แล่น เรือ แดง ทั่ว เมื่อ เวลา มี หมอก ทั่ว ทั่ว

มาตรา ๑๖ เรือ ทุก ลำ เมื่อ เวลา มี หมอก หรือ อากาศ คมัว หรือ
หิมะ ตก หรือ พายุ หึ่น ตกหนัก ต้อง แล่น แดง ทั่ว แต่ ใช้ ความ ระแวดระวัง
ให้ ได้ มควร แก่ การ แดง เวลา

เรือ ไฟ ทุกลำ เมื่อ ได้ ยิน เสียง สัญญา เมื่อ เวลา มี หมอก ของ เรือ ดำ
อื่น เป็น เสียง มา จาก ข้าง หน้า เรือ แต่ ไม่ ชัด ว่า เรือ ดำ นั้น อยู่ ตรง ไหน แน่

ถ้าหากสามารถทำได้ โดยไม่ขัดขวาง ต้องหยุดเดินจักรไว้ก่อนแล้ว จึงค่อยเดินต่อไปโดยอย่างระวังจนกว่าจะพ้นความน่ากลัวเกิดเหตุ เรือ โดนกัน

ข้อบังคับการลัดท้ายเรือแล่นไปในทะเล
 กรณีเหตุอันตรายที่จะเกิดเรือ โดนกัน

ความน่ากลัวที่จะเกิดเหตุเรือ โดนกันนั้น ตามปรกติย่อมจะทราบได้ จากความดังเกิดโดยเสียงตดเขมกศกตอกทางเรือซึ่งแล่นใกล้เข้ามา นั้น ถ้าสังเกตเห็นว่าเรือตนนั้นได้เปลี่ยนแปรไปทางอื่นแล้ว ก็ให้ พังเขาใจว่ายังไม่พ้นความน่ากลัวที่จะเกิดโดนกันได้

มาตรา ๑๗ เมื่อเรือใบต้องดำงั้นตรงเข้าใกล้จะสวนกันเป็นท น่ากลัวจะโดน ก็ให้เรือสำหนึ่งหลักทางของ เรืออีกดำหนึ่งดังเช่นจะ กล่าวต่อไปนี้ คือ :-

(ก) เรือดำใดซึ่งแล่นไปตามลมจะต้องให้หลักทางของเรือสำอื่น ซึ่งแล่นขวางลมอยู่

(ข) เรือดำใดซึ่งแล่นขวางลมอยู่ข้างซ้ายมือ จะต้องให้หลักทาง ของเรือสำอื่นซึ่งแล่นขวางลมอยู่ข้างขวามือ

(ค) เมื่อเรือทั้งสองดำงั้นตามลมๆ พัดมาผิดข้างเรือกัน เรือ ทนลมพัดมาขวางซ้ายมือจะต้อง ให้หลักทางของเรือสำอื่น

(ง) เมื่อเรือทั้งสองดำงั้นตามลมๆ พัดมาถูกข้างเดียวกัน เรือที่อยู่ตรงคนลมจะต้อง ให้หลักทางเรือข้าง ปลายลม

(ง) เรือดำที่หมดลมพัดลงท้าย จะต้องหลีกเลี่ยงของเรือดำอื่น มาตรา ๑๘ เมื่อเรือกลไฟต้องดำเด่นตรงหรือเกือบตรงมาจะ ล้วนกันเป็นที่น่ากลัวจะโดน ก็ให้เรือทั้งสองถอยห่างท้ายเลยไป ข้างขวามือของตนทั้งคู่ เพื่อว่าเรือจะได้หลีกเลี่ยงไปข้างซ้ายมือซึ่งกัน แตะกัน

อนึ่งขอความน้ใช้ โตแต่เมื่อเรือต้องดำเด่นตรงหรือเกือบตรงมา ล้วนกัน ซึ่งเป็นที่น่ากลัวจะโดนกันเข้า แต่ไม่ได้ใช้ ในการเรือต้อง ดำเมื่อเด่นตรงมาจะล้วนกันตามปรกติ ซึ่งจะควรหลีกเลี่ยงกันไปได้ คราวที่จะใช้ความบังคับข้อนจำเพาะ แต่เมื่อเรือต้องดำเด่นตรง หรือเกือบตรงเข้ามาหากัน คชธนาเป็นเวลาดำต่างวันเมื่อเรือดำหนึ่ง แตะเห็นเจ้ากระ โตรงเรืออีกดำหนึ่ง ตรงหรือเกือบตรงกันกับเจ้ากระ โตรง เรือของตน แต่ถดถายกันใช้ โต ในคราวที่เรือทั้งสองดำอาจแตะเห็น โคมไฟข้าง ๆ เรือทั้งสองควรซึ่งกันแต่กันได้

ความบังคับข้อนไม่ได้ใช้ คือ :- ในเวลาดำต่างวัน เมื่อเรือดำ หนึ่งแตะเห็นเรือดำหนึ่งตรงนำเด่นคคทางเรือของตน หรือ ในเวลา ถดถายกัน คราวที่โคมแดงเรือของตนตรงกันข้ามกับ โคมไฟสีแดงของ เรือดำหนึ่ง หรือในเวลาที่โคมสีเขียวเรือดำหนึ่งตรงกันข้ามกับ โคมเขียวของเรืออีกดำหนึ่ง หรือในเวลาที่โต แต่เห็น โคมแดงไม่ แตะเห็น โคมเขียว หรือแตะเห็น โคมเขียวไม่แตะเห็น โคมแดงข้างนำเรือ หรือในเวลาที่เมื่อเห็นทั้ง โคมเขียว โคมแดงในทิศใด ๆ นอกจากเห็นข้าง นำเรือตน

มาตรา ๑๘ เมื่อเรือกลไฟต้องดำเด่นคคทางซึ่งกันแต่กันซึ่ง

นำกล้วจะเกิดเหตุโดนกัน เรือดำหนึ่งทมเรืออื่นอยู่ข้างขวางของ
ตน จะต้องหลีกทางให้เรืออื่นไป

มาตรา ๒๐ เมื่อเรือกลไฟดำหนึ่งแลเรือใบดำหนึ่งแล่นไปใน
ทางที่นำกล้วจะเกิดเหตุโดนกัน ก็ให้เรือกลไฟหลีกทางให้เรือใบ

มาตรา ๒๑ ถ้าเรือดำหนึ่งแล่นทางเดียวกับ เรือดำหนึ่งท
จะต้องหลีกทางตามความ เหนือบังคับเขตแดน ก็ให้เรือดำหนึ่งน
คงแล่นตรงไปตามทางของตน

คำขแจ้ง :— ในเวลาเมื่อมีอากาศมืดทบ หรือมีเหตุร้ายอย่าง
อื่น ๆ ถ้าเรือดำใดเห็นว่าเข้าไปใกล้จะโดนกัน อันจะบ่งกันมิได้
โดยไซ จริให้ ออกฝ่ายหนึ่งหลีกทางฉนั้น ก็ให้เรือดำนั้นพยายาม
อย่างดี ถัดก็จะต้องกันมิให้เกิดเหตุโดนกันได้ (ให้ดูมาตรา ๒๑
แต่ ๒๕)

มาตรา ๒๒ เรือทุกถาเมื่อต้องหลีกทางเรือดำอื่นตามความ
ในข้อบังคับเขตแดน ถ้าควรจะเป็นใด ก็ห้ามไม่ให้แล่นคคขวางเรือดำ
อื่นไป

มาตรา ๒๓ เรือกลไฟทุกถาซึ่งต้องหลีกทางเรือดำอื่นตามความ
ในข้อบังคับเขตแดน เมื่อแล่นเข้ามาใกล้ ถ้าจำเป็นลต้องรอกเครื่อง
จักรของเรือ หรือหยุด หรือไซจักรถอยหลัง

มาตรา ๒๔ ถึงแม้ว่าจะได้ มีความว่าไว้ ประการใด ๆ ในข้อ
บังคับเขตแดนแลวก็ เรือทุกถาที่แล่นได้มาทหน้าเรือดำอื่น จะต้อง
หลีกให้พ้นทางของเรือทคนได้มาทหน้า

เรือทุกถาที่แล่นคคตามใกล้เข้ามา กับเรือดำอื่นจะมาจากทิศใด ๆ
ก็ดี ถ้าเรือได้ตั้งเกิดได้วาเรือหนนอยู่ในทิศที่มากกว่า ๒ องศาของ

วงเข็มทิศมาข้างท้ายกิ่งก้านตาเรือ คือว่าเรือที่กำตงได้ติดมา
 นั้น ถ้าเป็นเวลาดังนั้นจะไม่สามารถเห็น โคมไฟข้าง ๆ ของเรือ
 หนนนดงนแฉว จะต้องเรียกว่าเป็นการที่โตมาทันแล้ว แต่ภายหลัง
 จะเปลี่ยนแปลงทางทิศเดินของเรือต้องดูนบประภาสใด ๆ ก็ดี จะทำ
 ใหลพ้นจากข้อที่เรือโตมาทันนั้น เป็นเรือคดทางของเรือดำขึ้นทหนักตาม
 ความในข้อบังคับเหล่านี้ไม่ได้ หรือจะทำให้เรือใหลพ้นจากความ
 จำเป็นที่จะต้องหลีกทางของเรือเหล่านั้นไม่ได้ จนกว่าเรือได้จะ
 เดินพ้นเรือหนีไปโดยดีแล้ว

เรือที่แล่นมาจะทันเรือดำขึ้น ซึ่งในเวลาดังนั้นจะไม่สามารถจะรู้
 ได้แน่ว่าเรือแล่นอยู่ก่อนไปข้างหน้า หรือก่อนไปข้างท้ายเรือที่โตมา
 นั้น ถ้ามีความสงสัยอยู่ ก็ควรเข้าใจว่าเป็นเรือใล่ แต่ต้องหลีก
 ทางให้เรือหนีไปใหลพ้นอันตราย

มาตรา ๒๕ ใน ช่องแคบ เรือกลไฟทุกลำเมื่อเห็นว่า จะไม่
 อันตรายอันใด แต่เห็นว่าควรไปได้ ก็ต้องแล่นไปข้างช่องทางซึ่ง
 อยู่ข้างขวาของเรือนั้น

มาตรา ๒๖ เรือใบกำตงแล่นจะต้องหลีกทางของเรือใบหรือเรือ
 หาปลาด้วยอวนหรือเบ็ดตาบ แต่ใจความข้อบังคับนี้ไม่ได้ขอนุญาต
 ให้เรือหาปลา มีอำนาจกีดขวางทางเรือที่เรืออื่นนอกจากเรือหาปลา
 ใหลอยู่เดิม

มาตรา ๒๗ ในการประพฤติตามแต่การเข้าใจความตามข้อ
 บังคับเหล่านี้ จะต้องคิดเห็นเป็นข้อสำคัญที่สุด ในการที่จะไม่ให้
 เป็นอันตรายในทางเดินเรือแต่ไม่ให้เกิดเหตุโศกนกัน แต่ถ้าในเหตุ

การพิเศษใดๆซึ่งจะเกิดมีขึ้นซึ่งจำเป็นจะต้องทำผิดข้อบังคับที่กล่าวมา
แล้วนั้น เพื่อจะให้หลีกเลี่ยงอันตรายในเหตุเช่นๆ ก็ทำได้

เสียงสัญญาณต่างๆ ที่ เรือเมื่อเรือเห็นกัน

มาตรา ๒๗ เสียงสัญญาณหลักเรือกัน คำพูดวาเบา "เสียงสั้น" ที่
กล่าวไว้ ในมาตรานี้ ให้เข้าใจว่าเป่าเสียงหึ่งด้วยประฆังหรือด้วยฆ้อง
เรือที่จะหลีกเลี่ยงกัน เมื่อได้เห็นซึ่งกันแก่กัน เรือกลไฟกำลังที่เดิน
ในทางใดๆที่จะควรไปได้ตามใจความหรือตามความจำเป็นจะต้องทำ
ตามข้อบังคับเหล่านี้ทุกข้อของขแรงทางนั้นโดยสัญญาณเป่าเสียงหึ่ง
ดังจะกล่าวต่อไป

เป่าหึ่งเสียงสั้น ๑ ที ให้เข้าใจว่า "จะไปทางขวามือ"

เป่าหึ่งเสียงสั้น ๒ ที ให้เข้าใจว่า "จะไปทางซ้ายมือ"

เป่าหึ่งเสียงสั้น ๓ ที ให้เข้าใจว่า "จะใช้ เครื่องจักรถอยหลัง
โดยเต็มกำลัง"

ห้ามเป็นอันตรายมิให้เรือดำใดมีความประมาทต่อกรเดินเรือให้
ถูกทาง

มาตรา ๒๘ เรือทุกลำถึงแม้ว่าจะเป็นประการใดก็ดี อย่าได้
ประมาทในเหตุการณ์ ให้คอยระวังการที่สมควรจะต้องทำอยู่เสมอ ใน
ข้อบังคับเหล่านี้ต้องเข้าใจว่าไม่มีข้อใดข้อหนึ่งซึ่งจะบรรเทาโทษของ
เรือลำหนึ่งลำใด หรือเจ้าของเรือ หรือนายเรือ หรือพวกลูกเรือ
นั้น ที่จะให้พ้นจากรับผิดชอบในเหตุที่เกิดขึ้น เพราะละเลยไม่ได้ยก

โคมไฟขึ้นไว้ หรือทำเตียงตั้งตามกำหนด หรือไม่ได้ ให้นำคนมา
คอยระวังตุ๊กตาร หรือการขนอนล้มคว่ำต้องทำตามธรรมเนียมของ
พวกเรือ หรือตามเหตุการณ์พิเศษประการหนึ่งประการใดนั้นเลย

ข้อปฏิบัติตามความในบังคับ

สำหรับเดินเรือในท่าเรือหรือน่านน้ำภายใน

มาตรา ๓๐ ข้อบังคับใดๆ ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
มีโทษชดเชยกับข้อบังคับพิเศษ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นใด ๆ ได้ตั้งขึ้น
ไว้กักตักด้วยการเดินเรือในท่า ในแม่น้ำ หรือน่านน้ำภายใน

สัญญาเวลาอับจน

มาตรา ๓๓ เมื่อเรือดำโตถึงอับจนต้องการให้เรืออื่น หรือคน
ช่วยมาช่วย ก็ให้ ไช้เครื่องสัญญาณ หรือแสดงอาการที่จะกล่าว
ต่อไปนี้ จะให้ ไช้พร้อมกันหรือต่างหากก็ได้ คือ

ในเวลากลางวัน

- อย่าง ๑ ให้ยิงปืนประมาณครึ่งละนาทีหนึ่ง
- อย่าง ๒ ให้ ไช้สัญญาณอับจนมีแจ้อยู่ในสมุด ได้ดำสำหรับ
นานาประเทศ ซึ่งหมายด้วยอักษร เอ็น. ซี.

อย่างที ๓ ให้ใช้สัญญาซึ่งแต่เห็นโต โกล คือของดีเห็นมมตุก
 คุมหรือชของกตมค้ายตุกคุม แชนอญเห็นอหรือโตรงนิน
 อย่างที ๔ ให้ ใช้เครื่องสัญญาที่กำหนดให้ ใช้เมื่อเวตามัทหมอก
 ทำให้มเดียวดังเดิมอไป

ในเวอากลางคิน

อย่างที ๑ ให้ ยิงบันหรือตกแตกประมาณครึ่งตะนาทหนึ่ง
 อย่างที ๒ ให้ มีเปลวไฟบนเรือ เป็นต้นว่าให้ คัดไฟเผาลังนามัน
 ดิน หรือถงนามนอย่างหนึ่งอย่างใด แดอื่น ๆ
 อย่างที ๓ ให้จุดพลคอกไม้ ไฟ หรือตกแตกเดียงดัง มีประกาย
 ไฟดีอย่างหนึ่งอย่างใดพุ่งขึ้นบนอากาศ ยิ่งทีถงอนระยะเวตาห่างกัน
 หน้อยหนึ่ง

อย่างที ๔ ให้ ใช้เครื่องสัญญาที่กำหนดให้ ใช้เมื่อเวตามัทหมอก
 ดง ทำให้มเดียวดังเดิมอไป

พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ บองกัน เหตุเรือ
 โตนกัน” พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ แต่ให้ พังเซจใจว่าเป็นพระราช
 บัญญัติ ที่มี กตาวถงใน พระราช บัญญัติการ เคนเรือ ใน นำน้า ดยาม
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ โดยใช้ นามว่า “กฎดำหรับบองกันมิให้เรือ
 โตนกัน” แต่ “กฎชอบงคบบดำหรับบองกันเหตุเรือ โตนกัน” นั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๙ เดือนกุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
 เป็นวันที่ ๑๓๙๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชบัญญัติ

จัดการป้องกันไข้ทรพิษ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าฯ เจ้าอยู่หัว ด้ทรงเห็นเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ไข้ทรพิษเป็นโรคร้ายชนิดหนึ่ง ถ้าบังเกิดเป็นชนแก่คนในบ้านใดหมู่บ้านใดแล้ว ก็อาจติดต่อลุกลามแพร่หลายไปได้ แลโรคชนิดนี้ก็มีวิธีป้องกันมิให้เป็นได้อยู่ แต่หากมีคนบางจำพวกยังไม่เข้าใจในลักษณะของโรคโดยชัดเจน จึงไม่นิยมในวิธีป้องกัน จึงเป็นเหตุให้เกิดของเป็นอันตรายด้วยโรคนี้จนถึงแก่ชีวิตเป็นจำนวนมาก ๆ ถึงแม้ว่าจะได้ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ เจ้านาที่จัดการปลูกให้แก้ราษฎร ในคราวที่สมควรจะปลูกเต็มมาทุกปีแล้วก็ดี ก็ยังไม่เป็นการทั่วถึงตลอดกันได้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า การที่บุคคลหนึ่งโดยที่ยังมิได้ มีพระราชบัญญัติบังคับให้ปลูกป้องกันไว้ ให้เป็นหลักฐานเอาใ้รยพระกรุณาที่จะป้องกันชีวิตของอาณาประชาราษฎร อันจะต้องเป็นอันตรายด้วยโรคนี้ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติจัดการปลูกป้องกันไข้ทรพิษขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ ในมณฑลกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศเป็นต้นไป แต่เมื่อทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ

ให้ใช้ในพื้นที่เมืองมณฑลใด เมื่อใด จะได้ประกาศกำหนดเวลาใช้
ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๓ คำบางคำที่ใช้ ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ฟังเข้าใจดังนี้
คำว่าเดินาบตี หมายความว่า เดินาบตีผู้บังคับบัญชาการของท
ซึ่งใช้พระราชบัญญัตินี้ในกรุงเทพฯ คือเดินาบตีกระทรวงนคร
บาล ในมณฑลหัวเมือง คือเดินาบตีกระทรวงมหาดไทย

คำว่าเจ้าพนักงานบังคับใช้ทรัพย์สิน หมายความว่า แพทย์หรือวงรับ
ราชการอยู่ในบังคับบัญชาเดินาบตีอย่างหนึ่ง หรือแพทย์เขตยศศักดิ์
ซึ่งเดินาบตีได้ รับรองแล้ว อย่างหนึ่ง หรือ บุคคลผู้ใดคนหนึ่งซึ่ง
เดินาบตีได้ รับรองแล้ว และรับรองว่าสามารถจะปลูกใช้ทรัพย์สินได้
อย่างหนึ่ง

คำว่าผู้ปกครองเด็กนั้น หมายความว่า บิดามารดาของเด็ก หรือ
ผู้มิชานาญและหน้าผู้ปกครองเด็กนั้นเป็นบิดามารดา หรือถ้าไม่มีผู้
ปกครองเด็กนั้นบิดามารดา ให้ถือว่าเจ้านายหรือผู้ปกครองสถานที่
เด็กเป็นกำพร้าและไม่มีญาติ หรือเจ้าวัดซึ่งเด็กอาศัยอยู่เป็น
ผู้ปกครอง

คำว่าปลูกใช้ทรัพย์สินนงามตี มีรอยแผลเป็นปลูกใช้ทรัพย์สินเป็น
รอยห่างกันโดยชัดเจนไม่น้อยกว่า ๒ แผล

คำว่าพรณหนอง หมายความว่า พรณหนองที่ได้ทำขึ้นที่
พรณหนองของรัฐบดซึ่งเดินาบตีอนุญาตให้ ใช้ หรือพรณหนอง
อย่างอื่น ซึ่งเดินาบตี จะ อนุญาตให้ ใช้ ใน ประเทศ ดัยามเป็น ครั้งเป็น
คราวความถี่สมควรแก่กาดมัย

มาตรา ๕ ให้เสนาบดีตั้งผู้กำกับการปลูกไร่ทอพิษ ๓ นาย ผู้ช่วยผู้กำกับการ เจ้าพนักงาน ปลูกไร่ทอพิษ และ ตำรวจติดตามท เหน้ดินสมควรจะต้องมี เพื่อกำการตามพระราชบัญญัติ และให้เสนาบดีตั้งชอของคบวงนำทและอำนาจเจ้าพนักงานเหล่านั้นด้วย

มาตรา ๕ บุคคลทุกคน จะต้องปลูกไร่ทอพิษเพื่อป้องกันไร่ทอพิษ เว้นแต่เด็กชอวัยต่ำกว่า ๑๕ เดือนยังไม่ต้องปลูก และการทปลูกนั้นเสนาบดีมาอำนาจจะสั่ง ให้ปลูกครั้งเดียว หรือหลายครั้งในเวลาหนึ่งเวลาดี และทใดก็ได้ แลแต่เสนาบดีจะเห็นสมควร เว้นไว้แต่ ผู้ทเจ้าพนักงาน ปลูกไร่ทอพิษ ได้ ออกใบคำญให้ ตามแบบหลวงแล้วดำ เป็นผู้พ้นจากกรเป็นไร่ทอพิษแล้ว จึงจะโดยขเงินไม่ ต้องให้ปลูกไร่ทอพิษตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖ ถ้าผู้กำกับการปลูกไร่ทอพิษ ได้ ออกประกาศให้บุคคลในท้องที่ตำบลใด มาปลูกไร่ทอพิษ ในวันใดก็ได้ หรือเมื่อปลูกไร่ทอพิษแล้วผู้กำกับการปลูกไร่ทอพิษจะสั่ง ให้มาตรวจในวันใดก็ได้ ให้บุคคลทุกคนในท้องที่นั้นมา ให้ปลูกไร่ทอพิษและให้ตรวจตามประกาศ แต่บุคคลทเป็นเด็กนั้น บิดามารดาหรือเจ้าบ้าน หรือผู้ปกครอง จะต้องเป็นผู้นำมา ให้ปลูกไร่ทอพิษและให้ตรวจตามประกาศนั้น

มาตรา ๗ บุคคลใดคนหนึ่งจะขอให้เจ้าพนักงานปลูกไร่ทอพิษไปปลูกให้ ทบวงก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานปลูกไร่ทอพิษ นั้น เป็นแพทย์หลวง รับราชการอยู่ในบังคับบัญชาเสนาบดี บุคคลผู้ขอ จะต้องเสียค่าปลูกไร่ทอพิษตามอัตรา ซึ่งเสนาบดี จะได้ กำหนด แลประกาศให้ทราบนั้น

มาตรา ๘ บุคคลคนใดคนหนึ่งเข้ามาในเขตตำบล หรือมณฑล
ใดที่โปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติปลุกไซ้ทรัพย์สินแล้ว ถ้า
เข้ามาอยู่ในท้องที่นั้นกว่า ๓ เดือนขึ้นไป นับตั้งแต่วันมาถึง จะต้อง
มาให้เจ้าพนักงานปลุกไซ้ทรัพย์สินเสียตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่
เป็นผู้ที่ใด มีหนังสือสำคัญจากเจ้าพนักงานปลุกไซ้ทรัพย์สินว่า ได้ปลุก
ไซ้ทรัพย์สินจนงามดีแล้ว หรือพ้นจากการเป็นไซ้ทรัพย์สินเดี๋ยวนั้น จึงจะ
ไม่ต้องปลุก

มาตรา ๙ ถ้าเดี๋ยวนั้นเห็นว่ามีคนจิวเป็นที่จะต้องจัดการบ้อง
ก้นไซ้ทรัพย์สินในท้องที่ตำบลใด หรือแขวงเมืองใด ๆ ก็ดี ให้เดี๋ยวนั้น
มีอำนาจออกประกาศจัดการบ้องก้นไซ้ทรัพย์สิน แต่มีอำนาจบังคับให้
ราษฎรในท้องที่นั้น ๆ มาปลุกไซ้ทรัพย์สินเสียทุกคน ภายในกำหนด
เวลาที่เดี๋ยวนั้นจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การปลุกไซ้ทรัพย์สิน ถ้าเจ้าพนักงานปลุกไซ้ทรัพย์สิน
ตรวจเห็นว่าบุคคลคนใดยังไม่สมควรจะปลุกไซ้ทรัพย์สิน ด้วยเหตุทุพด
ภาพ หรือป่วยเจ็บประการใด ก็ให้รอการปลุกไซ้ทรัพย์สินไว้ได้ แต่
ให้มีคำสั่งให้บุคคลนั้นมาให้ตรวจ แลมาปลุกไซ้ทรัพย์สินต่อไปในเวลา
ที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๑ เมื่อบุคคลคนใดได้ปลุกไซ้ทรัพย์สินจนงามดีแล้ว ให้
เจ้าพนักงานปลุกไซ้ทรัพย์สินผู้ปลุกไซ้ทรัพย์สินนั้น ออกใบสำคัญให้ตาม
แบบที่เดี๋ยวนั้นจะประกาศให้ใช้ มีวัน เดือน ปีที่ปลุกไซ้ทรัพย์สิน
จนเป็นหลักฐาน เมื่อผู้ใดมีใบสำคัญดังที่กล่าวมานี้แล้ว จึงจะนับว่า
เป็นผู้ได้ปลุกไซ้ทรัพย์สินแล้วตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ บุคคลผู้ใดที่พ้นจากการเป็นใช้ทรัพย์สินแล้ว จะร้องขอหนึ่งข้อสำคัญจากเจ้าพนักงานปลุกใช้ทรัพย์สินก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานปลุกใช้ทรัพย์สินตรวจเห็นว่า บุคคลผู้นั้นเป็นผู้พ้นจากการเป็นใช้ทรัพย์สินจริงแล้ว จึงจะให้ออกไปดังคำนี้ให้เป็นคัมม

มาตรา ๑๓ การปลุกใช้ทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้ปลุกตามเวลาและหนทางซึ่งผู้กำกับการปลุกใช้ทรัพย์สินได้กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ปลุกใช้ทรัพย์สิน ปลุกให้ เบ็ดเตล็ด ไม่ต้องเรียกค่าปลุก หรือค่าธรรมเนียมอย่างหนึ่งอย่างใด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาหนองของใช้ทรัพย์สินปลุกคือ ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือพยายามที่จะให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นใช้ทรัพย์สินโดยวิธีแต่อย่างการประการใด ๆ เป็นอันขาด ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด ผิดหนตขอข้อความที่กล่าวไว้ในมาตรานี้ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน ๕๐ บาท หรือจำขังไม่เกินกว่า ๑๐ วัน หรือทั้งปรับและจำขังถึง ๒ เดือน แม้ผลของการกระทำนั้นเป็นอันตรายถึงชีวิต หรือบาดเจ็บ ถัดต้องระวางโทษตามกำหนดโทษในประมวลอาญา รัตนโกสินทรศก ๒๔๗ หนึ่ง

มาตรา ๑๕ บุคคลคนใดไม่มาให้เจ้าพนักงานปลุกใช้ทรัพย์สินตรวจถี่ หรือไม่มาให้ปลุกใช้ทรัพย์สินตามกำหนดเวลาแต่ ๆ ผู้กำกับการ หรือเจ้าพนักงานปลุกใช้ทรัพย์สินได้กำหนด มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน ๓๐ บาท

บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กผู้ใด ไม่นำเด็กมาให้เจ้าพนักงานปลุกใช้ทรัพย์สินตรวจแต่ปลุกใช้ทรัพย์สินตามกำหนดเวลา แต่ ๆ ผู้กำ-

เพราะเหตุที่ไต่พรรณมาจากเมืองชวาเมื่อราว พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็น
 พรรณไม้ที่ประกอบด้วยโทษ เพราะเหตุที่เกิดแองกงามรวดเร็ว
 เหลือเกิน มีพรรณไม้โตไม่ช้าก็เกิดพิษพรรณงอกงามเป็นแพแผ่
 เต็มไปในท้องถิ่น จนเป็นเหตุให้เสื่อมเสียผลประโยชน์การทำนา
 เป็นอันตรายแก่พืชผลอื่น ๆ แต่เป็นความลำบากชัดของแก่การ
 เดินเรือในแม่น้ำลำคลองทั่วไป ในบางครั้งที่มีพรรณนี้ขึ้น
 เกิดขึ้น เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ได้พยายามกำจัดมาหลายปี ก็
 ยังไม่สำเร็จประโยชน์ ได้ตั้งสโมสร เพราะมกมีคนที่เงาเอา
 พรรณนี้กับชวาพวก ไปในที่ต่าง ๆ ไปปลูกเป็นหญ้ากตาดเลี้ยงปลว
 โดยหลงนิมไปว่าเป็นพรรณผักกอกเร็วทันใจบ้าง ผู้หากปลาดัด
 บรวทุกรดไฟเรือไฟไปเที่ยวจำหน่ายต่างเมืองเอาผักกตบชวาบีบปาก
 ติกรากนแดงแดด ด้วยเห็นว่าเป็นของหาง่ายบ้าง บางจำพวกยังไม่
 ไม้รู้จักโทษของผักกตบชวา เห็นแต่เป็นไม้มีดอกงามปลูกรักษาง่าย
 ก็พาเอาไปปลูกไว้ดูเล่น พรรณผักกตบชวาจึงแพร่หลายขึ้นไปทาง
 หัวเมืองข้างเหนือไปเกิดพิษพรรณตามหัวหนองท้องนา แล้ว
 ไหลตอยลงมาตามลำแม่น้ำกตบชวาทางเรือเดินมากชนทุกที่ ถ้าทง
 วิชาอันตรายแต่ความลำบากที่เกิดจากผักกตบชวาจะยิ่งมากขึ้น พระ
 บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระปรีชวิตในข้อนี้ จึงได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงคมนาคมเป็นประธาน พร้อม
 ด้วยเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แลเสนาบดีกระทรวงนครบาล นำ
 พระราชปราชญ์ ปฤกษาในที่ประชุมเทศาภิบาล ในคราวที่ประชุม
 ประจำปีที่ ๑๘ พ.ศ. ๒๔๕๖ ที่ประชุมปฤกษามีความเห็นพร้อมกันให้

นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ในการที่จะกำจัดฝักคตบชวาให้ได้จริง จำจะต้องมีพระราชบัญญัติห้ามปรามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาฝักคตบชวาไปตามท้องที่ต่าง ๆ แต่ฝักคตบชวามอยู่ในที่ของผู้ใด ให้เป็นนาทของฝนทจะทว่าตายเสียให้หมด แต่การที่จะกำจัดฝักคตบชวาในชนแแรกนี้ หัดเมืองมณฑลข้างคองไตทางแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แต่แม่น้ำบางปะกง ฝักคตบชวามีมากนักเหลือกำลังที่ราษฎรจะกำจัดได้ โดยลำพัง อย่างมณฑลที่ทางไกลออกไป ซึ่งยังไม่มฝักคตบชวาออกไปดังหรือยังมีแต่เล็กน้อย การกำจัดฝักคตบชวาในมณฑลหัวเมืองคองไต ทักถ้าวมาแล้ว จำจะต้องใช้กำลังของรัฐบาลช่วยกำจัดเสียชั้น ๑ ก่อน ต่อพรพรรณฝักคตบชวาเบาบางพอกำลังราษฎรจะกำจัดได้เอง จึงควรใช้พระราชบัญญัติให้หมิ่นอกันทวไป ทรงพระราชดำริทเห็นฉฉ ความเห็นซึ่งที่ประชุมเทศาภิบาลกราบบังคมทูลทงนี้ ชอบด้วยพระราชบริหารแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ ดับไปดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ นามเรียกฉว่า “พระราชบัญญัติห้ามปรามฝักคตบชวา พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในหัวเมืองมณฑลไต หรือเกาะเมืองไต จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาปนด้าคฉ

มาตรา ๓ เมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ในทไต ถ้าในทนั้นฝักคตบชวาเกิดขึ้น หรือมอยู่ในทของผู้ใด ให้ถือฉว่าเป็นนำทของผู้มอยู่ในทนั้นจะต้องทำตายฝักคตบชวา ตามคความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ถ้าผู้คุมข้อมืออยู่ในที่ใดมากมายเกินกำลังผู้อยู่ใน
ที่นั้นจะกำจัดได้ ให้เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ เรียกกรมแรง
ราษฎรช่วยกันกำจัด ให้ถือว่ากำจัดผู้คุมข้อมือเป็นสาธารณ
ประโยชน์อย่าง ๓

มาตรา ๕ ผู้กำจัดผู้คุมข้อมือ ให้เก็บเอาผู้คุมข้อมือขึ้นไว้
บนบก ผึ่งให้แห้งแล้วเผาไฟเสีย

มาตรา ๖ ผู้ใดไม่กระทำตามหน้าที่แต่คำสั่งในการที่ใดถูกล่วงมา
ในมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ ผู้หนี
ความผิดฐานอุทฺโทษ ต้องระวางโทษให้ปรับครั้ง ๓ เป็นเงินไม่เกิน
๓๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งปรับและจำคุกด้วยทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๗ ผู้ใดพาผู้คุมข้อมือเข้าไปในเขตท้องที่ ซึ่งใช้ พระ
ราชบัญญัตินี้ ปลดหรือปล่อย หรือปล่อยให้ผู้คุมข้อมือออกตาม
ในที่ห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเอาผู้คุมข้อมือทิ้งลงในแม่น้ำ
ลำคลองหรือที่อื่นใด ๆ ก็ดี ผู้หนีความผิดฐานอุทฺโทษ ต้องระวาง
โทษปรับครั้ง ๓ เป็นเงินไม่เกินกว่า ๓๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน
เดือน ๓ หรือทั้งปรับและจำคุกด้วยทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๘ ให้เสนาบดีกระทรวงคมนาคม เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย แลเสนาบดีกระทรวงนครบาล เป็นเจ้าหน้าที่รักษาการให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ให้เสนาบดี เจ้ากระทรวง ทบถ่วงมา
มีอำนาจที่จะตั้งกฎของบังคับรักษาการตามพระราชบัญญัติ ถ้ากฎ
ของบังคับนั้นได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต และประกาศใน

หนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ ถอนจากฉันทนเป็นล้งฉันทนแห่งพระ
ราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๑๒๐๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ให้ ใช้พระราชบัญญัติกำจัดการคชชวา พ.ศ. ๒๕๕๖
บางเมืองบางมณฑล

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่ว
กันว่า ด้วยตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติกำจัดการคชชวา
ฉบับที่ ๑๖๐๒ นั้น ถ้าจะใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ในใด จะได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นลำดับนั้น
บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่วันที่
๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ให้ใช้พระราชบัญญัติ
กำจัดการคชชวา พ.ศ. ๒๕๕๖ ตลอดในท้องที่มณฑลเหล่านั้น คือ

มณฑลพายัพ

มณฑลอุดร

มณฑลร้อยเอ็ด

มณฑลอุบล

มณฑลนครราชสีมา

มณฑลเพชรบูรณ์

มณฑลจันทบุรี

มณฑลปัตตานี

มณฑลภูเก็ต

มณฑลนครศรีธรรมราช

มณฑลชุมพร

ข้อ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้น
ไป ให้ใช้พระราชบัญญัติกำกัดผู้กตบชวาในเมืองซึ่งมีชื่อต่อไปนี้ คือ
เมืองปราณบุรี เมืองเพชรบุรี เมืองกาญจนบุรี ในมณฑล
ราชบุรี

เมืองกำแพงเพชร เมืองตาก ในมณฑลนครสวรรค์

เมืองพิษณุ ในมณฑลพิษณุโลก

เมืองกระบี่ในมณฑลประจวบ

ประกาศมาณวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒ เป็น
วันที่ ๑๒๐๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ห้ามมิให้บรรทุกผู้กตบชวาไปในรถไฟ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่ว

กกว่า เมื่อฉนวนท ๒๕ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ สำหรับ กำจัด ฝักตบชวา
แต่ให้จัดการใช้พระราชบัญญัตินั้นเริ่มต้นแต่ในมณฑลทตมฝักตบชวา
น้อย โดยลำดับมา แต่เหตุที่ทรงพระราชดำริหา ฝักตบชวาแพร่
หลายออกไปตามหัวเมือง เพราะมีผู้เอาฝักตบชวาคลุมตะกร้ากึ่งปลา
ชวรถไฟฟฟ้าไปตามหัวเมืองนี้ประการ ๑ สืบควรจะต้องห้ามมิให้ทำ
ต่อไป จึงจะบังเกิดมิให้ฝักตบชวาแพร่หลายเขาไปในที่กรมแห่ง
อื่นๆ ในพระราชอาณาจักร ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ตั้งแต่วันได้ตราพระราชบัญญัติกำจัดฝักตบชวาเป็น
ต้นไป ห้ามมิให้ผู้ใดเอาฝักตบชวาชวรถไฟฟฟ้าไปทางหนึ่งทางใดเป็น
อันตราย ถ้าผู้ใดเอาฝักตบชวาไปในรถไฟ ผู้หนึ่งมีความผิดฐานโทษ
ปรับครั้ง ๑ เป็นเงินไม่เกิน ๓๐ บาท หรือจำคุกครั้ง ๑ ไม่เกิน ๗ วัน
หรือทั้งปรับแต่จำกัดด้วยทั้ง ๒ สถาน

ให้พนักงานของเจ้าพนักงานทั้งปวง คือ เจ้าพนักงานรถไฟเป็นต้น
ที่จะเอาฝักตบชวาขึ้นตาพบในรถไฟ โดยฝ่าฝืนประกาศนี้ทำตายเสีย

ข้อ ๑ ให้เป็นหน้าที่เดนมัคกระทรงคมนาคม เดนมัคกระทรง
มหาดไทย แต่เดนมัคกระทรงนครบาล ที่จระรักษาการให้เป็นไป
ตามประกาศนี้

ประกาศมาณฉนวนท ๒๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๑๒๐๒ ในรัชกาลปัตยุมัน

พระราชบัญญัติ

รักษาคดของประปา พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมหามกุฏเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า

โดยตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดกรรณการประปาเพื่อ
น่านาทวีผลผลิตธาตุธาตุมาใช้ ในพระนคร สำหรับความสะอาด
ความดีของมหานชนทั่วไปนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่าเจ้านาย
เจ้าพนักงานได้ทำการขุดคลองหน้า ไซน้ำ แฉ่งน้ำ สำหรับการ
ประปาแต่เดิรแล้ว ดินกรรณจะมีของคบชนใดเพียบของหนัก
หนึ่งผู้ได้ทำอันตรายแก่คนคดของ แฉ่งน้ำในคดของ อันเป็นทางน้ำ
สำคัญสำหรับบริโภคให้เสียไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้สำหรับรักษาคดของประปา โดยเดิรมาดังต่อไปนี้

ภาคต้น

ว่าด้วยลักษณะของการรักษาคดของประปาทั่วไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติรักษาคดของประปา พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

แต่ให้ใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๒ บรรดาพระราชบัญญัติเดกฏข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่ง
ใช้สำหรับบุคคลต่าง ๆ นั้น ห้ามมิให้ยกมาใช้สำหรับบุคคลประเภท

มาตรา ๓ ให้เดกฏข้อบังคับซึ่งมีหน้าที่บังคับบัญชาการ ประปา มี
อำนาจลงเจ้าพนักงานสำหรับรักษาคลองประปาได้ตามสมควร

ภาค ๒

วิชาด้วยการรักษาคลองเชียงรากซึ่งเป็นทางน้ำ

มาตรา ๔ ในคลองซึ่งกั้นอยู่ในระหว่าง ๒ ตำบล แต่ในคูทาง
น้ำอื่น ๆ ซึ่งไหลลงไป ในคลองเชียงรากในตอนนี้ ในระหว่างระยะ
๓๐ เดกฏ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำการตั้งคั้งป็น

๑ เเทหรือคั้งตั้งใด ๆ เช่น คั้น ทวาย กั้งไม้ หนุ่ย ฝัดฝอย
เศษไม้ต่าง ๆ ทวารกัณฑ์ต่าง ๆ หรือน้ำได้ ไครกต่าง ๆ เป็นต้น ลง
ไปในคลอง

๒ ซักผ้า หรือล้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงในคลอง

๓ น้ำโคล กระบือ แดงคั่วต่าง ๆ ลงไปอาบน้ในคลอง

๔ ขุดคลองใหม่ขึ้น หรือขยายคลองเก่าให้ ไหลขึ้น เพื่อระก
น้ำจากทขงน้ำ หรือทำทางน้ำให้เรือเดิน หรือดำหรับการอย่างหนึ่ง
อย่างใดเป็นพิเศษ

มาตรา ๕ เจ็ดต่าง ๆ ซึ่งตั้งขยริม ๒ ฝั่งคลองซึ่งอยู่ในระหว่าง
๒ ตำบล หรือตามริมฝั่งคลองเล็ก ๆ ซึ่งเป็นคูทางน้ำไหลเกี่ยวกับ

คดีของประกาศขอคำคัดของตั้งที่ใดก็ตามไว้ ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของจะต้องริถอนออกไปให้เสร็จภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันได้ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

มาตรา ๖ การจับปลง แลการเดินเรือในคลองตอชนั้น อนุญาตได้ แต่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งได้ก่ตั้งมาแล้วในมาตราต่าง ๆ ข้างบนนี้

มาตรา ๗ การที่จะขุดเขาดินในลำคลองซึ่งทำขุดขึ้นนั้น อนุญาตได้ แต่ต้องขุดให้ห่างจากปากคลองตั้งน้ำไปข้างละ ๕๐ เส้น

ภาค ๓

ว่าด้วยการรักษาคลองตั้งน้ำ แลคลองที่แยกจากแม่น้ำ
แต่ลำแม่น้ำเจ้าพระยามาบรรจบกับคลองเชียงราก

มาตรา ๘ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใดก่ตั้งไว้ ในภาค ๕ นี้ ให้ใช้สำหรับคลองตั้งน้ำแลคลองที่แยกจากแม่น้ำมาบรรจบกับคลองเชียงรากด้วย แลนอกจากข้อบังคับเหล่านั้นยังมีข้อห้ามอีกดังต่อไปนี้

๑ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำอันตรายแก่ดินคนคลอง กั้นถนน แลตั้งที่ก่อสร้างไว้ เช่น ประตูน้ำทวนบ ท่อไซไฟน แลสะพาน เหล่านี้เป็นต้น ด้วยวิธีอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นอันตราย

๒ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดปล่อย ใต กระบือ แลสัตว์พาหนะ หรือสัตว์ของเลี้ยงค่าง ๆ เข้าไปในบริเวณคลอง นอกจากจะให้ข้าม

ไปมาทางด่านหรือท่าขนซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นไว้สำหรับให้เป็นทางเดิน

- ๓ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดลงอาบน้ำในคลอง
- ๔ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดขว้างน้ำในคลอง ด้วยวิธีใช้เครื่องมือ

ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ เครื่องตีบ่นา เครื่องรหัด แครง หรือโพง-โถง หรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่คล้ายกันเป็นอันตราย การขว้างน้ำใช้บริโภคนุญาตให้ตกได้ แต่ภาชนะที่จะนำมากดกนาค้นของเป็นภาชนะที่สะอาด

- ๕ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดลงจับปลา หรือพาเรือชนิดใด หรือปล่อยให้สิ่งใด ๆ ตกอยู่ในคลองนี้เป็นอันตราย

ภาค ๔

ว่าด้วยการวางโทษ

มาตรา ๘ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดกระทำความผิดต่อมาตรา ๔-๕-๖-๗ กับข้อ ๒-๓-๔-๕ ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีโทษฐานละโทษ ตามประมวลอาญา ที่ กำหนดไว้ ในกฎหมาย อาญา มาตรา ๓๓๒ สำหรับความผิดระวางโทษชั้น ๓ คือมีโทษฐานหนึ่งจำไม่เกินกว่า ๑๐ วัน ฐานหนึ่งปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาท ฐานหนึ่งทั้งปรับทั้งจำเช่นว่ามาน

มาตรา ๑๐ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดกระทำความผิดข้อ ๓ ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้มีโทษฐานละโทษตามประมวลอาญาที่ใดที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๒ สำหรับความผิดระวางโทษชั้น ๔ คือมีโทษฐานหนึ่งจำไม่เกินกว่าเดือนหนึ่ง ฐานหนึ่งปรับไม่เกินกว่า ๑๐๐ บาท ฐานหนึ่งทั้งปรับทั้งจำเช่นว่ามาน

๔๒๔

มาตรา ๓๓ ให้เสนาบดีผู้มำทบงคับบัญชาการประปา มีอำนาจที่จะตั้งกฎข้อบังคับดำหรั้บการประปา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ แต่เมื่อ กฎข้อบังคับนั้นได้ รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญแล้ว ให้ใช้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นวันที่ ๓๒๐๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

พระพุทธศักราช ๒๕๕๒

ว่าด้วยประกาศกำหนดให้ เรียกเงินค่าธรรมเนียม
หลักเขตรทบกเขตร ทดินจากเจ้าของที่ดิน ในมณฑลราชบุรี

ด้วยในการที่เจ้าพนักงาน ออกโฉนดบงคหลักเขตร ทดินให้แก่เจ้าของที่ดินในจังหวัดมณฑลราชบุรี ในเวลานี้ ให้เรียกเงินค่าธรรมเนียมหลักเขต ๗๐ สตางค์ จนกว่าจะได้ตั้งเปลี่ยนแปลงต่อไป

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๐

(ลงพระนาม) วัฬ

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

(ประกาศในราชกิจจานุ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒)

กฎกระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่องเงินค่าธรรมเนียมที่ดิน ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ใน ป.ร.ศ. เล่ม ๓๓ หน้า ๑๕๓ ประกอบด้วย

ประกาศ

๕๕
ตั้งเจ้าพระยา

คัมภีร์ พระพุทธเจ้าทรงกล่าว เป็นอภินิหาร ๒๕๕๑ พรรษา กาด
ปรกติ บัน จันทร โคจร อศกสัมพัทธ์ มาชมมาดี กภาพันท์ ทราบดี
ดิถีได้รอร ตรียศติภาต กุมภาพันท์มาดี เอกวิสัยคิมส์วหิน โดย
กาดนิยม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
บรมนราธิราช พินิตประชานารถมหาत्मดวงษ์ อดีตยพงษ์วิมลรัตน
วรัชคดียราชินีโรคม จาตรันตบรมมหาจักรพรรดิราชตั้งภาค อภิโค
ธชาติตั้งสุทธเคราะห์ณี จักรบรมนารถ จุฬาดงกรณราชวงวาร
บรมมกุฏนเรนทรสุริยสันตติวงษ์อติชู สู่สาธาตบุรพาธิการ อดุลย
กฤษฏาภินหารอดิเรกบุญฤทธิ วัฒนอักษรณิฉัตร ได้ภาคยธรรมพวงค์
มหาช โนตคมางคประณตบาทบงกษยกุล ประสิทธิ์ธรรมพศุภณตตม
บรมสุชมาตย์ ทิพยเทพวตารไพศาลเกียรติคุณอดุลยพิเศษ สรรพ
เทพเดศรานุรักษ์ บรมศักดิ์สมญาเทพทวาราวดี ศรีมหาบุรุษตั้งตมบัติ
เดนางคณิกรรัตนอัศว ไทศัต ประพนชปรีชามทิวัดมาจวร บริบูรณ์
คุณสารสยามาทินศร วรุตเมกราชติถก มหาปริวารนายภอนันต
มหันตวรฤทธิเดช สรรพพิเศษฉวีนชว บรมชนกาศิศร์สมมต ประ
สิทธิ์อวยยศมโหดม บรมราชตมบัติ นพปฏิถถเดวตณัศรชาติฉัตร ศิริวั
โนปลักษณ์มหาบรมราชาภิเศกาภินิหาร สรรพทศทิศวิษิตไชย สกต-

มโหฬารวิกรมมหาดีวาจันทร์ มเหศวรมหินทรมหารามาริราชวโรดม
 บรมนารถชาติอาชาวไศรย พุทธาธิไตรรัตน์นรารักษ์ อุดมยศศักดิ์
 อรรคนเรศรามาริบดี เมตตากรุณาดีตลฤไทย อโนปไมยบุญการ
 อดกตไพศาลมหาวิสุทธิเบเนทร ปรีเมณฑรธรรมิกมหาราชาริราช
 บรมนารถบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระยาฉันทบุรีศรีพิไชยสงคราม ได้รับ
 ราชการมาช้านาน จำเดิมแต่เป็นมหาดเล็กในรัชกาลที่ ๕ ครั้นมาใน
 รัชกาลที่ ๕ โปรดให้ไปรับราชการในกรมตำรวจพระราชวังบวร
 แลต่อมาตีพิมพ์ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๒๒ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ พระยามหาลำมาตยาธิบดี
 หอรน ไปจัดราชการ เมืองนครจำปาศักดิ์ ก็ได้เป็นข้าหลวงไปกับ
 พระยามหาอำมาตยาธิบดี ได้ไปจัดราชการเมืองเขมรราชู เมืองมุก-
 คาทหาร เมืองนครพนม แลทำด้านฝ่ายแม่น้ำโขงด้านตะวันออก แล
 ได้ไปป้องกันเจ้ากรุงญวนซึ่งแตกหนีฝรังเศสเข้ามาใกล้เชิงเขามันท์
 เพื่อมิให้หลบเข้ามาหาไศรยในพระราชอาณาเขต เป็นการรักษา
 ทางพระราชไมตรี แลได้ทำด้านตามตัวแม่น้ำโขง ซึ่งคือเขตรแดน
 เมืองเขมร ต่อมาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รับ ราชการ ดังกั
 ในกระทรวงมหาดไทย แลโปรดให้ไปราชการกับพวกกษัตริย์มิดแซร์
 ฝรังเศสของท้าวแสนทิ จนถึงเมืองกระแจะ ซึ่งเป็นเขตรแดนเขมร
 แลโปรดให้ไปเป็นข้าหลวงที่ตองรักษาราชการเมืองพระตะบอง เมื่อ
 พระพุทธศักราช ๒๔๓๖ ได้คุมกำลังไปป้องกันรักษาพระราชอาณา
 เขตที่ ทหนองค่านเขตเมืองนครเดียมราชู ตตอดจนชายทเดต้าม

แต่แปลตปลุกษาราชการ พระยาศักตวิเศษวรฤทธิ ต้น ซึ่งเจดานั้น
รักษาราชการอยู่เมืองพระตะบอง ในระยะซึ่งไปรับราชการหัวเมือง
ลาวเมืองเขมรอยู่นั้น เป็นเจดนานานกว่า ๓๐ ปี ต้องรับราชการด้วยความ
ความเห็น้อยยากตรากตรำดำยากเป็นอันมาก

ภายหลังตำแหน่งผู้ว่าราชการเมืองพิศณุโลก จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ไปรับราชการในตำแหน่งผู้ว่าราชการ
เมืองพิศณุโลก แต่โปรดให้ไปรักษาราชการตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล
มณฑลพิศณุโลก แทนสมุหเทศาภิบาลในเวลาซึ่งไปรับราชการ
หาทอนครวหนึ่ง แต่ได้ทำการคิดทางยกเสด็จพาดสาย ไทยเสด็จจาก
เมืองพระพิศณุโลกถึงเมืองนครสวรรค์

ครั้นตำแหน่งผู้ว่าราชการเมืองนครไชยศรี ไม่นาน ทรงพระราช
ดำริเห็นว่าตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งสำคัญกว่าหัวเมืองฝ่ายเหนือ ต้อง
เป็นผู้ที่รอบรู้ราชการทั้งการรบและแรง จึงจะรักษาการเป็นความดีดวก
เรียบร้อย ทรงทราบความดีความงามของพระยาสุนทรบุรีว่า สมควร
จะรับราชการตำแหน่งนี้ได้ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าโปรด
กระหม่อม ให้เป็นผู้ว่าราชการเมืองนครไชยศรี แต่ต่อมาได้เป็นผู้
รับราชการแทนสมุหเทศาภิบาลด้วย ภายหลังทรงพระราชดำริเห็นว่า
พระยาสุนทรบุรีมีความดีความงามจะรับราชการเป็นใหญ่เป็นประ
ธานในมณฑลนครไชยศรีได้ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าโปรด
กระหม่อมให้ พระยาสุนทรบุรี เป็น สมุหเทศาภิบาล รับราชการ ถวาย
พระเดชพระคุณสืบมา พระยาสุนทรบุรี ได้ยุดำจัดการทำนุบำรุงบ้าน
เมือง ระงับโจรผู้ร้ายดังเบรียบร้อย แต่บำรุงพระนครปฐมอันรกริบ

ขยแต่ก่อนให้เป็นพระนครหนึ่งตงาม มีถนนหนทางคึกคักตลาดไฟศาล
ครกครนเป็นทประสมชน ทาพระราชทรัพย์ ให้บังเกิดทวีมากชน
ด้วนพระปฐมเจดีย์ ขรรคบริษัณัดถาน ก็ได้จัดการปฏิสังขรณ์ทวน
บำรุงให้ตงามรุ่งเรือง เป็นทกอบเกิดศวมใจดีของพุทธบริษัท
ทงปวง

ด้วนความประพฤติของพระยาต้นทรบุรี ย่อมเป็นผู้มีธรรมาไศรย
กวางขวาง เอียบอ้อมอารีย์ เป็นทรกทของประชาชนทุกหมู่เหล่า ทง
เป็นทชชอบพทในพระบรมวงษานองนแต่ชาตถดของขลิตพระบาทเป็นอัน
มาก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาแก่
พระยาต้นทรบุรีมาก เพราะได้รับราชการถดของพระเดชพระคุณด้วย
ศวมใจดีมีความรักภักดี เป็นทชชอบพระราชธรรมาไศรย ทงเป็นศหชาติเกิด
ร่วมขมพระชนมพรรษาคด้วย ด้วนพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า
อยู่หัว ก็ทรงพระกรุณาแก่พระยาต้นทรบุรีเป็นอันมาก เพราะเป็นผู้
ทมศวมใจรักภักดีศอใตฝ่าถดของขลิตพระบาท เป็นทททรงคนเคยแต่
พทพระราชธรรมาไศรยมาช้านาน ตั้งแต่ยังมีได้เสด็จถดถึงถดด้วยราช
ถมบัตถดถดมาจนถดถดคน พระยาต้นทรบุรีรับราชการถดของพระ
เดชพระคุณมาช้านาน โดยถดมาแต่เมื่อ ถดถดทวนบำรุงรักษาราช
การในหน้าที่ให้เจริญมาโดยถดถดบมีได้เสด็จมทราชม จนมิตนมาขุเจริญ
โดยถดถดมทศกภักดีทงปวงในถดถดถน นับถดเป็นผู้ทรรับราชการ
เป็นอย่งดีได้มทหนึ่ง ควรเป็นศวมใจของชาตถดของขลิตพระบาททง
ปวงทจะถดถดเรรตาม เมื่อผู้ทมศวมใจปรชษาเห็นปานนมีรับราชการอยู่ใน
ตำแหน่งใด ๆ ถดถดควรทจะได้รับพระราชทานบรรดาศักถดอันถดถด
ในตำแหน่งนนั้นเป็นบำเหน็จศวมใจชอบ เพื่อเป็นเกียรติยศสืบไปนนาน

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้พระยาสุนทรบุรีมุนีศรีวิชัยศักดิ์
เป็นเจ้าพระยา มีราชทินนามว่า เจ้าพระยาศรีวิไชยชนินทร์ ปฐม
นครินทร์ วิบุลยศักดิ์ นิตยดวามภักดีรามาชินดี ศรีมณฑลธการ
วิดิษฐุ ขรรณัจฉริตภักตัญญูการ พริยแรงหาญรายุทธชน ได้ภณ
สุนทรวรชุนทรณย์ นรมราชประดงค สัตริปฏิบัติ พุทธาทิศนถรณ
ชาดา ชุตมอชวราชยาไครย ธกยพิริยบรากรมพาทู คำรงคักคินา
๓๐๐๐๐๐ จึงเจริญสุขสวัสดิพิพัฒน์มั่งคดทุกประการ เทอญ

ประกาศ

เลิกใช้เงินเหรียญบาทตราพระเกษมแดงตรางกุฏ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการได้
เกล้าได้กระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้
ประกาศว่า ตามความในประกาศฉบับข้อความของมาตราในพระ
ราชบัญญัติมาตราของศักราชโกสินทรศก ๒๕๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน
กายน ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ใช้เงินเหรียญบาทที่ท้าวชั้นตามพระราชบัญญัติเก่าได้ทั่วไปอย่าง
เดิมนั้น

บัดนี้ทรงพระราชมดำรัสสั่งว่า เงินเหรียญบาทที่ได้อาศัยอยู่ในบ้าน
เมืองในเวลานี้มีอยู่หลายอย่างหลายชนิด ส่วนชนิดตราพระเกษมแดง

ตรามงกุฎได้ออกใช้มานาน แต่ประชาชนได้จับจ่ายใช้สอยจน
สึกหรือดัดตายตบเดือนไปโดยมาก

หนึ่งในเวลานี้ ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดการสร้างเงินเหรียญบาทอย่างใหม่
ออกใช้ตามประกาศ ลงวันที่ ๓๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
แล้ว พอจะทดแทนในการที่จะเลิกใช้เงินเหรียญบาทตราพระเกี้ยวแต่
ตรามงกุฎที่ไม่สมควรจะใช้ต่อไปได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กำหนดการรับแลก
ดังต่อไปนี้

๑. ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้นไป
เงินเหรียญบาทตราพระเกี้ยวแต่ตรามงกุฎให้ยกเป็นเหรียญตราป็น
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ไปจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พระพุทธศั
กราช ๒๔๕๗ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติยอมรับแลกเงินเหรียญ
บาททุกตัวแล้วข้างนั้น จ่ายเงินเหรียญบาทที่ยังไม่ได้ประกาศให้
เลิกใช้ เปลี่ยนให้ ไปตามเหรียญที่บริบูรณ์บาทต่อบาท

๓. เงินเหรียญบาทที่มีมูลค่าแต่เปลี่ยนแปลงตามในข้อ ๒ นั้น ถ้า
เจ้าพนักงานตรวจเห็นเป็นของปลอมแปลงหรือขาดเนื้อไป ด้วยเหตุ
อื่นนอกจากสึกหรือตามธรรมเนียมแล้ว ให้เจ้าพนักงานทำลายเสียแล้ว
คืนชั้นโลหะให้เจ้าของรับไป เว้นแต่สึกหรือหรือชำรุดตามธรรมเนียม
ให้เจ้าพนักงานรับไว้เหมือนหนึ่งเงินบริบูรณ์ตามในข้อ ๒

๔. สถานที่จะเปิดการรับแลกเปลี่ยนนี้ ในมณฑลกรุงเทพฯ จะ

เปิดการรับแลกทองคำพระคลังมหาสมบัติ แลทองคำในเมืองต่างๆ ใน
พระราชอาณาจักร จะเปิดการรับแลกที่พระคลังมณฑลแต่พระ
คลังเมือง

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมศาลฎีกาตามประกาศ ศก ๑๑๐

(พ.ศ. ๒๔๓๔) แลให้ ใช้อัตราค่าธรรมเนียมศาลอุทธรณ์

ประกาศ ศก ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) แทน

เว้นแต่ค่าตัดสินให้คงตามเดิม

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ค่าฤชา
ธรรมเนียมศาลฎีกายังคงเรียกอยู่ตาม อัตราใน ประกาศ ศก ๑๑๐
(พ.ศ. ๒๔๓๔) นั้น ไม่สมควรแก่กาลสมัย ฯ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิก อัตรา ค่าธรรมเนียมใน

เปิดการรับแลกทองคำพระคลังมหาสมบัติ แลทองคำในเมืองต่างๆ ใน
พระราชอาณาจักร จะเปิดการรับแลกที่พระคลังมณฑลแต่พระ
คลังเมือง

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมศาลฎีกาตามประกาศ ศก ๑๑๐

(พ.ศ. ๒๔๓๔) แลให้ ไซ้อัตราค่าธรรมเนียมศาลอุทธรณ์

ประกาศ ศก ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) แทน

เว้นแต่ค่าตัดสินให้คงตามเดิม

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ค่าฤชา
ธรรมเนียมศาลฎีกายังคงเรียกอยู่ตามอัตราในประกาศ ศก ๑๑๐
(พ.ศ. ๒๔๓๔) นั้น ไม่สมควรแก่กาลสมัย ฯ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมใน

ประกาศ ศก ๓๓๐ (พ.ศ. ๒๔๓๕) นั้นเดิม เว้นแต่คำตัดสิน ๘๐ บาท ให้คงไว้ตามเดิม แต่ให้ศาลฎีกาใช้อัตราค่าธรรมเนียมอื่นเท่ากับ อัตราค่าธรรมเนียมในศาลอุทธรณ์ตามประกาศแก้คำอุทธรณ์เนียม ในวิธีพิจารณาความแพ่ง ศก ๓๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๕) ตั้งไปแต่วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ។

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ เดือนกุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๑๓๘๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ มาตรา ๘ ซึ่งได้กำหนด “ที่จับสัตว์น้ำซึ่งอยู่ในบริเวณพระอาราม หรืออยู่ติดกับเขตพระอารามภายใน ๕ วา ให้ถือว่าเป็นที่หวงห้ามไว้สำหรับรักษาพชรพรรณสัตว์น้ำ” นั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่าเขตที่หวงห้ามสำหรับรักษาพชรพรรณสัตว์น้ำซึ่งได้กำหนดไว้ดังนัยนอ่ยนี้ ไม่ควรเพียงพอกที่จะให้สัตว์น้ำอาศัยระเกิดพชรพรรณมากจนได้ สมควรจะขยายให้กว้างออกไปอีก อนึ่งตามพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ยังขาดข้อจำกัดที่ควรกำหนดตาอวนแต่ละระยะของเครื่องมือ

บางอย่าง และห้ามการจินตนาในทจปัดตจนาให้แห่ง ซึ่งเป็นเหตุ
กระทำให้ พชพรรณ ตัดตจนาเป็นอันตรายสูญหายไป ไม่ได้กำหนดไว้
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขข้อความใน ๓ ข้อที่กล่าวมา
แล้วนี้ คราเป็นพระราชบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นได้ ใช้สืบไปดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
ศก ๓๒๐ เดิม ให้คงใช้มาตรา ๒ ซึ่งจะได้กล่าวไว้ต่อไปดังนี้แทน

มาตรา ๒ ทจปัดตจนาซึ่งอยู่ในบริเวณพระอาราม หรือติดกับ
เขตพระอารามกต หรือทซึ่งเหมาะแก่การรักษาพชพรรณตัดตจนา
ดังเช่น ททของกงหรือวงกต หรือทหนองคตของบบางกต เช่นนี้
เป็นต้น ให้ถือว่าเป็นทหวงห้ามรักษาพชพรรณตัดตจนาตามพระราช
บัญญัตินี้ แต่ทจะกำหนดเขตกว้างยาวเท่าใด และทงที่ใดคตจะมีก
แห่ง ให้สมทเทศำภิบาลมีอำนาจทจะกำหนดขึ้นให้เหมาะแก่ทงทกม
ประเทศทนั้นๆ เพื่อให้ตัดตจนาฮาได้วยเกิดพชพรรณมากจน

มาตรา ๓ ให้สมทเทศำภิบาลมีอำนาจทจะกำหนดในทงที่ใด
คตให้ใช้ขนาดตาของนแต่ละระยะของเครื่องมือ เช่น เมือก, ดอบ,
เป็นต้น กับเวทให้มททางปลาเดินในเครื่องกนทใช้จปัดตจนาได้
เพียงใด เพือรักษาพชพรรณปลาตัวเล็กซึ่งยังไม่คตจจับให้เด็ดตออก
ไปมาได้ ก็ให้กำหนดคตแต่จะเห็นสมคต

มาตรา ๔ ห้ามไม่ให้มทหนึ่งผู้ใดจินตนาในทจปัดตจนาให้ใด
นอกจากบ้อปลา เวทใดแต่ได้วยอนุญาตจากเจ้าพนกงานกอน จึง
จะทำการจินตนาได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็น
วันที่ ๓๒๐๓ ในรัชกาลมคยุนน

ประกาศกระทรวงคมนาคม

พเนกไปรษณีย์

ด้วยตามประกาศ กระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๓๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ ประกาศใช้ตั๋วตราไปรษณีย์ราคาต่างๆ รวม ๓๒ ชนิด ความแจ้งอยู่แต่ก่อน

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างไปรษณีย์บัตรอย่างใหม่ ชนิด ๕ ชนิด แลพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมไปรษณีย์โทรเลขจำหน่ายใช้ไปรษณีย์บัตร & ชนิดนั้นได้ ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นต้นไป ไปรษณีย์บัตรใหม่ ๕ ชนิดนั้น คือ

- (๑) ราคาแผ่นละ ๓ สตางค์ พันธุ์ขาวมีตราพระบรมรูปเต็มขอบใบไม้ สำหรับใช้ในแขวงเมืองเดียวกัน
- (๒) ราคาแผ่นละ ๕ สตางค์ พันธุ์ขาวมีตราพระบรมรูปเต็มขอบมุมอ่อน สำหรับใช้ไปต่างเมืองในพระราชอาณาเขต
- (๓) ราคาแผ่นละ ๖ สตางค์ พันธุ์ขาวมีตราพระบรมรูปเต็มขอบมุมอ่อน สำหรับใช้ไปเมืองต่างประเทศ
- (๔) ราคาแผ่นละ ๑๒ สตางค์ พันธุ์ขาวมีตราพระบรมรูปเต็มขอบมุมอ่อน สำหรับใช้ไปเมืองต่างประเทศ แต่มิชอบรับด้วย

มีจำหน่ายณที่ทำการไปรษณีย์ทุกตำบลในพระราชอาณาเขต
กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
(ลงนาม) วงษานุประพัทธ์
เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกการไปรษณีย์

ด้วยการค้าขายในเมืองภูเก็ต เมืองตรัง เมืองนครศรีธรรมราช
เมืองสงขลา แต่เมืองปัตตานี ได้เจริญขึ้นมากแล้ว แต่การรับส่ง
หีบห่อไปรษณีย์ยังคงติดต่อกับเมืองต่างประเทศนั้น ยังไม่ได้เปิดใช้
ถาวรแต่เดิมมา

เพื่อจะอุดหนุนให้การค้าขายเจริญสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้เป็น
การติดต่อกับพ่อค้าพาณิชย์ทั่วไป กระทรวงคมนาคมได้นำความขึ้น
กราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเปิด
ใช้ไปรษณีย์จดคู่ ระหว่างเมืองภูเก็ต เมืองตรัง เมืองนครศรีธรรม-
ราช เมืองสงขลา แต่เมืองปัตตานี ทำการรับฝากส่งไปมาถึงเมือง
ต่างประเทศได้ด้วย ซึ่งบัดนี้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้เปิดทำการรับฝากหีบห่อไปรษณีย์จดคู่ได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไปแล้ว จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลงนาม) วุฒานุประพัทธ์

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกการไปรษณีย์ โทรเลข

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้การไปรษณีย์ โทรเลข
 ขนทเมืองเดย มณฑลอุดร เพื่อทำการรับฝากหนังสือโทรเลขไป
 มากับเมืองต่าง ๆ ได้ทั่วไป กับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิด
 ใช้การไปรษณีย์ โทรเลขขนานคั่นทเมืองเดย มณฑลอุดร เพื่อทำ
 การรับส่งเงินไปมากับกรุงเทพฯ ได้ ตั้งแต่ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ.
 ๒๔๕๗ เป็นต้นไป จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) อุดชาชนประพัตถ์

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติจัดการศึกษาธิการเมืองเชียงใหม่

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าเห็นชอบให้ประ-
 กาศให้ทราบทั่วกันว่า ความความในพระราชบัญญัติจัดการศึกษาธิการ

ตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติขึ้นในมณฑลใด หรือเมืองใด เมื่อใด จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ในท้องที่จะใช้พระราชบัญญัตินั้นด้วยเป็นลำดับดังนี้

๕๕) บัดนี้ เจ้าพระยาสุรสีห์วิมลบริหาร ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินสยาม มีใบบอกมายังกระทรวงมหาดไทยฯ ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ท้องถิ่นเมืองเป็นท้องศาลารัฐบาลมณฑล แต่เป็นที่ประชุมการค้าขายมีบ้านเรือนและผู้คนมาก ผู้คนจะจัดการค้าขายไปตามพระราชบัญญัติที่รัฐบาลได้ด้วยความบริบูรณ์ของท้องที่ ตำบลนั้นประการหนึ่ง แต่โดยเหตุว่าเป็นที่ประชุมชนมาก มักเกิดโรคภัยไข้เจ็บในที่เหล่านั้น ถ้าจัดการค้าขายตามจะเป็นการมีอันตรายแก่มหาชนด้วยประการหนึ่ง แต่การที่จะจัดการค้าขายตามเป็นการแรกตั้งขึ้นใหม่ ควรจะจัดแต่เพียงในตำบลทั้ง ๒ แห่งเท่านั้น

๑) ผู้ว่าราชการเมืองแม่ฮ่องสอนว่า ตำบลข้างมอญ ตำบลข้างกลาง

๑) ทิศเหนือ ตั้งแต่ ท้าริมแม่น้ำปิง เห็นจอฉนวนมณฑลศาลาประชาคมถนนเมืองลงมาตามทางใต้ ช้ามหนองบัวไปถึงวัดเขตรบ้านถนนวิเศษยานนท์ ๑๕ เส้น ๗ วา

๒) ทิศใต้ ตั้งแต่ มอญวัดบวชขาว ไปตามเขตรบ้านริมถนนศรีดอนไชยถึงชายทุ่ง เดียวไปโดยบ้านเจ้าพนักงานกรมป่าไม้ ๕๗ เส้น แล้วข้ามถนนเจริญประเทศไปถึงแม่น้ำปิง ท้าใต้ ท้าถาวร กรมป่าไม้ ๒ เส้น ๓๐ วา

๓) ทิศตะวันออก ตั้งแต่ ท้าหน้าแม่ปิง เห็นจอฉนวนมณฑลศาลาประชาคมไปตามฝั่งแม่น้ำปิงถึงท้าใต้ ท้าถาวรกรมป่าไม้ ๕๒ เส้น ๓๐ วา

๕) ทิศวันตก ตั้งแต่มุมสุดเขตรับาน ถนนวิษยานนท์ ไปตามคูเมือง ถึงมุมใต้วัดบวคข้าง ๕๓ เส้น ๓๕ วา

๒ ผังตะวันออกแม่น้ำบึงคำบดฟ้าฮ่าม ตำบลวัดเกษ ตำบลท่าศาลา

๓) ทิศเหนือตั้งแต่ทำนน้ำแม่บึง หน้าวัดศรีโอง ไปตามถนนเหนือวัดศรีโอง ถึงยอดถนนวัดเซตุมพ ถึงท่าริมทุ่งน้ำ โรงเรียนปรีนทร์อ-แยดคอเดช ๑๒ เส้น

๒) ทิศใต้ ตั้งแต่ฝั่งแม่น้ำบึง ท่าถนนเด่นาริการ ไปตามถนนเด่นาริการ ถึงถนนนายพล ๗ เส้น

๓) ทิศตะวันออก ตั้งแต่ถนนเด่นาริการ ไปตามถนน นายพลเด่นาคัดใหม่ ถึงชายทุ่ง ๒๕ เส้น ๕ วา แล้วหัก โอนไปตามเขตรับานถึงถนนคอยตะเก็ดไป ทาง หน้า โรงเรียนปรีนทร์อแยดคอเดช ถึงถนนวัดเซตุมพ ๓๓ เส้น ๓ วา

๔) ทิศวันตกตั้งแต่ถนนวัดศรีโอง ไปตามริมฝั่งแม่น้ำบึงถึงท่าถนนเด่นาริการ ๕๐ เส้น เป็นท้องที่อำเภอเมืองฯ เชียงใหม่แห่งที่ ๕ นอก

ด้วยเหตุนี้เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ จึงได้เรียกประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านแถบภูมิตีในตำบลที่กล่าวมาแล้ว ได้ปรึกษาเห็นชอบพร้อมกันว่า ควรจะจัดการศุภกิริยาตามพระราชบัญญัติในท้องที่เหล่านี้ก่อน แล้วจึงจะได้ขยายให้กว้างขวางต่อไป เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ จึงมีเทศาภิบาลมณฑลพายัพ จึงได้มีใบบอกเข้ามากราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

เมื่อได้ทรงทราบความตามใบบอกนี้ ทรงพระราชดำริเห็นชอบ

ด้วย จักรพรรดิพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดการศึกษาภิกษุในท้าวบดทั้ง ๒ ผังแม่น้ำปิง ดังปรากฏอยู่ในใบบอกเจ้าพระยาสุรสีห์วิมลวงศาธิบดีบอกราชเจ้ามาแต่วันนั้น แด่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินภาษีศังกัดเครื่อง โรงร้านกระท่อมที่เก็บได้ในเขตการศึกษา ให้เป็นผลประโยชน์สำหรับจ่ายใช้ในกิจการศึกษาดังตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวันที่ ๓๒๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติระงับโรคระบาดทั่ว

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามพระราชบัญญัติระงับโรคระบาดทั่ว ซึ่งได้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐ ตอนที่ ๓๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่า จะให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้มีผลตลอดในพระราชอาณาจักร จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญนั้น บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้ ใช้พระราช

บัญญัติ ระวังโรค ระบาดทั่ว ในเขตฯ แขวง มณฑลกรุงเก่า จันทบุรี
ชุมพร นครไชยศรี นครราชสีมา นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช
ปัตตานี ปราจีนบุรี พายัพ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ภูเก็ต ราชบุรี
อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด อุตรดิตถ์ รวม ๑๗ มณฑล ตั้งแต่บัดนี้ไป

คำกล่าวว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

รองเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเห็นแทน

ประกาศ

ให้ ใช้พระราชบัญญัติลักษณะห้าโคกระบือและสุนัข
ตามหัวเมือง ในมณฑลร้อยเอ็ดและมณฑลอุบลราชธานี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จนำบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดังว่า

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติ ลักษณะห้าโคกระบือ และ สุนัขตามหัวเมือง รัตนโกสินทร ๑๓๘ มาตรา ๓ มีว่า “ ถัดทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ ในมณฑลและหัวเมืองใด จะได้ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็น
สำคัญนั้น”

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ ว่า ใค
กระบอบและดูกรตามหัวเมืองนั้น ใน ๓ มณฑลร้อยเอ็ด ๒ มณฑล
อุบลราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้นไป
ประกาศมาณวันที่ ๗ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

รองเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเห็นแทน

ประกาศ

เรื่องยกอำเภอเสดภูมิมาขึ้นอยู่กับความปกครอง
ของจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า อำเภอเสด-
ภูมิในมณฑลร้อยเอ็ด เมื่อยังอยู่ในความปกครองของจังหวัดร้อย-
เอ็ด เมื่อก่อนจะตั้งขึ้นกับจังหวัดหรือเกี่ยวกับโรงศาลมาก เพราะ
หนทางระหว่างอำเภอเสดภูมิกับจังหวัดร้อยเอ็ดเพียงวันเดียว บัดนี้
เมื่อแยกอำเภอเสดภูมิมากับจังหวัดกาฬสินธุ์ ถึงเวลาจะมีการเกี่ยว
ข้องกับจังหวัดหรือเมื่อคดีต้องพิพากษากับโรงศาล ย่อมเป็นการดำ-

มากเพราะหนทางไกลกันต้องเดินถึง ๓ วัน จึงทรงพระราชดำริเห็นว่า
สมควรที่จะแยกอำเภอเสด็จม้ายขึ้นกับจังหวัดร้อยเอ็ดตามเดิม เพื่อ
สะดวกแก่การปกครองและสะดวกแก่ราษฎร ซึ่งจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับ
กับจังหวัดแต่โรงพยาบาลคือไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยก
อำเภอเสด็จม้ายน้อยในความปกครองจังหวัดร้อยเอ็ดตามเดิมนับไป
ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๓๒๐๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ

*ให้นายพลตรี พระยาเทพอรชุน เป็นสมุหราชองครักษ์

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ดังว่า กระทรวงกระ
ตาคมกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า นายพลโทพระยาสุรเดชา สมุห
ราชองครักษ์ มีโรคไทยเบียดเบียนมาช้านาน ไม่สามารถจะรับราช
การประจำตำแหน่งได้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า นายพลโท พระยา
สุรเดชา สมุหราชองครักษ์ มีโรคไทยเบียดเบียน ไม่มีกำลังพอจะ
รับราชการฉลองพระเดชพระคุณได้จริง สมควรจะได้รับพระราชทาน
เบี้ยบำนาญ เพื่อเป็นบำเหน็จความชอบในราชการคือไป จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกจากประจำการ รับพระราชทานเบี้ย
บำนาญเป็นพิเศษแล้ว

อนึ่งตำแหน่งผู้แทนของครุฑ ซึ่งว่างลงนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า นายพลตรี พระยาเทพอรชุน ผู้แทนผู้แทนของครุฑอยู่ในเวลานี้ ได้รับราชการในหน้าที่เรียบร้อยตลอดมา แต่เป็นที่ใดว่างพระราชหฤทัย สมควรจะรับราชการในตำแหน่งนี้ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลตรี พระยาเทพอรชุน เป็นผู้แทนของครุฑตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

พระบรมราชโองการดำรัสตั้งณวันที่ ๖ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ประกาศกระทรวงนครบาล

แผนกป้องกันโรคภัยที่ ๑๗

ด้วยได้ทราบว่าโรคภัยที่ติดต่อกันได้ คือโรคกาฬโรค ได้เกิดขึ้นในเมืองฮ่องกงและซัวเถา เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอประกาศตามข้อความในมาตรา ๒๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน่านน้ำสยาม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ว่า

(๓) ให้เรือทุกลำ ซึ่งได้ออกจากเมืองฮ่องกงหรือเมืองซัวเถา เข้ามายังในน่านน้ำสยาม ณ วันหรือภายหลังจากวันที่ได้ประกาศนี้ และจอดที่ด่านตรวจป้องกันโรคภัยที่เกาะพระ มีกำหนด ๓๐ วันเต็ม นับตั้งแต่วันที่ได้ออกจากเมืองฮ่องกงหรือเมืองซัวเถา จึงจะได้รับ

อนุญาตให้เข้ามาได้ หรือจะต้องอยู่จนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์จะได้
อนุญาตจึงจะเข้ามาได้

(๒) เรือทุกลำที่มาจากเมืองท่าอื่น ๆ ในประเทศ
จีน ไทคิงแฉะ ทานตรองบ้องกั โครรายทเกาะพระ ให้เจ้าพนักงาน
แพทย์ตรวจเสียก่อน เมื่อเจ้าพนักงานแพทย์อนุญาต จึงให้เข้ามาได้
ตามข้อความในประกาศกระทรวงนครบาล ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๘
เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ นั้น

(๓) ประกาศกระทรวงนครบาลแพนบก้องกั โครราย ฉบับ
ที่ ๓๗ ลงวันที่ ๓๒ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๐ นั้น เป็นอัน
ยกเลิก

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๐

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศ

กำหนดวันพระราชพิธีพระสังกรานต์

พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มี
พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า

ทรงพระราชดำริเห็นว่า ประเพณีแต่ก่อนมาย่อมมีเวลาดำมาคมกันน้อย จึงต้องหาโอกาสประชุมกัน มีการทำบุญต่างๆ เป็นต้น เมื่อมีผู้นำสำเนาเข้ามามีลัทธิแปลกๆ กันมาทำในประเทศแถบบ้านเมืองพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงพระอนเคราะห์ แดบอย่างพระเจ้าแผ่นดินโปรดให้ทำขึ้น ตามลัทธิที่ลือว่าเป็นการบุญ ฤๅการมงคล แต่เพื่อความประสงค์ ซึ่งจะได้ประชุมชนเป็นการดำมาคม ซึ่งกันแก่กัน ในเวลาว่างการ ถ้าเมื่อก่อนที่ลัทธิมาทางศรัทธา พิธีต่างประเพณี โบราณมาหาได้ปรากฏว่า พิธีอะไรจำเป็นต้องทำทุกคราว กัณฑ์ไม่ บางคราวก็ประจบกับฤๅแต่เดิม ก็ได้ตั้งพิธีขึ้นเป็นการพิเศษก็มี ถ้าใครความดีความชอบพร้อมเพรียงนพเป็นประมาณ การพิธีต่างๆ ก็เพราะต่างลัทธิของตน มา พระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้ปลงมือ จึงต้องเป็นทนายทรมพินนได้ จึงตกเป็นพระราชพิธีต่อมา แต่ส่วนการเวียนเมืองก็ยอมดำเนินไปตามคราวตามเวลา มีท้าวเป็นต้องทำกันน้อย ชน การดำมาคมซึ่งกันแก่กันก็ยอมมีติดต่อกันช่น จึงไม่จำเป็นจะต้องมีแต่การพิธี เพราะ ฉนั้นการพิธีต่างๆ จึงได้ลดน้อยลงแต่แต่พระราชนิยมให้ควรแก่เดิม มาถึงบัดนี้สมควรที่จะได้ลดหย่อนพิธีต่างๆ นานาให้น้อยเวลา ด้วยราชกิจอื่น ๆ ที่จะพึงกระทำก่อน แต่การประชุมนั้น ๆ ก็น้อยแล้วเป็นของนิตย

ตามความนิยมแต่ก่อนนับจนตามจันทรคติ ถ้าห้ามในวันในการพิธีต่างๆ แต่ส่วนพระราชพิธีเสด็จศึกถึงกรณณนนั้นนับตามทางดุริยคติใช้ปะปนมาด้วยกัน ครั้นเมื่อรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบรมชนกนารถแห่งเรา ได้โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ

ใช้วันตามตรียศคืนบั้งตรุงรัตนโกสินทรเป็นศักราช ใช้ตั้งแต่ปีฉลู
เอกศก จุลศักราช ๑๒๕๓ ตรงกับรัตนโกสินทรศก ๑๐๘ เป็นต้นมา
แจ้งอยู่ในประกาศลงวันที่ ๖ & ๓๖ ปีชวดสัมฤทธิ์ศก จุลศักราช ๑๒๕๐
นั้นแล้ว

ครั้นมาถึงรัชกาลปัจจุบันนี้ ก็ได้ประกาศเลิกใช้รัตนโก-
สินทรศกเป็นพุทธศักราช แจ้งอยู่ในประกาศลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์
รัตนโกสินทรศก ๑๑๓ อีกฉบับหนึ่ง

การที่ใดเปลี่ยนแปลงมาแล้ว เช่น นกนบราเป็นระเบียบดิน แต่
การพระราชพิธีทงยังมีอยู่ ยังหาได้กำหนดทำตามวันทางตรียศดีไม่
จึงโปรดเกล้าฯ ให้ยกคำ ว่า "แต่วิธีวันเดือนปีตามจันทรคติซึ่งเคย
ใช้มาในราชการ กำหนดการพระราชพิธีประจำเดือนต่าง ๆ ก็ดี แล
ใช้ตั้งเกิดเป็นวันพระหยดทำการก็ดี ให้คงใช้ไปตามเดิมนั้น" ความ
ประกาศฉบับก่อนที่โตกล่าวมาแล้วนั้นให้ยกเสีย เพราะจันทรคติทำ
การก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้หยุดวันชาติตยแล้ว แต่วันกำหนดพระราช
พิธีก็จะได้กำหนดวันทางตรียศดีต่อไป

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระราชพิธีเดิมพจนานุกรม ซึ่งเดิมทำ
ตั้งแต่แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๕ ถึงแรม ๑๕ ค่ำคืนนับเป็นวันหลัง พระ
ราชพิธีศรีสังฆปาณการธนาพระพพัฒน์ดีดยา ทาตั้งแต่เดือน ๕ ขึ้น
๒ ค่ำถึง ๓ ค่ำ แต่พระราชพิธีเสด็จศกตั้งกรานต์ หว ได้กำหนดวันทาง
จันทรคติไม่ ทางโหราศาสตร์ดีดทางตรียศดี แล้วแต่ปีใดพระอา-
ทิตยจะยกขึ้นราษเมษวันใด จันทรเป็นวันตั้งกรานต์ คงเริ่มทำตั้งแต่
ตั้งกรานต์วันรองทายถึงวันตั้งทาย เป็นวันเถลิงศกจุลศักราช ขึ้นปี
ใหม่ พระราชพิธีทง ๓ นมวันใกล้เคียงกันบ้าง ห่างกันบ้าง เพราะ

ตั้งกรณศกตทางสุริยคติ การกำหนดวันพระราชพิธียังหาเป็นระเบียบ
ไม่คงใช้อยู่ที่ ๒ คติ แต่ส่วนอื่น ๆ ในราชการก็ได้ ใช้วันทางสุริยคติ
แล้ว แต่การพระราชพิธียังคงทำอยู่นนหาตรงกับกรณศกตวันไม่ คือ
แต่เดิมมาทำพระราชพิธีครั้งแรกในแรมเดือน ๕ ก็เพราะกำหนดศกตบ เกิด
ศกตจนจศกกราชใหม่ในวณตั้งกรณศกตวันท้ายก็เพราะใช้ศกตศกกราช บัด
นี้ในศกตกราชใหม่ในวณที่ ๓ เมษายนแล้ว จึงควรทำพระราชพิธีให้
ตรงกับ จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า การพระ
ราชพิธีทดกล่าววามมาแต่อดีต ๓ อย่างนั้น ไห้รวมเข้าเป็นพระราชพิธี
อันเดียวกัน พระราชทานนามว่า พระราชพิธีศกตวันตั้งกรณศกต ให้
เริ่มทำตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคมถึงวันที่ ๓๐ มีนาคมตอน ๓ ตั้งแต่วันที่
๓๑ มีนาคมถึงวันที่ ๓ เมษายนตอน ๓ ตั้งแต่วันที่ ๒ ถึงที่ ๓ เมษายน
อีกตอน ๓ ราชการจะเขียนแจ้งชยในหมายกำหนดการกระทรวงวัง
ซึ่งข้อความอันใดที่มีได้กล่าวด้วยในวันในทั้น ก็ให้คงใช้ตามประกาศ
เดิมทั้ง ๒ ฉบับ ตั้งได้กล่าวมาแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
ปีที่ ๔ ภาวณที่ ๓๒๑๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชบัญญัติ

งบประมนจนประจําปี พุทธศักราช ๒๔๕๗

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

ดูข พระมวงกุญเกล้าเจ้าอยู่หัว คำนวณเห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๖ มีความว่า เมื่อได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตงบประมาณประจำ ปีไปยังกระทรวงพระคลังมหาสมบัติแล้ว ให้ยื่นรายการในงบประมาณอันได้รวบรวมแล้ว ครั้นพ้นพระราชบัญญัติประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติตั้งคือเป็น มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พุทธศักราช ๒๔๕๗" ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ไปตลอดถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๒ งบประมาณรายได้อันได้รวมเข้าในพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ครบถ้วนจ่ายในปีพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น มีรายการแสดงจำนวนเงินดังนี้

เงินรายได้	๒๘,๐๐๐,๐๐๐
เงินรายจ่าย	๒๗,๘๘๗,๐๘๒
เงินได้ตั้งถ่วงเงินจ่าย	๑๑๓,๙๑๘

เงินจ่ายพิเศษ

จ่ายจากเงินคงพระคลัง	๒๑๖,๓๗๐
จ่ายจากเงินก	๑๕,๘๘๗,๓๗๕
จ่ายจากเงินตั้งใช้คืนเงินก	๗๑๓,๙๒๐
	๑๗๒,๕๗๐

มาตรา ๓ ให้เด็นามด้กระทรงพระคังมหาดมบตรีรักษาราช-
การให้ปนไปตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นวัน
ที่ ๑๒๒๐ ในรัชกาลบัดยบนัน

ประกาศ

การเลื่อนใช้พระราชบัญญัติขนานนามสกุล
พระพุทธศักราช ๒๕๕๒

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่าตาม
ความใน ประกาศ เลื่อน การใช้ พระราชบัญญัติ ขนานนามสกุล พระ
พุทธศักราช ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๑ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้
ใช้เป็นกฎหมายแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นต้น
ไปนั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่าเป็นการสมควรจะผ่อนเวลาให้ใช้
พระราชบัญญัตินี้ยาวออกไป เพื่อให้เป็นความดีดวกแก่ผู้ที่จะเลือก
ตั้งนามสกุล กับทั้งเจ้าพนักงานที่จะรับผิดชอบให้เป็นเรียบร้อย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนเวลาใช้พระราชบัญญัติเป็น
กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นต้นไป
อนึ่งในเวลาที่ยังไม่ใช้พระราชบัญญัตินี้ขนานนามสกุล พระพุทธ

ศักราช ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่รับจดทะเบียนนามสกุลของผู้ที่มีนามสกุลแล้วได้แต่ตามเขตท้องที่ แลอธิการ ซึ่ง เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทยแลเสด็จมาตั้งกระทรวงนครบาลผู้บัญชาการท้องที่จะได้ประกาศต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นวันที่ ๑๒๒๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศกระทรวงนครบาล

เรื่องอนุญาตให้ ใช้ชื่อบริษัทการตรวจเซอร์เวย์

ด้วยตามความใน พระราชบัญญัติ การเดิน เรือใน น้ำหน้า ดัชยาม พระพุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๒ มีความบัญญัติไว้ว่า การที่จะออกใบอนุญาตให้แก่เรือกลไฟ เรือใบะจ่าย เรือลำน้อย เรือดำเภา แลเรือเบ็ดทะเล ซึ่งตามความในมาตรา ๕ บัญญัติไว้ ให้เป็นเรือประเภทเดียวกัน จะต้องได้รับใบสำคัญแจ้งตั้งการตรวจเซอร์เวย์ จากเจ้าพนักงานผู้ตรวจของกรมเจ้าท่าที่ใดตรงนั้นไว้เสียก่อน เพื่อให้เป็นไปตามชื่อบริษัทการตรวจเซอร์เวย์ แต่เพราะเหตุดังกล่าวจนถึงได้ตั้งชื่อบริษัทการตรวจเซอร์เวย์ขึ้นไว้ ภาค ๑ มี ๑๘๕ ชื่อ ภาค ๒ มี ๘๖ ชื่อ ความแจ่มแจ้งแล้ว

อนึ่งตามความในมาตรา ๑๖๓ เจ้าท่ามีอำนาจจะตั้งชื่อบริษัทดัง

กตาวนชนเกิด โดยได้รับอนุญาตจากเสนาบดีกระทรวงนครบาล กรม
เจ้าท่าจึงขออนุญาตมาให้ประกาศใช้ตามที่ได้อ้างเป็นรูปเช่นเดา

จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้อนุญาตให้ใช้ข้อบังคับการ
ตรวจเชอร์เวย์ ๕ ถัดตามทกตาวมาเดาจน คือ ภาคที่ ๑ มี ๑๘๕ ข้อ
ภาคที่ ๒ มี ๘๖ ข้อ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
เป็นต้นไป โดยได้ประกาศไว้แก่การกรมเจ้าท่าตามข้อความใน
พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยามแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศกระทรวงนครบาล

แผนกป้องกันโรคภัยที่ ๑๙

ด้วยได้ทราบข่าวโรคภัยที่ติดต่อกันได้ คือไข้กาฬโรค ได้เกิด
ขึ้นในเมืองสุระบายา เพราะคนเข้าพาเจ้าขอประกาศตามข้อความ
ในมาตรา ๒๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดินเรือในน่านน้ำสยาม พระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๖ ว่า เมืองสุระบายาเป็นเมืองท่าที่มีโรคภัยที่ติดต่อกัน
ได้เกิดขึ้น

ให้เรือทุกลำ ซึ่งได้ ออกจากเมืองสุระบายาเข้ามาถึงในน่านน้ำ

สยามณวันหรือภายหลังวันที่ได้ประกาศนี้ แวะจอดที่ด่านตรวจของ
กั้นโรคร้ายที่เกาะพระมีกำหนด ๓๐ วันเต็ม นับตั้งแต่วันที่ได้ออก
จากเมืองสุระบายา จึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาได้ หรือจะต้องอยู่
จนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์จะได้อนุญาตจึงจะเข้ามาได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติรักษาคดอง ร.ศ. ๑๒๑

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า แต่เดิมมากรมคดองซึ่งมีหน้าที่ในการซ่อมทำเครื่องถ้วยชาม
ต่าง ๆ ได้ขึ้นอยู่กับกระทรวงเกษตราธิการ ครั้นเมื่อพระ
พุทธศักราช ๒๔๕๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมคดอง
มาขึ้นในกระทรวงคมนาคมเป็นกรมต่าง มีข้อความแจ้งอยู่ในประ
กาศตั้งวันที่ ๒๗ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ นับแต่นั้น
พระราชบัญญัติรักษาคดอง ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๓๓ ซึ่งได้มีกำหนดไว้ว่า
ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ เป็นเจ้าหน้าที่รักษาและจัดการให้

เป็นไปตามพระราชบัญญัตินั้น ให้เติมคำว่า เสนาบดีกระทรวงคมนาคม
คนหนึ่ง ในพระราชบัญญัตินั้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๑๒๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

เรื่อง ให้เจ้ากรมมหาดไทยฝ่ายพลร่ม

เป็นนายทะเบียนกลางสำหรับทำกรรติดต่อกับมณฑลหัวเมือง
ตามพระราชบัญญัติอาวุขบป็น ร.ศ. ๑๓๑

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราช-
ทานพระบรมราชานุญาตให้เจ้ากรมมหาดไทยฝ่ายพลร่มในกระทรวง
มหาดไทยเป็นนายทะเบียนกลาง มีนาทจัดการตามพระราชบัญญัติ
อาวุขบป็น ร.ศ. ๑๓๑ ซึ่งว่าด้วยนายทะเบียน เพื่อทำกรรติดต่อกับ
นายทะเบียนในมณฑลหัวเมือง ดังแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็น
วันที่ ๑๒๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

เครื่องมือนอกพดตทหน้าเป็นเครื่องมือนอกพดตทหน้า ซึ่งราษฎรโดยมาก
 ได้เอาไครยไขจับสัตว์นาพดตทหน้าเพียงชพยงกว่าจะค้าขายหากำไร ก็
 ยังต้องเสียเงินอากรค่าน้ำขย มีพระราชประสงค์จะยกเลิกการเก็บ
 อากรค่าน้ำจาก เครื่องมือ นอกพดตทราษฎรได้ ไขไครย จับสัตว์ น้
 แต่ขอเพียงชพยงให้ต้องเสียเงินค้ำอากร ส่วนเงินผลประโยชน์
 รายได้ ทละ ชาติไปจากกรยกเลิกเก็บค้ำเครื่องมือนอกพดตทเล็กน้อย
 จะได้เพิ่มอัตราในเครื่องมือนอกพดตทใหญ่ซึ่งนับว่าเป็นอันทว่าได้กำไรมาก
 นนชบบาง อัตราที่จะเพิ่มขึ้นคงไม่เกินที่ใดกำหนดไว้ในพระราช
 บัญญัติอากรค่าน้ำศก ๑๒๐ และควรที่จะกำหนดทวงห้าม สำหรับ
 วิชาพพรณสัตว์นาใหม่ากชน เพราะตามทใดกำหนดไว้ในพระ
 ราชบัญญัติยังไม่ใคร เพียงพดตทสัตว์นาจะเอาไครยเกิดพพรณท
 ราษฎรจับจำหน่ายชชขายเป็นดินค้ำขยในพนบ้านเมือง และจำหน่าย
 ไปต่างประเทศ เอาไครยเหตุผลดังทใดกล่าวมาแล้วน จึงทรงพระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแก่ ไขกฎเสนาบดี
 ต่าง ๆ ตามระเบียบบการเก็บอากรค่าน้ำในทองทต่าง ๆ ดังชนใหม่
 เป็นกฎเสนาบดีว่าด้วยวิธีจัดการ และตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำ
 ตามพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ มีพดตทอัตราเก็บเงินอากร
 ค่าน้ำแจ้งอยู่ในท้ายแห่งกฎ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยยกเลิกประกาศและกฎเสนาบดี

ข้อ ๑ ให้ ไขกฎเสนาบดีคนตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช

๒๕๕๗ เป็นต้นไปในของทุกแห่ง เว้นแต่ของที่ใดซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ และตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้ยกเด็กช้อความและอัตราซึ่งได้ตั้งไว้ในกฎเดิมนั้น ตั้งจะกล่าวต่อไปนี้มีให้ใช้ คือ

(๑) กฎเดิมนั้นว่าด้วยวิธีจัดการและตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตามความในพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ตั้งวันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

(๒) ประกาศกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยให้เรียกเก็บเงินค่าที่บ่อปลาซึ่งหาได้รยนาไม่ได้ตลอดปี ตั้งวันที่ ๒๗ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

(๓) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เพิ่มเติมกฎเดิมนั้น ว่าด้วยวิธีจัดการและตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๕ ในที่บ่อระมูเขาควาย ตั้งวันที่ ๗ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

(๔) กฎเดิมนั้นเปลี่ยนอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำในมณฑลนครศรีธรรมราช ศก ๑๒๗ ตั้งวันที่ ๕ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๖

(๕) กฎเดิมนั้นเปลี่ยนอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำในมณฑลภูเก็ต ศก ๑๓๗ ตั้งวันที่ ๑๗ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

(๖) ประกาศให้ใช้อัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำสำหรับเมืองจันทบุรี ในเขตแขวงเมืองตราด ตั้งวันที่ ๒๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

(๗) ประกาศให้ใช้อัตราอากรค่าน้ำสำหรับเมืองปราจีนบุรี

ในเขตแขวงเมืองกระบับบุรี ตั้งแต่ศก ๑๒๗ ถึงวันที่ ๕ สิงหาคม
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(๘) ประกาศให้ต อตราค่า จับสัตว์ น้ำโปะ นาดก ใน มณฑล
จันทบุรี ตั้งวันที่ ๑๕ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(๙) ประกาศตั้งอัตราเก็บเงิน ขากรค่าน้ำจากเครื่องมือตะโก
ในมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งวันที่ ๑๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๘

(๑๐) ประกาศตั้งอัตราเก็บเงินค่าเครื่องมือเหล็ก ตั้งวัน
ที่ ๑๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(๑๑) ประกาศตั้งอัตราค่า ที่จับสัตว์ น้ำบามใน มณฑล ชุมพร
ตั้งวันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยกำหนดที่จับสัตว์น้ำ

ข้อ ๒ ตามความใน มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติขากรค่าน้ำ
ศก ๑๒๐ ซึ่งมีว่า "บรรดาที่จับสัตว์น้ำ" กำหนดตามพระราช
บัญญัติขากรค่าน้ำเป็น ๒ อย่าง ๑) ที่หนึ่ง ที่หวงห้ามสำหรับรักษาพช
พรรณสัตว์ อย่างที่หนึ่งเป็นที่อนุญาตยอมให้ผู้อื่น ซึ่งใครบอนุญาต แต่
ผู้หนึ่งผู้ใด กัด หรือทวไปกัด จับสัตว์น้ำในที่นั้นได้ ให้สมเหตุค่า
ภบาทจับบรรดาที่จับสัตว์น้ำใน ๒ อย่างนั้นออกเป็น ๕ ประเภทดังนี้ คือ
อย่างหนึ่ง (ก) ที่จับสัตว์น้ำซึ่งใด หวงห้ามไว้สำหรับเป็นที่
รักษาพชพรรณสัตว์น้ำ

อย่างที่สอง (ข) ที่จับสัตว์น้ำซึ่งได้ หวงห้ามไว้ สำหรับว่า
ประมง

(ค) ที่จับสัตว์น้ำซึ่งได้ หวงห้ามไว้ สำหรับเป็นท่อนุญาต

(ข) ที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นท่อนของเอกชน

(ง) ที่จับสัตว์น้ำ ซึ่งไม่ได้ หวงห้ามไว้ สำหรับ เป็นที่ ดำเนินการ
ประโยชน์

(๑) ส่วนการที่จะกำหนดที่จับสัตว์น้ำสำหรับ เป็นที่ รักษา พืช
พรรณสัตว์น้ำตามที่ใดกำหนดไว้ ในประเภท (ก) ในข้อนี้ ให้
กรมทะเลสาบมีอำนาจที่จะเลือกเอาที่จับสัตว์น้ำในท่อน ประมง ท้อง
หรือเตี้ยในใดส่วนหนึ่งกต หรือท่อนอนุญาตกต หรือที่ดำริการประ
โยชน์ กต กำหนดเขตรังวัดเป็นที่หวงห้ามสำหรับรักษาพืชพรรณสัตว์
น้ำชนิดใด ในท้องที่ใดจะเห็นสมควร และแต่จะเหมาะสม

(๒) ส่วนการที่จะกำหนดที่จับสัตว์น้ำสำหรับเป็นท่อนประมงกต
ท่อนอนุญาตกต และที่ดำริการชนกต ตามที่ใดกำหนดไว้ใน ประเภท

(ข) (ค) และ (ง) ในข้อนี้ ให้กรมทะเลสาบมีอำนาจเลือก
ที่ใด ๆ ใดเป็นท่อนประมงประเภทใด เพื่อให้เป็นกกรเหมาะแก่ท้องที่
กำหนดเขตรังวัด และให้ถืออำนาจตรวจหาผลผลิตสัตว์น้ำ
ในท้องที่นั้นหรือตำบลใกล้เคียงที่ใด ให้นับว่ารวมอยู่ในที่หวง
ห้ามแห่งนั้น ๆ และแต่กรมทะเลสาบจะกำหนดไว้

(๓) เมื่อทำแผนที่ ที่จับสัตว์น้ำตามท่อนใดไว้ใน (๑) (๒)
นี้ ให้คิดชนเป็น ๒ ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ ศาลากลางเมืองฉบับหนึ่ง
และรักษาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอฉบับหนึ่ง

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยจตุตถฯ จับสัตว์น้ำสำหรับว่าประมุด

ข้อ ๓ ตามข้อความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติซากกรค่าหน้า
ศก ๓๒๐ ซึ่งมีว่า “ให้ตมทเทศาภิบาลมีอำนาจที่จะให้อนุญาตแก่
ผู้หนึ่งผู้ใดจับ สัตว์น้ำใน ทหรงห้าม เป็นครั้ง เป็นคราว ตามมี กำหนด
เวลาและ โดยวิธี อันสมควร” ซึ่งมีให้ตมทเทศาภิบาลมีอำนาจที่จะ
การที่จะอนุญาตควรร ให้ว่าประมุดกัน ก่อนเวลาที่จะว่าประมุดตม
สัตว์น้ำแห่งใด ให้ประกาศ โฆษณา ให้มหาชนทราบล่วงหน้าก่อน
อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๓๐ วัน

- ๑. จะว่าประมุดที่จับสัตว์น้ำในท้องที่ใด และ
- ๒. จะว่าประมุดเมื่อใด ณที่ใด และ
- ๓. จะอนุญาตให้กระทำการจับสัตว์น้ำในท้องที่แห่งใด แห่งใด และ
- ๔. จะกำหนดวันใด ให้ทำสัญญาและตั้งเงินซากกรค่าหน้า

ข้อ ๔ การว่าประมุดที่จับสัตว์น้ำแห่งหนึ่งแห่งใด ให้ตมทเทศา-
ภิบาลเลือกเจ้าพนักงาน ๓ นายเป็นคณะหนึ่งประมุดว่าประมุดที่จับสัตว์
น้ำ คือ เทศาภิบาลนาย ๓ เจ้าพนักงานตำรวจกรมณฑลหรือเมือง
นาย ๓ กรรมการอำเภอ นาย ๓ ผู้ใดมีบรรดาศักดิ์ตั้งให้เป็นประธาน
แห่งคณะ

- ข้อ ๕ การตั้งเงินซากกรค่าหน้าให้กำหนดดังนี้
 - (๑) เงินซากกรค่าหน้า ๕๐๐ บาทหรือต่ำกว่า ๕๐๐ บาท ให้ผู้รับ
ทำการจับสัตว์น้ำตั้งเสร็จเมื่อเวลาเริ่มประมุดสัตว์

(๒) เงินซากรค่าน่าเกิน ๕๐๐ บาทขึ้นไปถึง ๘๐๐ บาท ให้ผู้รับทำการจับสัตว์น้ำดังกล่าวตั้งกึ่งหนึ่งในเขตรับประทานบัตร ออกกึ่งหนึ่งนั้น ตามแต่มีเทศาภิบาลจะกำหนดให้ตั้งภายใน ๘ เดือน นับแต่วันตนทมิอำนาจในจับสัตว์น้ำแห่งนั้น

(๓) เงินซากรค่าน่าเกิน ๘๐๐ บาทขึ้นไป ให้ผู้รับทำการจับสัตว์น้ำดังกล่าวตั้งเป็น ๓ งวดๆ ที่หนึ่งให้ตั้งเมื่อเขตรับประทานบัตร งวดที่สองให้ตั้งภายใน ๖ เดือน ๓ งวดที่สามให้ตั้งภายใน ๘ เดือน นับแต่วันตนทมิอำนาจในจับสัตว์น้ำแห่งนั้น

ข้อ ๖ เงินซากรค่าน่าที่ผู้รับทำการจับสัตว์น้ำยังไม่ได้ ดังคือ เจ้าพนักงานผู้รับทำการจับสัตว์น้ำของนาทวีป คือ ท้องแก้ว, ท้องรูปพรรณ หรือ โฉนดที่ดินซึ่งตนมีกรรมสิทธิ์ชอบด้วยกฎหมาย อันมีค่าพอกับเงินซากรค่าน่าของงวดหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนเงินดังที่ข้างนี้มิได้ตั้งนั้น มาจางไว้เป็นประกันต่อเจ้าพนักงาน กับจะต้องห้ามบุคคลที่มเหตุถกถามนั้นคงขอเจ้าพนักงานเห็นชอบ มาเป็นผู้รับประกันเงินซากรค่าน่าซึ่งยังไม่ได้ตั้งนั้นออกชันทงด้วย ถ้าแต่ละเจ้าพนักงานพิจารณาเห็นว่า ทรัพย์สินของผู้รับทำการจับสัตว์น้ำซึ่งได้ตั้งไว้เป็นประกันนั้น มีค่าพอกับเงินซากรค่าน่าของไม่ได้ตั้งนั้นแล้ว จะไม่ต้องให้ผู้รับประกันก็ได้

เมื่อผู้รับทำการจับสัตว์น้ำได้ปฏิบัติตาม ข้อความดังกล่าวมาข้างบนนี้แล้ว ให้เจ้าพนักงานเรียกตัวผู้รับทำการจับสัตว์น้ำและผู้รับประกันมาพร้อมกันทำสัญญาตั้งข้อ ให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมาย จึงออกประทานบัตร ที่จับสัตว์น้ำให้ถือไว้เป็นหลักถาน ส่วนสัญญาอื่น

ให้ทำเป็น ๒ ฉบับความต้องกัน เจ้าพนักงานยึดไว้ ๑ ฉบับ มอบให้
ผู้รับทำไป ๑ ฉบับ ส่วนประธานบุตร ทจับสัตว์นา ให้มีแผ่นท ๆ จับ
สัตว์นาและเขตร ทตงเครของมือประจำในหลังประธานบุตรด้วย

ข้อ ๗ ให้เจ้าพนักงานคอยระวังไต่สวน ราคาทรัพย์สินที่ไต่รับไว้
เป็นประกันเงินอากรค่านามักกำหนด ๓ เดือนต่อครั้ง ถ้าเห็นว่าราคา
ทรัพย์สินที่ไต่รับไว้เป็นประกันตกต่ำกว่าเวลาที่รับไว้มากน้อยเท่าใด ก็
ให้เจ้าพนักงานเรียกทรัพย์สินจากผู้รับทำการจับสัตว์นาเพิ่มเติมให้เต็ม

ข้อ ๘, ถ้าผู้ไต่ไต่รับทำการจับสัตว์นา ในที่จับสัตว์นาแห่งใด
โดยว่าประมัต มีความประสงค์

- (๑) จะใช้เครื่องมือจับสัตว์นามัตจากที่ซึ่งใดกำหนดไว้ หรือ
- (๒) จะใช้เครื่องมือจับสัตว์นาประจำที่เพิ่มเติมขึ้น นอกจากที่
กำหนดไว้

ให้ผู้นั้นยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อเทศาภิบาลก่อน เมื่อได้รับอนุ
ญาติแล้วจึงจะใช้เครื่องมืออื่น ๆ ได้

ข้อ ๙ ถ้าผู้รับทำการจับสัตว์นา จะโอนอำนาจ ซึ่ง ตน มีอยู่ในที่
จับสัตว์นาที่ไต่รับจากกรฐบาลให้แก่ผู้ใด ผู้รับทำการจับสัตว์นาของ
ยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อเทศาภิบาลก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึง
จะโอนกันได้ และการ โอนอำนาจให้แก่กันเช่นนั้น ต้องนำประธาน
บุตรมาให้เจ้าพนักงานตั้งคักหลัง ผู้ให้ โอนนั้นจึงจะพ้นความรับผิดชอบ
ขอในส่วนตัวได้ โอนไปแล้ว ผู้รับโอนต้องทำสัญญากับเจ้าพนักงาน
งานรับทำการจับสัตว์นาอีกใหม่ และต้องปฏิบัติตามข้อความในกฎ
ทุกประการ

ข้อ ๓๐ ทจบสัตว์นาแห่งใดซึ่งมีผู้รับทำการจับสัตว์นาแล้ว ผู้นั้นไม่ขานาจนแก่ ไซ้เปลี่ยนแปลงให้ ทจบสัตว์นานั้นผิดไปจากของเดิม และหน้าที่ของเพนหมก และรักษาหตุกเขตร์ ทจบสัตว์นา และ ทสัตว์นาคือใครย เช่นเหตุจากสัตว์ที่บกคดมอยในทจบสัตว์นาเป็นต้น ไม่ให้เพนอันตรายกว่าจะได้อันทจบสัตว์นาให้แก่รัฐบจล และนอก จากข้อปดดาแล้วห้ามมิให้ผิดนาในทจบสัตว์นาค้นแห่ง เป็นเหตุให้ สัตว์พิษพรณสัตว์นา

ข้อ ๓๑ เมื่อถึงวันกำหนดตั้งเงินอากรค่านา ผู้รับทำการจับ สัตว์นาไม่ตั้งเงินอากรค่านา ตามวันกำหนด ในสัญญาและประธาน บดร์ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจัดการ เพื่อให้ ได้เงินอากรค่านาตั้ง ณ คอ

(๑) ให้ออกหมายเรียกผู้รับทำการจับสัตว์นามาให้ยื่นคำข้ แง้งว่า เหตุใดจึงไม่ตั้งเงินอากรค่านา เมื่อเจ้าพนักงานเห็นว่าเหตุ ษคชองของผูรับทำเป็นการผิดควรจะให้ผลคตไป เพื่อประโยชน์ จะได้เงินอากรค่านาแล้ว ก็ให้ผู้รับทำอากรค่านาทำผิดตั้งเงินอากร ค่านาแต่ครั้งเดียวกำหนดไม่เกินกว่า ๓๐ วัน

(๒) ให้คิดคตอเบยในเงินอากรค่านาที่ค้าง มีกำหนดเป็น อัตร่า ๓๐๐ และ ๒๕ คตบ ตั้งแต่วันรุ่งขึ้นจากวันกำหนดคตของไซ้ (เวลาผิดให้คิดด้วย)

(๓) เมื่อครบกำหนดวันชำระเงิน ผู้รับทำการจับสัตว์นาไม่ตั้ง เงินอากรค่านา ให้เจ้าพนักงานจัดการตั้ง ณ คอ

ให้ขายทอดตลาดทจบสัตว์นาซึ่งเงินอากรค่านาค้าง เงินได้จาก

การขายทอดตลาดขาดจากจำนวนเงินที่จะต้องใช้มากน้อยเท่าใด จึง
 ให้จัดการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้รับทำการจับผิดความทราบได้เป็น
 ประกันไซเงินอากรค่าน้ำ ถ้าหากว่าเงินยังไม่ครบ ให้เจ้าพนักงาน
 อำนวยการขายทอดตลาดของผู้รับทำการจับผิดความหรือผู้รับประกันขาย
 ทอดตลาด จนกว่าจะใช้เงินที่ขาดเต็มทั้งดอกเบี้ยและค่าใช้สอยใน
 การขายทอดตลาด ซึ่งกำหนดไว้เป็นอัตรา ๓๐๐ ซีก ๓๐ นนทด้วย เมื่อ
 ได้ไซเงินอากรค่าน้ำ ดอกเบี้ย และค่าใช้สอยแล้ว เงินเหลือ
 เท่าใดให้คืนแก่เจ้าของรับไป ส่วนดอกเบี้ยค่าใช้สอยหักไว้ได้
 ให้เจ้าพนักงานนำส่งคลังเป็นประโยชน์ส่วนหนึ่ง

ข้อ ๓๒ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งรับทำการจับผิดความ มีความประสงค์
 จะคืนโทษจับผิดความให้แก่ผู้รับผิดก่อนสิ้นกำหนดเวลาอนุญาตให้กระทำ
 การจับผิดความ ให้ผู้นั้นยื่นเรื่องราวขอขออนุญาตต่อเทศาภิบาลก่อน
 เมื่อเจ้าพนักงานได้ ได้ส่วนเห็นสมควรจะรับคืนก็ให้รับคืนได้ ส่วน
 ทรัพย์สินของผู้รับทำการจับผิดความ ให้เจ้าพนักงานยึดไว้ก่อนจน
 กว่าจะได้จัดการ อย่างหนึ่งอย่างใดในโทษจับผิดความนั้น เพื่อไซเงิน
 อากรค่าน้ำในทันที เช่นอย่างว่าประมัตใหม่หรือหองหมได้ดำ
 หรับเป็นทอนุญาตเป็นต้น เมื่อได้จัดการตั้งความแล้ว หากว่าเงิน
 อากรค่าน้ำยังขาดจากจำนวนที่จะต้องใช้อีกเท่าใด ให้เทศาภิบาล
 เรียกเงินที่ขาดแก่ผู้นั้นจนครบ แม้ผู้รับทำการจับผิดความตั้งเงินที่
 ขาดนั้นไม่ได้ ให้เจ้าพนักงานจัดการตามขอความในข้อ ๓๑ แห่งกฎ
 ถ้าเมื่อดำเนินการจับผิดความซึ่งผู้รับทำขอเวรคืนให้แก่ผู้รับผิด เป็นที่
 ยงมิได้ลงมือจับผิดความอย่างใด ให้เทศาภิบาลจัดการ อย่างหนึ่ง
 อย่างใดใน ๒ อย่างนี้ คือ

(๑) ถ้าขอเวรคืนโดยไม่דםคทำกรในทั้น ให้ค่าภิบารับ
คนทจบด้ตวนาแห่งนั้นๆ ได้ แต่ด้เงินอากรทได้ด้ใจแ้วให้เป
พบไป และให้จตการตามความในขอ

(๒) ถ้าขอเวรคืนโดยเหตุทริฐมาถกระทำกรช้ตวงให้ด้
ประโยชน์ ในทๆทจจะได้ เช่นบิตทำนบก้นนำเป็นคิน ให้ค่าภิบาด
รับคนทจบด้ตวนานนได้ ด้เงินอากรทได้ด้ใจให้คินให้ไป

ข้อ ๓๓ บรรดาท่อนญาตซึ่งอยู่ในเขตวิททวงห้ามวางประมด
เมือจาประมดมีฐรบทาคตามความในกฎเด่นาบคินแ้ว ให้ถอจาฐรบท
ทานนมีอานาจทจะทการจบด้ตวนาในทนนใดทงด้น

หมวดที่ ๔

เจ้าทวยจตทอนญาตจบด้ตวนา

ข้อ ๓๔ ตามความในมาตรา ๓๓ แห่ง พระราชบัญญัติอากรค่า
นำ ศก ๓๒๐ ซึ่งมิว่า “ให้เด่นาบคินอานาจทจะออกกฎเด่นาบคิน
พิกัดและจรับค้ำอญาตในทแห่งหนึ่งแห่งใดไม่เกิน ๓๐๐ ๓๐๐ ตาม
ประโยชน์ททงจะได้” นั้น จึงได้กำหนดวิทเก็บค้ำทอนญาตด้จจะ
กด้ว่าต่อไป ด้นขอทรนนั้นได้กำหนดใจท่ายกฐน

ทจบด้ตวนาซึ่งคจเรยกเป็นท่อนญาตให้แบ่งตงน คือ

(๑) ทโษ ให้ถอเถนทตงน เมื่อนงตงนเด่นอนาไม่ด้
๓๐๐ ให้นับเป็นทโษนาตงน ถกถวนเห็นบจ่าเป็นทโษนาตงน

- (๒) ทรวไสมาน (น้ำเค็ม)
- (๓) ทกนฐรวไสมาน (น้ำเค็ม)
- (๔) ทรวโพงพาง (น้ำเค็ม, น้ำจืด)
- (๕) ทอดนรัง, ทฝือกกรัง (น้ำเค็ม)
- (๖) ททาบาม (น้ำเค็ม)
- (๗) ททาจันทา (น้ำเค็ม)
- (๘) ทขกยอชั่นช้อ (น้ำเค็ม, น้ำจืด)
- (๙) ทคังเควของมือประจำท... อนุญาตให้ ใช้เฉพาะของหรือ
แยก และทอนุญาตให้บุคคลในท้องที่แห่งใดจับสัตว์น้ำได้เฉพาะตัว
(น้ำจืด)
- (๑๐) บ่อสำหรับทำการจับสัตว์น้ำ ซึ่งอยู่ในที่ซึ่งไม่มีกรรม-
สิทธิ์ของเอกชน อาศัยรักษาได้ตลอดปีหรือไม่ตลอดปีก็ตาม
- (๑๑) บ่อ, คูบ้าน, หนอง, บึง, บาง เช่นนแผ่นดิน ซึ่ง
อยู่ในที่มีกรรมสิทธิ์ของเอกชน อาศัยรักษาได้ตลอดปี
- (๑๒) ที่ทำกีดด้วยซากกรอย่างใด ๆ
- (๑๓) ทจับสัตว์น้ำซึ่งใดหวงห้ามไว้สำหรับเป็นทว่าประมุด แต่
เป็นการขัดข้องจะอนุญาตโดยวิธีว่าประมุด เพราะไม่มผู้รับทำกีด
หรือให้ราคาไม่สมควรกีด หรือเจ้าพนักงานเห็นเป็นการเคอตรอนแก่
ราษฎรในท้องที่กต จึงยกทจับสัตว์น้ำแห่งนั้น ๆ หวงห้ามไว้เป็นท
อนุญาต
- ข้อ ๑๕ บรรดาทอนุญาตซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ ๑๕ นั้น ให้กำหนด
วัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) ให้กำหนดเขต ททำการจับสัตว์น้ำให้เหมาะแก่ของทะเล บุคคลที่คงมีถิ่นที่อยู่ในท้องถิ่น และให้จัดวงแก่ทางสัตว์น้ำไป มาให้ ถึงกันด้วย

(๒) ผู้หนึ่งผู้ใดมีความประสงค์จะขออนุญาตทำการจับสัตว์น้ำ ในที่อนุญาตเหล่านี้ประเภทใด ให้แจ้งความต่อกรรมการอำเภอ เมื่อกรรมการอำเภอเห็นสมควรอนุญาต ให้บังคับผู้ขออนุญาตทุกหลัก เขตตามแผนที่ เรียกเงินค่าที่อนุญาตตามพิสดารตรา แล้วจึงออกไปอนุญาตให้กระทำการต่อไป

(๓) ที่อนุญาตซึ่งตั้งบริเวณริมฝั่งทางฝั่งจอร์ อาจเป็น อันตรายแก่เรือแพไปมา ให้เทศาภิบาลบังคับผู้รับอนุญาตให้ติด เกราะโคมไฟไว้ ที่เส็ดหลักให้เห็นได้ง่าย มีกำหนดจุดไฟตั้งแต่ย่ำค่ำ ถึงย่ำรุ่ง ถ้าหากว่าที่อนุญาตเป็นทศบแคบ เช่นอย่างแม่น้ำตาคลีของ เป็นต้น ให้เปิดช่องทางให้เรือแพไปมาโดยสะดวก ถ้าผู้รับทำการจับ สัตว์น้ำนั้นฝ่าฝืนไม่กระทำตามข้อความในข้อนี้ ให้เทศาภิบาลมีอำนาจ ที่จะห้ามผู้นั้นมิให้ทำการจับสัตว์น้ำในที่นั้นอีกต่อไป ต้องเงินอากร ค่าที่อนุญาตให้เป็นพับไป

(๔) ที่ทำกตั้งแระบ่อ เมื่อตั้งหมู่เทศาภิบาลได้กำหนดอัตราตาม ท้องที่ต่างกันเป็นอัตราวาตะเท่าใดแล้ว ให้ประกาศโฆษณาให้ราษฎร ทราบอัตราดังกล่าวเสียก่อนไม่ต่ำกว่า ๑ เดือน

(๕) ที่อนุญาตซึ่งสัตว์น้ำมีบริบูรณ์ มีผู้ขออนุญาตมากแย่งชิง กัน ให้เทศาภิบาลมีอำนาจยกที่จับสัตว์น้ำนั้นชื่อว่าประมุท ให้ ถอน

อัตราค่าทอนุญาตประเภทนั้นเป็นเกณฑ์ในการว่าประมุข ถ้าแม้ว่า
ทอนุญาตดังกล่าวมาในข้อนี้ ผู้ใดเคยรับทำติดต่อกันมาไม่ต่ำกว่า
๓ ปีไม่เว้นแล้ว และผู้นั้นมีความประสงค์จะรับทำอีกต่อไป ก็จึง
อนุญาตให้ผู้นั้นโดยไม่ต้องจ่ายประมุข

(๖) วิธีจัดการเก็บค่าอนุญาตในข้อนี้และที่ท่ากต่างให้จัดตั้ง
ค่าทอนุญาตซึ่งผู้ใดต้องเสียเป็นจำนวนเงิน ๕๐ บาทและค่ากว่า ๕๐
บาทให้เสร็จในเมื่อเวลาออกใบอนุญาต ถ้าเกินกว่า ๕๐ บาทขึ้นไป
ให้เสียล่วงหน้า ๓๐๐ ละ ๓๐ ของจำนวนเงิน ต่อเมื่อจะลงมือจับสัตว์น้ำ
ให้เจ้าพนักงานเรียกเงินให้เสร็จตามมีกำหนดในใบอนุญาต ถ้าผู้ขอ
อนุญาตไม่เสียเงินตามเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเรียก
อนุญาตคืนเงินล่วงหน้านั้นให้เป็นพับไป ส่วนที่นั้นจะอนุญาตให้ผู้นั้น
รับทำโดยเสียเงินค่าทอนุญาตต่อไปก็ได้ แต่ซึ่งอยู่ในที่มกกรรมสิทธิ์
ของเอกชนในข้อ ๑๕ หมวด (๑๓) แห่งกฎนี้ ควรอนุญาตให้
เจ้าของที่นั้น ๆ เป็นผู้รับทำการจับสัตว์น้ำ ถ้าหากว่าเจ้าของที่ไม่รับ
ทำจึงควรอนุญาตให้แก่ผู้ใด ซึ่งเจ้าของที่ใด ยินยอมจึง อนุญาตให้
ผู้นั้นรับทำการจับสัตว์น้ำในที่นั้นต่อไป

(๗) ในที่อนุญาตแห่งใด ๆ ซึ่งเห็นว่าดินแดน สัตว์น้ำไม่
บริบูรณ์ เทศาภิบาลจะอนุญาตให้ผู้นั้นผู้ใดรับทำโดยมีเงินจ้างแตก
เปิดยื่นต่อกัน คือรัฐบาลจะยกเว้นเงินค่าทอนุญาตที่จับสัตว์น้ำใน
ที่นั้นให้ และฝ่ายผู้รับทำยอมชดเชยข้อที่จับสัตว์น้ำตามทเจ้าพนักงาน
กำหนดจนเป็นที่สัตว์น้ำอาใครยได้ด การที่จะทำสัญญาเช่นนี้ของ

พิจารณาที่กำหนดเวลาตามสมควร แต่ไม่เกินกว่า ๓ ปี เมื่อครบกำหนดแล้ว ผู้รับทำไม่ประพฤติตามสัญญาให้เจ้าพนักงานฟ้องศาล

ข้อ ๑๖ บรรดาข้อสำหรับทำถาวรจับสัตว์น้ำ ซึ่งมีเขตไว้ในที่ซึ่งไม่มีกรรมสิทธิ์ของเอกชนใด ไซ้กฎเสนาบดีขึ้นหรือเมื่อใดไซ้แล้วกต ให้นำข้อเหล่านี้เป็นของรัฐบาลทั้งสิ้น และต่อไปเมื่อผู้ใดจะขุดบ่อสำหรับทำถาวรจับสัตว์น้ำในที่ซึ่งไม่มีกรรมสิทธิ์ของเอกชน ต้องขออนุญาตต่อเทศาภิบาลก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะขุดได้

ข้อ ๑๗ ห้ามมิให้เก็บเงินอากรค่าทอนุญาตจากถ้ำหลอดถ้ำวาง ซึ่งต่อเนื่องกับทอนุญาตทำถาวรจับสัตว์น้ำ เช่นบ่อเป้นต้น

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยขอกษาชญาบัตรคุมครองมือ

ข้อ ๑๘ ตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศัก ๓๒๐ ซึ่งว่า "ให้เสนาบดีมอวางตั้งพักคชตราเก็บค่าชญาบัตรคุมครองมือตรงกัน ตามประโยชน์ที่พึงจะได้จากครองมือ อย่างนั้นไม่เกิน ๑๐๐ ตะ ๑๐ เป็นประมาณนั้น ผู้ใดคุมครองมือซึ่งต้องคอยพักตีใหม่ขอรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน ต่อเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะไซ้ครองมือนั้นได้ตลอดเวลาที่อนุญาต" นั้น บัดนี้ จึงได้ตั้งพักคชตราค่าครองมือแจ้งอยู่ในทายกฉนวน และกำหนดวิธีให้เจ้าพนักงานออกชญาบัตร ให้แก่ผู้ไซ้ครองมือดังนี้

(๓) ให้กรรมการอำเภอกำหนดวันประชุมกำนันให้มาवर้อง
ราษฎร ซึ่งมีความประสงค์จะไขเครื่องมือประกอบกรจับสัตว์น้ำ
มารับอนุญาตโดยตรงทั่วอำเภอ

(๒) เมื่อกรรมการอำเภอเห็นว่าราษฎรในตำบลใด ๆ จะมารับ
อนุญาตรับมาก จะออกอนุญาตให้ไม่ทันแก่เวลา ให้กรรมการ
อำเภอกำหนดวันออกอนุญาตเป็นรายตำบล เพื่อมิให้ราษฎรมา
คอยเสียเวลา

(๓) ถ้าเครื่องมือชนิดใดรูปพรรณคล้ายคลึงกันกระทำให้เป็น
ทงน ให้ผู้ขออนุญาตนำเครื่องมือมาให้กรรมการอำเภอตรวจดู
จะได้ออกอนุญาตให้เป็นถูกต้องตรงกับเครื่องมือ

(๔) ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดไปจับสัตว์น้ำในที่ใด ๆ ให้เขาอนุญาต
ติดตัวไปด้วย เพื่อเจ้าพนักงานผู้ตรวจพบจะตรวจได้ทันทีไม่ต้อง
เสียเวลาของผู้ทำการจับสัตว์น้ำ

(๕) ผู้หนึ่งผู้ใดรับอนุญาตให้เครื่องมือจับสัตว์น้ำชนิดใดไป
ทำการจับสัตว์น้ำในที่อื่น ๆ ซึ่งมีอัตราสูงกว่าที่ตนได้เสียสำหรับ
เครื่องมืออื่น ๆ ผู้นั้นต้องไปยื่นต่ออำเภอในที่อื่นนั้นขอรับ
อนุญาตพิเศษ แต่เสียเงินอากรกว่านั้นเพิ่มเติมให้เต็มตามอัตรา
ในที่อื่นนั้นเสียก่อนจึงจะทำการจับสัตว์น้ำได้

(๖) เครื่องมือที่จะไขจับสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำไม่ว่าประเภทใด
ผู้รับทำในที่แห่งนั้น ๆ จะต้องเสียค่าอนุญาตสำหรับเครื่องมือทุก
ชนิดอีกได้หนึ่งต่างหากก่อน จึงจะไขเครื่องมืออื่น ๆ จับสัตว์น้ำใน
ที่นั้นได้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการเบ็ดเตล็ด

ข้อ ๓๘ บรรดาที่จับสัตว์น้ำซึ่งใด หวงห้ามไว้สำหรับเป็นที่
ประมุขกิต หรือสำหรับเป็นที่อนุญาตกิต ให้ตั้งเทศาภิบาลมีอำนาจ
อนุญาตให้กระทำการจับสัตว์น้ำในถิ่นใด มีกำหนดไม่เกินกว่า ๓ ปี
ตั้งแต่วันที่เงินออกการค้าในท้องที่ประมุขหรือในที่อนุญาต ให้ปฏิบัติ
ตามข้อความในกฎทุกประการ

ข้อ ๓๙ ทราบสัตว์น้ำที่มั่วรับทำถาดนั้น ตั้งชาติประโยชน์
พึงจะใด โดยมีข้อบกพร่องเกิดขึ้น เหลือโดยที่จะบ่งกันใด ผู้คน
ประสงค์จะขอลดหย่อนเงินออกการค้า ก็ให้ทำเรื่องราวขออนุญาตต่อ
ตั้งเทศาภิบาลก่อน เมื่อตั้งเทศาภิบาลได้ตั้งแล้วเห็นว่าเป็นการ
เหลือโดยของมั่วรับทำถาดจะบ่งกันใด โดยแท้จริง ให้
ตั้งเทศาภิบาลมีอำนาจลดหย่อนเงินออกการค้าให้แก่ผู้รับทำถาดจับ
สัตว์น้ำตามสมควร

ข้อ ๔๐ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในท้องจับสัตว์น้ำแห่ง
ใด ๆ เพื่อตรวจการที่มั่วรับทำประมุขกิตอยู่ แต่ขอตรวจบาญชีรายวัน
รายจ่ายในการจับสัตว์น้ำของมั่วรับทำใดทุกเมื่อ ถ้าผู้รับทำขอด้วย
ประการใด ๆ หรือทำบาญชีเท็จ, แจงความเท็จ และยื่นบาญชีเท็จ
กิต ให้เจ้าพนักงานจัดการฟ้องขอให้ศาลลงโทษ

ข้อ ๔๑ การอนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดมีอำนาจในท้องจับสัตว์น้ำแห่ง

หนึ่งแห่งใด ให้กำหนดเวลาตามฤดูกาลของการจับสัตว์น้ำ เพื่อให้
เหมาะสมแก่ภูมิประเทศของจับสัตว์น้ำแห่งนั้น ๆ นับ ๑๒ เดือนเป็นฤดูหนึ่ง
แต่การอนุญาตให้ใช้เครื่องมือประกอบการจับสัตว์น้ำนั้น ให้
กำหนดเวลาใช้ ได้ดังต่อไปนี้ ๑ เมษายนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม

ข้อ ๒๓ ตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
ศัก ๑๒๑ ซึ่ง “ให้เด็บบดมีอำนาจที่จะยกเว้นค่าอนุญาตในทแห่ง
หนึ่งแห่งใด และจะห้ามไม่ให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใดในท
แห่งหนึ่งแห่งใดได้” นั้น บดนั้นได้คงขอขมกขบหมการใช้เครื่องมือ
จับสัตว์น้ำดังนี้ คือ

(๑) ที่จับสัตว์น้ำซึ่งอยู่ในบริเวณพระอาราม หรือวัดพระอา
ราม นับว่าเป็นที่หวงห้ามตามพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำศัก ๑๒๑
ให้สมทเทศำภิบาลตระกำหนดเขตไว้ และภายในเขตที่ก้ำหนดไว้
นั้นห้ามมิให้ยหนวส ได้กระทำการจับสัตว์น้ำโดยวิธีอย่างหนึ่งอย่างใด

(๒) เพื่อบองกันสัตว์น้ำมิให้เป้นอันตราย จะได้อาได้รยใช้
รักษาพืชพรรณ ในพจนงหรือพำให้ตเมอรระค่นำแดงมา ให้สมท
เทศำภิบาลมีอำนาจกำหนดเวลาห้ามมิให้ ได้จับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือ
ชนิดใดในทแห่งใด ๆ ตลอดเวลาที่กำหนดไว้นั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่ภูมิ
ประเทศ

(๓) ห้ามมิให้ ใช้ของระเบิด เพื่อทว่าการจับสัตว์น้ำในทจับสัตว์
น้ำแห่งใด

(๔) ในทซึ่งได้ยกเป้นทอนุญาตให้บุคคลในทของทจับสัตว์น้ำได้

เดกาะตัวตามข้อ ๑๕ (๘) นั้น ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือขวน, จีบ
ใหญ่, ถี่, สุก, ร้าโนจน, เครื่องกางกนดวยอการอย่างใด ๆ,
ยกยอขันช้อ, โพงพาง, ช้อนใหญ่, จีบด้ควน้าในทแห่งนั้น ๆ

(๙) ในที่ตำธารณประโยชน์ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้เครื่องมือ
ประจำทในทนั้น ๆ

ข้อ ๒๕ ให้เจ้าพนักงานทุกชนมมาทตรวจการจับด้ควน้า ถ้า
พบปะผู้หนึ่งผู้ใดยังไม่ได้เสียเงินอากรค่าน้า หรือกระทำการจับด้คว
น้าโดยฉวยนต่อพระราชบัญญัติอากรค่าน้าคัก ๑๒๐ และกฎเด้นาบด
พุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้จับผู้นพร้อมดวยเครื่องมือจับด้ควน้าดัง
ต่อกรมการอำเภอ เพือจัดการให้ไปโดยชอบดวยกฎหมาย

คำตำว้าการวมทาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

ตำวรวราชานภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐)

ให้ดูประกาศเด้อตัดค้ำที่อนุญาตอวนรังและเืออรัง ๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ.
๒๔๖๒ ในป.ร.ศ. เด่ม ๓๒ หน้า ๑๐๒ และประกาศเปลี่ยนแปลงค้ำที่ทำโพงพางไม่ประจำ
ที่ในกรุงเทพพระมหานคร (เว็นจังหวัดพระนครแลจังหวัดธนบุรี) ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๔๖๑ ในป.ร.ศ. เด่ม ๓๑ หน้า ๑๔๐ ประกอบ

เลข ที่	ท่อนุญาตทำการ จับสัตว์นา		รายการ	อัตรา
	ประเภท	ชนิด		เงินซาก
				บาท
๒	ใบระนาด	นาเค็ม	ค่าท่อนุญาตแห่งหนึ่ง เว้นแคว้นตมณฑลนครศรีธรรมราช, มณฑลภูเก็ต, ค่าท่อนุญาตมณฑลนครศรี- ธรรมราชแห่งหนึ่ง ค่าท่อนุญาตมณฑลภูเก็ตแห่งหนึ่ง	๕๐ ๓๐ ๑
๓	ไร่ไชมาน	นาเค็ม	ค่าท่อนุญาตแห่งหนึ่ง	๒๕
๔	กนชริ	นาเค็ม	ค่าท่อนุญาตแห่งหนึ่ง	๕๐
๕	ไชมาน อินทรี เสือกิ่ง	นาเค็ม	ค่าท่อนุญาตแห่งหนึ่ง เว้นแคว้นตมณฑลภูเก็ต ค่าท่อนุญาตมณฑลภูเก็ตแห่งหนึ่ง	๑๕ ๒

เลข ที่	ท.อนุญาตทำการ จับสัตว์นา		รายการ	อัตรา
	ประเภท	ชนิด		เงินซาก
				บาท
๖	ปาม	น้ำเค็ม	มณฑลนครศรีธรรมราช	
			เมืองดังขตา	
			อำเภอเมืองดังขตาอนุญาตแห่งหนึ่ง	๒๐
			อำเภอปลัดท่าค้ำอนุญาตแห่งหนึ่ง	๓๐
			อำเภอเหนือค้งขตาอนุญาตแห่งหนึ่ง	๕
			อำเภอจะนะค้ำขตาอนุญาตแห่งหนึ่ง	๓
			อำเภอเทพาค้ำขตาอนุญาตแห่งหนึ่ง	๓
เมืองพัตถังค้ำขตาอนุญาตแห่งหนึ่ง	๕			
เมืองนครศรีธรรมราชค้ำขตาอนุญาต แห่งหนึ่ง	๕			
๗	ยกยอขันชอ	น้ำเค็ม	มณฑลนครศรีธรรมราช	
			เมืองดังขตา	
			อำเภอเมือง	๑๐
			อำเภอเหนือ	๕
			อำเภอปลัดท่า	๕
อำเภอจะนะ	๕			
อำเภอเทพา	๕			

เลข ที่	ที่อนุญาตทำการ จับผิดความ		รายการ	อัตรา	
	ประเภท	ชนิด		เงินอากร บาท	
๗	ยกยอชนช่อ	น้ำเค็ม	เมืองพัตตง		
			อำเภอเมือง	ค่างทอนุญาต แห่งหนึ่ง	๓๐
			อำเภอปากพยอม	ค่างทอนุญาต แห่งหนึ่ง	๕
			อำเภอทะเลนอชกาทอนุญาต แห่งหนึ่ง	ค่างทอนุญาต แห่งหนึ่ง	๕
๘	จันทา	น้ำเค็ม	เมืองนครคีรีธรรมราชค่างทอนุญาต แห่งหนึ่ง	๕	
			เมืองภูเกศค่างทอนุญาตแห่งหนึ่ง	๒	
			มณฑลภูเกศค่างทอนุญาตแห่งหนึ่ง	๑	

๔๗๗

อัตราค่าที่อนุญาตจับสัตว์น้ำ

ใช้ในมณฑลและหัวเมืองตามความในข้อ ๑๔ หมายเลข ๔
แห่งกฎข้อบังคับมีอากรลำน้ำ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

เลข ที่	ท้องที่	อัตราค่าที่ทำการจับสัตว์น้ำ โพงพางใน				
		ดำแม่น้ำ		ดำคลอง	ทะเล, ปากอ่าว	
		น้ำเค็ม	น้ำจืด	น้ำเค็ม	ประจำที่	ไม่ประจำ
		ชั่งตวง	ชั่งตวง	ชั่งตวง	ชั่งตวง	ชั่งตวง
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
๑	มณฑลกรุงเก่า					
	เมืองกรุงเก่า					
	เมืองอ่างทอง	-	๓๕	-	-	-
	เมืองลพบุรี					
	เมืองสิงห์บุรี					
๒	มณฑลนครสวรรค์					
	เมืองนครสวรรค์					
	เมืองอุทัยธานี	-	๓๐	-	-	-
๓	เมืองไชยนาท					
	มณฑลพิษณุโลก	-	๓๐	-	-	-

เลข ที่	ท้อง ที่	อัตราค่าทวงถามการจับตัวนำ ฟองพวงใน				
		ถ้าแม่น้ำ		ถ้าคลอง	ทะเล, ปากอ่าว	
		น้ำเค็ม	น้ำจืด	น้ำเค็ม	ประจำที่	ไม่ประจำ
		ของตะ บาท	ของตะ บาท	ของตะ บาท	ของตะ บาท	ของตะ บาท
๕	มณฑลปราจีนบุรี					
	เมืองปราจีนบุรี	—	๓๐	—	—	—
	เมืองนครนายก	—	๓๕	—	—	—
	เมืองสระเชิงเตตรา เมืองชลบุรี	๒๐	๓๕	๓๐	๓๐	๕๐
๕	มณฑลนครไชยศรี					
	เมืองสุพรรณบุรี	—	๓๐	—	—	—
	เมืองนครไชยศรี	—	๓๐	—	—	—
	เมืองดมทลดาคร	๒๐	๓๐	๓๐	๓๐	๕๐
๖	มณฑลราชบุรี					
	เมืองราชบุรี	—	๓๕	—	—	—
	เมืองเพชรบุรี	—	๓๕	—	—	—
	เมืองดมทลสงคราม	๓๕	๓๐	๓๐	๒๐	๕๐
	เมืองปราณบุรี	—	—	—	—	—

เลข ที่	ท้อง ที่	อัตราค่าทำการจับสัตว์น้ำ โพงพางใน				
		ถ้าแม่น้ำ		ถ้าคลอง	ทะเล, ปากอ่าว	
		น้ำเค็ม	น้ำจืด	น้ำเค็ม	ประจำที่	ไม่ประจำ
		ชั่งตะ บาท	ชั่งตะ บาท	ชั่งตะ บาท	ชั่งตะ บาท	ชั่งตะ บาท
๗	มณฑลชุมพร	๓๐	—	๕	๓๕	๒๕
๘	มณฑลจันทบุรี	๓๐	—	๕	๓๕	๒๕
๙	มณฑลนครศรีธรรมราช					
	เมืองสังขตา					
	อำเภอเมือง เวณิศาบด					
	ปากกรอ	๓๗	—	๕	๓๗	๓๗
	ตำบลปากกรอ	๕	—	๕	๕	๕
	อำเภอเหนือ					
	อำเภอจระนะ	๓	—	—	๓	๓
	อำเภอเทพา					
	เมืองนครศรีธรรมราช					
	อำเภอเมือง					
	อำเภอปากพนัง	๓	—	๓	๕	๕
	อำเภอกลาย	๒	—	๒	๓	๓
	อำเภอศีร์ษะ					
	อำเภอพังไกร	๓	—	๓	๓	๓

เลข ที่	ชื่อ ของท	อัตราค่าททาการจับสัตว์น้ำโพงพางใน				
		ด้าแม่น้ำ		ด้าคลอง	ทะเล, ปากอ่าว	
		น้ำเค็ม	น้ำจืด	น้ำเค็ม	ประจำที่	ไม่ประจำ
		ของตะ	ของตะ	ของตะ	ของตะ	ของตะ
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
	เมืองพทตง					
	อำเภอเมือง					
	อำเภอทะเลน้อย	๓	—	๓	—	—
	อำเภอปากพนน	๕	—	๕	—	—
๓๐	มณฑลภูเก็ต					
	เขตเมืองระนอง, เมือง					
	ตะกั่วป่า, เมืองดีด					
	ไม้เกบ					

เลขที่	ทอนญาตทำการ จับผิดควนา		รายการ	อัตรา เงินอากร	
	ประเภท	ชนิด		บาท	ด.
๕	คูบ้าน, หนองบง บางเป้นตม ซึ่ง อยู่ในทกรรมดัดท ของเอกชน	นาจต	อาไกรย นาได้ ตตตตบ ค่าทอนญาตควางวาระ	-	๕
๖	กดำ ด่าหรับ ทา การจับผิดควนา	นาจต	ค่าทอนญาต ควางวา หนึ่งไมเกิน	๖	-

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

BLANK PAGE IN ORIGINAL

พิกัดอัตราค่าเครื่องมืองบัสตควนาใช้ในมณฑลและหัวเมือง ตามความในข้อ ๑๘

เลข ที่	ประเภทเครื่องมืองบัสตควนา	พิกัดอัตราค่า							
		กรุงเก่า		นคร สวรรค		พิศณุโลก		ปราจีน บุรี	
		ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.
๑	ถุงโพงพางยาว ๘ ฉากต่ำกว่า ๘ ฉาก ปากหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-
๒	ถุงโพงพางยาวกว่า ๘ ฉาก (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-
๓	แหทอดยาว ๘ ศอกถึงมาถึง ๑๒ ศอก ปากหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๓	-	๓	-	๓	-	๓	-
๔	แหทอดและแหพานยาวกว่า ๘ ศอก ปากหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-
๕	ช้อนต่าง ๆ ปากกว้างเตี้ย & ค็อก ปากหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-
๖	ยอจีนช้อ, ช้อนจีนช้อ, ช้อนหางเหยียด ซึ่งมีเครื่องมืองบัสตควนาปากหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-
๗	ดอบพายใบหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๒	-	๒	-	๒	-	๒	-
๘	ดอบย่นดอบนอมนใบหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐
๙	เรือกตรารหรือผลทอดำหนึ่ง (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-
๑๐	เบ็ดราวสายหนึ่ง (น้ำจืด)	๒	-	๒	-	๒	-	๒	-
๑๑	เบ็ดราวสายหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๕	-
๑๒	เบ็ดตากลสายหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๑๐	-
๑๓	เบ็ดพ้อสายหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๓	-
๑๔	เรือไซจับปลิงทะเลดำหนึ่งไม่ว่างคน (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๕	-
๑๕	เรือไซจับกระรอนดำหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๘	-
๑๖	คนหาหอยแมลงภู่คนหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๕	-
๑๗	แร้วตักปลัแร้วหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๑๐	-
๑๘	รูนกักรูนเคยปากหนึ่ง (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๒	-
๑๙	ตะโก (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	-	-
๒๐	ชอนกรว้าง ๒ ศอกแต่ต่ำกว่า ๒ ศอกเก็บยาววาดะ (น้ำจืด)	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕
๒๑	ชอนกรว้างกว่า ๒ ศอกถึง & ศอกเก็บยาววาดะ (น้ำจืด)	-	๕๐	-	๕๐	-	๕๐	-	๕๐
๒๒	ชอนกรว้างกว่า ๒ ศอกเก็บยาววาดะ (น้ำจืด)	๒	-	๒	-	๒	-	๒	-
๒๓	ชอนกรว้าง ๒ ฉากแต่ต่ำกว่า ๒ ฉากเก็บยาววาดะ (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๑๑	-
๒๔	ชอนกรว้างกว่า ๒ ฉากถึง & ฉากเก็บยาววาดะ (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๑๑	๕๐
๒๕	ชอนกรว้างกว่า ๒ ฉากเก็บยาววาดะ (น้ำเค็ม)	-	-	-	-	-	-	๑๑	-
๒๖	ฝักหรือครีของกนึ่งถึง ๒ ศอกแต่ต่ำกว่า ๒ ศอกเงินแต่มีกทเกยว แก่ โพงพางหรือโม่เป็นคณ เก็บยาววาดะ (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕
๒๗	ฝักหรือครีของกนึ่งถึงกว่า ๒ ศอกเงินแต่มีกทเกยวแก่ โพงพาง หรือโม่เป็นคณ เก็บยาววาดะ (น้ำจืด, น้ำเค็ม)	-	๕๐	-	๕๐	-	๕๐	-	๕๐

ตามความในข้อ ๑๘ แห่งกฎของบังคับอาคารค่าน้ำ พุทธศักราช ๒๔๕๗

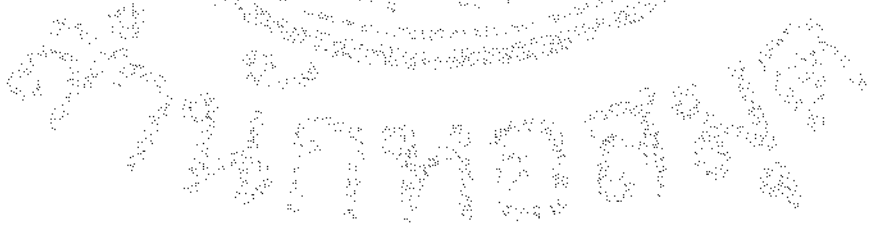
พิถีติอัตราค่าสำหรับเครื่องมือจับดีค้วน้ำในมณฑล

นคร ฉะวรวท		พิศณุดอก		ปรวฉิน บุรี		นครไชย คีรี		ราชบุรี		ฉันทบุรี		ชุมพร		นครคีรี ธรรมราช		ภูเก็ต		หมายเหตุ
บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	บ.	ต.	
๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	๕	-	เมืองปรวฉินบุรีใน มณฑลราชบุรีให้ เก็บเงินค่าเครื่อง มือฉัตราเดียวกับ มณฑลชุมพร
๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	-	เมืองกระบิพนทรบุรี ในมณฑลปรวฉิน บุรีงคมิให้เก็บเงิน ค่าเครื่องมือ
๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	๗	-	
๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	๘	-	
๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	๙	-	
๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	
๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	๑๑	-	
๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	๑๒	-	
๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-	
๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	-	
๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	๑๕	-	
๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	๑๖	-	
๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	๑๗	-	
๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	๑๘	-	
๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	๑๙	-	
๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	๒๐	-	
๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	๒๑	-	
๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	๒๒	-	
๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	๒๓	-	
๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	๒๔	-	
๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	๒๕	-	
๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	๒๖	-	
๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	๒๗	-	
๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	๒๘	-	
๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	๒๙	-	
๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	๓๐	-	

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

BLANK PAGE IN ORIGINAL

ประกาศ

สตอตราเก็บเงินค่านาในตำบลบางเลนลงเป็นนาขึ้นตรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า อดิรกว่านาโคในตำบลบางเลนของที่อาเภอพระราชวังบางปอิน ซึ่งได้วางกำหนดไว้ให้เก็บเป็นชันนาเอกไร่ละ ๑ บาทนั้น ยิ่งแรงกว่าผลที่ราษฎรจะพึงทำได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลด อดิรกว่า ภาว เก็บเงินค่านาในตำบลบางเลนลงเก็บเป็นชันนาตรีไร่ละ ๑๐ ดั่งจงศตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นต้นไป

สำดว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) พระยามหาอำมาตย์

รองเสนาบดีเซ็นแทน

เข้าปริมพรรษา

๒ ๑๖๘ ๘ ๖๘
ตั้งแต่วันท ๖ ถึงวันที่ ๓๒ กรกฎาคม ๗ วัน

ทำบุญพระบรมอัฐิพระพุทธเจ้าหลวง

๖๘
วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๓ วัน

ทำบุญพระบรมอัฐิ แลพระราชพิธีฉัตรมงคล

๒ ๑๖๘ ๘ ๖๘
ตั้งแต่วันที่ ๓ ถึงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๘ วัน

เฉลิมพระชนมพรรษา

๒ ๑๖๘ ๘ ๖๘
ตั้งแต่วันที่ ๓๖ ธันวาคมถึงวันที่ ๓ มกราคม ๕ วัน

มาฆบูชา จาคูรังคสังฆนิบาต

๖๘
วันที่ ๑ มกราคม ๓ วัน

วันพระราชพิธีซึ่งได้กำหนดวันทางดารยคติแล้ว ก็คงให้หยุดตามกำหนดนั้นทุกปี แต่วันที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าเช่น วิสาขบูชา เข้าปริมพรรษา มาฆบูชา ตามที่ได้กำหนดมาแต่จนนเฉพาะพระพุทธศักราช ๒๕๕๗ เพราะคิดวันทางจันทรคติ ต้องเอาไครยวันเพ็ญเป็นประมาณ เช่น วิสาขะ กัณฐ์แต่ก่อนวันเพ็ญวัน ๑ ต่อไปจนครบ ๓ วัน เข้าปริมพรรษาต้องนับแต่ก่อนวันเพ็ญวัน ๑ แต่ต่อไปครบ ๗ วัน วันมาฆบูชา หยุดแต่เฉพาะวันเพ็ญวันเดียว แต่แต่จะตรงกันวันเท่าใด ในเดือนอะไรก็ตามทางดารยคติ

การหยุดพิเศษนั้น ถ้ามีชนกแล้วแต่เดิมนับจะกำหนดให้ควรแก่เหตุ

อันเหตุตามทกกำหนดมาแต่จน ถ้าแม่เป็นภรรยาจรจัดของแก่การ
ก็ให้เจ้ากระทรวงผ่อนผันการอื่นได้

ให้เจ้ากระทรวงลงดวงการประพุดิให้ถูกต้องจงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นวัน
ที่ ๑๒๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์

ด้วยอัตราค่าไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ ซึ่งใช้เรียกเงินค่า
ธรรมเนียมอยู่ในเวลานี้ ยังไม่เหมาะกับสมัยแห่งความเจริญของบ้าน
เมืองในเวลานี้ กระทรวงคมนาคมจึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูล
พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ แต่ใช้อัตรา
ใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นต้นไป มีกำหนดดังนี้

อัตราค่าธรรมเนียมไปรษณีย์

(ก) ส่งในเมืองเดียวกัน

หนังสือ มัด ผนึก เรียก ค่า ธรรมเนียม ๕ ดีต่างค ต่อ หน้า หนัก ๑๕
แกรม (ประมาณหนึ่งบาท) หรือเศษของ ๑๕ แกรม ไปรษณีย์

บัตรฉบับละ ๒ ดีดต่างคี่ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ๒ ดีดต่างคี่ต่อหน้าหนัก ๕๐ แกรม หรือเศษของ ๕๐ แกรม

(ข) ส่งข้ามหัวเมืองในพระราชอาณาเขต

หนังสือ บัตรฉลุ เรียกว่า ธรรมเนียม ๓๐ ดีดต่างคี่ ต่อหน้าหนัก ๑๕ แกรม (ประมาณหนึ่งบาท) หรือเศษของ ๑๕ แกรม ไปรษณีย์บัตรฉบับละ ๓ ดีดต่างคี่ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ๒ ดีดต่างคี่ต่อหน้าหนัก ๕๐ แกรม หรือเศษของ ๕๐ แกรม

(ค) ส่งยังเมืองต่างประเทศ

หนังสือ บัตรฉลุ เรียกว่า ธรรมเนียม ๑๕ ดีดต่างคี่ ต่อหน้าหนัก ๒๐ แกรมแรก ถ้าหนักเกินกว่า ๒๐ แกรมแรกขึ้นไปเรียกว่า ธรรมเนียม ๓๐ ดีดต่างคี่ต่อหน้าหนัก ๒๐ แกรมหรือเศษของ ๒๐ แกรม ไปรษณีย์บัตรฉบับละ ๕ ดีดต่างคี่ ชนิดอย่างนี้คอบรรณบัตร ๑๐ ดีดต่างคี่

อัตราค่าธรรมเนียมโทรเลข

ส่งระหว่างเมืองในพระราชอาณาเขตภายใน ๑๐ คำแรก เรียกว่า ธรรมเนียม ๓ บาท ค่าเกินกว่า ๑๐ คำแรกขึ้นไปเรียกว่า ธรรมเนียมคำละ ๑๐ ดีดต่างคี่

อัตราค่าธรรมเนียมพุดโทรศัพท์

(ก) คำพุดโทรศัพท์ข้ามหัวเมืองในพระราชอาณาเขต เรียกว่า ธรรมเนียม ๕๐ ดีดต่างคี่ต่อเวลา ๓ นาทีหรือภายใน ๓ นาที

(พิเศษ)

๔๕๒

(๓) ค่าธรรมเนียมพดด้วารณโทรศัพท ในเมืองเดียวกัน เรียกว่า
ค่าธรรมเนียม ๓๐ สตางค์ภายในเวลา ๓ นาที
นอกจากอัตราที่กล่าวมาแล้วนี้ คงเรียกค่าธรรมเนียมตามอัตรา
เดิม จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๓๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) วุฒิชานประพัทธิ

เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ตามความในข้อ ๕ แห่งกฎข้อบังคับบังคับตั้งหอสมุด พุทธศักราช
๒๔๕๖ ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ว่า
ด้วยตั้งหอสมุดจะรับฝากเงินนั้น บัดนี้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้
จัดเบ็ดเตล็ดทำการตั้งหอสมุดขึ้นที่ พระคลังมหาสมบัติ คือ ๑ มณฑล
กรุงเก่า (เมืองกรุงเก่า) ๒ มณฑลราชบุรี (ณเมืองราชบุรี)
๓ มณฑลจันทบุรี (ณเมืองจันทบุรี) ๔ มณฑลนครสวรรค์
(ณเมืองนครสวรรค์) ๕ มณฑลพิษณุโลก (ณเมืองพิษณุโลก)
* ๖ มณฑลนครราชสีมา (ณเมืองนครราชสีมา) ๗ มณฑลนคร-

ไชยศรี (ณเมืองนครปฐม) ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้นไป

เพราะฉะนั้น ผู้ใดมีกิจอันพึงกระทำกับคดีขอมดิน ขอให้ไปพบกับเจ้าพนักงานตามกำหนดวัน และสถานที่ที่ได้กล่าวแล้วข้างบนนี้
เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศกระทรวงคมนาคม

ขอให้ ใช้พระราชบัญญัติรักษาคดของ ร.ศ. ๑๒๑

ซึ่งมีกฎเสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ ร.ศ. ๑๒๘

สำหรับคลองบางเหี้ย

เด่นานตักกระทรวงคมนาคม รับพระบรมราชโองการได้แกด้าว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตามความในพระราชบัญญัติรักษาคดของ รัตนโกสินทรศก ๑๒๑
มาตรา ๒ มีความว่า เมื่อจะใช้พระราชบัญญัตินี้ สำหรับรักษา

(พิเศษ)

๔๕๔

คตของโคเมื่อใด จะได้ข้อประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็น
สำคัญนั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ รักษา
คตของ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ แดกฏเด็นามติกระทรวงเกษตราธิการ
ตั้งวันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ ซึ่งได้ตั้งไว้เพื่อประ-
กอบกับพระราชบัญญัติรักษาคตของ สำหรับคตของบางเขย ตั้งแต่
วันที่ ๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๑

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

(ลงนาม) วิจารณ์ประพัทธ์
เสนาบดีกระทรวงคมนาคม

ประกาศ

กำหนดเขตรทอ้งทการจดทะเบียนขนานนามดักล
ในมณฑลกรุงเทพฯ

เจ้าพระยาชุมพรฯ เดีนามติกระทรวงนครบาล ขอประกาศให้
มหาชนทราบตจถพจฯ ตามความในประกาศเด็ชการใช้พระราช
บัญญัติขนานนามดักล พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ตั้งวันที่ ๑๗ มีนาคม
พระพุทศักราช ๒๔๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานผู้

ปกครองทองทริบจัตตะเบียนนามดักฤตของผุ้ ซึ่งนามดักฤตแล้วได้ แด
โปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีผู้บัญชาการทองท์ กำหนดเขตร์ แดสดานทริบ
จัตตะเบียนนน ในมณฑลกรุงเทพฯ ได้กำหนดไว้ดังนี้

๑ ผู้ทงบ้านเรือนอยู่ในเขตร์กรุงเทพฯ ๒๕ ตำบล ตามประ
ภาคกำหนดเขตร์จัตตะเบียนด้ามไนคริว ตั้งฉนวนที่ ๑๕ ถึงหาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๒ ให้ ไปแจ้งความต่อกรมทริเบียนกระทรวง
นครบาล

๒ ถ้าเป็นผู้ตงบ้านเรือนอยู่ในเขตร์อำเภอชนนอกกรุงเทพฯ คือ
อำเภอบางซ้อ อำเภอบางเขน อำเภอดังชั้น อำเภอเมืองกระบี่
อำเภอบางขันเทียบ อำเภอราชบรรณ อำเภอภาชีเจริญ อำเภอ
หนองแรม ให้ ไปแจ้งความต่อ กรมการอำเภอณ ด้านกทวาการ
อำเภอท้องถิ่นๆ

๓ ถ้าเป็นผู้ตงบ้านเรือนอยู่ในหัวเมืองมณฑลกรุงเทพฯ คือ
เมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี เมืองธัญบุรี เมืองพินบุรี เมือง
ดัมพปราการ เมืองนครเขื่อนขันธ์ ให้ ไปแจ้งความต่อกรมการ
อำเภอณ ด้านกทวาการอำเภอท้องถิ่นๆ

๔ เจ้าพนักงานผู้ทำการจัตตะเบียนจระบจัตตะเบียนให้แก่ผู้ทม
นามดักฤตอยู่แล้วได้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๑
ประกาศมาฉนวนที่ ๑๑ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๐

(ลงนาม) ยมราช
เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศ

เก็บเงินภาษี ตัก เรือน ไร่ บ้าน กระต่อม
ในเขตรัฐบาลเมืองเชียงใหม่

ด้วยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้ง
กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อม
ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศใช้ พระราชบัญญัติจัดการศึกษาตาม หุดเมือง รัตน
โกสินทร์ศก ๑๒๗ เถาะในเขตรตำบลทั้งสองฝั่งแม่น้ำปิง ฝั่งควน
ตลกแม่ปิงตำบลป่าตัน, ตำบลช้างม้อย, ตำบลช้างควดาน ท้องที่อำเภอ
เมือง ฯ เชียงใหม่ณฑลพายัพ ด้านเหนือตั้งแต่หัวริมแม่น้ำปิงเหนือ
จวนดมฺหเทศาภิบาล ข้ามถนนเมืองดมฺหไปตามทางเดีง ข้ามหนอง
บัวไปถึงสุดเขตรบ้านถนนวิษยานนท์ ๑๕ เด็น ๗ วา ด้านใต้ตั้งแต่มุม
วัดบวกร้างไปตามถนนเขตรบ้านรวมถนนศรีคือนไชยถึงชายทุ่ง เดยง
ไปไต่บ้านเจ้าพนักงานกรมป่าไม้ ๕๗ เด็น แต่ข้ามถนนเจริญประเทศ
ไปถึงแม่น้ำปิงที่ท่าไต่ ทอวการ กรมป่า ไม้ ๖ เด็น ๑๐ วา ด้านตวัน
ออกตั้งแต่ท่าแม่น้ำปิงเหนือจวนดมฺหเทศาภิบาลไปตามฝั่งแม่น้ำปิง
ถึงท่าไต่ ทอวการกรมป่า ไม้ ๖๕ เด็น ๑๐ วา ด้านตวันตกตั้งแต่มุมวัด
เขตรบ้านถนนวิษยานนท์ ไปตามคูเมืองถึงมุมวัดบวกร้าง ๕๓ เด็น
๑๕ วา

ฝั่งตะวันออกแม่น้ำโขง อยู่ในท้องที่ตำบลพ่าหาม, ตำบลวัดเกษ,
ตำบลท่าศาลา, ด้านเหนือตั้งแต่ทำนาแม่โขงนำวัดศรีโฆงไปตามถนน
เหนือวัดศรีโฆง เลยถนนวัดเขตพนถึงท่าริมทุ่งนา โรงเรียนปริญช
รหอเขตคอเลข ๓๒ เดิม ด้านใต้ตั้งแต่ฝั่งแม่น้ำโขง ทำถนนเดินราชการ
ไปตามถนนเดินราชการถึงถนนนายพล ๗ เดิม ด้านตะวันออกตั้งแต่
ถนนเดินราชการไปตามถนนนายพล และถนนตัดใหม่ถึงชายทุ่ง ๒๕
เดิมนั้นว่า แล้วหักโขนไปตามเขตรับาน ถึงถนนคอกยเด็กลงไปตาม
ทางทำโรงเรียนปริญชรหอเขตคอเลข ถึงถนนวัดเขตพน ๓๓ เดิม ๓๓
ด้านตะวันตก ตั้งแต่ถนนวัดศรีโฆงไป ตามริมฝั่งแม่น้ำโขง ถึง ทำถนน
เดินราชการ ๕๐ เดิม เป็นศขาภิบาลเมืองแกลง

มีคนเจ้าพระยาธิบดีหัวเมืองสุโขทัย สัมหมทศขาภิบาลมณฑลพายัพ
มีใบบอกเข้ามายังกระทรวงมหาดไทยฯ ได้นำความกราบบังคมทูล
พระกรุณาฯ ได้ประชุมเสด็จกรมการดำหรับจัดกรศขาภิบาลรวม
๘ นาย ดำหรับศขาภิบาลเมือง และได้ประชุมกรมการปฎักษาหา
หรือเห็นพร้อมกันว่า เงินภาษีที่เก็บได้จากตัก, เรือน, โรง, ร้าน,
กระท่อม ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานดำหรับบำรุง
รักษาการศขาภิบาลนั้น คือไปครองเก็บในอัตราดังนี้ คือ

๑ ตัก, เรือน, โรง, ร้าน ที่ให้เช่า เก็บตามอัตราเช่า ๓๒ ชก
๑ คือบ

๒ ตัก, เรือน, โรง, ร้าน ที่เจ้าของอยู่เองหรือตั้งท่าการค้า
ขายเชิง เก็บ ๓๒ ชก ๑ คือบ เก็บตามอัตราที่ให้เช่ากัน

ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรด
 เก้าทำให้ประกาศเก็บเงินภาษี คอก, เรือน, โรง, ร้าน, กระท่อม
 สำหรับบำรุงการศึกษานักเรียนซึ่งอยู่ในเขตการศึกษาเมืองเชียงใหม่
 มีอัตราตามที่เดิมเทศาภิบาลแต่ก่อนการประชุมตกลงกัน ซึ่ง
 ได้เข้ามาแล้วในประกาศนี้ ตั้งแต่พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นต้นไป
 ประกาศมาณวันที่ ๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ตราสินค้า

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๑๐/๑๐/๒๕๖๑